Extrauagantes cõmunes.

Cernis extrauagantes communes.
Hic multarum sunt adiunctiones.
Additur summaria singulis.
Plures imprimuntur cum glosulis.
Cuides margini quotationes.
Istis datur tabula vtilis.
Situantur sub aptis titulis.

Perlegites varias/sparsas/extracz vagantes
Das decretales: quarum numerum manifestat
Syllaba cuiusuis dictaminis hic situati.
Sedulus aspiciat lector: si vera fatemur.
Dat cognomentum collector grammate primo:
Ut suus ad sedes flammaris scandat olympi
Spiritus ethereas: multo post fata precatu.

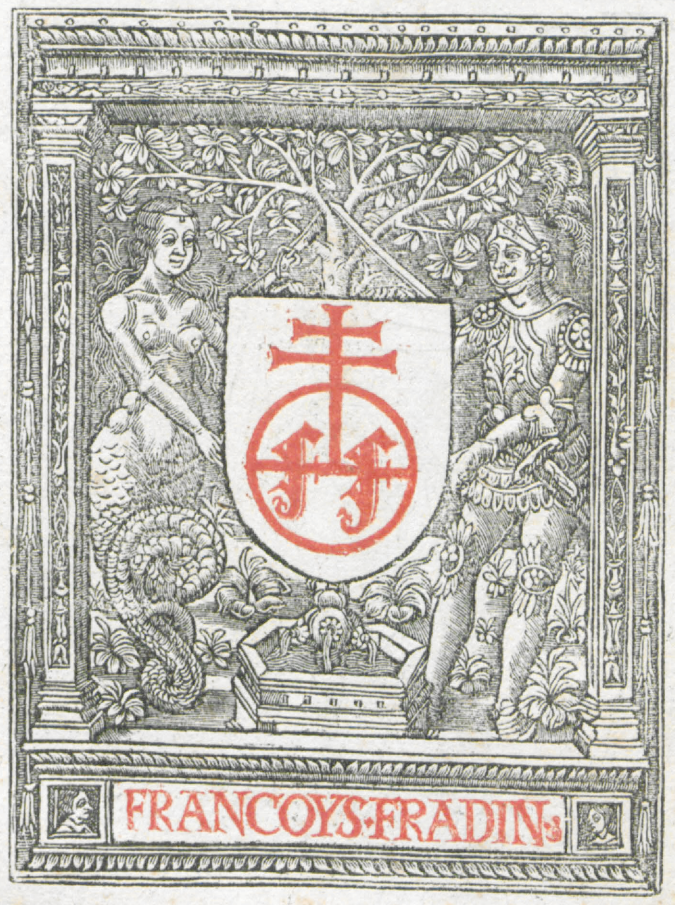

¶ Que hic subnectuntur prius addita rursus diligenter sunt castigata & aliqua augmentata: vt patet in extrauaganti docta. de vita & honestate clericorum.

¶ Sedes apostolica. de officio delega. Execrabilis. de prebẽ. & suscepti/sub titu. ne sede vacan. que sunt Joannis vigesimisecundi: hic cum glosis & interpretatione domini Guillermi de monte lauduno rursus imprimuntur.

¶ Super cathedram. sub titu. de sepul. cum glosa reuerendi patris & dñi/domini Joannis monachi tituli sanctorũ Marcellini et Petri presbyteri cardinalis de Picardia oriundi.

¶ Vas electionis. sub titulo de censibus. cum commentario domini Joannis francisci de pauinis iuris vtriusqz & sacre theologie doctoris: & causarum sacri palatij apostolici auditoris. Qui et tractatũ visitationum ingeniose admodum composuit: ad quez suis in glosis quandoqz remittit.

¶ Glosa prefati Joannis monachi in extrauagantibus Bonifacij octaui prius exemplarium vitio corrupta in multis hic inuenitur emendata. Presertim in his ca. rem non nouã. de dolo & contu. detestande. de sepul. antiquorum. de peni. & remis. excommunicamus. de senten. excommu. & c. prouide. ibidem./

¶ Additio domini Joannis francisci de pauinis in his precipue quattuor iniuncte. de elec. detestande. & super cathedram de sepul. & c. antiquorum. de peni. & remis. Additur insup valde notabilis questio reuerendi patris & domini/dñi Petri bertrandi: titu. sancti Clementis presbyteri cardinalis in extrauaganti vnam sanctam ecclesiam. de maiori. et obedientia. Que est vtrum potestas spiritualis dominetur temporali.

¶ In septem superioribus primicialibus versiculis sunt. lxx. syllabe: cum decem quilibet contineat: qui erat numerus extrauagãtium. Sed quinqz articuli superadditi denotare possunt quinqz extrauagantes prioi adiectas impressioni: quarum nomina cuz sua situatione in tribus primis patent articulis.

(Lugduni 1517)

¶ Hieronymi Clarij Brixiani iuris vtriusq; doctoris Prothonotarij et Comitis apostolici in extrauagantes decretales breue preludium.

CUm omnes magistratus presertim ecclesiastici decidendas causas: et ceteri iurisperiti quibus interpretandi consulendiq; tribuitur facultas: responsa sua iurta constitutiões romanorum pontificum non solum que in corpore iuris clause reperiuntur: verũetiã sm extrauagantium dispositionem sint prolaturi: si modo ipsis extrauagantibus adsint requisita: que ep̃la Jnnocentij tertij ad Helien. ep̃m deposcit: ipsarum lectionẽ non negligẽdã censeo. Quippe sentẽtia lata contra extrauagantem publicatã et indubitatam est ipso iure nulla: ante publicationẽ vo secus: vt no. in proemio clementinarũ in verbo decetero. et in cle. nolẽtes. de hereticis. Sed si est publicata et indubitata est ipso iure nulla tanq; lata contra legem scriptam. no. Bal. in. lij. C. qñ quo. non est necesse. et But. in. c. i. et ca. cum inter. de re iudica. et ꝓbatur in. l. j. §. item cum contra sacras. ff. q̃ sen. sine app. rescin. Exemplũ in extrauaganti execrabilis sm abbatẽs in ca. pastoralis. de fide instru. Item de extrauaganti ad regimẽ quam allegat decisio in nouis. ccclix. incipit item si mandatur. Secus autẽ si de ea dubitatur per cap̃. pastoralis. de fide instru. et. l. cum prolatis. ff. de re iudi. sm vnã lec. Jdeo super ea papa est consulendus: et si reperitur in archiuo publico dicitur indubitata per aut. ad hec. C. de fide instru. et. l. celsus. ff. de ꝓba. sm vnam lec. facit. c. ad audientiã. de ꝓscri. et idem presumitur qñ reperitur inter extrauagantes. xx. q. j. c. qñ progenitorũ. maxime si reperitur glosata per doctorem famosum sicut zẽze. Lau. Jo. mo. Guil. de monte lauduno. et alios per nota. in. d. c. pastoralis. probat. l. in fi. C. de nouo codi. cõponẽ. et qõ no. in. l. iij. C. de legibus. vel si fuit diu obseruata. vt no. Bar. in. l. fin. sup extrauaganti qui sint rebelles. de quibus plenius per Bar. in. l. cum ꝓtis ꝓcal. et But. Abb. et modernos. in. d. ca. pastoralis vbi sm Boat. pot de ca dubitari et ad instar eiꝰ qõ no. in. c. nemo. de elec. in. vi. de quibus etiã per Lud. in concil. ccl. qõ incipit: in xpi nole in ꝓposito casu. vbi etiam subdit q̃ si fuisset tpalis per declarationem successoris efficitur perpetua. Quia declaratio pape etiam ad petitionez singularis persone facta ad legem vel ad ordinationem aliquã precedentem legem generalem constituit ad omnes. per. l. fi. C. de legibus. et not. in ca. in causis. de re iudi. Jtem non est necesse q̃ constet de datis sm Bart. in dicta data qui sint rebelles. Premissa intelligo de extrauagantibus emanatis post compilationem libri sexti sm Joan. and. in proemio lib. vi. ad finẽ. et. c. fi. de here. eo. lib. Et si contradicant iuri scripto: dic vt plene per Jo. an. Jo. de lig. et Dominicũ in. c. j. in ꝓin. de constitutionibus. lib. vj. et per Archidy. xix. dist. c. si romanorũ. et in summa. Adde Bal. in. l. leges sacratissime. C. de legibus. et not. in ca. si in laicis. extra. ¶ Sniã ẽ extrauagantes lata an valeat?

¶ Extrauagãs qñ ẽ indubitata.

¶ Hieronymi Clarij Brixiani iuris vtriusq; doctoris Prothonotarij et Comitis apostolici in extrauagantes decretales breue preludium.

¶ Extrauagantes decretales que a diuersis romanis pontificibus post Sertũ emanauerunt. Quarũ alique nunc primum cum glosis Joannis monachi Picardi cardinalis alique cuz cõmentarijs Guillelmi de monte Lauduno: et Joannis francisci de pauinis imprimũtur: prioribusq; non pauce coniunguntur.

¶ De consuetudine.

Joannes. xxij.

¶ Consuetudo impediẽs ne legati sedis apostolice recipiantur nõ valet: et illa nõ obstante legati ipsi sunt ab omnibus recipiendi: et eos impediẽtes ipso facto excõmunicationem incurrunt: et eorum terre ecclesiastico subijciuntur interdicto. Capitulum vnicum.

Legati sedis aplice gd facere debent.

Consuetudo aliaruz saluti 3ria est reprobanda.

Uper gentes et regna romanus põtifex a domino constitutus cum ꝑsonaliter singulas regiões circuire nõ possit: nec circa gregem sibi creditum curam pastoralis solicitudinis exercere: necesse habet interduz ex debito imposite seruitutis suoz ad diuersas mundi partes (prout necessitates emerserũt) destinare legatos: qui vices ipsiꝰ supplẽdo errata corrigãt: aspera in plana conuertant: et cõmissis sibi populis salutis incremẽta ministrent. Ceruntamen aliqui huiusmodi officiũ et potestatẽ ipsius romani pontificis quã non ab homine sed a deo recepit: sub suo arbitrio redigere moliẽtes: legatos ipsos nisi ab eis petiti fuerint: vel de beneplacito eorum transmissi: sibi terras subiectas (dicentes hoc eis de cõsuetudine cõpetere) ingredi non permittunt. Nos huiusmodi consuetudinez nõ tam irrationabilem q̃ nõnunq̃ animarũ saluti cõtrariam: detrahentemq; apostolice potestati: auctoritate apostolica penitus reprobãtes: legatos ipsos ab omnibus cuiuscũq; preeminentie conditionis aut statꝰ fuerint debere admitti decreuimus: nec eos ꝓtextu cuiusuis ꝓsuetudinis impediri posse a quoq̃ christiano nomine gloriante: quominus regna/ puincias/ et terras/ quaslibet ad quas ipos destinari contigerit: ingrediant libere: ac commisse sibi legationis officium exercẽt in eisdẽ. Qui vo decetero super predictis dictos legatos aut etiam nũcios quos ad quascũq; partes pro causis quibuslibet sedes ipsa transmiserit: ꝓsumpserint impedire: ipso facto sententiam excõmunicatiõis incurrãt. Regna/ terre/ et loca quelibet subiecta eisdẽ tãdiu sint eoipso ecclesiastico suppposita interdicto: q̃diu in huiusmodi cõtumacia duxerint ꝓsistẽdũ. Non obstantibus quibuslibet indulgentijs aut priuilegijs imperatoruiz ac regibus seu quibuscunq; aliys sub quibuscunq; modis: tenoribus et formis a sede ipsa concessis: que contra premissa nulli volumus suffragari.

¶ De postulatione prelatorum.

Joannes. xxij.

¶ Minores. xxvij. annis seculares et mẽdicantes religiosi ad certas ecclesias ꝓhibẽtur postulari: et punitur tam postulantes q̃ postulati. Capitulũ vnicum.

a ¶ Cathedrales, aliqui bñ sic ad cathedrales: aut ẽ suis secularem non cathedralẽ ecclesias. qñ an bonus sit/ relineq; pertritte legentium.

Olspendijs et periculis varijs q̃ ex subscriptis postulatiõibus possent ecclesijs cuenire: et vacationũ diuturnitatibus que cõsueuerunt nõnunq̃ ex postulatiõibꝰ irrationabilibus prouenire: ac dispẽdijs que inde frequenter ecclesie incurrũt ad futuraz rei memoriam obsistere cupientes. Jllum qui vicesimũ septimuz non attigerit annũ: ad cathedralem: necnon professorem cuiusuis mẽdicantiũ ordinis ad inferiores cathedralibus ecclesias ac monasteria extra suos ordies postulari edicto perpetuo ꝓhibemus. Et si secus postulatum fuerit et attẽtatũ: irritũ ac nullius penitus sit moměti. Et qui scienter processerint ad cãdem: ea vice postulãdi ac eligẽdi potestate priuatos: ac beneficijs que

b ¶ Postulatos vo. hec clausula breuior est in aliquib⁹ libris in gbus sic habetur. postulatos vo qui postulationem hmõi de se factã ꝓsecuti fuerunt. etiam seq. xẽ.

Jniuncte. ¶ Hec decre. habet ser dicta. Primo ꝓmisso. premio ad dicenda facitum intentũ in genere ponit. Secdo ver. asseréti ad factũ positũ p multa media arguit. Tertio ver. q̃ aũt. dicta argumenta applicãdo ad casum sp̃aliter intentum descẽdit. Quarto vo si. ꝓsiti sup dcõ casu statuit et inhibitiones ꝓsequẽter adijcit. Quinto vo si. q̃ si forsan. faciẽtes contra hmõi statutũ punit Sertovo si. silr. dictuz statutũ ad casum aliũ extendit. Jo. mo.

c ¶ Jmminere. ex vj. libr. de elec. c. vbi periculuz. Jo. mo.

d ¶ Pro bauerit. C. de mãdat. ꝓn. l. vna.

e ¶ Suscipere. xcvij. di. nobilissim⁹. Jo. mona.

f ¶ Docceat. ex de offi. deleg. cũ in iure.

g ¶ Alcẽdant. ex de cleri. pere. ca. j. et ij. et xcviij. dis. per totuz.

h ¶ Reputãdi. C. de epi. et cle. si q̃ caliumnia. §. pter ea. lxxi. di. hortamur

i ¶ Jndiscussa. xlij. di. quiescamus. Jo. mona.

k ¶ Cẽseãtur. vt cuz de prioꝛ vl ꝓpositꝰ talis mõaste rij ꝓpriore seu ꝓpositũ soliti gubernari: h enim adiectio fit per stilũ cãcellarie quando scribit prio. i vl ꝓposito alicuiꝰ monasterij: alꝫ si

l ¶ Attendantur. xj. q. iij. nolite. Jo. mona.

simpliciter sine dicta adiectione non scriberetur predictis vt indicibus.

a Censeantur.ij.q.j.legum.Jo.mo.
b Promouentur. Et prouisiõe pape vel ex officio superiotis. extra vj.lib.de elec.si posti.in fi.
c Confirmationis. Alia institie.Jo.mona.
Prelatoz d aliq̃ conse cranť: alij e bñdicunť. d Consecratiõis. Et electi in episcopos ⁊ superiores prelatos. Joannes mona.
e Benedictionis. Ut abbates/priores/⁊ prepositi predicti.
f Ald cõmissas. Statutũ premisit: tunc inhibitionem duo capita continentem subiungit.
Probatio q̃q̃z õ necessitate p scriptuꝝ fieri dz. g Litteris. Nota ꝓbationem in scriptis. similes casus notanť extra li. vj. de censib. romana. §. posti̊.
h Non presumant. Sz qualiter admistratio acquisita per solam confirmationẽ aufertur. extra de elec. transmissaz. ⁊ nota. xliij. di. quãto. Solu. si est consuetum q̃ ꝑmo installetur abbaꝫ anteq̃ administret. Ꝫ põt fieri vt ius administrãdi differak cõsuetudine. extra de offi. archi. ad hoc. §. in quadã. ⁊. c. vt nostrũ. sic põt fieri iure inhibente: vt hic. Sed nũqd qõ hic dicit habet locum in inferioribus pape cõfirmantibus: Videt q̃ sic. extra de re iudica. in causis. Dic contra qz cuz ℔ constitutio fit penalis et contra ius cõmune: eandem nõ extendeꝛa. sicut nec iura specialia contra regulam ad consequentiaz sunt trahẽda. cẽ. vj. lib. de reg. iur. que a iure. Jo. mo. Sz pone cõsecratus vel benedictus litteras papales habere nõ potuit propter pape obitum. nunquid tenebitur multo tempore in curia remanere? Credo q̃ nõ. qz hic papa damnat presumptionez ⁊ temeriam recedere volentis absq̃ litteris: ꝑpter qõ istum ⁊ recipientes eundẽ: vt. j. sequitur punit. Sed necessitatem nõ excludit. ⁊ vbi nõ est culpa nec pena dz infligi. extra. vj. lib. de regu. iur. sine culpa. Ũ temeraria presumptio hic reꝓbata ad casuz aliũ nõ dz extẽdi: nec ꝓhibitio generalis excludit casum alis licitũ. extra de verb. sig. sup quibusdã. Itez statuta ⁊ priuilegia cum trabũtur ad iniqua sunt renocanda. extra. vj. lib. de sen. excõ. c. vlti. in prin. lx. dist. §. verum. ff. de vulga. ⁊ pup. sub. ex facto. §. j. ⁊. ij. extra de deci. suggestum.
Pena nõ dz infligi sine culpa.
i Recipiãt. Sed nunqd oportebit me platũ semp ostendere litteras: Dic hic loquit in principio dũ accedit prelat⁹ ad platurã: nõ quando diu in possessione stetit. no. si. extra. vj. lib. de sen. excõ. si vnder.
k Si. Sicut premisit duplicem inhibitionem videlicet quo ad prelatos ⁊ subditos: sic hic quo ad eosdem contra inhibitionez venientes penam annectit. primo duplicem contra prelatos. secundo ver. capitula contra subditos.
l Capitula. scz cathedralium vel secularium.
m Conuentus. scz regularium. Jo. mona.
n Suspensi. Videꝛ penam istam locum habere in secularib⁹ q̃ habẽt beneficia distincta. Quid in regularib⁹ nũquid fame mozient cum nõ habeant aliud beneficium distinctuz nisi necessaria vite? Dicũt quidã sibi imputent qui sua culpa inciderunt in hanc penam. extra de eta. et quali. ordi. c. j. ⁊. ff. depositi. bona fides. ⁊ querãt victuz manibus. xci. di. clericus victuz. Vidi in facto Sagien. ecclesie que regularis exiſtit: cum quidã canonicus illius ecclesie electo ibidẽ euidentẽ defectũ sciẽtie obiecisset ⁊ defecisset: nec potuisset pena ista puniri: que habetur extra vj. lib. de elec. statuimus. §. si vo. ⁊. c. si forte. papa decreuit (cũ nõ posset sibi denegari victus) vt esset in ecclia sua vltimus in choꝛo capitulo ⁊ refectorio: nunq̃ ad dignitatẽ in ecclesia sua ꝓmouendus. sic dico hic artum victum oandũ donec isti gratiam sedis aplice (vt sequitur) meruerit obtiere. vt. C. de ord. cog. si q̃. ver. nã si tales. vbi exiſtẽti ꝓsessione seruitutis q̃ administrare non põt sumptus litis ⁊ alimonie ministrank quantuz moderato iudicis arbitrio fuerit estimatũ. Sic dãnato in metallum ⁊ etiã seruo pene alimenta relinquũtur: lz alia subtrahãtur. ff. õ ali. lega. l. is cui. ⁊. l. seruos. ff. de bis que pro nõ scrip. ha. l. iij. Et alis mutat pena cũ ordinata p ius locũ habere nõ potest. ff. de iurisd. om. iudi. l. si quis. id qõ. §. in seruos. xviij. q. vj. si res. ff. õ in ius vocã. l. fi. Sz quis administrabit bona ire? rim: Dico q̃ supior dabit admistratoꝛez. extra vj. lib. de sup. neg. prela. ecclesie. de appel. perueniť. vel dabit curatoꝛ bonis. sicut illis q̃ administrare non possunt. ff. de cur. bo. dam. per totum. C. de asser. toll. l. j. §. sup peculio. Jo. mo.
o Obtinere. Et ꝑpa sibi reseruauit hic causum: inferioꝛes de eo se trom̃ittere nequeũt. extra. vj. lib. õ sen. excõ. cũ medicinalis. i fi. ⁊ extra de ꝓben. inter cetera. alis possent. extra de sent. excõmu. unꝑ.
p Juramẽto. De quo habetur extra de iureiuran. ego. N.
Nõ prestito. Lape. j. nequaq̃ ab eadez discedant.
r Non subsistat. Numquid pene in primo casu posite õ recipiẽtes ⁊ obediẽtes platis habebunt hic locũ? Videt q̃ sic ꝓpter verbũ q̃ ꝓcedit. l. vt de alijs. Dic Jo. Ita su puniuntur prelati vt in primo. Nec verbũ de alijs referť ad subditos sed prelatos. Nec mirum si pena hoc casu scõo non repetať: q̃ plus delinquitur recipiendo contra primũ q̃ scõm. nec penam nõ expressam extendam. de peni. dist. j. pene. Additio Ad intellectum huius decre. ⁊. c. nihil. de elect. adde consilium Oldradi. numero. lij. qõ incipit: posito sine preiudicio. vbi cõcludit q̃ õus Bzachar. qui est immediate sedi aplice subiectus dispãs a romana curia vltra. xxx. dietas ad magnã instantiã sui capituli: ⁊ ꝓpter ecclesie necessitatem vrgentẽ nondũ obtenta confirmatione a sede aplica administrans ⁊ bonoꝛũ ecclie administrationi se immiscens non incurrit dictas penas. Joannes Franciscꝰ.
Dom̃ nõ sunt extra dentẽ.
Si religiosus. Hic decisium est notatum extra. vj. lib. de elec. q̃ sit. Et primo hec cõstitutio narrat Lugdu. conci. secũdo ver. rum. super eo qõ posset in eo dubitari dat statutum.
s Concilium lugdunense. vt. d. c. q̃ sit.
t Priuatum. Nam ex quo dictũ concilium dabat electoribus liberaz eligendi potestatẽ: eoipso ius adimebat electo. arg. ff. de leg. j. plane. j. rñ. ff. de adimẽ. leg. ꝛ si transferam. ff. de his qui. vt indig. cum quidaz. ꝓpter que ista constitutio videtur supflua.
Sancta. Primo ꝓmittit ad dicenda ꝓmittit. Secundo ver. super hoc. causam impulsiuã sue constitutionis subiicit. Tertio ver. ideoq̃z sup premissis statuit. Quarto ver. nos enim. statutum huiusmodi per decretum ⁊ non obstantia mumit.

Magistra.

Prelatoz aliq̃ cõsecranť: alij bñdicunť.

Probatio q̃q̃z õ necessitate p scriptuꝝ fieri dz.

Pena nõ dz infligi sine culpa.

Necessitati se ꝛ suppoñti nõ est succurrendum.

Constitutio penalis non est extẽdẽda.

Dom̃ nõ sunt extra dentẽ.

a Magistra. extra. vj. lib. i pe. j. rñ.
b Decozant. eẽ ꝓpni. antiqua.
Periculose erraretur. eẽ vj. lib. de ele. vbi periculũ. j. responso.
ct magistra quattuoꝛ patriarchales sedes instituit: inter quas post ipsam romanã ecclesiã ꝓstãtinopolitanã primũ: alexandrinã scõm: antiochenã tertiũ: ⁊ hierosolymitanã quartũ locũ voluit obtinere: ipsaq̃s multe prorogatiuis ⁊ honoꝛib⁹ ac ꝓuilegijs decoꝛauit. de quaz ꝓuisionib⁹ cũ eas vacare ꝛtingit tãto est accuratꝰ cogitandũ ⁊ attentꝰ puidẽdũ: q̃z to maioꝛis eminẽt altitudine dignitatis: ⁊ periculose errareť in puisiõib⁹ earũdem. Sup hoc igit cũ fratrib⁹ nostris habita deliberatiõe matura: inter alia nr̃e ꝓsideratiõi occurrit q̃ oõs (ꝓhdolor) ꝓdictarũ sediũ patriarchaliũ ciuitates aut sunt destructe: aut occupate ab infidelib⁹: vel a scismaticis detinenť: ipsarũ caplis seu ꝙuentib⁹ ⁊ canonicis dispersis vndiq̃z extra ciuitates ipas: ꝓ alias regiões seu loca a ciuitatib⁹ ipsis remota. Ex q̃ ꝛtingit (sicut experiẽtia nup nos docuit) q̃ vacãte ꝓstãtinopolitana ecclesia ꝓ morte bone memoꝛie petri ꝓiarche: solũ pynũ dũ taxat ei⁹ canonicũ fuit de nouo pastoꝛe electio celebrata aliꝭ canonicis suis agẽtib⁹ i remotis: dict⁹ tñ electꝰ iuri si q̃ sibi ex electiõe hmõi cõpetebat: i nr̃is manib⁹ spõte ac libere resignauit. Idcoq̃z de cozũdẽ fratrũ cõ filio ⁊ aplice ptãtis plenitudine statuim⁹: vt q̃z diu ciuitates ipse scismaticoꝛ aut infidelium subsunt aut subẽrũt ditioni: aut detinebunt ꝓ eos: canonici dictaꝛ patriarchaliũ sediũ: cũ eas vel ipsaruꝫ aliquã seu aliq̃s vacare ꝛtigerit ad electionẽ/postulationẽ/ seu q̃uis puisionẽ de ꝓficiẽdo sibi patriarcha vel pastoꝛe nullo mõ procedãt quousq̃z ad aplice sedis notitiaz deducať. Nos cñ a data ꝓsentiũ decernim⁹ irritum ⁊ inane: si secꝰ p õdicta capl'a quẽtus vel canonicos aut quẽuis aliũ vel alios scienter vel ignoꝛãter fuerit attẽtatũ: nõ obstãtibus quibuscũq̃z ipsaꝛ eccliarũ vel alicui⁹ earũ ꝓsuetudinib⁹ vel statutis iuramẽto/ꝓfirmatiõe dicte sedis vel quacũq̃z alia firmitate vallatis seu ꝓstõnib⁹/ ꝓuilegijs/ vel idulgẽtijs sedis eiusdẽ p q̃ effectꝰ ꝓsentiũ impediri posset quõlibet/ vel differri: ⁊ de qb⁹ quoꝛũq̃z totis tenoꝛib⁹ de verbo ad verbũ in nr̃is lr̃is habẽda esset mẽtio specialis. Nulli ergo ⁊c. Datuz Laterani. x. kaꝛ. Januaꝛ. põtificatus nr̃i anno. vij. Joãnes. xxij.
Aliaꝛ periculis occurrere debẽt prelati.
Cũ bñficia apud sedẽ aplicã vacãtia fuerint ioli pape reseruata: ostẽdit q̃ ⁊ q̃z apõ sedẽ vacare dicanť cadẽ. Et ꝓmo loquit de reseruatiõib⁹. Scõo de ꝓhiõib⁹. Ca. iij.
Ex debito pastoralis officij: nobis q̃z imeritis supna dispositiõe cõmissi: periculis aiarũ ⁊ ecclesiaꝛ ac monasterioꝛ dispẽdijs q̃ ob ipoꝛ vacatiões diutinas ipsis solẽt frequẽti⁹ pueniꝛe congruis remedijs (q̃tũ nobis ex alto ꝛcedit) salubriter occurrere intẽdẽtes: vt celerius ⁊ vtili⁹ puideat ecclijs ac monasterijs antedict⁹: ⁊ vt romane ecclie q̃ sup ipsas ecclias ac monasteria ex diuina puisiõe obtinere dinoscit ꝓncipatus honoꝛ debitus impẽdat ꝓdecessoꝛ nostroꝛ romanoꝛũ põtificũ: presertiz Felicis re. Nom. viij. q. dignitates ꝓsonatus/ecclias/⁊ alia ecclãstica bñficia. ⁊ Cle. v. q. tã hmõi dignitates/ꝓsonat⁹/ecclias/bñficia/q̃z cardinales ecclias quaslibet monasteria ꝓioꝛat⁹ administrationes ⁊ officia quecũq̃z q̃ apud sedẽ aplicã vacarẽt: puisioni aplice sub certis tenoꝛibus reseruauerũt: vestigijs inheꝛẽtes. Nos ex causis rõnabilibus que ad id nr̃ũ animũ induxerũt: de fratrũ nostroꝛ ꝛsilio nonnulla de trahẽdo: aliqua declarãdo: ⁊ quedã addendo de nouo ẽpales ⁊ caꝛ superiores sedes monasteria ⁊ regulares ecclesias: ad q̃ hi q cis ꝓ tpe ꝓficiẽdi sunt etiaz p electionẽ canonicã assumunt: ꝓoꝛat⁹ officia vl' administratiões coꝛũdem dignitates/ꝓsonatus/ꝓbendas/ aliaq̃z ecclãstica bñficia cũ cura vel sine cura quocũq̃z noie censeanť q̃ apud ꝓdictã sedẽ vacãt ad ꝓsens ⁊ ex nũc in antea (donec xꝑi dignatio nos dignabit vniuersalis ecclie sponse sue regimini ꝓsidere/vacare cõtigerit apud eã: puisiõi nostre de fratrũ nostroꝛ ꝛsilio auctoritati apostolice reseruam⁹. Hmõi aũt sedes monasteria ecclias ⁊ alia prefata bñficia ecclãstica p mortez vel depositionẽ ac ꝓuationẽ eoꝝ q ea obtinuerit: p electionũ cassationẽ: postulationũ repulsionẽ: renũciationẽ quoꝛũlibet: puisionẽ: trãslationẽ: siue p successiones muneris ꝛsecrationis aut benedictionis dudũ a dicto Cle. pre. nostro. ꝓmotis ipẽs: nisi de ipsis dispoluerit predecessoꝛ: ⁊ a nobis siue auctoꝛitate nostra. ꝓmouendis impẽdẽdi apud sedẽ ipaz vel etiã vbicũq̃z: aut quouis alio modo canonice vacare apud sedẽ intelligimus ꝓlibatã. Epales insup vl' alias dignitates/ ecclias monasteria: ⁊ alia ꝓdicta fratrũ nostroꝛ sancte romane ecclesie cardinaliũ apud dictã sedẽ ꝓ eoꝝ obitũ vacare cẽsemus: siue inibi siue alibi vbicũq̃z ipsos migrare cõtigerit de hac luce. Et hoc idẽ in dignitatibus ⁊ bñficijs quibuslibet (vt de alijs ꝓmittit) officialiũ nr̃oꝝ: videlicet vicecãcellarij: cuiusdẽ ecclie camerarij: notarioꝝ auditoris õdictarũ: coꝛrectoꝝ: scriptoꝝ lr̃arũ: ac penitẽtiarioꝝ nr̃oꝝ: necnõ abbreuiatoꝝ curie romane locum sibi volum⁹ vẽdicare. Rursus hui⁹ nostre reseruationis edictuz ad dignitates ⁊ alia iam dicta capellanoꝝ nostroꝝ cõmensaliũ ⁊ quoꝛũlibet alioꝝ rõne officij vel ex causa legitima in dicta curia moꝛatiũ qñ a nobis ꝓ nostris ⁊ ciusdẽ sedis negocijs. ꝓsequẽdis de ipa curia quocũq̃z modo ꝓmissi vel aliqui eoꝝ trãsmissi aut legati vel nũcij fuerint: ⁊ eos vbilibet ante ipsoꝝ ad ꝓfataz curiã reditũ (duraãte legatiõe seu ꝓsecutione ipsoꝝ negocioꝝ) rebus eximi ꝛtigerit ab humanis duꝝim⁹ extẽdendum. Et idipsum etiã esse volum⁹ in hmõi capellanis cõmẽsalibus: etiã si (vt ꝓmittit) nũc trãsmissi fuerit vbicũq̃z: ⁊ ipsos reb⁹ eximi ꝛtigerit ab hũanis. Cetera rum edictuz ipm trahimus ad sedes monasteria ⁊ alia supradicta q̃ viuẽte ad huc dicto Cle. predecessoꝛe nr̃o vsq̃z ad eiꝰ obitũ nisi de ipsis p eũ fuerit ordinatũ: ⁊ deinde vsq̃z ad datã ꝓsentium apud sedẽ ꝓuenerint eãdẽ illaq̃z vacare decernim⁹ apud ipsaz dũmodo in eis ius in reꝛz ad rẽ nõ sit aliqbus acq̃situ. Decernẽtes extunc irritũ ⁊ inane si secꝰ in ꝓdictis ⁊ singulis coꝝ sciẽter vel ignoꝛãter p quẽcũq̃z seu quousq̃z aplica vel aliq̃ qualibet auctoꝛitate attentatũ fuerit: vel ꝛtigerit in posterũ attentari. Nõ obstantibus pie memoꝛie Greg. x. ac Bonifacij. viij. ⁊ alioꝝ romanoꝝ põtificũ ꝓdecessoꝝ nr̃oꝝ cõstitutionib⁹ super Bedictis: quatenus edicto essent ⁊ sunt ꝛtrarie memoꝛato. Ceteris in ipsis cõstitutionib⁹ contentis in suo roboꝛe duraturis. Pẽsiones insup annuas ab ẽpis ⁊ coꝝ superioꝛib⁹ alijsq̃z platis inferioribus necnõ qbuscũq̃z capellanis cõuentib⁹ collegijs vel singularib⁹ ꝓsonis factas ⁊ faciẽdas ꝓsonaliter aliquibus ex eisdez cardinalib⁹ seu qbusuis alijs ex ꝓnoiatis personis: ⁊ pẽsiones ꝑterea seu affignatiões quãtitatũ quarũlibet sup certis ꝓuincijs/ꝓoꝛegib⁹/ecclesijs/monasterijs/vel alijs ecclesiasticis locis aut ordinib⁹ etiã a qbusuis ꝓdecessoꝛib⁹ nr̃is romanis põtificib⁹ factas ꝓmissis ꝓsonis siue alicui earũdẽ: vel monasteria ꝓioratus/admiuistratiões quaslibet: beneficia regularia: vel alia quelibet quocũq̃z noie censeanť: nõ cõsueta ab olim clericis secularib⁹ affignari: hmõi ꝓsonis vel alicui carundẽ collata siue ꝛcessa in cõmẽda vel alio quouis titulo ab eisdẽ ꝓdecessoꝛibus seu alijs ẽpis vel superioꝛibus ꝓlatis capitulis aut ꝙuẽtibus vel collegijs: sub edicto predicto nolumus aliquatenus cõprehendi quominus eis cedẽtib⁹ vel decedẽtib⁹: siue illa quouis alio modo dimittẽtib⁹: monasteria ipsa ꝓioratus: administratiões/beneficia ac loca hmõi ad ecclias ⁊ monasteria: siue alia loca religiosa vl' alia ecclesiastica: eoꝝũ ꝓlatos siue ꝓsonas ad quas antea eoꝛũ disposiꝛio pertinebat: seu quib⁹ immediate subesse noscũtur: libere reuertantur: nisi cis quid canonicum obstiterit: vel de ipsis aliter duxerimus disponendum.

Ecclie vniuersalis regimini papa ꝓsidet.
Bñficia multis modis vacare pñt.
Cardinales dicunť fratres pape.
Jus in re vtilius est q̃ ius ad rem.
g Pensiões. tollen. ſ. sub edicto ꝓdicto nolum⁹ aliq̃ten⁹ com ꝓhẽdi ⁊c.

De auctoritate z vsu pallij.

Ioannes. xxij.

Pallij traditio p obiectū criminis vel defectus retardari nō debet: nisi obijciens premisso iuramento de obiectis promptā fidē faciat. Et quid sit promptā fidē facere declarat. Capitulum vnicum.

Malicijs hoiz ē obuiandum.

MAlicijs hoim q̄ sepe circa impediendā pallij dationē cōmittunt: volētes salubrē obuiare: hac in ꝑpetuū valitura ꝓstone sancimus: vt deinceps p obiectū cuiuslibet criminis seu defect⁹ traditio pallij faciēda his q ad metropolitanaz eccliaz seu aliaz regimē assumunt: nō impediatur in aliquo nec retardet. nisi obijciētes firmēt corporali ꝓstito iuramēto se id maliciose nō agere: ꝫ obiecta vera esse se credere: ac de obiectis offerāt facere plenā fidem: z nihilominus ad penā talionis seu extraordinariā se obligēt arbitrio ꝓsidentis. Plenā vo fidē intelligim⁹ in ꝫ casu: si infra bimestris tpis spaciū nūerādū a die collatiōis i ārea. pbauerint legitime q̄ opponūt. Q̄ si nō fecerint (eoz obiectiōib⁹ nequaq̄ obstātibus) ad ipsi⁹ traditionē pallij. pcedat. Per traditionē aūt hmōi vie accusatiōis/denūciatiōis/vel inquisitionis/nullum volumus ꝓiudicium generari.

Fidē plenā ꝓmptā facere quid sit.

De officio custodis.

Ioannes. xxij.

In religiosoz medicātiū cōuētibus plures cāpane esse nō possunt sine spāli pape licētia: plures aūt cāpanulas i refectoriis/caplis/z alibi licite possunt ipi religiosi medicātes habere. h. d. Et est extrauagās notabilis z q: pulsare cāpanas est custodis officiū: vt patet co. ti. c. i. in anti. iō h nō ab re collocata est. Caplm vnicum.

QUia cūctos orthodoxe fidei ꝓfessores z viros ꝑsertim eccliasticos sic hortamur adinuicem z quo ad alios ctiā cōuersari q̄ ex ipsoz gestis nullius offendat iustitia: nec cuiq̄z scādali materia ꝓpareat. Aduertēs q̄ co q̄ nōnulli mendicantiū ordinū ꝓfessores in nōnullis suis conuentib⁹ plures cāpanas obtinēt. z in posterū satagūt obtinere: cathedrales ac eccle alie fuerunt ꝓptereā iustitie detrahi. Et exinde ciuitatib⁹ locoz interdū afferri diuinis officijs impedimentū: videturq̄z iter ipos litigijs z scādalis via aperiri. Nos premissis obuiare cupiētes periculis: paceq̄z desiderātes inter ipos (sine qua bene pacis auctor nō colit) obseruari. De fratrū nostroz ꝓsilio ꝫ edicto perpetuo ordinamus: q̄ religiosi dictoz ordinū mendicantium in nullo ꝓuētu suo seu loco plures cāpanas habeāt sine sedis aplice licētia spāli: ꝫ vna tm̄modo p loco quolibet sint contēti. Q̄ si forsan cōitas seu vniuersitas aliqua ecclesiastica vel mūdana: seu ijdē religiosi p illis in aliquo ipsoz locoz cāpanā aliā habuerit vel nūc habēt: nō aliā ꝫ aliā solā eoz specialit⁹ vsib⁹ deputatā pulsare valeāt horis diznis z nocturnis missis z aliis ꝓsuet.

Pacis auctor sine pace nō bene colitur.

Cterū religiosis eisdē permittimus: q̄ vbi hactenus plures cāpanas sine lite z ꝺdictiōe qualibet invsus dūtaxat ꝓrios habuerint z nūc habēt illis etiā deiceps libere vti possint. Aliis q̄buscūq̄z p eos habit⁹ infra triū mēsiū spaciū de suis locis seu cāpanilib⁹ deponēdis: et nullatenus itez reponendis. Uerū campanulas que in refectoriis: sacristijs: caplis: z aliis forsan officinis religiosoz ipsoz cōsueuerūt haberi: sub ista nostra ordinatione nolumus cōprehendi. Nulli ergo z̄. Datū ij. nouembris pontificatus nostri. Anno. viij.

a Cāpana. No. cāpane vsuz ad multa valere: vt ꝓz in his versibus i quib⁹ de ipsa loquit cāpana inducit. Laudo deū verū/plebez voco: congrego clerū. Defunctos ploro pestem fugo festa decoro.

De officio delegati.

Ioannes. xxij. episcopus seruus seruorum dei ad perpetuam rei memoriam.

Ufe aplice ꝑpetrate ad gr̄as seu ad lites i aliqb⁹ ciuitatib⁹ seu dyocesib⁹ dū erāt integre: nō obstāte diuisiōe facta de ipsis in duas seu plures ciuitates seu dyoceses: que diuisio facta. ꝓpter diuini cultus augmētū: z ꝑpū icremētū: z etiā executores seu iudices earundē: habeāt sub eisdē modo z forma illum vigoze in sic diuisis: quē habebāt in illis dum integre remanebant. Ca. vnicū.

SEdes[a] aplica in suis actib⁹ veritatē[b] ꝑsequēs: lucē[c] amans libenter cuitat nodose[d] ambiguitatis[e] i uolucrū[f]. Illāq̄z[g] sibi semp i suis ordiatiōib⁹ reseruare cautelā intendit[h] vt de illis ita ꝓueniāt cōmoda q̄ alijs nō immineat detrimētum[k]. Sane[l] ꝓdē ad diuini cultus augmētū[m] z ad salutē[n] placere bolbus q̄ deo infinita sine cōplemēto ꝓmittunt. vñ bācignorant: z ideo interrogāt cū pilato quid est veritas. Jo. xviij. c. in fi.

a Sedes. simile. ꝺ. de rescrip. sedes.

b Veritatem. Hec sortior res de mūdo est: fm Esdram q̄ valet z inualescit in eternum z viuit z obtinet in scla sclorum. viij. di. cōsuetudo. z merito cū veritas sit de⁹. e. di. si consuetudinē. hanc cāz nesciūt aliq plati nostri tpis q̄ volēres plus

Veritas fortis ē vt dicit.

Luce odit qui male agit.

c Lucem amans. Bene agentes hanc diligunt: sed ꝛtrariū eius peruersi. ꝺ. de offi. delega. Zuluit. de here. cū ex iniuncto. C. de epi. z cleri. conuenticulam. de peni. di. i. item vt christus.

d Plodose. i. intricate. ꝺ. de verb. sig. cum olim.

e Ambiguitatis. De triplici ambiguitate. s. iuris et facti et ꝑsone dic vt. xxxij. dist. habuisse. in glo.

f Inuolucrū. i. involutionem.

g Illamq̄z. Versiculus.

h Intendit. Bene dicit intēdit. q̄ extra intentionem suaz frequenter facit papa. vt. ꝺ. vt eccle. benefi. vt nostrum. tamen non tenet q̄ō contra intentionem eius fit: dum tamen de hoc constet. vt. ꝺ. de rescrip. sup litteris. in fi. z. c. cum dilecta.

i De illis. scz ordinationibus.

k Detrimentū. Non dz enī aliqs cuz alterius iactura ditari. ꝺ. de pe. suam. nec ridere de fletibus alioz. ꝺ. de ꝓuile. petitis, boc est ꝓ ꝑsonis z ecclesijs quarū bona occupata sunt in toto vel in parte z istis nouis ecclesijs seu collegijs de nouo per istū papā creatis vt fiat eis alia qua recompensatio: ne ab ipis sic miseris ex toto exceptū sit ꝓmium gaudiorum ꝛtra legem. C. lib. xij. in fine ipsius libri: ꝫ recōpensatio debet fieri vt sit. ꝺ. de maio. z obed. cū inferior. Quid ergo facient archidyaconi ecclie Tholosane q̄ oēs ꝓcurationes z fere oīa iura archidyaconatuum suoz habent hodie in alijs ciuitatibus z dyocesibus ab istis: nunqd ipsi vel potius archidyaconi qui de nouo creati sunt in illis nouis ciuitatibus iura archidyaconialia in illis dyocesib⁹ exercebunt: Item quid faciet abbas Cluniacensi de priozatu sancti Flori: qui ꝑatus factus est nulla emenda facta monacis: vel de similibus: Item quid facient plures clerici qui asserunt se ex hoc suis beneficijs als adeptis canonice priuatos. Item quid erit de epo. Dictanensi et Albienensi: seu similibus qui multa de mensa tam de emolumēto sigilloz q̄ de alijs amiserunt: nunqd istis z similibus ad detrimētū poterit reputari? Non videtur cum totius ecclie vniuersalis q̄ est vnica z bonoz eiusdē plenaria dispositio pape esse noscat. vt. ꝺ. de ꝑben. licet. lib. vj. de excel. pla. si quis. concil. vienen. §. verum. z ideo ipse nec dum potuit: immo debuit nedū imminente multiplicatione populi de quo. i. §. pri. augmentare operarios: z fedes ipsis congruas collocare: ac de stipendijs sufficientibus ministrare. arg. xxi. dist. in nouo. ꝺ. de offi. ordi. quoniam. etiam cum detrimento alioz: vt sic minoz vtilitas cedat maioz: z primata cōmuni. ꝺ. de postu. pla. bone. i. vij. q. i. fient. ꝺ. de maio. z obed. cum inferior. Nunquid ergo archidyaconus ecclesie Tholosane erit oculus epi lombariei: z in ordinationibus clericoz z in alijs in quibus tenetur archidyaonus assistere suo epo. vt. ꝺ. de of. archi. ad hec. z de scrutinio. c. i. ipse aderit sibi: quia facti et de facto est ei supersedeo quo ad ꝑsens.

l Sane. Secunda pars.

m Augmentū. Hec est cā ꝓma. ad ꝫ enī tenētur principaliter nedum eccliastice ꝑsone z bona ipsarū: immo etiā quilibet xp̄ianus. vt. xxi. distin. §. i. de cōsti. ex parte. de cele. mis. graui. concil. vienen. Et hec causa excusat coitū ꝛigalem a quolibet pctō etiaz veniali: si intētione sz habende ꝓlis q̄ diuino cultui applicet in baptismo fiat cōiunctio. vt legit z no. xxxiij. q. iiij. vir cum propria. ꝫ Hugo. ibi contra.

n Et ad salutem. Ecce scōm: huic enī saluti per q̄ necessarium est pabulū dei. vt. ꝺ. de offi. ordi. inter cetera. z ipso multiplicato debuerunt predicatores z ministri plures poni. vt. xxi. di. in nouo in fine.

Multiplicarat.

Confessio facta religioso non est de necessitate iterū faciēda ꝓprio curato.

a Multiplicarat. Ista multiplicatio est sufficiens cā erigendi nouos epatus: cū tñ solēnib⁹ z frequētoribus locis fiant ne vilescat epalis dignitas. vt. xvj. q. i. precipimus. ꝺ. de ꝓuil. c. j. lxxx. distin. epi.

b Singulorū vultus. Debet enim bonus pastor cognoscere vultum cuiuslibet pecoris sui. vt legit Eccle. xxvij. vnde hoc sumptū fuit. Nec enī est vna ratio quā allegant curati ꝺ pdicatores z minores: q̄ etiam semel ad minus in anno q̄libet parrochian⁹ habeat suo rectori ꝓprio cōfiteri oīa pcta sua licz etiam sit eis ꝑfessus. Secūdo est necessitas illius canonis offis. ꝺ. de pe. z re. q̄ nō ē sublata ꝓpter volūtariā ꝓstitutionē illius ꝓstonis super cathedrā. vbi plene de hoc dixi. Sed ad hoc pōt rñderi q̄ licet papa ordinauerit in dicto cōsilio offis semel in anno confitēdum esse ꝓprio sacerdoti: nō tamē alleganit potestatē suorum successoz: q̄ quin possint subrogare vel adiungere socios z dare coadiutores ipsis sacerdotibus in illo casu qui simili potestate vterent in huiusmodi cū illis: q̄ō z fecerunt scs fratres in alio cōcilio scz Vienē. et sic cum ambo concilia sint eiusdem auctoritatis: merito per posteri⁹ primo derogatuz est: licz de ipso non faciat mentionem. z sic necessitas q̄ inerat ꝓfitendi vni scz ꝓprio sacerdoti. vt in. c. ois dilatata est z adāpliata ad plures. vt in. c. super boc. dico per mra. ꝺ. de ꝓsti. licet. lib. vj. de offi. delega. super questionum. in ꝓin. l. distin. dño sancto. ꝺ. de elec. innotuit. de ꝑben. dudum. lib. vj. Et sic cum habeant plures odio suꝑ boc quo ad ꝓfessionez suos curatos: merito illis plus expedit ostēdere fratribus q̄ sacerdotibus vultum suum: qui licet eadem potestate fungantur cum alijs: tamen scientia et discretione alijs ꝑeruntur. sicut sunt fratres in quibus vt plurimum plusq̄ in rectoribus scientie clauis viget: z sic plus proficient q̄ alij in vultus inspectione. argu. xx. distin. per totū. ꝺ. de eta. z quali. cum sit ars. de renun. misi. ꝺ. ꝓ defectu. Sed nunquid illi qui confessi sunt ꝓprio episcopo vel archipresbytero: vel illi de quo per penitentiarios pape dictum est in litteris suis q̄ possit ad triennium sibi eligere confessorem idoneum necessario teneātur semel in anno confiteri ꝓprio sacerdoti? Videtur q̄ sic: per supradictam rationem per rectores ꝛtra fratres superius allegatam. Cōtrariū tamē sit quotidie. i. non curant ꝓfiteri suis sacerdotibus ex quo alteri de istis sunt semel confessi.

Curati vt plurimuz nō sunt ita litterati vt religiosi.

c Alias partes. i. alia diuersa onera q̄ incūbūt bono pastori circa sui gregis vigilias exercendas. ꝺ. de offi. ordi. inter cetera. de censi. cū apostolus. z sequētibus ca. xvi. q. i. predicatorum.

d Plures. Et sic plus continet vltra duo: nec duoꝝ numero est contentum. simile. ff. de opti. lega. l. i. q̄ō est ꝛtra iura. ꝺ. de regu. iur. plura lis. z de ꝑbē. is cui. in fi. lib. vi. q̄q̄s tñ ad vnū restringit. vt. ꝺ. de ꝓuil. vt ꝓuilegia. in fi. Dic boc debere intelligi fm precedentia z subsequentia iurta materias in qua ponunt: cū fm illam exquirant sermones. xlv. dist. disciplina. ꝺ. de cleri. cōiū. mi. latores. vnde frequēter talia ampliant z restringunt ꝓpter fraudes z odia: z ꝓpter absurditates que inde sequerentur. vt in. d. l. z. c. vt ꝓuilegia. de boc etiam dicitur in extranag. execrabilis.

Dyocesis fines non ꝑcribunt.

e Dyoceses. i. territoriū. ij. q. v. §. ad ꝫ. ꝺ. z ē libet dyocesis bñe suos limites certos z ꝓpos: z tales ex q̄ indubitata fide certi sunt cōstituti ꝑscribi nō pñt: nec ea q̄ ipsis adherēt: ne ꝛfundātur ipsi limites. vt. ꝺ. de parrochijs. sup eo. xvi. q. iiij. quicūq̄z cū multis ibi positis.

f Erexim⁹. Sic no. q̄ papa de vna dyocesi pōt facere diuisas z diuersas: sic imperator diuidit prouincias. ff. de offi. assessoris. si eadē. tamē propter diuisionem imperatoris nō erunt plures metropoles apud ecclesiam: cum non debeat cōmutari ad mobilitatem necessitatum mundanarum. z. dist. lege. Sed qd erit si inter sit imperatoris vel alteri⁹ ꝑncipis seu ꝑsone secularis: puta q̄ sunt patroni seu defensores nō mutari statū taliū eccliarū seu cinitatum vel dyocesium: nunquid poterunt se opponere cum effectu? Et videtur q̄ sic: quia nihil cum scandalo vel damno alicuius est faciendum seu attēptādum. ꝺ. de prescript. nihil. z. eo. c. in ꝓn. vnde dictum est misi ipse ex hoc ius patronat⁹ z alia cōmoda sine culpa amittat: cū iura ꝑcialia etiā in bonis ecclesiasticoꝝ semper remanserunt salua. xi. q. i. si tributum. cū seq. in contrarium videtur q̄ ꝓpter maius bonum quis iuri suo z etiam sine culpa pumt. xxj. distin. de ꝓstantinopolitana. ꝺ. de elect. sacrosancta. de postu. pla. bone. i. in ipsa etenim fundatione hoc euenire posse ꝓspicere debuerunt z sibi cauere. argu. ff. locati. si quis domū. §. i. xxij. distin. in nōe domini. quod credo verius: ita tamen q̄ fiat cum omni minori ꝓmodicio eorum quo poterit.

g Limitatas. Dyoceses. i. limitata territoria. nam limes dicitur finis. Unde versus. Limes erat positus ꝛt. ꝺ. de verbo. signifi. fonis.

h Verum. Versiculus.

i Tunc. i. tpe date earum: z tpe date ꝓsentis rescrip. eam te. r. c. si eo tempore. lib. vj.

k Mandāde. q. d. de his literis que iā mādate sunt executioni qualitercunq̄z ex quo ins acq̄situm est in re nō intromittimus nos: cum ꝓsens ꝓstitutio futura dūtaxat respiciat. vt. ꝺ. de cōstitu. quomā. Uel dic q̄ immo respicit ꝓterita. vt patet. j. super verbo declaramus.

l Mos amouere. Tertia pars.

m Scrupulum. i. molestiam solicitudinem: vel anxietatez animi. Et dr a scrupo q̄ est lapis modicus: qui sicut frequenter ledit pedem: sic scrupulus animuz nescientē soluere difficiles questiones fm Hug. Et sic nos fm Hug. Et sic nō

Ignorantia affligit

n Posset. Et sic expedit in talib⁹ an tps occurrere z ꝓuideri ea q̄ cuenire pñt. C. in quib⁹ cau. l. vlti. i fi. ff. locati. si qs domū. §. j. z bec est ꝓuisio sibi aduersus futurū periculū pcauere. vt. ꝺ. de ꝑcu. c. j. in fi.

o Ordinationem. Hoc verbū ordinare z iste actus q̄ ordinatio ōz est multū gñalis ꝓbendēs quēuis modū q̄ qs bz de re ꝓpria disponere iure suo. Et ideo si aliqs impetrauerit beneficiū spectās ad ordinationem alicuius: poterit petere bñficium spectans ad collationez/ ꝓsentationē/seu quāuis aliā dispositionē talis: vt. pbaf. ꝺ. de offi. deleg. sup eo. z de iure patro. eā te. in fi. facit. ꝺ. de offi. ordi. ordinarij. Sz nūquid fieret ꝓiudiciū epo qui habet institutionē si tali ꝓuideretur de beneficio spectante ad solā pūtationē illi⁹ ꝛtra quē impetratuz est: Et videtur q̄ sic: nam cum magis habeat in cōcessione eps q̄ in ꝓsentatione patronus. vt. ꝺ. de offi. lega. dilectus. nō videt q̄ papa velit ꝓiudicare epo: nisi exꝑsse hoc inmuat: q̄ faceret si diceret ad ꝑsentationē talis: q̄ tunc satis exꝑimeret papa q̄ penes alium erat institutio: cui quantū ad hoc derogare intēdebat: sed per hoc verbū ordinationem: nec videt velle derogare: nisi illi dūtaxat ꝛtra quē scribit. z bec est ratio illius ter. ꝺ. de ꝑbē. cū in illis. §. cum autem. lib. vj. Dic Iuū cum in nullo quantū ad hoc ꝓiudicet instituēti qui ad motum suū nunq̄ disponit de tali bñficio: z si in aliquo ꝓiudicet: in modico tamē. arg. ꝺ. de rescrip. auditor. sed patrono dūtaxat. patronus ex motu suo moꝝ netur ad ꝓtandū quē voluerit als idoneū. vñ soli illi quoꝝ principaliter interest audirenē. Dicentes talibus impetrātib⁹ z nō alij. arg. ꝺ. de elect. cū inter. R. de telti. veniēs. de excep. cū ecclesiastice. de ꝑbē. p illoz. cū sili. Non ob. d. c. dilectus. q̄z nō dicit de institutione q̄ semiplenum ius denotat: sed de cōcessione q̄ plenū ius dicit. vnde nō est dubiū quin plenior sit ptās ꝓcedendi insolidum bñficia vacantia q̄ solum in eis pūtandi. Uel si vellem⁹ ibi cōcessionē recipere ex institutiōe dicemus plus bz. i. plus iuris cōfert eps in institutione illi q recepit bñficium: q̄ ius administrandi q̄ patronus in ꝓsentatione ex qua parū acquirit ꝓsentato: maxime si pūtans sit laicus cui variare licet. vt. ꝺ. de iure patro. pastoralis. sed ex hoc nō sequit quin libenti⁹ quem vult ꝑsentet patronus q̄ instituat eps.

Filiꝰ vinē te patre est dominus.

p Jus ad rem. Et sic non in re: z sic est indebitum iri: quare talis non beneficiatus potest dici. vt. ꝺ. de concess. preben. c. q̄ñ ex constitutione. lib. vj. Simile est de filio qui est vinēte patre dñs rei pater ne spe z non re: z vroz in bonis dotalibus constante matrimonio. Ex quo sequitur q̄ tali est ius ad rem quod aliqui vocant decretum: q̄ sub decreto papposappositum vt cōiter ibi in gratia ibi decernētes z̄. conferuntur. vt ꝺ. de concess. preben. q̄ cūctis. lib. vj. nec pōt cōmutari cū alio: nec ꝓpria beneficia sibi incompassibilia facit vacare: nec super ipso q̄si ꝓcerto titulo poterit ordines recipere. ꝺ. de rescrip. c. in nostra. z in extrauagan. dñi Jo. execrabilis. §. per boc. Quid si canonicus p papaz effectus fuerit in aliqua cathedrali ecclesia sub expectatione ꝑbendē: nunquid poterit in delegatuz iudicem impetrari: z eandem exercere iurisditionem: Uidetur q̄ non: cum non habeat ius in re: sed ad rē. vt. ꝺ. de concessio. prebē. quoniam ex constitutione. lib. vj. Contrarium credo cū oīa que ad iura canonicatus ptinēt, sibi debeanē. Iz nōdum sit mihi ꝑbendatus: misi cōsuetudo refragēt per iura. ꝺ. de elect. in genesi. de renū. c. ij. Nec decre. statutū. ꝺ. de rescrip. dicit ꝑbēdatuz sed canonicum tantū. Quid si ego sic expectans cum vacaret in altera per ipsa contra me in limine possessionis adipiscendo acceptam secundam in alia dyocesi super qua modo eodem lite mota faciam mihi in tertia dyocesi de tertio ꝓuideri: et sic facio de pluribus: nūqd possum:

Canonicꝰ creat⁹ ꝑpa pā i ecclia cathedrali an possit i iudices delegari.

vidi de quodã qui decem prebendas in ecclia beate marie pictauis fecit sibi isto modo puideri: vbi est statutũ q fructus prebende litigiose mnĩ assignant alicui: sed per capitulũ obtinenti sententialẽ victoriaz reseruant: qõ statutum satis inimicẽ equitati illius. c. ŝ. de sequestra. ad cõpescendas. in fi. cõci. vien. nũgd ergo talis multiplicatio ꝛ narratio põt tolerari de iure: Videtur q nõ per ea q̃ no. Jnno. ŝ. de rescrip. in nostra. vbi dicit q si pendẽte q̃stione sup ecclia cura ta cuius possessionẽ non habet accipiat possessionez fcle sisem curã bñtis hoc ipso videt renunciari luti more super ecclesia prima. ꝛ est ratio: q aut recipiendo secundam intendebat renũciare: ꝛ tunc habet ꝓpositũ: aut nõ intendebat renunciare: sed intẽdebat si obtineret in cã prime dimittere scdam ꝛ accipere primã. ꝛ sic videtur ipsam scdam recipere ad tps sub cõditione: qõ totũ reprobak in beneficijs ecclesiasticis que debent esse perpetua. nec cadit in ipsis cõditio: q in ea vocatione ꝛc. lxx. distinc. ij. ŝ. de elec. in electionibus. li. vi. i. q. ij. q̃pio. q̃ pcedunt vt credo vbi scdam cũ prestatione recipit: vel als cõstat de intẽtione ei⁹ per quã nõ intẽdit renũciare prime vel liti ei⁹: als simplr admittendo possessionez scde nõ litigiose: prime eoipso renũciat. vt. ŝ. de prebẽ. de multa. i casu vo nostro quẽ posui. ŝ. credo contrarius. f. q̃ semp possim mihi facere prouideri de oĩbus quotquot vacabũt cũ prestatione si nõ habeã ius in iam recepturis: ꝛ in illis que nũc recipio ius mihi competat: ꝛ nõ als: q̃ tales cõditiones que de iure insunt nõ faciũt rem cõditionalẽ q̃nus exprimant. vt. ŝ. de elec. significasti. cũ ibi not. xvij. q. ij. cleuthery⁹. recipiendo tamẽ corporalẽ ꝛ pacificã possessionẽ vni⁹: oĩbus alijs ꝛ litib⁹ super eis motis renũcio. ꝛ sic intelligit Jnnoc. ŝ. sed ante pacificã possessionẽ secus. vt. ŝ. de elect. cõmissa. lib. vi. ꝛ in hoc satis conco: dãt ea que no. Hostiẽ. in. d. c. in nostra. Sed quid si impetrãs qui fecit sibi de ecclesia certa puideri: innenerit ẽ̃ q̃sup illa ecclia inter duos motam vel inter ordinariũ ꝛ aliũ impetrantem. ꝛ sic litigiosam: qõ tamen ignorabat tpe sue puisionis: nunqd hoc declarato p summ executorem poterit illa dimissa de alia sibi facere prouideri hoc solo: q litigiose ecpit per. c. ŝ. vt lit. pen. si bi ẽ̃tra. li. vi. Itez nunquid valebit declaratio primi executoris nõ vocatis ordinarijs aliarum ecclesiarũ: vel ceteris impetrãtib⁹ quos hic tangere vt: Hoc vidi de facto. Et videt q executor possit errorẽ in suum corrigere vbi errauit in facto ſm Jnnoc. et Hosti. et etiam vbi in iure ſm Hostiẽ. put not. per eos. ŝ. de renũ. c. i. de offi. deleg. in litteris. de rescript. cũ in multis. in fi. li. vi. Et q ꝑpter litẽ non possit dimitti videt q nõ agebak de dñio ecclesie: cum non sit apud aliquẽ. insti. de rerũ diui. ŝ. sacre. qõ requiritur: scz q litigetur de dñio ad hoc q res religiosa dicak. C. deliti. aut. litigiosa. Dic ŝ per. c. si bi cõtra. Nec oſtat dictus. ŝ. sacre. q̃ intelligit nullius. scz psone secularis: sed ecclĩastice bñ. sic no. Jnno. ŝ. de eo q mit. in pos. c. i. videt q si in illa de q̃ est sibi puisuz ipetrãs habebat ius: lz nõ possit bñe possessionẽ facti: vltez nõ poterit sibi de alia puideri: als sequerek q̃ exvna gra. in lris. Sed qd si litigiũ erat tñ sup possessione? Jdẽ crederẽ per. c. si bi ẽtra. qõ indistincte loquit: maxime cũ de matrimonio carnali vel spũali nõ possit ita simplr agi possessorio: quin aliqd de ꝓpriatione habeat ĩmiſceri. vt legit ꝛ no. ŝ. de resti. spo. et trãſmissa. De declaratiõe executoris dicetur. ſ.

a ¶ Ante. i. a tpe date. vt. ŝ. de rescrip. cã te. ꝛ. c. si eo tẽpore. lib. vi.

b ¶ Immutari. Et sic nõ debent dãnis cõmẽdari preterita. ŝ. de consti. cognoſcẽtes. Unde est hic arg. q̃ p q̃stitutionẽ principis q̃ũcunq; publice vel soleniter edita: etiam licet oẽs de mundo nõ obstãtias contineat: nõ tollunt specialia priuilegia statuta vel consuetudines: q̃ nõ obstantie tñ rẽdũt ad rẽllendã sub ꝓceptionẽ non ad talia iura specialia perimenda qõ est verũ nisi noſatim specialiter ꝛ expresse talia q̃ ipsaz tollantur. ŝ. de rescrip. cum ordinem. ŝ. de do. ꝛ contu. ex lris. de q̃sti. licet. de rescrip. si ꝑpter. de elec. q̃ sepe. lib. vi. De hoc dixi plene. ŝ. de sepul. super cathedram. in fi.

c ¶ Integris. Nota ius dño̲r non debere diminui ꝑpter diuisiones q̃s emphitcote inter se faciunt vel vasalli. de quo dicẽ. ſ. in fi.

d ¶ Suo ordine. i. q pri⁹ ipetrauerit: pri⁹ obtineat. ŝ. de procura. nõ indiferete. capln. ꝛ. c. tibi q gr̃am. de ẽlect. ꝑbẽ. auctoritate. li. vi. qõ est verũ nisi ꝑpt defectum vel crimẽ primi ipetrãtis seu negligẽtiã vel auctoritatis posteriozitatẽ vel anticipationẽ tpis ordo debitus subuertak. vt. ŝ. de ꝑbẽ. si clericus. in fi. ꝛ. c. hi q. de rescrip. duobus. lib. vi.

e ¶ Executores. Executor est is qui gratiam a principe factã vel inſſam fieri ad effectum deducit. Et dicitur de exequo: q̃si excessiue. i. viriliter exequi. Tertio si queras quot sint gña: duo. nã quidã dank ad prouidendum: quidã ad cõpellendũ. vt legit ꝛ no. ŝ. de rescript. abbatẽ. ꝛ de concel. ꝑben. si capitulo. ꝛ. c. si soli. lib. vi. ꝛ talis dicitur habere litteras auctoritatis. q̃ũq; dicit qs habere litteras facultatis. vt q̃ datur pos testas ordinario q̃ aliquẽ possit recipere. vt. ŝ. de rescrip. cuz aliquib⁹. ꝛ. d. c. si soli. Quarto quez ordiné habeat iste executor seruare: Dicq

beneficia ante[a] cõpetens ex rõne imitari[b] non debet q̃n adeo efficax i diuisis dyocesibus maneat sicut in ipsis quondaz integris[c]: auctoritate ꝓsentiuz declaram⁹ q̃ omnes et singule gratie super beneficijs vacaturis ãte diuiſionẽ hmõi in ipsis quondã itegris dyocesib⁹ a nobis vel ꝑdicẽ ꝑdecessoribus nr̃is ꝓsonis q̃buscũq; concesse tã in ipsis nũc diuisis q̃s i alijs dyocesib⁹ occisis ab illis: eisdez mõ ꝛ forma possint suo ordine[d] ꝑ executores[e] demãdatos

Cõditio q̃ de iure est nõ facit rẽ cõditionalem.

Ecclie dominiũ apõ psonas ecclesiasticas tantũ est.

Executores sũt duplices.

(cum tamen non excedat fides mãdati: nec nimis festinet) sine aliqua alia cause cognitione etiã summarie põt in executione pulsiõis vel cõpulsionis pcedere: cũ sit verus executor: ꝛ ideo quotidie tales executores suos ꝓcessus faciunt in absentia partiũ: ꝛ eis non vocatis vbicũq; ꝛ quõcunq; eis placet. vt. ŝ. de re iudi. decetero. ꝛ. c. qõ ad consultatiõnez. i fi. tñ si aliq̃ ꝓponitur nõ ad recusandus ꝓsonam ei⁹ cũ hoc fieri nõ possit. vt. ŝ. de appel. nouit. sed ad ꝑbãdũ relatum surreptitiũ vel falsum: bñ põt admittere ꝛ cognoscere si voluerit vt ŝ. de offi. delega. pastoralis. ſ. q̃ vo. vel suo ſuperiori intimare. vt in. d. c. decetero poterit tamen pcedere executor ad puidendum et puidere si voluerit non obstante ꝛ tradictione alicuius appellatione seu ꝓposita exceptione: q̃ ex hoc q̃ nõ admittit exceptionẽ ꝑbabilẽ nõ poterit appellari nisi als cõstaret de veritate: licet aliud sit in iudice. ŝ. de appel. interposita. in princ. arg. ŝ. de ap. nouit. Qõ sic ꝓbo pari vel maiori potestate cõfert papa per se vel alium beneficia vacantia totius mundi q̃ ordinarius illa sue dyocesis. vt. ŝ. de preben. licet. ꝛ. c. bi qui. lib. vi. sed ordinarius ꝓpter aliquã ꝛtradictionẽ seu appellationẽ non omittet cõferre beneficiũ si qõ vacat: cum sine cause cognitione non debeat ſpoliari sua q̃si possessione in qua est conferendi sua beneficia. vt. ŝ. de elec. cum inter canonicos. de sup. negli. prela. c. fi. de in integ. resti. c. i. ŝ. de iure patro. consultationibus. multomin⁹ executor. arg. d. c. bi q. Jn extraiudicialibus aũt appellatio seu partialis ꝛtradictio nõ ſpedunt alicui possessionẽ vel quasi in qua est: nec attẽtata post se revocare faciunt donec ꝓtius de veritate constet. vt in. d. c. cũ inter. ꝛ. ŝ. de app. bone. per Jnno. hoc fallit in casu illius. c. ŝ. de accu. accedẽs. ꝛ in casibus alijs qui not. ŝ. de re iudi. qõ ad consultationem. in glo. ꝛ per Jnnoc. et Hostiẽ. Si tamẽ cõstet q̃ exceptio ꝓposita coram eo fuerit ꝑbata vera ꝛ legitima: revocabit qõ per ipsum factum fuerit: si ex hoc fuerit appellatum. vt in. c. cum inter. non tamẽ revocabit ex hoc tantum: q̃ nõ fuit admissa quãtũcunq; esset de se probabilis: nisi ꝑbata fuerit ꝓtius vera. ꝛ sic non vendicat sibi locum in executore principii illius. c. ŝ. de appel. interposita. in ꝓin. vt. ŝ. dixi. Sed nunquid iste executor habebit expectare cassationẽ collationis facte per alium executorẽ: seu ordinarium de illo beneficio: de quo suo impetranti puidere intendit. Non credo dubium q̃ non: dum tamen executor tempore prime collationis ius transferendi haberet per ea que. ŝ. dixi. Et idem de electione si due fiant vno contextu. vt. ŝ. de elec. congregato. si autem ex internallo distingue: quia aut prima est nulla vel ãnullãda. vnde si est nulla ꝛ causa nullitatis est notoria: tunc poterit fieri secũda: prima non cassata. ŝ. de elec. auditis. in alijs omnibus non. vt. ŝ. de elec. consideraui⁹. ꝛ dic vt ibi per Jnnoc. ꝛ Hosti. ꝛ per Cõpost. ŝ. de rescrip. capitulũ. Itẽ si velit puidere impetranti de beneficio qõ vacat de iure: non tamen de facto qõ potest: tunc debet ꝓmittere cognitionez saltem summariam: ꝛ vocare possidentez: ꝛ si inueniat ipsum nõ habere ius: non feret sniaz: sed coget detentorem de facto dimittere: sicut de facto tenebat: et reſignare possessionem facti: ꝛ post exequãr mãdatum: als si ſistum ordiné in hoc omitteret: cassaret eius ꝓcessus. de quo per Jnno. ŝ. de concel. ꝑben. ꝓpositi. super verbo executorẽ. facit. ŝ. de ꝑbẽ. licet ẽps. lib. vi. Ex quibus soluta videtur questio facta. ŝ. c. sup verbo ius ad rem. scz q̃ executor talis in corrigendo errorem suum: ꝛ sic puidendo de eo cundo declarato primo q̃ prouiſio facta per eum prius non tenuit: vel etiã declarato prius tale beneficium posse cadere sub gratia in qua datus est executor: nõ habebit necessario partes vocare: nec als iuris ordiné obseruare: debuit tamẽ audire partes si aliqua rationabilia ꝓpo suerunt ꝓtra ipsum vt superius dictum est. Quinto quero q̃ ꝓsone ꝓpositum deputari executores. planũ est q̃ ille que possunt constitui delegati. de quibus. ŝ. de rescrip. statutũ. lib. vi. ꝛ etiã rectores simplicium beneficiorum: ꝛ clerici in minoribus bñficijs constituti. sicut fit quotidie in talibus executoribus gratiarũ ꝛ sentẽtiarum in quibus non vocatur sibi locum. d. decre. statutuz. vt ibi notatur. Non tamẽ credo q̃ laicus vel bigami: seu als carẽtes priuilegio clericali possint eẽ executores. vt. ŝ. de iudi. decernimus. de arbi. contingit. xcvi. distin. bñ quidẽ. lxxxiv. distin. iudicatum. licet fit argu. contra. ŝ. de procura. nõ indifferete. lib. vi. nec religiosi sine licẽtia suorum prelatorum. vt. ŝ. de testamen. religiosus. lib. vi. ꝛ de procura. religiosus. concil. Vienen. de re iudi. cum. i. et a. nisi cum distinctione illus cap. de rescript. ꝛ si principalis. Contrarium videtur per illud cap. nam ex quo viceccancellarius ipsum talem instituit: personam eius quantum ad hoc emancipare videtur a potestate sui prelati: ꝛ sic intelligitur illud capitu. ŝ. de priuil. cuz olim. j. scilicet q̃ non requiritur certa scientia pape ſm q̃ aliqui intelligebant illud capi. cum olim. Nam non potest negari quin ꝓtius conuenerit licet religiosus possit sine certa scientia pape inder constitui delegatus: ꝛ tamen non est dubium quin sit sub potestate sui abbatis et imperio: sicut sunt ceteri simplices religiosi. vt. ŝ. de statu regu. cuz ad monasterium. ſ. tales. ꝛ. ŝ. de supplen. negli. prela. quia regulares. ſ.

penul. Non obstant dicta ca. religiosus: et religiosus. quia aliud potest princeps vel ille qui specialiter super hoc gerit vices eius fauore rei pri uate: maxime quod non posset ꝓuatus. arg. xvij. q. iij. ſ. quod autez. Teneas quod volueris. Sed pone q̃ requiratur licentia ꝓprij prelati sicut in illo. c. religiosus. nunquid oportet q̃ preceda ipsa licentia constitutionem procuratorij vel executoris: vel habebit in ipso actu interuenire: seu sufficit q̃ sub sequatur: Et videtur q̃ habeat precedere cum oporteat petere et obtinere. vt dicit illud capi. de testa. religiosus. ff. de acquirẽ. here. si quis. ſ. insuſſ. vbi habet insuſſis pcedere. Vel dic quod videtur q̃ habeat concurrere cuz constitutione. arg. insti. de auc. tuto. ſ. tutor. ꝛ. ff. eo. l. obligari. ŝ. de re. eccle. non alie. dudum. lib. vi. vbi de hõ per Jnno. xij. q. ij. sine exceptione. immo videtur q̃ sufficiat subsequi. vt. ŝ. de pac. quotiens. de bis que fi. a ꝓla. cum nos iam pridem. vbi de hoc. Credo ad hoc q̃ posset cõstitui per quẽcũq; non sit necesse tunc licentiam esse petitam nec obtẽtã: q̃ in hoc nihil agit ipse religiosus: nec persona eius est penitus inepta vel infecta seu inhabilis de iure naturali ad talia suſcipienda: immo bene est suceptina de iure naturali ta lium sicut electionum et similium. ŝ. de elec. q̃ sit ecclesiis. lib. vi. licet de iure positiuo sit inepta: sicut dicim⁹ de milite. ff. de procu. filiusfamilias. ſ. veterani. vñ nõ cõstitutio sed exceptio ꝛ exercitum procuratorij sine licentia principabilem. vt ꝓ tz in. d. c. de procu. religiosus. nec deputare tales executores est ꝑhibitum etiam sine licentia: sed q̃ sic deputati possint suſcipere vel exequi officium eis deputatũ sine licentia hoc bene ne ꝓhibetur. vt in. c. religiosus. de testa. si aũt ipse sine licentia substituerit aliquem suſcipiendo procuratoriũ vel aliquid aliud fecerit: hoc non poterit per subsequentem licentiam ratificari: cum ab initio non tenuerit. ŝ. de regu. iur. non firmatur. libz. vi. Sic dicimus de seruo et monacho qui licz possint instituꝛ heredes per quẽcunq;: nõ tamẽ prestare consensum nisi ꝓtius iussi fuerint. vt in. d. l. obligari. Non obstant iura in contrarium allegata: q̃ loquũtur de illis casibus qui requirunt deliberationem ꝛ tractatum auctoꝛizantium in limine ipsius actus: sicut est in alienationibus minoꝝm vel rerum ecclesiasticarum et similibus. Item ꝛ quia aliud est licentia de qua hic loquimur: ꝛ aliud auctoritas de qua loquuntur dicta iura. ŝ. allegata. Sed cum tales executores gratiarum admittendo rationabiles exceptiones propositas contra rescripta seu gratias: ꝛ cognoscendo de ipsis quasi iudices cause esse: ꝛ iurisditionem contentiosam habere incipiant. quod possunt iurta. ŝ. de offi. deleg. pastoralis. ſ. preterea. vbi de hoc in glo. nunquid hoc poterunt q̃uis sint rectores simplices clerici: ꝛ sic alij ab ipis quos ordinat dicta decreta. statutum. lib. vo. vi. ŝ. de rescript. ꝛ nũquid etiam citare poterunt: ꝛ ꝓ tribunali sedere: vel alijs cõmittere quantum ad hoc extra ciuitatem et dyocesim in quibus sunt deputati contra decretalem predictam: Quotidie hoc faciunt: sed quo iure non video: nisi q̃ frequenter licet accessorie quod principaliter non liceret. sicut video de ecclesia curata annexa prebende quam etiã multiplicataz licet alicui citra sacerdotum ꝛ residentiã possidere accessorie: qõ principaliter nõ liceret. vt. ŝ. de prebẽ. de multa. per Jnnoc. et. c. exposuisti. ꝛ. c. super eo. lib. vi. C. de iudi. quotiens. ꝛ sic fallit in hoc casu dicta cõstitutio statutum. ꝛ etiam in illo casu quando iudices cum cõuenientia in audientia impetrantur: q̃ tunc non potest excipi de loco vel de cõditione personarum iudicũ. vt ibi not. facit. ŝ. de offi. delega. cuz olim. ij. vnde iurisditio quã exercent tales executores sed potiꝰ ecclesiorie tanq̃ mirti exercent. vt in. d. ſ. preterea. cum potius respiciatur in eis qõ est principale: ꝛ vt tales iudicantur. argu. ŝ. de regu. iur. accessorium. libz. vi. tamen licet sint principales habito respectu ad executionem: accessorij sunt habito respectu ad gratiam super qua dati sunt. vt. ŝ. de offi. delega. super eo. lib. vi. Alia ratio est. nam cum isti ex spontanea contraditione illius contra quem dati sunt vel contra quem gratiam executus ꝛ ad eius instantiam ꝛ de consensu ipsius proponentis coꝛaz eis suas exceptiones voluntarie banc iurisditionem assumãt et quicunq; contra quẽ impetratum est rescriptum: possit renunciare quantum ad hoc dicte constitutioni statutũ. merito de ꝓsensu istius ẽdictoris poterit iste q̃uis simpler partes iudicis assumere: vt vbicũq; exercere eandẽ: per rationẽ. ŝ. imediate posita. Sed nunqd ille ordinarius qui succedit talibus executoribus quoꝝ officium ꝓpter negligẽtiam impetrantis perijt: reputabitur per omnia vt ordinarius: vel potius vt delegatus: vel vt mersus potius executor. de quo. ŝ. de preben. si clericus. in fi. Videtur vt ordinarius: cum sit administrator iuris cõmunis. ꝛ ille impetrator ipsam gratiam petat vt de iure communi sibi debitam vt dicit ibi tertius. ꝛ sic est excitatiua iuris cõmunis tñ. argu. ŝ. de offi. ordi. licet. quare poterit ad archiepm appellari ab eo. vnde videtur q̃ vt specialis delegatus seu executoꝛ pape hoc faciat: ct sic ad papam esset appellandum: cum ex collatione pape canonicatum obtineat: vigore cuius ꝛ non als consequitur prebendam vt sic vnum pro-

Licẽtia superior⁹ q̃s regrit⁹: an pceder e debeat.

Religiosi psona electionum ꝛ multoꝝm aliorum est suſceptiua

Accessorie aliq̃ licent q̃ principaliter non licent.

rum: que nunc de eisdem dyocesibus diuisis existunt: possint iuxta earum tenorem perinde procedere ac si dicte dyoceses de qb⁹ mẽtio in eisdem litteris habetur integre remansissent[f]. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginã nostre declarationis in-

a ¶ Et alios ad quos id ꝓtinebit. puta suberecutores: sed ipsi idem sunt cũ executoribus. vt. ŝ. de offi. deleg. cũ olim. Vel dic alios scz iudices delegatos seu auditores: ad quos per ãppellationẽ vel simplicẽ querelam in romana curia vel alibi negocij cõmissum fuit p iura. ŝ. de offi. dele. pastoralis. ſ. ꝓterea. ibi reuocato ꝛ. ŝ. de rescrip. auditor. de elec. cõstitutionem. ſ. insuper. in ele. Sz quid erit in casu illius. c. ŝ. de ꝑbẽ. si clericus. in fi. vel in gratijs sub forma pauperum impetratis: in quibus vt frequẽtius dyoces sani constituuntur executores. nunquid archiep⁹ tholosanus qui ẽpo tholosano in honore ꝛ onere ĩmediate succedit in alijs dyoce. vel ꝓpria coꝛ dyoce. potius gratias illius q̃ sunt in fieri exequẽtur: Credo q̃ de illo. c. si clericus. in fi. non fit dubium quin ordinarius illius bñficij hoc habeat facere ꝑt dicit dicta decre. si clericus. in fin. de gratijs vo sub forma pauperum: et aliꝰ episcopo tholosano qui tunc erat vt dyocesanus exequendis cõmissis videretur q̃ cum ordinaria iurisditio depẽdeat ab administratione seu territorio: ꝛ iste executiones sic cõmisse sint dyocesanis vt ordinarijs qui administratores iuris existũt: vt. ŝ. de sen. excõ. nuper. ꝛ de iure debeatur pauperibus clericis victus de patrimonio crucifixi. vt. ŝ. de preben. cum scdm. in ꝓin. bñ sequitur q̃ diuisa administratione seu territorio qualibet partem sequeẽ omne illud quod ex ipsa dependeret: ꝛ sic quilibet dyocesanus habebit exercitionem et exercitium omnium causarum sue dyocesis: et etiam priusante diuisionem inceptarum ꝛ pendentium. ꝛ nedum ꝓprie ordinariarum/immo etiã cõmissaꝝ delegationum tamẽ dyoce. vt ordinarius vt in casu nostro. argu. lxxvij. distin. cõstantinus. palea est. ŝ. de offi. deleg. quoniã abbas. ꝛ. c. ꝓterea. secus autem est vbi vt simplici cõmissario vel delegato esset ipsis dyoce. cõmissa. Vel dic idẽ cẽ i vtroq; casu tam vbi vt delegatis etiam simpliciter q̃ etiam vt ordinarijs: ex quo sunt cõmissa dignitati non persone per. c. q̃n abbas. cum quo ad partes sibi subtractas: ꝛ sic quo ad alias dyoce. tholosanus deficrit eẽ prelatus: quare sibi succedentes fungẽtur eius vice: ac si ipse esset motuus vel translatus succedit enim res rei/vel dignitas dignitati: sicut persona persone. et ideo debet fungi vice eius per omnia. vt. ŝ. vt lit. pen. ecclesia. cum similibus. Ratio tamen huius decreta. est in contrarium ibi dum sequitur. quibus ante diuisiones ꝛ. sed potest dici q̃ hic loquitur de simplicibus executoribus seu delegatis a sede apostolica constitutis.

b ¶ Idem etiam. Quarta pars.

c ¶ Declarauimus. Et sic tota ista decre. est declaratiua iuris antiq non cõstitutiua iuris noui. vt patet etiam. ŝ. eo. ſ. ꝓtiã ver. declaramus. quare nõ est necesse hic respicere eius editionẽ sed publicationem: cum oĩa quãtũcũq; longe ante ꝓterita seu inchoata respiciat. vt. ŝ. de constitu. qñ. ꝛ de vſur. cum tu. de elec. cũ in cunctis. ſ. pe.

d ¶ Justitiã. ꝛ sic est duplex lra aplica. quedã gratiosa/de qua. ŝ. dictũ est. quedã iustitie/de qua hic. sile. ŝ. de fal. accedẽs. ꝓma. q̃uent bullari cũ filo de serico. scdo cũ filo canapi. argu. ŝ. de fal. licet. Item prima nõ transit regulariter sine lectioe/sed sine ꝛtradictione bñ. scda transit sine lectione/sed non transit sine ꝛdictione. ꝛ ideo in ꝓcuratorijs ꝛtradictarũ cõsueuit illa clausula apponi cõstituit talẽ ꝓcuratorẽ ad impetrandũ ꝛ tradicẽdũ lras simplices ꝛ legẽdas: sine qua nõ eẽt sufficiẽs procurator in audientia cõtradictarũ quãtũcũq; als haberet plenum mandatum. ꝛ ista sola sine alio mandato non esset sufficiens in palatio auditorum. vt. ŝ. de renũ. veniens.

Lra aplica est duplex.

e ¶ Judices. Et sic nota q̃ alius est iudex vt hic. alius auditor. vt. ŝ. de offi. deleg. super questionum. ſ. porro. in fi. de rescrip. auditor. concil. Vienẽ. alius cõseruator. vt. ŝ. de offi. deleg. statuim⁹. lib. vi. ali⁹ arbitrium: de quo. ŝ. ſ. primo dictum est. alius merus: de quo. ŝ. de appel. nouit. de quibus plene dicit. ŝ. de re iudi. q̃ ad ꝙsitationẽ. p glo. Jnno. ꝛ Hosti. alius referẽdarius. f. ad certũ articulũ cause referendũ datus. ŝ. de offi. deleg. iudices. concil. Vienẽ. ꝛ in. d. c. sup questionũ. omnes isti ꝛ similes sunt ordinati ad causas apostolicas expedindas in curia romana ꝛ extra. Unde iudex delegatus est ꝓprie is q̃ mandatum sibi iurisditionem vice delegantis exercet. dictus a delego delegas. quod idem quod mando. quare rubrica. ff. dicit. de eo cui mandatum est iurisditio.

Judex/auditor/conseruator/ꝛ arbiter differunt.

Executor ẽ duplex. Referẽdarij q̃s cõ.

f ¶ Remansissent. Nota q̃ diuisio facta de aliqua re operatur tan-

tum illum effectum ꝓ quo facta est: nec ad alios se extendit: nec in alijs casibus prebet preiudicium alicui seu iuuamen. vt.x.dist. lege qõ ꝓtat. argu. q̃ diuisio rei emphiteotice vel feudalis: seu debitorũ inter heredes facta: non noceat dñis vel creditoribus super integra solutiõe pẽsionis vel debiti eis facienda vt prius: cum particularis actio seu solutio non modica habeat incõmoda. ff. famil. herc. plane. Guil. de monte lauduno.

Solutio particularis multa habet incõmoda.

EDebẽt. ¶ Hec cõstitutio hẽ ẽttuor ptes. ¶Prio ꝓmittit ꝑnium ad dicẽda. Scõo ver. Sane factuz visitatiõis ſtẽte ꝛ 2suetudinis ẽ ꝓpositе narrat. Tertio ver. ¶Proposito dictaz consuetudinẽ multis rationibus premissis reprobat. Quarto ver. Sed ne sit. numerum personaruz visitati assistentiũ taxat. In primo ordinem quẽ debent habere subditi ad superiores: et econtra ponit. In primo nõ seruato est inobedientia punienda. in secũdo est tyrãnis vel negligẽtia reprobanda. secũdo ver. Sic debitor. horum rationem subiũgit licet enim inter hos sit relatio superpositionis ꝛ suppositionis: hec tñ corrũpunt ab excessu. xxij. q. v. de forma. ff. de his qui sunt sui vel alieur. l. j. in fi. ꝛ. l. seq.

a ¶ Minime reperit. ff. de pigno. act. si seruꝰ pignoratus. in fi.

b ¶ Descẽdente. ¶Prout põt ꝛ tenet. ex. vj. lib. de cẽsi. romana. j. rñ. extra de offi. or. irrefragabili.

c ¶ Memoria. ¶Hoc non prodest in delictis. extra de 2sue. cuz tanto. extra de symo. cũ in ecclesie. et male consueta tẽpore nõ firmantur. autcn. vt ꝓnul li indi. li. ba. lo. seruꝝ. §. j. col. ix. ꝛ idẽ vbicunqꝫ a iure reprobatur consuetudo: vt h. ꝛ extra. vi. li. de 2sue. c. j. ꝛ. ij. ꝛ. eo. li. ỏ elec. q̃ sepe. ꝛ eo. li. ỏ pe. et remi. si cpꝰ. in fi.

d ¶ Nõ audiuit. Formaz iuris ista bñ seruauerunt qz exceptionẽ proposuerunt ꝛ ꝓpter eã non admissam appellarunt: vel poterit appellari propter eam neglectaz iudice ad alia procedente qne non poterant se cõpari cũ primo proposito. extra de appel. dilecto. ꝛ. c. ex parte. M. Sed hic fuit defectꝰ in materia: qz exceptio nõ erat legitima. vt j. sequitur. ꝛ ob hoc appellãs in iurisditiõe ꝑoris iudicis remansit. et sic tenuit eiꝰ processus: secus si materia erat legituma et forma debita. not. extra de offi. dele. cũ contingat. in ꝓin.

fringere: vl' ei ausu temerario cõtraire. Si quis autez hoc attemptare ꝓsumpserit: idignationẽ omnipotẽtis dei ꝛ beatorum petri ꝛ pauli apostolorũ eius se nouerit incursurũ. Datuz Auinione. iij. kal'. nouembris pontificatus nostri anno. ij.

¶De officio iudicis ordinarij.

Bonifacius. viij.

¶Episcopus monasteriuz visitans non tenetur accipere monachos illius monasterij pro tabellionib⁹: etiaz si hoc haberet consuetudo. Nec in actu visitationis debet esse solus sed duos vel tres clericos cũ notario qui simul cũ ipso clerici⁹ secũ assumat. hoc dicit.

Capitulum. j.

DEbẽt superioribus suis reuerentiã subditi: ꝛ dũ salubriter ab eis ꝑ culpis correctionẽ velut curãtium medicamẽta recipiũt: obedientiã exhibere tenentur. Ursus oportet ꝓpositos cũ charitate corrigere: ꝺcet eos iferre humiliter qõ docẽt: et paterna subiectos dilectiõe fouere. Sic debitor delicat⁹ effugit: nc onerosus creditor minime reperit. ¶Sane dudũ venerabili fratre nostro A. episcopo Dulmeñ. ad visitandũ capituluz sue ecclie Dulmeñ. q̃ regularis ordinis sancti Bñdicti fore noscitur descendente[b]: prior ꝛ capitulũ ipsius ecclie exciẽtes q̃ de consuetudine erat ecclesie supradicte a tempore cuius nõ erat memoria[c] inconcusse seruata q̃ episcopi Dulmẽ. q fuerũt pro tẽpore: ꝑ se solos absq; alijs religiosis sibi adiunctis vel clericis vel laicis secularibus quibuscũqz: assumptis sibi loco notarij monacho seu monachis capituli memorati: visitationẽ suã hactenus prefato impẽderũt capitulo supplicarũt eisdẽ episcopo vt omnes tã clericos q̃z laicos religiosos ꝛ seculares (anteq̃z visitationẽ actualiter exerceret) a capitulo ꝑciperet amoueri: quibꝰ amotis parati erant ipsum admittere ad visitationẽ huiusmodi pagendam. Et qz dictus episcopus eos super hoc nõ audiuit[d] q̃z ꝓ tẽ staretur se velle oẽs clericos suos et alios cꝑter tres vel quattuor ꝛ notariũ) remouere: ꝛ sic suã visitationẽ incipere ꝛ complere: idez prior ꝛ caplm ad sedẽ apostolicã appellarunt. ¶Proposito itaqz hmõi negocio coraz nobis: ꝛ auditis ꝛ intellectis que partes dicere voluerũt: nos ꝑsiderãtes q̃ cõsuetudo ꝓdicta ꝓra cõez vtilitatem facultatẽ ꝓbationuz (que nõ est angustãda) restrigit: ꝓpter qõ ẽt vt salua. s. sit rez ꝓbatio[f]: qõ publice iteresse: ne vitas occulte[g]: cautũ est iure vt curẽt magistratꝰ testari. i. testificari volentib⁹. seipsos ꝛ alios testes vel signatores ꝓbere[h]. Et statuit generale cõciliũ: vt a iudicib⁹ adhibeat ꝓsona publica: vel duo viri idonei q̃ acta cõscribant[i]. Quos quidez monachos[k] ad predicta tum ꝓpter eoz professionez que illorum voces facit funestam[l]: et ipos arcet a iudicijs ꝛ publicis siue ciuilib⁹ actibus[m]: nec patitur (put ꝓstitutio[n] nouella declarat) nisi in inqsitionis hereticepꝛauitatis causa tabellionis (cui⁹ vicẽ in hac parte duo viri per supradictũ cõciliũ obtinent) officiũ exercere: tum qz suspecti[o] nec contra[p] ꝓiorem aut capituluz quib⁹ subsunt[q] que corrigẽda inuenirẽtur fideliter ꝛ recte conscriberẽt: cõstat non esse idoneos. Attẽdẽtes quoqz q̃ id[r] cpali non modicum detrahit dignitati: si ab eꝺo q̃ dignitatẽ ꝓpriaz suo ingenio augere[s] debet: comites bonoris sui causa adhibiti abducantur[t] seqz solũ suspectis[u] quãdoqz fortitan quos visitat cõmittere compellatur[v]. Dictam cõsuetudinem per quã prelibati prior ꝛ capitulũ videnꝫ nimiũ delicati ranqz nõ rationabilẽ reprobam⁹[x]. Qz ne fit episcop⁹ onerosus[y]: decernimus

a ¶ Religiosa. Cõtra. extra de offi. ord. vt iurta. Dic casus est diuersus non aduersus. nam ibi loquitur vbi prelatus visitat alium locum a capitulo suo: hic quãdo visitat ꝓprium capitulum cuius personas propter coniunctionez maiorem quã hz ad suã ecclesiam pre ceteris ecclesijs sibi subiectis. extra de testa. requisisti. §. pe. est verisimilius vt easdem personas melꝰ noscat. Vel dic q̃ hic determinat illam: tarando hoc dictũ indeterminatũ ibi: ne subditi nimiuz aggrauenꝫ: ꝛ decet personas religiosas in tali articulo assumi. argu. extra de sta. regu. in singulis. circa ꝓncipiũ. Jo. mona.

Epꝰ cũ ecclesia cathedrali hz quictionem maioꝛez q̃ cum alijs.

b ¶ Nõ obstãte. Sz quare tollit hic 2suetudinez ꝛ cõpositiõez qualibet: qz hz visitatiõi nõ ꝑcipiatur nec ꝓcurationi q̃ debeꝛ ratione visitationis: ꝓscribi tñ põt quotitati procuratiõis. not. et de ꝓscrip. cũ ex officij. extra de censi. cuz venerabilis. Sic videt q̃ ꝓscribi possit quotitati assistentiũ visitanti. argu. ff. de vsur. q semisses. j. rñ. ꝛ. ff. quẽadmodũ vsufruc. amit. l. is qui. hz cõsuetudo hic narrata per hec allegata nõ sit ꝓscriptibilis. Dic tñ q̃ h̃ cõstitutio in alijs facit gratiam: qz si ista verba nõ ponerentur: remaneret compositio ꝛ cõsuetudo nõ reprobate. ex. vj. li. de consti. c. j. Nec est inconueniens q̃ eadẽ decretalis 2tineat ius ĩ vna parte ꝛ gratiam in altera. extra de concef. preben. cõstitutus. Et forsan papa fuit motus ad predicta cassanda ꝓpter grauẽ litẽ que fuerat inter partes: ne recidiuũ none lis ꝓtextu 2suetudinis alterius vel compositio nis subintrarent.

Visitatio an possit ꝓscribi.

c ¶ Reprobatiõis. ã. eo. in verbo reprobamus.

d ¶ Constitutiõis. ã. eo. in verbo decernimus.

e ¶ T quos. ¶ Qui vo. Jtũ. §. aliq li bri nõ habẽt vsqz ad. §. vt autem. ꝛ tenoreꝫ huius habes in extrauagãti/execrabilis. q̃ est vna de. xx. glosatis per zenzelinum. in ti. de preben. et ibi vide. Habes etiã eaz j. in titu. de preben. cum glosa dñi Guil. de monte lauduno.

Maior sunt multa do maioꝛitate.

Maiorit an ꝓfitus esse tentus.

f ¶ Probatio. C. de iureiu. i bone fidei. C. ỏ iur. deli. l. fi. §. si vo ꝛ ipe.

g ¶ Occulteꝫ. Sed potius eruatur. ff. de testi. seruꝰ.

h ¶ Prebere. ff. de testi. curent.

i ¶ Conscribant. extra de ꝓba. q̃n contra. in ꝓin.

k ¶ Monachos. accipe j. ꝛ stat nõ esse: scilicet ad predicta idoneos. ꝛ tũc resume. tũ ꝓpter ꝛẽ.

l ¶ Funestaz. i. luctuosaz vel mortalem: quia luget habent ꝛ mortui sunt mundo. ij. q. vij. placuit. ꝛ. capit. seq. xvj. q. j. placuit. xxv. q. j. ita nos. C. qui accusa. non posꝰ. l. fi quis.

m ¶ Actib⁹. extra ne clerici vel mo. secu. ne. se immiscent. j. ꝛ. c. sed nec ꝓcuratores. et. c. clericis. ꝛ capitu. sententiam.

n ¶ Cõstitutio. extra. vj. lib. de hereti. vt inquisitionis officium. §. ad cõscribendas.

o ¶ Suspecti. Contra q̃ monachi ĩ cauſis monasterij testes esse possunt. extra de testi. iſuper. ꝛ. c. tuis. et capitu. cum nũcius. de iureiur. ꝛ si ꝓs. in fine. etiam in causa visitationis ꝛ reformationis. extra. vj. lib. de offi. ordi. quia. Jtẽ er q̃ sunt suspecti testes eẽ nõ possunt. ff. de testibus. l. iij. circa principiuz. ibi ver. nam si careant. extra de testi. super eo. ij. in ꝓin. Solu. in premissis cauſis bus monachi testes esse possunt sed nõ cum ꝓcisione: hoc est ipsi ꝛ non alij/ quod hic negatur. vnde lite grandi hic cõsiderata papa h̃ voluit vt plenoꝛ fieret probatio vt veritas plenꝰ eluceſceret. C. de temp. app. per hanc. in fi.

p ¶ Nec contra. C. de testi. omnibus. ꝛ. ff. de testimullus.

q ¶ Subsunt. ¶Propter quod eoꝝ testimoniũ est suspectum. C. de testi. parẽtes. ꝛ. l. seruos. ꝛ. ff.

Dicẽ dum plici quod fungi uerũtur.

r ¶ Qz id. scz q̃ cꝑs nullis alijs sibi adiũctis nisi de capto visitet.

s ¶ Augere dz. ff. de offi. pcõ. ꝛ leg. obseruandum. in fi. Jo. mo.

t ¶ Abducantur. ff. de iniur. l. item apud labeonem. §. comitem. Sed quomodo detrahitur huic dignitati si caput stet cum mẽbris. extra de prescrip. cuz non liceat. ꝛ sic non est iniuriosa abductio sed debita coniunctio sicut inter caput ꝛ mẽbra ꝛ inter patrẽ ꝛ filiũ. C. de cura. furio. l. fi. in ꝓin. xxx. q. iij. ita diligere. Jtẽ inhumanũ est publicatione pauꝑtatis detegere vilitatem. C. q̃n ꝛ qui. quar. pars in bo. de. l. ij. circa mediũ. Dic vt prius precisio hic reprobat. ꝛ fuit hec ordinatio equitatis ꝓpter cõgruitates hic tactas. ꝛ necessitatis quo ad personã tabellionis vel duoꝝ virorum pro eo. Jo. mo.

u ¶ Suspectis. ex causis predictis. Jo. mo.

v ¶ Compellatur. Quod esse non debet. argu. C. de iudi. apertissimi. et l. fi. Jtem isti monachi si tabellionis loco essent/ iam duarum ꝑsonaꝝ locum tenerent scz assistentiũ visitanti. ꝛ ad ꝓbandum q̃ esset actus ꝛ forsan eedem persone essent per visitatorem corrigende. et fungi duplici officio ꝓfertur suspecto ꝛ aduerso vt hic: est merito reprobandum. C. de assef. nemo. extra de cleri. nõ resi. q̃ nõnulli. ꝛ extra. vj. li. de preben. cum singula. Jo. mo.

x ¶ Reprobamus. Ex quibus causis cõsuetudo reprobetur. not. extra vj. lib. de consue. in summa. Jo. mo.

y ¶ Onerosus. Sed quõ est hic epꝰ onerosus qui habet qõ scilz petit;

Dic q̃

Dic q̃ est onerosus quo ad intentum aduersarioꝝ dicentiũ ẽpm velle visitare ꝛ intrare capitulum cum pluribus ꝛ contra eoꝝm consuetudinem quam ꝓtendebant. Jo. mo.

nostroz̃ predecessorum vestigijs inherentes: vt cum ad visitationem decetero faciendam in ecclesia memorata descenderit: in visitatiõis actu duas vel tres honestas personas clericali characterẽ insignitas: quarũ vna ad min⁹ sit religiosa[a] ordinis supradicti ꝛ vnum notarium clericum secum habeat et non plures. Cõsuetudine aliqua obtenta: ꝛ cõpositione qualiber inter partes ipsas super hoc in contrarium facta hactenus non obstante[b]. Nulli ergo liceat hãc pa. nostrarũ reprobationis[c] constitutiõis ꝛ. ẽ. Datum anag. x. kalen. Augusti pontificatus nostri anno. viij.

Ioannes. xxij.

¶Beneficia plura incõpatibilia obtinẽs sine dispensatione debet illa (preter vltimuz) in manu ordinarij infra duos menses dimittere: alꝰ penas incurrit h̃ positas. Et debet ordinarius tales plura beneficia obtinentes compellere ad ostendendam dispẽsationem: quod si nõ fecerit ab ingressu ecclesie suspendit. Vide ca. ordinarij. eo. titu. lib. vj. qõ si diligenter notetur: hec extrauagans sub hoc titulo recte collocata dicetur.

Capitulum. j.

UT quos vtutis amoz a vitio ambitionis execrande et auaricie cecitate non retrahit: saltem rigoꝛ coerceat discipline. Statuimus vt quicunqz plures dignitates vel ꝓnat⁹: aut parrochiales ecclesias aut dignitatẽ vel personatum cum alio beneficio curam animarum habente simul sine dispensatione canonica detinens: illa omnia ꝛ singula (illo dũtaxat excepto quod vltimo receperit: quod posit si tamen in eo ex collatione canonica ius sibi cõpetat: retinere) infra duos mẽses a die notitie huiusmõi nostre constitutionis continue numerãdos efficaciter vbo ꝛ facto absq; fraude aliqua in manu ordinarij dimittere teneatur: per cum vel ꝑ eos ad quem vel ad quos eoz dispositio ꝛpectabit ea vice libere disponẽda. Quod si nõ fecerit: etiã illo sit ipso iure priuatus in quo ius competebat eidem: ꝛ inhabilis ad quecunqz beneficia obtinẽda penitus censeatur. ¶Qui vo deinceps receperit dignitatẽ vel personatum aut beneficiũ curam habens animaz anneram: si priꝰ simile beneficium obtinebat: priꝰ

num quo postz̃ secundi⁹ possessionem habuerit: vel ꝑ cũ (omni dolo ꝛ fraude cessantib⁹) quominꝰ habeat steterit priuatus noscitur ipo iure: absqz more dispẽdio in manu ordinarij omino similiter dimittere teneatur: per cũ vel eos ad quez seu quos collatio seu ordinatio spectaucrit disponendũ: quod nisi fecerit extũc secũdo sit ipo iure priuatus: ꝛ inhabilis ad sacros ordies ꝛ ad quodcunqz beneficium ecclesiasticum obtinendum. ¶Ut autem premissoz̃ fructus facilius subsequatur: omnibus ꝛ singulis ordinarijs in virtute sancte obedientiez sub pena suspensionis ab ingressu ecclesie: quam eos (si in exequẽdis subsequẽtibus negligẽtes fuerint) incurrere volumꝰ ipo facto: districte precipimus ꝛ mandamus vt sub certa ꝛ formidabili pena eorum arbitrio infligẽda: subditis suis plures dignitates: et personatus: aut ecclesias quibus cura imminet animarum: aut dignitatem vel personatuz cum alio beneficio cui cura similis sit annexa obtinentibus iniungere debeant q̃ dispẽsatiões auctoritate quarũ huiusmodi ecclias personat⁹ vel dignitates obtinẽt si quas habent: necnon ꝛ titulos ecclesiarũ dignitatuz vel personatuum eorundem infra tẽpus ꝑ facti qualitate ipsoꝝm ordinariozuz moderãdũ arbitrio: ordinarijs ipis vel his quez vel quos ad hoc duxerint deputandos exhibere procurent. ¶De processibus habendis super his exhibitis propositis ꝛ ꝓduct⁹ reddituris absq; more dispendio per scripta publica conficienda super bis sedez apostolicam certiorem.

¶De maioritate ꝛ obedientia.

Bonifacius octauus.

¶Dñice christifideles de necessitate salutis subsunt romano pontifici: qui vtrunqz gladiuz habet ꝛ omnes iudicat: a nemine autez iudicatur. ¶Nec tamen extrauagans regem francie ꝛ regnicolas non amplius subijcit ecclesie romane q̃z prius crãt: vt patet. j. de priuilegijs capitulo meruit.

Capitulum. j.

UNam sanctam ecclesiã catholicaz ꝛ ipsaz apostolicã vrgẽte fide credere cogimur ꝛ tenere. Mosqz hanc firmiter credimus ꝛ simpliciter cõfitemur: extra quã nec salꝰ est: nec remissio pecꝛoz.

Ordo life.

Ecclia est vna.

Cãt. vj.

Ephes. iiij.

Christia ni oẽs sunt mẽbra vni us corpis.

Ecclia est sancta.

Infirmitas i corpe vñ surgit.

Ecclia est catholica.

Hzatiarũ quedaz est 2summata: quedaz initiata.

ferta. Nosqz hanc.i.ecclesiam esse sic vnam: sic sanctam ꝛc. vel hanc.i. hanc fidem de ecclesia. q sit vna: firmiter credimus ꝛ simpliciter confitemur. ¶ Notandũ aũt est q ex istis ser conditionibus ecclesie cõgruẽtibus (vt. ꝫ. tetigimus) sumi possunt ser rões q subesse summo pontifici sit de necessitate salutis. At sit prima rõ: q ecclesia est vna siue est vnũ corp⁹. Hvni corpori nõ cõperit nisi vnus caput: q aliter esset monstrum. Arguat ergo sic. oĩa membra que sunt in vno corpore nõ saluãtur nisi cõiũcta illi corpori ꝛ subdita vni capiti a quo infundit eis mot⁹ ꝛ sensus. Sz oẽs rpiani sunt mẽbra vnius corporis: q sunt mẽbra ecclie que est vna ꝛ vnũ corpus: ergo oẽs hmõi rpiani saluanf vt coniuncti eccle: ꝛ vt coniũcti vni capiti.

Sponso[a] in canticis .pclamãte. Una est colũba mea: pfecta mea. Una est matri sue: electa genitrici sue: q̃ vnũ corpus mysticum representat: cui⁹ caput xp̃s/ christi vo deus. Hn qua[a] vnus domin⁹: vna fides: vnus baptisma. ¶ Una nẽpe[c] fuit diluuij tpe archa Noe vnam ecclesiam pfigurans: que in vno cubito cõsummata: vnum (Noe videlicet) gubernatorẽ habuit et rectorem: extra quam oĩa subsistantia super terrã legimus fuisse deleta. Hanc autẽ veneramur ꝛ vnicã: dicẽte dño in ppha. Erue a framea deus aiam meã: ꝛ de manu canis vnicã meam. pro anima enim. id est pro scipso capite simul orauit ꝛ corpore: qõ corpus vnicam scilicet ecclesiam nominauit: propter sponsi fidei sacramentorum ꝛ charitatis eccle-

ps. xxi

Ecclia est sancta.

id est summo pontifici. Scõa ratio ad hoc idẽ sumit er scõa cõditione videlicet q ecclesia non solum est vna: sed etiam est sancta.i. sancita et firmata in vnitate. si enĩ ecclia vacillaret quantum ad vnitatẽ: q aliqñ esset vna aliqñ non esset vna: ꝛ per ꝫsequens aliqñ haberet vnũ caput aliqñ haberet plura capita: posset quis dicere nõ esse de necessitate salutis subesse huic capiti: q forte posset saluari sub alio capite. Sed cũ ecclesia sit vna ꝛ sit sancta. i. sic in vnitate fulcita q nõ posset habere nisi vnum supremum caput subesse illi capiti crit de necessitate salutis. Q si dicatur q sanctum dicit quid purum: dicemus ex hoc etiam q dicit quid firmum: quia firmitas est ex puritate: infirmitas ex impuritate. nam ꝛ in corpore surgit ifirmitas ex impuritate: vt q̃ oriunt in eo immundicie corporales ꝛ mali humores: ꝛ in aĩa etiam surgit infirmitas ex impuritate: vt q̃ oriuntur in ea immundicie spirituales ꝛ male cogitationes. Formeꝫ aũt fic ratio. Quicqd est vnũ ꝛ sanctũ. i. sic in vnitate sancitũ q̃ non potest esse nisi vnũ corpus ꝛ habere vnũ caput: mẽbra non poterunt saluari nisi coniuncta illi corpori ꝛ subdita illi capiti ecclia est hmõi: ergo ꝛc. Membra quidẽ ex hoc saluantur ꝛ viuunt: q mouenf ꝛ sentiũt: ꝛ motus ꝛ sensus eis influuntur a capite. si non sunt subdita capiti non mouẽtur nec sentiunt: ꝑpter qõ viuere ꝛ saluari non poterunt. Tertia ratio sumit er tertia conditione: q ecclia est catholica et vniuersalis siue gñalis: sic enĩ ait Hsidorus q catholicus vniuersalis siue generalis interꝓetat. nam greci (vt dicit) vniuersale catholi con vocant. Si ergo fides quã tenet ecclesia vel ipsa ecclesia esset particularis continens vnã gentẽ vel vnũ ꝑticm sicut sunt multe gentes et multi populi: sic forte essent multe ecclesie ꝛ multa capita. Sed cum sit catholica ꝛ vniuersalis: q oẽs obligant (si volunt esse in statu salutis) ad credendũ ꝛ tenendũ qõ credit ꝛ tenet ecclesia: ideo sicut nõ põt esse nisi vnum vniuersum qõ oĩa comprehendat: ita quantũ ad statũ salutis nõ potest esse nisi vna ecclia eo q ecclia cõprehendit oẽs qui volũt esse in statu salutis. Formeꝫ autẽ sic ratio. Illud qõ est catholicũ ꝛ vniuersale ꝛ cõprehẽdit oẽs q volunt esse in statu salutis non põt esse nisi vnũ ꝛ habere vnuz caput cui oportet esse subditos oẽs volentes esse in statu salutis. ecclesia est huiusmodi: ergo ꝛc. Quarta ratio sumitur ex quarta conditione: q ecclesia est apostolica. tenet enĩ illaz fidem quaz apostoli tradiderunt ꝛ docuerũt: de quibus põt intelligi qõ ỏz in ps. q in omnem terrã exiuit sonus eoz: ꝛ fines orbis terre verba eoz. vt nullus possit se excusare se nõ subesse ecclesie. oẽs enĩ apli fidez predicauerunt ꝛ docuerunt. Hñ apls ait ad Galath as. ij. Ascendi aũt ꝑm reuelationẽ ꝛ 2tuli cũ illis. i. cũ aljs apostolis euangeliũ qõ predico gentibus: ꝛ subdidit cuulsaz/ ne forte in vanũ currerez aut cucurrissez. Ne ergo vana esset predicatio sua: ꝛ ne videretur gẽtibus vel aljs q predicaret aliud q̃ aljs apostoli voluit apls de euangelio qõ pdicabat conferre cum illis. Item ecclesia est apostolica: q illam fidẽ tenet ꝛ docet quam concorditer pdicauerunt ꝛ docuerunt apli. Formeꝫ ergo sic ratio. illud quod est apostolicũ ꝛ tenet illam eandẽ fidẽ quã apli docuerũt nõ potest esse nisi quid vnum: ꝛ vnum corpus habere ꝛ vnũ caput cui oportet esse subdita oĩa mẽbra si volunt esse in statu salutis. hmõi autẽ ecclesia est: ergo ꝛc. Quinta aũt ꝛ sexta ratio sumit ex quinta ꝛ sexta conditione videlz q ecclesia non est salus. i. nõ acquiritur beatitudo que est per gratiã 2summata: nec extra ipsaz est remissio peccatoz que potest esse per gratiã initiatã: ita q nec gratia 2summata que est salus ꝛ beatitudo nostra: nec gratia initiata p quem remittũtur peccata põt esse nisi per eccliam. Si ergo ecclia est vna: ꝛ bz vnũ caput: omnes volentes recedere a peccatis ꝛ adipisci salutem: oportet esse sub capite ecclesie. i. sub summo pontifice. ratio autẽ per se patere potest. ¶ Notandum aũt q omnes iste ser conditiones continẽtur in symbolo: vbi dicitur q̃ credimus in ecclesiã vnã quãtum ad conditionem primam: sanctam quantũ ad 2ditionẽ secundã: catholicã quãtum ad tertiã: ꝛ apostolicam quãtum ad quartã. ꝛ q̃ 2fitemur vnũ baptisma in remissionẽ peccatorum quantũ ad q̃am initiatam: ꝛ q̃ expectamus refurrectionẽ mortuoz ꝛ vitã vẽturi seculi q̃tũ ad gratiam 2summatã: ideo impingere contra hoc est impingere contra symbolum.

a Sponso in canticis ꝛc. Hic illas ser rationes cõclusionis prefate q̃ subesse summo pontifici sit de necessitate salutis declarat et manifestat per ea que habentur in canticis: ꝛ per ea que ait apls dicens sponso q̃ clamante in canticis supple de sua sponsa. i. de ecclesia que vna est colũba mea. vna est matri sue: electa genitrici sue. que scribuntur canticorum. vi. ꝛ subdit. que sez columba mea sic vna: sic perfecta: sic electa: vnus corpus mysticũ. i. vnã ecclesiam representat: ꝛ addit q̃ huius corporis caput est christ⁹: christi vo deus. Nota aũt q̃ h tangunt ser q̃ que declarantur ser 2ditiões: videlicet q corpus mysticum: id est ecclia est vna quantum ad cõditiones

Tarill⁹ ẽ corp⁹ quadratum.

Dant⁹ in ecclia.

Catholi cũ gñe

Sabatus stica ciuitas dei.

primã est colũba. i. innocẽs ꝛ sine felle: ꝛ sancta quantum ad conditionem secundã est perfecta. i. catholica q̃tum ad conditionẽ tertiã. Nam ꝛm philosophũ totũ ꝛ perfectũ idem est vel ꝑimũ ꝛm naturã. Nam illud est perfectũ qõ totũ habet ꝛ nihil ei deficit: ꝛ illud etiã totum est qõ omnia habet: ꝛ qõ dicit philosophus totum ꝛ pfectũ idem: possumus nos dicere catholicum ꝛ perfectum idem vel proximum ꝛm naturam. Nam catholicum idem est q̃ grenerale ꝛ vniuersale quod omnia cõprehendit: ꝛ etiam perfectum est cui nihil deficit ꝛ omnia comprehendit. Hsta etiam ecclesia est vna matri sue: electa genitrici sue quantũ ad cõditionem quartam: apostoli siquidem vnã fidẽ predicauerunt: vnã fidem elegerunt: quaz tenens ecclesia dici potest apostolica: huiusmodi autem ecclesie caput est christus qui est agnus dei tollens peccata mũdi. cuius caput est deus pater a quo est genitus. quem videre est salus nostra. Hurta illud. Ostende nobis patrem ꝛ sufficit nobis. Ergo sicut per hoc q̃ ecclesia est vna: columba: id est sancta. perfecta: id est catholica: vna matri sue ꝛ electa genitrici sue: id est apostolica declarate sunt quattuor conditiones. sic per hoc q̃ ei⁹ caput est christus qui est agnus tollens peccata nostra: ꝛ caput christi: deus qui est salus nostra: declarantur alie due conditiones videlicet q̃ per ecclesiam est peccatorũ remissio ꝛ salutis adeptio.

b In qua vnus. Hic illas ser conditiones quas pio narrauit ꝛ posea declarauit roborat ꝛ confirmat. sic enim iacet textus ad Ephe. iiij. vnde illa verba sunt sumpta vnum corpus ꝛ vnus spiritus. et subditur vnus dñs: vna fides: vnum baptisma: vnus deus ꝛ pater omnii. Ecclesia est ergo vnum corpus per qõ est vna ꝛ vnica: que fuit conditio prima. Est in ea vnus spiritus: ꝑ quem est sancta que fuit scõa. Est in ea vnus dñs per quẽ est vniuersalis ꝛ catholica que fuit tertia. Est in ea vna fides ꝑ quã est apostolica: q̃ tenet illã fidem quam pdicauerunt apli que fuit conditio quarta. Est in ea vnum baptisma per qõ est peccatorum remissio que fuit quinta. Et est in ea vn⁹ deus ꝛ pater omnium per quem est salutis adeptio que fuit sexta. Alduertendum est q̃ dñs papa noluit oĩa verba ista ponere ne legentibus tedium generaret sed voluit breuius pertransire. ꝛ non nisi tria noluit videlicet q̃ in ecclesia est vnus dñs: vna fides: vnus baptisma: per que tria oẽs ille ser conditiones roborantur ꝛ confirmantur. Haz q̃ in ecclia est vnus dominus: ideo ipsa est vna ꝛ catholica. i. generalis: q̃ vo in ea est vna fides: ideo ipsa est sancta ꝛ apostolica: est enim per fidem sancta. i. sanctata dicente hugone q̃ nihil est certius homini sua fide. per hoc est etiaz apostolica q̃ illam fidem tenet ecclesia quã apostoli docuerunt. Sed q̃ in ecclia vnum est baptisma dicitur in ea esse peccatorem remissio/ ꝛ salutis adeptio. naz per hoc q̃ baptizamur: nobis peccata remittuntur/ et celestis ianua aperitur.

Burgẽ mus gal ci.

c Una nempe fuit. Postq̃ sunt posite ille ser conditiones per quas sumi possunt ser ratiões q̃ est de necessitate salutis subesse summo põtifici. Donuntur quedam alie ad aptationes per quas concludi potest hoc idem. Circa quod quattuor facit ꝑm q̃ quattuor huiusmodi adaptationes ibi traduntur. vt sit prima adaptatio per hoc q̃ ecclesia figurata est per archam noe. Secunda per hoc q̃ ꝓpheta in persona christi orat q̃ deus eruat a framea animam suam ꝛ de manu canis vnicaz suam. Tertia per hoc q̃ ecclesia figurata est per tunicam domini inconsutilem que scissa non fuit: sed sorte prouenit. Quarta per hoc q̃ christus dixit Petro: Pasce oues meas. Secunda est ibi: Hanc autem veneramur. Tertia ibi: Hec est tunica. Quarta ibi: igitur ecclesie. Dicit ergo: vna nempe fuit diluuij tempore archa noe: vnam ecclesiaz pfigurans. Hec vna archa fuit in vno cubito consummata. vnum habuit rectorem ꝛ gubernatorem Noe. extra eam omnia existentia fuerunt per terram legimus fuisse deleta. Alduertendum autem q̃ illa archa Noe dei ecclesiam figurabat. quod sex modis Augustinus declarat ꝛv. de ciuitate dei. c. xxvi. Primo ex eius vacillatione. naz sicut illa archa ferebatur super aquas fluctuantes: sic ecclesia militans in hoc seculo non sine fluctuationibus requiescit. Scõo hoc idez patet ex illius

Ecclia q̃ archa noe cõparat.

Archa noe quãte fuit altitudinis: longitudinis: ꝛ latitudinis.

Joan. xviij.

Dauid. xxvj. Versus.

Prelati supiores pauciores sunt q̃ inferiores.

Eccliastici generale non fit sine paupa.

arche materia. Nam sicut ex ligno fabricata est archa: ꝛ per lignum ibi saluate sunt anime: sic ex ligno crucis dependet salus ecclesie. Tertio hoc idem patet ex illius arche proportione. nam (vt Aug. ait) proportio illius arche erat vt ꝓportio corporis humani. erat enim series. siue ser vicibus magis longa q̃ lata: ꝛ decies longa q̃ alta. tercentoz enim cubitorum erat longitudo: quiquaginta latitudo: et triginta altitudo eius. sic ꝛ corpus humanum dispositiuz est vt sit decies longum q̃ grossum: ꝛ series longum q̃ latũ. ꝛ ex hꝫ figurabat ecclesiam: cuius redẽptor factus homo ad saluandum homines venit. Et hec oĩa clare sunt his versibus. Terdenis alta cubitis: ꝛ longa trecentis. Et decies quinis lata fit archa noe. Ser vicibus longum latũ transcendit: ꝛ altum Denis: humani corporis instar habens. Quarto archa figurat ecclesiam si bene consideremus eius ostium qõ positum fuit ex latere: nam ꝛ rpo in cruce latus fuit apertum vñ fluxerunt sacramenta: ꝑ que dicit ecclesia esse formata. Quinto archa significabat ecclesiam si consideremus ei⁹ cõpositionẽ. fuit enĩ cõposita ex lignis quadratis: qõ ad stabilitatẽ ecclesie pertinet. Corpus enĩ quadratum cuiusmodi est tarillus ex quaciũs parte vertatur stat. Sexto archa illa significat ecclesiaz si consideremus distinctionẽ eius. erat enim archa illa bicamerata. ꝛm enĩ cõmunẽ modum ponendi bi camerrta erat inferius: tricamerata superius. due aũt erãt camere inferiores: vna apotheccaria/ ꝛ alia sentinaria vbi stabant immundicie. tres aũt erãt camere superiores: in quarũ vna erãt aĩalia mitia: in alia immitia: in media vo boẽs ꝛ aues. Sic ꝛ ecclia (vt Aug. ibidem tradit) est bicamerata: q̃ cõposita ex iudeis ꝛ gentib⁹ siue ex iudeis ꝛ greis: vt noſe greco intelligamus gẽtes. Est tricamerata: q̃ ex trib⁹ filijs noe oĩes boẽs sunt reparati ex quibus facta est ecclia. Hsta itaqz archa que (vt patuit) ser modis ecclesiam figurabat. inferi⁹ erat ampla: superius stricta: in vno cubito cõsummata: ꝑ vnũ rectorẽ gubernata. Er quib⁹ possunt sumi due rationes esse de necessitate salutis subesse summo pontifici. nam ecclesia inferius est magne latitudinis: quia multi sunt prelati inferiores. superi⁹ restringitur: quia pauciores sunt prelati superiores. Vel inferius est magne latitudinis: q̃ multi sunt laici. superius restringitur q̃ pauciores sunt plati: ꝛ in vno cubito ꝛsummat: q̃ in vno summo pontifice terminatur. Sicut ergo tota illa archa stabat sub vno cubito: sic tota ecclia stat sub summo pontifice. Et sicut extra archam non erat salus: ꝛ quicquid saluabaf erat sub illo cubito: sic extra ecclesiam nõ est salus: ꝛ quicqd saluatur est sub summo pontifice. Scõa ratio ad hoc idem sumit nõ solũ si ꝛsideremus vnitatẽ cubiti: sed etiã si ꝛsideremus vnitatẽ rectoris. nã sicut totius arche erat rector vnus noe: ꝛ nihil saluabaf nisi sub eo: sic totius ecclesie rector est vnus summus pontifex: ꝛ nihil saluatur nisi sub ipso.

Hec est tunica ꝛc. Hic ꝓsequit adaptationẽ tertiã: q̃ ecclesia figurata est per tunicam domini inconsutilem que scissa non fuit: sed sorte prouenit. Sciendum ergo q̃ vestes domini fuerunt quadripartite q̃tuor militibus tribute: inter quas fuit vna tunica inconsutilis de super conterta per totum. que non fuit diuisa. sed per sortem habita vt patet Jo. xix. c. Sciendum enĩ q̃ ꝛm Augu. vtrũq; significat ecclesiaz/ tam vestis quadripartita q̃ tunica sortita: aliter tamen ꝛ aliter. Haz vestis domini quadripartita significat ecclesiam: quattuor. f. partib⁹ in orbe diffusam: ꝛ in eisdẽ equaliter. i. concorditer distributã. Tunica vo illa sortita significat ecclesiã q̃tũ ad vnitatez charitatis: que charitas ꝛ est desuper: q̃ habet superemineniotẽ viã, ꝛ est conterta per totum: quia est catholica: qõ idem est qõ generalis ꝛ totalis. Est inconsutilis vt nõ diuidatur: sed vna permaneat: ꝛ omnes in vnuz colligat. Sorte est habita in qua diuina gratia cõmendatur: q̃ cum sors mittitur: non persone: sed occulto dei iudicio ceditur. que oĩa sunt verba Augustini ex ponentis dictũ textum euangelij. Ex hac aũt adaptatione patere põt q̃ subesse summo pontifici est de necessitate salutis. nõ ei esset tunica domini. i. ecclesia inconsutilis ꝛ conterta per totuz: nisi esset sub vno capite colligata. volentes ergo sea capite subtrahere volunt hanc tunicã scindere: sed si consideratur veritas eaz nõ scindunt: q̃ scindi non põt. Itaqz se subtrahentes ab vnitate capitis non dicunt ecclesiã scindere vel tunicã vñi dividere: sed dicũtur extunc ad hmõi tunicã vel ad ecclesiam minime ptinere: vt tales existentes tunc salutem nequeant promereri.

Ecclia p vestes xpi congrue si gnificaf.

Joan. xviij. Ecclesiaz nõ scindũt q̃ ab vnitate capitꝭ se subtrabũt

b Igif ecclie vnius. Hic ꝓsequit adaptationẽ q̃rtã ex eo q̃ omnes oues. i. rpiani cõmissi sunt ipsi petro. Circa qõ tria facit ꝑm q̃ hoc triꝑliciter ꝓbat. Primo ex vnitate corporis ꝛ capitis. Scõo ex vnitate cõmissionis ouiũ. Tertio ex vnitate ouilis ꝛ pastoris. Scõa ibi: dicẽte dño. Tertia ibi: siue ergo greci. Prima rõ talis est vbi est vnus corpus ꝛ vnum caput: non duo capita quasi monstrum: q̃ est ibi xp̃s. est xpi vicarius petrus petriqz successor: ibi supple nullus saluaf nisi subsit xpo: xpiqz vicario petro petriqz successori. Sz vni⁹ ꝛ vnice ecclie est vnũ corpus ꝛ vnũ caput: nõ duo capita quasi monstruz xps xpiqz vicarius petr⁹: petriqz successor. ergo in ecclia null⁹ saluaf nisi subsit ꝛc. Er hac aũt rõne nõ ponit nisi virtutẽ mediũ videlz q̃ vni⁹ ꝛ vnice ecclesie est vnum corpus ꝛ vnũ caput. ¶ Notandum aũt q̃ quasi inferendo dicit igif ecclie vni⁹ ꝛ vnice vnũ corpus ꝛ vnũ caput ꝛc. q̃ bz hoc sit ꝑpositũ principale q̃ nullus saluaf nisi subsit xpo capiti ꝛ ei⁹ vicario tñ inferendo ꝛ concludendo ista dicit: q̃ oĩa hec ex ꝑmissis sequunt ꝛ cõcludũtur. Si vna eñ fuit arcba noe ecclesiam figurans: ꝛ q̃ xp̃s vnũ caput orauit ꝓ vnica ecclesia sua: et vnica fuit tunica xpi inconsutilis: aperte ex ꝑmissis possumus inferre ꝛ dicere. Igif vnius ꝛ vnice ecclesie vnũ corpus vnũ caput ꝛc. vbi supplẽdum est q̃ si xpo capiti ꝛ ei⁹ vicario subesse nolumus: salutem nõ poterimus adipisci. ¶ Notandum etiã q̃ dicit vnius ꝛ vnice. Nam plus videt imporiare vnitꝰ q̃ vnum. Nam tũc quis habet vnũ qñ habet aliud. Sz tunc õt habere vnicum qñ nõ bz aliud nec sperat vlterius habere aliud. nec habet in quẽ aspectum dirigat in aliud. vñ Greg. super illo verbo Luc. vij. Ecce defunctus efferebatur filius vnicus matris sue: ꝛ hec erat vidua. vult q̃ iõ erat vnicus filꝰ: q̃ mater ei⁹ erat vidua ꝛ nõ sperabat vlteri⁹ filios ꝑcreare: nec habebat in quẽ aspectuz dirigeret. Vere itaqz ecclia est vna sponsa xpi ꝛ vnica: q̃ xp̃s nõ bz aliã spõsam nec sperat vlterius habere aliam sponsam. ideo nullus 2sidat de alia sponsa vel de alia ecclesia: ꝛ sub nullo credat saluari nisi sub sponso: vel sub capite ipsi⁹ ecclesie xpo/ xpiqz vicario petro/ petriqz successore.

Unus et vnic⁹ differunt.

c Dicente dño ipsi petro: pasce oues meas ꝛc. Hic ꝓbat hoc idem ex vnitate cõmissiõis. nõ enĩ facte sunt plures cõmissiones principales: sed facta est vna principalis cõmissio: ꝛ oes oues vni ꝛ eidem petro et eius successoribus principaliter ꝛ vniuersaliter sunt cõmisse. Formetur aũt sic ratio. Cuicunqz dñs cõmisit oues suas nõ bas vel illas: intelligitur sibi vniuersaliter cõmisisse: ꝛ ex hoc intelligitur non esse falutem alicui⁹ ouis nisi sub eo ꝛ sub eius successoribus cui omnes oues generaliter sunt cõmisse. Sed dicente dño ipsi petro pasce oues meas: quia non ingt singulariter pasce bas vel illas: sibi cõmisisse intelligit gñaliter vniuersas: ꝛ per consequens nõ intelligitur saluari aliqua ouis: nisi sub petro ꝛ successoribus eius. Hta q̃ subesse sibi est de necessitate salutis: que est nostra conclusio principalis. De hac autem ratione ponit virtutem mediꝰ: vt patet ex littera.

d Siue ergo greci ꝛc. Hic ꝓbat hoc idez ex vnitate ouilis ꝛ pastoris. Formeꝫ aũt sic ratio. Ubicũqz est vnũ ouile ꝛ vnic⁹ pastor siue greci siue alij dicant se non esse sub ipso pastore: vel sub eius vicario: vel sub successoribꝰ suis dicũt se nõ esse de illis ouib⁹ nec ad ouile huius pertinere: ꝛ p ꝫsequens dicũt se nõ esse in statu salutis. Sed dicẽte domino in Joanne vt habetur Joannis. x. Constat vnum ouile ꝛ vnicum esse pastorem. siue ergo greci siue alij dicant se petro eiusqz successoribꝰ non esse cõmissos necesse est q̃ fateãtur se nõ esse de ouibus xpi nec pertinere ad ouile christi: ꝛ per consequens fateñf se quicũqz tales non esse in statu salutis. De hac aũt rõne ponit virtutem mediꝰ: vt patet ex littera. ¶ Notandum autẽ hãc decretalẽ sic ordinate ꝓcedere q̃ ex omnib⁹ fere verbis habeẽ conclusio principalis que ponit in fine decre. q̃ subesse summo pontifici est de necessitate salutis. Nam si considerent conditiones ꝛsuperi⁹ generales q̃ ecclesia est vna sancta ꝛc. Si ꝛsiderent conadaptationes ꝛsuperaddite q̃ fuit vna archa figurans ecclesiaz. q̃ vnica est ecclesia ꝓ qua xp̃us orauit q̃ vnica fuit tunica xpi inconsutilis: q̃

Ecclia est vnũ ouile.

ecclesia est vnũ corpus habens vnũ caput: q̃ vna facta fuit petro de oĩbus ouib⁹ cõmissio pncipalis: q̃ ecclia: est vnũ ouile habẽs vnũ pastorem. oĩa ista clamant cõtra cos q̃ saluari volũt nisi subsint summo pontifici. oĩa ista protestant q̃ sic subesse est de necessitate salutis.

a ¶ In hac eiusq̃ potestate. Dic ponitur tertia pars principalis huius modi decreta. i. q̃ post q̃ dominus papa ex condiciõibus generalibus cõgruentibus ecclesie probauit q̃ sibi subesse est õ necessitate saluꝫ. ꝛ post ea. pbauit hoc idẽ ex quibusdaꝫ adaptationibus specialib⁹ ad ecclesiã adaptatis. Dic tertio vult hĩ idez. pbare ex ipsis gladijs qui sunt in ecclesia.

Lu. xxij.

Circa q̃ duo facit: quia primo agit de istoꝝ duorum gladiorum pluralitate potestate ꝛ vsu. Secundo agit de eoꝝ ordine ibi: porrect autẽ. Circa primũ duo facit: q̃ ponit primo q̃ intendit. scõo. pbat q̃ dixerat ibi naꝫ dicẽtib⁹. Dicit g̃ in hac. i. in ecclia eiusq̃ potestate duos eẽ gladios:

Dathe. xxvj.

¶ In hac⁽ᵃ⁾ eiusq̃ potestate duos esse gladios: spũale videlꝫ ꝛ tpale cuangelicis dictis instruimur.

¶ Nam⁽ᵇ⁾ dicẽtib⁹ aplis. Ecce gladij duo hic in ecclia. s. cũ apostoli loquerentur nõ respõdit dñs nimis esse hꝫ satis. Certe q̃ in potestate petri temporaleꝫ gladiũ esse negat male verbũ attẽdit dñi. p̃ferentis. ¶ Conuerte gladiũ tuũ in vaginaꝫ. ¶ Uterq̃⁽ᶜ⁾ ergo est in potestate ecclie spũalis scꝫ gladi⁹ ꝛ materialis. Sꝫ is quidez. p̃ ecclesia: ille vo ab ecclia exercẽdus. Ille sacerdotis: is manu regũ et militum: hꝫ ad nutũ ꝛ patientiam sacerdotis. ¶ Oportet⁽ᵈ⁾ autẽ gladium esse sub gladio: ꝛ temporalem auctoritatez spirituali subijci potestati. Nam⁽ᵉ⁾ cuz dicat apostolus. Nõ est potestas nisi a deo: que autẽ sunt a deo ordinata sunt. nõ autẽ ordiata essent: nisi gladi⁹ esset sub gladio: et tanq̃ inferior reduceretur p aliud in suprema. ¶ Nam⁽ᶠ⁾ sm beatum Dionysium ler diuinitatis est infima per media in suprema reduci. Non ergo sm ordinẽ vniuersi oĩa eque ac immediate: hꝫ infima per media: ꝛ inferioza p superioza ad ordinẽ reducuntur. Spirituale autẽ ꝛ dignitate ꝛ nobilitate terrenã quãlibet precellere potestatez: oportet tãto clarius nos fateri: quãto spũalia tpalia anteceliũt. ¶ Oꝫ⁽ᵍ⁾ vnum sm ordinẽ vniuersi oĩa eque immediate reducunt. Sed ꝛ diuersa per aliqua media. Sic ergo ista duo gladij. scꝫ spũale ꝛ tpale. licet sint diuersa: tamen p aliqua media ad vnum ordinem reducuntur. Et sic ad vnum finem. Et ideo ad vnum gladium reducuntur. Et sic ad vnum vsum. Et ideo ad vnum principium. Et sic ad vnum regimen. Et ideo ad vnum gladium reducuntur. Et sic ad vnum vsum. Et ideo ad vnum principium. Et sic ad vnum regimen. Et ideo ad vnum gladium reducuntur.

Gladij duo sunt i ecclesia.

Gladius materialis ꝛ exercitus pcedit a spirituali.

Gladioꝝ alter visibilis alter inuisibilis.

Bernardus ad eugenium.

Gladio tẽporali papa non dz vti.

Terra tota laicoꝝ est incensiua ecclie.

Dieꝫ. j.

j. cor. ij.

Reges ẽre subsunt ecclie.

Sacerdotũ pcessit regalẽ potestatem.

Corpalia p spũalia regũtur.

Subdiuisio textualis.

Spũalia antecedũt tẽporalia.

Spiritualis quilibet sanã mentez habet.

Dathe. xvj.

Spiritualitas est duplex.

Hcñ. j. ✝ Als suprema.

Auctoritas pape ẽ humana ꝛ diuina.

Papa sũctoꝝ mẽti pñt esse.

Ecclia vnicuz caput habet.

Papa sub esse est de necessitate saluti ꝛ.

b ¶ Nam dicẽtib⁹. Probat q̃ dixerat: hꝫ dixerat duos gladios in ecclesia ꝛ eos esse in potestate ecclie. ꝛ quia nõ eodẽ modo isti gladij sunt in potestate ecclesie. nec eodem modo ptinẽt ad vsum ecclie. Ideo tria facit: q̃ primo dicit duos tñ esse gladios in ecclia. scõo ostẽdit eos ambos esse in potestate ecclie. tertio declarat nõ eodẽ modo eos in ptate ecclie: sed alterũ ad vsum: alterũ ad patiẽtiã ꝛ nutum. Scõa ibi: querte. Tertia ibi: vterq̃ ẽ. Dicit igit: nam dicẽtib⁹ aplis: ecce gladij duo hic. i. in ecclia cũ apli loquerenẽ. ꝛ q̃ ipsi apli repesentabant ecclesiam si inter ipsos aplos erãt duo gladij: consequens est q̃ in ipsa ecclia sint duo gladij. dicẽtibus itaq̃ aplis duos gladios esse ibi: non respondit nimis esse sed satis. Notandũ ergo q̃ si essent plures gladij q̃ duo nõ diruisset dñs satis etiã parum est. Et si essent pauciores nõ diruisset satis est: sed nimis est. ex ipsis itaq̃ verbis oĩ dicentis satis est: dat intelligi duos gladios in ecclesia non plures nec pauciores.

c ¶ Certe qui in potestate. Dic ostendit bos duos gladios esse in potestate ecclie. dixerat enim in hac. i. in ecclia eiusq̃ potestate duos esse gladios. et q̃. pbauerat duos gladios esse in ecclia: vult probare hos duos esse in potestate ecclie: hꝫ nullus dubitat spũalem gladium esse in potestate ecclie: ideo dñs papa probat hoc de gladio tẽporali dicẽs. certe q̃ in potestate petri tpalem gladiũ esse negat: male verbũ attẽdit dñi proferentis: cõuerte gladiũ tuum in vaginam. Notandũ autem q̃ sm vnum modũ adaptandi duo gladij erant inter aplos: ꝛ sm hꝫ duo gladij sunt in ecclia: q̃ apli locũ tenebant ecclie. vn⁹ autẽ illoꝝ erat visibilis: q̃ fuit extractus ꝛ significabat gladiũ tpalẽ siue materialem: q̃ respicit corpora ꝛ facit lesionem visibilem. alius autẽ stabat inuisibilis: q̃ nõ fuit extractus ꝛ significare poterit gladium spiritualem qui ferit aias ꝛ facit lesionẽ inuisibiles. Ergo si de gladio extracto ꝛ visibili qui significat gladiũ materialẽ: dixit petro conuerte gladiũ in vaginam liquide patet q̃ gladius materialis est petri ꝛ est in potestate petri. consequens est igitur q̃ vterq̃ gladius sit ecclie ꝛ in ptate ecclie. Notãdus etiam q̃ istam sententiaꝫ tenet Bernar. ad eugeniũ. iij. dicens: aggredere eos. i. malos xpianos non ferro sed verbo: innuens esse duos gladios: vnum spiritualẽ in qui ferit verbo: ꝛ alium materialem qui ferit ferro. ꝛ subdit de materiali gladio. quid tu de vno vsurpare gladio tẽptas: quem semel iussus es reponere in vaginaꝫ: q̃ ergo dicit dñs petro de illo materiali gladio: conuerte gladium tuuz in vaginam: summus pontifex q̃uis ille gladius sit suus ꝛ q̃uis sit in potestate sua: nõ debet tñ illo gladio vti vel ferire. Notandum etiam q̃ gladiũ materialem esse summi pontificis ꝛ esse in potestate eius ostendit idẽ Bernar. ibidem loquẽs summo pontifici dicẽs videlꝫ quẽ materialẽ gladium qui tuum negat non satis mihi videtur attendere verbum domini dicentis. Conuerte gladium tuum in vaginam.

d ¶ Uterq̃ ergo est. Quia ostenderat vtrũq̃ gladium esse in ecclesia et vtrũq̃ in potestate ecclie esse. Hic vult ostendere non eodẽ mõ vtrũq̃ gladium ad ecclesiam ptinere. ideo ait q̃ vterq̃ est in potestate ecclie spiritualis. s. gladius ꝛ materialis: nõ tñ eodẽ modo is qdẽ. i. materialis p ecclesia. Ille vo. i. spũalis ab ecclia exercendus. Ille. i. spũalis sacerdotis manu. Is. i. materialis manu regum ꝛ militũ: sed ad nutũ ꝛ patientiam sacerdotis. ¶ Notandũ autẽ vtrũq̃ gladium esse in ecclia ꝛ in potestate ecclie. hꝫ nõ eodẽ modo: q̃ spũalis est in ecclesia ꝛ in potestate ecclesie ad vsum. materialis vo nõ ad vsum sed ad. patientiam et ad nutum. Sacerdos ergo cum spirituali gladio excõicando inobedientes ferit: ꝛ eo propria manu vtitur. cum materiali vo non ferit: ꝛ eo propria manu nõ vtit. Sed reges ꝛ milites eo debẽt vti ꝛ ferire sm nutum ꝛ patientiam sacerdotis. est enim nutus per aliqua signa cognoscere alterius volũtatẽ. Reges ergo ꝛ principes videntes per signa hoc expedire ecclie: debent ℨ rebelles ꝛ inobedientes materialem gladiũ exercere. Materialis itaq̃ gladius non ab ecclesia: q̃ non manu ecclie: sed manu regum et militũ: tamen pro ecclia. i. p vtilitate ecclie ad nutum et patientiam ecclesie exercetur. ¶ Notandum etiã q̃ accipiendo hoc generaliter ꝛ specialiter posse dicere q̃ ad imperium ꝛnutũ ecclesie materialis gladius exercet: ad imperium generaliter q̃ mãdat ecclia ghaliter q̃ fiat iustitia. Sꝫ ad nutũ spãliter q̃ pt spãliter innuere etiaꝫ q̃ de isto fiat iustitia. Notandũ etiã q̃ accipiendo iustitiã in aliquo specialiter õ materialis gladius exercetur ad nutum ꝛ patiẽtiam sacerditis: ad nutũ quia dem: quia p aliqua signa innoteat regibus ꝛ militibus q̃ pro ecclesia ꝛ ad vtilitatem ecclesie materialis gladius extrahatur: ad patientiã vo quia in hoc q̃ aliquis punitur in corpore: sic ecclesia sustinet ꝛ patitur et condolet ꝛ compatitur patienti. ¶ Notandum q̃ hos duos gladios esse in potestate ecclesie aliter ꝛ aliter: vnum ad vsum manu ecclesie et ab ecclesia: alium ad nutũ ꝛ p ecclia manu militis tradit ꝛ scribit Bernardus ad eugenium. iiij.

c ¶ Oportet autem gladiũ ꝛc. Postq̃ determinauit de pluralitate potestate: ꝛ vsu istorum gladiorum: vult determinare de eoꝝ ordine: ꝛ hoc est principale propositum: quia vt patet principalis intentio huiusmodi decre. est ostendere q̃ subesse summo pontifici est de necessitate salutis pront vltima conclusio manifeste declarat: ꝛ quia ex ordine gladiorum hoc aperte patet: ideo agit de pluralitate potestate ꝛ vsu illorum gladiorum quedã preambula. Sed agere de ordine est ad ꝓpositum pncipale: posset tñ qui vellet ex ipsis preambulis rationes formare ad ꝓpositum principales: dno ergo facit: q̃ primo ponit quẽ ordinem habent hmõi gladij. Scõo. pbat q̃ dixerat ibi: nã cũ dicat. dixit g̃ oportet autẽ gladium esse sub gladio: ꝛ tpalem auctoritatez subiici spirituali potestati. q. d. q̃ hi gladij habẽt hunc ordinẽ: q̃ gladi⁹ est sub gladio: cum temporalis ꝛ materialis sit sub spirituali.

f ¶ Nam cum dicat aplꝰ. Hic pbat q̃ dixerat: videlꝫ q̃ dz esse gladius sub gladio. Circa q̃ tria facit. q̃. pbat hꝫ aplꝰ. scõm per dionysium. tertio subiungit multa media simul. pbantia ꝓpositũ. Scõa ibi: nam scõm. Tertia ibi: q̃ etiam. Dic ergo sm aplꝰ. Non est potestas nisi a deo: q̃ autẽ sunt/a deo ordinata sunt: nõ autẽ ordinata essent nisi gladi⁹ esset sub gladio: ꝛ tanq̃ inferior reduceret̃ p aliud in suprema. ¶ Notandum autẽ q̃ nõ pt esse essentialis ordo inter aliqua nisi vnũ sit perfectius alio: ꝛ vbi vnũ magis appropinquat ad deũ q̃ aliud: habent enim se res respectu dei sicut vnum respectu vnitatis. vt innuit dionysius. v. de diuinis nominibus. ꝛ sicut nõ sunt duo numeri essentialiter differẽtes q̃ vnus habeat plures vnitates q̃ alius. sic nõ sunt due res essentialiter differẽtes q̃ vna ꝑfectior sit alia. Si ergo isti gladij sunt ꝑ se distincti ꝛ ordinati op̃z vnũ esse sub alio: ꝛ vnũ esse inferiorem alio.

g ¶ Nam sm. Hic pbat hoc idẽ per beatum dionysium. fometur ista ratio. sm legẽ diuinitatis. Infima reducunt in suprema per media: ꝛ sm ordinẽ vniuersi nõ oĩa eque immediate reducũtur ad ordinem. ꝛ sm media per media: ꝛ inferiora p superiora ad ordinẽ reducunt: cum autem spiritualis potestas excedat terrenam potestatem dignitate ꝛ nobilitate: q̃ spiritualia tpalia antecedunt/iste due potestates nõ eque immediate reducentur ad ordinẽ. Sed vna reducẽt̃ per aliam/terrena p spiritualem. ¶ Notandũ autẽ q̃ hec ratio non concludit solum terrenã potestatem esse sub spirituali: q̃ tẽporalia cõmuniter sunt sub spiritualibus: sed etiam. pbat q̃ terrena potestas habet reduci in deum p spiritualem: ꝛ hoc habet dirigi ꝛ gubernari per ipsam. Notandus etiã q̃ ista ratio est sumpta a dionysio: ꝛ est ad ꝓpositum pncipale et est declaratio eius q̃ apostolus direrat: dicebatur enim per apostolum. Potestates a deo sunt ꝛ ordinate sunt. Cuz ergo dubitari posset quo ordine ordinate sunt potestates: hoc dubium soluit dicens q̃ oportet eas vt res alique sunt in vniverso ordinatas esse: quia infima p media: inferiora per superiora ad ordinem reducuntur.

b ¶ Quod etiam ex decimarum datione ꝛc. Hic multa media sumit ad probandum q̃ potestas terrena est sub spirituali. Circa quod duo facit: quia primo facit quod dictum est. Secundo ex dictis infert ad ꝓpositũ multas cõclusiones. Ibi nã veritate testãte. Dicit g̃ q̃ etiam supple sic esse q̃ terrena potestas subsit spũali ex decimarũ datiõe ꝛ benedictiõe ꝛc. Notãdũ etiã q̃ sicut habens gustũ infectũ malo indicat de saporibus ꝛ in suo iudicio ab oĩbus⁽ᵃ⁾ iudicat: q̃ si hꝫ gustum infectum etiã dulce iudicat amarum: sic habens mentem infectã habet prauum iudicium de agibilibus ꝛ in suo iudicio ab oĩbus iudicatur ꝛ reprehendit: q̃ iudicabit eẽ faciendũ q̃ non est faciẽdũ: inrta illud. Dicit amos ccc⁰ decimus esse dec⁰. itaq̃ spiritualis homo et habẽs sanã mẽtẽ iudicat oĩa et ipse a nemine iudicatur: q̃ in suo iudicio a nemine reprehendit. Notãdũ etiam q̃ duplex est spiritualitas: pſonalis ꝛ sm statum: ꝛ duplex est iudicium siue duplex est correctio: auctoritativa et fraterna. ✝ Itaq̃ spũalis pſonaliter oẽs iudicat: q̃ oẽs male agentes põt corrigere ꝛ correctione fraterna ꝛ ipse a nemine iudicatur: q̃ si est spiritualis bonus ꝛ sanct⁹ nil agit de quo possit iudicari vel reprehẽdi. Est autẽ alia spiritualitas sm statum quãdo est in statu sanctissimo ꝛ spiritualissimo. ꝛ ī hoc statu est solus summus pontifex idcoq̃ glibet euz noĩat ꝛ noĩare dz sanctissimũ patrẽ. Iste omnia indicat etiã auctoritate: q̃ sup oẽs auctoritatem hꝫ: ꝛ ipse a nemine iudicat: q̃ nullus hꝫ auctoritatẽ sup ipm: pſonaliter ℨ possunt esse ꝛ forte sunt multi sanctiores papa ꝛ spiritualiores eo: hꝫ sm statum nullus est ita spũalis nec ita sanctus: ꝛ q̃ auctoritate iudicare respicit spũalitatẽ ꝛ sanctitatẽ sm statũ: ideo auctoritatiue ipse solꝰ est ille spũalis homo qui iudicat oĩa ꝛ ipse a nemine iudicatur.

c ¶ Est autẽ hec auctoritas ꝛc. Hic ponit cõclusionẽ tertiã de ecclesiastica potestate ostendẽs q̃d sit humana ꝛ q̃d non hũana: vel ostendit q̃d sit humana ꝛ quomodo diuina: est enĩ hũana q̃ data est homini: ꝛ est humana q̃ exercetur ꝑ hoĩes: tñ nõ est humana q̃ data ab homine: sed pot⁹ est potestas diuina q̃ data a deo: nã oꝛe diuino petro ẽ data: sibi suisq̃ successoribus. Est etiam hec auctoritas diuina q̃ firmata in ipso ex̃o petra quã petrus confessus fuit dicente dño ipsi petro: quodcunq̃ ligaueris ꝛc. ſta patet quidẽ. Notandum autẽ q̃ hec auctoritas duppliciter est humana ꝛ duplꝛ diuina. Est autẽ humana q̃ data homini: ꝛ est humana q̃ exercetur ꝑ hoĩes. Sed est diuina q̃ est data a xpo deus. Notandũ etiã q̃ oĩa ista quattuoꝛ possunt haberi ex euangelio. vbi dicitur. Tibi dabo ꝛc. q̃ etiam sit humana q̃ exercẽt̃ ab hoĩe: patet ex euangelio cum dicitur. Quodcunq̃ ligaueris super terram ꝛc. Q̃ sit diuina q̃ data a deo: patet ex euangelio: quia ipse xꝑus qui erat deus loquebatur quando dixit tibi dabo: ꝛ q̃ sit diuina q̃ fundata in eo: patet ex euangelio: q̃ ipse xꝑus qui erat deus locquebatur cum dixit super hanc petram. i. super meipsum qui sum petra ꝛ qui significoꝛ per petram edificabo ecclesiam meam.

d ¶ Quicunq̃s igitur ꝛc. Hic ponit conclusionẽ quartaz de ecclesiastica ptate dicens: q̃cunq̃s igit huic ptãti supple eccl̃iastice a deo sic ordinate resistit: dei ordinationi resistit: ꝛ supple non põt esse in statu salutis: nisi forte fingat duo ꝓncipia ꝛ duos deos sicut finxit manicheus heretic⁹: sed in ꝓncipio celũ de⁹ creauit ꝛ terrã. Notandũ ãũt q̃ de⁹ ꝑ sm vnuz modum exponẽdi quem tangit Augu. sup Gen̄. in principio. i. in filio creauit ꝛc. Et q̃ pater ꝛ filius non sunt duo principia: hꝫ vnum principium non sunt plura principia/sed vnũ principium: vt dicit Aug. iiij. de trini. c. xij. Ideo nõ in ꝓncipijs: hꝫ in principio celũ deus creauit ꝛ terraz. Notandum etiaz q̃ si essent duo oy possent esse plura capita in regimine humani generis: ꝛ vnum caput posset referri in vnum deuz ꝛ aliud deus ꝛ vn⁹ dei filius iesus xꝑs: ita ecclia nõ hꝫ nisi vnum caput ꝛ vnũ principalẽ vicariũ iesu xꝑi cui subesse est de necessitate salutis.

e ¶ Porro subesse romano pontifici. hic ponit ꝓclusionẽ totmodis inuestigatã ac etiã illatã ab oĩbus antedictis. Cõtinuet autẽ sic: q̃ ex cõditionib⁹ q̃busdã generalib⁹ cõpetẽtib⁹ ecclie: ꝛ q̃ ex q̃busdam adaptationibus spiritualibus adaptatis ecclie: ꝛ tertio q̃ ex ipsis gladijs qui sunt in ecclia patet q̃ tenemur subesse romano pontifici. porro. i. certe: q̃ sic est. Ideo oĩb⁹ his ꝛsideratis declaram⁹ dicim⁹ ꝛ diffinim⁹ oĩno esse de necessitate salutis omni humane creature subesse summo pontifici. Notandum autem q̃ ait dñs papa se declarare dicere ꝛ diffinire omnino q̃ sibi subesse est de necessitate salutis ꝛc. que possunt sic

adaptari vt concludamus q subesse summo pontifici est de necessitate salutis. declaramus: si consideramus conditiones generales suprapositas cõpetentes ecclie. dicimus: si ꝺsideramus adaptiones speciales adaptatas ecclie: z hoc diffinimus si consideramus ipsos gladios qui sunt in ecclesia: z omnino. id est penitus: vel omnino. i. pfatis omnibus consideratis. pnunciamus sic esse. Et hec de expositione presentis decretalis edite a sanctissimo patre et domino/domino Bonifacio diuina prouidentia papa octauo dicta sufficiant. Joan. mo.

Additio dñi Petri bertrãdi. ¶Potestas spũalis an debeat dominari tẽporali.

Additio. Quero vtruꝫ potestas spũalis debeat dñari tpali: Et vr q nõ: q: iurisditiones sunt distincte. vt in anꝯ. quo. opor. epis. in pncipio. colla. i. de ẜse. di. iij. c. celebritatẽ. in fin. Non ergo papa ꝺs se intromittere de poteſtate tpali: sed ꝺs tpalia ꝺmittere impatori regib⁹ z aliꝫs dñis tpalib⁹. viij. di. quo iure. ar. eẽ q filij sint legi. c. lator. z. c. cãm. als ponere falcem suam in messem alienam. ẜ. de elec. c. venerabilem. qõ nõ est faciendũ. vj. q. iij. c. j. ¶Preterea fm Aug. impator a solo deo ꝺs potestatem in tpalib⁹: papa in spũalib⁹: z sic iurisditiones sunt distincte. vt dicunt prime ꝺcordãtie. Et tꝫ coronã recipiat a papa: gladiũ tꝫ ab altari. xciij. di. legim⁹. z etiã ante fuit imperium q̃ apostolat⁹. ¶Preterea potestas spũalis indiget tpali multotiẽs. xxij. q. v. administratores. ergo nõ dñatur ei. ¶Preterea si potestas spũalis dñaret tpali: haberet dñũ tpaliũ. Sꝫ dñium earũꝺ rerũ nõ pot esse simul et semel insolidũ eodẽ tpe apud plures. ff. cõmo. l. si vt certo. ẜ. si vꝰ ob⁹ vehiculũ. q̃ nullus alter haberet dñium. qꝺ est falsum. q̃ ꝛc. ¶Cõtrariũ vr. xps cõmisit summo põtifici vices suas: vt ht Mat. xvi. c. z. xxiij. q. j. quodcuiqꝫ. Sed xp̃o data erat oĩs potestas in celo z in terra. Matth. xxviij. ergo summus pontifex q est ei⁹ vicari⁹ habebit hãc ptãtẽ. cẽ ꝺ trãsla. epi. ca. ẜto. ¶Rndeo z dico q potestas spũalis ꝺs dñari ci creature humane. p rõnes quas Ho. inducit in summa q fi. sint le. ẜ. qualiter et a quo. Itẽ q. Jesus xp̃s filꝰ ꝺi vũ fuit in ℔ mũdo z etiã ab eterno naturalis dñs fuit z de iure naturali in impatorẽ z quoscunqꝫ alios ꝺpositionis sibi fuit z de iure naturali in impatorẽ z quoscunqꝫ alios ꝺpositionis sibi fuit potuisset. z ꝺnatiõis z quascũqꝫ alias: vtpote in psonas ẜ creauerat: z ꝺnis naturalib⁹ et gratuitis ꝺtauerat: et etiã ꝺseruabat. Et eadẽ rõne z vicarius eius põt. Nã nonvideret dñs discret⁹ fuisse. cyt cũ reuerẽtia eius loquar. nili vnicũ post se talẽ vicariũ reliquisset: q ℔ oĩa posset. Fuit aũt iste vicari⁹ ei⁹ petr⁹. Matth. xv. vltra mediũ. Et idẽ ꝺcẽdũ est de successorib⁹ petri. cũ eadem absurditas seq̃ret si post mortẽ petri humanã naturã a se creatã sine regimine vnius psonerelinquet. arg. ad ℔. ẜ. q filij sint le. p venerabilẽ. vltra mediũ. de ℔ no. Jnno. ẜ. de fo. cõpe. c. ij. Et ideo dñs ꝺ. Boni. viij. motus multꝫ aliꝫs efficacib⁹ rõnib⁹ z exẽplis z auctoritatib⁹ facre scripture ꝺclarauit dixit z diffiniuit subesse romano pontifici oẽm humanã creaturã esse de necessitate salutis. vt in extrauagã. vnã sanctã. q̃ hic ꝺ verbo ad verbũ posita est cũ glo. dñi Jo. mo. q̃ plene declarat hãc ẜtionẽ.

¶Ad argumenta in ꝺtrũ rñdeo. Ad pmũ cuꝫ ꝺ q̃ iurisditiones sunt distincte z. dicit Postẽ. sic. Ego iurisditiones assero z vtranꝫ a deo pcessisse. vt dicta aut. quo. opor. epis. Tñ quãto altera magis deo appropinquat tanto maior. Ergo sacerdotiũ maius qꝺ. pbat ex ordine scripture dicte aut. Et sic intelligẽ q nõ multũ discrepãt sacerdotium z imperiũ: vt in aut. de nõ alie. aut permu. reb. ec. ẜ. finim⁹. coll. ij. Nõ multũ discrepãt quo ad pncipiũ vrũ. pcedũt: sed multũ discrepãt quo ad maioritatẽ. Jnde est q caput cpi inungit: sed arm⁹ regis: z episcopus chrismate: rex oleo. vt sciat q cps est vicarius capitis nsi. i. Jesu xpi. z vt ostẽdat quãta sit differentia inter auctoritatẽ pontificis z pncipis potestatẽ. cẽ ꝺ sacra vnc. c. j. v. vñ in veteri testõ. ¶Et eodẽ mõ rñdeẽ ad ẜcam oppositionẽ. Et q ꝺ ante fuisse imperiũ q̃ aplatũ hoc non facit ad propositum: q: potestas nõ rõne tpis ꝺ maior: ẜ potiꝰ ratione dignitatis. Nã z si andreas primus venit ad fidẽ q̃ petr⁹: platus est tñ petr⁹ andree. cũ in aplõ z cathalogo semp prim⁹ quasi precipuus premittatur: nõ q petrus sit potior tẽpore: sed potior dignitate. ¶Ad tertiũ argumẽtum dico q z vt supradictum est oĩs humana creatura subsit pape: z sic potestate spũali: nõ tñ sequit q̃ habeat dñium omniũ rerũ tpaliũ. ¶Ad cum declarationez sciẽdũ est q̃ est duplex dñium. Est enim quoddã dñium iuste diuino: quoddaꝫ aliud iure humano. viij. dis. quo iure. Jstud dñium est illud qꝺ est apud deũ sup oẽm creaturam. ipse enim ꝺ creator est oĩum vniuersoꝝ. q enim manet in eternum creauit oĩa simul. Itẽ in Gen. c. j. In pncipio creauit ꝺ celũ z terrã. Et vide de hoc qꝺ legit z no. ẜ. de sum. tri. z fide catho. ca. j. Jsto dñio. Domini est terra z plenitudo eius in psalmo. ẜ. ꝺ deci. c. tua nobis. z. d. c. quo iure. Jstud dñium est illud qꝺ est apud deũ sup oẽm creaturam. ipse enim ꝺ creator est oĩum vniuersoꝝ. q enim manet in eternum creauit oĩa simul. Itẽ in Gen. c. j. In pncipio creauit ꝺ celũ z terrã. Et vide de hoc qꝺ legit z no. ẜ. de sum. tri. z fide catho. ca. j. Jsto dñio. Domini est terra z plenitudo eius in psalmo. ẜ. ꝺ deci. c. tua nobis. z. d. c. quo iure. Jstud dñium est illud qꝺ est apud deũ sup oẽm creaturam. Itẽ q. Jesus xp̃s filꝰ ꝺi vũ fuit in ℔ mũdo z etiã ab eterno naturalis dñs fuit z de iure naturali in impatorẽ z quoscunqꝫ alios ꝺpositionis sibi fuit z de iure naturali in impatorẽ z quoscunqꝫ alios ꝺpositionis sibi fuit potuisset. z ꝺnatiõis z quascũqꝫ alias: vtpote in psonas ẜ creauerat: z ꝺnis naturalib⁹ et gratuitis ꝺtauerat: et etiã ꝺseruabat. Et eadẽ rõne z vicarius eius põt. Nã nonvideret dñs discret⁹ fuisse. cyt cũ reuerẽtia eius loquar. nili vnicũ post se talẽ vicariũ reliquisset: q ℔ oĩa posset. Fuit aũt iste vicari⁹ ei⁹ petr⁹. Matth. xv. vltra mediũ. Et idẽ ꝺcẽdũ est de successorib⁹ petri. cũ eadem absurditas seq̃ret si post mortẽ petri humanã naturã a se creatã sine regimine vnius psonerelinquet. arg. ad ℔. ẜ. q filij sint le. p venerabilẽ. vltra mediũ. de ℔ no. Jnno. ẜ. de fo. cõpe. c. ij. Et ideo dñs ꝺ. Boni. viij. motus multꝫ aliꝫs efficacib⁹ rõnib⁹ z exẽplis z auctoritatib⁹ facre scripture ꝺclarauit dixit z diffiniuit subesse romano pontifici oẽm humanã creaturã esse de necessitate salutis. vt in extrauagã. vnã sanctã. q̃ hic ꝺ verbo ad verbũ posita est cũ glo. dñi Jo. mo. q̃ plene declarat hãc ẜtionẽ.

¶Ad argumenta in ꝺtrũ rñdeo. Ad pmũ cuꝫ ꝺ q̃ iurisditiones sunt distincte z. dicit Postẽ. sic. Ego iurisditiones assero z vtranꝫ a deo pcessisse. vt dicta aut. quo. opor. epis. Tñ quãto altera magis deo appropinquat tanto maior. Ergo sacerdotiũ maius qꝺ. pbat ex ordine scripture dicte aut. Et sic intelligẽ q nõ multũ discrepãt sacerdotium z imperiũ: vt in aut. de nõ alie. aut permu. reb. ec. ẜ. finim⁹. coll. ij. Nõ multũ discrepãt quo ad pncipiũ vrũ. pcedũt: sed multũ discrepãt quo ad maioritatẽ. Jnde est q caput cpi inungit: sed arm⁹ regis: z episcopus chrismate: rex oleo. vt sciat q cps est vicarius capitis nsi. i. Jesu xpi. z vt ostẽdat quãta sit differentia inter auctoritatẽ pontificis z pncipis potestatẽ. cẽ ꝺ sacra vnc. c. j. v. vñ in veteri testõ. ¶Et eodẽ mõ rñdeẽ ad ẜcam oppositionẽ. Et q ꝺ ante fuisse imperiũ q̃ aplatũ hoc non facit ad propositum: q: potestas nõ rõne tpis ꝺ maior: ẜ potiꝰ ratione dignitatis. Nã z si andreas primus venit ad fidẽ q̃ petr⁹: platus est tñ petr⁹ andree. cũ in aplõ z cathalogo semp prim⁹ quasi precipuus premittatur: nõ q petrus sit potior tẽpore: sed potior dignitate. ¶Ad tertiũ argumẽtum dico q z vt supradictum est oĩs humana creatura subsit pape: z sic potestate spũali: nõ tñ sequit q̃ habeat dñium omniũ rerũ tpaliũ. ¶Ad cum declarationez sciẽdũ est q̃ est duplex dñium. Est enim quoddã dñium iuste diuino: quoddaꝫ aliud iure humano. viij. dis

Notarij apostolici in magno fut nũero.

Appellare an liceat añ diffinitiuã sin3. vide.c.iuppeo.ij.extra de appel.

Causa eadẽ diuersis respectibus in diuersis curijs tractari potest.

Judici negligẽti pena mirabilis ꝑponit.

Bñficiorũ taxe.

a ¶ Taxe Vide ꝓ hẽ ẽnuagãtes cum ad sacrosctẽ. q̃ ẽ ẽnter. xx. Joannis xxij. sub ti. ō sen. excō.

r romanos põtifices successores nr̃os collatio ꝓuisio r oĩmoda dispositio ꝓtineat. Et qm̃ sedis aplice notarioꝝ magn⁹ reperit numer⁹ cozũdẽ notarioꝝ qui habitũ ꝓo ciusdẽ sedis notarios gestari solitũ publice r ꝓtinue gestãt r in posterũ gestabũt: bñficia in eisdẽ regno delphinatus r terri ꝓsistentia dũtaxat r censeañt reseruata: q̃ qb̃ oẽs r singule cause bñficiales ĩ partib⁹ cozã iudicib⁹ cõpetẽtib⁹ vsq̃ ad diffinitiuã iclusiue: ĩ ꝑma dũtaxat ist̃atia in q̃ nulli ante diffinitiuã liceat appellare: nec appellatio (si fuerit emissa) debeat admitti: nisi ab interlocutoria vl a grauamine negociũ ꝓncipale minime ꝓcernẽte: qõ nõ possit per appellationẽ a diffinitiua sniã reparari. Jn alijs vo instãtijs in romana curia tractentur/cognoscant/r fine debito terminẽtur. ¶ Cause vo bñficiales pendẽtes in dicta curia inter nr̃os aut dictoz cardinaliũ familiarꝝ ꝓtinuos cõmẽsales ipsis cardinalib⁹ in eadẽ curia pñtibus: seu in alĩ legatiõe: aut recreationis cã secedẽtib⁹: necnõ ꝑfate sedis officiales officia actu exercẽtes: aut alios a ꝑmissis quip sex mẽses curiã ꝑdictã secuti sunt: r sequunt de pñti curiales r quoscũq; alios coz aduersarios sup qbusuis beneficijs eisdẽ aduersarijs auctozitate ordinaria collatis: ꝑ illos qb⁹ cõmisse reperiunt seu alios ꝑ nos ad id deputatos: seu etiã deputãdos iudies audiant/cognoscant/decidant/finecq; debito terminent: ac executioni debite demãdent. Cetere vo siles cause bñficiales inter ãscunq; alios pẽdentes: r que qbusuis iudicib⁹ seu auditoribus cõmisse reperiant: aliqbus iudicib⁹ cõpetẽtib⁹ i regno frãcie auctozitate aplica cõmittant audiẽde/cognoscẽde/decidẽde/r fine debito terminãde cũ necessaria earundẽ causarũ aduocatione. ¶ Preterea qz alique ex supradictis causis i eadẽ romana curia sup petitorio r uersis curijs ipsius regni sup possessorio tractãtur: volumus q̃ in eisdẽ causis in diuersis curijs sup petitorio r possessorio vnico r eodẽ cõtextu pẽdẽtib⁹ (suspẽso petitorio r cẽsul⁹ sup ß lat̃) in possessorio i curijs cozũdẽ iudicũ cozã quib⁹ cause possessorij pẽdeãt de pñti procedant: causeq; ipse sup hmõi possessorio infra biẽniũ terminent r finiant. Alioqn biennio elapso liceat partib⁹ ipsis ꝓcedere sup petitorio: r vlteri⁹ dict̃ causis expedit̃ sup possessorio aut hmõi biẽnio elapso altera partiũ litigantiũ cozã iudice cõpetẽti aucte aplica deputato poterit ius suum ꝓsequi: ipseq; aplicus iudex infra aliud biẽniũ cãm i petitorio terminare teneat. Si fi nõ fecerit cã ipsa ab eo auocata r lis penit⁹ extincta cẽseatur. Et si forsan aliqs cozundẽ iudicũ cuiusuis sibi cõmisse cause expeditionẽ maliciose progare aut differre ꝑsumpserit: excõicationis r oĩum bñficiorũ suoꝝ priuationis penas ipso facto incurrat: a qua qdẽ excõicatiõis pena absolui nequeat: nisi a nobis r successorib⁹ nr̃is romanis põtificibus: ꝑterq; in mortis articulo. q̃ꝝ decetero in lr̃is expediẽdis i regno francie delphinatu r terris: alijsq; dñijs ꝑdict̃ seruent taxe sup ß edite p Joãnem. xxij. papam ꝓfatũ r excessus si q fuerint corrigãt. Et qz ꝓpt assiduas guerras r nouitates q̃ ꝓtinue viget in dicto regno ꝓtendit ecclias dũ vacãt grauatas i taxa etiã reformata i ocilio cõstãciẽsi q̃ reducta est ad medietatẽ ãtiq taxe: q̃ grauat⁹ i eadẽ taxa plat⁹ ꝓmouẽd⁹ soluat cõia r multa fuitia q̃ plures ex gallis annatã vocãt: tũ ꝓ vera estimatiõe fructuũ ecclie r monasteriꝝ ad q̃ sit ꝓmot⁹: eaq; i dicta cãcellaria r camera aplica inuiolabiliter obſuari mãdam⁹. Et qz i supradict⁹ ꝓcessibus regnũ ac regẽ maxia sum⁹ charitate cõplexi: credẽdus est nõ imerito vt se deuotos r obedientes erga sctã romanã eccliaz exhibeãt. Quare volum⁹ r eisdẽ auctozitate r tenoze statuim⁹: q̃ ꝑfat⁹ rex infra q̃ttuor mẽses ꝓmissa acceptare r obſuare: ac in regno delphinatu r dñijs hmõi obſuari facere: necnõ ifra alios duos ꝑfatos q̃ttuor imediate seq̃ntes mẽses sup acceptatõe r obseruatione alijsq; ꝓmissis oĩb⁹ r singlis p suas patẽtes lr̃as nos r sedẽ ꝑfatã certificare teneat: aliogn pñtes litteree r ide secuta q̃ cũq; sint cassa r irrita: nullius roboris vel momẽti. ¶ Nos cũ ernũc put extũc irritũ decernimus r inanc: si sec⁹ super his a quoq; q̃uis auctozitate scienter vel ignoranter cõtigerit attentari. ¶ Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nostrar ꝓcessionis/intentionis/volũtatis/ꝓstõnis/declarationis/indulti/mãdati/r statuti ifringere: vel ei ausu temerario ire. Si q̃s aũt hoc attẽtare ꝑsumpserit: indignationẽ oĩpotentis dei r beatoꝝ petri r pauli apl̃oꝝ ei⁹ se nouerit incursurum. ¶ Datum rome apud sanctũ petrũ. Anno incarnationis dñice. M. cccl xxij. septio idus augusti. Pontificatus nostri anno primo.

Sixtus quartus.

Discordia inter religiosos mẽdicãtes r eccliar parrochialiũ rectores ĩ partib⁹ germanie q̃ttuor delegatis ꝓmissa ꝑ eos sub certꝫ formis r modis in pace r ꝛcordia ꝙuersa fuit: quã roman⁹ pontifex cõfirmat: precipiẽs sub pena excõicationis illã a prelatis obseruari. Cap. ij.

Jces illi⁹ q̃ supza petrã edificauit eccliaz suã (merit̃ lz ĩsufficiẽtib⁹) gerẽtes i terris: r ꝑ ei⁹ imaculata vestigia (cõstũ nobis ex alto ꝛcedit̃) ĩcedere satagentes. Jnter xp̃i fideles ꝙstibet: r ꝑserti sub vno atoq; eodẽ sacerdotij vexillo nobiscũ deo militãtes: pacẽ r charitatẽ inducere: r iducta ꝓfouere: vigilãti solicitudine meditamur assidue: r q̃ his ꝛria sunt: false vigilãtie pastoralis ad radicẽ posita submouere: put rerũ r tẽpoz circũstãtie id nõ imerito exposcere dinoscunt. ¶ Nup siquidẽ ꝑ partẽ tã venerabiliũ fratrũ nr̃oꝝ Maguntinen. et Treuerẽn. archiepoz: ac Herbipolen. r Wormacien. r Spiren. epoz q̃s dilecti filij nobilis viri Philippi comit̃ palatini Reni r duc⁹ Bauarie: qvn⁹ ex electoribus romani ip̃ij existit. ad nr̃m puenit auditu⁹ q̃ iter dilectos filios ꝑdicatoꝝ/minoꝝ/r carmelitaz ordinũ ꝓfessores: r nõnullos prochialiũ rectores: r alios eccliaz ꝓlatos: istigãte illo q tãq; leo rugiẽs circuit q̃rẽs quẽ deuoret: i ꝓtib⁹ germanie r ꝑsertim i oppido Eslingen. Cõstañ. Dyoc. suscitata sũt nõnulla dissentionũ r scãdaloꝝ fomẽta ex cert̃ causis tũc nobis expl̃is: q̃ nisi ꝓ vigilãtiã pastoralis officij celerit̃ succidant possent ad scãdalũ nõ modicũ xp̃i fideliũ illaz partiũ faciliter puenire. ¶ Nos igit̃ attẽdẽtes q̃ sacrosctã romana eccliа ab ei⁹ fundatiõe ꝓmetua in ordie sacerdotali quẽ petr⁹ apl̃s r ei⁹ successores obseruarũt ist̃ituta: r viros ꝓuidos r sacerdotes vtuosos adaucta: r lõgis mis tpib⁹ felicit̃ ꝑseuata extitit. Rursusq; aiaduertẽtes q̃ hodiernis tpib⁹ hoĩm crescẽte malicia: nisi agerẽ dñic⁹ cultoꝝ idoneis: buccinatoꝝ spũs scti: r ꝑcoꝛnib⁹ vbi dei (q̃ ꝑter ceteros i ordinib⁹ fratrũ mẽdicãtũ gr̃a affistẽte diuina i copioso nũero repiunt̃) assidue colerẽt: vep̃ib⁹ malox r sentib⁹ vitioꝝ oĩs celerit̃ obuiarẽt: nõ potuim⁹ nisi ab ĩtimis cozdis nr̃i dolore: q̃ ꝓtales viros q semutua charitate diligere et alter alterius (iuxta apl̃z) onera portare deberẽt: discozdie semina excitarẽt. Nũ cũ vellem⁹ sup his ea q̃ decet maturitate ꝙsulere: venerabilib⁹ fratrib⁹ nr̃is Guillermo Episcopo Mimatẽsi r Angelo ꝓnestrinen. epis r dilectis filijs nr̃is Juliano tituli scti Petri ad vincula: ac ꝑtro tituli scti Sixti pb̃ris cardinalib⁹ viue vocis oraculo cõmisim⁹ r mãdauim⁹ vt a singlis partib⁹ ꝑdict̃ vel coz ꝑcuratoribus legitimis: audit̃ hincide ꝓpositis: iter cas ꝛcordiã tractarẽt. Qui qdẽ epi r cardinales statutis loco r tpe ꝛuocat/audit̃ r itellect̃ partib⁹ ꝑdict̃ (vt ꝑfert̃) r i ꝓmissis grauit̃ r ꝙsulte ꝓcedentes: ꝓtes ipas de cõi cartã ꝑsensu ad ꝛcordiã ifra scriptã pduxerũt: videlicet q̃ ipi parrochiani sacerdotes decetero nõ dicãt a mẽdicãtib⁹ hereses ꝓcessisse: cũ i veritate fides nr̃a fit illumĩnata: r eccliа exaltata p eosdẽ: r ꝑsertim p ordines ꝑdicatoꝝ r minoꝝ vt iura testant. Q̃s fratres mẽdicãtes nõ ꝑdicẽt ꝓpl̃os prochianos nõ teneri audire missaz in coz parrochijs diebus festiuis r dñicis: cũ iure sit cautũ illis diebus parrochianos teneri audire missã i coz parrochiali eccliа: nisi forsã ex honesta cã ab ipa eccliа sit absentarẽt: q̃ꝝ etiaz nec fratres nec curati iducãt aliquo mõ laycos ad eligẽdũ sepultur̃ apud eos: r bñ caueãt ꝓpt penas q̃s ipon̄ut canones cũ sit libera. Q̃ etiaz ipsi mẽdicãtes desistãt ꝑdicare q̃ parrochiani nõ sint obligati: saltẽ i pascbate ꝓprio cõfiteri sacerdoti: q̃z de iure tenẽt parrochian⁹ (saltem i pascbate) ꝓprio cõfiteri sacerdoti. Per hoc tñ ipsi fratres mẽdicãtes nõ cẽseant excluſi quomin⁹ ꝑm iurꝫ cõis r ꝓuilegioꝝ eisdẽ ꝛcessoꝝ dispositionẽ ꝓfessiones audire r pnias iniũgere valeãt. ¶ Q̃ etiã decetero inter ipsos fratres mẽdicãtes r curatos q̃ ad effectũ ꝑdicãdi: horas cantãdi: r cãpanas pulsandi: fuer̃ cõsuetudo antiqua q̃ tpib⁹ ãtiqs ꝙuata fuit in ipso oppido Eslingensi. Et casu quo vẽiat aliq occasio siue necessitas: nõ fiat cõmutatio tpis vl horaꝝ ĩ ipsis ꝑdicationib⁹ fiendis: nisi de ꝛsẽsu partiũ. Q̃z etiã ipsi fratres i sermonib⁹ coz nõ detrahãt ꝓlatis r rectoribus parrochialiũ eccleiaz. Neq; etiã populos a suaz eccliarũ parrochialiũ frequentia r accessu abstrahãt siue retrahãt q̃ quomõ. Et vice versa ipsi rectores et ꝓlati aliquo mõ nõ detrahãt mẽdicatib⁹. Sed illũ fauoreq; quẽ possint eis ipendãt: r ioib⁹ r poĩa ꝓstẽt: ita vt vera vnitas r ꝑfecta charitas iter eos oſtẽdat. ¶ Nos itaq; illi⁹ vices gerẽtes i terris q aplis suis dixit. Pacẽ meã do vobis: pacẽ meã relinquo vobis: cupiẽtes super his opportune puideri motu, ꝓprio: nõ ad alicui⁹ sup hoc nobis oblate petitiõis istantiã: sed de nostra certa sciẽtia r mera volũtate ꝛcordiã ꝑdictã ac ĩa r singula p ꝓfatos epos r cardinales ordinata (ad hoc vt perpetuo icõcussa ꝓsistãt) auctozitate aplica r ex certa nr̃a sciẽtia approbam⁹ r ꝛfirmam⁹ ac virib⁹ ꝓpetuo subsistere debere decernim⁹. Supplẽtes oẽs r singulos defect⁹ tã iuris q̃s facti: si q forsan interuenerũt in eisdẽ. Jniũgẽtes nihilomin⁹ archiepis/epis/plebanis/rectoribus/curatis/r sacerdotis ĩ diuersis partibus iferunt. Nuper ꝓ parte veñ. capitulor maioris Burdegal. r aliarũ eccleharũ: ꝓparochialiũ/ac clericoz tã regulariuz q̃s sclariũ ciuitat̃ r dyocesis ꝑdictarum nobis extitit ĩtimatũ q̃ predicti

Parrochiani quib⁹ dieb⁹ in sua parrochia missã audire debent.

Sepultura ꝙ esse libera.

Mẽdicantes ꝛfessiones audire r pnias iniungere possunt.

Populi ab eccliaz frequentia nõ sunt retrahendi.

Jo. iiij.

Sacerdotes debent subditos verbo ꝙ exemplo docere.

Supplet̃io q̃q; fit de iure r de facto. vide no. in c. bone. i. ꝑstu. pla. in anti.

Judicij de scriptio. Testes nõ semp necessarij sunt. Judicium vñ dicit.

Judicij ry. signifi-

Judicia ꝓuincialia.

Judicia ꝓuincialia.

Judicia ꝓuincialia.

eorũdẽ predicatorꝝ: alꝫ ꝑdictoꝝ minorũ: beremitarũ ⁊ carmelitarũ ordinũ fratres ⁊ tenorẽ decretalis ciusdẽ: multa eisdẽ ⁊ eoꝝ singulis grauamina ⁊ iniurias iferũt ⁊ iacturas. Quia igit parũ effet iura cõdere nisi qui ea tueat existat. Nos volentes de fratrum nostroꝝ cõsilio decretalẽ predictã super cathedrã irrefragabiliter obseruari. Dis.v. per aplica scripta mãdam⁹ ꝗtenꝰ vos vel duo aut vn⁹ vestrũ ꝑ vos seu aliũ vel alios: etiã si sint extra loca in qbus estis ꝛseruatores seu iudices deputati cisdẽ archiepo/capitulis/priozib⁹/ꝯuentib⁹/rectoribus/curatis/sacerdotib⁹/ vicarijs/ac clero ciuitatis ⁊ dyocesis ꝑdictarũ ⁊ eoꝝ cuilibet aduersus ꝑdictos ꝯ ecõuerso eisdẽ fratrib⁹ aduersus archiepm/capitula/platos/pores/ꝯuent⁹/rectores/sacerdotes/vicarios/ac clerũ/ꝑfatos ⁊ singulos eoꝝdẽ efficacib⁹ defensioni bus ꝑsidio assistentes: ac faciẽtes decretalẽ predictam quo ad oĩa ci⁹ capla put iacet firmiter obseruari nõ ꝑmittat ꝯ tenorẽ ipsius ꝑ memoratos fratres dictoꝝ ordinũ eisdẽ archiepis/caplis/platis/priozib⁹/ꝯuẽtib⁹/rectozib⁹/curat⁹/sacerdotib⁹/vicarijs/ac clero vel alicui seu aliqbus eozundẽ: nec etiã ꝑdictos archiepm/capitula/platos/cõuẽtus/rectores/curatos/sacerdotes/vicarios/ac clerꝰ seu aliquem vel aliqđ ipsoꝝ ciusdẽ fratrib⁹ grauamina ac iniurias irrogari. Facturi ipsis hincinde de qbuscũq; iniurijs/molestationib⁹/grauaminib⁹/⁊ dãnis vicissim illat⁹ hactenus ⁊ etiã in posterũ inferẽdis eisdẽ ꝯ tenorẽ ꝑstonis ciusdẽ in illis videlicet que iudicialẽ requirũt indaginẽ summarie simplr ⁊ de plano sine strepitu iudicij ⁊ figura: ĩ alijs vo prout ẽlitas ipsoꝝ exigit iustitie cõplementum. ¶ Molestatores minores ⁊ maiores hmõi necnõ ꝯ dictores ąslibet ⁊ rebelles ącunq; ⁊ ꝗslibꝫ expedierit per cẽsurã ecclesiasticã appellatiõe postposita cõpescẽdo. Nõ obstãtibus qbuscũq; exẽptionib⁹ ꝑsalib⁹ vel gñalib⁹ tã fratrib⁹ ⁊ ordinibus ꝑdictis vel alicui seu aliqb⁹ fratrũ ⁊ ordinũ eozundẽ ꝯ ꝑfatis archiepo/caplis/platis/pozib⁹/cõuẽtibus/rectozib⁹/curatis/sacerdotib⁹/vicarijs/ac clero seu ipsoꝝ alicui vel aliqbus cõiter vel diuisim sub ącunq; forma vel exꝑssione vbozũ ab eadẽ sede ꝛcessis: ac ciusdẽ Bo. quo cauet ne aliqs extra suã ciuitates vl dyocesim nisi ĩ certis exceptis casib⁹ ⁊ in illis vltra dietã vnã a fine sue dyocesis ad iudiciũ euocet[b]. Seu ne iudices ⁊ ꝛseruatores a sede deputati predicta extra ciuitates ⁊ dyocesim i qbus deputati fuerint ꝯ ąscũq; ꝛcedere: siue alij vel alijs vices suas cõmittere: aut aliquos vltra vnã dictã a fine dyocesis eiusdẽ trahere ꝑsumant: dũmodo vltra duas dictas aliqs extra suam ciuitatem auctẽ ꝑsentiũ nõ trahat. Seu q de manifestis iniurijs/molestijs/⁊ alijs q iudicialẽ indaginẽ exigũt (penis in eos si secus egerint ⁊ etiã id pcurãtes adiectis) ꝛseruatores se nullaten⁹ itromittat ꝗs alijs qbuscũq; ꝑstonibus a romano põtifice tã de iudicibus delegatis ⁊ ꝛseruatoribꝰ ꝗs ꝑsonis vltra certũ numerum[d] p lras aplicas ad iudicẽ nõ vocãdis: aut alijs edictis ꝗ nr̃e possent iurisditioni aut potestati eiusq; exercitio libere qũlibet obuiare. Seu si tã eisdẽ fratrib⁹ vel eozũ ordinib⁹ aut alicui seu aliqb⁹ fratrũ ⁊ ordinũ ꝑdictoꝝ ꝗs archiepo caplis/platis/pozib⁹/ꝯuẽtibus/rectozib⁹/curatis/sacerdotibus/vicarijs/ac clero ꝑdictis vl aliquib⁹ ipsoꝝ seu qbusuis alijs cõiter vel diuisim a prefata sede sit indultũ q excõicari/suspẽdi/vel interdici/seu extra vel vltra circa: vel alio quocũq; modo iudicium euocari nõ possit per lras aplicas nõ facientes plenã ⁊ expressã ac de vbo ad vbũ de indulto hmõi ⁊ de eoꝝ personis/locis/boibus/ordinibus/⁊ noibus ꝓpriis mẽtionẽ. Et quibuslibet alijs idulgẽtijs seu ꝓuilegijs dictesedis gñali b⁹ vel spãlibus quorũcũq; tenoꝝ existãt per que ꝑntibus nõ expressa vel totaliter nõ iserta nr̃e iurisditionis explicatio ĩ hac parte valeat qũlibet impediri. Et de qb⁹ quorũcũq; totis tenoribꝰ de vbo ad vbũ spãlẽ oporteat ĩ nr̃is lr̃is fieri mẽtionẽ. ¶ Ceterũ iudicibus seu cõseruatorib⁹ qbuscũq; p lras aplicas sub ącunq; alia ꝗs ꝑnti vbozũ forma vel exꝑssione ꝑfectas eisdẽ ꝑdictoꝝ ꝑdicatorũ/minorũ/beremitarꝝ/ac carmelitarũ ordinũ fratrib⁹: seu ipsis ordinib⁹ cõiter vel diuisim sup dãnis ⁊ iniurijs ⁊ alijs qbuscũq; reb⁹ seu negocijs alꝫ deputatis ⁊ subdelegat⁹ eozũ ꝑntib⁹ ⁊ futurꝫ auctoritate ꝑsentiũ district⁹ ibidemus: ne aliquẽ seu aliqs auctoritate litterarꝝ papaliũ ꝑtextu seu occasiõe quorũcũq; dãnoꝝ vl iniuriarꝝ siue grauaminũ ꝯ tenorẽ ꝑdicte ꝑstonis sup cathedrã ipsis frib⁹ seu eoꝝ ordinib⁹ añdictis cõiter vl diuisim a qbuscũq; ꝑsonis illatorũ hactenus: ⁊ etiã ire rendozũ in posterũ: cozã se alicubi deinceps ad iudiciũ vel alꝫ quoquõ vocare seu in cãm aliq̃ten⁹ trahere presumãt. Inhibitionẽ hmõi nõ solũ ad futura: sed etiã ad quouismõ adhuc pẽdẽtia: ⁊ icepta negocia volẽtes extẽdi: ac decernẽtes ꝑfatas lr̃as ⁊ ꝓcessus eoꝝ auctoritate ącunq; habitos ⁊ habẽdos ad dãna grauamia ⁊ iniurias hmõi ꝯ tenorẽ dicte ꝑstonis illata ⁊ inferẽda (vt dictũ est) deinceps aliq̃tenus nõ extẽdi: ac etiã irritꝰ ⁊ inane si secus sup ꝑmissis p ąscũq; scienter vel ignoranter cõtigerit attẽtari. ¶ Nobis nihilomin⁹ iniũgẽtes vt inhibitionẽ nostrã hmõi ad dictoꝝ iudicũ seu ꝛseruatorũ ⁊ subdelegatoꝝ notitiã de qb⁹ vobis expediret deuenire bit deducẽ ꝓcur̃et. Insup volum⁹ ⁊ auctoritate aplica decernim⁹ q̃ qlibet vestrũ ꝓsequi valeat articulũ etiaꝫ p aliũ inchoatũ: ąsuis idẽ ĩchoans nullo fuerit impedimẽto ꝓpedit⁹ canonico: q̃cũq; a data ꝑntiũ sit vobis et vnicuiq; vestrũ in ꝑmissis oĩb⁹ ⁊ eozũ singulis ceptis ⁊ nõ ceptis ꝑntib⁹ ⁊ futuris ⁊ ꝑterit licituꝫ ꝓcedere ac si ꝑdicta oĩa ⁊ singula cozã vobis cepta fuissent ⁊ iurisditio vestra ⁊ cuiuslibet vestrũ i ꝑmissis oĩb⁹ ⁊ singulis per citationẽ vel modũ alium legitimũ perpetuata exti tisset: ꝑstone ꝑdicta sup ꝛseruatorib⁹ ⁊ alijs quomodolibet in contrarium edita nõ obstante. Datuꝫ auinione .x. kal'. februarij Pontificatus nostri. anno. xj.

De dilationibus. Ioannes. xxij.

Premisso elegãti exordio: ostẽdisq; piculis q̃ puenĩũt ex falsoꝝ florenoꝝ fabricatiõe: citant pemptorie fabricantes: data sibi dilatione triũ mensium infra quos cozã papa ꝓpareãt: alꝫ ꝯ ipsos cozũ absentia nõ obstãte ꝓcedet ꝓout iustitia suadebit. Capitulum vnicum.

Multorũ diuersorũ nequitb⁹ ac tenebrꝰ inuolutos plerũq; trahit ĩ maioꝝ scelerũ ꝓcipitiuꝫ moles ꝓpẽderans pctoꝝ. nã ⁊ si diuersos diuersa delicta coingnẽt: sunt tñ nõnulli q ꝓpẽfatũ ĩmẽores delict⁹ cõib⁹ ⁊ vulgarib⁹ nõ ꝛtẽti: ad ꝓpha na ⁊ vetita ꝓrupentes: sic dãnata cupiditate lucroꝝ ac inexhausta eozũ voragine deuoluunt: q̃ dũmõ suas iniquuies ad ąs inhiãt explcant: se lucris illicitis imo iacturis ꝑpũalib⁹ temere ĩmergẽtes: honoꝛi deꝛ aiarũ salutiꝫ ac sacroꝝ canonũ ⁊ ꝓialib⁹ edictis ⁊ iurib⁹ cõib⁹ capturas nefarias ⁊ lucra illicita añponũt. ¶ Dane iã dudũ ad nr̃i apl'at⁹ auditũ mlt'oꝝ fide digna relatio ꝛpi⁹ etiã repetita pduxit: ⁊ fama iã publica p facti euidẽtiã diuulgata effecit notoriũ nõnullos esse ĩ lõbardie ciuitatibus ⁊ locis ꝑsonas ꝑfidas ⁊ malitia ꝓditas: q̃ ex quibus ide ĩchoans nullo fuerit impedimẽto ꝓpedit⁹ canonico: q̃cũq; a data ꝑntiũ sit vobis et vnicuiq; vestrũ in ꝑmissis oĩb⁹ ⁊ eozũ singulis ceptis ⁊ nõ ceptis ꝑntib⁹ ⁊ futuris ⁊ ꝑterit licituꝫ ꝓcedere ac si ꝑdicta oĩa ⁊ singula cozã vobis cepta fuissent ⁊ iurisditio vestra ⁊ cuiuslibet vestrũ i ꝑmissis oĩb⁹ ⁊ singulis per citationẽ vel modũ alium legitimũ perpetuata exti tisset: ꝑstone ꝑdicta sup ꝛseruatorib⁹ ⁊ alijs quomodolibet in contrarium edita nõ obstante. Datuꝫ auinione .x. kal'. februarij Pontificatus nostri. anno. xj.

Jurisdictio per citationẽ ꝑpetuat. granu. de offi. delg.

Pcessus vium fauore alterius.

Lucrorũ cupiditas ad multa nefaria impellit.

Cui. c. ꝑpo. ibi notat. de iudi. ann. et ibi tranagãs. ꝑfonder. de crimin. falsi.

piũt. Cũ etiã ꝓterea ĩ talib⁹ plurimi nõ habeãt iter florenos ⁊ florenos tãte siltudinis peritiam discernẽde. ¶ Nos itaq; tãtis ⁊ ꝑcipue aiaꝝ piculis affectu ꝑino occurrere cupiẽtes: monem⁹ oẽs ⁊ singl'os taliũ ꝑsumptores: ipis nihilomin⁹ districti⁹ ihibẽtes q̃ten⁹ deiceps a cusiõe ⁊ fabricatiõe florenoꝝ hmõi cessent realr ⁊ effectualr resipiscãt. Nihilominus ꝑntis edicti pemptoꝛij auctẽ citãtes eosdẽ ac eoꝝ singl'os sub pena ꝑuatiõis iuris si qõ eis sup cudẽdis florẽis ꝛpetit: quã ipos cessãte iusto ipedimẽto (si ĩ exequẽdis mãdat⁹ nr̃is hmõi remissi seu negligẽtes fuerint) icurrere volum⁹ ipso facto: vt infra triũ mẽsiũ spaciũ a data ꝑntiũ nũerãdũ p se vel p ꝑcuratorẽ idoneũ aplico ꝛspectui se ꝑsentẽt: ꝓposituri q̃ iure ipsis florenos ꝛpetat ius cudẽdi: ac exhibituri ꝑuilegiũ si qõ ꝑ habeãt: vel ius aliũ si qõ sibi credãt cõpetere ossuri. Et nihilomin⁹ sup ꝑdict⁹ facturi ⁊ recepturi qõ iustitia suadebit. Intimãtes eisdẽ q̃ si nõ venerint: nos ꝯ ipos sup ꝑmissis ⁊ ea tãgẽtib⁹ ꝓcedem⁹ ꝓut expedirevidem⁹ ⁊ suadebit iustitia: ipsoꝝ abñtia nõ obstãte. ¶ Ut aũt hmõi nr̃a nũciatio atq; citatio ad cões oĩm notitiã ꝺducat: chartã: siue mẽbranã citatões atq; monitionẽ hmõi ꝛtinẽtes: i maioris eccl'ie Auinion. affigi hostiꝭ faciem⁹. Que ꝓcessum hmõi suo q̃si sonoꝛo ꝓconio ⁊ patulo ĩdicio publicabũt: vt predicti moniti ⁊ citati: ⁊ alij q̃cũq; qui sua crediderit itereſſe: vel quos ꝓcessus ipse ꝛtigit nullã possint excusatiõe ꝑtendere: q̃ ad eos ꝓcessus hmõi non puenerit: vel q̃ ignoꝛauerint cũdẽ: cũ nõ sit verisimile remanere q̃ ad ipsos incognitum vel occultũ qõ tam patẽter oĩbus publicat. Datũ Auinione. vj. kal'. decẽbris. Põtificatus nr̃i Anno. ix.

Juder inter citãdũ põt cõmissari se processurum. Vide. c. tũ ex litteris. de resti. in integrum.

Occultum nõ ꝓsumit qõ oĩb⁹ publicatur.

De dolo ⁊ cõtumacia. Bonifacius octauus.

Citatiões etiã extra dies solennes publice facte de mãdato papę i audiẽtia lr̃arũ aplicarũ vel papali palatio affixe ianuis maioris ecclẽ loci in q̃ papa cuꝝ curia sua degit: artãt citatũ ac si ad euꝝ ꝑsonaliꝫ deuenissent. Restringit tñ hec extrauagãs ad illos q̃ ipediũt ne ad eos possit citatio puenire: vel quoꝝ domiciliũ ture adiri nõ potest: vt. c. j. de iudi. in cle. Capitulum vnicum.

Diuisio.

Item non nouam. ¶ Hec decre. diuidit⁹ in q̃tuor partes. Raꝫ ꝓmo ꝓoemiũ ad intentũ ꝓmittit. Scõo/ver. est sigdez. ad hoc ꝑhandũ plura argumẽta iducit. Tertio/v. ꝓmissis. sup ipso intento statuit. Quarto/ vsi. nõ obstãtib⁹. statutũ hmõi ꝓ nõ obstantia munit.

Astrictus ad aliquid faciendũ ad quid tenetur.

a Insolitã. C. de iudi. rẽ nõ nouã. Et qui est astrictus ad insolita non tenetur de solitis. ff. de ẏbẽ. emp. fistulas. §. frumenta. ⁊ astrict⁹ simplr tenet de solitis nõ de ĩsolitis. ff. de leg. iij. q̃ saltũ. ff. de annuis leg. feio. §. fi. Ait astrictus in gñe ad cõem modũ tenet. ff. de verbo. ob. l. ẏtinus. ⁊. l. cũ ita. ff. de edil. edic. si quis vẽditor. C. de dona. si quis argentũ. §. i. ⁊ astrict⁹ ad solita faciens insolita de casu tenet. ff. de neg. gest. si negocia absentis.

b Peruenire citatio. vt lite non contest. quoniã. §. porro. ff. qõ vi aut dã. l. i. §. fi aristo. ff. de euic. si ideo. §. fi.

c Qqꝫ albo. Arg. ff. de iur. om. iu. si id qđ. j. rũ. no. ff. de albo scri. p totum. auf. de liti. §. oẽm. col. viij. C. quõ ⁊ qñ iudex. auf. q semel.

d Jus. Hic er iuribus iam allegatis arguit.

e Violenter presumpsisse. De violenta ꝓsumptione habetur extra de ꝓsumpt. lr̃as. ⁊. c. quanto. ⁊ ibi no.

derationẽ deducẽ: ac ĩ lance irrefragabilis rõnis[a] appẽsis: nos q vniuersis[b] (disponẽte dño) ꝑsse dinoscimur: volẽtes p hãc nouellã ꝓstonẽ aliqd circa ꝑdicta statutum exꝑssiꝰ iueniri declaram⁹ de ffm nr̃oꝝ ꝓsilio: ⁊ nihilomin⁹ hic edicto ꝓpetuo valituro firmam⁹ ⁊ statuim⁹ vt citatiões auctoritate aplica de qbuscũq; ꝑsonis vñcũq; ⁊ vbicũq; sint: cuiuslcũq; status: dignitat⁹ vl ꝑeminẽtie ecclĩastice vel mũdane: etiã si impialiꝫ regali fulgeãt dignitate: ꝑserti[c] si ꝛpediãt vel faciãt p se vel p alios q̃uo mõ: ne citatiões: ipse ad eos pueniãt: ex q̃cũq; causa faciendo vt citãdoꝝ domicilia siue loca tute vel libere adiri nõ possint: cum (put scriptũ est) exĩstiare debeamus an eo[m] ire liceat[n] vbi est citatio faciẽda pinde ad instar edicto rũ ꝑfatoꝝ ꝓpositoꝝ in albo[o] pretoris: etiã extra solẽnes[p] dies i q̃bus romani põtifices suos facere ꝛsueuerũt gñales ꝓcessus publice id nobis ꝑaliter ⁊ ex certa sciẽtia iubẽtib⁹ facte ĩ audiẽtia lr̃arũ nostrarũ: aut ĩ aula nostri palatij postmoduꝫ affigende ianuis maioris ecclẽ loci i quo romana cõmunis oĩum xp̃iani ꝑpli nationũ resident curia: vt cunctis possint patere: ⁊ ita deferri citatis sic valeant ac arceãt citatos post terminum lapsum quẽ⁹ fiderata locorum distãtia[q] volumus citatiõibus ipsis cõpetẽte apponi: sicut[r]

f Lapidibus. auf. scripti erẽplar. §. fi. col. ij. et arg. ff. de ori. iur. l. ij. §. j. auf. de iudi. in fi. col. vj.

g Rõnis. Sumpte taz er precedentibus q̃ subsequentibus.

b Uniuersis. Nõ tamẽ ĩ vniuersis causis seu negocijs: vt no. in extraua gan. c. vnam.

i Ubicũq;. Et sic ligantur existẽtes in eadẽ prouincia seu alia siue etiaz modico freto distent: seu si fuerit vltra mare. ff. de verbo. sign. notionez. §. j. C. de dila. l. j.

k Presertim. vbũ ꝑsertim qñq; tenet comparatiue: aliqñ tenet ꝓsitiue vt ꝓ tñ: vt no. extra ỏ syno. per tuas. j. circa fi. ⁊ dic hic teneri ꝓsitiue vt i casu hic posito ⁊ alijs parem equitatẽ seu maiorẽ hñtib⁹: vt. j. no. secus regulariter. Haz q̃ citatio facta voce preconis vl in albo pretoris ꝛ anglicuz vel teutbonicũ q̃ verisimiliter nõ credebat hr̃e causam in curia romana artaret eum: esset durũ ⁊ 2tra stilũ curie q̃ non citatum ab hoste vel a iure vul'citari si negocia ad curiaz reuocẽt per lr̃as. Et p hũc modũ qlibet teneret hr̃e ꝑcuratorem in curia. ⁊ hoc modo curia oẽs ad se faceret venire: nec iste citat⁹ in albo ꝓtoris de quo nõ est ius expressum vel voce ꝓconis ĩ palatio papali debet esse nimis credulus referentib⁹ se citatũ. ff. de eo q̃ quẽ fac. erit. l. j. §. dolũ. nec eulogijs seu relationib⁹ est credendũ. ff. de custo. re. diuus. ij. Et nũcio iurato credit. ext'a de appel. cũ parati. nõ illi q nõ est preco indicis. arg. extra de ꝓba. q̃n contra.

Presertiz tenetur dupliciter.

l Per alios. ff. de admi. tuto. ita antem. §. gessisse. extra de sentẽ. ex cõmu. mulieres. §. fi.

m Eo. adueꝛbiũ est loci: ⁊ sumunt hec ẏba. ff. ad trebel. de etate.

n Ire liceat. Tute vel libere: vt premittit: ⁊ bec estimatio ꝺz esse verisimilis vt timoꝛ nõ sit van⁹: alꝫ citatio nõ artaret. extra de spon. veniens. ij. ff. qõ metus cã. l. metũ. ff. si cui plus q̃. p. l. fal. Hꝫ ait. j. rũ. ff. de reg. iur. vani timoris. Nã sicut puiderũt partib⁹ qbus nõ patet secur⁹ ad iudicẽ accessus. extra de appel. ex parte. j. ita decuit puidere iudicibus executoꝛib⁹ aut apparitoꝛib⁹ eoꝝ in citationib⁹ faciẽdis qñ non patet ad ꝑtes secur⁹ accessus. extra vt lit. nõ cõtest. tue. ⁊ hic quo casu ꝺz in citatione exprimi. arg. extra. lib. vj. de appel. romana. §. cũ autẽ. ff. de transac. cũ hi. §. vult igit. ⁊. §. si ꝓtor. arg. op. ad hãc distinctionem. extra lib. vj. de offi. deleg. statuimus.

o In albo ꝓtoris. Papa hoc ꝑaliter ex certa sciẽtia iubẽte: vt. j. seq̃ in casib⁹ pari vel maioꝛi eqtate nitẽtib⁹ q̃ sit casus. ff. c. §. est q̃dem. j. rũ. alꝫ regulariter intelligendũ est illo citato ꝓ⁹ legitime. nam negocio p citationẽ iuris vel hoĩs ad curiã legitime deuoluto: ps citatur nihilomin⁹ in audiẽtia publica vel ꝓconizatione: vel in albo ꝓtoris citat': ⁊ tũc hmõi citationes sunt magis citationũ iã factaꝝ exaggerationes 2tumaciã partis antea citate declarantes.

Dies solẽnes sunt tres.

p Solẽnes dies. Que sunt tres: dies ionis sancta: dies ascẽsiõis dñi: ⁊ dies dedicationis basilice beatoꝝ apostoloꝝ petri ⁊ pauli q est octaua dies post festum sancti martini.

q Distantia. ff. de ẏb. obl. ẏtinus. §. cũ ita. ⁊. l. interdũ. extra. li. vj. de elec. cupientes. §. hac generali.

r Sicut. Hic sicut est sicutiuum quo ad hoc q̃ vtrobiq; teneat ꝓ

Cõtumax põt ercõiari: ꝛ contra eũ ſnĩa diffinitiua ferri.

cessus mero iure: plus tamen delinquit ille quez citatio apprehendit. ff.de in integ.reſti.diuus.

¶ Personaliter apprehẽdissent. Et sic talis contumax poterit reputari.ff.de app.ex cõmuni.§.fi.ꝛ ibi no.ꝛ ꝫ ipm ad ercõcitationẽ pcedi. ri.q.iij.nemo epor.ꝛ diffinitiua ſnĩa ferri: vt.d.§.porro. Sed nunqd ſũt de iure cõmuni? Vic q sic p argumẽta hic adducta intelligo: vt no.§. eo.in vb.in albo. Sed et illa q̃ agunt in vna dyocesi p̃sumuntur ignorata in alia: q̃ magis in illa q̃ ſunt acta in alia pꝛicia. eſt q matri.ac.pof.cuz in tua. Jtez dato q̃ aliquis malicioſe faciat ne citatio ad ipm pueniat: citatio tñ eſt ad eccleſias seu ad domũ facienda. eſt de do.ꝛ contu. causam.ꝛ.c.venerabilis.extra de cle.nõ reſi.ex tue. eſt de eo g mit.i pof.c.fi.ꝛ.ff.qui.ex cau.i pof.ea. hec aũt.§.i. Jtẽ leges ꝛ ſi ſint publicate vbi ſunt facte: nõ artant absentes niſi i eoꝝ pꝛicijs publicate fuerint ꝛ duob⁹ mẽſib⁹ elapſis.aut.vt facte no.cõſti.§.pe.col.v.xviij.di.decernim⁹. Ẽ apparet ſ q̃libet ẽ q̃ẽne auctẽtica i q̃ i fine mãdat publicatio eiuſdẽ. Jtẽ ar.ff.q̃ ſen.ſine ap.reſcin. l.i.§.itẽ cũ er edicto.ꝛ ſunt ẽ vera reglariter: q̃ citatio q̃ eſt pncipiũ in iudicio.ſthi.de pena te.liti.§.fi.ꝛ ſ ꝫ babere pncipiũ certũ ꝛ firmũ: cuz ſit potiſſima pars cuiuſcũq; rei.ff.de orig.iur.l.i.als iura fruſtra videꝛ tur dicere q̃ manifeſtatio ꝛ fieri ꝑſidib⁹ vel in facie eccle: vel ad domũ.ff.de excu.tu.ſcire oportet.§.oportet.ꝛ.d.c.venerabilis.aut pcu ratozi aut amicis.ff.q̃ vi aut clã.aut q̃ aliter.§.ꝛ ſi forte.ff.de dã.ilec. l.de pupillo.§.totiẽs.ff.er qui.cau.ma.l.ſciendũ.Sz fallit regla i caſu quẽ 2cludit pmũ arg.bic allegatũ: cũ p illũ q mãdabat citari ſtet ne ci tet.extra.li.vi.de reg.iu.ſputari.ꝛ.c.cũ ſtat.ꝛ ibi no.ꝛ.c.p poſſeſſore. Jtẽ ar.ſcõm intelligo: vt not.ſ.in vb.in albo. Als regulariter citatio facta in curia ſupponit legitimã citationem pceſſiſſe vt dictũ eſt.ꝛ boc innuit dict⁹.§.oẽm. Jtẽ ad arg.tertiũ dic q̃ lex ſcripta creplar loquit nõ de neceſſitate ſz de vtilitate vl̃ expediẽti: vt ibi pꝛz in vb.melꝰ.ꝛ in vb.vtil⁹. Jtẽ logr de habitãtib⁹ i eodẽ loco: vt i vb.habitãtib⁹.arg. ff.de iurisdom.iu.ſi p errozẽ.ſec⁹ ẽ in habitãtib⁹ i remotis. Et diſtingue aut factũ q̃nale eſt ad oẽs.ꝛ ſic ſufficit publice ꝓponi nõ in aurib⁹ ſingulozꝫ iculcari.extra ꝺ poſtu.pla.c.i.lxxxij.di.ꝓpoſuiſti.liij.di.ex antiqs.ff.de inſtito.ſed ꝛ pupill⁹.§.ꝓcribere.ar.ff.de an.lega.meuia. in ſi.Aut eſt factũ ſpecialiter tangẽs partẽ: ꝛ ſic regulariter citatio nõ ſufficit q̃nalis i alio: vt eſt.ſ.pbatũ.ar.ad bãc diſtinctionẽ extra li.vj de ele.c.ſi.in ſi.ꝛ.ff.de app.cũ q̃dã. Jo.monachi cardinalis.

Citatione nõ ꝓmiſſa an poſſit papa 2tra aliquẽ ꝓcedere.

Judiciorũ finis ſine pncipio attingi nõ potest.

Ler est gn tupler.

b ¶ Nõ obſtãtib⁹ aliq⁹ ꝓuilegijs.ſilia nõ obſtãtia habẽtur extra lib. vj.de ſen.ercõ.c.ſi.in ſi.extra eo.li.de elec.q̃ ſepe. Et absq; his nõ obſtãtib⁹ ꝓuilegia nõ tolerenſ.no.extra li.vj.de 2ſti.c.i. Et q̃d operẽtur nõ obſtãtia in ſ̃ris bñficialib⁹.no.extra.lib.vj.de reſcri.cũ aliq⁹. Ad euidẽtiã ꝓmiſſoꝝ q̃ro an papa ꝓcedere ʒ aliquem valeat citatione nõ ꝓmiſſa: Et videt q̃ sic: q̃ eſt ſupra ius.eſt de 2cel.ꝑbẽ.ꝓpoſuit. Jtem q̃ ꝓnceps ſolut⁹ eſt legib⁹.ff.de legi.ꝛ ſenatuſcõ.ꝓnceps. Jtẽ papa hz plenitudinẽ ptãtis.ij.q.vj.decreto.extra de peni.ꝛ remiſ.cũ er eo.i fi. eſt de vſu pal.ad bonozẽ. Sz ʒ citatio ẽ pncipiũ ꝓceſſus iudiciarij: vt ʒ.no.ꝛ habet eſt de ꝓba.q̃ñ ʒ.ꝛ ad finẽ iudiciozũ q̃ eſt ſnĩa.ff.de re in di.l.j.attingi ſine pncipio nõ põt. Sic q̃ citatio eſt de ptinẽtib⁹ ad iudiciariũ ordinẽ. Judiciarius aũt ordo requirit vt iudex glibet er aliq̃ iure ꝓcedat. Cõſiderandũ eſt ꝓmo qualr ad ius ſe habeat iudex de q̃ nũc eſt ſermo videlz papa. Scõo qualr ad idẽ ius citatio ſpectat. Tertio er his deducẽt ſolutio qõnis. ¶ Circa ꝓmũ ſciẽdũ eſt q̃ ꝓter legẽ eternã diuini ſtellect⁹ q̃ ſm Aug.i ꝓmo lib.de libe.ar.ſũma rõ noĩar. de q̃ habeẽt.xxij.q.v.lex eterna. fuit neceſſe eſſe aliquã legẽ naturalem ſiue aliq̃ ius naturale ĩpreſſum homini tanq̃ participationẽ quãdã legis eterne: in q̃ ſtatim a pncipio nobis nota fierẽt pncipia agẽdozũ: puta q̃ bene eſt agẽdũ: nulli nocẽdũ: q̃ bñ agẽtes ꝓmiari debẽt: pecãtes aũt puniri.iij.di.ofs. ¶ Preter hoc etiã neceſſe fuit eſſe aliquas legẽ diuinã/ſiue aliq̃ ius diuinũ: q̃ p legẽ naturalez nõ poterat bono dirigi in finẽ ſupnaturalẽ: eo q̃ naturalẽ virtutẽ ꝛ facultatẽ boĩs excedit.viij.ꝛ.ix.di.p totũ. Al lege aũt naturali deriuate ſunt leges bũane: ſed dupliciter deriuanẽ a lege naturali. vno modo ſicut 2cluſiones diriuantur ex pncipijs. alio mõ ſicut determinationes aliquoꝝ cõium per q̃ẽ modũ forma cõis act⁹ determinanẽ ad hãc vel ad illam: puta forma dom⁹ ad domũ q̃dratez vel rotundã. ¶ Primo modo ler bũana q̃ eſt nõ eſſe occidẽdũ: deriuat ſicut cõcluſio a lege naturali que eſt nulli malũ eſſe faciẽdũ. Scõo mõ ler bũana q̃ eſt q̃ talis tali pena puniat: deriuat vt determinatio q̃dã a lege nature q̃ eſt vt peccãs puniat. Sic igit q̃tũ ad ꝓpoſitũ ſpectat quntuplex eſt ler. Eterna q̃ idez eſt q̃ diuina eſſentia. Vel veri⁹. Ler eterna eſt (ſm Aug.ʒ Faultũ) diuina voluntas ordinẽ vniuerſitatẽ ʒſeruari iubẽs:ꝛ perturbari vetãs. Diuina q̃ regulat act⁹ bũanos in ordine ad finẽ ſupnaturalẽ vite eterne. Naturalis. Humana deriuata a naturali vt 2cluſio ex pncipio. Humana deriuata a naturali vt determinatio q̃dz modo expoſito. Et eodem modo eſt quintuplex ius: ſcz eternũ/diuinũ/naturale/humanũ deriuatũ a naturali vt 2cluſio ex pncipio/ꝛ humanũ deriuatũ a naturali: vt declaratio cuiuſdã cõis. ¶ Premiſſa ꝓbantur a pncipio decreti vſq; ad.xv.di. Supra nullã dictaꝝ legũ.ꝛ.ſ.nullum dictoꝝ iurũ papa põt vel gcũq; alter bõ: gnto excepto.xiij.dis.c.ſi.ꝛ.xv.di.per totũ. Od hz

Jus ẽ gn tupler.

si cos personali⁹ apprehẽdissent. ¶ Nõ obstãtibus aliqbus ꝓuilegijs:idulgẽtijs:ꝛ litteris apl̃icis gñalibus aut ſpãlibus qbuſcũq; ꝓnis põtificali/iperiali/regali/ vel alia eccleſiaſtica:ſen mũdana dignitate ꝓeditis:aliſq; inferioꝝ⁹ eccleſijs/monaſterijs/locis/ collegijs/ꝛ vniuerſitatib⁹ i quacũq; forma ẽboꝝ cõceſſis:ꝓ que taliũ citationũ effect⁹ poſſit quõlibet ipediri:etiã ſi de ipſis ꝛ eoꝝũ totis tenoꝛib⁹ de⁹bo ad vbũ: aut de ꝓpꝛis noĩb⁹ ꝓſonaruz/monaſterioꝝ/eccleſiarũ locorum illoꝝũ quib⁹ cõceduntur: vel eoꝝũ ordinibus aut dignitatibus oporteat in nostris litteris fieri mentionez

Citatio est pncipiuz iudicioꝝ.

nam vel ius eternũ/diuinũ/naturale/ꝛ q̃tũ ad ius humanũ qõ deriuat a naturali vt 2cluſio ex pncipio: q̃ ſi pncipiũ eſt naturale ꝛ cõclusio: ſicut eẽ naturalis rõ dictat nõ eſſe malefaciẽdũ: ita nõ eſſe occidẽdum: q̃ vnũ ſtatim deducit ex alio.xxiij.q.v.ſi nõ licet.ſequit q̃ 2clusio.ſ.q̃ papa nõ põt niſi ſupra ius qnto mõ dictum.ſ.ius pure positiuũ:ꝛ ſic ꝑs ꝓmũ pncipale. ¶ Scõo videndũ eſt q̃lit citatio ad ius ſpectet: eſt aũt manifeſtũ q̃ non ſpectat ad ius ꝓmo dictũ ſcz ius eternuz: nec q̃tenꝰ qcqd dictat ius naturale ꝛ ius humanũ rectũ poſitũ dictat etiã pncip aliter ius eternũ: q̃ omne ius rectuz ab illo deriuat.xxxvij. di.ſ.ſ.ꝛ. Nec ſpectat etiã citatio ad ius diuinũ eo mõ quo nũc loquimur de iure diuino: ꝺz eſſi aliqd eſſe de iure diuino ꝓut diuiditur a q̃tuor alijs iam ꝓdictis: qõ nõ eſt naturali rõne idicẽdi: nec bũana rõne adinuẽtũ: ſed er diuina ſſpiratiõe rã̃ excedẽs facultatẽ nature boĩb⁹ reuelatũ. vñ nõ qcqd in canone biblie ptinet eſt de iure diuino. nec ʒ alia iura diuidit: imo ptinenẽ ibi decẽ ꝓcepta moralia q̃ oĩa ſunt de iure nature:ꝛ ꝓcepta iudicialia q̃ ſunt de iure humano: hz a deo tradita fuerunt:ꝛ alia multa hmõi. Reſtat igit videre ſi citatio ſit de iure naturali vel de humano deriuato a naturali vt 2cluſio ex pncipio: q̃ ſi papa circa talia iura nihil poſſit (vt ex ꝓcedẽtib⁹ ꝑz) cõſequẽs eſt q̃ ʒ nullũ poſſit ꝓcedere citatione non ꝓmiſſa.iij.q.ix.c.i.ꝛ.cablens.ꝛ per totũ.ij.q.i.c.i.cũ ſer ſeq.extra de ma.ꝛ ꝺe.iter q̃ttuoꝛ. de can. poſ.ꝛ ꝓpe.c.i. Eſt igit 2ſideradũ q̃ ad hoc vꝫ aliqs citari vt id de quo nons ꝺz diſcutiat plenius:ꝛ per 2ſequẽs ſi 2dẽnari vel absolui ꝺebeat aut innocens oſtẽdi ꝛ ſniari clari⁹ ꝛ pfecti? cognoſcaꝫ.ij.q.i.i ꝓmis.extra de teſti.i noſe.ꝛ.ij.q.ix.renera. Eſt aũt de iure naturali q̃ bñ ꝛ plene cognoſcaꝫ id ſup quo ſniari ꝺz ꝛ iudiciũ dari: q̃ naturale ẽ q̃ vniuſq; bene iudicet q̃ cognoſcit:ꝛ hoꝛ ſit bon⁹ iudex.xi.q.iij.graue.ꝛ.c.ſe.vñ ꝛ iudicium de agibilibus ad ſynderesim ſpectat q̃ eſt bñ iudicatiua: vt ꝺz.vj.ethi. Synderesis aũt eſt pars ꝓudẽtie q̃ ꝓꝛo videt cum cõſiderat ꝓſiderãda/q̃ habenẽ de pe.di.j.aut facta.ꝛ di.v.cõſideret. Cum igit nõ põt ad plenũ factũ ꝛ iuſtũ vel imuſtũ ſine pñtia eiꝰ q̃ indicari ꝺz cognoſci ꝛ ſciri.xxx.q.v.ſ.bis ita.in ſi.eſt de re iudi.cũ bertholꝺ⁹. ri.q.iij.eoꝝ.tũc neceſſe eſt ipm citari ꝛ vocari. Nec papa ẽ põt omittere ꝛ minus alijs iudex: q̃ ſic omitteret cognitio q̃ ad iudiciũ de necẽſſitate regrif.vñ cũ iniuſtũ facti ſiue defect⁹ ꝛ malicia act⁹ qõ idẽ eſt de pẽdeat er circũſtãtijs mltis q̃ ptinenẽ i illo ꝑtu. Quis/qꝺ/vbi/qbus aurilijs/cur/quõ/qñ. Et habenẽ a tullio in rhetorica: ꝛ a pho in ethi. ꝓſſibile aũt ſit oẽs circũſtãtias hmõi plene cognoſci absq; pñtia rei qñ multotiẽs ſe excuſant boẽs p ignorãtiã alicuꝰ circunſtãtie: vt in ethi.pbs exemplũ ponit q̃ſi q̃ ad oẽs circũſtãtias neceſſeriuz eſt oĩno habere pſentiã eiꝰ q̃ ſore fecit: vt factũ ꝛ defect⁹ vel malicia facti plenꝫ ꝛ pfect⁹ cognoſcaꝫ. Et ſic ꝑz ſcõm ꝛ tertiũ ſimul: ſcz q̃ citatio eſt de iure naturali:ꝛ per 2ſequẽs q̃ papa circa aliquẽ ꝓcedere nõ põt niſi ciꝰ tatiõe ꝓmiſſa:ꝛ ẽ ꝑbat hec ꝛſtitutio euidẽter: ẽ liquet etiaz ĩ notoriis in qb⁹ ẽz iuris ordo nõ ſit ſnãd⁹ vſqzquaqz: ſnãdus tñ eſt in citando ꝛ ſententiãdo. extra de iureiu. ad noſtrã. ij.ij.q.i.in ꝓmis. eſt de ꝺonꝛ. ꝓꝛo.ij.q.i.manifeſta. no. extra de accu. q̃liter. ibi deſcendam. ꝛ Syñ. xviij. vbi factũ erat notoriũ: attamẽ de⁹ ꝓmo voluit ꝓbare ꝛ videre q̃ indicare: vt a precipitatione iudicij cõpeſceret ꝑſidentes: vt dicit glo. Syñ.iiij. Quid feciſti? Vor ſanguinis fratris tui clamat ad me de terra. Nec ob.extra de accu.c.cuidẽtia. nec ibi tollit citatio nec ſniã: quia habit⁹ ꝓ citato p 2fectionẽ factũ facit notoriũ. extra de cohabi.cleri.ꝛ mulie.c.ſi. attñ ſunt in eũ partes iudicis in ſententiando vel ꝓceptũ ꝺãnabilis. Jtẽ de vno quoq; eſt ferenda ſnĩa partib⁹ ꝓſentibus vere vel interptatiue. extra de in integ.reſti.tum ex litis.§.tandẽ.ff.de re iudi.l.de vno quoq;.ꝛ in arduis eſt ꝓnciãdũ de citãdo ante citationez. C.de ꝓbꝰ. vel tranſſe.re.l.fi.ꝛ citatio ſnĩa ꝺz. C.de epiſc.ꝛ cle. cum clericis.ꝛ.l.otaꝛ. tio. C.de pcu.l.fi. Ad primũ arg.in oppoſitũ dic q̃ papa eſt ſupra ius in boc q̃ ipſe ſol⁹ põt egtarẽ nõ ſcriptã ex ſui interptatione pferre iuri ſcripto. C.de legib⁹.ꝛ cõ.l.j.vnde ipſe põt multa diſpẽſando q̃ nõ põt inferiozꝰ.vt.d.c.ꝓpoſuit.nã nullus alter ab eo ꝺat ius ad vacatura.extra de ꝛcel.ꝑbẽ.c.ij.ꝛ.no ſile.ꝛ habeẽ extra li.vj.de offi.leg.c.pe.§.i. ꝛ ſi ſupra

Jus ẽ gn tupler.

Circũſtan tie ſcpte ad ꝛdi ꝺebẽt.

Litano ẽ de iure na turali:ꝛ ea omiſſa nõ põt papa ẽ aliquem ꝓcedere.

Litatio ad qõ ius ſpectat.

Judicis partes ſũt les ſunt in cõſiſtim. Papa ẽ ſupra ius.

Syndeꝛe ſis eſt pars ꝓudẽtie.

Diſpẽſatio ẽre fieri ꝺebet.

Princeps qualr ẽ ſolut⁹ a lege.

Posse malum nõ est posse.

Snĩa papam an poſſit reſcidi.

ſufficit: q̃ iuꝺex non iꝺicat vt ꝓnata perſona: ſed vt publica.ꝛ ideo publice ꝺebet ſibi innotefcere veritas.ſ.per leges publicas/diuinas/ vel humanas in cõmuni.in particulari aũt negocio per inſtrã ꝛ teſtes ꝛ alia hmõi legitima ꝺocumenta. Unde ꝺicit Aug.ſuper pſal. Bon⁹ iuꝺex nihil er arbitrio ſuo facit: ſed ex lẽ leges ꝛ iura pnũciat.arg.ff.de offi.pñ.illicitas.§.veritas. Quarto patet iꝺẽ ex fine iuꝺicij: finis eniz iuꝺicij eſt ꝓmotio boni cõis quoꝺ eſt ꝺiuinus/humanius/ꝛ meliꝰ q̃ bonum vnius: vt ꝺicit.j.ethi. Sed ſi ꝓcꝺatur aꝺ ſniam ignorata cauſa vel non ꝺiſcuſſa: bonum cõe nõ ꝓmouet ſed potius retarꝺatur. per hoc enĩ in ſentẽtijs ꝺiſpoſitionũ vel aliarũ penarum ſaluat ꝛ procurat bonũ cõmune: per qõ mali vel emenꝺant vel terrent vel totaliter exterminant ſi fuerint inſanabiles: vt ꝺicit.xiij.ethi. Boni autem per hoc quietius viuũt: ſublata aũt ꝺiſcuſſione cauſe bec oĩa tollunt: q̃ oĩno eaꝺẽ rõne potest ꝺãnari innocẽs ꝛ bon⁹ vt malus: ex quo ꝺe cã ꝺamnationis nulla fit mentio: vt ex ſe manifeſtũ eſt. Suppoſito autem tali ꝓceſſu iuꝺicij q̃ etiam ꝺãnari poſſit innocens vt nocẽs: bonus vt malus: nõ tamẽ plus terret vel exterminat bonus q̃ malus: nec quietius viuit bonus q̃ malus/ vt patet: ergo talis ſentẽtia ſaltem contra oꝺinem est iniuſta:ꝛ p cõſequens reſcinꝺenda. Aꝺ primũ ergo in ꝛrariũ ꝺic q̃ ſententia ꝺebet esſe iuſta ex actis notis: licet ꝺiffinitiua q̃ſq; reſcinꝺat falsem in cauſa appellationis ex alijs ꝺe nouo probatis.ff.de mino.ꝓfecti.C.de tẽpo.appel.per bãc.ꝛ extra de teſti.fraternitatis.ſic ſententia pape reſcinꝺi põt ab eo a quo appellari non licet: vt.ꝺ.c.cuz olim. Aꝺ ſcõm ꝺic q̃ licet cauſa ꝺepoſitionis ſubſit ſm rem: nõ tamẽ ſubeſt ſm cognitionẽ.cognitio aũt neceſſaria eſt aꝺ iuꝺicij: vt ꝺeclaratum eſt ꝓtius: nõ igitur ſufficit ſubeſſe cauſam ſm rez: niſi ſubſit ſm cognitionem:ꝛ pot ꝺeclarari per ſimile. abſtinere enim a fornicatione ſm rem eſt bonum. ſed ſi alicui ꝺictet ꝛſcientia q̃ non ſit bonuz ſtante tali ꝛſcientia ſi abſtineat vt ſic ꝺebet ꝺeme. qz nõ ſolũ requiritur q̃ ſit bonum: ſed q̃ apprehẽꝺat ꝛ cognoſcat ſub ratione boni.extra ꝺe ſymo. per tuas.iij.extra de reſti.ſpo.lras.§.nos aũt.ꝛ eoꝺẽ moꝺo in ꝓpoſito nõ ſolũ regritur aꝺ recte iuꝺicanꝺũ ꝛ ſententianꝺũ q̃ cauſa ſubſit: ſed q̃ manifeſte in iuꝺicio cognoſcat ſuꝺeſſe vel ſubfuiſſe. Aꝺ tertiuz ꝺicenꝺum eſt q̃ voluntas principis legis habet vigozẽ. ſi ſit ratione regulata ꝛ fiat aĩo 2ꝺenꝺi legem: cuius forma tradit.C.de legi.humanum. qz volũtas ꝺe ſe non eſt ſecuꝛ canon: vt pbs ꝺicit.ij.polyti. Cuz autem principes iuꝺicat vel ſententiat ſine cauſe ꝺiſcuſſione ꝛ examinatione nõ habet volũtatẽ regulatã ſm rectũ iuꝺiciũ rõnis. Aꝺ q̃tũ ꝺicenꝺum eſt q̃ ſm pbm in ꝓmo polyticoꝝ. ꝺuplex eſt principat⁹ ꝺeſpoticus ꝛ polyticus. Prim⁹ eſt ꝺñi aꝺ ſeruũ qui nõ hz ius reſiſtenꝺi: eo q̃ ſeruꝰ eſt ꝺñi totaliter ſm q̃ hmõi. Scõs eſt ꝓncipatus liberoruz q̃ habent ius in aliq̃ reſiſtenꝺi:ꝛ talis eſt pncipat⁹ eccleſie circa ſubꝺitos. nõ enĩ eſt verſimile q̃ pncipatus eccleſie ſit ꝺeſpotic⁹. nõ ei ſum⁹ ancille filij: ſed libere/qua libertate chriſt⁹ nos liberauit. aꝺ Hal.iij. Joan.mona.cardinalis.

¶ Tertius liber. ¶ De vita ꝛ honestate clericoꝝ. Ioannes.xxij.

¶ Premiſſa muſice artẽ plurima laude: cãtoꝝ laſciua melodia reꝓbabat qui ʒ honeſtatez clericalẽ q̃ oze cã tabãt gestib⁹ ſimulabãt. Et cãtores ipſi tã exẽpti q̃nõ exẽpti p octo ꝺies ab officio ſuſpẽꝺunt. Posſet etiã bec extrauagãs apte locari ſub ti. de cele. miſ. Cap. vnicũ.

Octa ſctoꝝ patrũ ꝺecreuiz auctoꝛitas: vt in ꝺiuine laꝺis officijs que ꝺebite ſeruitut obſequio exhibent: cunctoꝝ mẽs vigilet ſermo non ceſpicet:ꝛ modeſta pſallẽtiũ grauitas placiꝺa moꝺulatione ꝺecantet. Nam in oze eoꝝ reſonabat ſon⁹ ꝺulcis: ꝺulcis quippe oĩno ſonus i oze pſallẽtiũ reſonat cũ ꝺeũ corꝺe ſuſcipiũt ꝺũ loquunt vbis: i ipm q̃z cantiꝺ⁹ ꝺcyotionẽ accẽꝺũt. inꝺe eteñ in ecclijs ꝺei pſalmoꝺia cantãꝺa ꝑcipit: vt fiꝺeliũ ꝺeuotio excitet: in hoc nocturnũ ꝺiurnũq; officiũ ꝛ miſſarũ celebritates aſſiꝺue clero ac ꝓplo ſub maturo tenoꝛe: ꝺiſtinctaq; gꝺatiõe cãtank: vt eaꝺẽ ꝺiſtictiõe collibeãt:ꝛ maturitate ꝺelectẽt. Sed nonnulli nouelle ſchola ꝺiſcipuli ſũ tpib⁹ meſurãꝺis iuigilãt: nouis notis intẽꝺunt fingere ſuas q̃z antiquas cãtare maluntꝛ ſemibreues ꝛ minimas eccliaſtica cãtenẽ: notulis pcutiunẽ. nã melodias boq̃tis iterſecãt: ꝺiſcãtib⁹ lubꝛicãt: triplis ꝛ moteẽ vulgarib⁹ nõnunq; inculcãt: aꝺeo vt interꝺũ antiphonarũ ꝛ gꝺualis fundamẽta ꝺeſpiciãt: ignoꝛẽt ſup quo eꝺificãt: tonos neſciãt q̃s nõ ꝺiſcernũt imo ꝛfundũt: cũ er eaz multitudine notaz aſcẽñões puꝺice: ꝺeſcẽñõeſq; tpate: plani cãtus q̃bus toni ipſi ſeccernunẽ abinuicẽ obfuſcenẽ. currũt enĩz nõ geſcũt: aures incbriãt ꝛ nõ meꝺent: geſtib⁹ ſimulant q̃ ꝺepꝛomũt:

Princips volũtas le gis hz vigorem: q̃li ter intelligitur.

Octa. a Geſti bus ſimlãt. Qꝺ eſt turpe et ſ honeſtatẽ clericales. In h q̃ꝺã mõ ꝓparã ꝺi illis qui ludos theatrales in ecclijs faciũt: vl ibi laruas inꝺuunt: vt ſue inſanie ludibria exerceant. ꝺe qb⁹ i.c. cũ ꝺecoꝛẽ. co.ti. Et p hocſita ex q̃ſtio nãs hñ fac ad iſtũ tit.ꝺe ꝓbẽ. pẽꝺera ex ẽba que ſe quiñ vitaꝺa laſciuia ꝓpalatur. Non nego tñ gn poſſiſſet pos ni et forte aptius. ʒ. ſub ti. ꝺe cele. miſ. Sz nõ ẽ icõpetẽs nies eãꝺez ꝺecretalez ꝺiuerſis re ſpectibus.

sub diuersis poni titulis: vt ꝓ̄z de.c.significantibꝫ. ó libel.ob. qõ sub eadẽz ꝓ̄sius forma renouetit in ti. de appel. Idẽ i iure ciuili repit vt patet ó l.legẽ. que est.C.ó patiẽ. ⁊ ẽt in ti. de pactz cõuentis.

quibus deuotio ꝯ̄grenda ⁊tẽnit: vitã da lasciuia ppalat. Non eñ inquit frustra ipse boetius lasciuus animꝰ vel lasciuioribus delectat modis: vl' eosdem sepe audiens emollitur⁊ frãgit. Doctõ dudũ nos et fratres nr̃i correctione indigere ꝓcepimꝰ: Bꝫ relegare imo ꝓ̄sius abijcere⁊ ab eadẽ ecclia dei ꝓ̄stigare efficaciꝰ, pperamꝰ. Quocirca de ipsoꝝ fratrũ ꝓ̄filio districte ꝓ̄cipimus vt nullus deinceps talia vel his silia in dictẽ officijs ꝑ̄sertim horis canonicis: vl' cũ missarũ solẽnia celebrant attẽtare ꝓ̄sumat. Si qs vo ꝫ̄ fecerit: p ordinarios locoꝝ vbi ista cõmissa fuerint: vl' deputãdos ab eis in nõ exẽptis: in exẽptis vo ꝓ̄positos seu ꝓ̄latos suos ad quos alꝫ cozrectio ⁊ punitio culparũ⁊ excessuum hmõi vel silius ꝓ̄tinere dinoscit: vel deputãdos ab eisdẽ ꝓ̄ suspẽsionẽ ab offo p octo dies auctozitate huiꝰ canonis puniat. Per Bꝫ aũt nõ intẽdimꝰ, phibere qn interdũ diebus festis ꝓ̄cipue sue solẽnibus in missis⁊ ꝓ̄fatis diuinis officijs aliꝫ consonãtie que melodiam sapiũt: puta octaue/qnte/qrte/⁊ hmõi supra cantum ecclasticũ simplicẽ ꝓferant: sic tñ vt ipsius cantus integritas illibata ꝑmaneat: ⁊ nihil ex Bꝫ de bñ mẽozata musica imuteꝫ: maxie cũ hmõi cõsonãtie auditũ demulceãt: deuotionẽ puocẽt: ⁊ psallẽtiũ deo aĩos torpe nõ sinãt. Actũ ⁊ datũ ⁊c. Bonifacius. viij.

De prebendis ⁊ dignitatibus.

Cum beneficia in curia vacantia idoneis debeãt cõferri ꝓ̄sonis: illoꝝ collatione papa sibi reseruat. vide.c. ij.⁊.iñ.⁊.c.presenti.eo.titu.li.vj. Capĺm.j.

Pje. hec ẽ̃ recitat modo rationẽ facta ꝑ̄latz ꝫ̄ ẽ̃tonẽz cle. iiij. ex li.vj.de ꝓ̄bẽ.c.statuti.ꝫ vſ res nocata. ex li.vj.i pe. in fi. ór q ibi logr de ꝫ̄stõnibus nõ suis: ꝫ p̃decessoꝝ suoꝝ. Sed ad huc vide ẽ esse renocata p aliã suã cõstonem isti que ꝑ̄sessit aduersaz. ex de ꝫ̄sti. c.j.⁊ de ꝓ̄bẽ. si aplice. qõ ꝫcedo: et si nõ i toto tñ in tãto: vt po te in ecclijs parrochialibꝰ vt hec ꝫ̄stõ ꝓ̄sius nõ tollat: ꝫ attenetur. ar. ff. ó adim. le. q boiem.

Decernentes. Per Bꝫ vbuz habet epla ꝑ cõstonẽ. C. ó ꝫ̄sti. leges vt ꝑ̄fales.

Pje. solicitudis studio ducimur vt dignitates/ ꝓ̄sonat'/ꝑ̄bẽde/aliaqꝫ bñficia ecclastica cũ cura vel sine cura q̃ apud sedẽ aplicã vacare noscũtur ꝓ̄sonis ꝫferant idoneis: p qs in eis debita ipẽdant obsequia: ⁊ diuinoꝝ cultꝰ exerceat solicite i eisdẽ: Inde fit q nos hmõi dignitates/ ꝓ̄sonat'/ꝑ̄bendas/ecclesias/⁊alia ecclastica bñficia que apud sedẽ cãdẽ ifra vnũ mẽsez a data ꝑ̄tiũ hacten' in curia vacauerint cõputandũ: ⁊ que ex nũc apud eã vacauerint i futurũ, pui sioni sedis eiusdem auctozitate aplica reseruam'. Decernẽtes ex nũc irritꝝ⁊ inane si sec' i hac parte scienter vel ignozãter' per quẽcunqz seu quoscũqz aplicavl' alia quauis auctozitate contigerit attẽtari. Nulli ergo ⁊c. Datum la.iij.nonas Maij. Anno.j. Clemens.v.

Prouisiões sub titulo cõmẽde factas de ecclijs patriarchalibꝰ/archiepalibꝰ/epalibꝰ/⁊ monasterijs ad petitionẽ regũ vel ãrũcũqz magnatũ reuocat. Lap.ij.

Ex supne puidẽtia maiestat' cui' vniuersa dispõne regunt: ad aplice ꝑeminẽtiã dignitatis (ꝫ isufficiẽtibꝰ meritꝫ) euocati: gregẽ dñicũ nr̃e vigilãtie creditũ vndiqz ꝓ̄teplamur: illũqz salubri studem' pastozis moze vigilis (q̃tũ nobis ex alto ꝑmittit) obseruãtia custodire: vt de illo possim' ad ipsi' laudẽ cui' exercem' vices i terris: dignã i extremo iudicio reddere rõnẽ. Jõcz nos diligẽr cura solicitat: ⁊tinua pulsat instantia: ⁊ curiosa solicitudo purgat: vt circa fideliũ statũ salubriter dirigẽdũ sic efficacibꝰ studijs⁊ ꝓ̄põt opibꝰ intẽdam' q̃ per nr̃e cooparionis misteriũ erga sanctã matrẽ ecclĩaz deuotio filioꝝ ꝫcrescat: ipsoꝝ cessent grauamia: ⁊ trãglitat ei pueniat ĩcremẽtũ: qõ tũc recte agẽ credim': cuz mole stis cuẽtibꝰ viã ꝓcludim': idirecta dirigim': subtracta mus noxia/⁊ salubria ꝑcuram'. Dane pdẽ nos ꝫ isufficiẽtibꝰ meritꝫ ad summũ aplat' apicẽ (sicut dño placuit) euocati: ab ipso nr̃e ꝓmotionis exordio ãtiq notitie regũ/ ꝓlatoꝝ/magnatũ/⁊ alioꝝ nobiliũ ꝓsonaꝝ ecclasticarũ ⁊ secularium memozes exãtes: ac ipsoꝝ aligbꝰ: tũ qz i terris mozates coꝝ gradũ hmõi ꝓmotionis habuim': tum qz solite ad eos amicitie ſpalibꝰ affectibꝰ ducebamur. Aligbꝰ vo ex assucta romanoꝝ pontificũ liberalitate quã in suis exercere sunt soliti nouitatibꝰ. Volẽtes honoris⁊ liberalitat' affluẽtia ꝓplacere ad coꝝ ipoztunas tñ⁊ multiplicatas ꝑcũ istãtias nõnullis clericis⁊ ꝓsonis ecclasticis religiosis⁊ secularibꝰ diuersoꝝ ordinũ dignitatis cõditionũ⁊ statuuꝝ ꝑ̄archales⁊ archiepales⁊ epales: ecclias ac monasteria distincta pastozibꝰ. sub cõmẽde vel custodie seu cure vel guardie aut administratiõis titulo: nõ ieve notabili ouzum' ppetuo ad vitam seu ad certi tpis spaciũ cõmittẽda: sup his an tales videlz tantasqz gras p nos fieri decuisset varioꝝ arduo rũ negocioꝝ multiplicitate distracti vsqz ad tps q̃ infirmitate fatis piculosa nos his diebꝰ visitauit ops nequimus cogitare plenarie. Nec in debilitate ipsi' egritudinis ꝓstituti: a negociozũ vtcũqz discussione semoti: ad Bꝫ sub diligẽti examine ducim' acie nostre mẽtis: demũqz ꝓsperimus cuidẽter q ecclĩaz⁊ monasterioꝝ cozũdez cura negligit: bona⁊ iura dissipant ipsoꝝ: ac subiectis eis ꝓsonis⁊ ꝑ̄plis spũalr' plurimũ⁊ tpaliter derogat: eisqz redũdãt ad nozã q̃ dicebant cedere ad ꝓfectũ: ac nedũ ipsis: sed etiã romane mr̃i ecclie q̃ disponente dño ipsoꝝ caput fore dinoscit⁊ mgr̃a: grauioza inde futura timent picula. Nolẽtes igit his tot⁊ tãtis dispẽdijs vlteri' cãm relingre: ꝫ volẽtes potiꝰ opportunũ⁊ debitũ i hac parte remediũ adhibere: oẽs⁊ singulas, pmissiones hmõi p nos (ꝫtũ nobis ex alto ꝑmittit) factas, quibuscũqz cuiuscũqz ordinis/dignitatis/aut status: sed etiã sctẽ romane ecclesie cardialibꝰ quocũqz mõ vel tpe facte noscant: auctozitate aplica exnũc ex certa scia reuocam'/cassam'/⁊ anullam'/⁊ decernim' decetero nõ habere aliquã rozis firmitatẽ. Nulli ergo ⁊c. Datũ apud ꝑ̄fatũ burdegalen. vyoce. x. kal'. Marcij. anno. ij. Clemẽs. v.

Bñficia maiora⁊ miora vacãtia⁊ vacatura ꝑ̄ferri in puincia burdegalẽ. clemẽs qnt' certis ex causis sue dispositioni reseruauit cũ appositõe decreti. Cap. iij.

Et si tpaliũ dispõne bonoz: habẽda sit discretionis cautela ꝓcipue vt ea digne⁊ laudabiliter disponãtur: in ecclesiasticis tñ rebꝰ multo fortius inuigilare nostra debet intẽtio: vt iuxta ꝓsonarũ ꝓditiones et status: ad diuini nois laudẽ: ⁊ ipsarũ vtilitatẽ, puideatur ex merito ecclesiasticis ꝓsonis: cuz iuxta canonicas sanctiões nibil sit q̃ ecclesie dei magis officiat q̃z q̃ idigni assumant ad regimẽ animarz. Dac igit̃ ꝑsideratiõe moti spũalr' burdegalẽ. ecclĩa de q̃ (ꝫ imeriti' sumus) nos uiter ad hũc statũ sumi apostolat' assumpti: ⁊ monasteriũ sancte crucis burdegalẽ. ordinis sancti bñdicti ctiã vacãs per obitũ quõdã fratris Guilli de bõbio abbat' eiusdez. Et gñalr' ꝑ̄archales/ archiepales/epales/ecclesias/monasteria/ꝑozat'/⁊ quoslibet ꝓsonat'/dignitates/vel officia cuiuscũqz ordinis⁊ ꝓditionis existant necnõ canonicat'/ꝓbẽdas/ecclias cũ cura vl' sine cura⁊ alia quelibet bñficia ecclastica q̃cũqz noie appellentur: que apud sedẽ aplicaz vacare noscunt ad ꝑ̄s: ⁊ q̃ toto nr̃i põtificatus tpe vacare ꝓtigerit i futurũ, pui sioni/collatiõi/⁊ dispõni nr̃e⁊ sedis eiusdẽ hac vice auctozitate aplica reseruam'. Decernẽtes ex nũc irritũ et inane si qd ꝫ Bꝫ p qscũqz q̃uis auctozitate scienter vl' ignoranter attẽtatũ est hacten' vel in posterũ ꝓtigerit attẽtari. Constitutiõe clemẽtis. iiij.⁊ bonifa. viij. ro. pon. ꝑdeno.⁊ alia q̃libet i ꝫ̄trio edita nõ obstãte. Et q̃ pl' ꝫ̄ubi no.⁊ alia q̃libet i ꝫ̄trio edita nõ obstãte. Et q̃ pl' ꝫ̄ubitari solet qõ spũalr' iniũgit q̃z qõ gñaliter ꝓperatur: hac reseruatiõe nr̃a⁊ decreto ligari volum' ignozãtes. Et q̃ bullã nostrã nõ habem' ad ꝑ̄s: ad cautelã ꝑ̄tiũ et memoriã futuroꝝ hmõi reseruationẽ cũ ꝑ̄missi interpositione decreti scribi⁊ in publicã formaz redigi iussim' ꝑ tione decreti scribi⁊ in publicã formaz redigi iussim' ꝑ bernardũ capzarij publicũ notariũ ifra scriptũ: quã et sigillicquo vtebamur oliz burdegalẽ. eccle. ꝓsidẽtes) fecimus appensione muniri. Datum burdegalẽ. ij. kal'. augusti: ꝑonti. nr̃i anno. j. Ioannes. xxij. ẽps seruus seruoꝝ dei ad perpetuam rei memoriam.

Papa hic ꝓpter amotionẽ⁊ ipoztunitatẽ grundaz religiosoꝝ⁊ sclariũ sup obtinẽdis pluribus bñficijs diꝓsplatiue q̃ isufficiẽtes qñqz erãt, ꝓ vno: i diuersis locis

Epecrabilis

Nec extranagãs habetur iter rr.io. xxij. sab ti.ó ꝓbẽ. cũ glo. dñi gesse lini,

Epecrabilis. Nec decretalis que põt in titulo de preben. ⁊ digni. situari diuidit in decẽ partes. In prima ambitio et importunitas quoꝝdã ꝓmittit. In scõa multiplex incõueniens exprimitur. In tertia sup his moderãtia apponit. In quarta de beneficijs iaz iuste possessis ꝑ̄statuitur. In quinta sup vacaturis gbꝰ est ius ad rẽ cõsulit. In sexta de iuste detentis annectit. In septima super deinceps percipiendis cum appositiõe pene prospicit. In octaua omnium sic vacantiũ puisio cum decreto sedi apostolice reseruat. In nona quis i hoc casu diuocatur ordinarius declaratur. In decima subijcitur de quib' bñficijs itel ligat. Scõa/vnde iter cetera. Tertia/nos itaqz. Quarta/statuim'. Quinta/per hoc. Sexta/porro. Septia/q̃ vo. Octaua/q̃ omnia. Nona/cetera. Decima/quantuz autem,

regnis⁊ alijs locis distãtibꝰ recitãs apponit plures ex hoc ꝓtingentes incõueniẽtias: ⁊ tãdez statuit q oẽs (exceptis cardinalibꝰ ac regũ filijs) q̃ sup pluralitate bñficioꝝ q̃ alꝫ de iure nõ poterãt obtineri dispẽsationẽ obtinẽt: vnũ cũ cura: aliud sine cura possint a tpe notitie eligere ifra mẽsem: ⁊ alia cũ effectu dimittere teneãtur: alꝫ oibꝰ sic dispẽsãt' sint ipso iure priuati. Et idẽ de bñficijs in qbꝰ ius est ad rem dũ vacabũt. de pluribꝰ etiã talibꝰ iniuste tñ⁊ sine dispensatiõe detentis: ordinat q̃ vltimũ retineant⁊ oĩa alia dimittãt ifra mẽsem. aliogn oibus sint priuati. Itẽ vult q̃ qui amodo talia recꝛperint: dimissionẽ de ꝓmo faciãt corã ordinario cũ effectu: aliogn sint oibus ipso iure priuati: q̃ oĩa sic vacãtia dispõni aplice sedis reseruat: iterpretãs ordinarios in Bꝫ casu solos dyoceſanos beneficiorum fic dimissoꝝ. Itẽ hoc vult de solis beneficijs intelligi in qbꝰ quis per se vel vicarium suum tẽporalem curã animarum vel spiritualẽ iurisditionẽ exercet de cõsuetudine vel de iure. h.d.

Officiuz⁊ admĩstratio idẽ sũt.

Epecrabilis quoꝝdã tã religiosoꝝ q̃z secularium habitu q̃ semp pl' ãbies eo magis insatiabilis credit: quo sibi ampli' indulgẽt: ⁊ ꝓbitas ꝓportuna petẽtiuz a nobis⁊ pdecessoribus nostris romanis põtificibꝰ nõ tã obtinuisse q̃z extoꝛsisse' plerunqz noscunt: vt vnus interdũ etiam a dynũ beneficiũ ecclasticuz min' idoneꝰ i diuersis ecclijs ne dum vicinis sed abinuicẽ longe distantibus: imo nõnunq̃z in diuersoꝝ regnorum partibꝰ situatis plures q̃z duas vel tres aut plures etiã dignitates vel personatus officia seu ꝓzat' aut diuersa ecclastica sint⁊ eiusdẽ iuris boc eñ plebanat' eqparat Inno. cum dignitatibꝰ⁊ personatibus. ꝫ. de preben. cum olim. in glo. fua. de bis plebanis loquuntur iura. ꝫ. de re iudi. cũ inter. de ꝑscrip. cũ olim. xxxj. q.j. q̃ si doꝛmiens. ꝫ. de deci. ad audientiã. Si aũt arguis de stilo curie que in suis rescriptis⁊ ꝫstitutionibꝰ oĩa⁊ singula talia specificat: dic q̃ tales inculcationes verboꝝ sepe imiscet in suis ordinationibꝰ: ⁊ hoc facit ad cautelã⁊ ex supabundãti: cũ talia nõ vitient sed prosunt potiꝰ ad exceptiones supfluas citius elidẽdas: ad varietatẽ aũt diuerse locutiõis seu mutabilitatẽ nosantium nibil imutat in istis realiter in effectu: nec mutari debet seu aliqua diuersitas denotari. argu. r. di. lege. ⁊ ideo dicit philosophus ꝓpter nostrũ affirmare vel negare nibil mutat in re. vel hoc fit vt diuersis locutionibꝰ gentiũ satisfaciat. argu. ꝫ. de magistris. inter. cõcil. viennen. xxxvij. dist. qui de mẽsa. Quid si papa dicit ꝛ ferim' tibi talẽ dignitatẽ nõ obstãte q̃ talia beneficia teneas qualiacunqz sint que oĩa cum ista volumus q̃ ex dispẽsatione nostra possis tenere: nunquid prima qualiacũqz sint etiã si per electionẽ quis creẽ in istis iste poterit retinere? Videtur q̃ sic. ar. ꝫ. de ꝓben. si roman'. in verbo qualiacunqz. vnde videt q̃ ista duo operent: q̃ ſz tollent oẽm subreptionẽ quotquot⁊ quecũqz sint prima beneficia. Itẽ q̃ insimul obtineri valeãt quecũqz⁊ quotquot sint: cum tãtũ valeat genus in generali q̃ tum species in speciali. ꝫ. de maio. solite. in fi. de offi. ordi. si sacerdos. nam qui dicit qualiacũqz nibil excipit. xix. di. si romanorum.

Dyoping tas nocet.

Pluralis locutio duo cõprehendit.

Dignitates et ꝓsonat' paruz aut nibil differunt.

Simile et idem differunt.

Ala de rebus mũdanis satiari nõ põt.

Cõmenda de beneficijs facta multoz est cã malogr.

Bona ecclesiastica sunt debite tius dispondenda⁊ ꝑ tẽ poralia. Ecclesijs multi offerunt migni tas plator.

Spãliter inuenctum plus timet q̃ gẽraliter imperatur.

Officiuz⁊ admĩstratio idẽ sũt.

Priorat' appellatione quid cõtinetur.

Dyoping tas nocet.

Alia de rebus mũdanis satiari nõ põt.

Pluralis locutio duo cõprehendit.

Dignitates et ꝓsonat' paruz aut nibil differunt.

Simile et idem differunt.

c Importuna. Simile. ꝫ. de rescrip. q: p ambitiosam. lib. vj.

f Extortsisse. Simile. xxxj. q.ij. hac ratione.

g Minus idone'. ꝫ. de eta. in decoꝝ. c. dist. ꝯ morẽ. ibi: decorari ⁊c.

b Ecclesijs. Scz situatis: q̃ est. j.

i Distantib'. Et sic nimia distãtia nocet vt hic. q̃ñqz etiaz nocet nimia, ppinqtas: vt. ꝫ. de cõsue. c.j. lib. vj. vbi habet q̃ qs nõ põt in vna tenere q̃ posset in diuersis. Itẽ nimia vicinitas sodomez gomoꝛe nocuit alijs q̃nqz vicinis. de quo. ꝫ. de excel. ꝓla. clerici. facit. ꝫ. de ꝓsump. quoscũ. ⁊.c. quãto. ꝑdest etiã q̃ñqz distãtia: vt legit̃ no. ꝫ. de in iteg. resti. tum ex lris. in fi. vbi de hoc in glo.

k Regnoꝝ. Hoc facit. p opi. Jo. posita. iij. q. vj. neminẽ. sez q̃ aũcte aplica nõ possit qs citari extra puincia infra vnã dietã: contrariuz tñ feruat curia romana: vt tenet ibi Barto.

l Plures q̃ duas. Alꝫ aũt pluralis locutio duoꝝ numero contenta est. ꝫ. de reg. iur. pluralis. lib. vj. quod est veruz vbi duo vel alia maioꝛ multiplicatio non precedit eandem: sed potius certa de se pluralitas ponitur⁊ non vaga. ꝫ. de preben. is cui. secus si fiat contrariuz: vt hic: in hoc quod sequitur infra duas vel tres aut plures: ⁊ hoc in fauoꝛabilibus. secus autem in odiosis in quibus pluralitas ad vnũ cõiunctim quandoqz restringitur: vt. ꝫ. de priui. vt ꝓmilegia. in fi. talia enim ſm materiã de qua est sermo plura vel pauca dicũtur⁊ ad multa vl' modica referuntur: vt legitur⁊ no. xlv. di. disciplina. in fi. de cleric. coniugato. latores. cum similibus.

m Personatus. Licet aliqui dicunt ista nomina. s. dignitates: personatus: symoniace pro eodẽ poni. tex⁊ tamẽ. ꝫ. de ꝓbẽ. de multa. videtur differentiã inter ea ponere aliqualẽ: in quo dũ facta in ꝓcipiomẽtione de dignitate subũgit in fi. hoc idẽ in ꝓsonatib' q̃ credere ve ibi tñ dicit. ꝓpter expressam silitudinẽ vel idẽtitatẽ potiꝰ ⁊c. q. d. aliud est sise⁊ aliud idẽ. vnde licet q̃ noia sint diuersa: vñ tñ formã tenẽt: sicut legitur. xcix. dist. ꝓncipe. de primatib' ⁊ patriarchis diuersitas autẽ no minũ introducta est ex diuersis cõsuetudinibus ecclesiarũ⁊ ex diuerso modo loquẽdi: vt ptz in illis titulis. ꝫ. de offi. vica. vsqz ad titulum de maio. vbi idem⁊ eadem administratio appropriatur diuersis offi-

administratiões possint tales prioratꝰ tenere: sicut alꝫ beneficiati possent esse officiales etiã principales vel vicariꝫ gñales vicedñi/syndici/vel sília officia i curia romana tenere vl alibi: talia eñ officia vel silia nullã administrationẽ habẽt sibi annexa: ⁊ ideo aliꝫ iuren̄ ꝓhiben tur vna cũ aliꝫs exerceri ⁊ simul possideri. de hꝫ etiã no. ã. de cõsue. cõsuetudinem. j. q. iij. salua tor. lxxxix. di. indicatuz. marie cũ non sint perpetua qõ vult dicta decre. ꝙsuetudinẽ. imo de die i die oês isti remouẽtur ꝑ nutu cum cã vel sine cã. Et idẽ vi. cẽsendũ saltem ꝗtũ ad istã decre. ⁊ ꝗtuz ad. c. cũ singula. de prioratibꝰ simplicibꝰ monachozũ in qbꝰ qs nõ creat ꝑ electionẽ: nec ꝓpie isti tuunt i eisdẽ: vt no Hosti. ã. de ꝓbẽ. de multa. ⁊ Guid. l. d. decre. cuz singula. ⁊ de of. ot. ꝓsti. lib. vi. hꝫ aliq ã. Nec ob. decre. ã. ó sup. ne. pla. qz regulares. in fi. qz illud nõ respicit ꝑterita: vt ꝓtz in vb. censuim⁹. ꝑterea ibi dicit tñ de prioratibꝰ ⁊ eccl̃is curatis nec repli cat de administratiõibꝰ ꝙsi velit in illo obtinere dictã opi. Gui. ⁊ Hosti.

Archiꝑs byteratus bituricen. nõ sunt ꝑ petui.

Et idẽ ór dicendũ de ar chiꝑbꝰatibꝰ dyoce. bitu ricẽ. q ꝙsueuerunt rectoribꝰ aliquaꝫ eccl̃iarũ cõ mitti per archiepz: sic q ꝙdiuiuit iste archiepꝰ durat in ipsis rectoribꝰ dictũ offñ archiꝑbẽat⁹: sed eo mortuo capꝫn cõ mittit aliꝫs et potẽa no uo archiepõ creato ꝙmittit aliꝫs. hꝫ isti archiꝑbri excõicent: ⁊ alꝫs iurisditionẽ ꝙsualem exerceãt nihilominꝰ tñ rectores curã aiaꝝ habentes possunt istos tenere: ⁊ sic fuisse interpretatũ dicit ꝑ papam.

a ¶ Curã aiaꝝ habentia. Que sint ista dicetur. j. eo. c. ꝧ. fi.

b ¶ Cum alꝫs nõ liceret de iure cõi. Et sic no. q dare est de iure cõi aliꝫ

Bñficia aliꝫ sunt õ iure cõpat sibilia.

bñficia sibi adinuicẽ ꝙsibilia: ẽt sine aliꝫ dispẽsatiõe. ꝧ. ã. ó rescrip. gfa. li. vi. ⁊. c. gfe. cõcil. vienẽ. qõ est ɔ opi. Hosti. notatã. ã. de ꝓbẽ. cuz iãdudũ. ⁊. c. sup ꝺo: dinata. ⁊ ꝑ gl. ã. de elec. dudũ. ij. ⁊ de ꝓbẽ. de multa.

c ¶ Unde inter cetera. Secunda pars.

d ¶ Videlicet. Nota ꝓmum inconueniens.

e ¶ Modicũ vir officiũ. Diuinũ sz cuicũqz gradui spectãs: ⁊ tñ nihil facilꝫ est ⁊ leuꝫ hoc tpe: ⁊ hoibus acceptabilꝫ si ꝓfunctorie res agaꝫ: sed nihil apud deu miseriꝫ ⁊ tristiꝫ ⁊ dãnabilius: vt. xl. dist. ante oia. ⁊ maxime missam: quã si qs vnicã in die digne celebꝛauerit: valde felix est: vt. ã. de celebra. mis. te referente.

f ¶ Litteratis viris. Quibꝰ potissime inter alios est de bonis ecclesie subueniendũ. si. ã. de ꝓbenꝺ. de multa. ꝧ. vlti.

Fama est g clerici sꝰ necessaria.

g ¶ Bone fame. Ista eñ duo sz nitoꝛ ꝙscientie q̃tum ad dñm: ⁊ odoꝛ famꝫ q̃ ad ꝓmũ sunt necessaria in ministris eccl̃ie: vt. ã. de sacra vnc. c. vno. ꝧ. ad exhibendũ. in fi. vñ in odoze bone fame potius q̃ in fama delectandũ est. vt. ã. de accu. licet. Ecõtra vo infamia multa mala ꝓstat: vt. ã. de accu. inqsitionis. ⁊. c. qualꝫ. ⁊ q hanc negligit ⁊ in se ouri permittit: crudelis est. xi. q. iij. non sunt audiendi.

b ¶ Equa distributione collata. Nota bona ꝓmonũ crucifixi debere eos pottiõibꝰ ꝺiuidi iter assũptos ĩ sortez ꝙ capita nõ ꝙ stirpes: oês ei sum⁹ filij ꝓmi grad⁹ ⁊ bñdes: ⁊ sic digni successiõe: nisi ab ea ꝓpt̃ igra titudinẽ excludamur: potẽtioribus tñ nobilitate tꝛãtura (vt de carnis ꝓmitate seu aliꝫs taceam⁹) pares eẽ nõ possum⁹ nec debem⁹. est enim grad⁹ iter ãgelos/apl̃os/⁊ alios in celesti militia trũphãtes: ⁊ sic fuit ab initio tpis. ⁊ sic erit arg. lxxxvi. dist. nõ satis. lxxix. dist. c. i. ⁊ fi.

i ¶ Habentibus. ver. ⁊ est secundum inconueniens.

Uagatio nocet cozꝑoꝛi ⁊ aĩe.

k ¶ Uagãdi. in ꝺ qr bñt discurrere ꝓpter loca i qbꝰ bñficiati existũt. si. ã. de of. ot. ꝙto. debebãt cĩ manere i ea vocatioe q̃ ꝓmo vocati erãt: vt. ã. ó reg. hꝫ. in ꝑn. talis ita qz discursus freq̃nt nocet nedũ aĩe ĩmo ẽt corꝑi et burse. iuxta vulgare qõ ór: q petra mutabil nũq accipiet muscũ. ⁊ ꝺ verũ est nisi fiat ex cã iusta. nã ĩterdũ vz loci mutatio. lxxvi. dist. valet.

l ¶ Diuini. ver. ⁊ est tertiũ. ⁊ dicẽ doc vt dixi in extrauag. suscepti. et de cele. misꝫ. graui. cõcil. vienneñ.

m ¶ Hospitalitas. ver. ⁊ est quartum

n ¶ Debita. que/quãdo/per quem/⁊ quibus hospitalitas debeatur: dic vt legitur ⁊ no. xlij. di. ꝑ totum. C. de epi. ⁊ cle. li. ã. de emp. ⁊ vẽ. c. j. in sum. Hosti. de tempo. ordi. super verbo hospitale.

o ¶ Et dum. ver. ⁊ est quintum.

p ¶ Regiẽ. ⁊ fico no. q ꝓns ẽ q ĩ regiõe est. hꝫ idẽ óꝛ de illo q ĩ hortꝫ est.

q ¶ Ruinis. ver. ⁊ est sextum.

plurium dignitatũ/ꝓsonatuuz/officioz/ꝓratuũ aut bñficioz/qbus cura animaz sit annexa: sub qua cũqz forma vel exꝑssione verboz̃ a nobis vel dictis predecessoꝛibꝰ nr̃is cuicũqz ꝓsone ꝓcessus (Cardinalibꝰ tñ sctẽ romane ecclie qui circa nos vniuersali ecclie fuiendo singularũ eccl̃iaz ꝙmoditatibus seipẽdũt: ac regũ filijs q ꝓpt̃ sublimitates eoz: ac gñis clarit̃ate sunt potioꝛis ꝓrogatiua gre attollẽdi dũtaxat exceptꝰ) deliberatiõe sup hꝫ cũ frib⁹ nr̃is habita diligenti: de ipsoz cõsilio ⁊ ex certa nr̃a sciẽtia in forma subscripta duximus taliter moderãdas: q ꝑ moderamẽ nostrum effrenatã circa casdẽ ꝓsonas taliũ beneficioz̃ multitudinẽ refrenem⁹: ipiqz ipe trãtes fructu dispẽsationũ huiusmodi totaliter nõ frustrẽt. ¶ Statuim⁹ itaqz ⁊ de fratrũ nostroz̃ consilio oꝛdinamus q obtinẽtes nũc ex dispẽsatiõe legitima pluralitatẽ huiusmodi dignitatũ/ꝓsonatuũ/officiozum/aut ꝓrogatum seu beneficioz̃ quc̃ alꝫs absqz alia dispẽsatione legitima

Eccl̃ia ĩ beneficio suo ipsius vtilitatem facit.

r ¶ Magnificentia. No. magnificuz opꝰ exercere q nobile edificiũ erigit ĩ loco sibi ꝙmisso: istud ei ꝓpe oꝛ ꝺsum in vtilitatẽ eccl̃ie ꝺurare verſuz: vt no. Jnn. ã. ó fideiuſ. qõ qbusdã. Et sic ẽar. plocũ a Ꝺzio q in illis q ne gligẽtia suã talia permittunt collabi cũ sint de se ꝑpetua de dilapidatiõe possint merito accusari tiõ nõ cedua sine ardua necessitate eccl̃ie scindit vel destruit. talia vero de ꝑpietate eccl̃ie satis ꝓfit dici cuz emphiteoteusi fructuario non liceat vel vasallo: vt. ff. de vsufru. arboziboꝰ. in ꝑn. cũ. l. ꝑcedenti. ⁊. l. bactenus. i fi. cũ fe. ⁊. ff. de cẽsi. forma.

s ¶ Et qõ. ver. ⁊ est. vi.

t ¶ Miarũ. q ꝓpter ꝑcioꝛes sunt corꝑoribus tãto in eis amaioꝛ est iactura. ex de maio. folite. de peni. ⁊ re. cũ infirmitas.

v ¶ Et vitioꝝ. ver. ⁊ est octauum.

x ¶ Fomentuz. superfluetem ⁊ exq̃site delitie fũt vitijs alimenta. xli. di. ct xlij. di. ꝑ totuz. ã. de vi. ⁊ bone. cle. c. a crapula.

y ¶ Nos itaqz. Tertia pars.

z ¶ Retentione. Et sic nõ sufficeret dispẽsare q possent plura recipere: nisi adderẽt q recepta possent retinere: qõ verũ est de incõpatibilibꝰ; alꝫs secus: vt. ã. de rescript. gratia. ⁊ de prebẽ. nõ potest. lib. vi.

Utilitas publica ꝓfert ꝓuate.

a ¶ Uniuersali. Et sic nota q officiũ vniuersale in se ei⁹ singularia ꝓprehendit. sicut alibi óꝛ q vtilis⁹ seruiũt isti gñali eccl̃ie q̃ speciali: ⁊ sic publica vtilitas ꝓfert ꝓuate: ⁊ maioꝛ minoꝛi: vt legit⁹ notaꝫ plene de hꝫ. de postu. ꝓtela. bone. i. vij. q. i. scias.

Mosticũ mirabile dictum.

b ¶ Ac gñis claritatẽ. curialioꝛ ẽ hꝫ papa q̃ ho. q no. ã. de ꝓbẽ. venerabilis. q dispũtare ó nobilitate gñis ẽ dispũtare de nobilitate ſtercozis.

c ¶ Moderandas. ⁊ sic diminutionem denotat vt sequitur: et probaꝫ ã. de verb. sign. transmisse.

d ¶ Totaliter. Mediam viam cõcedit papa hic. simile. ã. de offi. dele. querenti. de offi. custo. c. j.

e ¶ Statuimus. Quarta pars.

f ¶ Legitima. sup. in q̃ sunt necessaria ostẽdi auctez. s. ꝓptez dispẽsantis ⁊ factũ p q̃ ó dispẽsauerit: vt. ꝓbaꝫ. ã. de scif. fraternitatis. et sic non sufficit notitia defect⁹ ⁊ potẽtia: nisi sit ad actũ. ꝑcessum: vt ibi no. ⁊ facit qõ legit ⁊ no. ã. de eo q mit. in pos. c. i. ad qõ facit qõ legit. ã. de ꝓbẽ. nõ põt. lib. vi. ꝑ qõ videt cessare qõ no. glo. oꝛ. li. di. c. fi. ⁊. lxxxix. dist. fi q. ⁊ no. Jnñ. ã. de fil. ꝓsoy. veniẽs. hꝫ Hosti. ibi 2ozdet cũ eis q. ã. dixi. Silr dicit. c. s. q ĩ q̃is ope ꝙsiderari habẽt duo factũ. s. ⁊ modus. ã. de resti. spo. pisanis. Et ſtelligẽ legitima nõ solũ aplica sed etiã alia: dũ tamẽ ꝓtãtem habuit super hoc dispẽsandi: vt. ꝭ. dicetur.

g ¶ Pluralitatẽ. Que duoz numero ztẽta est: vt. ã. de ꝓbẽ. si cui. ꝧ. penul. de reg. iur. pluralis. lib. vi.

h ¶ Que alꝫs absqz alia dispensatione legitima. Sed q̃ erunt ista q̃ alꝫs id est de iure cõi seu ſpãli: puta cõsuetudine vel statuto: vt ꝓtz. ꝭ. ꝑ. ꝧ. in verb. de iure absq; omni dispẽsatione poterunt licite retineri: vt ſic viso de istis ꝑmitus: ꝑ 2sequẽs de aliꝭs q̃ non possunt de iure absqs omni dispẽsatione retineri licite nobis 2stet: Ad cui⁹ maioẽ dilucidationes videt q̃ in nullo casu aliqs posset tenere duo bñficia insimul. et ꝓbaꝫ sic. nã ꝙ Jnno. ⁊ Hosti. ⁊ fere ꝙ oẽs doctoꝛes tradiũt circa hoc talis regula. Omne bñficiũ eccl̃iasticũ reqr̃es residẽtiaz de iure cõi ſpãli ꝓilegio statuto seu cõsuetudine: nõ ꝓt cuz alio simili insimul retineri. sic no. ã. de cleri. non resi. relatum. ⁊. c. er tue. ⁊. c. qz nonnulli. ⁊. c. fi. sed ita est q̃ omne beneficiũ eccl̃iasticũ etiã. xx. solidoꝝ requirit regulariter residentiã: vt in. c. cõquerẽte. cuius ratio est: qz beneficiũ datur ꝓpter officiũ diminũ: ⁊ diuinũ officium hꝫ fieri in ꝓpria ꝑsona: nec ad hoc excusationẽ habet: nisi ꝓpter solã infirmitatẽ. xcj. dist. ꝑ totum. de cele. misꝫ. c. j. ergo nullũ põt cũ alio insimul retineri. Nec ob. si dicas q̃ vna ꝑsona põt insimul duo officia facere: qõ nõ est vez: qz si nõ põt in vna eccl̃ia: vt. ã. de cõsue. c. j. li. vj. multomin⁹ in diuersis: qz nõ põt diuidere ꝑsonã suã: ⁊ ideo no. Jnno. ⁊ Hosti. ã. de 2cel. ꝓbẽ. cũ nr̃is. in glo. credim⁹ tñ ⁊. c. ⁊ de renũ. admonet. q̃ vbi est consuetudo vel statutum alicui⁹ eccl̃ie per

Consuetudo potest q̃qz bñficia condicionare.

qõ qs obligatꝰ est ad residẽtiã ꝑsonalem ꝑ certo beneficio puta ꝓ capellania seu altari ꝓ aliq̃ mortuo relicto recipiẽs tale ſsle ipso iure ꝑmo renũciare videt: ⁊ est ratio: qz nõ põt cõtinuã residentiã facere ꝑsonalẽ in vtraqz. de hoc no. lxxxi. dist. si qs sacerdotũ. nec põt eps dispẽsare sup talib⁹ ex quo ãbe residentiã reqrũt: vt videt Jnno. innuere in c. admonet. hꝫ in 2iũ notet. xxi. q. ij. c. j. ⁊. c. si qs iã. Jn 2iũ ꝓz q̃ oñe bñficiũ possit cuz alio insimul retineri. cõstat eñ q̃ aliqs duas põt tenere canonias in pluribꝰ eccl̃esijs sine aliq̃ dispẽsatiõe de iure cõi. ⁊ est ró: qz hoc est ad honorẽ ⁊ fauoꝛẽ eccl̃iaz: hꝫ ꝑbẽdas vtriusqz nõ debeat Jnn. ã. de ꝓbẽ. cũ iã dudũ. de cleri. nõ resi. c. fi. sed ita est q̃ in talib⁹ residẽtijs ꝑbẽda vincit eccl̃iam curatã cui annexa est: vt. ã. de ꝓbẽ. extirpãde. ꝧ. qui ꝺo. ⁊ eo. ti. sup eo. lib. vi. q̃ fi ꝑbẽda sibi cõpatik aliã ꝑbendam multofoꝛti⁹ eccl̃ia curata eccl̃iam curatã: qr si vinco vincẽtẽ te ꝛc. Ꝑterea oês eccl̃ie vna eccl̃ia sunt. xxi. di. Quis. Nec ob. qõ óꝛ q̃ qui viuit de altari ſruire ei ꝺz: alꝫs viuere nõ ꝺz. Dic q̃ glibet residens sine nõ resides altari ſruit: oũ bñ faciat ⁊ bñ erpẽdat qõ inde percipit: iuxta vulgare. de beau messa q de beau pessa. arg. ã. de magistris. c. fi. sicut no. Jnno. de cleri. nõ resi. c. fi. vbi de hꝫ plene per ipm. Ad soluendum istud 2iũ videndũ est ꝓmo q̃ sint bñficia in qbus ipo iure ꝑ assẽcutionẽ secundi vacat ꝓmũ: etiã sine alio facto seu sñia hois. Scõo q̃ sunt ista bñficia q̃ si nõ vacãt ipso iure: ꝓmũ tñ vacat per sñiaz alioz superioz ꝓbabita monitiõe ipi⁹: nõ tñ ꝓmũ sed illud qõ eligẽdũ non ꝺurerit. Tertio q̃ sunt illa q̃ nõ ipso iure nec ꝑ sñiam supiozis vacant: sed oĩno sunt cõpatibilia inter se. Ad cui⁹ euidẽtiã sciẽdũ est q̃ ãdas sunt bñficia suprema: q̃dã duplicia: q̃dã simplicia. Supma sunt ꝑat⁹ ⁊ supioza in qbus nõ est dubiũ q̃ assũmẽdo scõm cuz auctẽ pape ipso facto vacabit ꝓmũ. ã. de transla. c. ij. si sine auctẽ pape vtroqz caret. ã. de trãsla. quãto. in fi. Duplicia sunt dignitates sſeriores ꝑsonat⁹ ⁊ beneficia curã aiaꝝ bñtia: in qb⁹ assiumendo pacifice possessionẽ scõi cũ titulo ipso facto vacat ꝓmus. ã. de ꝓbẽ. de multa. ⁊ in hoc casu ⁊ in ta. nisi essent depẽdẽtes inter se vel vnite seu tennes: vt. ã. de eta. ⁊ q̃li. eã te. ⁊. q. iij. vnio. vel nisi vna cõmendata esset: ⁊ alia intitulata iurta decre. ã. de elec. nemo. lib. vi. Sed nunqd sola tenuitas seu pauptas est causa sufficiẽs q̃ ꝑi p se possint plures cõferre vni vel plures possint ab vno sine alia dispẽsatione a papa ꝺpertari: Videt q̃ sic ꝑ dicta in ra. Credo potiꝰ 2iũ: ⁊ q̃ dictis iurib⁹ sit derogatũ ꝑ. c. de multa. et ideo expedit q̃ eps ipsas vniat si ꝓpter dicta assit pauptas: alꝫs cadet sub ista pena. Sed nũqd depẽdẽtes vel vnite ꝓsumẽnt tales esse: si alꝫs de hoc nõ doceat erꝑsse: tñ est ꝑ. xl. annos sic fieri cõsueuit: Nõ credo q̃ sit actus ꝓscriptibilis: cũ sine institutione canonica talia teneri nõ possint: sicut óꝛ de decanatibus ⁊ eccl̃esijs curatis. ꝭ. dixi plene de hoc. Dia ꝙ alia sunt simplicia: ⁊ in istis an sint cõpatibilia necne. i. an duo qs possit insimul retinere distinguit: q: aut qs tenet ea non vt intitulata: sed vt simplicia bñficia: alꝫs velut cõmẽdata in quo casu talis nõ censẽt cleric⁹ illi⁹ ecclie qua qs intitulatꝰ non est: hꝫ beneficiatus inibi sit: vt no. xxi. q. i. c. i. ⁊ voco hꝫ bñficiatũ sine titulo istos assistos/portionarios/ꝓstimonarios habẽtes altaria vel capellas ꝓ missis defunctoꝝ. ã. de cleri. nõ resi. c. pe. de ꝓbẽ. significatũ. ⁊ idẽ de habentibus possessiones ad vitam. xxi. q. i. possessiones. ⁊. q. iij. illud. xij. q. ij. quicũqz. cũ silibus. Et in hoc casu crederẽ aliq̃ de iure cõi posse habere plures: maxime vbi alꝫs per se nõ sufficeret nisi forte ex iure spãli: puta ꝓilegio statuto seu cõsuetudine esset ꝓhibit⁹. Sunt alia simplicia ⁊ intitulata sicut sunt ecclesie rurales sine cura: vel ꝑbẽde alicuius ecclie collegiate vel cathedralis. lxx. di. sanctoꝝ. lxxi. dist. clericos. xxi. q. i. c. j. nec talis sic intitulatꝰ recedere ꝺz ab illa in qua vocatus est. vij. q. i. eꝑm. quo casu ꝙpie óꝛ clericus talis ecclie. Sed in istis duob⁹ casibus vltimis quero de trib⁹ q̃stionib⁹. ꝓma est an de iure gs possit duo talia bñficia vel vnũ duplex cũ alio simplici insimul retinere. Secundo an de 2suetudine saltẽ? Tertio an er dispẽsatione? Ad primaz dicendũ est q̃ tam titulata q̃ intitulata vel etiam vnũ de illis cuz vno duplici qs tenere põt de iure ⁊ 2suetudine romane curie: vt. ã. de ꝓben. extirpãde. ꝧ. qui ꝺo. ꝑ Jnno. ⁊ de ꝓben. sup eo. lib. vi. fructꝰ tñ illi⁹ ꝓbẽde seu bñficij in quo nõ residet nõ percipiet: ⁊ fic erit canonic⁹ ⁊ nõ ꝓbẽdarius: ⁊ sic quasi canonic⁹ honozarius ad instar honozarij tutoris. ff. de admi. tut. si plures. ꝧ. ij. iste eñ vocabit ad cões tractat⁹: vt no. Hosti. in. c. ꝑper inozdinata. nec in hoc casu ille qui tali alꝫs beneficiato dat sciẽter secũdo beneficium: poterit ipm cogere ad residentiam: qz sup ea tacite videt dispẽsare cũ eo. vt no. Jnno. de cleri. nõ resi. c. fi. ⁊ de ꝓben. cũ iam dudũ. Quid q̃ erit de cõsuetudine in talibus? tẽst diuersa seu plura habere. ã. de cõsue. c. j. lib. vi. que decre. videt intelligi de intitulatis inibi ꝑpetuo quouis nolie dictũ beneficium cẽ-

Bñficia simplicia an sint iuꝭ cõpatibilia.

Bñficiatꝰ nõ residẽs satisfaciat: dũmõ bñ expendat.

Bñficia sunt triplicia.

Bñficioꝝ tituli sunt singulares.

Bñficia plura obtinere an liceat.

Fama est g clerici sꝰ necessaria.

Bñficia ĩ cõpatibilia an p cõsuetudinẽ possint fieri compatibilia.

Cura aiaꝝ habẽt in duplici foꝛo.

Bñficioꝝ

cundi ipso facto sup restitutia dispẽsat in hoc q tali sic astricto primo bñficio cõferi secundũ: vt no. Inno. de cleri. nõ resi. c. fi.

a ¶ Prioratib⁹. Collegiũ: scz habentib⁹ seu ecclesiam parrochialẽ sibi anneram: dum tamen ecclesia immediate per ipsum priores regatur: qz secus si per vicarium perpetuum: vt. j. ẽ. fi.

b ¶ Dispensationis sufficientis. Dispensatio eñ erit sufficiẽs si quicquid erat impedimẽti relatuz i ipsa fuerit: z expresse sup oibus dispẽsatũ: als nõ: vt. ẽ. de elec. dudu. ij. in fi. de 2san. q dilectio. de prebẽ. nõ pot. lib. vi.

c ¶ Que. scz vnum curatum: z aliud nõ curatũ.

d ¶ Notitie. Supple per quẽcunqz de istis scite. z sic non a tpe publicationis facte in curia vel pũncia: qz si itelligeret publicatiõis ita dirisset sicut dicit notitie. argu. ẽ. de veci. ad audiẽtiaz. sisse. ẽ. de cõcef. preben. qz diuersitatẽ. cuz silibus. Js eñ qui nescit nõ 9t posse experiri. ij. q. v. biduum. ff. de calũ. annus.

e ¶ Ceteris. vficulus est.

f ¶ Sine cura. als tamẽ de se incõpassibilia de iure: vt. j. patet.

g ¶ Coram ordinarijs. i. dyocesanis: non als: vt j. eo. ẽ. ceterum.

h ¶ Publico. scilz tabellione vel pape vel imperatoris vel alio creato: tñ ab illo qui potestatẽ habuerit bũc creãdi ex cõsuetudine vel de iure: vt legit z no. ẽ. de fi. istru. c. i. z. ij. z. c. cum dilectus. z. c. fi. sisle. ẽ. de elec. vt circa. z de offi. ordi. si canonici. li. vi. Eñ of ficium tale sit volũtarie iurisditionis intantũ q extra territoriũ creantis ipm valeat exercere vel potẽ 2tentiose: z sic nõ poterit non est materia ppria. sed de hoc no. Host. ẽ. ne cle. vel mona. sicut te. Sed nunqd autenticũ sigillũ ẽpi vel alteri⁹ plati erit testimoniũ publicũ? Nõ videtur: qz si papa hoc voluisset adiecisset sicut fecit in dicta decre. si canonici. z in. c. vt circa. adiecit litteris. qõ exponitur sigillo autentico sigillatis. Credo q autenticũ sigillũ satis faciat testimoniuz publicũ. dũ tñ illum cui⁹ est sigillũ ẽpicipaliter nõ tãgat: sed alios potẽ⁹ marime subditos. ar. ẽ. de pba. post cessionẽ. z. c. qm. de testi. a nobis. cũ similib⁹. vñz in indicialib⁹ nõ credat regularit vni vel ei⁹ sigillo. vt. ẽ. de pba. qm. in extraiudicialib⁹ tamẽ talibus ministris: z eoz sigillis circa officium suum creditur. arg. ff. de reb. eoruz. l. magis. ẽ. illud. fic Lõpost. ẽ. de rescrip. capitulum.

Sigillum ẽpi an sit testimoniuz publicum.

i ¶ Idem tempus. Scz ser mensium.

k ¶ Realiter. Dũ tñ essent pñtes in suis bñficijs: als si sint in curia vl als longe: ita q pñtialiter banc realitatẽ nõ possint infra dictuz tẽpus ostẽdere: nec ad effectũ dimissionẽ pducere: sufficit q animo z vbo expresso faciant hoc cũ testimonio publico ibi vbi sunt z q hoc vt citius potẽrũt mittant z denũciant dictis dyocesib⁹: et hoc credo q sufficit: dũ tn postea nullũ ius sibi in ipsis vendicẽt: nec p se nec p alios aliqõ impedimentuz apponant: quominus papa possit libere disponere de eisdem. arg. rxij. q. ij. faciat.

l ¶ Nona collatione. Que ẽmediate eis fieri poterit etiã p ordinarios si als bñficia isti incõpassibilia dimitterẽt: dũ tñ esset ordinarijs facultas disponẽdi de istis cũ nõ ppẽ crimẽ sed solo placito pape isti bmõi beneficijs sunt priuati. arg. ẽ. de elec. super eo.

m ¶ Se ẽmiscere. Et sic est arg. q ẽmiscens se bñficio quo priuat⁹ est vl suspẽsus: iure qõ in eo obtinet pnatus est ipso iure: qõ credo verũ vbi expressit in penã: hoc est in ipa vel alia 2stitutione adiectũ. sicut est h. j. alioqn rc. z. ẽ. de elec. cupientes. §. ceterũ. lib. vi. als sec⁹. sed puniet arbitrio supiotis: vt. ẽ. de elec. statuim⁹. in fi. li. vi. z ibi p Host. suspẽsio eñ a bñficio nõ pcedit a claue: nec cõprehendit sub cẽsure noie: sed suspẽsio ab officio dũtarat. ẽ. de vb. sig. querenti. z de excef. prela. tanta. qõ ptz: qz abbatissa lz nõ habeat claues: vt. ẽ. de pe. noua. nihilominus hanc penã instigit: vt. ẽ. de maio. z obe. dilecta. als per totum mundũ se ertẽdet: sicut vsus clauis se ertẽdit: vt. ẽ. de treug. c. i. in fi. z tñ nõ transgredik territoriũ. pferentis eãdem: vt. ẽ. de elect. si cõpromissarius. lib. vi. cum similibus.

Abbatissa põt clericos suspendere a bñficijs.

n ¶ Poterant. quecũqz illa sint: siue de iure cõi siue dispensatione mediate eis cõpeterẽt er quo dicit. ẽ. oib⁹. In 3iuz videt: nã sola illa videtur eis auferre q obtinebãt ex dispẽsatione z nõ alia: qõ videtur innuere pcedẽs vbũ ibi: virtute buiⁿ nfi rc. ergo sec⁹de alijs: maxime cũ sit penalis hec 2stitutio. z sic restringẽda. de pe. di. j. pene. p ꝑma parte facit qõ sequt: z prius ihabilis rc. huic tñ posset rñderi q turpi⁹ ejicit (z difficili⁹) ꝑ nõ admittit hospes. ẽ. de iureiur. quẽadmodum.

o ¶ Obtinẽda. Et sic q grauit offendit pncipẽ multiplici pena punit. ẽ. de iudi. at si clerici. j. fi. de excef. prela. grauem.

p ¶ Per h autẽ. v. pars.

q ¶ Que ius tribuat. scz spãle cũ puilegiũ sit ius⁹ lex ꝑuata. iij. dist. porro.

r ¶ Expectant. Et sic habebãt ius ad rem tm. vñ not. h q supueniẽs 2stõ ꝑuatiua fortius opat in bñficijs realiter possessis q̃ i his in qb⁹ tm ius est ad rez: qõ est ẽ decre. ẽ. de excef. prben. qm. lib. vi. Dic q nõ obstat: q ibi simplr revocabat expectãtes: z ius ad rem solũ obtinẽtes h sub 2ditiõe optiõe. s. ꝑuata retinẽdi qõ vellẽt: que optio non posset hre locũ in h casu nisi adhuc ꝑduraret ius istis expectãtibus: qõ fit ne sint deteriozis conditionis q̃ alij: z q̃ constitutio sit oib⁹ equa: et ne eoz ipetratio multis expẽsis z laboribꝰ obtenta eis penit⁹ fit dãnosa: cuz ignorent merito qõ obtinebunt rõne expectationis: q z de futuris nemo certꝰ: z pulcro optare nõ pot terant: z sic impedito non imponitur constitutio: sicut nec ignoranti currit tempus: vt. ẽ. de consti. c. ij. de elec. eis.

Futura sunt incerta.

s ¶ Porro. Serta pars.

t ¶ Auare. auaricia eñ est idolorꝰ seruitus: vt. ẽ. de ꝑben. auaricie. z de elec. auaricie. li. vi. nã ipsa excecat possessores suos: vt in. d. c. auaricie.

v ¶ Presumũt. hec presumptio inducit infamiã furtũ z pctm mortale: vt. ẽ. de elec. dudũ. ij. vbi de hoc nã per istud qõ erat expulsuꝰ olim alioz ex q̃ alia erant sibi incõpassibilia: videt alijs tacite renũciasse et ipsa. p derelicto habuisse. iuxta decre. ẽ. de preben. de multa. rxi. q. ij. si qs iam trãslatus. ar. rxij. q. ij. cũ renũciaꝫ. nã sicut clau⁹ clauo retundit: sic vnũ bñficiũ alio de istis tñ incõpassibilib⁹ dic vt in. c. de multa. per hoc eñ videt sublata opinio Bar. posita. ẽ. de of. ordinarij. li. vi. q̃ videt in talibus dare electionẽ. de quo dic vt ibi: z in seq. glo.

x ¶ Er collatione canonica. Hoc videt ipossibile q er q̃ qs primo tenebat plura bñficia curata z incõpasibilia sine dispẽsatiõe: z sic per 2sequens erat vt fur infamis z ineligibilis: z in mortali pctõ cõstitutus: vt. ẽ. de elec. dudum. ij. q̃ tali canonice possit aliud dari: imo dicit decre. q nisi pri⁹ talia fic sine dispẽsatiõe obtẽta libere et spõte refignent: collatio facta de alijs penit⁹ nullius est momẽti: vt. ẽ. de offi. ordi. ordinarij. in fi. Põt dici q illa loquit vbi plura tenebat illicite antecẽ timũ assequeretur: vel vbi illa prioza habebat licite cum dispẽsatione: sed nõ erat in ea q nõ posset aliud recipe: sz hic vbi duo tm sic q̃ ante assecutionẽ scõi licite tenebat ꝑmum: z sic 2cordat ibi cũ decre. de multa. ẽ. de preben. Cũ decre. de multa videt isti silis oino: sed huic ẽditio etiã in hoc qõ. ẽ. dixerit plurima. qõ verbũ plura q̃ duo videt cõprehẽdere: ẽre videt potiꝰ q spãlis sit hec puisio p quaz papa vult talib⁹ pspicere efficiendo grãm. s. qõ dato q in nullo de istis haberent ius: possit tñ vigore huius decre. vltimũ retinere als eis canonice collatũ: qõ denotat hoc vbũ als: q̃si dicat nõ erat oino canonica collatio ꝑ pluralitatẽ q̃ hoc impedierat: ẽ. als. i. si non esset pluralitas canonica erat: aliter nõ video q posset respõderi dictis decre. dudum. z. c. ordinarij. Unde iuxta h vidi dubitari an obtinẽtes plura beneficia de se incõpassibilia sine dispẽsatione habeant vocẽ in electione: z sic an possint eligere actiue. scõo/an possint eligi passiue. tertio/an si qs electus fuerit possit secũ per inferiorẽ papa sine resignatione dispensari. vnde planũ est q z talis cum sit in peccato mortali: vt no. glo. ẽ. de elec. dudum. in fi. z sic quo ad seipsum tñ suspẽsus: non quo ad alios: nõ debet in officio suo vitari: vt legit. ẽ. de vita z hone. cleri. quelitti. immo si acquisiuit beneficium poterit eum eo per suum episcopum dispẽsari ꝑ put videnꝫ no. Inno. z Host. ẽ. de tempo. ordi. dilectus. z de cleri. excõmu. postulastis. glo. in vbo dispensare. qõ credo verum: nisi dicturꝫ peccatũ nõ babebat ifamiã publicã seu restitutionẽ rei aliene sibi ãnexas: nec sit tale q als ẽpediat de se executionem ordinũ vel officij postꝰ peractã pnsam. de quo p Inno. ẽ. de despõ. impu. ad dissoluẽdum. et

Electio an ẽpediat ꝑpter bñficia incõpassibilia tenem.

renun. nisi. sicut est iste: nisi forsan aliud sic post dimissionẽ illoz bñficiorũ q̃ iniuste detinet: vt i. c. dudũ. Sz an possit eligere vel eligi q̃rit: z q̃ possit eligere: est ar. ẽ. de elec. cũ vinton iesis. nisi suspẽsus p triẽnio a bñficijs ꝑ eo q̃ insufficientẽ elegit: si interim ẽmineat electio eligere potest. facit etiã eo. ti. ꝑpetuo. li. vi. Jtẽ etiã q̃ eligi possit. facit. ẽ. de iureiuran. sicut nostris.

a ¶ Jus eisdẽ. als subauditi q̃ ꝑpter pluralitatẽ.

b ¶ Si nõ fecerint. vñ si. Sual. de monte laudu.

c ¶ Inhabiles. supple ꝑpetuo. ex quo ifra ser dictos mẽses nõ cõpleuerint ꝑmissa: z in h addit ad decre. dudũ. per quã tenet Jnno. q statiz libera dimissione facta de illis bñficijs q̃ iniuste tenebat de inde bat esse suspensus ineligibilis: z ifamis: quod intelligebat Host. ẽ. de rescript. postulasti. i fi. in restitutione priꝰ tamen facta de fructib⁹ male ꝑceptis: antea vo nõ. hic autez indefinite: z sic perpetuo eos inhabitat.

Pena alicui ꝑposita an intelligat perpetua.

Qui eniz simpliciter deponit: ꝑpetuo deponit: vt. l. di. c. i. in fi. qõ crede rem verũ si pena ponerẽt p crimine cũ cause cognitiõe z diffinitiue z beneficia talis statim possint cõferri er quo est per sniam dãnat⁹. si vo iter loquẽdo non exꝑssa causa: tunc vsqz ad absolutionẽ intelligit suspẽsus: ne rũpat neruꝰ ecclesiastice discipline. Si vo fuerit cã exꝑssa vt qz p cõtumacia vel offensa: tunc vsqzquo de illis satisfaciat: sed vbi ꝑ 2tumacia vt h vr: tũc nõ est perpetua pena simplr apposita: sed tpalis tm. i. q̃diu cõtumacia durat: vt ẽ. de ẽsti. ex lris. vbi de h: ẽre h decre. videt intelligẽda sm dicta⁹ opiniones doctoꝝ. sed ꝑma vr verior. s. q pena sit ꝑpetua ꝑ h qõ ponit. j. in vsi. aliogn. ibi: ertũc rc. vbi ihabilitant q̃ ad ordines: z q̃ ad quoscũqz aliud bñficiũ: z ꝑuant etiã licite obtẽto magnũ etem crimẽ est tãta inobediẽtia cõmittere aduersus sic deliberatã: z sic exꝑssaz ꝑncipis volũtatẽ: z ideo satis ꝑ crimine poti⁹ q̃ ꝑ 2tumacia videt dicta pena infligi. ar. ẽ. de maio. z obe. illud. lxxxj. di. si q sunt pbẽ. cũ silibus.

d ¶ Qui vo. septima pars.

e ¶ Deinceps. hoc intelligas de his in qbus tpe 2stõis non obtinebat ius in re: sed ad rẽ: vt. ẽ. 8z in. §. per hoc. quẽ tm iste. §. respicit. sec⁹ aũt esset de vacantib⁹ als q̃ ꝑ ista 2stõem in qbus antiqua iura non ꝑmutanf: cũ p spãles. ꝑuisionẽ cõia iura regulariter nõ tollanf. i. q. vi. exigunt. rxix. dist. ꝑ totũ. z sic q̃tũ ad hoc est 2stitutiua iuris noui: nõ aũt recitatiua antiq. sisse de hoc legit. ẽ. de prebẽ. de multa.

f ¶ Illud quo ipso iure. de quo. ẽ. de pbẽ. de multa. z. c. licet eps. lib. vi.

g ¶ Quominus habeant. Subaudi possessionem.

h ¶ Steterit. simile. ẽ. de elect. cõmissa. §. annus. lib. vi.

i ¶ Pari modo. Scilz infra ser mensꝫ sub testimonio publico verbaliter realiter z cum effectu.

k ¶ Alioquin. Uersiculus.

l ¶ Scõo. z sic habito isto. s. scõo in q̃ ius habebat z ambito. s. ꝑmo in q̃ nõ habebat ius: z in h addit scõa pena ad dictã decre. de multa. naz ꝑmũ erat ibi. s. q̃ esset ꝑmo bñficio ipso iure ꝑuat⁹: z scõo ꝑuaret: sed hodie in casu hui⁹. c. sunt ipso iure ꝑuativ roqz: vt hic ptz. tertia vt sit inhabilis ab ordinib⁹ suscipiẽdis. q̃rta a q̃cũqz bñficio vt. j. sequit.

m ¶ Que omnia. Octaua pars.

n ¶ Uacatura vt ꝑmittit. vt qz eliget qõ mallet vbi plura tenebat cũ dispẽsatiõe: vel retinebit vltimũ vbi alia tenebat sine dispẽsatione: vel ꝑmũ vacabit qõ licite obtinebat vbi scõm adipiscif/in quo habebat ius ad rem tpe quo ista 2stitutio fuit facta: als cõtra: vt. ẽ. vel q. oib⁹ ipso iure ꝑuatus erit si hanc decre. nõ seruet. z sic possunt esse vacatura ꝑpter istam decre. altero de quattuoꝫ modis.

o ¶ Sedis apsice. Et sic durabit ꝑpetuo hec ꝑuisio: cuz sedes ipa non moriat: vt. ẽ. de rescrip. si gratiose. lib. vi. xij. q. ij. liberti.

p ¶ Quoquomõ. z in h casu cessabũt ꝑuisiones illaz decr. ẽ. de prebẽ. competat ius eisdem (infra tps vt prescribitur limitatum vbo z facto ac sine fraude: coraz ordinarijs sub testimonio similiter publico dimittere teneant. Si nõ fecerint: z illo sint ipso iure priuati: in quo ius eis als competebat: z inhabiles penit⁹ ad quecunqz obtinenda ecclesiastica beneficia censeãtur. ¶ Qui vo⁹ de inceps receperint dignitatez vel personatũ seu officium aut aliud beneficiũ curam aiaz habẽs annexã: si antea sil⁹ beneficiũ obtinebãt illud⁹ quo ipso iure postq̃ scõi possessionem habuerint vel per eos (cui dolo z fraude cessanti bus) q̃minus⁹ habeant steterit⁹ ꝑuati noscunt: absqz moze dispẽdio in ordinariozum manib⁹ dimittere debeant pari mõ⁷. Alioquin⁸ extũc sint ipso iure scõo ꝑuati: z nedum ad sacros suscipiẽdos ordines: quinetiã ad habendum quodcunqz aliud ecclesiasticũ beneficiũ inhabiles reputenf.

¶ Que¹¹ oia z singla bñficia vacatura¹² (vt ꝑmittit) vel dimissa nre z sedis¹³ apostolice dispositiõi de ipsoz fratrũ ꝑsilio reseruamus. Inhibentes ne quis ꝑter ro. põ. q̃cunqz sit super hoc auctoritate

munit⁹ de hmõi beneficijs dispone re: vel circa illa p mediũ pmutatiõis vel als inouare hoc quoquomodo¹⁴ ꝑsumat. Nos¹⁵ cñ si secus actũ seu attẽptatũ fuerit irritũ decernim⁹ z inane. ¶ Ceterũ¹⁶ ordinarios intelligim⁹ in casibus suprascriptis epos¹⁷ in quoruz ciuitatib⁹ vel dyocesib⁹ cõsistunt beneficia seu aliqõ eoz que debent sm premissa dimitti: aut ipsi qui ea debẽt dimittere cõmorantur: vel ecclesijs cathedralib⁹ vacantibus capitula¹⁸ earundez. Et hi¹⁹ de beneficijs tã dimissis²⁰ q̃ (vt premittitur) ꝑditis²¹ nos vl apostolicam sedez certificare studeant q̃ primũ cõmode²² poterũt indilate: vt de illis saluberiter disponere valeamus²³. ¶ Etũ²⁴ autẽ ad modificationem²⁵ ꝑsonatuum attinet ante factam: illa nõ taxarat et non alia beneficia ecclesiastica quocunqz noie nuncupentur: curã habere censem⁹ q̃ parrochias habent in quib⁹ est aiarum²⁶ cura annexa: non per vicarios perpetuos²⁷ sed p rectores aut ministros beneficioz ipsoz vel illoz tpales vicarios exercenda. Necnõ²⁸ etiã illa²⁹ quoz ministris ratione beneficioruz³⁰ huiusmodi competit

a ¶ Primum cõmode. si. ẽ. de ele. cupiẽtes. §. j. in fi. lib. vi.

b ¶ Valeam⁹. Et sic ex hoc z ex multis. ẽ. positis apparet q hec 2stitutio speciale ꝑuisionẽ cõtinet: nec in aliquo papa intendit ꝑ istã decre. de multa. vel alia iura de hac materia loquentia q̃tuz ad alia bñficia corrigere: vel in aliq̃ imutare: nec est in aliis ad 2sequentia trahenda. arg. ij. q. vij. exigunt. rix. dist. sciendum. cũ similibus.

c ¶ Utum. r. pars. Hui. de monte lauduno.

d ¶ Modificationem. Hoc enim restrictionẽ denotat: vt. ẽ. de verbo. sigm. transimisse.

e ¶ Alias cura. exercẽda. s. i foro als: vt h. sine i foro 2tentioso: vt. j. ibi: necnõ. q̃ a 3uo sensu de bñficijs simplicib⁹ etiã ordinẽ pbẽalẽ dyacona lem vel aliũ sibi annexuz: er q̃ als cura nõ bñt: nõ ẽ tromittit se h 2tõ: sed de curatis dũtaxat ad h q̃ dicanf ꝑuati ipsi obtinẽtes. vt. ẽ. ptz.

Cura duplici foro exercet.

f ¶ Perpetuos. Jn h denat a decre. ẽ. de prebẽ. cũ singla. in ꝑn. li. vi. z est casus diuersus nõ aduersus. Sz q̃ est rõ diuersitatis: Dic q̃ ambitio monachoꝝ cui soli dicta decre. cũ singla. obuiat tãto dãnabilior est q̃to ipi mittẽdo manũ ad aratrũ: respiciẽdoqz retro in ipsis auaricie accendik appetit⁹: vt. ẽ. de elec. q̃rũdã. lib. vi. h aũt vniuersos ꝑpicit. Vel als h ꝑuidet circa incõpassibilia spãlr. illa vo circa multiplicia q̃cũqz sint gñaliter. Uñ notabis er h etiã vbo ꝑpetuos: q̃ ista decre. nõ astringit spales officiales epoz seu ministros sicut sunt pozes claustrales: officiales epoz seu vicarij penitẽtiarij: celerarij: seu siles qui de anno in annũ in suis monasterijs cõmutanf: vt de hoc diri. ẽ.

Mona choz ambitio plus est cõpescẽda q̃ aliorum.

g ¶ Necnõ. vñ si. Supra locuꝫ est papa de cura q̃ exercet in foro als: nũc loquit de illa q̃ exercet in foro 2tentioso quã vocat text⁹ speciale iurisditionẽ. ẽ. de prebẽ. sup eo. lib. vi. z de elec. dudũ. ij. §. tandem.

h ¶ Illa. Scilz beneficia.

i ¶ Ratione beneficioꝝ. Nota q̃ er hoc qõ 2fuetũ est exerceri per ministros bñficiorũ talia ipsa beneficia indicari: iurta hoc qõ dicit talia accipi subiecta q̃lia ꝑdicata ꝑmittũt: vt no. glo. ẽ. de deci. duduz. in fi. z sic nõ curem⁹ de nosbus bñficioꝝ: sed de bis potiꝰ q̃ solita sunt fieri per ministros ipsoꝝ: cũ officium istarũ personarũ ecclesiasticarũ subiectarũ regule sicut sunt canonici: archipbi z sisles. de qbus habes. j. q. iij. saluator. sm diuersas 2suetudines circa diuersa verset: z ideo illis titulis de offi. archi. z ceteroꝝ sequentiũ non potuit dari certa doctrina de certis officijs certis dignitatibus applicandis: imo vnum z idem officium certis quandoqz officialibus applicatur: sicut vides

Subiecta talia sunt q̃lia ꝑmittunt ab eo rum predecatis.

de sacrista ⁊ custode q habẽt sibi cauere de oleo: vt.ℨ.de offi. sacriste ⁊ custodis. Vñ videbis q in ecclesijs aligbus archidyaconat⁹ sunt oĩno sine cura aliqua ⁊ iurisditione: sicut est in eccla valẽtina. ⁊ prepositatus: sicut sunt illi de qbus no. Jnno.ℨ.de prebẽ. de multa.

For spiale ꝛtentiosuz babẽs quid exercere põt,

a ¶ Visitare. No. hic subsequẽter ser q ad spuale forũ contẽtiosum spectant. ſ. visitare/ inquire re/ pcurari/ suspendere/ excõicare/ absoluere ab excõicatiõe suspẽsione. Septimum apponit decre. dudũ. ℌ. tãdẽ. ſ. iterdicere. quoꝝ etiã alter uz tñ sufficeret per se q̃tuz ad penam buiꝰ ꝓstõnis: qõ ptz in hoc qõ. j. addit seu qõ totã ofonez alternatiuã facere videtur: vt ℨ. de rescrip. iter ceteras. Quid ergo erit de illis platis religiosis seu secularibus q ecclias in qbꝰ habent perpetuos vicarios quoꝝ pñtant epis: ⁊ ibi rõne tpalitꝫ de qbus habent eis rñdere: semel in anno visitãt ab antiq̃ de ꝙsuetudine ⁊ pcurantur? Nõ videtur habere locũ bec decre. cum rõne alicui⁹ spualitatis ẽ non faciãt: sed rõne tpalitatis dũtaxat: ⁊ ideo cũ nõ attingãt aliqd qõ verſetur circa subiectionẽ regule nõ ẽ locũ bec decre. fec⁹ aũt si visitatio tenderet ad aliqõ tangẽs diuinũ officiũ quãtũcũq; modicus sicut faciunt alĩq archipbri q nõ habẽt dũ visitãt ingrere nisi de custodia eucharistie ⁊ pãnis altaris ⁊ ſilibus: ita q nõ excõicant nec corrigũt alꝫ nec absoluñt. de q̃ dicꝑ Jnno. ⁊ Hosti. ℨ. de de censi. auctoritate.

Seu alternatiua pte cedentia et ſequentia respicit.

visitare[a] / ingrere[b] / pcuratiões recipere/ suspẽdere[d] / excõicare[e] / seu[f] ab excõicationis ⁊ suspensionis sententijs absoluere[g] de consuetudine[h] vel de iure[i] : iuribus alijs de aliarum cura loquẽtibus in suo roboꝛe quo ad cetera pmãsuris. Nulli ergo oĩno hominum liceat hanc poginam nostroꝝ moderationis statutoũ ꝓstitutionũ reſeruationis inhibitionis ⁊ voluntatis infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis autẽ hoc attemptare ꝑsumpſerit: idignationẽ omnipotentis dei⁹ beatoꝝ petri ⁊ pauli aplorꝝ eius se nouerit incursurum. Datuꝝ Aui niõe. xiij. kal'. decembris. ꝓntificatus nostri anno ſecundo.

Visitare ⁊ pcuratiões accipere qbus pmittitur.

a ¶ Visitare. Sed q ſunt illi q de iure possunt visitare: ⁊ a visitatis pcurationes accipere? De epis ⁊ archiepis nõ est dubiũ: dum tñ sint loca ad se visitabilia: vt.ℨ. de censi. auctoritate. c. perpetuo. lib. vi. Sed nunqd pñoi clerici? Jdem vi causa tpalitꝫ puetuũ: de quib⁹ est eis pfuos vicarios rñdendũ: vt.ℨ. de appel. bone. ⁊ de prebẽ. in lateranẽsi. De his nõ reperi in iure: ⁊ ideo si talia exerceant: credo q magis bec faciãt de ꝙsuetudine/ vel ex institutiõe fundationis q̃ de iure. ar. xviij. q. ij. cleuther⁹. ⁊ ts talia exerceãt/ nõ ꝓpt ẽ solũ cadẽt sub edicto bmõi decre. cũ tpaliter poti⁹ q̃ spualiter videant bec facere: sic ĩ recipiẽtib⁹ albergas. hoc idẽ notant pleni⁹. ℨ. q̃re dic vt ibi. Guil. de mõte lan.

b ¶ Inquirere. Quantũcunq; de modicis reb⁹: dum tñ sint tales que sint ecclesiasticis regulis subiecte: secus de mere ꝓphanis: vt.ℨ. diri.

c ¶ Procurationes. Que ratione visitationis: ⁊ sic de iure debentur: quia secus si ratione consuetudinis pietatis vel cõstitutionis sint alꝫ sine visitatione debite: de quibus loquũtur iura. xviij. q. ij. cleuther⁹. ℨ. de sup. negli. prela. c. ij. de prescrip. cum ex officij. que tales in aliquibus locis vocantur alberge vel cene.

d ¶ Suspendere. Tali suspensione sc̃s que procedat a clave. de qua. ℨ. de excel. prela. tanta. ⁊ que attingat diuinũ officium: vt. xi. q. ij. si quis eps in vtroq. alꝫ autem non potest intelligi de alia suspẽsione qua suspenditur quis a solo beneficio vel alijs actibus tempoalib⁹ a gbus etiã suspẽdit abbatissa que nõ habet claues et alij seculares. de quib⁹ ℨ. de maio. ⁊ obe. dilecta. de penis. noua. de elec. si. compromittãtes. li. vi. ij. rñ. nec de illa de qua loquũtur inra. ℨ. de tẽpo. ordi. ex tenore. ⁊ c. q̃ translationem. vbi de hoc per Hosti. ⁊ de penis. omnis.

Abbatissa suspẽdere põt: licz claues ecclesie non habeat.

Excõicare gd est.

e ¶ Excõmunicare. Quod est extra cõmunionem hoĩum ⁊ perceptionẽ sacroꝝ aliquẽ ponere: siue distrahat a cõmunione hominuꝫ tñ: siue sacramentoꝝ tñ. siue vtriusq;. ⁊ intelligo si excrcendo iurisditionem in foro contentioso solenniter hoc faciat: q; secus si tanq̃ simpliciter curatus. iuxta decre. ℨ. de offi. ordi. si sacerdos.

f ¶ Seu. Jsta est alternatiua. de qua. ℨ. diri. que omnia precedentia et subsequentia respicit. argu. ℨ. de appel. secundo. ⁊ c. inquisitioni.

g ¶ Absoluere. Et sic nota q nõ semp q excõicat absoluit: vt de cõse. di. iiij. sane. de sen. excom. ex tua. ⁊ c. q̃uis. li. vi. C. vbi senatores. quotiens. ℌ. adeo. C. de offi. pcõsul. l. ij. Cõtra. de pe. di. j. verbũ. vbi dr q dñs par ius ligandi ⁊ soluẽdi esse voluit. ex quo vtrũq; pari ꝙditione ꝑmisit: ergo qui soluendi ius nõ habet nec ligandi. de quo dic vt ibi.

b ¶ De cõsuetudine. Puta archidyaconis vel abbatib⁹ sue alꝫ in dignitate ꝓstitus: vt in. c. dudũ. ij. ⁊ requirit q talis consuetudo sit alꝫ legitime per. xl. annos ꝓscripta: vt.ℨ. de consue. cũ tanto. in fi. vbi de hoc. ⁊ dixi plene in extrauagan. suscepti. Sed quid erit de singulis canonicis vel alijs clericis ciuitatis vel dyocesis Beluacẽ. qui ex indulgentia vel consuetudine habent iurisdictionẽ super seruitores suos: nõ tamen q possint excõicare vel alꝫ spualiter seu corpaliter coercere eosdem: vt legitur. ℨ. de foro compe. cum contingat. vel de illis qui habẽt parrochiales ecclesias prebendis suis anneras in quibus iurisditionem spualem obtinent: ⁊ etiam curam animarum ſm quosdã de quibus loquit capitulum. ℨ. de ꝑben. super eo. li. vi. nunqd tales poterũt tenere vnũ beneficium curatũ cũ talibus beneficijs vel prebendis alꝫ de se simplicibus: Credo q sic: maxime si ꝛponas in. c. cum ꝛtingat. coertione sub. tempoali. non spirituali coertione iuxta. c. ℨ. de verbo. signi. querenti. ꝓout exponit ibi Hosti. qꝰ iurisditio tẽporalis nõ red dit beneficium curatũ: nec alꝫ incõpassibile alijs. Hoc idem facit po istis archidya. vel alijs beneficiatis qui licet habeãt villas vel castra suis beneficijs: alꝫ simplicibus annexa: in quib⁹ iurisditionem obtinent tatũmodo tpalem: non tamen ꝓpter hoc eorum beneficia curata dicentur. Et idem credo de istis ecclesijs ruralibus in quib⁹ rectores decimas ⁊ ꝓmitias pcipiũt: nulla tñ cura aliarum exercent inibi: vel q; nõ sunt ibi parrochiani: vel q; si sint q; forte supuenerunt ibi aliqui bordalarij: vel alꝫ ab antiquo sunt ibi pauci ignes: cura tamẽ aliaruꝫ illoꝝ per vicinos ꝓsbyteros ab antiquo exercetur: ⁊ oblationes ⁊ ſtia ipsis soluũt: qõ potest fieri de iure. ℨ. de deci. cuꝫ sint hoſes. ⁊. c. in aliquibus. in fi. Sicut nec religiosi possunt dici curati: lꝫ decimas ⁊ primitias alicuius parrochie percipiant ex aliquo titulo iusto. ℨ. de deci. ſtatuto. lib. vi. ⁊. c. religiosi. concil. vienẽ. Ad decre. super eo. dicꝰ illa cura vel iurisditio spiritualis non inest ibi prebendis que sunt principales sed ecclesijs potius que sunt accessorie: ⁊ sic ecclesia non indicat ibi vt ꝓncipale. ar. ℨ. de ꝑben. exitirpãde. ℌ. qui vo. ⁊ sic ꝓsequendo dat iurisditionẽ: q; si nedũ ipsam dat ꝓstitutis in dignitatib⁹: imo ꝑpuatis personis: vt in decre. cũ contingat. nec alibi est ita expſſum: vt no. Hosti. nõ tamẽ põt dare potestates excõicandi talib⁹ ꝑuatis ꝑsonis: vt.ℨ. de offi. archi. cum satis. nec degradandi seu deponendi: vt.ℨ. de elec. transmissa. ſm Host. ibi: nec etiã capiendi clericos seu corpaliter puniendi: vt credo. arg.ℨ. de cle. cõiug. clerici. lib. vi.

Religiosi nõ pñt de cura.

Ecclesia tio dotata dano ꝛc. nõ pñt de ꝙsuetudine.

i ¶ De iure. Sed quis est ille qui de iure possit ꝑmissa vel eoꝝ alterũ exercere satis est dubium. Dic videtur dicendus q; in hoc casu illi dicuntur habere ꝑmissa de iure qui eligunt ab aliqbus supra se in pelatos ⁊ per superiores suos cõfirmant: nam ts per electionem ius administrandi quis acquirat: non tñ exercitiũ donec sit cõfirmat⁹ maxime in exercitio cẽsure ecclesiastice. de quo plene in glo. no. lxiij. di. quãto. ⁊ per Jnno. ⁊ Hosti. ℨ. de offi. ordi. cũ ab ecclesiarũ. ⁊. c. quanto. per electionez cẽsi exercit⁹ ⁊ quodlibet collegiũ sibi imperatoꝛ ⁊ prelatũ eligit. xciij. dis. legũ. sed iste in solas ꝑsonas eligentiũ iurisditionem obtinet: ⁊ sic est iudex ꝑsonarũ nõ territoriũ: qõ territoriũ solus eps de iure cõi obtinet in dyoce. fua. xvi. q. vij. oẽs basilice. nisi forsan talis inferior prelat⁹ haberet certas parrochias: vel alia loca ꝓ territorio inꝛta. c. ℨ. de ꝑben. super eo. lib. vi. sed hoc potius esset de cõsuetudine q̃ de iure: ⁊ hic de iure loqmur tñ. ⁊ hoc qõ dixi de electis confirmatis: idem dico de institutis per epos institutiõe auctoꝛizabili: dum tamen ꝑsint ꝑsonis collegiatis: ⁊ curã aliaꝝ in ipsis exercẽant: de qbus loquit. c. de rescrip. ⁊ si principalis. cõcil. vienẽ. ⁊ dic per Hosti. ℨ. de offi. ordi. cũ satis. ⁊ idẽ de approbatis a iure sicut sunt electi in cõcordia. de qbus. ℨ. de elec. nibil est. in fi. ⁊. c. in dẽnitatib⁹. lib. vi. lꝫ q̃tuꝫ ad veritatẽ iste pene spuales nõ possunt fieri p moniales cũ ꝓcedãt a clave: ⁊ clauis vsus nõ cadat in moniales: vt legit ⁊ no. ℨ. de excel. prela. tanta. ⁊ de peni. noua. ⁊ de ẽb. sig. ꝙrenti. cũ silibus. de iure eñ seu de ꝙsuetudine nõ, ꝓpie cadũt iste pene spuales in singlares ꝑsonas. vt. ℨ. diri. Sed qd de curatis parrochialiuꝫ ecclesiaꝝ: nunqd possunt istas spuales penas exercere: ſcz excõicare/ suspendere/ vel interdicere: De hoc nihil ad nos ad ꝑsens: sed dic per Jnno. ⁊ Host. ℨ. de offi. ordi. si sacerdos. ⁊ in sum. Host. de senten. excõ. ℌ. quis possit excõmunicare. ⁊. j. q. j. nemo.

None spirituales possint exercere per moniales. Curam animarum possint exercere cõcurre.

¶ Declaratio amplissima ⁊ luculẽtissima extrauagãtis execrabilis q̃ est vna de. xx. glosatis p dñm zenzelinũ sub titulo de prebendis.

EXecrabilis quorũdam ambitio ꝛc. Super hac nona cõstitutione dubitatues insurgũt ⁊ questiones vt sequit. Jprimo in quibusdam ecclesijs. puta Aniciẽ. Leod⁹. ⁊ similibus. sunt quedã officia vel beneficia q̃ vocant abbatie: quaꝝ alique habent animarum curam et parrochias. Alique nec curam animarũ habent nec parrochias: imo alique nec ecclesie nec dignitates vel personatus esse censent: ⁊ tamen canonicis ipsarũ ecclesiarũ assignant seu cõferri cõsueuerunt: ita q; canonicus habet prebendam ⁊ illam abbatiam. Queritur vtrum huiõi officia seu beneficia veniant in constitutionẽ: ita q; canonic⁹ talez abbatiam cũ suo canonicatu obtinens: teneat ipsaꝝ dimittere si extra eã habeat aliam dignitatem vel personatum quos licet vigoze dicte constitutionis noue retinere.

Religiosi nõ pñt de cura.

¶ Cum abbatia curata poterit retinere dignitatem non curatam: alꝫ non. vel isto modo nõ põt retinere aliud beneficiũ curatuꝫ vbi curam animarum annexam habet ecclesia.

¶ Jtem in aliquibus ecclesijs sunt quedam custodie quarum custodes non habent legere nec cantare: nec se diuinis officijs intromittere in ecclesia: nec alꝫ curam aliquam in ecclesia exercere: sed solum pulsare cãpanas: parare ecclesias pãnis aureis: aut portare libros i choro: luminaria accendere: custodire reliquias: thesaurum ⁊ similia ministeria in ecclesia expẽsis propijs facere: quaꝝ expẽs. occasione cuiusdem custodijs fuerunt postmodũ annexe alique parrochiales ecclesie cum animarũ habentes: in quibus cura exercẽt per proprios ⁊ perpetuos sacerdotes: licet in eis sic annexis custodes habeant de consuetudine

suetudine visitare: excõmunicare delinquentes ⁊ absoluere: ⁊ bonum occasione predictarum ecclesiarum quasi archidyaconi vulgariter nominatur ⁊ reputantur. Nunc queritur vtrum tales custodie veniãt in cõstitutionem predictam: ita q; habentes eas teneantur illas dimittere potissime cum quodã tpe in aliqbus ecclesijs orta materia questionis inueniatur esse sententialiter diffinitus tales custodias nec dignitates vel personatus esse: nec curam animarum habere: sed simplicia esse officia absq; cura. ¶ Cadunt sub constitutione.

Respõsio

¶ Jtem sunt alique ecclie vbi rectores creanꝛ per electionẽ: ⁊ vocant creati q̃ aliqs abbates: q̃ rectores: q̃ ꝓpositi: q̃ archimãdrite: q̃ diuersis alijs noibus ſm cõsuetudinẽ locoꝝ: nulla tñ cura habent nisi q; canonicos cõgregant tanq̃ caput sicuti est in partib⁹ apulie. Queritur vtrũ talia bñficia veniãt in ꝓfatã cõstitutionẽ? ✣ De iure cõmuni videt q; habeãt curam ⁊ iurisditionẽ per electionẽ ⁊ cõfirmationem: sed si per ꝓuilegium vel constitutionem approbatam amiserant: curam non habent. ¶ Non cadunt in constitutione.

✣ Alis cõsuetudiné.

Respõsio

¶ Jtem quidã ex dispẽsatione aplica duas obtinent in diuersis ecclesijs dignitates: quarũ alteri dũtaxat cura ĩminet animarum: ⁊ cũ eisdem simul plures canonicat⁹ ⁊ ꝑbendas: in alijs tñ ecclesijs quib⁹ canonicatib⁹ ⁊ prebẽdis parrochiales ecclesie sunt annexe in qbus perpetui vicarij debẽt institui: in aliqbus tñ earũdez propter ꝓcuratoris obtinẽtis bmõi dignitatẽ in remotis agẽtis: ⁊ hoc ignorãtis desidiaz seu negligentiã reperiuntur tempoꝛe ꝓstitutionis nostre nouiter promulgate esse vicarij tpales. Modo queriꝝ an ſm formã dicte cõstitutionis dictus obtinẽs dignitates bmõi canonicatus ⁊ prebendas tales cũ parrochijs sic annexis si dignitates voluerit retinere: dimittere teneatur illas in qbus contra iuris debitum reperti sunt dicti vicarij tempoꝛales: vel hoc nõ obstãte cum ꝓpter talem desidiam non possit natura beneficioꝝ censeri mutata quin ꝓfate parrochie sint canonicatib⁹ ⁊ prebendis ipsis annexe ipsos possit licite retinere: potissime cum idem obtinens postq̃ sciuit de tali desidia pcuratorum suoꝝ ad ipsas ecclesias elegerit vicarios repꝛesentãdos ⁊ instituendos perpetuo in eisdem: lꝫ nondũ potuerint ordinarijs pꝛesentari ꝓpter tẽporis bꝛeuitatem. ¶ Non cadunt sub constitutione.

Respõsio

¶ Jtem querit: nunqd officia romane curie cõputenꝛ in numero officiorum quo ad nostrã cõstitutionem: ita q; si qs habet duas alias dignitates teneatur aliam dimittere vel possit retinere omnes si vna illarum erat sine cura. ¶ Nõ cõputantur nec cadũt in ꝓstitutione.

Respõsio Archiꝑs byteroꝝ bituricẽsiũ. dyocesis q̃ litas.

¶ Jteꝛ archipbꝰ byteraꝰ bituricẽsi. dyoce. visitationẽ ⁊ iurisditionẽ habẽtes cõsueuerũt cõferri parrochialiũ ecclesiarũ rectoꝛibus ipsi⁹ dyocesis per ipsos archiepos: sed statim archiepo defuncto desinit esse archipꝛesbyter ille qui per eum fuerat positus: ⁊ caplin ecclie bituricẽsi. creat archipbꝰ os nouos. creato vo archiepo cessant archipꝛesbyteri positi per caplin: ⁊ archiepꝰ ponit nouos ⁊ q̃s positos amouet pro libito volũtatis: ⁊ ita fuit de antigs tpibus de quo non extat memoria obseruatum. Queriꝝ vtrũ archipꝛesbyteraꝰ bmõi sub ipa ꝓstitutione cadant adeo vt ille qui bmõi archipꝛesbyteratũ cũ haberet parrochialẽ ecclesiam acceptanit vtrũq; retinere valeat: ⁊ si nõ vtrum de iure ceciderit a iure parrochialis ecclesie per acceptationez archipꝛesbyteraꝰ: ⁊ si nõ ceciderit ab eo iure vtrũ retinere possit parrochialem ecclesiam quã primo obtinuit? ¶ Nõ cadũt sub constitutione.

Respõsio

¶ Jtem in regno apulie sunt ecclesie habẽtes parrochiam tenuissime quo ad fructus: ꝓpter qõ ordinarij ⁊ alij ad quos spectat collatio siue ꝓuisio dictarum ecclesiarũ de moꝛe patrie vni cõsueuerunt pluralitatem taliũ ecclesiarũ cõferre: nec recipiẽtes ipsas ecclesias ꝓpter hoc se faciunt promoueri ad sacerdotiũ: nec etiam ad sacros ordines: ⁊ faciunt deseruiri dictis ecclesijs per vicarios tpales in ꝛta beneplacitum suum. plurimi preterea summi pontifices pluriꝝ cõtulerũt q; possent acceptare in dictis partibus beneficiũ vsq; ad valoꝛẽ. xv. librazuꝫ vel xl. vel. lx. vnciarum auri: cuius concessionis pretextu est videre q; obtinuerint quinq; q̃draginta ⁊ seraginta de dictis ecclesijs. Modo queritur, vtrum reuocatoria nuper facta ad supradicta beneficia siue ecclesias se extendat. ¶ Respondetur q; sic.

Respõsio

¶ Eps cum suo capitulo subuenire volens exiguitati cuiusdam collegiate ecclesie sue dyocesis quandã parrochialẽ ecclesiã eiusdẽ dyocesis (rectoꝛis ipsius accedente consensu) post cessum vel decessuꝫ rectoris huiusmodi dicte ecclesie collegiate vniuit. Nunc vo predictam ecclesiam vigoze noue cõstitutionis vacare contingit quodaz alio curato beneficio electo a rectoꝛe prefato: ⁊ predicta ecclesia re ⁊ vbo dimissa. Hinc queritur an prefata vnio sub forma prescripta locum sibi vendicet reseruatione dicte constitutionis non obstante vel econtra.

Respõsio

¶ Sub constitutione cadit vel reseruatur domino nostro.

¶ Jtem dubitatur si predicta vel cõsimilis vnio facta fuerit per sedez apostolicam: ⁊ sub forma predictorum verborum: quid iuris?

Respõsio

¶ Respondetur. vt. ℨ. proxime. dum tamen legitime sit facta vnio.

¶ Jtem quidã archidyaconus in suo archidyaconatu obstante sibi lõga cõsuetudine nõ põt ingrere nec suspẽdere nec excõicare vel absoluere: nec aliquam iurisditionẽ exercere: sed ecclesias rectoꝛ sui archidyaconatus visitare põt ⁊ pcurationes ab eis recipe dũtaxat. Queritur cuꝫ alꝫ talis archidyacon⁹ nullã habeat parrochialẽ ecclesiã annexã dicto archidyaconatui an ex ꝑmissis sub forma dicte cõstitutionis noue curã animarũ habere reputet? Et est querẽtis intẽtio: vtrũ oratio

foluta posita prope finem ꝓstitutionis predicte necnon ibi: ⁊ illa quoꝝ rum ministris ratione beneficioꝝ huiusmodi competit visitare/ ingrere/ pcurationes recipe/ suspẽdere ⁊c. ponak pro cõiunctiua in casu dicte constitutionis ¶ Cõprehenditur sub cõstitutione.

Respõsio

¶ Jtẽ cũdã beneficiũ curatũ obtinẽti ꝑuium est de quodam archidyaconatu in quadã cathedrali ecclesia: cuius archidyacon⁹ ratione idem archi. caput est cuiusdã ecclesie collegiate secularis: hic archidya. est in possessione pacifica vel quasi visitandi ⁊ procurationes recipiendi dũtaxat. Ceterũ possessionem dicte collegiate ecclesie nec habet/ nec habuit/ nec regimen canonicoꝝ ipsius: nec quicq̃ percipit de decimis ⁊ aliis fructib⁹ beneficij sui ꝑdicti: oibus bis de facto per aliũ occupatz ⁊ detẽtis. Et bis queriꝝ cũ prefat⁹ archidyaco. pro parte sit in possessione iuriũ spualium predicti archidyaconat⁹ ⁊ pro parte nõ: cum curã non habeat pꝛsonarum sue collegiate ecclesie ꝑdicte: ⁊ sup ea ⁊ aliꝫ iuribus ipsius pendeat lis in curia: vtrum talis archidyaconus retinendo istud curatum beneficium pena noue constitutionis astringatur. ¶ Curã habet ⁊ sub constitutione cadit.

Respõsio

¶ Jtem quidã in ecclesia collegiata ⁊ iurisditione ordinarij exempta ⁊ aplice sedi subiecta obtinet decanatũ: ⁊ in ea est caput caplĩ: ad decanatum assumit decanus per electionẽ: nec electus a caplo alia cõfirmatione indiget de cõsuetudine: sed tñ electꝰ instituit ⁊ installat a caplo de ꝙsuetudine supradicta. ipse vo decanus rõne dignitatis ꝓuocat canonicos ad caplĩ: ⁊ hz in caplo primã vocẽ: vor tñ ipsi⁹ plus q̃ simplicis canonici in effectu nõ operaꝝ. Ipse per se insolidũ rõne dignitatis: nec visitat: nec pcurationes recipit: nec excõicat vel suspendit: aut etiam interdicit: nec audit cõfessiones vel absolvit: nec predecessores eius vna cum suo caplo ꝑdicta ꝙsueuerũt exercere: lꝫ ipse ⁊ predecessores eiusdẽ vna cũ suo caplo excessus clericoꝝ ꝑdicte ecclesie interdum delinquentiũ corrigere ꝙsueuerũt: ⁊ punire per chori ꝓuationes ⁊ distributionũ grossoꝝ fructuuꝫ bñficioꝝ que in ipa ecclia obtinent: ⁊ ad ipsi⁹ capli dispositionẽ pertinent ꝙsidentem ⁊ substractionẽ: ⁊ ipsoꝝ delinquẽtiũ corpoꝝ detẽtionẽ: aliqñ dũtaxat citra aliquius alteri⁹ iurisditionis spualis exercitiũ videlz visitãdi/ corrigẽdi/ pcuratiões recipiẽdi/ excõicandi/ suspẽdẽdi/ vel aliter seu alis interdicendi/ ꝑfessiones audiẽdi/ penitẽtias imponẽdi vel absoluendi. Quare cũ dubitẽ an in casu sili ꝓstitutio noua ꝑfata loquẽs de bñficijs curã hñtib⁹ aiarũ vẽdicet sibi locũ. Queriꝝ vtrũ decanus decanatũ ꝑdictũ cum alio bñficio seu dignitate curã animarũ habente intra ꝓstitutionẽ antedictam ex dispensatione dudũ obtenta possit licite retinere sine pena cõstitutionis eiusdem: ¶ Curam habet ⁊ sub cõstitutione cadit.

Jurisditio spualis ĩ multꝫ cõsistit.

Respõsio

¶ Jtem in regno sicilie cõiter ecclesie parrochiales ⁊tq̃z curate cõsueruũt per apostolicã sedẽ ac etiaz ꝙ ordinarios. plures vni dignitates ⁊ alias parrochiales ecclesias siue curatas obtinẽti cõferri: lꝫ illi ꝙbus cõferebant essent ipuberes q̃ñz: vel legitima etate minores: ⁊ q; ecclie supradicte quantũ ad eos ꝙbus taliter cõferebant nõ censebantur esse ſm ꝙsuetudinẽ a longis retro tpibus in dictis partib⁹ obseruatã: q; cura eaz in ipsis per capellanos etiã non perpetuos gerebaꝝ. Cum itaq; multi fuerunt in curia romana: ac regno ꝑdicto ⁊ alijs partib⁹ q̃ per collationẽ aplice sedis ⁊ ordinariorum obtinuerint plura ⁊ multa talia bñficia: q̃ ex virtute constitutionis ꝑfate nuper edite sup curatis bñficijs dimittẽdis oporteret eos dimittere: piuz esset q; circa eoꝝ indẽnitatez aplica benignitas ꝓuidere dignaref: ⁊ scitari nr̃e placeret. Modus cõgruus videt q; ꝓtuz ad tenoꝛẽ ꝓstitutionis ꝑdicte beneficia parrochias habẽtia siue curas in partib⁹ supradictis decernerent perinde haberi: ac si fuissent ipsa ⁊ ipsoꝝ cure per perpetuos vicarios gubernate: ⁊ q; futuris tpib⁹ p vicarios ꝑpetuos gubernẽtur: ⁊ q; illi qui dicta bñficia obtinebãt ⁊ nondũ dimiserũt ipsa nõ teneanꝛ dimittere: si qui vo dimiserint eadẽ ab ipsa (quescunq; fuerint) auctoritate nr̃a restituant in integrũ: ac ad eosdẽ redeãt: ac si ea nullaten⁹ dimissent ꝓstitutione predicta in ẽxium sup hoc edita non obstante.

¶ Dimittant ⁊ de ꝓuisione facienda deliberabitur.

Respõsio

¶ Jtẽ querit vtrũ ꝑfata ꝓstitutio astringat aliquẽ⁹ ñitem ecclesiaz curatã ⁊ canonicatũ ⁊ ꝑbẽdã facerdotalẽ simul q canonicat⁹ ⁊ ꝑbẽda requirit residentiã personalẽ? ¶ Non cadit sub constitutione.

Respõsio

¶ Jtem in quadã ecclesia cathedrali fuit olim facta compositio inter epm ex vna parte ⁊ caplĩ ex altera q; vicaria q̃ q̃ñz collata fuerat clericis q̃ñz laicis soli canonico per epm ad quẽ spectabat collatio conferret: qui vicarius nihil spãliter hz in ecclesia: nec hz aliqõ officium nec aliquã prerogatiuã: sed de obuentionib⁹ curie vel iurisditionis seculares ciuitatis habet tertiã partẽ: ⁊ in hospitio vicarie habet carceres ⁊ custodem qui vna cum custodibus episcopi custodit captos.

¶ Dimittat ⁊ de ꝓuisione facienda deliberabitur.

Respõsio

¶ Jtem in eadem compositione continetur q; vnus archipꝛesbyteratus qui appellatur a nomine cathedralis ecclesie: vtpote archipꝛesbyteratus ferrarien. soli canonico conferretur: non tamen archipꝛesbyter habet aliquam prerogatiuam in ecclesia vel ciuitate: sed habet ecclesiam curatam annexam archipꝛesbyteratui: ⁊ visitat certas ecclesias: ciam contra resistentes visitationi potest censuram ecclesiasticã exercere: sed aliã iurisditionẽ non habet. dispensatũ est cuꝫ tali auctoritate aplica q; possit dicta beneficia retinere vna cũ quadã ecclesia cui⁹ cura per vicarium perpetuũ gubernatur. Nunc dubitatur an dicti duo viceriatus ⁊ archipꝛesbyteratus possint dici beneficia in eadez ecclesia.

Respõsio Ratio dubitationis est cum sola nomina habeant ab ecclesia cathedrali: ꝛ solis canonicis conferantur. ¶ Non cadit sub ꝯstitutione.

¶Item dubitatur an constitutio execrabilis extendat se ad prefata tria beneficia. ¶ Constitutio non extenditur.

Respõsio ¶Quidã habẽs vnã ecclesiaz curatam sine perpetuo vicario: habet aliã curatã in qua est perpetuus vicarius. Querit an possit nõ obstãte noua cõstitutione vtrũqz retinere: maxime si super hoc fuerat cũ eodem legitime dispensatum. ¶ Rñ. q͡ sic. Hm constitutionem istam.

Respõsio ¶Item cum cõstitutio liget infra mẽsem a tpe notitie: ꝛ ꝯstitutio ipa nõdũ sit publicata nisi in romana curia: ꝫ ad aliqs extra curiã perueniat p famã seu rumorẽ: ꝛ ad aliqs prelatũ quorũdã dũtaxat. Queritur a quo tpe incipiat currere dictus mensis anteq͡ constitutio ipsa p prelatos vel deputatos ab ipsis fuerit solenniter publicata in ecclesijs cathedralibus eozundem ꝛ alijs locis solẽnib⁹ in quib⁹ ꝫsueuerunt talia publicari. ¶ A tempore notitie: als a tpe constitutionis noue.

Respõsio ¶Item cum per ꝯstitutionẽ eandẽ dimitti debeant beneficia curata infra mensem vnico retento dũtaxat ꝛ alia dimitti debeant: nedũ verbaliter sed etiã realiter ꝛ absentes: a beneficijs in curia vel alibi cristen tes verbaliter ea dimittant ꝛ realiter/ qõ possunt. Querit an per hec fit cõstitutioni satisfactũ dũ tñ postmodum non impediant per se vel alios illos quib⁹ dis papa de beneficijs sic dimissis seu resignatis duxerit prouidendum. ¶ Faciant realiter vt citius possunt.

Respõsio ¶Adomat⁹ de graphicano significauit paternitati nře: ꝛ. ſ. ꝓiorat⁹ tus curã aliaꝝ habẽtes cadunt sub ꝯstõe in quibus nõ sunt ppetui vicarij. ꝓfacbasi⁹ pbr significauit paternitati nostre: ꝛ. ſ. Ecclia parrochialis in qua sunt plures sacerdotes quoz glibet officiat eam per certas hebdomadas ministrando sacramenta. ¶ Cadit sub forma.

Respõsio ¶Item prioratus habens parrochialem ecclesiam sine perpetuo vicario cadit in constitutione: habens perpetuum non cadit.

Respõsio ¶Quoniam si habent curam/locum habet constitutio: als non.

¶Item idem in domibus beate Marie theutonicorum bethleem ꝛ similibus.

Ioannes. xxij.

¶Episcopatus thololanus in redditibus plurimum abundans in nouam metropolim propter multipliceꝫ cãs hic expressas erigitur: cui pro suffraganeis ecclesijs sunt deputate quattuor ville in nouas ciuitates erecte adiecta cum illis ecclesia appamiarũ. Et quibus epis ꝛ archiepis prius suberant: quidqz earũ cuilibet p redditibus sit assignatum hic exprimit: ꝛ tandem censure ecclesiastice in rebelles pferunt. Aduerte q͡ ecclesia de vauro ꝛ ecclesia de murapice sunt sub ecclia tholosana tanqz͡ suffraganee: licet de illis hic mẽtio nulla fiat. Vtilitas ex hoc capitulo habek: quoniã cognoscim⁹ causas erigendi ꝛ diuidendi ecclesias: alias alijs subijciendi ꝛ aliaꝝ ab alijs eximendi: ꝛ ad solum papam hec omnia spectare: cu in singulari priuilegio maiores cause maioraqz negocia reseruãtur. pater in cap. j. de trãsla. epi. cum suis congordantijs. Capitulum. iiij.

Messis mlta: operarij pauci

SAluator noster cui⁹ nutui cũcta seruiunt: in agro mũdi huius messem multã aspiciẽs ꝛ operariorũ raritatẽ attẽdens: dominũ messis rogandũ esse vt in illã operarios mitteret censuit: ꝛ ipse idẽ etiã exies mane veluti pfamilias diligens horis diciuarijs oparios in vineã suam misit. Romanus itaqz pontifex sicut eodez dño disponente vicari⁹ eius in terris esse dinoscitur: sic ꝛ ipsius actib⁹ (cinctũ sint humana fragilitas) se cõformare tenek. Vbi ergo superexcrescere messez pplũ videlz multitudinẽ viderit: operarios dz opportunos adijcere: ꝛ iuxta ppheticũ verbũ augere custodiã: custodes ꝛ cultores idoneos in dominicam vineã destinare. Sane cõsiderantes attentius: ꝛ intra pectoris claustra meditatiõe solicita reuoluentes q͡ in tãta multitudine populi quãta fecũdauit altissim⁹ ciuitatẽ ꝛ dyocesim tholosanã: singulox vultus nequibat (vtcõdecet) vnic⁹ pastor ispicere: aut alias partes boni pastoris iplere: q͡ gs durum erat atqz difficile per tã latam ꝛ diffusam dyocesim ad vnũ tñ a pstonis ecclesiasticis ꝛ mundanis recursum haberi. Attendẽtes etiã q͡ licet tholosanus episcopatus redditibus abũdaret tmensis: nõ tñ superat hucusqz memoria q͡ ex suozum apulẽtia copiosa redditus aliqd in ecclia vel dyocesi tholosana pueniss̃et in diuini cult⁹ augmẽtũ: imo sic ex adipe pdierat ꝛ prodibat ini-

Jnigtas sepe pdit ex adipe et ꝑpulẽtia.

quitas vt multo iam tpe luxus circa carnis desideria: cuectionũ põpa: imensitas cliẽtele: imoderata diffluxio in parentes: sumpt⁹ enormes: autysus extraordinarij sibi vendicassent ibidem q͡s totũ ꝓtimoniuz crucifixi: ꝛ verecundũ erat ne ꝑsul vnicus tholosanus incrassatus ꝛ dilatatus ꝛ excessiuis hmõi opib⁹ als supbus pericu loseꝛ recalcitrans deũ factorẽ derelinqueret: ꝛa suo salutari recedens pnicioso exemplo in subditos deriuaret.

Dyui⁹ qfigz sunt causa dei relinquẽdi.

Pensantes quoqz q͡ sancte memorie Clemẽs papa. v. pze. no. eo etiam tpe quo ciuitas ꝛ dyocesis ante fatẽ lõge minus in populo ac redditib⁹ affluebãt: tũ extũc bñdicente dño incredibiliter creuerint in vtroqz: et iugiter crescere dinoscanꝫ spiritu beate cõsiderationis inducẽt⁹ ad diuisionẽ ep̃atus eiusdẽ firmiter dum viueret intẽdebat: lz mortẽ puent⁹ suũ in hac parte nequerit ꝑplere cõceptũ. Nos piũ pdecessoris nr̃i, ꝑpositũ in effectũ volentes adducere: ꝛ tã dissipare malũ qõ pdictoz redditũ copia excessiua, pduxit: q͡s etiã cultũ augere diuinum: ꝛ spũalẽ aiaz pfectũ quec̃ iuxta facultatis exigẽtiã ꝛ diffusam latitudinẽ dicte dyoc. sufficẽs numerus in eades vtilitate ꝑsulũ deputek̃ in dubio puenire speramus: p mouere salubriter intẽdẽtes. Pdemissis ꝛ aljs suadẽtibus iustis causis ex certa nr̃a sciẽtia de fratrũ nostrorũ consilio cõcordi: ꝛ aplice plenitudine potestatis: ad laudẽ dei: exaltationẽ eccl̃e fideliũqz salutẽ: ep̃atuz ipsum dictãqz dyocesim tholosanã aplica auctoritate diuidimus ĩ iqz dyoce. q͡s p certos distigui limites faciem⁹. Volẽtes ac decernẽtes q͡ pter ciuitatẽ tholosanã q͡ suã ꝑpriã ꝛ distinctã habebit dyoce. certis finib⁹ limitãdã subscripte q͡ttuor ville quarum q͡libet eisdẽ cõcilio ꝛ auctoritate ĩ ciuitatẽ erigim⁹: ꝛ ciuitatis vocabulo ifignim⁹. ſ. de mõte albano ꝓidem de caturceñ. dyoc. cui adijcie̅ certa pars dicte quõdã dyoc. tholosanc: ac scti papuli de riuis ꝛ de lũberijs. de ipsa quõdaz tholosana dyoce. existẽtes. iiij. sepatas dyoc. habeãt certi⁹ limitib⁹ distinguẽdas. Q͡s beati martini de mõte albano vbi corp⁹ scti theodori ꝓfessoris dr̃ esse recõditũ ꝓdicte ciuitat⁹ mõtis albani: ꝛ beati papuli dicte ciuitat⁹ scti papuli. Marie de lumberiaco: ciuitatis ꝑfate lũberiaci: nec nõ beate marie de riuis eccl̃ie ipi⁹ ciuitatis rimeñ. sint dcetero ꝛ habeank perpetuo eccl̃e cathedrales. Et q͡ ecclia tholosana sicut solẽniori statu ꝛ ꝺditione potiori refulget: sic ꝛ grandioris honoris titulis efferenda est: ipsaz hucusqz suffraganeã eccl̃ie Narbon̄. ac totã quã dam dyoce. tholo. de fratrũ nr̃oz ꝓsilio: ꝛ ex certa nr̃a sciã ꝛ aplica plenitudine ptãtis ab omni iurisditiõe ptãte ac subiectiõe archiepi capli ꝛ eiusdẽ eccl̃ie narbon̄. penitus eximentes. eã ad laudẽ diuini nois ꝛ honorẽ eccl̃ie sctẽ sue in archiepalez seu metropolitanã erigim⁹: eãqz honoribꝰ ꝛ insignijs sedis metropolite decoram⁹ auctoritate aplica decernẽdo vt ex nũc p metropolitana eccl̃ia in perpetuũ habeak̃. Et q͡ etiã dignũ est vt ex q͡ de filia facta mater metropolitice dignitat⁹ suscepit insignia: suffraganeoz cõgruũ numerum filiarũ ac decẽtẽ puiciam habeat vt ad iudiciuz archiepi tholosani qui pro tpe fuerit oẽs causes suffraganeoz epoz ꝛ personarum ecclesiasticarũ ac ciuitatũ eiusdẽ puicie iuxta sacroz ꝛ canonũ referant. ¶Nos ꝑfatas. iiij. ciuitates ꝛ ecclesias cathedrales cũ eaz dyoce. (vt ꝑmittit) distinguẽdis: necnõ ciuitatẽ ꝛ eccl̃ias appamiaz cũ sua dyoce. exnũc ipsi⁹ eccl̃ie tholo. suffraganeas ac de puincia tholosana in ppetuũ foze decernim⁹: ꝛ iure metropol. subijcimus ꝛ subiectas eẽ volumus eas illi. Prenoiatas mõtis albani q͡ de dyoce. caturceñ. ꝛ bituricẽñ. puincia et appaniaz ciuitates: ꝛ ecclias q͡ de puicia narbon̄. hactenus fuisse nosc̃unt. Necnõ reliquas tres ciuitates ꝛ ecclesias scti Papuli rimeñ. ꝛ lũberiaccñ. q͡ ab olim de dyoce. tholosa. fuerũt cum earũ dyoce. cõuẽtib⁹: collegijs siue capitulis a iurisditiõe potestate ac subiectiõe

Eccl̃ia tholosana quãtũ habuit ĩ redditibus.

Eccl̃ia tholosana suffraganea nar bon. eccl̃.

Eccl̃ia vna q͡ fit mater de filia.

quacũqz

Ecclesia tholosana quãtũ habuit ĩ redditibus.

quacũqz bituricen. ꝛ narbon̄. archiepoꝝ ac caturcẽ. et quõdã tholosa. epoz capl'oz ꝛ abbatũ atqz cõuẽtuũ et ordiariox quoxlibet alioz eccl̃iasticoꝝ qb⁹ qõlibet fuerãt bucusqz subiecte: auctẽ pñtiuz ppetuo eximẽtes de ꝑdictoz ꝓsilio ꝛ plẽitudie ptãt̃. De bõis aũt redditibus: puẽtib⁹ ꝛ iurib⁹ dcti quõdã cpat⁹ tholosa. ipi tholosa. decẽ milia ꝛ singlis aljs ꝑdict⁹ eccl̃ijs (appamiaz excepta cui de ipis bõis: redditib⁹: ꝛ puẽtib⁹ iurib⁹ vltra illa q͡ hẽ dinoscit certã assignabim⁹ portionẽ nr̃is aljs lr̃is distiguẽdã) singla qnqz milia lib. turo. annui redditꝰ ꝛ ppetui puẽt⁹: q͡ qdẽ vnicuiqz illaz suisqz põtificib⁹ (dignitate ac onẽ ꝛ circũstãtijs aljs attẽte pẽsatis) debẽ sufficẽ vidim⁹: ꝑter reddit⁹ puẽt⁹ ꝛ iura q͡ ad ꝑdictas eccl̃ias ꝛ puẽt⁹ eaz ãtea ptinebãt: de qb⁹ ad honorẽ dei ꝛ ipaz eccl̃iaz ꝛmodũ ĩtẽdim⁹ ordiare: exnũc auctẽ ꝑdic. de ꝓsilio ac plenitudie mẽoratis cõcedim⁹: donam⁹: ac ẽt deputam⁹ pcipiẽda integralit̃ p ipaz ecclesiarũ ꝑsules q͡ p tpe fuerit ĩ reb⁹ ꝛ locis cuilibet magis adiacẽtib⁹ ꝛ vicinis iuxta distictionẽ seu limitatiõẽ dyoce. singulaz p alias nr̃as lr̃as faciẽdã. Interi tñ distictiõe seu limitatiõe ꝑdicta pẽdẽte volum⁹ q͡ eoz q͡libet sũmã cũ ꝓtingẽtẽ p rata accipiat ãnuati de bonis redditib⁹ puẽtib⁹ ꝛ iurib⁹ añdict⁹ p man⁹ eoz q͡s ad ꝑ puiderim⁹ deputãdos. Reseruãdo vo redditũ: puẽtũ ꝛ iuriũ ipoz qõ (fcã de illis vt ꝑmittꝰ est assignatiõe) superit: necnõ iurisditionẽ spũalẽ ꝛ tpalẽ que ad dictũ quõdã epatũ tholosañ. vsqz ad tps diuisiõis hmõi ptinebat. ꝛ q͡ distictiõe seu limitatiõe post tacta pẽdẽte faciem⁹ p idoneas exerceri psonas. Ac bñficia ẽt si dignitates psonat⁹ ac officia existãt (exceptis bis ad q͡s p electionẽ assumit: ꝛ i qb⁹ vl ad q͡ auctẽ lr̃ax apo. alicui seu aliqb⁹ ius ẽ aliqõ acq̃situ: qb⁹ p id nullũ volum⁹ ꝓiudiciũ gñari) nũc ꝛ ĩ ãteavsqz ad distictionẽ dyo. vacatura dispositiõi nr̃e ac sedis aplice de fratrũ ipsoz ꝓsilio reseruam⁹. Hec igit̃ p dctẽ sedis ꝓtestãtiã circũspectã sic statuta salubriẽ ꝛ vtil⁹ ordiata ppetuis cẽ valitura tpib⁹: ꝛ robur icõmutabil' firmitat̃ obtĩer evolẽtes: auctẽ ꝑdicta districti⁹ ibidem⁹ ne aliqs cuiusqz͡ ꝑeminẽtie: ordis: ꝺditiõis: aut stat⁹: ẽt si archiepali vl epali seu regia ꝑfulgeat dignitate: hmõi ordinationem apo. reseruationẽ et alia supdicta q͡uis mõ turbare seu qõlibet ipedire ꝑsumat. Nos ci exnũc irritũ decernim⁹ ꝛ iane/ si secus sup his a q͡z͡ quis auctẽ cõtigerit attẽtari. Et nihilomin⁹ ĩ eos q͡ ex certa sciã ꝓsilio ꝑsiderit: nisi infra octo dierũ spaciũ post publicationẽ pñtiũ resipuerit cũ effectu: excõicatiõis ipsoas: ꝛ inꝺicti ĩuniuersitates: ac suspẽsionis ĩ quẽ⁹: capla siue collegia: de ꝓsilio ꝛ auctẽ ꝑdict⁹ sniaz ꝓmulgam⁹: et a qb⁹ nõ nisi romanũ pontifex absolutiõis bñficiũ (ꝑter q͡z͡ i mort̃ articulo) valeãt obtiere. ¶Nulli ergo hoĩs liceat hãc paginã nr̃az diuisiõis/ volũtat̃/ ꝓstõũ/ erectionũ/ isignitionũ/ exẽptionũ/ decoratiõis/ subiectiõis/ ꝓcessiõis/ donatiõis/ deputatiõis/ reseruatiõis/ ihibitiõis/ ꝓmulgatiõis ifrigẽ: vel ei ausu ꝛc. Datũ Auinio. viij. kal'. iulij. põ. no. Anno. j.

¶Impedientes epat⁹ tholosani erectionẽ ec- clesiã cathedralẽ et ei⁹ diuisionẽ i q͡nqz dyoceses vltra penas i ꝓstõne supiozi declaratas pdũt feuda et q͡cũqz bñficia spũalia et tpalia. Et si sint psone ecclesiastice efficiunt ihabiles ad q͡cũqz bñficia ecclesiastica. Capl'z. vj.

a ¶Lris. Intelligit d. c. s. pri. quod prozpter istã et sequẽtẽ extrauagantes ias diu dũ impzefsas: curauimus im pmẽdũz.

DUp certe ex causis q͡ nr̃m et frũ nr̃oz aiox ad id rõnabiliter iduxerũt ꝛc. vt. s. pri. vsqz ad bñficia ecclesiastica obtinẽda. Quocirca discretiõi vr̃e per apo. scripta mãdam⁹ q͡tenꝰ ꝑuationẽ ꝛ ihabilitationẽ nr̃am hmõi vos oẽs seu tres: vel duo siue vn⁹ ex vobis p vos vl aliũ seu alios in eccl̃ijs ꝛ solẽnib⁹ locis ꝛ aljs de q͡b⁹ ꝛ q͡tiẽs expedire videritis solẽnit̃ publicetis: ne q͡s valeat circa id ignorãtiã allegare. Datũ aui. ũ. id. nouẽ. põ. no. anno. viij. ¶ Dẽ Arnaldo electo Lubanẽ.

¶Dispẽsat cũ quodã abbate vt cps possit esse: lz defectũ patiat in ordinib⁹ ꝛ etate. Ex hac et sequẽti cognoscim⁹ causas et formas dispẽsandi. Quecũqz ei scripta sunt: ad nr̃az doctrinã scripta sunt. Ad Ro. xv. C. viij.

DUp ex certis rõnabilib⁹ et manifestis causis que ad B nr̃m aim iduxerũt ciuitatẽ lũberi. olim villã de lũberi. tũc infra tholosane dyoce. limites cõstitutã: q͡ loc⁹ insignis ac mltiplici ꝓmoditate dotat⁹ existit: de fr̃z nr̃oz ꝓsilio ꝛ aplice plenitudie ptãtis p l̃as nr̃as

sub certa forma in ciuitatẽ erexim⁹: ciuitatisq; vocabulo duxim⁹ decorãdã: statuẽtes ac ẽt decernẽtes vt eccl'ia abbatie illius loci de lũberi. ordis scti augustini extũc hẽret ⁊ existeret cathedral': ac deide volẽtes eidẽ eccl'ie de pastore idoneo salubriꝫ puidẽ: i te abbatẽ eiusdẽ eccl'ie viz. vtiq; l'ratũ ⁊ l'rax scia ꝑditũ vite ac mox hõe state decor: dilcretiõis ⁊ ꝓfiꝫ maturitate cõſpicuũ: di rexerim⁹ oc'los nr'e mẽt': tecq; (nõ obstãte defectu etatis ⁊ ordinũ quẽ pateris cũ tõſurat⁹ mõ i clericũ et i. xxvij. etatis tue ãno vl' circa ꝓſtitut⁹ eẽ dicaris ſup q̃ tecũ gero ſe duxim⁹ diſpẽſandũ) de ffim no. cõ. ipi eccl'ie pfecim⁹ i epm ⁊ pastorẽ: curã ⁊ administrationẽ ipi⁹ eccl'ie tibi i ſpũalib⁹ ⁊ tpalib⁹ cõmittẽdo. Vñ lz nõdũ ſit tibi mun⁹ ꝑcratiõis ipẽſũ: nec aplicas l'ras ꝓmotionẽ tuã hmõi cõtinẽtes (cũ illas nõ bẽas ꝓpoſis oñdere. Nos tibi vt ꝯſtõne fc. re. Greg. pa. viij. ꝑde. no. ⁊ q̃libet alia ſup B i ꝓriũ edita nequaq; obſtãte) poſſis ciusdẽ eccl'ie lũberi. ⁊ q̃rũcũq; bonoꝝ ipſius admiſtrationẽ accipe: ipamq; administrationẽ libere exercere: auctre preſentiũ indulgem⁹. Cõtradictis ⁊c. Datũ anno. iiij. vt. ſ. I dẽvene rabili fratri Werrãdo epo mõtis albani ad vniuerſalis eccl'ie regimẽ exercẽdũ diuina diſpẽſatione vocato.

Dispensatione facile obtinet q multꝫ q̃litatibus pollet.

¶ Dotat quẽdam in multis cõmendatũ vt curã paſtoralẽ adminiſtret i eccl'eſia q̃ de nouo fuerat in cathedralẽ erecta: hic aũt iucnies multa notatu digniſſima: que debeãt lectores ad deuotionẽ accendere. Cap. ix.

Eccl'ie cuiuſlibet ſtatus eſt per papã attẽdendus.

AD cuiuſlibet ſtat⁹ eccl'ie aciẽ ſolicite cõſideratio nis extẽdim⁹: paſtorales ptes officio vigilãti adhibẽtes: vt eax ſingl'e paſtorib⁹ gubernẽt idoneis: ⁊ p uidis rectorib⁹ diſponãt. Quoꝝ diſpẽſatiõe puida ⁊ p uidẽtia circũſpecta (illi⁹ coopãte clemẽtia q̃ ve paſtor ⁊ rector agnoſcit) ſpũaliũ et tpaliũ pficiãt icremẽt. Nup ſiqdẽ ex certi ⁊ rõnabilib⁹ cauſis q̃ ad B nr'z aiam iduxert ciuitatẽ oli villã: nõſ albani tũc infra limites caturcẽſ. dyo. ꝓſtitutã: q̃ loc⁹ iſignis exiſtit: acvbertate mltiplici hoiꝝ ⁊ rer. eruberat: de ffim. n. cõ. ⁊ apo. plenitudie ptãtis ciuitatis vocabl'o duxim⁹ decorãdã: ſtatuẽtes ac ẽt decernẽtes vt eccl'ia mõaſterij illi⁹ loci mõtis albãi monaſterij caſa dei ad ro. ec. nll'o medio ptinẽtis ordis ſcti bñdicti claremõtẽ. dyo. tũc imediate ſubiecta: extũc hẽret ⁊ existeret eccl'ia cathedral': postmodũ vo de celebri ac ſal'ubri puiſiõe ipi⁹ ecclie mõt albãi: vt ſpõſi ſolatio letaret ſolicite cogitãtes: acvolẽtes illũ eidẽ pficere i paſtorẽ de q̃ certã hẽrem⁹ notitiã q̃ cũ clara mox iſignia redimerẽt: nec ẽt dubia ei⁹ charitas circa plebẽ ſuo regimini ꝓmittẽdã: ⁊ i cui⁹ fiducia ꝓſiteret ſalubriꝫ ſecuritas ſubditor. Ad te tũc mõaſterij ꝑdicti abbatẽ q̃de l'rax ſcia ꝑditũ vite ⁊ mox hõeſtate decor: diſcretiõis ⁊ ꝓfiꝫ maturitate ꝓſpicuũ: i tpalib⁹ puidũ: i ſpũalib⁹ circũſpectũ: nobis ⁊ ffrib⁹ nr'is placida tua cõuerſatio ꝓtinuata diu apõ ſedẽ ap. approbauit: direxim⁹ oc'los mẽtis nr'e: qb⁹ oĩb⁹ debita meditatiõe pẽſat: de pſona tua nobis ⁊ eiſdẽ ffrib⁹ ob tuox exigẽtiã meritox accepta: de ipox ffz ꝓfilio ⁊ aplice pleitudie ptãt eidẽ eccl'ie mõtis albani puidim⁹ pficiẽtes eidẽ ſctẽ eccl'ie teipz i paſtorẽ: tibiq; curã ⁊ admiſtratiõez illi⁹ i ſpũalib⁹ ⁊ tpalib⁹ ꝓmittẽdo: ac tibi postmodũ faciẽdo p venerabilẽ. F. n. berẽgariẽ. epz tuſculañ. mun⁹ ꝓſecratiõis ipẽdi. Firma ſpe fiduciaq; tenẽtes q̃ eadẽ eccl'ia mõaſterij albãi (oñi ca affliẽte cleñtia) p tue circũſpectõis ⁊ iduſtrie ſtudiũ fructuoſũ fuabit⁹ a noxijs ⁊ aduerſis: ⁊ ſpũalib⁹ ⁊ tpalib⁹ ꝓficiet icremẽt. tolle igr̃ dei iugũ tã leue colliſ (hũiliũ q̃z ſuaue: ac dilectiõe paſcendũ ſuſcipe gregẽ ei⁹: ſup quẽ nocẽ vigilias dilect⁹ ſolicituſq; cuſtodit vt liber nõ patcat aditꝰ iuaſori: ⁊ dñs iſuſpicabili hora vẽtur⁹ ſi te iuenerit ſic agẽtẽ curſu ꝓſummato q tuo laboꝛi ꝑponit: et hoc fide fuata q̃ tue ſolicitudini ꝓmittunt: te reptuꝫ fidelẽ i modico ſup mlta ꝓſtituat: aci dilecta gaudioꝛũ

Ecclie ſpõſus plarus dicit eſſe.

Eccleſievi duate pficiendus in multis dz eſſe cõmendatus.

¶ Dialatus bon⁹ multa bona facit eccleſie. Jugũ dei eſt leue et ſuaue. Fidelis in modico ſupra multa conſtituet.

ſuoꝛ tabernacula itroducat. Datũ ⁊c. an. iiij. I dẽ hugõi de mirabello canõico ebredu. collectoꝛi fructuũ ꝑ

¶ Declarat an collectoꝛ fructuũ ꝑmi annmi ãni. ⁊c. ni oim bñficiozũ eccl'iaſticoꝛ vacãtiũ ⁊ vacaturoꝛ vſq; ad certi tpis ſpaciũ ꝯputatoꝛ. ꝓ camẽ apo. oneriboꝫ facilꝰ ſuppoꝛtãdis poſſit cũ obtinẽtib⁹ bñficia ꝙuenire: ⁊ an altaria dotata cadãt ſub tali reſeruatiõe ⁊c. Cap. x.

POſtulaſti ꝑ aplicẽ declaratiõis euidẽtiã edoceri q̃d tibi ſup dubijs infra ſcriptis circa ꝓmiſſas tue iduſtrie recollectionẽ fructuũ ꝑdictoꝝ (alꝫ ꝑbẽdaꝝ aut bñficioꝝ) iminẽtib⁹ ſit agẽdũ. Tue itaq; ꝓſultatõi bze. rñdẽtes te ſcire volum⁹ bñplaciti nr'i eẽ ſup fructib⁹ bñficioꝝ q̃ ita repies i ſolutiõe decie iuxta verũ taxata valoꝛẽ q̃ illũ nequaq; excedũt cũ obtinẽtib⁹ hmõi bñficia put meli⁹ ⁊ vtili⁹ dyoceſanis locoꝝ (i q̃b⁹ hmõi bñficia fuerit q̃rũ ꝓfilia i hac pte regras) ⁊ tibi videbit: valeas ꝙuenire. Nos ei ipoꝛ dyoceſanoꝛ tuã ꝓſciam ſup his oneram⁹. Lz aũt q̃tidiane diſtributiões p nos fuerit a pceptiõe fructuũ ꝑdictoꝝ excluſe: B tñ volum⁹ de diſtributiõib⁹ ipis itelligi q̃ dãt eis q̃ horis iterſũt: ſic q̃ ille q̃ ſoluũt his q̃ ſũt i ciuitate vl' loco pñtes q̃uis horis nõ iterſint eiſdẽ: nõ ſint ab onẽ dctẽ recollectiõis imunes. Ꝓꝛo declaratõez illã factã p nos i deputatiõe ſeu reſeruatiõe fructuũ ꝑdictoꝝ vt videlz nõ ertẽdãt ad vicarias ſeu capellanias vt plũmũ a decẽdẽtib⁹ inſtitutas admiſſas ꝓ ipis decedẽtib⁹ celebrãdas: certꝫ ꝓſtitut⁹ redditib⁹ pbro inibi celebrãti: locũ hẽre volum⁹ i altrarib⁹ dotat certꝫ feudis vſuaticis ſeu cẽſib⁹: vt capellan⁹ ſibi celebrare debeat ꝓ dotãtũ aiab⁹ certꝫ vicib⁹: ſingl'is ſeptimãis: ⁊ i eccl'ia cathedrali horis iterẽ diuis: dũmõ valoꝛ annu⁹ ipſoũ altariũ ſũmã. xx. lib. turo. nõ excedat. Alioqn ĩcludãt i deputatiõe ſeu refuatione ꝑdict. Vbi vo ꝑbẽda fuerit i decia ꝓ tãto taxata q̃ parũ poſſet canõico ebdomadario (cui certũ ꝓ illa ſuitiũ iminet i eccl'ia faciẽdũ) poſt pceptionẽ taxatiõis hmõi remanẽvolum⁹ q̃ de taxatiõe ipa ꝓ hmõi ſuitiũ onẽ portionẽ aliq̃ ꝓgruã ꝑdicto ebdomadario dimittas: ꝓ iãdctã camera nr'a reſiduũ pceꝓturus. Cetez ꝑbẽdas illoꝛ q taxatiõnẽ decie ſoluẽ recuſãtes abeẽ velle ſe ſimulãt vt taxatiões ipas diminuẽ ꝓpellãt: ne p illoꝛ abſẽtiã hui⁹ pceptõe taxatiõis frauderis q̃ſi nil ꝺ ꝑbẽda pcipe valeas de q̃ nõ pcipiũt aliqd niſi ſaltẽ i loco vl' ciuitate pñtes: cũ tñ eccl'ie fabrica tales ꝑbẽdas ex integro pcipe debeãt: declaram⁹ ſub deputatiõe ſeu reſeruatiõe ꝓꝑdi ꝑfata vt videlz eas inꝛ deputatiõis nr'e modũ pcipe valeas: canõicoꝝ ipoꝛ abſentia nõ obſtãte. Ridiculũ eñ eẽt vt eadẽ fabrica potioꝛi q̃z nos ꝓuilegio i talib⁹ vtere. De illis deniq; q lz p mlt⁹ meſes tenuerit eccl'ias vel ꝑbẽdas nihil tñ ſe pcepiſſe afferũt ex eiſdẽ: cũ iuxta ꝓſuetudinẽ ꝓie ꝑdeceſſoꝛes coꝝ teſtati fuerũt de bõis illaꝛ ꝑpt qõ ipi obtinẽtes tales eccl'ias tibi ſatiſfacẽre queũt de fructib⁹ añdictis: nihilomin⁹ offerẽtes q̃ tãdiu fruct⁹ eccl'iaꝛ ipaꝛ pcipias donec tibi fuerit ide pleneriſatisfactũ: placet nobis ⁊ volum⁹ vt ſi eſt ita: obligatiõi hmõi ꝺeſcẽdas: p B tñ nõ intẽdim⁹ ꝓſuetudinẽ approbare ꝑdictã. Datũ aui. v. iõ. octo. põ. n. an. q̃. I dẽ

¶ Cũ roman⁹ põtifex p eccl'ie rõane neceſſitatib⁹ fructꝰ bñficioꝝ vacãtiũ vſq; ad certũ tpis refuaſſer: circa illã refuationẽ plume ãbiguitates oꝛte ſunt q̃s B ſoluit. (Cap. xi.

QUm nõnulle eccl'iaſtice pſone i catheꝺ dralib⁹ eccl'ijs canõicat⁹ / ꝑbẽdas / dignitates / ꝑſonat⁹: ⁊ officia ac alia bñficia eccl'iaſtica obtinẽtes: reuocare conent⁹ i dubiũ an fruct⁹ / reꝺꝺit⁹ / et ꝙuẽt⁹ ꝓmiãni bñficiozũ eccl'iaſticoꝝ ẽtvacãtiũ ⁊ q̃ i diuerſis ordis ptib⁹ vſq; ad triẽniũ vacare ꝓtigeret: q̃s ꝓ eccl'ie ro. ne ceſſitatib⁹ ꝓ nr'as ſub certa forma l'ras duxim⁹ deputãdos ⁊ ſingulis cũ fratrib⁹ nr'is collatiõe ꝑhabita ⁊ matura deliberatiõe ſecuta) ordinatiõi / diſpoſitiõi / ⁊ puiſiõi nr'e (donec miſeratiõis diuĩe clemẽtia nos vniuerſalis eccl'ie regimini ꝑſidere cõceſſerit) de ipſoꝝ fratrũ ꝓfilio aucte aplica reſeruam⁹: decernẽtes ex nũc irritũ ⁊ inane ſi ſecus ſup ꝓmiſſis ⁊ q̃libet coꝝ ꝙ quoſcũq; quis aucte ſciẽter vel ignoꝛãter ꝓtigerit attẽtari. Nõ obſtãtib⁹ q̃buſcũq; cõſtitutionib⁹ a ꝑdeceſſoꝛib⁹ nr'is romanis pontificibus

Ecclie cuiuſlibet ſtatus eſt per papã attẽdendus.

Ecclie ſpõſus plarus dicit eſſe.

Eccleſievi duate pficiendus in multis dz eſſe cõmendatus.

¶ Dialatus bon⁹ multa bona facit eccleſie. Jugũ dei eſt leue et ſuaue. Fidelis in modico ſupra multa conſtituet.

Dubitatiões ſunt ãputande.

a ¶ Predictos. alꝫ predicta.

b ¶ Curtuum. alꝫ cultuum.

Diſtributiões quotidiane q̃ſ q̃z ꝓſtitut i potu ⁊ pane q̃ſq; in aliꝫ reb⁹.

Eccl'iaſticas aliox q̃ſ q̃z papa oncrat.

Reddit⁹ p miſſi ⁊ lebãdis a decedentibus relicti ſunt ãli quatenꝰ ꝓ iminentib⁹.

Notarum q̃dam ſunt diurne q̃ dã nocturne.

Fructꝰ bñficiorum a papa q̃ſq; ꝓ eccl'ie ſe manẽtes ceſſitatib⁹ reſeruant.

Admini ſtratores ad volũtatẽ ſupioꝝ q̃ſq; ſũt removibles

hmõi ſolutiõe fructuũ (vt dicũt) i dictis l'ris eximant.

¶ Nos dubitatiõnẽ hmõi ãputare volẽtes aucte apo. declaram⁹ q̃ cuꝝ ſub appellatiõe archiepalis vl' epalis eccl'ie aut r'aris abbatie / hmõi ꝑbẽde / dignitate / ꝑſonat⁹ / ⁊ officia neq; intelligãt nec ẽt icludant: ꝓdictos necnõ ꝓbẽdarũ ⁊ officioꝝ monachoꝝ / monaſteriozũ r'ariũ / ac reddit⁹ abbatiaꝝ ſeu abbatũ earũdẽ q̃ i bñficijs eccl'iaſticis affignãt: diſtictos fruct⁹ reddit⁹ ⁊ ꝓuẽtus icludi i deputatiõe ꝑdicta ⁊ dctẽ camẽ inꝛ ꝑdictaꝝ l'rarũ tenoꝛẽ debere pſolui: acid idẽ ſup ſolutiõe oĩz fructuũ redditũ ⁊ ꝓuẽtuũ ꝓmẽdatariaꝝ curtuũ ſeu grãgiaꝝ / monaſteriozum / domoꝝ ⁊ locoꝝ ꝓuẽtualiũ q̃ ꝑ bñficijs eccl'iaſticis (vt ꝑdicit) ꝺcẽdũt (niſi dũtaxat i fructibus illoꝝ q̃ ſũt forſã excepta) declaram⁹ ⁊ ꝓcipim⁹ obſeruari. ¶ Preterea cũ i aliq̃b⁹ eccl'ijs tã cathedralib⁹ q̃z aliꝫ panis ⁊ por⁹ ꝑ q̃tidianis diſtributiõib⁹ ipaꝝ eccl'iaꝝ canonicis ⁊ pſonis de ꝑbẽdaꝝ ipaꝝ coꝛpib⁹ ꝓ die q̃libet deputẽt: ⁊ ẽt iterdũ certa q̃ntitas bladi / ⁊ qñ q̃z certa pecunie ſũma: ⁊ aliq̃n alteꝛ ꝓ altero ꝓ ſingl'is mẽſib⁹ vel ebdomadis ẽt canõicis ſtudioꝛ cã aut alꝫ ꝓ eoꝛ negocijs de licẽtia capl'oꝛ eccl'iaꝛ ipſaꝝ ab eccl'ijs eiſdẽ abſẽtib⁹ exhibeãt: ⁊ ꝑ ſoluãt: declaram⁹ aucte ꝑdicta illã bladi q̃ntitatẽ ⁊ pecunie ſũmã q̃ ꝓ q̃libet mẽſe vel ebdomada dict' canõicis (vt ꝑdict') miſtrant nõ debere ꝓ q̃tidianis diſtributiõib⁹ ꝓputari: lz illa tñ q̃ ꝓfat' canõicis q̃tidie ꝓ diurnis ⁊ nocturnis horis diſtribuunt ſine fraudc. ¶ Adijcim⁹ iſup declarationi ꝑdicte q̃ ſi obtinẽti curatũ bñficiũ aliud ſibi cõſim'e collatũ fuerit vel ẽt i poſſeꝛ ꝓferat: poſt ſcõi bñficij pacifica poſſeſſionẽ adeptã ⁊ fructuũ pceptiõez ipi⁹: nihil de fructib⁹ ciuſdẽ pmi bñficij (niſi forſaz ſup B diſpẽſatiõe canõica ſit munit⁹ ꝓcipe poſſit. Sed ꝓ dicta camera nr'a iuxta formã dictaꝝ l'raꝝ recipiant ⁊ ẽt exiganꝫ. ¶ Ubi vo fructuũ redditũ et ꝓuẽtuũ bñficioꝝ eccl'iaſticoꝝ nõ repiret certa taxatio: declaram⁹ aucte ꝑdicta q̃ fruct⁹ / reddit⁹ ⁊ ꝓuẽt⁹ bñficioꝝ hmõi cũ vacare ꝓtigerit: ꝓ medijs diuidãt q̃z meditas recipiat ꝓ camera ꝑdicta: reliquaz vo medietatẽ ille ꝓ ſua ſuſtentatione pcipiat: q̃ bñficijs hmõi dinoſcit obtinẽ. ¶ Grãgias aũt ⁊ alia loca ciſtercien. ordis. ⁊ alioꝝ locoꝝ r'ariũ: i q̃b⁹ gubernatoꝛes ſeu cuſtodes vel adminiſtratoꝛes ponunt ad tps et removẽt ad volũtatẽ ſupioꝝ ſuoꝝ: eoꝝq; fruct⁹ reddit⁹ ⁊ ꝓuẽt⁹ aucte declaram⁹ eadẽ in deputatiõe ꝑdicta ac l'ris nr'is ſup illa ꝓfectis aliq̃ten⁹ nõ icludi. Nulli ergo oĩno ⁊c. Datũ auinioñ. nonas Janua. põ. no. anno. iiij. I dcz.

¶ Fructus ambox beneficioꝝ q̃bus quãdoq; beneficiatus priuatur: camere aplice deputant. Cap. xij.

QUm nõnulle eccl'iaſtice pſone reuocare conẽtur i dubiũ: an ſi obtinẽti dignitatẽ vl' aliũ bñficiũ eccl'iaſticũ cui cura iminet aiaꝝ: aliũ bñficiũ cõferat. eo caſu q̃ ãbo bñficia ipa ſucceſſiue vacare cõtigit: eoꝝdẽ ãboꝝ fruct⁹ ꝓmo ãno q̃ vacãt rõne deputatõis fructuũ redditũ ⁊ ꝓuẽtuũ eccl'iaſticoꝝ tũc vacãtiũ: ⁊ q̃vſq; ad certũ tps vacare ꝓtigeret: q̃s ꝓ eccl'ie rõane neceſſitatibus releuãdis ꝓ nr'as l'ras duxim⁹ deputãdos nr'e camẽ debeant. Nos ãbiguitatẽ hmõi remouẽ volẽtes aucte aplica declaram⁹ amboꝝ eoꝝdẽ bñficioꝝ fruct⁹ reddit⁹ tus ⁊ ꝓuẽt⁹ (cũ vtrũq; ipoꝝ vacet) ꝓ eadẽ camera debere percipi et haberi. Nulli ergo ⁊c. B enedictus. xij.

¶ Diſpoſitiõi aplice refuant bñficia curialiũ ⁊ alioꝝ ad curiã accedẽtiũ: vl' ab ea recedẽtiũ ſi moriant⁹ i locis vltra duas dictas legales ab ipa curia nõ diſtãtib⁹. c. xiij.

Bñficijs vacãtibus ſũt aſſumẽ di viri q̃ il lis pretint et proſint.

AD regimen eccl'ie gñalis q̃z imeriti ſupna diſpoſitiõe vocati gerim⁹ i nr'is deſideriꝫ vt debe nasteriox regimia ⁊ alia bñficia eccl'iaſtica iuxta diuiq̃ ꝑſint ⁊ ꝓfint cõmittẽdis eis eccl'ijs mõaſterijs ⁊ bñfi

editis/ ꝛtenus obstitere possent sup enarratis articulis vel alicui seu aliqbus eozõdez. ¶Nulli ergo oino hoim liceat hãc paginã nostre reseruatiõis ꝛ cõstitutionis infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si quis aũt hoc attẽtare psumpserit: indignationẽ oipotẽtis dei et beatoꝝ Petri ꝛ pauli apl̃oꝝ eius se nouerit incursurũ. Datũ auinion. tertio idus Januarij. Põtificatus nostri anno. j. OD. cccxxxv. Paulus venetus papa scõs.

Lites ex iuriuz dubijs sepe oriũtur.

¶Bñficia quecũqz sunt oispositioi aplice reseruata p ꝓlẽ reseruationẽ sunt affecta: ita q illoz collatio nõ tenet ñ per aliũ a romano põtifice fuerit facta. La. xiij.

AD romani põtificis puidẽtiã ꝛ circũspectiones puidã spectare dignoscit: dubia iuris (ex qb̃ lites graues oriũt idies) siue declaratiõis ozacło termia re: put (negocioꝝ ꝗlitate ꝛ tẽpoꝝ ꝗditiõe ispect) ꝛspere rit i doño salubriꝰ expedire. Cũ itaqꝫ nõnulli rõani põtifices predeceſſores ñri p diuersas coꝝ ꝛstões qꝫs suo tpe dũtaxat durare voluerẽt qcũqz bñficia eccłiastica q sui ꝛ sctẽ rõane eccłie viuẽtiũ: ꝛ tũc existẽtiũ cardialiũ familiares ꝛtinui ꝛmẽsales obtinebãt: ꝛ ipostẽrũ obtinerẽt coꝝ familiaritate durãte: ẽt si ab ipa familiaritate p obitũ cardinaliũ eozũdẽ vl̃ alꝫs recessiſſent: necnõ illa q ẽt fructuũ ꝛ puẽtuũ camẽ aplice debitoꝝ collectoꝛes: ꝛ q ipoꝝ ꝓdeceſſoꝝ tpib̃ sua officia exercerẽt vniti succol lectores durãtib̃ coꝝ officijs obtinebãt: ac i qbuscũqz locis vacauerĩt: cũ irritãt appositiõe decreti: ꝛ deide p decceſſoꝛib̃ ipis sublaꝝ de medio: ac coꝝ bñficioꝝ occurrẽtib̃ vacatiõib̃: iter vtriuscz iuris iterptes: ẽt officiales rõane cu/ie sepenũero hesitatuz extiterit: an bñficia hmõi ꝓpt̃ reſuationẽ ꝛ decretũ ꝓdicta reſuata vel affecta remãserit: ita q nulł ꝓter romanũ põtificẽ de illis disponẽ potuerit siue possit: reſuatiõe ꝛ decreto obstẽtib̃ supdict̃. ¶Ac cũ ppt̃ abiguitatẽ hmõi varias q3 iurispitoꝝ opiniõ& ꝛ discrepatiões ipas aiaduerterem plerũqz p reseruatiõe ꝛ affectiõe ꝑmissis: iterdũ oo ecõtra ꝓnũciatũ ꝛ diffinitũ fore. ¶Nos q vigilis moze pastoris sup his maturo puidẽdũ eẽ ꝛsilio nõ idigne cẽsui m⁹. Et ppt̃ ea i singlis cãis sup qbuslibz bñficijs ecclĩastic̃s eãdẽ ãbiguitatẽ qũlibet ꝛcernẽtib⁹ vsqz ad nr̃z beneplacitũ supsedere mãdauim⁹: cupiẽtes (qẽadmodũ nr̃o incũbit officio) dubijs hmõi finẽ ꝛponere: subditoꝝ obuiare disped̃ijs: ꝛ (ne lites fiãt penit⁹ ꝛmortales) de opportuno remedio puidere. Felicis recordatiõis vrbani. v. Gregorij. ix. Bonifacij. viij. romanoꝝ põtificũ: ẽt ꝓdeceſſoꝝ nr̃oꝝ q ad submouẽda altercationuz fomẽta ꝛ ãbiguitates hmõi lucidẽdas declaratiões similes p suas lr̃as ediderũt: vestigijs iherẽdo/ac puide cõsiderãtes effectũ: p reſuationẽ manuscz appositionẽ coꝛdẽ ꝓdeceſſoꝝ i dict̃ bñficijs ieſſe/ pductũ p obitũ ipsoꝝ nc̃ꝫ cẽseri debẽ revocatũ. Rõani q3 põtificis manus appositionẽ ꝓdictã tãte efficacie tãteqz virtꝰ existẽ: vt ꝛ si re aplice sup puisiõib⁹ bñficioꝝ aut de puidẽdo mãdat̃ i qb⁹ decretũ ꝛ reſuatio hmõi apponunt̃: ex alia qua cã suũ debitũ nõ sortiãt effectũ: facultatẽ tũ puidẽdi de bñficijs taliꝰ reſuat̃ qbuscũqz alijs fuisse adeptã huiꝰ ꝓpetue ꝛ irrefragabilis ꝛstõnis edicto de venerabilũ ff̃z nr̃oꝝ scẽ rõane eccłie cardialiũ ꝛsilio oia ꝛ singula bñficia eccłiastica/ scłaria ꝛ cuiusuis ordis rłaria: ẽt si ꝓpositat⁹/ canõicat⁹/ ꝓpositure/ ꝛ pbẽde/ dignitates/ psonat⁹/ admiſtratiões/ vel officia fuerit/ ẽt si ad ill̃ ꝛsucurrit q illis ꝑficiũt̃ p electionẽ assumi: eiszq cura imineat aiaꝝ (vt ꝑmittit) reſuata/ ꝛ p rõanos põtifices successoꝛes nr̃os canõice itrãtes i posteꝝ reſuãda: ac ẽt quouis mõ vacãtia ꝛ i ãtea vacatura: p hmõi reſuationes ꝛ decretũ remanſſe: ꝛ remanere sp affecta nullũqz de illis/ cũ ꝑmũ vacare ꝛtigerit/ ꝛpter eũdẽ romanũ põtificẽ ea vice ꝙis mõ disponere potuiſſe siue posse: hac serie decernim⁹ ꝛ pariter declaram⁹. Qõ tã i pẽdẽtib⁹ etiã p appellationẽ q3 i futurũ sup eisdẽ bñficijs (vt premittit) reſuat̃: ꝓmittẽdis causis p dilectos filios magistros capellanos nr̃os causarũ palatij aplici auditores atqz alios q̃scũqz delegatos ꝛ iudices vbilibet iuniolabilit̃ obseruari: ꝛ fm ꝑmiſſa: nec alit̃ sentẽtiari ꝛ diffiniri volum⁹ atqz mãdamus eis ꝛ eoꝝ cuilibet/ ꝙis alia sup ꝑmiſſis iterptãdi facultate sublata. Decernẽtes ex nũc irritũ ꝛ inane si secꝰ sup his a quoq3 ꝙis auctẽ sciẽter vel ignoranter contigerit attẽtari. ¶Nulli ergo oino hoim liceat hãc paginã nr̃e ꝛstõnis/ declarationis/ volũtatis mãdati ꝛ decreti ifrigere: vel ei ausu temerario ꝛtraire. Si qs aũt hoc attẽtare ꝑsumpserit: indignationẽ oipotẽt̃ di ꝛ btoꝝ petri ꝛ pauli apl̃oꝝ se nouerit icursurũ. Datũ rome apũd sctm̃ marcũ. ãno icarnatiõis dñice. OD. cccclxvij. kal̃. septẽbzis. põtifi. no. anno tertio.

¶De sede vacãte aliqd inouet.

Ioannes. xxij. episcopus seruus seruoꝝ dei ad perpetuam rei memoriam.

¶Papa volens prouidere diuino cultui ꝛ ministris ciusdẽ: ꝛ occurrere dispẽdijs que ipis quotidie imminẽt ꝓpter occupationes vacãtiũ eccłiaꝝ primi anni qui competũt ex diuersis titulis aliquibus eccłesijs seu personis: statuit q quãdo talis occupatio imminebit in beneficijs que ꝛsueverunt in decime solutione taxari: collectoꝛes ipsoꝝ annaliũ sint contenti ipsa summa pro qua consueuit dari decima: si ipsam eligẽdaz duxerint: totali residuo penes cũ cui collatũ est bñficiũ remanẽte: vel dimissa cidẽ summa predicta possint dictũ residuũ sibi assumere: cũ ramẽ alterum infra. x. dies dicti eligant collectores: alꝫs post x. dies ipsoꝝ optio in beneficiatũ transeat ipso iure. Jn nõ taxatis autez fructus decimabiles illius anni diuidãtur p mediũ: ꝛ vtriqz eorũ medietas tribuatur: ita q si alter dimidia noluerit contentari/ ipsa in volentem transeat ipso iure. Et si qcẽ aliqs cõtra dictaz ordinationẽ receperit penas hic cõtẽtas incurrat. Caplm vnicũ.

Uscepti regiminis nos cura solicitat/ vt q̃ in eccłesijs non absqz dispendio mi nistrozuz et cultus vt odiosa restringi. insti. de iure natura. §. sed et quod principi. ff. de re script. quia per ambitiosam. lib. vi. Notãter etiam dicit ministroz sub noie officij nõ proprio. q. o. hic papa/ prouidere intendimus arti ꝛ virtuose industrie hominũ non nature: sicut econtrario vitiũ hoĩs debet haberi odio/ non natura. lxxxij. dist. odio. ꝛ. lxxxvi. dist. donare. Nota bis etiam hic q papa nedum diuino cultui. de quo. j. immo etiã dispẽdio ministroꝝ prouidere intendit etiã principalius ꝛ fortius. qõ patet in hoc quod in scripture ordine hic premittit. arg. iuriũ. ff. de elec. ꝛ quis iusto. ꝛ de ꝑben. mandato. lib. vi. Ex quo sequitur q nedum residentes vere sicut sunt illi qui intersunt horis diuinis: immo etiã presumptiue et iuris fictione sicut existẽtes in pape vel cardinalium seruitio: vel studio theologie: vel similes gaudeãt huiusmodi beneficio de quo dicetur. j. Guillermus de monte lauduno.

Vitium odio pene quantum nõ natura

d ¶Et cultus. Multa sunt specialia in fauorem diuini cultus statuta. ff. de consti. ex parte. de rescrip. quia per ambitiosam. lib. vi. de elec. mis. graui. cõciliũ vien. vnde cũ cultus diuinus sit iuris publici. j. eod. ius publicũ

Hec extrauagans reperit inter xx. Joan. xxij. sub ti. de electo. cũ glo. ꝺñi gefrielim.

Cultui diuino renũciari non potest.

ius publicũ pacto priuatoꝝ tolli/ seu ipsi renunciari non potest. ff. de pac. l. ius publicum. §. de foro cõpe. si diligenti. maxime cum videatur inherere preceptis prime tabule. xxxij. q. vij. quid in oibus. Ex quo videtur q etiam papa non possit super hoc sine magna causa dispẽsare: cum sola infirmitas ad ꝟ excusset ne vicarius tollat pensum a domino sibi specialiter sup quẽlibet viuentem de ius patrimonio reseruatum. §. de eleẽ. mis. c. j. nec etiaz super subtracto nisi illud restituat: vt sic nõ remittatur peccatũ: si cum possit (maxime deo) nõ restituatur ablatuz: cũ etiã idem esset de pẽsione alicui domino priuato subtracta. arg. §. de vsur. cum tu. xvj. q. j. reuertimini. cum similibus. Sed nũquid poterit buic beneficio renunciari? Credo q sic inꝑtum tãgit ius cuiuslis priuati: sed inꝑtum ecclesie non. ar. §. de arbi. cum tempore.

detrimento diuini seruari videamus/ p appositionẽ congrui moderaminis i meli⁹ reformemus. ¶Cũ itaqꝫ[a] i nõnullis eccłesijs[b] obseruet[c] et a longis[d] retroactis tpib⁹ fuerit obseruatũ/ q̃ fructꝰ primi vel secundi / aut alterius[e] cuiusqz sequentis anni bñficioꝝ vacãtiũ[f] in eisdẽ defuncto vel fabrice aut eccłesijs vel psonis hadebrẽ. si tibi cõcesso. lib. vi. ꝛ pari ratione idẽ de permutatis videt: vt. §. dicẽ. ꝛ dixi. §. de ꝓbẽ. si plures. cõcil. vienneñ. Et credo q pacifica adeptio secũdi sufficit ad hoc q primũ qõ incõpatibile est/ ipo iure vacet: ad lucrandos in hoc casu fructus in quocũqz beneficio minori epatu: siue sit solẽnis abbatia seu quoduis aliud: oũ tñ alꝫs sub tali forma caderet: per iura. §. de ꝓben. de multa. de elec. cõmissa. lib. vi. xxj. q. ij. si quis. excepto epatu propter quẽ quis nõ amittit priora bñficia statim adepta possessione nisi post tpa de cõsecrãdis epis: qõ est spãle in ipsis. vt. §. de elec. cũ in cũctis. §. inferioza. in prin. Sz q bñficia dicent vacãtia in hoc casu: Dic vacans ꝓprie dicit q a nemine est occupatum seu possessũz: ꝛ ideo hereditas tacens vacare dicitur: nec in eã furtum committi põt/ er quo adita nõ est. ff. de effrac. et expil. l. ij. ff. de furtis. l. hereditarie. Et potest dici vacans de iure ꝛ de facto. Jtem de iure tm̃ non aũt de facto. vt. §. de resti. spol. c. ij. Jtem de facto tm̃/ non aũt de iure. §. de cõcel. ꝓben. cum nostris. Sed in primo casu hoc cõtingit multipliciter morte/ renũciatione/ depositione/ permutatione. Mors eñ naturalis oĩa soluit: intantũ q etiã si in instanti miraculose resuscitetur sicut fecit lazarus/ non recuperaret beneficiũ: immo ipsuz collectores leuarent. ar. coꝝ que leg. ꝛ notã. xxxij. q. vij. licite. nec in beneficialibus aliquid de iure mortui ad successorem transmittitur/ seu ius vnius continuatur in alium: nisi sola lis incepta prius cũ mortuo: ꝛ hoc fit de quadam equitate non de rigore: cum ius beneficiale adeo personale sit q̃ personam nõ trãsgrediatur: immo in successore per omnia ius nouuz creatur: licet secus sit in successionibus hereditarijs/ in quibus successoꝛ secundus in iure primi succedit: cõtinuando ius primi ad secundũ sine innouatione iuris. vt hec. pbantur. §. de ꝓbẽ. c. j. vij. q. j. moyses. §. vt lit. pen. si bi contra quos. in fi. ff. de iudi. tã ex cõtractibus. et idem in iure proprietario reali/ seu pꝛsonali ꝙis ecclesiastico. §. de of. dele. qñ. vt lit. pẽ. ecclĩastica. maxime vniuersali. §. de testi. significauerunt. in prin. cũ ibi notatis. de hoc dicetur in extraua. execrabilis. Jn aliis aũt modis sicut in cessione et similibus: licet per datur ius/ oiũn tamen alꝫs legitime fiat: non tamen ipsa possessio: nisi hoc per sentẽtiam iudicis declaretur: vel nisi eniderter appareat possidentem habuisse pro derelicto facto vel verbo: cum semel possidens semper possidens presumatur hoc. pbatur. §. de here. cũ scõm. de ꝓbẽ. licet eps. lib. vi. in stik. de rerũ diu. §. fi. §. de ꝓbẽ. in ꝓmio. oudũ. Jn quo ergo casu de premissis habebit collector vacãtem? Dic q de his que constat/ verbo ꝛ facto vacare nõ est dubium: sed quia de aliquibus est dubium ꝟ. ¶Primo quero an beneficia permutata legitime vacare dicantur. Et videtur q non. ¶Primo ꝓpter rationẽ. §. de ꝓbẽ. si tibi cõcesso. lib. vi. Scõo: nam permutatio initiũ efficax nõ capit ex mutuo cõsensu seu volũtate permutantium: sed ex traditione rei. nam anteq̃ ego habeã tuã ꝓbẽdam ꝛ tu meã/ nõ est cõpleta permutatio: licet secus sit in vẽditione ꝛ emptione que habẽt initiũ efficax ex ipso ꝛsensu. ff. de rerũ permu. l. j. §. item emptio. Si ergo adeptio sola rei permutate hũc ꝛtractũ perficiat: clarũ est q antea nihil q̃ sit ibi vacãs reperit cũ totũ sit in pendenti: nec etiã re adepta cũ sit iam possessum: ꝛ ꝛc nõ inueniẽ aliquod instans vel momẽtum quo ista beneficia vacauerint: ꝛ sic nõ debebũtur collectoribus suis. Contrariũ patet. Nã in resignatione reperitur libera iuris ꝓprij refutatio vtriuscz que ambe confuse ꝛ vno speramine ad instar ꝓlonarum diuinarũ fieri nõ possunt immo ad diuersitatem suppositoꝝ habet ꝟ sequi diuersitas actuũ: ita q in exercendis istis actibus impossibile est quin sit dare aliquod instãs in quo vacans ertat vnum anteq̃ aliud subsequatur q̃ de rigore credo verius: sed de equitate primũ per. c. ꝓdictũ. si tibi ꝛsesso. ꝛ. §. de rerũ permu. licet. lib. vi. Sz quid erit si fine alia vacatione beneficij diuidatur in. xij. inerta decre. §. de cõsti. cum accessissent. sicut factũ fuit de ꝓpositura cesaraugustana: ita q prepositus q tũc totũ tenebat habeat nũc nũ vnã de. xij. Nũquid alie partes dicent vacãtes. Videt q in alter a parte q̃tũcũqz modica saluetur totus titulus: ꝛ sic nõ dicat vacabilitates: corpora vel similia in qualibet parte modica: integra perseuerant: maxime q̃tum ad ea que in honoribus ꝙsistunt. hoc dico per iura. §. de iure pat. c. j. ff. de seruitu. vie. no. xvj. q. vij. pie mentis. facit ff. ad munici. l. sicut municipij. §. vlti. de ꝙs. dist. iiij. vbi pars. ꝛ di. v. sit ratio ꝛ aliud sit de parte separata a toto: ꝛ de speciebus subtractis a genere: q̃ esset de ipo toto in se integre ꝙsistẽte: ꝛ nõ possit dici quin ex

Ecclĩa q̃ dicitur collegiata.

a ¶Cum itaqꝫ. Secunda pars.

b ¶Eccłesijs. De qbus si i priuilegio vel statuto expresse actũ est: expressioni stabitur. §. de priuile. accepimus. ix. q. iij. cõquestus. saluo ꝟ qõ legit cõtra cõsuetudinẽ vel statuta inferioꝝ. §. de elec. sepe. ꝛ de offi. oꝛ. presenti. lib. vi. alꝫs vsus obtinuit q monasteria seu loca collegiata nõ cõprehẽdãtur: multominus ipse eccłie cathedrales. ar. §. de ꝓbẽ. c. fi. de ꝓcel. prebẽ. dilectus. Si queras quã ecclesiã dices collegiatã vel cõuentualẽ ꝙtum ad hec? Credo q illa dũtarat in qua sunt duo vel plures tanq̃ faciẽtes vnũ corpus cõsueuerit cõuẽtus capitulum vel collegiũ vocari: ꝛ sic nihil faciet ibi pluralitas psonarum vel paucitas: oũ tamen sint duo vel tres: sed ipsa realitas. q̃ ibi cõuersentur vt vnum corpus faciẽtes insimul. Jtẽ credulitas gentiuz ꝛ opinio. q. o cõiter a gentibus cõsueuerunt sic appellari ꝛ haberi vt tales. hoc dico per iura. §. de elect. nullus. de excel. prela. dilecta. de ꝓba. per tuas. qui filij sint legi. transmisse. iij. q. vij. §. tria. de ꝓben. de multa. p Jnno. Quid ergo erit de prioratibus monasteriorum olumaꝝ. case dei grandimoten. maioris monasterij premõstratẽ. vel similib⁹/ in quoꝝ aliqb⁹ qñqz cõ suerũt esse quattuor monachi: qñqz octo assiciates priores ibidez/ nũquid collectores percipiẽt taliũ annalia cũ vacabunt? Credo q nõ debeãt collectores ab istis tanq̃ a collegiatis excludi: cũ tales potius sint tanq̃ per modũ associationis q̃ collegij seu cõuentus. p. c. dilecta. de hoc plene not. §. de rescrip. ꝛ si pricipalis. ꝛ de sta. regu. ne in agro.

Archiꝑsbyteri biturice. mutant mutato prelato.

Sed quid de celebranda ecclesie sancti stephani tholose: in qua de anno in annũ mutãtur celebrarij: vel de archiꝑsbyteratibus dyoc. bituricẽsi. qui ad mutationẽ archiꝑsbi vel capituli in regimine cathedralis ecclesie renouanẽ: nũquid a talibus percipiẽt? Credo q non: cũ non dicantur vacare ꝓprie: nec institutio beneficioꝝ est apud celebrarios seu archiꝑsbyteros tẽporales: ꝟ apud illos potius quoꝝ isti vices gerũt: sicut dr̃ de vicarijs tpalibus in fine extrauagãtis execrabilis. ꝛ diximus. §. de offi. vi. que de eccłesijs. cõcil. vienne. facit. §. de ꝙsue. c. j. lib. vi. in verbo ꝓpetua. Et idẽ dico pari ratione de grãgijs monachoꝝ alboꝝ vel monialiũ fontis ebraudi sancte clare: vel de ꝓpolhano seu similium/ et de alijs possessionibus traditis sub annua pensione fratribus de ordine: vel alijs ad vitã/ vel aliud tẽpus modicũ que per coꝝ cessum vel decessum nõ dicerẽtur vacare. vt. §. de ꝓbẽ. q̃uis. in prin. lib. vi. xvj. q. j. possessiones. facit quod legitur ꝛ not. §. de prescrip. si diligenti.

Infinitas reprobat.

c ¶Obseruetur. Sub pretertu priuilegij vel statuti de quibus j. §. Guillermus de monte lauduno.

d ¶Et a longis. et hic vbi consuetudo allegatur. Et sic nota sufficere consuetudinem longi temporis. de quo dicetur plenius. j.

e ¶Primi/ vel secũdi/ aut alterius. vel tertij/ vel quarti/ seu deinceps sicut dicit lex de replicationib⁹. instik. de excep. quod in infinitũ est ire hodie in aliquibus locis: q̃ infinitas tanq̃ diffusa nouis beneficiatis in illis partib⁹ merito est reprobãda. ar. §. de rescrip. cũ in multis. lib. vi. ¶Hic q̃ro primo si ꝛtingat in primo anno bis vacare beneficiũ: an ille cui primi anni fructus ꝓpetũt: habebit eos p duos annos? Dicũt qdã q habebit a tpe prime vacationis vsqz ad sc̃dam. ꝛ a sc̃da p totuz annũ cõpletũ per. l. ff. ad sena. cõ. turpil. l. in senatusc̃ultũ. §. q̃q. Sc̃o quero an posito q̃ de consuetudine mortuus primo anno: fabrica sc̃o inibi colligeret: si papa pro se vel pro passagio hoc simplr lenãdum iusserit vel iussum p alios ex certa sciẽtia confirmauerit: quo ordine iste leuabũt? Si esset hoc verbũ anteferri nõ esset dubiuz: immo etiã dato q̃ nõ sit/ adhuc videt q̃ aplicus debeat p̃cedere: ꝛ in primo anno leuare: lz vltimus sit in ꝛcessione: ex quo concurrit cũ alijs. iura ea que leguntur. §. de ꝓben. bi qui. lib. vi. maxime si adiecerit papa in suo priuilegio illas non obstantias de quibus legitur. §. de rescript. alꝫs de priui. si papa. lib. vi. vbi dictum est satis de hoc in fi.

Constitutio ad preterita vel pendentia nõ extẽdit nisi in ipsa caucatur.

f ¶Vacantiũ. a tempore. ſ. introductionis/ consuetudinis/ priuilegij/ vel statuti. ꝛ sic alia beneficia que ante istã introductionẽ vacare incepẽrãt: licet istis supueniẽtibus adhuc erãt libera ꝛ vacãtia: nõ cadũt sub aliquo istoꝝ: cum cõstitutio iuris publicivel priuati nõ extẽdat se ad preterita vel pendentia: nisi de his exꝑsse caueat in ipsa. in auc. vt cum de app. cog. in prin. §. de indi. dispendiosam. in fi. conci. vienneñ. Quod credo verum si sit ibi adiectio aliqua certi temporis: vt q̃ di-

Vacãs q̃d ꝓprie dr̃.

Mortuus si resurgeret bñficia nõ recuperaret.

Bñficia p mutata an dicanꝰ vacare.

Juris nomina in q̃libet parte perseuerãt integra.

quo partes diuise ꝛ separate fuerint per momentum anteꝯ alicui con ferrent vacantes existerẽt: ꝛ sic affecte fuerint per iura specialia: alicui de contẽtis in hac decre. ar. iuriũ. ſ. allegato ꝯ. facit. ſ. de rescrip. pasto ralis. de offi. dele. ꝑterea. in fi. glo. a ꝫtrario sensu. ꝛ de reg. iur. in toto. lib. vi. ℣ Primũ videt verius. Si em̃ ante concessionẽ ꝙ vacanti ecclesia aliqua sit vnita alicui dignitati vel prebẽde post cessum vel decessũ rectoris iurta decret. ſ. de resti. ſpo. cũ venissent. ꝛ de re. eccle. non alie. si vna. conci. viẽneñ. si post talẽ concessionẽ moriat rector vel cedat: nõ habebit eam collector. ſ. de rescrip. eã te. Sz qd erit de altaribus vel bñficijs aliꝭ que ex deuotione decedentiũ ꝛ alioꝝ quotidie post dictã concessionẽ de nouo cõstruunt perpetuo ꝛ dotant. ℣ Nũquid ipsa ipsi collectores habebunt: ℣ Videtur ꝙ nõ per iura. ſ. de ſti. qm̃. ℣ Stitutio. de rescrip. litteras. cõcil. viẽneñ. Contrariũ videt per. c. de offi. archi. dilecto. vbi illa cõsuetudo que de se stricti iuris est: ad monasteriũ q̃ modoꝰ de nouo creat se extẽdit. Credo ꝙ vbi causa priuilegij statuti vel cõsuetudinis hmõi de se extensiua sit in futurũ: sicut est ℔: futura etiã respiciat: maxime in realibus q̃ quasi sunt fauorabilia vt in secũdis ꝫcedãtijs: secus q̃ causa est actu transiens maxime in his que fauore personarũ fiũt q̃ quasi sunt odiosa: vt in primis. ℣ De hac notaui satis. ſ. de vi. ꝛ bone. cle. q̃m. cõci. viẽneñ. qõ crederẽ verum: nisi fructus seu pũctus dictoꝝ beneficioꝝ essent ad certos vsus deputati: puta ad vitam sacerdotis ꝛ sue familie: vel ceteroꝝ pauperum in hospitalibus vel monialiũ seu alioꝝ religiosoꝝ: qui vir de illis possent sustentari: nec habent vñ alꝭ viuerent: nisi ꝑ suffragia inde dicta: sicut est de illis redditibus deputatis ꝓ vita pauperum in sede barche: quia de talibus nec leuabitur decima: nec cadũt sub vacantibus. arg. ſ. de ꝓben. significatum. ꝛ. c. per litteras. ꝛ de reli. do. quia cõtingit. conci. viẽneñ. immo nec alia que nõ excedũt. vij. libras turoneñ. ꝓout interpretatus fuit dñs Diego. r. in cõcil. lugdũñ. tẽpore quo cõcessit decimã passagio vltramarino. Guil. de monte laudu.

Fructus vnius ecclie ꝑsit alteri applicari de consuetudine.

a ℭ De consuetudine. Et sic valet consuetudo q̃ fructus vnius ecclesie ad tempus alij applicentur: vt sit membrum vnius et eiusdem corporis: cum ista ecclesia militans sit vnica: ꝛ vnum corpus mysticũ faciat. vt. ſ. de ſum. trini. firmiter. ℌ. vna. ꝛ de excel. ꝓla. frequẽs. cõcil. viẽneñ. alij seruiat. facit. ſ. de elec. cum non deceat. lib. vi.

b ℭ Priuilegio. ℣ Istud concedit quotidie papa. vt. ſ. de rescrip. alꝭ de primi. si papa. in verbo ꝫcedamus. de ꝑbẽ. sicut. in verbo a nobis. ꝛ de verbo. signi. tua. sic̃ er verbo duximus indulgendũ. ergo a cõtrario sensu nullus alter inferior ℔ poterit: nisi forsan de vno vel de duobus certis beneficijs ꝛ ex causa ante collationẽ cũ capitulo suo: ꝛ sic intelligitur qõ legit ꝛ notatur. ſ. vt ecclie. beneficia. vt nostrũ. in fi. Sz cõtra videtur per. c. fi. ſ. de bis q̃ fi. a maio. par. ca. ꝛ videmus ꝙ quotidie faciũt ꝑi cũ capitulis suis assignãdo vacãtia ipsi fabrice: mortuo: vel similibus pijs operibus. Nic crederẽ distinguẽdum: q̃ aut hoc priuilegium fit maxime per modũ statuti. ꝑ aliquo pio vsu ꝛ necessario: vt in casibus predictis: nõ tñ vtilitati mẽse ꝑi vel capituli applicãdo: ꝛ tũc videtur ꝙ ipsi possunt hoc facere: ℑm ꝙ decimã vel aliã partem bñficioꝝ iuꝝ ibi possessoꝝ posset eꝑs nedũ cũ maioꝝ parte capituli: imo cũ minoꝝ: cũ sit in hac parte sanioꝝ: etiam inuitis alijs deputare. vt in c. ex parte. de his que fiũt a maio. par. ca. alꝭ pro vtilitate mẽse sue vel sua nõ possent sin̄ expressa licẽtia pape. vt in iuribus. ſ. allegatis. hoc excepto tñ qõ dictũ est. ſ. vt ec. be. vt nostrũ. ℔ dico. arg. decre. ſ. de re. eccle. nõ alie. si vna. ꝫcl. vieñ. Legatus tñ videt indistincte ℔ posse facere: cũ nõ inueniatur hoc expresse reseruatũ pape. ar. ij. q. v. q̃ de causa. de hoc nota. in prima pars spe. ti. de legato. ℌ. nũc ostẽdẽdũ. versi. legatus igitur. Sed quid erit de altaribus vel bñficijs alijs que ex deuotione decedentiũ ꝛ alioꝝ quotidie post dictã concessionẽ de nouo cõstruunt perpetuo ꝛ dotant. ℣ Nũquid ipsa ipsi collectores habebunt: ℣ Videtur ꝙ nõ per iura. ſ. de ſti. qm̃. ℣ Stitutio. de rescrip. litteras. cõcil. viẽneñ. Contrariũ videt per. c. de offi. archi. dilecto. vbi illa cõsuetudo que de se stricti iuris est: ad monasteriũ q̃ modoꝰ de nouo creat se extẽdit. Credo ꝙ vbi causa priuilegij statuti vel cõsuetudinis hmõi de se extensiua sit in futurũ: sicut est ℔: futura etiã respiciat: maxime in realibus q̃ quasi sunt fauorabilia vt in secũdis ꝫcedãtijs: secus q̃ causa est actu transiens maxime in his que fauore personarũ fiũt q̃ quasi sunt odiosa: vt in primis. ℣ De hac notaui satis. ſ. de vi. ꝛ bone. cle. q̃m. cõci. viẽneñ. qõ crederẽ verum: nisi fructus seu pũctus dictoꝝ beneficioꝝ essent ad certos vsus deputati: puta ad vitam sacerdotis ꝛ sue familie: vel ceteroꝝ pauperum in hospitalibus vel monialiũ seu alioꝝ religiosoꝝ: qui vir de illis possent sustentari: nec habent vñ alꝭ viuerent: nisi ꝑ suffragia inde dicta: sicut est de illis redditibus deputatis ꝓ vita pauperum in sede barche: quia de talibus nec leuabitur decima: nec cadũt sub vacantibus. arg. ſ. de ꝓben. significatum. ꝛ. c. per litteras. ꝛ de reli. do. quia cõtingit. conci. viẽneñ. immo nec alia que nõ excedũt. vij. libras turoneñ. ꝓout interpretatus fuit dñs Diego. r. in cõcil. lugdũñ. tẽpore quo cõcessit decimã passagio vltramarino. Guil. de monte laudu.

Bñficioꝝ vacãtium fructꝰ: an possint mẽse vel alij vsui applicari.

c ℭ In totũ. Nota ꝙ dicit hic in totũ ꝛ hoc qõ sequitur nihil inde percipiũt. ꝛ. ſ. ℌ. sequitur. in prin. integre. ꝛ eo. ℌ. circa finẽ. ver. nisi forsan cũ integritate ꝓcipere ꝛ. er gbus ꝫcludit ꝙ papa nõ intellexit ℔ prouidere nec prospicere nisi in casu in quo beneficiati ex toto amittebant fructus ꝛ obuẽtiones annoꝝ primi ſcdi vel vlteriusꝫ ergo a ℑio sensu si aliqd remanebat bñficiatis qõ nõ cõsueuerint collectores leuare: in isto casu nõ ꝓuidet decre. ℣ Pone ergo ꝙ prior sancti eusebij altisiodoreñ. qui consueuit ab antiquo accipere grossos fructus prebendarum primi anni in ecclesia altisiodoreñ. ex integro: reseruatis quotidianis distributionibus nouis canonicis: nunquid dictis canonicis inibi residentibus: vel in seruitio pape seu cardinalium existentibus habebit iste prior iurta hanc decre. summã ꝙ qua dicte grosse prebende solũt decimã vel residuũ qõ maluerit eligere: vel potius poterit ꝑ ut hactenus ꝙueuit totã grossam prebẽdam accipere relictis quotidianis distributionibus illis qui volũt inibi residere: ℣ Videtur ꝙ totam grossam ꝓout consueuit habebit ꝑ ea que dixi. Nam facti debẽt sufficere quotidiane distributiones illis qui resident: alij aũt sibi imputẽt: q̃ tales absentias sozan volũtarie sibi querũt: volũtariũ em̃ ꝛ exquisitũ seu ꝓcuratũ impedimẽtũ neminẽ excusare dz. ar. ſ. de accu. venies. de appel. cũ parati. de vila. exposuit. cũ ibi notatis. ℑn ℑuũ videtur: nã papa in vtroq̃ casu hmõi decre. intelligit ꝓuidere ipsis bñficiatis qui cõmode nequeũt ad impẽdum seruitiũ debitũ residere. vt. ſ. sequit. ſz isti nequeũt cũ solis distributionibus quotidianis dato ꝙ residẽat: impẽdere seruitiũ: cũ illud dicat cõmode fieri in talibus qõ fit ꝑsideratis nobilitate: sciẽtia et dignitate. de quo plene no. ſ. de rescrip. cũ adeo. Item intelligit ꝓuidere circa illos: ꝛ de illis fructibus dũtaxat q̃ erãt in illa ecclesia decimabiles: ꝛ de quibus decima solui cõsueuit: sine decima esset taxata: siue nõ. qõ plene inuit. ℌ. ſ. eo. in illis vero. in prin. ibi dũ dicit ꝙ fructus ꝛ obuẽtiones beneficij tũc vacãtis quos in decima soluere cõsuit ꝛc. vnde cũ distributiones quotidiane non sint decimabiles: ergo de illis non curauit ℔ papa: ſz de grossa prebẽda dũtaxat: q̃ erat decimabilis: vñ cuꝫ ista sit ab antiquo taxata: tenẽt prior eligere alterum qõ maluerit iurta primũ dictũ: maxime inter illos q̃ causa necessitatis vel euidẽtis ꝛ ꝑbabilis vtilitatis sunt absentes. iurta ea que leguntur ꝛ no. vij. q. j. ℌ. ambitionis. ſ. de cleri. nõ resi. cũ dilectus. durũ etenim esset si rector eccle posset exigere totã integrã decimã a rustico: ꝙ non fraude/vel dolo/vel negligentia/ vel maioꝛi sua vtilitate permisit suã segetẽ destrui: nec passus fuit eã ad perfectionẽ venire: sic ſ. ꝓposito de istis quotidianis distributionibus q̃ sine fraude sua ꝛ culpa istis deficiunt: durum esset si grossa sua ipsis auferret: qõ alijs tribueretur: sic quasi bis punirent ijdem contra oꝛa iura. ꝛ hoc verius. Sed quid dices de illo residuo quod ꝛpereſt canonicis qui obiet annoſ cathedralibus ꝛ collegiatis ecclesijs de illis fructibus quos habẽt ad partẽ solutis grossis ꝑbendis ꝛ distributionibus quotidianis: vel propter minã absentiã canonicoꝝ que interuenit in illo annoꝛel alꝭ: nũquid illud cõputabitur inter grossas ꝑbẽdas: sic q̃ existentes in seruitio pape: vel studẽtes in theologia: vel alꝭ priuilegiati habebũt de illis partẽ: vel potius inter distributiones ꝛ putabitur: sic q̃ soli presentes hoc totũ sibi retineãt: ℣ Crederẽ q̃ vbi sunt distincti fructꝰ ꝛ redditus de q̃bus soluuntur grosse: a redditibus de quibus quotidiane soluuntur: tunc absentes tales haberent partem de solo residuo grosso: sed vbi totum est insimul ꝛ nihil diuisum: tunc de toto residuo debent habere absentes ex quo a solis distributionibꝰ quotidianis ꝛ nõ ab alio sunt excluſi: fauorabile est eis priuilegiũ eoꝝ saltẽ in illis casibus de gbus ſ. de cleri. nõ resi. cũ dilectus. de magistris. c. fi. ꝛ per cõsequens excluſio odiosa cũ contrariorũ eadẽ sit disciplina. vt. xxxij. di. bosp̃italium. Distributiones enim ꝓprie dicuntur que actu distribuunt̃ et nõ alie. ar. ſ. de ꝓben. licet. vnde de toto residuo in hoc casu habebunt partem suam dicti canonici: ꝛ per cõsequens isti collectores iurta ordinationez istius decret. alis. Si queras que sit ratio ꝙ in hoc casu nihil recipiatur de quotidianis distributionibus: ꝛ tamẽ de grossa prebenda percipitur. Dic ꝙ hec est: nam vt frequentius quotidiane distributiones accipiũtur de bonis indistinctis talium locorum collegiator: vnde ipsa collegiata loca sunt exempta a talibus collationibus: vt dictũ est. ſ. ſic ꝛ queuis bona ipsis adherentia. arg. ſ. de parrochia. c. pe. de reg. iur. accessoriũ. lib. vi. Secus aũt de separatis. arg. eoꝝ ℌ leguntur ꝛ no. de proba. ex litteris. per ℑnno. ff. de separa. per totum. Tel si foꝛsan de bonis distinctis soluantur dic ꝙ nõ cadũt sub hac gratia: quia non sunt ꝓprie beneficia ecclesiastica: ſz potius quedam salaria que dantur seruitoribus ꝓ laboꝛe diurno: sicut ℌpendia militibus: vel diurni denarij: per primam autẽ rationem credo ꝙ de ecclesijs in quibus nulla est distinctio: ſz oĩa sunt communia q̃ ꝙotidianas distributiones soluũtur: nihil isti recipiant leuatores: sicut fit inter istos regulares quasi cõmuniter: ꝛ inter seculares etiã q̃ꝛs iurta ea q̃ notatur. ſ. de ꝓbẽ. ratio. ꝛ. c. exposuisti. secus autem de officijs: de ꝓbẽdis: seu dignitatibus: etiam inter corpoꝛa istarum ecclesiarũ collegiatarum existentibus: er quo habent bona distincta ab ipo capite. iurta ea q̃ leguntur. ſ. de ꝓbẽ. mandatum. ℌ. ad beneficia. lib. vi. Quotidianum tñ victum quem camerarius in monasterio recipit non percipiẽt isti collectores: licet fructus camerarie recipiant: licet ꝫtrariũ fieri viderim/ꝛ male. Sed q̃ est ratio ꝙ ista mẽbra infra corpus existentia non gaudeant priuilegio capitis sicut gaudẽt in illo casu. ſ. de prebẽ. ℌ. ſ. ℌ. lib. vi. Dic ꝙ fauoꝛ qui est bic/ꝛ odiũ ibi soluũt cõtrarium. ſ. de reg. iur. lib. vi. odia. de hoc notaui in dicto. c. ℌ.

d ℭ Commode. ℣ Nihilominus tamen tenebitur impendere seruitium: alꝭ peccat ad instar viri cuiꝰ roꝛ nõ potest reddere debitum: quia nihilominus eam alimentare tenetur: sed imputet sibi qui talem accepit. vt legitur. xxxij. q. vij. quod propoſuisti. ꝛ no. xcj. dist. clericus.

a ℭ Nos de illo. Tertia pars.

b ℭ ℙarticipent. Ista em̃ est bona ꝓuisio que equalitatez eligit: lucrũ ꝛ damnũ ꝑsat/ꝛ diuidit equa lance: ꝛ ideo statera in manibus eius est posita vt sic cũ ea gratias quas facit aliquibꝰ ponderet: vt nõ ꝑ eas alij enormiter aggrauentur. iurta ea que leguntˢ. ſ. de re iudi. cuꝫ causam. in ꝓin. de deci. suggestũ. quia durum est q̃ aliqui de fletu rideant alioꝝ. ſ. de ꝓuiſ. petiti. et quod vnus tñ habeat onus/ alius totum lucrum. ſ. de ꝓben. ertirpande. Guil. de monte laudu.

Fletꝰ vnius nõ sit risus alterius.

Impedimẽtũ exigẽs nõ cessat.

c ℭ Debitis seruitijs. est ergo seruitium vel obsequiũ diuinum pẽsio deo debita. vt. ſ. de cele. miſ. c. j. ꝛ. c. grauis. cõci. viẽneñ. a qua non videt q̃s poſse absolui nisi ipam restituat si citra infirmitatez eam subtraxerit cum non remittatur peccatũ ꝛc. vt. ſ. de vſur. cum tu. ꝛ. xci. dist. c. j. ꝛ. ij. de hoc plene diximus in. d. c. graui. ꝛ. ſ. eo. in ꝓin.

d ℭ ℙresenti. versiculus.

e ℭ Integre. Subaudi vel in tam pauca quantitate ꝙ in ea commode residere non posset: vt. ſ. diꝛi. vt sic nullum ꝛ inutile bic equiparẽtur. ſ. de transla. inter corporalia. de frigi. fraternitatis.

Actionis nomen nõ est curãdũ

f ℭ Vẽdicabũt. Cõditione ex statuto cõsuetudine vel priuilegio cũ alia actio nõ sit bic ꝑdita: ſz nõ sit multũ de nole actionis curãdũ: dũ tñ sit recta intẽtio ꝛ verbis apertis ꝛ cõgruis ꝓponaf. vt. ſ. de iudi. dilecti. ꝛ. c. examinata. vel alꝭ directa rei vẽdicatio intẽtetur: cũ ꝺñus istis de iure speciali competere in his fructibus videaf: sicut de decima de iure cõi ecclesijs parrochialibus. vt. ſ. de deci. parrochianos. Quis habeat verũ ꝺñium in rebus ecclesie. die vt no. ℑosti. de pecu. cleri. c. fi.

g ℭ Consueuit. per. xl. annos. ſlicet nõ interuenerit nisi vnus actus: vt sufficerẽt ex quo nõ est ꝫtra ius cõe: nõ tñ vnus actus interuenisset: pout ꝓbabo. super rubrica. ꝛ. l. j. marime cũ tẽdat ad tollendũ ius alteri certantis tñ de lucro captando. nã istis q̃ de nouo talia assequuntur beneficia nõ multũ detrahit si fructꝰ primi anni sibi retineat qui est ꝺñs omnũ ecclesiarũ. vt. ſ. de ꝓbẽ. licet. j. lib. vi. hoc dico. ar. leg. ff. de perpe. ꝛ tẽp. ꝑscrip. l. si gs. ꝛ ideo iura canonica de prescriptione consuetudinis loquẽtia non dicunt q̃ canonice sit prescripta: sed potius q̃ legitime. vt patet. ſ. de ꝓsue. cũ tãto. in fi. ꝛ de ꝓbẽ. cũ de bñficio. lib. vi. qõ videreẽ maxime hodie iurta formas que a curia exeunt sup gratijs: in qbus nõ dr̃ iurta taxationẽ antique decime/ſz decime tñ: ꝛ sic cuiusli bet ꝙuete. Habet etiã ꝙsuetudo diuersa noĩa. Q̃dãs dr̃ ꝑscripta. vt. ſ. de offi. ordi. duo. q̃dãs antiqua. C. de iur. fisc. li. j. q̃dãs longa. vt. C. q̃ sit lõga cõsuetudo. q̃dãs vetusta. vt. ff. de aqua plu. ar. l. i. ℌ. deniq̃s. ꝛ. l. ij. in princi. q̃dãs diuturna. ff. de legi. diuturna. q̃dãs ineterata. ff. de leg. de gbus. q̃dãs vetus. ff. de pu. ꝛ vec. l. imperatores. q̃dãs ꝓpetua. ff. de legi. nã tẽpore. Jurta hoc quero que ꝓprie dicaf antiqua: Tertius dicit sic. Et antiqua cõsuetudine a tpe cuius nõ extat memoria in contrariũ: ſ. licidẽt q̃ tñ tẽpus requiraf in hoc casu: ꝛ talis consuetudo habeẽt iure cõstituti. vt ꝑbaf. ſ. de verb. signi. sup quibusdã. de ꝑscrip. ꝑm. lib. vi. in fi. cum ibi notatis. Que ergo bic cõsuetudo sufficiet ad hoc ꝙ diuisio in isto. ℌ. ꝓsita habeat locũ: qꝛ de hoc vidi pluries dubitari. Unde vt meliuꝰ hoc videas: pone ꝙ quidã impetrauit primã dignitatẽ in ecclesia gerunden. non excedẽtem summaz. c. libza. turoſi. ꝑm tarationẽ decime. dñs autẽ Joannes filius regis impetrauit secũdo imbi sine summa: postꝫ vacauit qdam archidyaconatus qui hodie valet vltra. c. libras turoſi. taz ꝓpter res que sunt ibi chare q̃ ꝓpter monetã illius terre: q̃ licet olim minus valere cõsueuerit q̃ turoneñses parui: modo tñ adequatur eis: nõ tñ inuenitur ibi aliqua antiqua vel cõsueta taratio: nisi q̃ a tẽpore Diego. r. q decimã cõcedens passagio vltramarino iussit q̃ in primo anno habeẽt iuramentum a rectoribus super valore: ꝛ q̃ ertunc ille valoꝛ sic iuratus acciperet: et nõ plus nisi vellent: nõ tñ ꝓpter hoc essent liberati a populo: nec ꝓpter hoc a penis in ꝓcessibus super hoc factis cõtentis: que quidẽ taratio in illis partibus quasi cõiter obseruaf: ꝛ hoc in collectione decime: qꝛ tiũ: vel per collectores annaliũ vbi contradictores existũt. Credo ꝙ ex quo Dieg. nõ absoluit eos a residuo: licet tarationẽ iurata preceperit recipi: quicquid tũc ceperis super hoc ꝑsecurũ est totum fuit permissuz ꝛ conditionale: quia quod permittitur volendo/precipitur in hoc casu. Sed pone q̃ ꝓioꝛ de spinassa ꝓpe tholosam non soluit decimam nisi a. xxx. annis citra: sed ab illo tempoꝛe soluit continuo certam summam ꝓ o maioꝛi valoꝛe in duplo q̃ ualeant redditus prioratus: nunc dicit collectoꝛ q̃ illam summã elegit iurta istum. ℌ. ꝓioꝛ autẽ dicit nõ esse taxationem consuetam ex quo per. xl. annos nõ durauit. ꝛ sic nõ istum: sed. ℌ. ſequentem habere locũ: maxime qꝛ si illas summam leuaret: nihil remanebit sibi vel alijs seruitoribus prioratus: boc est quod. ſ. que rebaf an. ſ. minoꝛ. xl. annoꝛ consuetudo alꝭ sup certa et indubitata quãtitate cõtinuata liget inuitas partes ad sui obseruãtiam: ꝓ ꝛ contra ſ. allegani fatis: sed responsionẽ: quia de facto est disputatiõi relinquo. Sed nũquid saltem poterit dictus prioꝛ per beneficiũ restitutionis in integrũ ex quo non est consuetudo completa et a fine cõpletionis cũ ex tunc incipit grauari: vide ſ. de integ. reſti. ecclesia. lib. vi. vel saltem ex maioꝛibus petere vt erroꝛ qui fuit in calculo reperatur per legẽ. ff. que sen. sine appel. l. j. ℌ. Et idẽ quero de bñficijs q̃ a tempoꝛe tarationis. xl. anni sunt: ꝛ postea vsq̃ nũc bene valebant summam taxatam ꝛ plus: nũc aũt eoꝝ possessiones per alluuionem vel alꝭ perierunt: vel valoꝛ fructuũ diminutus est ꝓout vilitatem rerũ ita ꝙ multo plus excedit summa q̃ ualeãt oẽs fructus: iurta ea que legũtur ꝛ no. ſ. de loca. ꝓpter sterilitatẽ: in qbus nõ ꝙ precipitato sententiã: qꝛ de facto pendẽt. Sed nũquid iste collectoꝛ poterit dicere: volo ꝙ summã ꝓ qua ꝙsueuit soluere decimã quam ego eligo statim mihi soluat: alter dicit ꝙ non faciet nisi ꝓout euenient fructus: ꝛ ꝓout possit gaudere de ipsis: Credo ꝙ benedicat: naz sufficit ꝙ infra annũ sibi soluerit ex quo totus annus cedit. ſ. de offi. ordi. ꝓsenti. li. vi. Sed qd erit si illo anno pereant tẽpestate vel incursu hostium fructus: vel ꝛtingat trãsitus pape vel legatoꝝ qui maiotem partẽ cõsumpserunt de ipsis: nunqd totũ damnũ ꝛ periculũ erit beneficiati: vel potius cõtribuet collectoꝛ cũ ipso? Dic videreẽ dicẽdum ꝙ si oẽs fructus illius anni absoꝛberentˢ in summa cõsueta solui ꝓ decima non haberet locum iste. ℌ. ſed sequens: maxime vbi nihil remaneret beneficiato quod innuit verbum ꝛsequens totali residuo ꝛc. vel saltẽ ꝙ ipse beneficiatꝰ diceret collectoꝛi: ego nihil volo: accipias tu omnia ꝛ supportes mihi onera et alijs necessaria ministrando. ar. c. de offi. ordi. ꝓsenti. li. vi. ꝓsertim. cũ mihi sit licitũ quatenus me tangit renũciare huic qõ fauoꝛe mei nosciturꝫ introductum. C. de legi. quod fauore.

h ℭ Residuo. Ergo bic ꝓsupponit esse residuũ: qõ si non est videtur locũ istũ. ℌ. nõ hẽre: nec etiã ꝙsequẽtem: cũ ista sint taxata: remanet ergo iste casus in quo nõ ꝓuidet hec cõstitutio: ſz qd de ipso fiet. diꝛi. ſ.

i ℭ Remansuro. ꝓ suis ꝛ suoꝝ ℔ alijs onerib⁹ ordinarijs ꝛ extraordinarijs ipsius beneficij supportandis. simile. ſ. de ꝓben. de monachis. cum similibus. Guil. de monte lauduno.

k ℭ Soliti. su. vel de nouo concessi ex gratia vel statuto. vt. ſ. patet.

l ℭ Cum integritate. Et idẽ si non integre ſz quasi: sic ꝙ de residuo nõ possent residentes comode sustẽtari. vt diꝛi. ſ. eo. c. j. ℌ. in fi.

m ℭ Mallẽt. Nota tales gratias q̃ fauoꝛe ecclesiarũ vel aliq̃s pijs vsibus applicantur etiam de bonis ecclesiasticis ꝛc. in alioꝝ odiũ cõcedũtur ad instar eoꝝ que ꝫcedũtur motu ꝓprio large interpretari. ar. ſ. de ꝑbẽ. si plurib⁹. lib. vi. facit. ſ. de verb. sig. tua. Jtez nota ꝙ vbi in diuersis ꝑsonis ius ꝓinatũ cõcurrit cũ cõi: ꝛ extraordinariũ cũ ordinario: ꝓiuatũ ꝛ extraordinariũ cõi ꝛ ordinario ꝓferunt̃: ꝛ boc facit ꝓrogatiua illoꝝ per quoꝰ hic specialia sunt cõcessa. ar. ſ. de ꝑben. bi qui. lib. vi. Item fauoꝛ illius ꝓ quo concessa est res vt dictum est. secus si in eadem persona concurrerent: quia tunc ꝓimo vti debet ordinario ꝙ extraordinario. ꝛ sic non obstat. ff. de mino. in cause.

Jus ꝓuatum q̃q̃ ꝓferf cõi.

n ℭ Summam. Et de hac habebunt ipsi beneficiati onera ecclesie supportare si ad hoc non sufficiant: ponant de ꝓpꝛio: vel ꝓpꝛia manu sibi querant. arg. ſ. de cele. miſ. c. j. xcj. dist. c. j.

o ℭ Optionem. Simile. ſ. de consue. c. fi. de ꝓbẽ. si pluribus. lib. vi.

p ℭ Collectores. Nic potest q̃ri an aliquã cõpulsionem habeant hmõi collectores: ℣ Videf ꝙ sic: alꝭ parum esset eoꝝ officiũ. ar. ſ. de offi. oꝛ. ex litteris. Dic ꝙ hic nõ potest dari certa responsio: cũ hoc depẽdeat ex potestate eis in suis priuilegijs vel statutis concessa: vel per consuetudinem que etiam facti est introducta: de quibus nisi ꝑ inspectionem eoꝝ nõ possimus iudicare. ſ. de ꝓuiſ. accepimus. de ꝛti. licet. lib. vi. Sed pone ꝙ ipsis collectoribus in priuilegijs vel statutis data est ꝑ illos q̃ poterãt plena cõpulsio. cũ clausula cõtradictores ꝛc. nũqd po-

Decimaꝝ bñficialiũ collectoꝛes an habeãt aliquã cõpulsionẽ.

Error petit repari.

terunt hoc alij cum eadẽ coertione cõmittere: Non videtur cum certũ ministeriũ sit eis cõmissum. per.c.3. de offi. deleg. qñ abbas. Sed nũquid ipi poterũt sine alio speciali mãdato/posito etiã q̃ sint dati a papa bñficia q̃ vacãt de iure: nõ tñ de facto vocatis partibus declarare vacantia: z vt talia occupare: Hoc vidi de facto in prepositura ecclie Cesaraugustañ. Et vide

tur q̃ sic cum executores gratiarum z legat⁹ sedis aplice (premissa tñ causa cognitione) hoc possint et etiã simpler ordinari⁹ iurta ea que legunt z nota. 3. de pben. lz ep⁹. 3. de offi. leg. officij. li. vi. Contrariũ credo nisi ampli⁹ contineret eorũ littera q̃ officiũ ipoz requirat: cũ ad colligendum vacãtia simpliciter dati sint: et ad cõpescẽdum rebelles sup hoc: z res possessa p

aliquos nõ dicat plene vacare: dũ tñ eoz possessio sit aliquo iuris adminiculo fulcita: q: forsan fec⁹ si possessio esset nuda. vt dixi. 3. in vbo vacãtia. z probaf. 3. de resti. spo. ex parte. in fi. glo. z de cõcel. prebẽ. cũ nñis. z. c. lf. as. Officiũ eñ ad certũ vsum datũ nõ d3 ad aliũ penit⁹ diuersum extẽdi. vt. 3. de appel. nouit. Jn ztrariũ aũt allegata in suis causibus specialib⁹ locũ habẽt. Quid ergo dices de iſtis collectorib⁹ q volẽtes sauere ipetratoꝛi fingẽti vacare bñficiũ qñ nõ vacat ad eos instãtiã cũ potẽtia regis cui data sunt annalia: z etiã ipsi regales repellũt p violẽtiã possessoꝛẽ de beneficio z frequẽter iniuste: ad hoc vt ipe impetrãs possit postea possessionẽ citi⁹ adipisci: ex quo multa mala sequũtur: Credereꝰ in h̃ casu q̃ impetrãs incideret in penã illius. c. 3. de pbẽ. eũ q. li. vi. z quod etiã collectores sic in suo officio publice delinquẽtes crimẽ cõcussionis incurrũt. ff. de cõcussi. l. j. et. ij. xxij. q. vij. sancimus. vbi de hoc. Sed q̃liter cognoscit collector si possessio taliũ sit iuris ad miniculo fulcita vel nuda penit⁹: nũqd ipse cognoscet de hoc: cũ nulla cognitio/sed simpler cõpulsio + executio sit sibi in hac parte cõmissa: Credo q̃ in h̃ casu habebit p ofa seruare doctrinã illi⁹. c. 3. de rescrip. cũ ztingat: vt. f. si sibi sit liquidũ vtrinq̃ partis documẽtis qs ius habeat z hoc sit notoriũ z certũ: fm hoc accipiet vel nõ accipiet vacanteꝰ. als si dubiũ est faciet hoc p eoz iudices declarari: ad quã partẽ decli

Falcem in messes alienã mittere non debemus,

nabit semp in dubio. nec falcẽ suã ponat in messes alienã. ar. 3. de offi. dele. si qñ. z. c. pastoralis. z de elec. venerabilẽ. in pn. Sz nũqd isti collectores poterũt suo tpe scindere nemora cedua vel alia: vel pulchras arbores: seu exhaurire vel euacuare stagna de grossis piscib⁹ p multos annos nutritis: Videt q̃ sic: q. qcqd fructuũ nose vtiliter suo tpe euenit totũ suũ est onerib⁹ supportatis. 3. de offi. ordi. presenti. lib. vi. Jn cõtrariũ videtur: q: talia sine quib⁹ deterioraꝛ ꝓpietas nõ cadũt sub fructuũ nose. vt. ff. de vsufru. arboribus. z. l. pridẽ. z de cẽsibus forma. Videtur dicendum q̃ magna nemora arbores non ceduas non vastabunt: nec ibi cedua vel stagna: nisi quatenus augmentũ seu emolumẽtum eoꝛ tpe istis cõpetẽti poterũt adequari: ad instar mariti fructus dotis lucrantis. arg. ff. solu. matri. l. diuortio. ℌ. non solum.

Decẽdiuꝫ ad appellandũ curritur de hora i horaꝫ.

Certũ. Hoc verbũ tũc vltimã horã tpis denotat: z sic istos. r. dies cõputabo de hora in horã a tpe sciẽtie incipiẽdo: ad instar decẽdij ad appellãdũ. hoc. pbaf. ff. de cõdi. z demõ. l. iiij. in fi. ij. q. vj. diduũ. 3. de appel. 2certationi. li. vi. Sed qs ꝓbabit scientiã: vel qualiter cõstabit de ea: cũ semp collector dicat se hoc ignorasse: z quilibet ꝓsumaꝫ ignorãs de iure: maxime in hoc casu in quo nõ imminet periculũ anime: si nõ vigilet: lz immineat periculũ burse. lxxij. di. proposuisti: Credo q̃ semp ꝓberit allegare ignorãtiam donec vacatio publice nota sit in loco vbi est veneficiũ. Sed certũ nõ. vt. 3. de cõcel. prebẽ. cũ ei quẽ. cõcil. vienen. in fi. Quare cũdo expediẽs ipi bñficiato q̃ cũ testibus vel instrumẽto intimet collectoꝛib⁹ ipsam vacationẽ: ne ertũc possint ignorantiam allegare. arg. 3. de elec. causam electionis. conci. vienneñ.

b Jpso iure. Et sic non est hic opus facto hominis: nisi in declaratione tñ. vt. 3. de here. cũ fm leges. lib. vi. ℌ Guil. de monte lauduno.

Fructꝰ nõ c oẽs sũt decimabiles,

Jn illis q̃tuoꝛ partib⁹. Jste est casus in illis partib⁹ in qbus nõ est cõsueta ꝓ certa summa solui decima: ꝫ de anno in annũ tarent fructꝰ put euenũt: si sint ibi alig fructꝰ de qbus nõ ꝓsueuit solui decima: vt puta de horto contiguo ecclesie: vel de vinea: vel de agricultura quaz propijs mambꝰ rector excolit vel similibus. Hoc non diuidit: sed de residuo toto decimabili fient due partes: quarũ vna collectoꝛib⁹: alia applicabitur beneficiato: sic q̃ pars illius qui ipsa non contentabitur ad contentantem transibit. ℌ Guil. de monte lauduno.

d Non est facta. i. consueta fieri. Vel dic facta per illũ qui eã facere poterat causa cognita z vocatis qui fuerãt euocandi: als res inter alios acta alijs non noceret. 3. de re iudi. cum super. et. c. q̃uis. quod qualiter posset fieri maxime nisi deberetur ex priuilegio pape nõ video: nisi ipse papa ex certa sciẽtia boc fecisset: cũ officiũ executoꝛũ seu collectoꝛ decime nõ extẽdat se ad hoc. vt. 3. dictũ est. Sed nũqd eps z capitulũ statuere poterunt z tarare in singulis ecclesijs certã summam pro qua

missa residuũ (nulla subhastatione ꝓmissa) eligere teneant. Quã electionẽ si infra dictos. x. dies nõ fecerit vt est dictũ extũc a ad eum cui⁹ est bñficiũ hmõi optio vl' electio trãseat ipso iure b. Et b in ecclesijs z ptib⁹ illis in qb⁹ bñficia maiora z alia q̃tũ ad solutiones decime sunt taxata volumus obseruari. ¶ Jn illis c vero partib⁹ z ecclesijs in qb⁹ decimaꝛ taxatio

quelibet ecclesia teneaꝫ soluere decimã z non ꝓ plurib⁹: Nõ credo cuz hoc esset legẽ superiori imponere: z eius restringere potestatẽ z libertatẽ: qõ nõ possunt. xxviij. di. §. j. 3. de ver. sig. ℌ stitutionẽ. in fi. li. vi. er quo sequit q̃ per solã ordinationem pape expressam vel saltẽ tacitã que fingitur in cõsuetudine als prescripta legitime talis taxatio potest fieri ad minus in his

Lex supiori ꝑ inferiorẽ imponi nõ potest.

que forum pape concernunt super hoc.

c Quos. scilz fructus z obuentionem.

Declaratur quibus fructibus nõ debẽt.

f Jn decima. i. qui hactenꝰ fuerunt decimales ecclesijs baptismalibus.

g Consueuit. scz beneficiũ vacans. hoc vult dicere q̃ soli illi fructus veniãt in diuisiõe: ꝓ qbus dictũ beneficiũ cõsueuit soluere decimã z nõ alij. Sed qui sunt illi fructus pro qbus ecclesia seu beneficiũ ecclesiasticũ non soluit decimã. Dic q̃ aliqui reperiunt in iure liberi a decima: aliqui possunt esse de cõsuetudine: expressi in iure sunt illi scz qui insurgunt in dote ecclesie. 3. de decimis. nouũ. Jtem si sit locus religiosus de suis noualibus q̃ ꝓprijis manibus vel sumptibus excolit: z de nutrimẽtis animaliũ z bestiis. vt. 3. de deci. ex parte tua. in fi. z sic potest intelligi ista libertas de decima debita ecclesijs parrochialibus. Vel potest intelligi etiam de decima que daf a beneficiatis summo pontifici vel illi cui ille insserit. de qua. 3. de decimis. c. j. a qua possunt esse liberi aliqui fructus de iure: z etiã de cõsuetudine. de iure credereꝰ fructus fructꝰ q̃ ꝓ quotidianis distributionib⁹ assignantur: z lucrant: nam tales distributiones a laboꝛantibus in vinea dñi quotidie si clucro fiunt: z sub eoꝛ ꝓprio appropriant⁹ q̃ de ipsis testari poterũt: sicut rusticus de denario diurno: iurta ea que leguntur z notãtur/marime per Hosti. 3. de pecul. clerico. c. fi. de testa. requisiti. circa fi. de magistris. c. fi. Jtem de agricultura: de lucro seruoꝝ: de hoc q̃ nent siue silant moniales: vel scribũt monachi: licet totuz sit monasterij. Jtem de quotidianis oblationib⁹ seu legatis que religiosis maxime mendicantibus offerunt. argu. 3. de sta. regu. c. j. de excel. ꝓela. nimis. seu alijs hospitalibus vel domibus religiosis. arg. 3. de pben. per litteras. z de reli. domi. q: cõtingit. cõci. vienen. nec de pecunia relicta a testatore ꝓ certis anniuersarijs/capellanijs: vel alijs officijs ecclesie perpetuo emendis. ar. 3. de testa. tua. z. c. de his. nec de bñficijs vel de minutis seu pauperibus. arg. 3. de cleri. egro. c. j. Sed quid dicetur pauper seu exiguũ: hoc relinquatur arbitrio eoꝛ iurta ea que notaui 3. de re. eccle. nõ alie. monasterioꝛ. cõci. vienen. in verbo modicũ. Vre do tñ q̃ sicut regulariter daf alia decima q̃ debeẽ ecclesijs parrochialibus de oibus fructibus saltẽ realis. vt. 3. de deci. nuncios. z. c. ex parte. z. c. ex transmissa. sic ista q̃ debeẽ pape saltem. ar. 3. de deci. c. j. vnde sicut de istis vel similib⁹ nõ dabiẽ decima collectoꝛib⁹ eius: sic nec ista venient in diuisionẽ istam: vidi tamẽ in cathalonia q̃ ofa etiã quotidianus victus monachi sub hac diuisione includebantur z male.

b Diuidantur. f. alij fructus non autem liberi a decima.

i Habeat is. illam. f. quã diuisionem per aliã factã de alijs tam in rebus q̃ in pecunia existẽtibus ipse elegerit: vt sic tam ꝓpter ordinem littere q̃ etiam ꝓrogatiuã qua fungitur in hac parte in optione potior habeaf. arg. 3. §. ꝓcedentis. facit. 3. de parrochia. c. j. z. 3. de elec. si quis iusto. de pben. mandato. z. c. bi qui. lib. vi. z habebit. r. dies ad optandum: als in aliũ optio deuoluetur per. §. precedentem.

k Predictis. f. ꝓuilegio consuetudine vel statuto.

l Supportandis. qui si nõ sufficiant: queraf sibi aliunde. vt. 3. dixi.

m Voluerit. fit. z volitũ fuũ expresso oꝛe vel per aliqua interfignia indubitata ostenderit. arg. 3. de cõcef. prebẽ. cum ei. cõci. vienen. als nõ ꝓsumitur quis de facili velle iactare pecuniã aut iuri sibi acquisito renunciare. arg. 3. de renũ. super hoc. Sed quid si nolit suum volitum ꝓ per hoc declarare verbo vel facto: sed tacendo permittit q̃ alter fucꝰ colligat: nunquid tacendo videtur ostendere se nolle ipsos vel potius velle: Et videt q̃ velle potius q̃ nolle: cum in appetibilibus tacitur nitas habeaf pro ꝓfensu: in odiosis vero pro dissensu. vt. 3. de reg. iur. is qui tacet. z. c. qui tacet. lib. vi. Dic q̃ sup hoc expedit volẽte vt aliũ coram testibus vel tabellione requirat. vt dixi. 3. in alio membro. et si hoc modo non possit de sua voluntate constare: q̃ faciat per sunm sufperiorẽ sibi assignari terminũ. arg. 3. de pben. si tibi absenti. in fi. lib. vi. als non video q̃ pars parti posset terminũ assignare: vel ipsam ad ostendẽdũ sunm volitum compellere: cum non habeat imperium par in parem. vt. 3. de electio. innotuit. Nec appellatio decem dierum. de quibus loquitur. 3. §. ꝓxxi. z. 3. de prebẽ. si pluribus. lib. vi. seu. xx. de quibus. 3. de cõsuetu. c. finali. libzo. vi. vel mensis. 3. de concef. prebẽ. cum ei. Aliquid in hoc casu faciat: cum diuersi casus sint nõ ijdem seu aduersi: z papa in isto sicut in illis potuisset ꝓspicere si voluisset: qõ non fecit: z sic ad iura communia. recurremus. argumentũ. 3. de deci non fecit: z sic ad iura communia. recurremus. argumentũ. 3. de deci mis. ad audiẽtiam. cum similibus. Sed quid si ꝓcurator seu collector dixit

Juri suo non renunciat qui de facili.

Procuratoris factũ an dño noceat,

dixit se velle parte illã: dños aũt rex vel fabrica statim dũ scinit revocauit hoc/z dixit se nolle: nũquid in hoc casu factũ procuratoris nocebit dño: Et videt q̃ sic cũ sit in omittẽdo potius q̃ cõmittẽdo: z sic debet dño nocere: z imputet q̃ sic negligẽte elegit. 3. de elec. si compromissarius. lib. vi. Jn cõtrariũ videt cũ expressio volũtatis potius in cõmittẽdo q̃ in omittendo eri

stat: z sic non debet nocere: maxime cũ in talibus delictũ seu factũ persone nõ noceat ecclie: vt. 3. de exce. cũ venerabilis. z error. ꝓcuratoris possit retractari negocio nõdum finito. 3. de confessis. c. fi. de ap. cũ causam. de cens. fi. olim. Hec non est materia ꝓpria: sed dic de hoc vt legitur et nota. 3. vt lite non ꝓtesta. c. j. vbi de hoc: maxime ꝑ Host.

a Jpso iure. posti⁹ de eius voluntate cõstabit.

b Et si quicq̃. v. pars. Et nota verbum quicq̃ legit in euangelio Joh. xxij. in fi. vbi df: z in me non hz quicq̃. 3. de elec. q: sepe. lib. vi. ibi quicq̃. de bonis percipientẽ rẽ. z sic nihil excipit: immo q̃tũcunq̃ modicũ fuerit q̃ vsurpat ꝓ istos cõtra ordinationẽ ꝓdictam vsurpans iurta cõditionem suam penas inscriptas incurrit. argu. 3. de maio. solite. in fi.

c Predictoꝛ. f. beneficiatorum vel illoꝛ quibus ex consuetudine/priuilegio seu statuto fructꝰ vacantium competunt. Et intellige per se vel alios eis mandãtibus: vel als post factum ratum habẽtibus quod eorũ nomine gestum erat: seu prestantibus/aurilium/consilium/vel fauoꝛem: als nõ. vt. 3. de restit. spol. cum ad sedem. de sen. excõ. q̃te. z. c. cum qs. lib. vi. non tamen extendetur ista pena ad extraneos ista vsurpãtes: nisi forte participarẽt cum istis scienter in crimine criminoso: cũ tanq̃ penalis sit restringenda. 3. de elec. statutum. lib. vi. de sen. excom. si concubine.

d Ultra premissa. f. summam vel residuum in taratis: vel dimidiũ in alijs iurta ordinem: vt superius clare patet. Guil. de monte lauduno.

e Perceperit. Et sic nota hic duo. f. istud z illud qõ sequitur. j. mensem nisi restituerint cum effectu esse necessaria ad hoc q̃ qs infrascriptas penas incurrat: ergo si nõ perceperit licet ad eus aliquo casu als peruenerit: vel si perceperit z restituerit: non incurrit. coniunctim emponuntur ista duo: z ideo non sufficit alterum istoꝝ accidere. similẽ. 3. de rescrip. ex parte. z. c. olim.

f Ad quos pertinebit. scilicet fm ꝓfatum ordinem: vel als fm ius commune vel speciale. de quo. 3. de offi. ordi. cum vos plerunq̃. in fi. z. c. ꝓfenti. lib. vi.

g Cum effectu. Sic verba intelligenda sunt. vt. 3. de cleri. non resi. relatum. de peni. dist. j. aut verba.

h Eoipso. Post mensem tamẽ. simile. 3. de sen. excom. quicunq̃. lib. vi. Si queras quot dies mẽsis iste habeat: dic q̃ tot quot habebat ille mensis in quo istud cõtingit. fi in februario. xxviij. in martio. xxxj. z sic de alijs. de quo nota plene. 3. de elect. q̃ sit ecclesije. lib. vi. z fi aliqui dies de ipo mense efluxerunt: de alio supplebuntur. facit quod no. ff. de diuer. z tempo. prescrip. l. ij.

i Si episcopus. Similes pene ponuntur. 3. de vsu. vsurarum. lib. vi. in fi. z dic vt ibi. Guil. de monte lauduno.

k Apontificalibus. De hoc dic vt. 3. de offi. delega. quia pontificali. z de sen. excom. cum medicinalis. lib. vi.

l Interdicto. De quo dicit. 3. de appel. ad hoc. z. c. dilectis. z de excef. ꝓela. tanta. de senten. excom. si ciuitas. et. c. alma. lib. vi. Guillermus de monte lauduno.

m Cum integritate. Idẽ in simili dicitur. vt. 3. de elec. quia sepe. vbi de hoc. Integritas autem diminutionez nõ recipit: sicut nec adiectione indiget plenitudo. iij. q. i. reintegranda. vi. q. i. si omnia.

n Mundana. Et sic nota duo genera hoim. xij. q. ij. duo. Jn bis em binus mundi illecebris nõ debent se implicare clerici: nec se curis ꝓ uocare eusdẽ: sed potius talia sunt vacantibus laicis relinquẽda. xi. q. j. te quidem. Sed ꝓcbdolor: ipsi volunt ꝓprias manus apponere: z simpliciter religati fortius z plusq̃ fortius mendicantes,

firmatione sedis apostolice: aut alia quacũq̃ firmitate vallaris. Que oia quo ad hec auctoritate apostolica reuocamus/cassamus/z irritam⁹/z nullius deinceps essevolumus firmitatis. ¶ Nulli ergo omnino hoim liceat hãc paginã nostre cõstitutiõis/reuocatiõis/cassatiõis/z voluntatis infringere: vel ei z. Si quis z. Datũ auinione. kal. nouẽbris. põtificat⁹ nri anno. ij.

De rebus ecclesie non alienandis.

Paulus venetus papa secundus.

Bonorum ecclesiasticoꝝ alienatio nõ tenet: et alienantes et recipientes sunt excõmunicati: prelatiq̃ diuersis diuerse pene imponũtur. Capitulum vnicum.

Immobilia z mobilia ꝓciosa egparant.

Alienationes varie sunt spes.

Alienans bona eccle sie z aliena ta recipiẽs cadẽ pena puniũtur.

Dobitiose cupiditati: illoꝝ ꝑcipue qui diuinis z humanis affectati ꝺanatiõe postposita: inmobilia et ꝓciosa mobilia deo dicata ex qb⁹ ecclie monasteria z pia loca reguntur/illustrãtur q̃z: et eoꝝ ministri sibi alimoniã vẽdicãt: pphanis vsib⁹ applicare: aut cũ maximo illoꝝ ac diuini cultꝰ detrimento exquisitis medijs vsurpare presumũt occurrere cupiẽtes. Oim rerũ z bonoꝝ ecclesiasticoꝝ alienationẽ: oẽq̃ pactũ p q̃ ipsoꝝ dominiũ trãsferf: ꝺcessionẽ/hypothecã/locationẽ/z ꝺductione vltra triẽniũ: necnõ ifeudationẽ vel ꝺcũ emphiteoticũ ꝑterq̃z i casib⁹ a iure permissis: ac de reb⁹ et bonis in emphiteosim ab antiquo cõcedi solitis: et tũc ecclesiarũ cuidenti vtilitate ac de fructibus z bonis q̃ sernãdo fuari nõ pñt ꝑ instãtis tpis exigẽtia hac ppetuo valitura ꝺstõne pñti fieri ꝓhibemus: ꝓdecessoꝝ nroꝝ ꝺstitutiõibus/ꝓhibitiõib⁹/z decret⁹ alijs sup h̃ editis: que tenore pñtiũ inouamus i suo nihilominus robore permãsuris. ¶ Si qs aũt ꝺ huius nre ꝓhibitiõis serie de bonis z reb⁹ eisdẽ qcq̃z alienare ꝑsumpserit: alienatio/hypotheca/cõcessio/locatio/ꝺductio/z ifeudatio hmõi nullius oĩno sint roboris vel momẽti. Et tã qui alienat q̃z is q alienatas res z bona ꝓdicta recepit sniaz excõicatiõis incurrat. Alienãti vero bona eccle aꝝ/monasterioꝝ/locoꝝq̃z pioꝝ quoꝝlibet icõsulto romano põtifice aut ꝺ pñtis ꝺstõnis tenoꝛe si põtificali vl' abbatiali ꝑfulgeat dignitate igressus eccle sit penitus iterdictus. Et si ꝑ ser mẽses imediate sequẽtes sub interdicto hmõi aio (qõ absit) ꝑseueraverit idurato: lapsis mẽsibus eisdẽ a regimie z admiſtratiõe sue eccle vl' monasterij cui ꝓsidet i spũalibus z tpalibus sit coipso suspensus. Jnferioꝛes vo ꝓlati cõmẽdatarij z aliaꝝ ecclesiaꝝ rectoꝛes bñficia vl' admiſtratiõe qũlibet obtinẽtes: ꝓpositibus/ꝓpositis/ꝓpositatibus/ꝺignitatib⁹/ꝑsonatibus/admiſtratiõibus/officijs/canonicatibus/ꝑbẽdis/alijsq̃ eccliasticis/cũ cura z sine cura scl'aribꝰ et regularibus bñficijs q̃rũ res et bona alienarũt dũtaxat ipso facto ꝑuati existãt: illaq̃z absq̃z declaratiõe alia qua vacare cẽsent: possintq̃z per locoꝝ ordinarios vel alios ad q̃s eoꝝ collatio ptinet ꝑsonis idoneis (illis exceptis q̃. ppterea ꝑuate fuerit) libere de iure ꝺferri: nisi als dispositiõi aplice sedis: sint spãliter aut gñaliter reseruata. Nihilominus alienate res et bona hmõi ad ecclesias monasteria et loca pia ad q̃ ante alienationem hmõi ptinebãt libere reuertãt. ¶ Nulli ergo oĩno hoiz liceat hãc paginã nre ꝓhibitiõis et innouatiõis infringere: vel ei ausu temerario ire. Si qs hoc attẽtare ꝑsumpserit: indignationẽ oipotentis dei et bt̃oꝝ petri et pauli apl'oꝝ eius se nouerit incursurũ. Datũ rome apud sanctũ marcũ: anno dñice incarnatiõis. M. cccclxviij. kal'. martij. Pontificatus nostri anno. iiij.

De emptione et venditione.

Martinus. v. Venerabilibus fratribus Treuerneñ. z Lubicenseñ: ac almicenseñ episcopis.

Contractus emptionis et venditionis annui cẽsus cũ cõditione reuenditiõis declaratur hic nõ esse vsurarius. Et in fine mãdat q̃ hmõi bulla publicet. Cap. j.

Prelatus tenet de bet subditorũ geti.

REgimini vniuersalis eccle ꝓꝫ immeriti disponẽte dño ꝓsidẽtes: curis angimur assiduis: vt iuxta credite nobis dispẽsationis officium subditor quorũlibet paci ⁊ quieti cõsꝫto nobis ex alto ꝛcedit) intẽdamus: ⁊ dubia q̃ inter eos oziũtur ꝑ tpe: ne litis anfractũ: seu scãdalor parturiãt fomẽtũ: nostro moderamine declarenẽ. Sane petitio dilector filioꝝ vniuersoꝝ cleri/nobiliũ/incolarũ ⁊ habitatoꝝ ciuitatis ⁊ dyocesis Uratislauien. nobis exhibita cõtinebat. Qꝛa cẽtuꝝ annis citra ⁊ supra: ⁊ a tãto tpe ⁊ ꝑ tiñ tps: cuius ꝛtij memoria hoim nõ existit: in eisdẽ ciuitate ⁊ dyoceſi/ac partibus alijs vicinis: q̃dã consuetudo rationabilis obſeruata ꝑscripta: ac moribus vtẽtiũ approbata: ad cõem hominũ vtilitatẽ introducta fuiſſet. Pro quibus princeps/baro/miles/ciuis/siue oppidan⁹ partiũ carũdẽ: cũ ꝫ expedire videbat meli⁹ ꝑ tũc nõ valẽtes sibi ꝫsulere ꝑsone ecclĩastice: aut seculari collegio: aut vniuersitati: oppido vel ciuitati: sup bonis suis dominijs/oppidis/terris/agris/ꝑdijs/domib⁹/et hereditatib⁹ vẽdere ꝫsueuit: ⁊ vẽdidit annuos cẽsus vnius vel pluriũ marcar aut grossoꝝ pragẽtiũ nũmi polomei ⁊ pagamẽti ꝫsueti ad rõnẽ ⁊ ꝑ q̃libet marca ãnui cẽsus decẽ: vndecij: tredecij: q̃tuordecim marcẽ: aut pl⁹ vel min⁹ ſm tpis q̃litatẽ: put ipi ẽbẽtes tũc inter ſe conuenerãt. Ipi vẽditori tũc integraliter ĩ pecunia nũerata solui ꝫsueuerãt bonis i ipo ẽctu tũc exꝑssis: ꝑ ipũ⁹ cẽsus annui et solutiõe i ꝑpetuũ obligatis. Et semꝑ i ipis ẽctib⁹ exꝑssi cipis vẽditoꝝib⁹ data fuit facultas atq; gratia: q̃ ipm annuũ cẽsum i toto vel i parte ꝑ eadẽ summa denarioꝝ: quã q̃ ipis emptoꝝib⁹ receperũt: q̃cũq; vellẽt liberare absq; alicuꝰ regstitiõe: ꝫdictiõe vel assensu possent extiguere ⁊ redimere: ac se ab ipsi⁹ cẽsus solutiõe extũe penit⁹ liberare. Qꝛ ad ꝫ hmõi cẽsus vẽditores iuiti nequaq; ꝑ emptores artari vel astringi valerẽt: etiã ipsis possessiõib⁹ ꝫ hꝫis obligat penit⁹ interẽptis seu destructis. Fuitq; ẽ talis ẽctꝰ emptiõis ⁊ vẽditiõis ꝑ ẽpos Uratislauien. ꝑ tpe exñtes ⁊ coꝝ officiales: necnon ꝑ diuersos dños tpales locoꝝ ⁊ terrarũ in q̃b⁹ cẽsus hmõi cõstituti existũt: tãq; licit⁹ ⁊ cõi vtilitati deseruies sepi⁹ cõfirmat⁹ pariter ⁊ approbat⁹. Qꝛ etiã sup hmõi cẽsib⁹ plurima bñficia ecclĩastica/collegia/canonicat⁹ et ꝑbẽde/dignitates/ꝑsonatus ⁊ officia/vicarie/altaria numero plusq; duo milia: de exꝑsso ꝛsensu ⁊ voluntate dñoꝝ tpaliũ sub q̃rũ territorijs dicta bona obligata cõfistũt/erecta/dotata ⁊ fundata autẽticis eorũdẽ dñorũ tpaliũ lr̃is sigillis sigillatis ⁊ roboratis foze noscũtur. Qꝛ etiã vẽditores eorũdẽ cẽsuũ se nõnũq; ad ipoꝝ cẽsuũ solutionẽ: penis ⁊ cẽsuris ecclĩasticis ordinarioꝝ locoꝝ: ſpõte ⁊ libere submiserũt: ſicuti etiã aliqui eoꝝ tractu tpis cõpulſi fuerũt ⁊ cõpelli ꝫsueuerũt. Tñ nõnulli ex vẽditoꝝib⁹ ipis ĩ arcũ prauũ cõuersi cupiẽtes cũ alteri⁹ pecunia locupletari: hmõi cẽsus bucusq; ꝑ eos ãtea libere ⁊ absq; vlla ꝫdictiõe solutos eisdẽ emptoꝝib⁹ tã ecclĩasticis q̃s secularib⁹ ſoluere ꝫdicũt ⁊ recusant. ꝫfingẽtes hmõi emptiõis ⁊ vẽditiõis ẽctus foze ⁊ esse vsurarios ⁊ illicitos: ipsos ẽptores ecclĩasticos ⁊ sclares: necnon collegia/canonicat⁹ ⁊ ꝑbẽdas/dignitates/ꝑsonat⁹ ⁊ officia/vicarias ⁊ altaria ac bñficia hmõi ipoꝝ annuoꝝ cẽsuũ spoliãt ꝓceptionc: et detinẽt ſpoliatos in aĩarũ suaꝝ piculũ: eorũꝝ emptoꝝ ꝓiudiciũ dãnũ ⁊ grauamen. Et ꝓpterea an ẽctus emptionis ⁊ vẽditionis hmõi liciti existãt: a nonnullis hesitat. Quare ꝑ parte eorũdẽ cleri/nobiliũ/icolaꝝ ⁊ habitatoꝝ ciuitat⁹ ⁊ dyocesis Uratislauien. nobis fuit hũiliter supplicatũ: vt an ẽct⁹ hmõi liciti vel illiciti cẽseri debeãt declarare: ⁊ a⁹ eis in ꝑmissis opportune puidere de benignitate apl̃ca dignaremur. Nos igit hmõi supplicationibus inclinati. Qz etiã ex relatione dilecti filij nr̃i Guillermi tituli ſancti Odarci pb̃ri cardinalis: cui negociuꝝ hmõi comperitoꝝ cõcilio cõmiſim⁹ examinãdũ: cõperim⁹ ẽctus hmõi iuridicos: ⁊ iuxta determiatiõe doctoꝝ licitos foze. Ad hmõi ergo ábiguitatis tollẽdũ dubiũ in ꝑmiſſis. Prefatos ẽct⁹ licitos et iuri cõi ꝛformes: ac ipoꝝ cẽsuũ vẽditoꝛes ad illoꝝ solutiões (remoto ꝓdictionis obstaclo) obligari aũcte apo. tenore ꝑsentiũ ex certa ſcia declaram⁹. Nõ obstãtib⁹ ꝑmiſſis ceterisq; ẽctis q̃bus cũq;. ¶ Nulli ergo oino hoim liceat hãc paginã nr̃e declaratiõis ĩfringere vel ei ausu temerario cõtraire. Si qs aũt ꝫ attẽtare ꝑsumpserit ĩdignationẽ oipotẽt⁹ dei: ac btoꝝ petri ⁊ pauli aplor ei⁹ se nouerit incursurum. ¶ Volẽtes q̃ ꝑdicte lr̃e nr̃e debitũ sortiant effectũ: fraternitati vr̃e p aplica scripta mãdam⁹: q̃tenus vos vel duo aut vn⁹ vr̃m p vos vel aliũ seu alios: ꝑfatis emptoribus ĩ ꝑmiſſis opportuni fauoris ꝑsidiũ efficaciter ipẽdẽtes: dictaq; lr̃as vbi q̃ ⁊ q̃tiẽs expedire videritis: aũcte nr̃a solẽnit⁹ publicãtes faciatis eadẽ aũcte eisdẽ emptoribus vel ipoꝝ ꝓcuratoribus eoꝝ noib⁹ p vẽditores seu debitores cẽsuũ hmõi de ꝑfat⁹ cẽsib⁹: iuxta ẽctuũ et cõuẽtionũ inter ipsos habitoꝝ formã ⁊ tenoꝛẽ plenã et debitã satisfactionẽ impẽdi. Cõtradictores p cẽsuram ecclĩasticã: appellatiõe postposita cõpescendo. Nõ obſi aligb⁹ cõiter vel diuiſim a ſede apo. ſit indultũ: q̃ interdici ſuſpẽdi vel excõicari nõ possint per lr̃as aplicas nõ faciẽtes plenã ⁊ exꝑssã ac de vbo ad vbũ: de indulto hmõi mẽtionem. Datũ rome apud ſanctos apostolos. vj. Nonas Julij. põtificatus nostri anno. viij.

Similes gnus pape põt a cẽsuram ecclĩaſti ca prefer uare.

Alixtus .iij. episcopis Magdeburgẽſi. Nuemburgẽſi. et Halberſtadẽſi. ecclesiarum decanis.

Ecclie vniuerſales ꝑsumẽ ẽpis ꝓ credãt

Cõtractũ quẽdã emptiõis ⁊ vẽditiõis ꝑcedẽti simile declarat esse iuri cõsonũ ⁊ ab vsuris alienũ. Et tãdem iubet ꝑsentẽ bullam cũctis manifestari. Laplm.ij.

REgimini vlis ecclie ꝫ ꝓꝫ immeriti disponente dño ꝑsidẽtes: curis angimur assiduis vt iuxta nobis crediti dispensationẽ officij subditorum quorũlibet paci ⁊ quieti (quãtũ nobis ex alto cõceditur) intẽdamus. Et dubia q̃ inter eos ozũtur ꝓ tpe (ne litigiũ anfractus eriãt seu ſcãdala proueniant) debitoꝛ (put iuſtitia perſuaſerit) declarationis noſtre miniſterio ſopiãtur. Sane ꝑ parte venerabilis fratris nr̃i Joãnis epi Odelburgẽ. ⁊ dilectoꝝ filiorũ vniuerſi cleri ciuitatis ⁊ dyoceſ. Odelburgẽ. nobis nuper exhibita petitio cõtinebat. Qꝛ lz a tanto tpe cui⁹ cõtrarũ memoria nõ exiſtit in diuerſis alemanic partib⁹: ꝓ eo cõi hoim vtilitate: inter habitatoꝛes ⁊ incolas partiũ earũdẽ talis inoleuerit: hactenusq; obſeruata fuerit legitime ꝑſcripta: ac moribus vtẽtiũ ⁊ ordinatiõũ permiſſiõe: ⁊ plerũq; exꝑſſa ratificatiõe approbata cõſuetudo. Qꝛ ipſi habitatoꝛes ⁊ incole fiue illi ex eis q̃b⁹ id ꝑ ſuis ſtatu ⁊ indẽnitatib⁹ expedire viſum fuerit: ſup eoꝝ bonis/domib⁹/agris/ꝑdijs/poſſeſſiõib⁹ ⁊ hereditatib⁹ annuos marcar ſlo. ſeu groſſoꝝ monete in ꝑtib⁹ illis currẽtis: reddit⁹ ſeu cẽſus vẽdentes ꝑ ſingulis ex marcis florenis fiue groſ. hmõi ab eis q̃ illas vel illos fiue reddit⁹ fiue cẽſus ipſos emerit certũ cõpetẽs ꝑciũ: numerata pecunia ſm tpis q̃litatẽ: put ipſi vẽdentes ⁊ emẽtes in ẽctibus ſup his inter ſe firmauerũt: ⁊ recipe. ſoliti fuere illa ex domibus/terris/agris/ꝑdijs/poſſeſſionib⁹ ⁊ hereditatib⁹ ꝑdictis q̃ i hmõi ẽctib⁹ exꝑſſi fuerũt: ꝑdictoꝛ ſolutiõe redditũ ⁊ cẽſuũ efficaciꝰ obligãtes: in illoꝝ vẽdẽtiũ fauorẽ/Badiecto: q̃ ipi ꝑ rata q̃ hmõi ꝑ eos receptã: dict⁹ emẽtib⁹ reſtituerẽt i toto vel i parte pecuniã: a ſolutiõe redditũ ſeu cẽſuũ hmõi reſtitutã pecuniã ꝛtigẽtiũ liberi foẽt penit⁹ ⁊ ĩmunes. Qz ijdẽ emẽtes etiam ſi bona: domus: terre: agri: poſſeſſiones ⁊ hẽditates hmõi ꝑceſſu tpis ad oĩmode deſtructionis ſiue deſolatiõis reducerẽt oppꝛobriũ: pecuniã ipaz etiã agẽdo repetere nõ valerẽt. Apõ aliquos tñ hẽitatiõis vſaſ ſcrupul⁹ an hmõi ẽct⁹ liciti ſint cẽſendi. Tñ nõnulli

Consuetudo ĩmemorialis ꝑ qd cognoſcit.

Locupletari ex alieno repto⁹ batur.

Dubia declarare ſũmi pontificis.

† Alias modo.

Odori ẽ nature debituꝫ ſoluere.

nõnulli illos vſurarios foze pretendentes: occasionem q̃rũt redditus ⁊ cẽſus hmõi ab eis debitos nõ ſoluẽdi. Quare ꝑ parte ẽpi ⁊ cleri ꝑdictoꝛ asserentiũ: q̃ in talibus ꝫ emptis cẽſib⁹ ⁊ redditib⁹ fruct⁹ redditus ⁊ ꝓuẽtus pluriũ ecclĩaꝝ/mõasterioꝝ/hoſpitaliũ/⁊ ecclĩaſticoꝝ bñficioꝝ ciuitat ⁊ dyoceſis ac ptiũ ꝑdictaꝝ: necnõ fereoẽs q̃tidiane distributiões q̃ in plerisq; ex ecclesijs ipſis diuis itereſſentib⁹ miſtrari ſolẽt: ꝓsistere noſcunt: nobis fuit hũil⁹ ſupplicatũ: vt ſup his aplice ſedis declaratiõis oraculũ ipartiri ⁊ adjẽ pr̃na dilectione curarem⁹. Nos igit hmõi i hac pte ſupplicatiõibus inclinati: ⁊ factas ex cõmiſſiõe felicis recordatiõis martini pape. v. ꝑdeceſſoris nr̃i deſup examiatione ⁊ ciuſdẽ pdecessoris nr̃i declarationẽ attẽtius ꝑstringẽtes: ſuiſq; veſtigijs inherẽtes ad oẽ ſup his ambiguitat⁹ tollendũ dubiũ ꝑfatos ẽctus licitos: iuriq; ꝛformes: ⁊ vẽdẽtes eoſdẽ ad ipſoꝝ ſolutiõẽ cẽſuũ ⁊ redditũ: iuxta dictoꝝ ẽctuũ tenoꝛes (remoto ꝫdictiõis obſtaculo) efficaciter teneri aũcte aplica pr̃tiũ ſerie declaram⁹. ¶ Nulli ergo hoim liceat hãc paginã nr̃e declaratiõis ĩfringere: vel ei ausu temerario ꝓire. Si qs aũt ꝫ attentare ꝑſumpſerit: ĩdignationẽ oipotẽt⁹ dei ⁊ btoꝝ petri ⁊ pauli aplor eius se nouerit incurſurũ. Datũ rome apõ ſctũ petrum: anno incarnatiõis dñice. Od. cccclv. ꝑdie nonas maij. põ. no. anno ꝓmo. Volentes ita q̃ ꝑdicte lr̃e debitũ ſortiant effectũ: fraternitati vr̃e p aplica ſcripta mãdamus q̃tenus vos vel duo aut vnus vr̃m p vos vel aliuꝫ ſeu alios dictis ꝓpoſito/decano/capło/ac alijs bñficiatis opportune defenſiõis ꝑſidio aſſiſtentes dictaſq; lr̃as (vbi ⁊ q̃n ac quoties expedire videritis) aũcte nr̃a ſolenniter publicãtes faciatis ⁊ eadẽ aũcte ꝑ vẽditores ſeu debitores redditũ ⁊ cẽſuũ hmõi dict⁹ emptoribus ſeu illis q̃bus ipſoꝝ redditũ ſeu cenſuũ ſolutio ꝑtãdafuerit: de eisdẽ cenſibus ⁊ redditibus iuxta ẽctuũ ⁊ cõuentionũ ſup his habitoꝝ formã ⁊ tenoꝛes: plenã ⁊ debitã ſatisfactionẽ ipendi: ꝫdictoꝛes vo ꝓ cenſurã ecclĩaſticã appellatiõe poſtpoſita cõpeſcendo: nõ obſtante ſi aligbus cõiter vel diuiſim a ſede aplica indultũ exiſtat q̃ interdici ſuſpendi vel excõicari nõ poſſint: per litteras aplicas nõ facientes plenã ⁊ expreſſam ac de verbo ad verbũ de indulto hmõi mentionem. Datũ vt. ꝫ.

De ſepulturis.

Boniface⁹ .viij.

Corpora defunctoꝝ exenterãtes ⁊ ea immaniter decoquentes vt oſſa a carnibus ſepata ferant ſepelienda in terrã ſuã: ipo facto ſunt excõmunicati. Cap. vnicũ.

Detestãde feritatis[b] abuſuꝫ[c] quẽ ex q̃dã moꝛe[d] horribili[e] nõnulli fideles improuide proſequuntur: nos pie intentiõis ducti, ꝓpoſito: ne abuſus ꝑdicti ſcuitia vlterius corpa hũana dilacꝛet: mentesq; fideliũ horroꝛe cõmoueat: ⁊ perturbet auditũ digne decreuimus abolendũ. ¶ Prefati nãq; fideles huius ſue improbãde vtiq; cõſuetudis vitio intendentes: ſi qſq; ex eis gñe nobilis vl̃ dignitat⁹ titulo inſignit⁹: ꝑstiꝛ extra ſuaꝛ ptiũ limites debituꝫ nature ꝓſoluat ĩ ſuis vl̃ alienis remot⁹ ꝓtib⁹ ſepultura electa: defũcti corpus ex quodã impie pietatis[f] affectu truculẽter[g] exẽterãt[h]: ac illo mẽbratim vl̃ in fruſta[i] immaniter[k] extra de ſi. preſby. ex trãmiſſa. extra qui fil. ſint legi. per venerabilem. circa ſi. Alio modo accipit detestari hoc eſt abſenti denunciare: vt detestatio ſit denũciatio facta cũ testatione. Vñ detestari denũciado testari. ff. de verb. ſigni. l. ſubſignatum. ſ. detestari. ⁊ l. ſeq. Jo. mo.

b Feritatis. i. crudelitatis, inſti. ſi qua. pau. fe. di. circa prin. Jo. mo.

c Abuſum. id eſt malũ vſum ſeu cõtra rationẽ. extra de elec. quiſquis. et c. q̃ ſicut. ij. rñ.

d Horribili. Hic horroꝛ exprimit. ſ. c. ſ. ꝑfati. ⁊ dic horribili. i. abominabili. xxxij. q. v. ſi vroꝛẽ. extra de ſpõ. veniẽs. i.

e Improbãde. ⁊ merito. cũ eñ cõſuetudo qua rẽdit ad rerum abuſum ſit reꝓbata. ex̃ de conſue. ex parte. de offi. ord. ſi canonici. lib. vi. multo magis illa eſt reꝓbãda qua rẽdit ad abuſum coꝛpoꝛ humanoꝛ que non recipiũt (ꝓpter coꝛ excellentiã) eſtimationẽ. ff. ſi quadru. pau. fe. di. l. erbacle. ff. de his qui deie. ⁊ effu. l. ſ. ſed cum homo. ſic nec libertas eſtimationem recipit. ff. de regu. iur. l. libertas.

Corpa humanũ non recipit eſtimationẽ.

f Impie pietatis. Pretertu eñ pietatis impietas nõ eſt cõmittẽda. xxx. q. i. noſſe. i. q. i. nõ eſt putanda. ⁊ ſicut minſteriũ pietatis eſt conſolari merentiũ coꝛda. xlv. di. diſciplina. in fi. ſic deſolari eadẽ ſub colore obſequẽde volũtati improbe defunctoꝛũ eſt impietas. cõtriſtat eñ qs merito cũ videt illa diuidi q̃ non patiunt diuiſionẽ cõmodã: quo caſu in re etiã cõi nõ ſit diuiſio: ꝫ de iure fit vni adiudicatio totius rei eſtimatione alteri ꝓ ſua parte danda. inſti. de offi. iudi. ſ. eadẽ. ⁊. ſ. ſeq. ff. de leg. i. non amplius. ſ. vlt. Nec ꝓ hoc. c. derogat electioni ſepulture: ſed modus ꝫ narratus merito reꝓbat. vt. ſ. ſ. ſed vt defunctorũ. Sic Jacob et Joſeph elegerunt ſepulturã vt iacob cõditus aromatibus integer: ⁊ Joſeph coꝛpore incinerato eius oſſa ad ſepulturam paternã portarentur. Heñ. c. vlti. ex̃ de ſepul. c. i. lib. vi. rñ. q. ij. c. ebron. ⁊. c. vna queq;. ver. item ioſep. Joh. mona. cardinalis.

Rei cõis adiudicatio ſit: ſi diuidi non poſſit.

g Truculenter. a truculentus qui eſt plenus truculentia. vt in hymno arcet luporum truculentam rabiem.

h Exenterant. i. extrahunt interioꝛa. vnde exentera intestina dicunt quaſi ex intra trahant. Ex quo vbo ꝛ pluribus poſitis in hac cõſtitutione videtur intestina ꝑ incisionẽ coꝛpis nõ debere extrahi: vt ſorſan coꝛpus ꝑ aliquot dies cuſtodiat ſup terrã ad expectãdũ defuncti amicos: ⁊ ratio reddit. xxiij. q. v. ſi nõ licet. Itẽ ius ſtatuit quo loco qs dz ſepeliri: ⁊ lz ius det electionẽ ſepulture: hoc iuris bñficiũ non dz trahi ad diſpẽdiũ illicitũ. C. de vſuca. ꝑ empto. eũ qui. ſiue ſit illicitũ in modo vel in facto. vt hoc. c. ⁊. d. c. ſi nõ licet. Itẽ humana coꝛpoꝛa ſub certa pena ꝓhibent ſepeliri in ciuitatib⁹. ff. de ſepul. vio. l. iij. ſ. diuus. ne ꝛtingat infectio: q̃ ſi ꝛtingat eſt purgãda. ff. de no. ope. nũ. l. de pupillo. ſ. ſi qs riuos. ergo ꝓpter bñficiũ electionis ſepulture non debet cõmitti vnde habeaꝫ cõtagiũ: horroꝛ: ſeu infectio. Et ideo ne cõtingat infectio dz coꝛpus tradi ecclĩaſtice ſepulture ⁊ fieri ſeruitiũ cõuocatis amicis. Sed ꝫ licet coꝛpus humanũ cõdire aromatibus ⁊ ꝫ eſt ornare eñ: ꝫ ornat⁹ ꝑſupponit mũdũ: nã mũda oĩa ꝛi debẽt: nõ immũda. vñ apls ad Roma. Ubijciam⁹ opera tenebrarũ (ꝫ eſt vitia) ⁊ induamur arma lucis. i. virtutes: que faciunt hoiem lucidũ ⁊ armatum cõtra vitia. ⁊ vt dicit Boetius. Prius ſunt extirpãda vitia q̃ inſeratur virtutes: ergo cõdiendum prius erit a fecibus mundãdũ: qõ ſit le cuius ꝓ incisionẽ. Dicũt qdã q̃ hoc eſt tolerabile in maximis viris. ex̃ ſolũ ꝓptiũ longe moꝛiẽtibus: vel in remotis valde ſepultura eligentibus. Dic cõtra: ne fiat diuiſio incõmoda: que etiã eſt ꝓhibita in ꝓbanis vt dictũ eſt: ꝑſertim cũ ius cõe ſine captione ⁊ calũnia electionis ſepulture intelligẽdum ſit. ff. ad exbi. l. penũl. Et ad ar. dic ornatũ ꝑſupponit mundũ: dũ tñ mundare qõ intendit nõ ſit ꝓhibitũ: vt hic. Et eſt hic aliud hoc mundare cõtra naturã rei. nã cadauer. i. caro data vermibus dz dari terre. nam caro terra eſt: ⁊ in terrã reuerti debet. vñ q̃ corpus Jeſu xp̃i ⁊ iacob fuit cõditũ aromatibus. vt habeẽ Jo. xix. ⁊ Heñ. vlti. non tñ habeẽ ibi q̃ fuerit exenteratum. Jo. mona.

Mortuo aliquo an poſſint ſte ſtina extra hi vt expectẽtur ami ci.

i Fruſta. ſine r in vltima ſyllaba. Et eſt fruſtum pars carnis vel panis: ſicut lupus fruſtatim comedit agnum. xiij. q. i. ſ. bis ita. ver. item apoſtolus laborantem agricolam ⁊ c.

k Immaniter. i. crudeliter. C. de emen. ſer. l. i. in fi. Reperitur tamen quãdoq; immanis ꝓ grandi vt hic immania cete. Et forte eſt ratio: quia grandes conſueuerunt eſſe crudeles.

Immanis duo ſignificat.

l Tegumento. i. coopertura. ff. de au. ⁊ ar. lega. argumẽto. in prin.

m Tumulãda. illud forte attẽdẽtes. Mollius oſſa cubãt tumulis ſociata parẽtũ. als: Molli⁹ oſſa cubãt manib⁹ tumulata parẽtũ. io. mo.

n Redditur. cum diuiditur quod commode diuidi nequit. ⁊ ſic in re dei peccatur. extra de coꝛ. viti. ſignificauit. xxiij. q. v. ſi non licet.

o Obtuitibus. id eſt aſpectibus.

p Abhorrendum. Nam quod quis abhoꝛret in ſeipſo iure naturali hab. ⁊ abhoꝛrere in alio. extra de offi. ordi. ad reprimẽdam. ⁊ dicto. c. ſi

Uersus.

non licet. Iurta illud. Quod tibi vis fieri mibi fac: quod nõ tibi: no li. Sic potes in terris viuere iure poli. Jo.mo.

a ¶ Immanitatis. i. crudelitatis.

b ¶ Nec extendatur ad alios. deinceps qꝫ statuta dant formam futuris negocijs. extra de constit. c. vlti. C. de leg. ꝛ con. l. leges ꝛ cõstitutiones.

Moriunꝫ magni vt parui.

c ¶ Dignitatis. Nũquid cõprehendunt epi ꝛ etiã laici reges: Dic q᷑ sic: qꝫ vñ᷑ est introitus oĩbus ad vitã ꝛ silis exit᷒. Sapiẽ. vij. et quo ad id de quo agit est negociũ ecclesiasticũ i quo oẽs cẽsliter subsunt pape statuenti. Nec hoc casu tollit de fideriũ defunctoꝝ sz differtur: vt. j. ẽ. proxi. Nec obstat q᷑ notabilia sunt spãliter exprimenda als videretur neglecta. ff. de inu. l. ité apud. ẽ. b edictũ. qz hic respicit statꝰ hois post mortẽ in q᷑ nõ est distinctio liberi vel fui auf. de mona. ẽ. j. col. i.

d ¶ Catholice fidei. et sic hec cõstitutio nõ inhibet vbi catholicus decederet in terra sarracenoꝝ immo inhibet modus hꝰ expssus. Sed si sunt tãti debẽrent cõdiri aromatibus: vt dictuꝫ est de Jacob. als permittãtur inciserari: vt in Joseph. vñ subaudi hic mãdare.

e ¶ Ipso facto. Sz pena excõicationis ante istam cõstitõẽ: aut ꝑter eã vt in casu posito: locuꝫ sibi nõ vendicat: vtpote antea non inflicta. Et dico istũ modũ esse illicitũ añ istã cõstitõẽ: qꝛ corpꝰ hũanũ

Facies humana ẽ ad silitudinẽ diuine pulchritudis figurata.

cui᷒ facies ad silitudinẽ celestis pulchritudinis est figurata: nec maculari nec defigurari dz. C. de pe. l. si qs in metallũ. Jtẽ impoba est volũtas defuncti qua mãdat reliqas suas post mortẽ suã i mare pjci. ff. de rdi. istit. ꝺditiões. ꝛ. l. qdã. ff. de lega. i. Fuo alieno. ẽ. fi. qõ tñ nõ est ita horribile sicut istud. Jtẽ humana natura est erubescẽda. in aut. vt defũcti seu. fu. defun. ẽ. j. col. v. Sz ẽ. ff. de reli. ꝛ sump. fu. cũ ẽ diuersis. Sol. les illa nõ dicit virũ hũanũ corpꝰ debeat diuidi vel nõ: ẽz querit qd iuris sit si diuisum fuerit forte ab hostibus vel ab alijs. Nec ob. C. de adul. l. q᷑uis adulteri. i fi. vbi qs decapitat. nec. C. de ser. fugi. aut. ẽz nouo iure. vbi man᷒ amputat. nec extra de homi. tua nos. ẽ. vl. vbi oculi eruũtur ꝛ virilia amputant: qꝫ hec fiunt ad iustitiã exercendã ꝛ pena vnius sit metus multorũ. C. ad l. iul. repe. l. i. Nec ob. si dicat hõ mortuꝰ nõ est hõ: qꝛ saltẽ retinet figurã ꝛ reliquias humane nature: ꝛ ideo etiã post mortẽ corpus humanũ nõ recipit estimationẽz. ar. aut. vt defun. seu fu. defun. ẽ. j. col. v. in fi. ꝛ. C. de sepul. viola. l. iij. in fi.

f ¶ Mortis articulo. Hoc semper excipitur. extra. vj. lib. de pe. felicis. ẽ. presenti. extra de offi. ordi. c. pastoralis. ẽ. i.

Mortis q᷑ꝫ pena imponit.

g ¶ Sepultura. Sz q᷑ũ defuncto ẽponit pena hic: Dic ex sequela ꝓcedentis delicti: sicut ꝛ bonoꝝ fit ei ex signis q᷑ in eo apparuerũt ipso viuo. extra de sen. excõ. a nobis. ij. Sz tu dices: iste nõ mãdauit i specie: sz tñ᷑ i genere qõ nõ ꝓtinet illicitũ. ff. de rdi. ide. l. si ꝓcurator. Sol. iste mãdãs genus videt᷑ ẽm vsum solitũ mãdare: qui hic reprobat: ꝛ ideo hꝰ punit. Vel dic qꝫ hꝰ punit sine culpa lz nõ sine cã: qꝛ hic punit ꝑter detestationẽ facti ꝛ sequele eiusdẽ: sicut sepe fit. vt no. extra de consti. c. cognoscẽtes. ꝛ. c. antiqua de ꝓbꝫ. Jo. mo. Additio. Adde ad materiam huius decre. cõsiliũ oldradi. lxxvi. qõ incipit thema tale est. vbi ꝛcludit qꝫ nepos nõ eligẽs sepulturã sepelit in sepulchro patris ꝛ aui: lz sit in ecclesia mendicãtiũ: dato qꝫ superiores eiusdẽ sint sepulti in ecclesia parrochiali vbi vide optimas rationes. Joh. francisci.

Additio Joh. franciſci.

SUper cathedrã. ¶ Hoc statutũ ordinat: puidet: ꝛ decidit super᷒ articulis. ẽ. de ꝑdicationibꝰ faciẽdis: ꝛ ẽfessionibus audiẽdis: ac de sepulturis ꝛ occasione earũ lucris. Super quibus fuit grandis cõtẽtio ĩter ꝓlatos ꝛ rectores parrochialiũ ecclesiarũ ex parte vna. Et ꝑdicatores ꝛ minores ex altera: ꝑsertim a tpe felicis recordationis Martini pape. iiij. cuius indultũ predictis fratribus cõcessum ꝓ hoc statutũ est sublatũ. Et hoc statutum diuidit in. vij. partes. Et primo ponit auctor᷒ proemium ad diceda. Secũdo. ẽ. ab olim factum super dictis articulis narrat. Tertio: quarto: ꝛ quinto. ẽ. diligẽti. ꝛ. ẽ. statuimus. ꝛ. ẽ. hmõi quoq᷑ super dictis tribus articulis ꝓuidet seu ordinat. Sexto. ẽ. nos etiã. priuilegia: indulgentias: gratias verbo dei vel scripto cõcessas cõsuetudines/conuentiones/statuta/ ꝛ pacta ꝑ dictis seu aliquibus eoꝝ sunt aduersa cassat ꝛ irritat. Septimo. ẽ. ceterũ. ꝓlatos ꝛ rectores rogat ꝛ hortatur vt se dictis fratribus benignos reddant. secus faciendo ꝓlatis ꝛ rectorib᷒ cõminãdo. Octauo. ẽ. nulli ergo. vt ꝓmissa nõ infringantur mãdat: ꝛ cõtrariũ faciẽs indignatiõẽ dei ꝛ beatoꝝ apl̃oꝝ incurrat. Et ꝑ ꝓlatis ꝛ rectorib᷒ ista sunt specialiter notanda. Primũ est qõ non est hic specialiter ꝓcessum/censetur esse de negatũ. arg. C. de ap. precipimus. in fi. eo. vj. li. de elec. cõstitutio. Et est ratio cum dicti fratres ꝓgnent contra ius cõe: qõ nõ est expresse sublatum stat. extra de ꝓbꝫ. paſtoralis. Desertim vbi priuilegium hz als effectũ. vt. d. c. pastoralis. et. c. in his. Jtẽ secũdo hac constitutione priuilegia: pacta: cõsuetudines: cõtẽtiões: statuta: gse seu indulgentie hic ordinatis aduersa per hanc constitutionem reuocantur. si mile video extra. vj. lib. de elec. cum nõ deceat. et. c. qꝛ sepe. ꝛ eo. lib. de sen. excõ. c. vlti. in fi. Jtem vi def notãdũ qꝫ ꝓlati nõ deneget dictis fratribus licẽtiam petitã simpliciter: ne id qõ est ꝓtãtis ordinarie fiat ꝓtãtis apostolice: ꝛ ꝑ tot fieri hec cõcessio simpliciter vel ad tps. Et forte dare simpliciter ne ꝑ malicia noceret. Et ꝛcedẽdo simpliciter est facultas renouandi qñ volet ordinarius vel in totũ vel in partẽ. ff. de rdi. iudiciũ soluit. Contra dic: nã in hoc casu est gr̃a licẽtia ꝛ beneplacitũ suũ quo ad ꝓlatos: sine quo ad papam gratiose cõcedentẽ in negligẽtia ꝓlatorũ. j. eo. ẽ. statuimus. ꝛ versi. si vero ũdem. Et gratia nõ debet renouari cum sit perpetua. extra. vj. lib. de offi. deleg. si super. Et nos beneficijs decet adiuuari nõ decipi. ff. cõmo. in cõmodato. ẽ. si ex facto. in fi. arg. C. de dona. q᷑ sub modo. l. ꝓfecta. Nec ob. l. iudiciũ in qua nõ fit datio: sed datur cognitio et cogniti executio. et hoc in simili nota. extra de elec. in causis. Et hic nõ ꝓsumeret malicia si ꝓlatus sic diceret do vobis vsq᷑ ad tale tempus deliberaturus postmodum de tempore longiori prout audiã merita ꝛ diligẽtiam fratrum eligẽdorũ. Jtem notandum ne dicti fratres metas ereant dicte ordinationis. Et ipsis exẽtibus sint repellẽdi: vnde delegatis principis venientibus ad certam ꝓuinciam preses eiusdem non debet sinere eos amplius facere q᷑ eorum legatio se extendat. auc. vt iudi. sine quoquo suffra. ẽ. volumus. col. ij. Et est ratio: delegatus habens potestatem a principe: illud tñ᷑ ꝓsequatur quod sibi specialiter est ꝛcessum: nec alia vsurpet. C. de exacto. ꝛ ere. l. q᷑unq᷑. lib. xij. Jpreterim cum cõtra hic statutum fratres priuilegiati nõ existant: immo priuilegiũ si contra ipsum statutum habent est sublatũ. j. eo. ẽ. nos etenim. Sed an isto casu ꝓlati possint animaduertere in tales excedẽtes. no. extra lib. vi. de priuile. c. ꝑoꝛ fratribus illud est notandum vt ipsi formam huius statuti diligenter obseruent: et ipsius limites nõ excedant. extra lib. vi. de priui. volentes. in prin. Sic enim seruare debẽt priuilegia vt eorum mẽtem minime transgrediui deantur. extra de priui. poro. ꝛ excedẽtes metas priuilegiorum coerceri possunt si suo indulto nõ contenti iustitiam impediunt aliorũ. extra de priui. patentibus. Jpriuilegium enim meretur amittere ꝛ. xj. q. iij. priuilegium. extra de sen. excom. contingit. ij.

b ¶ Cathedram. Cathedra est nomen grecum: ꝛ est excelsa sedes presidentis. Et componitur a cathos quod est sedes. ꝛ edra. i. sponda quedam. Et componitur a cathos quod est sedes. ꝛ edra. i. sponda que est pars lecti. Et ꝓprie cathedra est doctorum que competit ꝓ cete ris summo pontifici: qui sicut ꝓeminet ceteris dignitate: ita ceteros ꝓcellat sanctitate. j. q. i. vilissimus.

Cathedra qd sit. ẽ. de dictis.

i ¶ Consluunt. vnde omnes oppressi fidẽ apostolicam possunt adire. ij. q. vi. omnis. ꝛ. c. sequen.

k ¶ Torrens. Nam ꝓprie dicit torrẽs q᷑ ex diuersis partibus aquam recipiẽs

Negatũ ẽ ſetur qd ẽ ꝓcesse non cõcedimꝰ.

Negocij vñ dicit.

a ¶ Negocijs. vnde papa ꝓgranatur. i. ꝓ alijs grauat negocijs. Et est negocium quasi negans ocium. Non ergo vacent ocijs et nugis qui curis exercitari habent innumeris: vt sequitur.

b ¶ Instantius. Ex hoc nota qꝫ habens ad multa intendere ad id debet qõ est grauius manũ apponere: sicut ille qui vult se liberare iuris ꝓsumptione ab eo quod est sibi grauius soluẽdo se liberat. ff. ꝛ. C. de solu. l. j.

Uersus.

c ¶ Dissidiorũ. i. discordiarũ. vt hꝰ: Cõueniet nulli q᷑ secũ dissidet ipse.

d ¶ Lepibus. Sicut eñ vepres pãnos et carnes hominum lacerant: sic ꝓ dissidia mentes.

e ¶ Infractibus. q᷑ nonnullas moras habẽt. ff. vt le. no. l. etiam.

f ¶ Deputatos. Ut pascant ꝓcipue: nõ vt tõdãt seu pascãtur: nisi accessorie. extra de ꝑscript. cũ er officij. extra de cens. ꝓcurationes. ꝛ. c. cũ apls. extra lib. vj. ẽ offi. ordi. si epꝰ. Sed hodie grex iste sic respicitur q᷑ nulli seu pauci (ꝓbdolor) intendunt ad pastu ram: ꝛ oẽs cõiter ad tonsurã: intendentes emũgere non nutrire: lac ꝛ lanam curãtes: nõ ouem. in termino a quo in quo incipere debeẽt vt est vi sitatio: ꝛ medio per quẽ ꝓcedere debẽt: vt est correctio ꝛ unoꝝ reformatio/sicut gallus sup pullos currentes: vt in termino a quẽm principaliter tẽdunt: vt est ventris et burse repletio: put ꝓponunt diuiti᷒ immoꝛẽtur. Et ob hoc ꝓlati nõ dicuntur pastores a pascẽdo actiue sed passiue. ꝓpter qõ dicitur exactores ab improbe exigẽdo vt dicatur in vtroq᷑ brachio tam ecclesiastico ꝓ᷒ seculari: erinanite exinanite vsq᷑ ad fundamentum in ea.

Exercẽtis nõ pascẽ sed tõdetur nisi ꝓpter.

Dido lre.

g ¶ Qui nõ. Sic ordina literam q᷑ nõ bene colitur auctor: pacis. i. deus: nisi in tpe pacis: Dest in statu tranquillo. nã pax est status trãquill᷒ ẽm Jsi.

h ¶ Dissensiones et scandala. Cum ergo hec duo mala infrascripta sequentia inferant: dissensionibus et scandalis totis est viribus obuiandum ne pullulent: et si pullulauerint tunc tollãtur seu vt possibile est minuantur: bis ergo ꝓhibitis/ et mala sequentia ꝓhibẽtur. extra vj. lib. de reg. iur. cum quid ꝓhibetur

i ¶ Ab olim. Secunda pars in qua premisso proemio factũ super quo statuitur et ordinatur/narrat.

Uersus.

k ¶ Emulo. i. inuido. ab emulor qõ multa significat. Vñ versus. Emulus inflatur/amat/inuidet ac imitatur.

l ¶ Zizanie. Est prime declinationis et feminini generis in singulari: et in plurali est neutri ꝛ secunde declinationis ꝛ prime. vnde versus. Est zizanea: sunt zizania plura: nicqꝫ Et est zizania herba peruersa quam poete inseliꝛ lolium vocant. et significat scandala vel iniuantes mala: ꝛ ideo sator᷒ dicitur dyabolus: vt hic. et. ẽ. de elec. licet.

m ¶ Predicationibus. Pic est primus articulus.

n ¶ Audiendis. Secundus articulus.

o ¶ Tumulandis. Tertius articulus.

p ¶ Jdus. q᷑ hz sumere ẽsilij. ꝓ liberis suis. ff. ad. l. iul. de adul. nec i ea.

q ¶ Exacte. i. exquisite. C. manda. in re mandata. Et significata huius verbi/exigo no. extra. vj. lib. de iudi. c. i. in fi. Jo. mo.

r ¶ De reculis. Q᷑ñz incursis a pereũdo: ꝛ qñz cuasis seu ꝓuisis a pereũdo/ iurta illud. Felix quem faciũt aliena pericula cautũ. Et illud. Nõ vadit peritũ qui vult ad dire peritum. Et curare debem᷒ de periculis vt illa euadamus seu ꝓuideamus non vt ea incurram᷒: ꝛ iõ dico periculũ dictum a perio nõ a pareo: vt scõa sit longa nõ breuis vt i supino de perio. vt in ver. pre.

Uersus.

s ¶ Onusta. Ab onus id est sarcina: fic onust᷒ sarcinatus.

t ¶ Dispendijs. Expone vt extra. vj. lib. in proemio. ẽ. penul.

v ¶ Erosa. i. valde vel ꝓfecte odiẽs. vt dicit erosus bella. i. valde odiens bella. et ideo hec discordia (quẽ deus habet eros am) ab oĩbus extirpet. arg. C. ó here. manicheos. quem enim odit dñs habet odire seruos.

x ¶ Salubrem. id est salutis vberem.

y ¶ Diligẽti. modo tres predictos articulos ꝑ ordinem ꝓsequitur ꝛ habet tria dicta ẽz hoꝝ tres articulos.

3 ¶ Cõsilio. quid impotent hec verba no. ẽ. vj. lib. de here. super eo.

a ¶ Locoꝝ ꝓlati. Intelligo prelatos iure cõmuni vt epos: vel consuetudine vt decanus baiocen. baiocis. ꝛ hoc probat in ver. vel epꝰ vel ꝓlatꝰ ꝛc. Et sic est differẽtia inter prelatũ ꝛ epm: ꝛ ati᷒ est verbũ ꝓlati. ꝛ no. in fili. ẽ. vj. lib. de tẽp. ordi. cũ nulli᷒. nec nomine ꝓlati cõtinet rectoꝛ: ecclesie cũ specificetur contra prelatũ. ẽ. c. ẽ. ab olim. Quid si vicariꝰ hoc faciat: Dic idem quod eniꝫ ordinarij ꝑ se nequeũt: ꝑ alios expediant. extra de offi. ẽdi. iter. extra. vj. li. de offi. ordi. si episcopus.

b ¶ Generalib᷒. Non ergo j villis seu castris. extra de cle. nõ resi. tue. Et ¶ illud vero. Et legitimũ est qõ iure concessum et approbatum est. ff. de verb. signi. l. lege obuenire. vel antiqua cõsuetudine cuius memoria non existit: hec enim equipollẽt. extra de verb. signi. super quibusdam. ff. de aqua quoti. et esti. l. hoc iure. ẽ. ductus aque.

c ¶ Superior. Nõ intelligitur hic tãtum superior epꝰ: sed superior᷒ ꝓlatus respectu cleri: vel ex consuetudine: vel ꝓuilegio.

d ¶ In ecclesijs. ẽ. eo. ẽ. diligẽti. ꝛ ver. in studijs. vbi sunt fratrib᷒ quedam loca permissa cũ certis modificationib᷒ ad predicãdum. Si ipsis loca parrochialia cũ certa moderatione sunt interdicta/ vt hic. Et cuz officiũ predicãdi iure cõi eis nõ cõpetat: sed ꝓlatis ꝛ curatis. extra de offi. ordi. inter. ꝛ. j. eo. ẽ. hmõi quoq᷑. oẽm locũ eis reputo interdictũ: qui hic nõ reperitur permissus. Sed quero an possint in cimiterijs vel capellis vicinis: Dic q᷑ non. extra. vj. lib. de sen. excom. si ciuitas.

e ¶ Superior. Expone vt. ẽ. ver. proximo.

f ¶ Statuimus. Secundus articulus in quo sic procedit. Nam primo

loca in quibus iura docentur debent esse studia legitima. ff. in ꝓmio. ẽ. illud vero. Et legitimũ est qõ iure concessum et approbatum est. ff. de verb. signi. l. lege obuenire. vel antiqua cõsuetudine cuius memoria non existit: hec enim equipollẽt. extra de verb. signi. super quibusdam. ff. de aqua quoti. et esti. l. hoc iure. ẽ. ductus aque.

premittit duo que incumbũt fratribus anteq̃ audiant confessiones vt licentiam audiendi confessiones petere: et post concessum licentiã fratres eligere. j.eo.ver.ac deinde. Tertio et quarto.ver.extra.ꝛ ver.numerus.ponit duas modificationes circa predicta. Quinto decidit qd sit agendum cum est obtenta licentia ꝛ fratres electi sunt et eorũm persone acceptate.vt.j.ver.

et si iidem. Sexto quid sit agendus quãdo persone non sunt acceptate, j.v̄.q̃ si forte. Septimo ver.si vero in casu recusationis prelatorum dat fratribus licentiam gratiosam.Octauo.ver.per huiusmodi autẽ.dictam licentiam moderatur.

a ¶ Vicarij. ℙro parte predicatorũ sunt tres gradus sicut ꝑ parte minorũ. Sequit̃ statim de tribus gradibus. Et fuit hoc factum vt paritas in dictis ordinib⁹ seruaretur.in sequẽti tñ v̄si, nõ ponuntur nisi duo gradus:nec mirũ: quia gradus ẽ eligere fratres ad ministeriũ audiendi cõfessiones q̃ ad licẽtiã in genere petẽdã.ex qua cõsequenter peti debet sequens gradus.j.v̄.pri.

Et hic appellãtur vicarij illi qui sunt in certis ꝓuincijs seu regnis vbi non sunt prouinciales/priores: ꝫ prouinciales constituerũt vicarios vt prouincialis anglie fecit vicariũ in scotia vbi nõ est prouincialis.

b ¶ ℙrelatorũ. Jure cõi vt episcopi: vel cõsuetudine seu priuilegio, hec enim dant prelationem.arg.extra de consang.ꝛ affi.c.j.

c ¶ Fuerint. ℙost licentiam datam.j.eo. ver.ac deinde.

d ¶ Impendere. Ab illis solum a quib⁹ possunt absoluere curati.j.eo. ver.per huiusmodi.et extra.vj.lib.de peni.ꝛ remiss.si epꝰ.

e ¶ Ac deinde. Et sic no.gradum nõ cõcursum inter hunc ver.ꝛ precedentem.§.Et dicunt quidam deinde.i.obtenta licentia: premissa fiat electio vt sequitur. Tu dic deinde.i.post licentiam premissam petitam dũtaxat.nam peti potest et consiliũ et licentia:et non obtineri.extra de arbi.cum olim.extra de regula.licet. Et hic habeẽ ex consequentibus in quibus papa ꝓuidet nedum in casu obtente licentie: sed etiam in alio in quo oportet q̃ fiat electio:et si oporteret licentiam hoc casu obtinere:iam esset in potestate prelatoruꝫ istos ordines impedire:qõ papa non intendit vt.j.sequitur. Aliqñ tñ nõ sufficit licentiam petere.extra de pẽn.et remiss.omnis.extra.vj.lib.de elec.si religiosus no.

f ¶ ℙersonas. Sed quales: Dic ſex qualitatibus sequentib⁹ in textu fulgentes:nec mirum:quia isti falcem suam in messem alienam mittere satagunt:et ideo si tales non sunt quales hic depingũtur sunt in culpa.ff.loca.si quis domum.§.si quis vitulos.etenim isti fratres de gratia prelatoruꝫ vel sedis apostolice in narratis hic se immiscent.vt hoc ver.ꝛ.j.eo.versi.si vero ydem.

g ¶ Exequendum. quod est ars artium.extra de eta.ꝛ quali.cum sit.

h ¶ Audiãt. Et illas solũ/de qbus est dictũ.ℨ.eo.sup verbo impẽdere.

i ¶ Impendant. Si hec tria faciunt:ergo habent curam animarum:ꝛ curati curaꝫ ecclesiarum habent in toto in suis territorijs ergo isti faciunt in tanto. Sed dices habent er concessione prelatorum gratiosa vel pape.j.e.ver.numerus.ꝛ ver.si vero.ꝛ sic sunt delegati qui nihil ꝓprium habent:sed alienam iurisditionẽ exequuntur.ff.de offi.eius cui man.est iurisd.l.j.§.qui mãdatũ. Sol.delegat⁹ respectu delegãtis alienam iurisditionẽ exequitur:ipse tamẽ delegatus habet iurisditionem et honorem que exercet nomine suo. Vel dicti fratres videtur ordinarij per hanc constitutionem eis iurisditionem tribuentem:naꝫ hec ordinatio est statutum ꝛ concessio generalis per hũccanonẽ.j.eo.in fine. Et hec ordinatio est potius vicaria que est ad vniuersitatez territorij. j.eo.ver.numerus.ꝛ tales vidẽtur ordinarij.no.vj.lib.de ap.romana. et.ff.de verbo.signi.pupillus.§.territoriũ. Tu ergo frater si curã habes vide si hoc est aduersuꝫ constitutioni extra.vj.lib.de ver.sig.exijt. Tu dic licet fratribus sit cõcessum q̃ faciãt tria que ad curatos de iure pertinent: nõ tñ propter hec sunt dicẽdi habere curam animarum: ℨ si vero ij dẽ ꝑlati ꝑfatis fratrib⁹ ad cõfessiones (vt ꝑmittit) audiẽdas electis hmõi exhibere licentiã recusarint*: nos ex nunc ipsis vt ꝓfessiões sibi ꝓfiteri volẽtiũ libere liceatq̃ audire valeãt: et eisdem ꝑnias imponere salutares:atq̃ eisdẽ bñficiũ absolutionis ipartiri gratiose[b] cõcedim⁹ [c] de plenitudine apostolice potestatis in boc arg.fallacia figure dictionis. Nam si excedat hec potestas in quãto nõ sequitur q̃ excedat in quoto seu quali iterationis. Jtem cõtra ꝓfitens ẽpo licet sit parrochianus curati subditi epi nõ habet iterato cõfiteri rectori:ergo minus confessus fratri qui habet potestatez papalem:qz oĩs potestas delegata a papa est maior omni alia ordinaria. Jtẽ si frater habeat causaz a prelato.vt.ℨ.in ꝓin.huius.§.ergo maior est ista potestas i delegato epi q̃ i ipo rectore subdito epi:cũ omnis delegat⁹ representet personam delegantis.xciij. dist.c.vlt.ꝛ.xciij. dist.c. j.So.nõ nego quin papa hoc possit facere si ve lit:sed dico q̃ nunq̃ ius alterius tollit nisi expresse hoc agatur.ff.ne quid in loco publi.l.ij.§.si qs a ꝓncipe. ℙresertim vbi vtrunq; potest seruari:ne fit deterior conditio cõfitentis habẽtis cõsiliũ anime a duobus. Et firmius est iudiciuz pluriuz q̃ vniusꝫ.extra de offi.deleg.prudentiam.§.j.Jtem licet commissio specialis derogaret dicto cõcil.oĩs.vt ibi.j.rñ. non tñ generalis vt hic.et optimũ arg.extra.vj.lib.de bere.p hoc.in princ.et ibi nota in simili. Jtẽ dictũ cõciliũ habet vt remittat̃ seruitus bene imposita subdito.ſ.q̃ semel in anno cõfiteatur ꝓprio sacerdoti/ hoc est curato.sic est interpretatus Martinus papa.iiij.ꝛ sic est de iure interpretãdum cum dictũ concilij iure cõmuni loquatur. Sed dicti fratres iure communi nil obtinẽt sed gratiosa concessione vel prelatorum vel pape/vt hic. Et dico bene imposita:tum q̃ ꝓprius sacerdos melius agnoscere habet vultuꝫ peccatoris sui:tũ q̃ subdito ministrare habet ecclesiastica sacramẽta.j.c.ℨ.huius.et duo requirit huiusmodi cõcilium et iustam causam q̃ nõ ꝓprio sed alieno cõfiteatur sacerdoti:et licentiam ꝓprij sacerdotis vt liquet in dicto concilio.§.si quis autem. vbi non sine ministerio est aduersatiua cõiunctio autem. Et ideo si iusta causa non subsit q̃ licentiam habeat pape vel epi/aut etiã ꝓprij sacerdotis ꝛ licite confessus fuerit:et etiam absolutus sit vt dicũt verba presentis indulgentie:debebit tamen confiteri iuxta concilium memoratum ꝓprio sacerdoti:als poterit arceri pena dicti cõcilij:non quia peccata nõ fuerint dimissa/sed quia cõtẽpsit salubre suꝫ utuz:cuius tenoꝛ in toto nõ est seruatus:ꝛ ob hoc est ei parendum in eo q̃ nõ fuit seruatũ. arg.ff.de ſerui.vba.predio.si domus. Nec insurgit incõueniẽs:si iterũ confiteatur ꝓprio sacerdoti:quia hec iterata confessio non est ex defectu sacramenti/sed ex contemptu dicti concilij. Verũ iusta causa concurrente cum licentia romani pontificis/vel epi ꝓdicta seruitus est sublata. Et q̃ licentia predicta in genere data videatur esse concessa:cum iusta causa subesset recedendi a ꝓprio sacerdote nõ absurde dici posset.arg.ff.ad munici.lucius.§.imperator. Als potestas iuste cõcessa reuocari non debet.

Confessus religioso ꝑuilegiato ad tenetur iterum ꝑfiteri ꝓprio curato.

Boetius.

Ffes p cõfessionib⁹ audiendis deputati an sint delegati vel ordinarij?

Surrogatio fratris an ꝓbata ꝑ plicas fieri.

Prelati sine ꝓprio vel paucis rogandi, quia cessitate subditoꝝ.

ciuitatib⁹ ꝛ dyocesib⁹ in qbus loca fratrũ ipsoꝝ cõsistere dinoscũtur: vel in ciuitatib⁹ ꝛ dyocesib. locis ipsis vicinis in qbus loca huiusmodi nõ habẽtur magri priores ꝓuinciales ꝑdicatoꝝ: aut corũ vicarij* ꝛ gñales ꝛ ꝓuinciales ministri ꝛ custodes minoꝝ ordinũ ꝑdictoꝝ ad ꝑsentiã prelatoꝝ[b] cozũdẽ loꝝ se cõferãt per se vel per fratres quos ad hoc idoneos fore putauerit humiliter petituri: vt fratres q ad hoc electi fuerint[c] in coꝝ ciuitatibus ꝛ dyoce. confessiones subditoꝝ suoꝝ confiteri sibi volẽtium audire libere valeãt: ꝛ hmõi cõfitẽtibus (ꝓut ẽm deũ expedire cognouerit) penitẽtias iponere salutares: atq̃ eisdem absolutionis beneficium impendere[d] de licẽtia/ gratia/et beneplacito eozundem. Ac[e] deinde prefati magistri priores ꝓuinciales et ministri ordinũ ꝑdictoꝝ eligere studeant ꝑsonas[f] sufficiẽtes/idoneas/ vita probatas/discretas/modestas/atq̃ peritas ad tam salubre ministeriuz et officiũ exequẽdũ[g]: quas sic ab ipsis electas representent: vel faciant ꝑsentari ꝑlatis vt de coꝝ licẽtia gr̃a ꝛ bñplacito i ciuitatibus et dyocesib⁹ cozũdem hmõi ꝑsone sic electe cõfessiones cõfiteri sibi volẽtiũ audiãt[h]: imponant penitẽtias salutares: ꝛ beneficiũ absolutiõis ipẽdãt[i] ꝓut supi⁹ est exꝑssiuz. ¶ Extra ciuitates ꝛ dyoceses in qbus fuerint deputate: ꝓ quas eas volumus ꝛ nõ ꝑ ꝓuincias[k] deputari cõfessiões nullatenus auditure. ¶ Numer⁹ autẽ ꝑsonarũ assumẽdaruz ad huiusmodi officiũ exercẽduz esse dz: ꝓut vniuersitas cleri ꝛ populi ac multitudo vel paucitas exigit[l] eo rũdem. ¶ Et si ijdem ꝑlati petitam licentiã cõfessionũ hmõi audiendarũ cõcesserint:illã ꝑfati magistri ministri et alij cum gratiarũ[m] recipiant actione:dicteq̃ ꝑsone sic electe cõmissuz sibi officiũ exequãtur. ¶ Si forte iam dicti ꝑlati quẽq̃[n] exoictis fratribus ꝑsentatis eisdẽ ad hmõi officiũ nollẽt[o] habere vel non ducerẽt admittẽdum: eo amoto vel subtracto loco ipsius similiter[p] eisdẽ ꝑsentandus ꝑlatis posſit et debeat alius surrogari[q].

licet hec cõstitutio sit statutum ꝛ concessio generalis:et imperpetuũ duratura q̃tum ad ꝑmissa que fratribus sunt concessa:non tamen fratres ꝓpter boc curati aut ordinarij debent dici. Si autem aliquis fratres minus prudẽter ꝓpter ꝑmissa modo ꝑdicto eis concessa sibi attribuere ꝓsumpserint q̃ curam habeant animarum.videãt si boc sit contrariũ dicte constitutioni exijt.

k ¶ ℙrouincias. Quid importat prouincia ciuitas ꝛ dyocesis habetur ex.vj.lib.de censi.romana.j.rñ.ex.vj.lib.de ꝓben. Quis.i. in fine.

l ¶ Exigit. Et sic no.numerum ꝓsidentium cõsiderari ꝓout subditoꝝ necessitas exposcit.aut. vt deter.sit nu.cleri.circa ꝓin.coll.j.ex de vi.et bone.de.quoniam.ꝛ extra de insti.c.j.extra.vj. lib.de ſta.re.c.vno.§.sane. Sed quid si episcop⁹ dicat pauciores ſufficiũt et fratres contradicunt: quidam recipiuntur per episcopũ illi de quibus sibi videbit.et si fratres volũt de alijs cõtendãt. arg.ff.de aqua quoti.et esti.l.j.§.trebatius. Sed ille.§. loquitur vbi taxatio erat facta tunc in eo quod excedebat poterat ꝓhiberi: exemplum ex de censi. cũ apostolus.vnde dic recurrendum ad arbitrium boni viri.i.iudicis qui debet esse medius inter extrema.ar.ff.de pigno.act.si seruus.in fine.C.de iudeis.nullus.ff.de verb.obli.continuus.§.cum ita.extra de offi.delega.de cauſis.ff.de testi.quesitũ. Et forsan caute faceret episcopus si in exordio cum licentiam concedit taxaret numerum:etenim multa fieri possunt ab initio que locum non habẽt ex postfacto.ff.de pac.in traditionibus.C.de dona.que sub mo.l.j.ꝛ.l.perfecta.

m ¶ Statiarum. Cum nihil communi iure sibi valeant vẽdicare.et ob hoc fratrum potestas in expressis hac ordinatione est mensuranda nõ vltra laranda.extra de ꝓbiule.porro.

n ¶ Quẽq̃. Et sic non possunt plures refutari. Dic contra:qz hoc verbum quẽq̃ est iuris quod equipollet vniuersali:ꝛ extendi debet in edictis ꝓtozum.ff.vi.bo.rap.l.ij.§.hoĩes.ff.de neg.gest.l.j.§.j.ꝛ.ij.ff.de cõsti.pecu.l.j.§.j.als fieri posset fraus huic constitutioni que requirit multa in fratribus assumendis.ℨ.eo.versi.ac deinde.

o ¶ Nollent. Hoc verbum et sequẽs respicit solum factum:ꝛ sic fuit dictum in concedendo hoc ius deferendo ꝑlatis:ita q̃ hic nõ verſetur cause cognitio. Illud enim est arbitrium quod refertur ad arbitrium boni viri vt est ꝓmissum. Aliud voluntas que refertur ad ꝓprium motum.ff.de heredi.instituẽ.si quis sempronius.ff.de lega.ij.l.j.ff.ad trebel.quia poterat. Voluntas enim (que est domina) in regno anime cogi non potest.

p ¶ Similiter. vt.ℨ.ver.ac deinde.

q ¶ Surrogari. Sed nunquid hec surrogatio fieri poterit pluries: Videtur q̃ nõ:qz semel sufficit.arg.ff.de arbi.si duo.§.semel.ꝛ.ff.de aqua plu.arcẽ.in diem.ff.de bo.auc.iudi.possi.l.ſi.§.ſi.ff.de lega.ij.fideicõmissa.§.ſi quis.ꝛ.Sol.dicta iura loquuntur vbi res effectum habuit sed hic non habuit.et ideo est iterandum. Sed quotiens: dic trinam requisitionem ad minus necessariam. Et similis questio not. extra de offi.delega.cum causa. Et distingue circa hoc. Aut recusatur subditus gatus a prelato ex causa:vtpote quia nõ habet qualitates expressas. ℨ.eo.versi.ac deinde.ꝛ tunc fratres sibi imputẽt qui malum elegerũt. mala enim electio est in culpa.ff.de nego.gest.nam ꝛ seruus.in fi.insti. de socie.in fi.extra.vj.lib.de elec.si compromissarij.§.j. Aut sine causa ꝛ tunc succedit papalis licentia seu gratia.j. versi. ꝓtori. In dubijs dic vt no.ℨ.in verbo exigit.

Recusarint.

a ¶ Recusarint. Quid si neglexerint: Dic idem si tertio requisiti nõ fecerint:vt no.in simili.d.c.cum causa. Et no.diligẽter tres gradus positos in toto isto.§.ſ.e.ſtatuimus. Unde gradibus precedẽtib⁹ diligẽter nõ seruatis/fratres nõ habẽt prãtẽ infrascriptam. nã primo gradu nõ expleto nõ est locus secundo.arg.ff.de acquirẽ.here.l.ij.ꝛ.l.q̃diu.

b ¶ Gratiose. que est arcte interpretãda: quatenus ius tertij tãgit.ff.ne quid in loco pub.l.ij.§. merito.ꝛ.§.ſi quis a ꝑncipe. Alij dicũt large in odiuz prelati recusantis et in fauorem animarũ: hec tñ interpretatio verba ſtatuti nõ excedat.extra de ꝓbiuil.porro. Et i re dubia melius est verbis edicti seruire. ff. de exer. l.j.§.licet autem.

c ¶ Cõcedim⁹.ℨ. de sup. neg.prela.c.j.Sz nũquid p hoc cõcilio generali.extra de ꝑni.et re.oĩs derogat: Videt q̃ sic.ar.extra.vj.lib.de cõſti.c.j.Sol.bic nõ est cõtradictio:sed cõpatiẽtia.ꝛ sic vtrũq; tenet.extra de ꝓbiui.in his.ꝛ infra dicetur. Jtẽ ꝓuisio specialis tollit generalẽ. C.de pac.conuẽ.tam super do.l.ſi. Sed illa lex loquitur vbi specialis ꝓuisio erat hoĩs:sed generalis legis. Sed bic vtraq; erat iuris:quo casu specialis ꝓuisio nõ tollit generalẽ:sed geminat ꝓhibitionẽ vt plenius ꝓuideat saluti aiarũ: qõ resperit ꝑsens cõcessio.ℨ.eo.ver.ac deinde.sicut iuris subsidiũ geminatur vt plenius improbitas repimat.ff.nau.cau.ſta.ꝛ ita de facto.§. ex hoc edicto. Jtem hec est specialis/illa generalis: ergo ista illi derogat.extra.vj.libro.de regu.iur.generi.ꝛ ibi nota.Sol.vbi genus ꝛ species legantur diuersis/ꝛ ad diuersos fines:intelligit dicta regula.nam si mihi est relictũ genus ꝛ tibi species illius generis:meũ legatum non est extinctũ/sed attenuatũ.ff.de adimen.le.qui hoĩem. Et mihi donat vt habeã et tibi similiter. et isti sunt diuersi fines. Sed in hoc casu tam generalis ꝓuisio q̃ specialis est ad eundẽ finẽ:vt saluti animarũ ꝓ vni essent legata.vt.d.c.generi nõ. Sed dices ergo confessus tenebitur iterato cõfiteri. Sol.boc nõ est ex necessitate sacramenti:sed ex obligatione tui qui volũtarie ad fratrẽ accessisti.ℨ.ſ.§.ſtatuimus.relicto patre ſpirituali cui es astrictus:non fratri ad quẽ voluntarie vadis. Nec l.ꝓcuratoꝛ qui ꝓo euictione.ꝛ ibi nota. Nec ꝓxima ratio que loquitur in iuribus cõibus obstat. Sed hec cõcessio est gratiosa ꝓuilegialiter data q̃ nõ tollit ius precedẽs nisi de ipso fiat mentio specialis.extra de cap.mo.ex parte. Sed illud.c. loquit vbi ꝓuilegiuz datur sine magna deliberacione. Sed istud fuit datũ cũ magna deliberatione:ꝛ est statutũ vt.j.in fine. Jtẽ vt est dictũ generale ꝛ speciale. bic nõ tendũt ad diuersos fines/et ideo se cõpatiuntur. Jtem si non haberet q̃dz reuerti subditus ad curatũ:posset ꝓrsus ei⁹ potestas in auditione confessionum erhauiri. Et ꝓuilegiũ nõ tenet qõ vergit in enormẽ alterius lesionẽ.extra.de deci.ſuggestũ.ff.de vulg.ꝛ pup.ſubſti.ex facto.in ꝓin.et §.i. Et esset etiam in potestate subditorum totaliter recedere a curato. Quo casu qualiter curabit qui morbum nescit. Ait Boetius. Si operam medicantis expectat:oportet vt vulnus detegat. Jtem et si curati non interfit ꝓpter subditum qui forsan bene confessus est fratri:interest tamẽ curati ꝓpter se agnoscere vultũ pctoꝝ is.cui dictũ est in ecclesiastico.xxij.c.curã illius habe. Jtem subditus posset transire nũq̃ veniendo ad ꝓfessiouz dicendo se frati cõfessum. Jtem qualiter dabit curatus ecclesiastica sacramẽta subdito quẽ nõ nouit dispositũ. maxime vbi subditi sunt aliqua notoria crimina: nec potest frater reuelare cõfessa:vt dicit dictum cõciliũ oĩs. Jtem hoc indultum potest operari multos effectus cũ hoc q̃ stet dictũ ꝛcilium de cõfitendo saltem semel in anno ꝓprio sacerdoti:ergo stabit ꝛcilium cũ hoc indulto.extra de ꝓbiule.in his.ꝛ.c.pastoralis. Jtem papa per hoc indultuz non aufert hic potestatẽ curati:sed socium hic fibi cum multis modificatiõb⁹ adiungit:ergo curatus remanet nõ exclusus/ꝫ inclusus. Nec ob.si dicas duobus cõpetit potestas insolidũ:ergo frater postq̃ expleuit cum certa ꝑsona nõ põt curatus cũ eodẽ sup eodẽ.ff.de offi.cõſu.l.vna.So. vbi duo essent dati ab initio pariter ꝑcedit argumentuz. Sed curatus datus est ab antiquo sicut babẽs potestatem ab exordio fundationis ecclesie.xx.dist.in nouo testamento. Jste frater de nouo aduenies qui dari presumit vt potestas curati nõ tollat/sed iuuet. Unde ius cõe qõ est ꝓ curato est fortius iure ꝓiuilegiato. Nec mirum primũ necessarium:secundum voluntariũ licet sit equalis potestas audiẽdi ꝛ absoluẽdi.j.ver.ꝓtori.necessitati veniẽdi ad curatũ remanẽte que nõ est bic expresse sublata. Jtem bec concessio gratiosa vt bec que est voluntaria nõ tollit necessitatẽ.d.c.omnis.arg.ff.fami.bercil.l.alienatiões. Sed contra potestas fratrũ est delegata seu a maiore habita sine habeatur ab episcopo siue a papa:vt bic totali.§.ergo est potioꝛ potestate rectoris. Si igitur confessus rectori iterata confessione nõ eget/minus egebit confessus fratri. Sol. voluntariũ et necessariũ tollit contrariũ. Et est in boc arg.fallacia figure dictionis. Nam si excedat hec potestas in quãto nõ sequitur q̃ excedat in quoto seu quali iterationis. Jtem cõtra ꝓfitens ẽpo licet sit parrochianus curati subditi epo nõ habet iterato cõfiteri rectori:ergo minus confessus fratri qui habet potestatez papalem:qz oĩs potestas delegata a papa est maioꝛ omni alia ordinaria. Jtẽ si frater habeat causaz a prelato.vt.ℨ.in ꝓin.huius.§.ergo maioꝛ est ista potestas i delegato epi q̃ i ipo rectore subdito epi:cũ omnis delegat⁹ representet personam delegantis.xciij. dist.c.vlt.ꝛ.xciij. dist.c. j.So.nõ nego quin papa hoc possit facere si ve lit:sed dico q̃ nunq̃ ius alterius tollit nisi expresse hoc agatur.ff.ne quid in loco publi.l.ij.§.si qs a ꝑncipe. ℙresertim vbi vtrunq; potest seruari:ne fit deterioꝛ conditio cõfitentis habẽtis cõsiliũ anime a duobus. Et firmius est iudiciuz pluriuz q̃ vniusꝫ.extra de offi.deleg.prudentiam.§.j.Jtem licet commissio specialis derogaret dicto cõcil.oĩs.vt ibi.j.rñ. non tñ generalis vt hic.et optimũ arg.extra.vj.lib.de bere.p hoc.in princ.et ibi nota in simili. Jtẽ dictũ cõciliũ habet vt remittat̃ seruitus bene imposita subdito.ſ.q̃ semel in anno cõfiteatur ꝓprio sacerdoti/ hoc est curato.sic est interpretatus Martinus papa.iiij.ꝛ sic est de iure interpretãdum cum dictũ concilij iure cõmuni loquatur. Sed dicti fratres iure communi nil obtinẽt sed gratiosa concessione vel prelatorum vel pape/vt hic. Et dico bene imposita:tum q̃ ꝓprius sacerdos melius agnoscere habet vultuꝫ peccatoris sui:tũ q̃ subdito ministrare habet ecclesiastica sacramẽta.j.c.ℨ.huius.et duo requirit huiusmodi cõcilium et iustam causam q̃ nõ ꝓprio sed alieno cõfiteatur sacerdoti:et licentiam ꝓprij sacerdotis vt liquet in dicto concilio.§.si quis autem. vbi non sine ministerio est aduersatiua cõiunctio autem. Et ideo si iusta causa non subsit q̃ licentiam habeat pape vel epi/aut etiã ꝓprij sacerdotis ꝛ licite confessus fuerit:et etiam absolutus sit vt dicũt verba presentis indulgentie:debebit tamen confiteri iuxta concilium memoratum ꝓprio sacerdoti:als poterit arceri pena dicti cõcilij:non quia peccata nõ fuerint dimissa/sed quia cõtẽpsit salubre suꝫ utuz:cuius tenoꝛ in toto nõ est seruatus:ꝛ ob hoc est ei parendum in eo q̃ nõ fuit seruatũ. arg.ff.de ſerui.vba.predio.si domus. Nec insurgit incõueniẽs:si iterũ confiteatur ꝓprio sacerdoti:quia hec iterata confessio non est ex defectu sacramenti/sed ex contemptu dicti concilij. Verũ iusta causa concurrente cum licentia romani pontificis/vel epi ꝓdicta seruitus est sublata. Et q̃ licentia predicta in genere data videatur esse concessa:cum iusta causa subesset recedendi a ꝓprio sacerdote nõ absurde dici posset.arg.ff.ad munici.lucius.§.imperator. Als potestas iuste cõcessa reuocari non debet.

d ¶ Concessionem.ℨ.ꝓtori.positam.

e ¶ Ac iure. Sed que est ista potestas a iure concessa curatis quero. Nec quero de potestate pape in casibus sibi reseruatis qui notãtur extra de trãſla.epi.c.j. Nec loquor de potestate pape dispẽsandi de qua tractãt doctores in tractatu de dispensatiõibus. Sed loquor de potestate que est ꝑ sacramẽtũ penitẽtie sup criminibus. Et de hoc tractat Hugo. et Hostiẽ.in sum.ꝛ.G.durandi in repertorio.et frater Tho.iiij. senten. dist.xix. Et dico in ista materia q̃ quilibet sacerdos potestate ordinis regulariter potest a quolibet peccata absoluere. Quod sic.ꝑbo Joan. xx.c.dicitur. Quoꝝ remiseritis peccata remittunt eis. Sed dices hoc dictum est aplis. Dic q̃ epalis dignitas in hoc nõ adijcit de quo agitur supra ordinem sacerdotalẽ:ꝛ quid adijciat.nõ.extra.vj.lib. de sen. excõ. cum medicinalis. Et in ordinatiõe cuiuslibet sacerdotis etiã dicta verba per ordinatorem dicuntur:vt patet in libro põtificali. Jtem a capite christo omnia descendũt.xxj.dist.in nouo.ꝛ.Joan.j.c.nam de eius plenitudine omnes accepimus. Cũ ergo sacerdos rite ordinatus habeat potestatem ꝛficiendi corpus christi verum.vt extra de summa trini.firmiter.ℨ.vna no. Et potestas que est supra corpus christi mysti cum descendat a potestate que est corpus christi verus.de ꝛse.distin.ij. quia corpus.ꝛ.c.quia passus. Cum igitur quilibet sacerdos quando est recte ordinatus potest mysterialiter in verbo dei conuertere panem et vinum cum aqua in calice mixtum in corpus christi verum ꝛ sanguinem.de ꝛse.distin.ij.panis.ꝛ.c.calice.ergo ꝛsimiliter poterit mysterialiter peccatorem quẽlibet ꝛnertere in membruz christi ꝛ corpoꝛ christi mystico adunare per sacramẽtũ penitentie. Jtem dico secundo q̃ licet sacerdos habeat boc ex potestate ordinis:non habet tamen potestatez iurisditionis seu exercitij nisi in subditos. Unde sicut in foro indiciali quis nõ ligat nec absoluit nisi subditum:ita nec in foro penitentiali. extra de parrochi.nullus.extra de indi.at si clerici.extra de pẽni. ꝛ remiſ.c.omnis.ℨ.si quis. Et sicut sacerdos nõ habeat exercitiuz siue potestatis in corpus christi verum:qñ nõ habet materiam ad sacrificandum sicut panem ꝛ vinum:sic nec in boc casu agere põt nisi in materiã

sibi subiectã. ar. xj. dist. quis neſciat. xij. dist. c. j. ¶. ij. xix. dif. ita vñs, ergo in foro penitentie duo requiruntur ad peccata remittenda. ſcz potestas ordinis quo ad ſe: et iuriſditio ſeu exercitũ potestatis que a maioribus in inferiores deſcẽdit. xxj. dist. in nouo. nam ibi tangitur ordo naſcẽtis eccleſie a deo. hinc eſt q̃ a ſummo ſacerdote ad maiores ſacerdotes ħ eſt epiſcopos: ¶ a maioribus ſacerdotibus in curatos fit derivatio/ et potestatis deſcẽſus: et ſum⁹ sacerdos potestatez maiorum ſacerdotũ: et magni ſacerdotes potestatem curatorum artare poſſunt: ſicut imaius imperiũ habẽtes. ff. de iud. iudiciũ. lxij. dis. ſalonitane. extra de offi. ord. cum ab eccleſiaruz. Unde ſicut ſummus ſacerdos artat potestatem magnoz ſacerdotũ in abſoluẽdo. xvij. q. iij. ſi qs ſuadẽte. ¶ illam eãdem potestatẽ artatã in certis caſib⁹ quãdoq; larat. extra de ſen. excom. peruenit. x. vj. li. eo. titu. religioſo. j. ri. ſic ſacerdos magnus potestatem ſacerdotis curati ex cauſa artare põt/ et laxare eandẽ: cũ ſit ordinarius totius ſue ciuitatis et dyoceſ. xj. q. j. de perſona. Cuz actus⁹ vnum factũ in vna regione punitur q̃ in alia: et ideo maior⁹ iudicẽ requirit. ff. de abig. l. j. j. rñ. Ipſe tñ eps peccat ſi ſine cauſa artat. xj. q. j. peruenit. ¶. d. c. cum ab eccleſiarũ. Quedã etiam ſunt reſeruata a iure ipſis epiſcopis. extra lib. vj. ō peni. et re. ſi epi.

Caſus epiſcopis reſeruati.

¶ Primus eſt vbi ſolẽnis eſt penitentia imponenda. l. dist. in capite. xxvj. q. vj. c. j. Secundus vbicunq; eſt ardu⁹ et graue factuz. xvij. dist. de conciliis. lxv. dist. de perſona. extra de offi. archipreſby. c. ſi. et. xxvj. q. vj. c. vlti. preſertim ſi fuerit difficile et ambiguũ. extra qui filij ſint ligi. Tertius eſt in reſtitutione male ablatorum incertorum in magna quãtitate. extra de iudeis. cũ ſit. extra de teſta. tua. et. lxxxij. dist. in. ¶. i. et. c. j. extra de vſu. cum tu. Quartus eſt vbicunq; abſolutio ab excommunicatione reſeruata epiſcopo eſt neceſſaria. extra de ſen. excom. decetero. et. c. de monialibus. Sicut video in diſpẽſatiõe que nõ eſt permiſſa inferioi epiſcopo. extra de vo. et vo. redemp. c. j. Sed nunquid ab alio q̃ ab eccõmunicatione poterit abſolueri ſacerdos curatus: vtpote ab iniectione manuum propter quaz pena excommunicationis imponitur: Dic q̃ nõ. Et eſt ratio cum idem ſit factum propter quod eſt peccatum. Et pena peccati nõ debet ſcrri per diuerſos/ ſed per eundẽ. ſecus ſi ex alio facto emergerent. verbigratia. Excommunicatio vel ſuſpẽſio infligitur propter peccatum. Et irregularitas propter immixtionem ſuſpenſione vel excommunicatione durante: quo caſu inferior poſſet abſolure a primo: non diſpenſare cum ſecũdo. extra. vj. li. de ſen. excom. c. j. ¶. vlti. extra. vj. lib. de ſen. et re iudi. cum eterni. ¶. fi. extra de ſen. excom. iuper. ¶. in ſecundo. Quintus in publico blaſphematore dei et ſanctorum. extra de maledic. c. ij. Sextus in incẽdiarijs domorum. Et ſeptimus in trucatoribus membrorum. xxiij. q. vlti. ſi quis membrorum. et. ſeq. Octauus in homicidio: cum enim truncatio membrorum ſit minor homicidio: ſi primum reſeruatur epiſcopo/ magis ſecunduz. Nam cui ſunt prohibita minora/ magis et maiora. ff. de ſer. expor. cui pacto. extra de ſen. excom. cum illorum. circa prin. Nonus vbi ſtatutum ſinodale vel conſuetudo aliquos caſus reſeruaret epiſcopo. Nam cõſuetudo dat iuriſditionem etiam in foro penitentiali. arg. extra de elec. dudum. ij. et de preſcrip. et trãſmiſſa. et. c. cum olim. et. c. veniẽs. Ubi autem ius vel conſuetudo ſeu expreſſa reſeruatio non abdicat a curatis/ curati habent plenam poteſtatem abſoluendi: et penitentias occultas et publicas iniungendi. de peni. dist. j. multipler. et dist. iij. de penitẽtibus. xxvj. q. vj. preſbyteri. et extra de peni. et remiſ. omiſs. que ponit regulam quam ſeruabo niſi inueniam vitiatam. ff. de regu. iur. l. j. et. xxx. diſtin. c. vlti. vbi eſt expreſſum de publica. Credo tamen q̃ penitẽtiam per epiſcopum impoſitã inferior minuere non poteſt. xxj. dist. inferior. extra de maio. et obe. cum inferior. Nec ob. l. dist. accedẽs. et. xxxiij. q. ij. latorem. quia ibi expreſſe fuit cõceſſum inferiori. ¶ Sed quero nũquid epi iſta conſtitutione non obſtante poſſunt reſeruare ſibi caſus de quibus ante hanc conſtitutionem poterant curati abſoluere: Et videtur q̃ nõ: quia hoc iam eſſet priuilegium diminuere vel auferre ſeu decurtare q̃ ſieri nõ debet etiã indirecte. ef. de priui. quãto. Dic contra: quia licẽ fratres ſint exẽpti ab epi ſcopo: nõ tñ parrochiani. arg. extra de priui. ex oze. et. vj. lib. e. ti. p exẽptionez. Nec obſtat hec littera: q̃ nõ videtur poteſtas cõceſſa a iure que eſt iure reuocata. ff. de diuor. diuortium. Item ſicut epi poteſtatẽ ordinariã artare pñt inferiorez ſuorum: multomagis extraordinariaz et aduẽtiã: nec debet idẽ parrochianus diuerſo iure cẽſeri quo ad curatos et ad fratres. ef. de pñt. qz circa. vt ille q̃ nõ eſt ſub curato non ſit ſub fratre quo ad id de quo agit. Et nihil eſt curatis a iure conceſſum: niſi q̃ nõ eſt ab epis reſeruatum. Itez illa que ſunt de bene eſſe et accidẽtalia: nõ debẽt mutare pñtẽ epos rũ que eſt ſubſtantialis/ fundamẽtalis/ et ordinaria. no. extra. vj. li. de here. p hoc ar. extra de priuile. patẽtibus. extra de eccle. edifi. ad audiẽtiaz. j. Et als vno verbo contingeret multa iura ſubuerti: quod eſſe nõ debet. extra de elec. eccleſia. ij. ¶. deniq;. Nec ob. arg. in oppoſitum: quia cuilibet eſt licitum facere in re propria: q̃ placet dummodo nõ animo iniuriãdi: et nemini facit iniuria qui vtitur in re ſua. ff. de aqua plu. ar. l. j. ¶. deniq;. ff. de iniur. iniuriarum. ¶. is qui.

a ¶ Muiſmodi. Dic. ¶. tractat de lacte et lana. Ad que inhiant prelati curati et fratres vt plerũq; querẽtes que ſua ſunt/ non que ieſu xpi contra doctrinã apoſtoli. Et hic. ¶. diuidit in tres partes. ¶ Primo dicit religioſis cõcedit liberam ſepulturã. Secundo ver. verum curatis reſeruat quartã in multis caſibus ſpecificãdo cã. Tertio ver. vltra mãdat ampliorẽ portionẽ non exigẽdam. Sed nũquid idẽ eſt ſeruandum in alijs religioſis mendicãtibus et non mendicantibus: Dic/ predicti duo articuli gratioſe conceſſi predicatoribus et minoribus: vt. ſ. patet ad conſequentiam non ſunt trahendi. Sed hic. ¶. in quo limitatur in commune ad cõſequentiam eſt trahendus. ff. de legi. non poſſunt. et. l. ſeq. et ſc. et extra. vj. lib. de reg. iur. que a iure. et hoc dico quo ad emolumenta ſepulture/ non quo ad ipſam ſepulturam: quia de iure cõmuni non eſt conceſſa ſepultura: hoc eſt ius recipiẽdi ad ſepulturã oẽs. Sed qui habent ius recipiẽdi ad ſepulturam quo ad partẽ curatoz cẽſetur hoc ius commune. Vel dic alios religioſos iure antiquo cẽſeri: z predicatores et minores hoc iure artari: vt iſtud quodammodo ſequatur ex precedentibus que non ſunt conceſſa alijs religioſis.

Muſmodi. Dicto ecclie.

b ¶ Memoratis. etiam ſi eſſent minus religioſa. extra lib. vj. de ſepult. cimi quis. ¶. ſi quis.

c ¶ De iure. extra de teſta. c. fi. Et verbũ de fraude ibi poſitus fecit hoc adijci ne locus fraudi relinqueret: qm̃ frequenter fraus fiebat in alarũ cõtra agẽtiũ periculũ/ et rectoz detrimentũ: quib⁹ vtinã ſit occurſum.

Sepulture libera et electio.

d ¶ Quarta. Sed nunquid iſta quarta debebit curatis delegatis relictis fratribus/ et ſi legantes apud fratres non elegerunt ſepulturam: Dic q̃ nõ. Et ſic nota extra de ſepul. c. j. z ratio redditur hoc. ¶. Ita in re cõi quis debet ſepeliri vbi recipit eccleſiaſtica ſacramẽta. extra de ſepul. c. j. quia tamen cõtra hoc ius datur electio ſepulture in vltima voluntate: decuit vt data electio predicta fieret ſine iniuria curati: et ob hoc canonica portio que quandoq; erat tertia/ quãdoq; quarta/ quãdoq; dimidia hic limitatur et taxatur: vt ſit quarta ad remouendum diſcordias/ vt hic. et extra de ſepul. certificari. Et vbi hoc conſuetudo ne canonica vel ſtatuto/ vt hic: vel alio modo legitimo non tayaretur dicerem illam dimidiam in dubio. ar. ff. de verb. ſignĩ. nomẽ filiarũ. ¶. portionis.

Voluntaz vltia p lege ſeruat.

portionis. ff. de vſufruc. etiã. Naz priuilegiũ datũ fauore vltime voluntatis dz intelligi ſine cuiuſq; iniuria. C. de emã. lib. nec anus. z ideo fit hec cõpenſatio hic nõ in qõne ppoſita. Et ſi curatus de omnibus relictis haberet quartam: eſſet fortunatus ſi haberet ſubditũ q̃ centũ milium marcharũ legaſſe. Itẽ legatari⁹ integrũ dz hñe legatum regulariter: z iõ defalcationem eiuſdẽ denego vbi nõ eſt iure expreſſuz. arg. ff. de reg. iur. l. j. pſertim ne vltime volũtates que pro lege ſeruant. auf. ō nup. ¶. diſponat. colla. iiij. minuant. z vt vltima volũtas prozſus ſit libera. C. de ſacroſan. eccle. l. j. Sz quero eligens ſepulturã apud fratres habet miſſam anteq̃ portet ad fratres ſi parrochia ſua. nũquid de iſto emolumẽto habebũt aliqd frẽs: vel ppter ħ diminuet ẽrta dictor⁹ curatorũ: Dic q̃ non: q̃ ħ caſu ſtabo iuri cõi vbi non reperio ipm infractũ. extra. vj. lib. de elec. cõſtitutio. Sed ẽro nunqd funus dz portari primo ad parrochiã. ppriaz: Dic q̃ ſic. ſi ſit cõſuetudo que i his ſeruatur. extra de ſepul. certifi cari. z in. ¶. pri. nõ tollit cõſuetudo ſimplr ſed cõ ſuetudo aduerſa pcedẽtib⁹. Sz qd ſi nõ eſt ꝛſue tudo: Idez dico. q̃ ſicut iſte funeratus ſacra rece pit a ppio curato oũ vineret: ſic bonẽtuz eſt vt vltimum vale recipiat a ſuo curato: bñdo miſſaz in ppria eccliа. ar. de cõſe. di. i. nõ opz. Itẽ eligẽdo alibi ſepulturã videt eligere ppter fructuz aĩe qui in eccleſia ppria per ſacramenta eccleſie habunt exordiuz. vñ nõ decet q̃ in fine fruſtraretur miſſa in propria eccliа: z ſic angebit q̃ intendit: q̃ ẽm faciendũ erat ſine electiõe q̃ facte electiõi nõ repugnat ſed concordat eſt iplẽdũ: ſicut intẽtioni eligentis z iuri cõſonum. arg. ff. de euic. in creditore. ff. ō aqua. plu. ar. l. ij. ¶. labeo.

Mortuus an ꝑius ſit ad ſuã parrochiam portand⁹ ſi alibi elegit ſepulturam.

a ¶ Nos eteniz. Sed nũquid hic. ¶. reſpicit tres articulos precedẽtes vel ſolũ ĩmediatũ de ſepulturis: Dic q̃ oĩa preſertim ppter vba q̃ ſequũtur premiſſis vel alicui premiſſoz. Sed q̃ro patuz eſt ſup ſepultura q̃ haberi põt regulariter: licet hoc modificetur. extra. vj. lib. c. j. z. iij. mota controuerſia ſup hoc eſt ſentẽtionati⁹ z ꝑfirmatũ ꝑ ſedẽ aplicã: vt de facto vidi añ hãc ꝛſtitutionẽ. Ifunqd p hunc. ¶. tollit dicta ſnĩa z cõfirmatio: Videt q̃ ſic: q̃ ſi pactuz tollat: z quod ſequit ex virtute pacti. arg. C. de duo reis. l. fi. Dicẽ. hec ordinatio exorbitat a iure cõi: z hoc q̃ nõ eſt expreſſe ſublatũ ſtat. C. de app. ꝓcipim⁹. in fi. nec

ſtricti: neq; ad id a quoq; poſſint aliq̃liter coerceri. Vos eteñ (vt i cunctis eq̃liter z pacifice fauẽte dño. pcedat) vniuerſa ꝓuilegia/ gr̃as/ indulgẽtias verbo ſeu ſcripto ſub q̃cunq; forma vel expreſſiõe: ſcu ꝛceptione vboz a nobis vl̃ pdeceſſoꝛib⁹ nr̃is romanis põtificib⁹ cuicũq; ordinũ pdicto rũ ꝛceſſa: necnõ ꝛſuetudies: quãtiones: ſtatuta: z pacta inquãtuz ſunt ꝓmiſſis vel alicui ꝓmiſſoruz ꝛtia: ca penit⁹ reuocam⁹: vacuamus: caſſam⁹: z irritam⁹: q̃nmo caſſa vl̃ vacua z irrita nũciam⁹ z decernim⁹ nulli prozſus exiſtere firmitat̃. ¶ Ceterũ vniuerſos eccleſiarũ platos cuiuſcũq; preemĩnẽtie ſtat⁹ vel dignitat̃ exiſtãt: ac ſacerdotes parrochiales et curatos ſiue rectores pdictos pñtiuz tenore rogam⁹ z hortamur attẽte: nihilominuſq; eis districte ꝓcipiẽdo mãdam⁹ q̃ten⁹ ꝓ diuina et aplice ſedis reuerẽtia pdictos ordines z profeſſores eoz hõtes affectu beniuolo ꝛmẽdatos: fratrib⁹ ipſi⁹ nõ ſe difficiles: graues duros: aut aſperos: ſ̃z poti⁹ fauorabiles: propitios: ac benignos: piaq; munificẽtia liberales ſe ſtudeãt exhibere: ſic eos i pdicationis officio z ꝓpoſitiõib⁹ vbi oci: ac in oib⁹ aliꝭ ſupradictis tãq; coopatores eoz idoneos z laborũ ſuoꝝ participes ꝓpta benignitate recipiãt: ac affectuoſe admitterenõ omittãt: vt ꝓinde illis eterne beatitudinis ꝓmiũ augeat: z aiarũ ſalut̃ icrementa felicia ꝓcurẽt. Nec ipſos lateat q̃ ſi ſecus ab eis agi fortaſſe cõtigerit in hac parte aplice ſedis benignitas q̃ ordines z ꝓfeſſores eoſdẽ vbere fauore ꝓſequit et gerit in viſceribꝰ charitatis: ꝺ eos nõ imerito turbaret: nec cadẽ equanimiter pati poſſet quin ſup hoc ꝓuiſiõis opportune remediuz adhiberet: ipſoſq; nihilominus celeſtis indignatio principis digna pro meritis rependentis: cuius obſequia fratruz ipſoz ſeduli tas curioſa proſequitur minime preteriret. ¶ Nulli ergo ꝛc.

¶ De decimis.

Bonifac. viij. collectori decie.

¶ Cum bonifacius decimã certis ex cauſis hiĉ ꝓncipio expreſſis ab eccleſijs z eccleſiaſticis ꝑſonis exigi ſtatuiſſet: mlta dubia circa illã ſubortа ſunt: q̃ hic clare z plixe manifeſtant. vide textum cũ gloſa i cle. ij. co. tit. vbi hec extrauagãs in multis declaratur.

Additio Joannis frãciſci de pauinis.

Capitulũ vnicum.

Declaratiões q̃s i negocio decime p nos nup ipoſite p ꝓſecutiõe guerre ac negocij regni ſicile ꝺ hoſtes de eccleſijs z ꝑſonis eccleſiaſticis p totã italiã z cetera loca ꝛſtitut̃ volum⁹ obſeruari: cuius qdẽ decime in illis partib⁹ teſupintendẽtẽ ſeu collectozẽ duxim⁹ deputandum) tales ſunt. ¶ De redditibus z ꝓuentib⁹ leprozariarũ: domorũ dei: et hoſpitaliũ pauperũ qui i vſus lepro ſozũ: infirmoz: et pauperũ cõuertunt: decima non ſoluet. ¶ Oꝺoniales etiã alieq̃ regulares ꝑſone quarũ reddit⁹ z ꝓuentus eccleſiaſtici adeo ſunt tenues et exiles q̃ de illis ſuſtẽtari nõ pñt: ſed pro habẽdo vite ſue ſuſtẽtationez neceſſe hñt publice mẽdicare: z elemoſynas publice petere: dictã de cimã nõ perſoluẽt. ¶ Seculares quoq; clerici quoruz eccleſiaſtici reddit⁹ z ꝓuentus ãnui ſummaz .vij. florenozũ auri non excedunt/ eandẽ decimã non pſtabunt. Si vo vna ꝑſona plura habeat bñficia: quoz nullum per ſe acceptuz dictã ſummam. vij. florenozũ auri ãnuatim attingat: ſimul tamẽ collecta in minimis ꝓuentib⁹ ſummã memoratam excedant: quotquot vl̃ q̃tucũq; modicaficerit: de oib⁹ z ſingulis decia ꝑſoluet: ſ̃z nõ ſoluet de pietantijs monachoz. Silr de his q̃ a xpi fidelibus relinquuntur eccleſijs: vs ex eis ꝓpetui emant redditus. Itez de exẽnijs ꝑlatis z aliꝭ perſonis eccleſiaſticis liberaliter facẽ decima nõ ſoluetur. ¶ Soluentiũ decimã electioni ſeu arbitrio ꝓmittit: vtrũ ipſaz velint ſoluere ꝓ totũ tp̃s q̃ diu durabit decima: ꝓ rata ꝓuentuũ quos ſingulis annis dicti tp̃is ipos percipere cõtigerit: an ꝓ ipm tp̃s ꝓ rata cõis eſtimationis ꝓuentuũ cozũdẽ. Sz vna via electa nõ licebit alicui variare ad aliaz recurrendo. Et fiat et redigaf per collectozes in ſcripẽ electio hmõi expreſſe i ꝓma ſolutiõe decime ſupradicte: alioquin

Libera ħ bum quid notat.

ere. non extendit ſe ad eos qui mortui ſunt ante eam conditam: ſed in illis ſeruari debuit decre. inter cunctas. benedicti. xj. Jo. fran.

Bñficia aliq̃ sunt q̃ psonalẽ residentiã nõ regrũt.

iurta estimationem cõmunem per totum temp⁹ soluere tenebunt. ¶Declaramus aũt q̃ hi qui elegerint soluere decimã p̃o rata eorũ que percęperint annuatim: vendãt prouentus bñficiorũ suorũ que psonalem residẽtiam nõ requirunt: ꝛ soluãt decimã p̃o solo precio q̃ receperint de eiusdẽ: dum tamẽ cõtra hoc in fraudẽ decime nihil oino agaũ. Sed ecclesiastica persona que in ecclesia sua vel beneficio (q̃ residẽtiam psonalẽ requirit) nõ residet sed facit in eodẽ per firmariũ vel vicariũ deseruiri: deputãdo ipsi vicario vel firmario certã suorum ꝓuentuũ portionẽ: nõ de vicariat⁹ seu firmarij portione: sed de vniuersis ipsius ecclesie vel beneficij ꝓuentib⁹ decimã exhibebit. ¶Declaram⁹ etiã q̃ de siluis seu nemoribus que nõ cõsueuerũt vẽdi nihil soluet: nisi forte aliquid de illis venditum fuerit durante decima: ꝛ tũc estimabitur quantũ valere dẽbẽt annui redditus partis vẽdite ꝓ assiũam que cõsueuit fieri de nemoribus in partibus illis in quibus nemus situatus fuerit: ꝛ de sola estimatione decima persoluetur: ꝛ non de eo quod percipertur de dictis siluis seu nemoribus q̃endi nõ cõsueuerũt: nisi forte vendantur durante decima: quia tunc soluet ex vẽditione pascuagij seu herbagij aut alterius cõsimilis ꝓuentus eorũdẽ nemorum ꝛ siluarum. Et si non vẽdãtur huiusmodi pascuagia ꝛ ũmilia non soluetur decima de his: ita tamen q̃ in fraudẽ decime nihil ꝫ hoc attentet. Idemq̃ de pascuis herbagijs et consimilibus obuẽtionibus siluarum volumus obseruari. ¶De stagnis ꝛ piscarijs decia sic soluetur: videlicet q̃ fiet relatio de numero annoꝝ quibus ante venditionem vltimã vendita non fuerũt ad quãtitatẽ precij ex ipsa vẽditione vltima recepti: vt precio diuiso ꝑ partes ꝓ ꝝ annoꝝ terminũ durante decima soluatur decima ipsa de tot partibus precij ex ipa vẽditione receptj quod fuerũt anni predicti: vt si forte sunt quinq̃ anni elapsi ex quo fuer⁹ stagnũ venditum: ꝛ tunc vendatur ꝑ.c. florenis fiant de precio quinq̃ partes: ꝛ p̃o trib⁹ annis q̃bus durabit decima soluet ipsa decia de trib⁹ partib⁹ pcij tñ: videlicet. lx. florenoꝝ: ꝛ multiplicabũtur ꝛ minuent partes precij ꝓout plures ꝛ pauciores fuerint dicti anni. ¶De piscarijs aũt fluminũ ꝛ lacuũ ꝛ venationibus si vendãtur ꝛ siluis ceduis idem q̃ de stagnis fiet. ¶De piscib⁹ stagnoꝝ ꝛ beluis garenarum q̃s ꝑ vñ vel cũ suo cõsumi vel sine fraude donari contigerit: decia nõ soluetur. Et q̃ nõnulli obtinẽt a monasterijs ꝛ ecclesijs priorat⁹/grãgias/domos/redditus/pẽsiones/ꝛ tenius in soluenda de his decima credimus distinguendũ: videlicet an talia in bñficiũ habeantur: an ex cõtractu: an ex mera gratia. Si talia in beneficiũ habeãtur: siue hoc sit ꝓcessus per sedẽ apostolicam siue per ipoꝝ monasterioꝝ vel ecclesiaꝝ personas: de illoꝝ ꝓuentibus soluetur decima. Cũ aũt obtinentur talia ex ꝓtractu puta ad pensionẽ vel firmã annuaꝫ in qua nõ est facta gratia obtinẽti: sed in hoc vterq̃ cõtrahentium studuit conditionem suã facere meliorẽ: perceptores pensionis vel firme de ipsa pẽsione vel firma decimã exhibebũt. Si autem quis ante vel post cõcessionem huius decime ad vitam propriam emit ꝓuentus prioratuum vel aliorũ predictorum p̃o aliqua pecunia: ita q̃ in hoc scienter gratia nõ est facta: considerabitur quantũ estimatione cõmuni valeant ãnui prouent⁹/priorat⁹/grangie/dom⁹/terraꝫ/seu redditus hmõi: ꝛ fm hoc ab illis quoꝝ est hoꝝ proprietas qui inde precij p̃o futuro tempore receperint: per tres annos decima exhibebitur. Si autẽ in his gratia facta fit obtinentib⁹ q̃ scienter p̃o minori precio q̃s valeãt sunt talia vendita vel locata: ipsi obtinẽtes ꝛ nõ monasteriuꝫ vel ecclesia de illo in q̃ gratia facta est ipis: ꝛ de reliquo illi quoꝝ est ꝓprietas/decimã exhibebũt. Si

Reddit⁹ obtinẽtur ab ecclẽsijs variis modis.

autẽ ꝓsonis aliquibus ꝑ iusta mercede seu remuneratione laboris vel obsequij prestiti vel ꝓstãdi talia sunt cõcessa: hi quoꝝ est illorum proprietas in decimatione prouentuum suoꝝ etiam horum ꝓuentus merito numerabunt: ꝛ de illis (sicut de alijs q̃s ꝑ certis suis vtilitatib⁹ expendũt) decimã exhibebunt. ¶Si hęc p illos qui ea obtinebãt: in alios sunt translata (q̃ res transit cũ onere suo) etiam circa illos que predixim⁹ seruabũtur. Nec deducentur expẽse que p̃o monachis (qui in talibus priorat⁹/grangijs seu domibus in bñficiũ seu ex mera gratia cõcessis ex pacto teneri debent) fieri dinoscuntur. Expense autẽ illorum monachoꝝ vel personarũ q̃ teneri debent ex pacto in prioratibus/grangijs/seu domibus ad iustaꝫ firmã seu pensionẽ cõcessis siue determinate siue non: estimabũtur estimatione cõmuni: ꝛ talẽ estimationẽ monasteriuꝫ vel ecclesia cuius illorum est ꝓprietas cuꝫ suis ꝓuentib⁹ decimabit. ¶Prelati de procurationib⁹ quas in victualibus percipiũt decimã nõ persoluent: sed qui eis prestant hmõi victualia in decimatione suoꝝ prouentuuꝫ ꝛ redditũ numerabũt: ꝛ soluent decimã de eisdem. De illis aũtẽ procurationibus quas prelati in pecunia numerata rite percipiũt ab antiquo: ꝛ q̃s percipient etiã si nõ visitarent: decimã prestare tenẽt. ¶Prelatus aũt qui ꝓcurationem (quã sine visitatione potuit de iure percipere) pecunia numerata) remittit: q̃ remittit q̃ sibi debetur: ꝛ de quo soluisset decimã si recepisset illud: tenet ex tali ꝓcuratione decimaꝫ exhibere. Si vo ꝓcurationẽ quãtumũ in victualib⁹ licet percipi fortasse remittit: persona ecclesiastica cui remissio facta est: hmõi victualia cum aliꝭ prouentibus suis cui soluet decimã estimabit: cũ etiam si nõ esset remissa hoc facere teneretur. ¶In soluendo decimã supradictã sole expẽse necessarie q̃ fiunt in re ex qua fruct⁹ percipiũtur arando/colẽdo/ꝛ colligẽdo fructus sine quib⁹ nõ pñt inde fruct⁹ percipi deducentur. Expense autem que fiunt in castrorum custodibus: cũ fiunt extra rem vel etiam in edificijs construendis vel cõseruãdis nullaten⁹ deducent: sic vt nec ille q̃ in villis tuendis fierent in guerris seu etiã caualcatis.

¶De his quoq̃ que cõsistunt in iurisditione mero ipe-
rio/regalib⁹/atq̃ similib⁹ soluet decima deductis salarijs moderatis q̃ ante cõcessionẽ decime cõsueuerũt solui iudicibus ꝛ officialib⁹ similibusq̃ ꝓsonis sine q̃b⁹ iurisditio ꝛ cetera similia nequeunt expediri: ita tñ q̃ in fraudẽ decime nihil ꝓtra hoc penitus attentet. Sed expense officialiũ iudicum ꝛ cõsimiliũ personarũ facte in vestib⁹ seu victualibus minime deducẽtur: sicut nec alie expense similes facte circa familiã ꝓlatorũ. ¶Rõne autẽ eris alieni quo ꝓsona soluẽs decimã obligata cõstitit nihil de decima minuet: etiã si certe res ecclesiastice ꝓpter hoc a quoq̃ fuerint obligate. ¶Item de furnis ꝛ de molẽdinis decima ꝓstabit. ¶Soluet aũt de oblationibus siue fiant p̃o benedictione nubentiũ siue p̃o exequijs mortuoꝝ: necnõ de prouẽtibus singulorũ prelatorũ: ꝛ de emẽdis que ab excõmunicatis recipiũtur.

¶De legatis quoq̃ sibi ꝛ aliꝭ ꝓsonis ecclesiasticis non personarũ sed ecclesiarũ vel officiorum ratione relictis decima ꝓsoluetur. ¶P̃o decima supradicta non exhibebit pecunia nisi illa cõmuniter curreret de mandato domini terre: ꝛ q̃ est moneta in locis in quibus cõsistẽt fructus ꝛ reddit⁹ vnde decima ꝓsoluetur nec aliqui pecuniam cambire cogentur candẽ. Sed si ex probabilibus seu verisimilibus ꝓsumptionibus apparuerit q̃s̃ pensatis eius ꝓuentibus minus debito notabiliter de decima persoluisse: ita q̃ super hoc merito suspect⁹ debeat reputari: ex officio nostro p̃ viros idoneos deputandos a nobis faciemus inquiri ab illis qui super hoc scire valeant veritatẽ: videlicet de ꝓsilio dyocesani epi-

scopi vel

Labor est remunerãdus.

Restituit eũ one-re suo. cxl. q. i. siquis laicus.

Procurationes q̃s̃ in victualibus q̃nq̃ pecuniã recipiunt.

Expẽsarũ ꝺdã fiunt re: ꝺdã cõtra rem.

Emende ꝑt ab excõicatis recipi.

scopi vel alicuius deputãdi ab ipso si fit eius subditus ꝛ nõ aliter: si eꝰ ipse vel deputatus ab eo cõmode possit haberi. ꝛ tũc demũ ꝛ non prius ille cuius ꝓuẽt⁹ fuerint taliter estimati: ꝑ eo q̃ min⁹ soluerit: etiã nõ atim excõicabit: si eius ꝓtumacia exegerit: ꝛ visum fuerit expedire. Epi aũt ꝛ abbates ceteręq̃ persone ecclesiastice honorabiles non suspecte ꝓpter scie relinquantur: ita q̃ sufficiat quo ad tales excõicatiõis sñia que in nullo modo soluentes vel scienter adhibentes fraudẽ vel maliciam circa ipsius decime solutionẽ generaliter ꝓferetur. Super his aũt fiet cõpulsio per censurã ecclesiasticam ꝓout nobis ꝛ illi cui hoc cõmittendũ duxerimus visum fuerit expedire. ¶Proferatur aũt cũ expediens visum fuerit excõicatio generaliter vel specialiter in eos qui contra solutionem decime vel suorũ estimationem prouentuũ cum fuerit facienda: fraudes vel maliciam scienter duxerint adhibendam.

¶Fiet aũt solutio decime nõ ex ꝑpis rebus q̃ ꝑcipiunt de ꝓuentibus: sed in pecunia numerata.

¶Soluet aũt decima illis q̃s ad hꝰ tigerit deputari.

¶Rector parrochialis qui vrgẽte necessitate ecclesie: puta q̃ ipse residendo personaliter in eadem per se nõ sufficeret ipsi cure ꝓpter multitudinẽ parrochianorum vel diuisionẽ parrochie sue: sed necesse habet vnũ vel duos vel plures capellanos cõducere: et eis ꝓpter victum salarium cõstituere: salarium huiusmodi poterit in decime solutione deducere: sed rõne victus capellanorum ipsorum aliquid non deducet.

¶Q̃ si in diuersis ciuitatibus ꝛ dyocesib⁹ diuersa beneficia obtineantur: deuno quoq̃ beneficio in ciuitate vel dyoceſi in qua illud fuerit decima persoluetur.

¶De elemosynis vo seu oblationibus datis ad opus fabrice: maxime de his oblationib⁹ que in ciuitatibus ꝛ aliqbus castris ꝛ locis dictaꝝ prouinciaruꝫ in certis festiuitatib⁹ in cãdelis ꝛ aliꝭ ꝓsueuerunt dari ꝛ offerri ad opus fabrice deputatis: decima non soluetur.

Oblatiões q̃s̃ q̃ laicos: q̃s̃ q̃ clericos colligunt.

¶Similiter nec de illis oblationibus que colliguntur interdum ꝑ laycos qui ꝓsortiales dicunt: interduꝫ per clericos: que ad opus ꝓsortij reducunt: ꝛ que offeruntur luminaria in ecclesia: cruces ꝛ calices fiant ꝛ reparẽtur: ꝛ etiaꝫ ex illis pauperibus subueniatur ꝛ sepeliant corpora pauperum defunctorum.

¶Prelati autem ꝛ clerici exules cuiuscũq̃ conditionis aut dignitatis existant: de suis ꝓuentibus ecclesiasticis decimam persoluent.

¶Ille quoq̃ expense que fiunt p̃o fossatis ꝛ alꝭ p̃o terris edificandis: vt vberiores fructus ꝓducant: ꝛ ille que fiunt in cõseruandis ꝛ reparandis edificijs molendinorum/domoꝝ/seu apothecarum/ꝛ similium: et ex quibus fruct⁹ ꝛ pẽsiones recipiunt: ꝛ nisi repararentur fruct⁹ ex eis percipi non valerent: de decima huiusmodi minime deducentur. Nec etiam ille que fiunt ꝑ custodia castrorum q̃bus fiant maiores solito.

¶Insup de oblationib⁹ minutissimis quas ꝑcipiunt ecclesiastice ꝓsone rõne ecclesiaꝝ suaꝝ ꝑ sepulturis ꝛ dãdis penitentijs decima persoluetur.

¶Et quia non occurrit nobis quin quotidiane distributiones ꝓuentus ecclesiastici sint de distributionibus que dantur in horis canonicis ꝓsentib⁹ debere solui decimam declaramus.

¶Illiq̃s q deputati fuerint ad collectionẽ decime cuꝫ eis q debẽt soluere decimã: de aliqua certa summa soluenda ꝑ decima: nequeunt conuenire.

¶De fructib⁹ arboꝝ ꝛ hortoꝝ soluetur decima.

¶De bis aũt q̃ ꝓsumunt vsuyꝝ esu aialiũ: si sint ecclesiaꝝ soluet decima: deductis expẽsis necessarijs q̃ fiunt p̃o custodia: si vo sunt ꝓsonaꝝ decima non soluetur.

Deũ i ne-

¶Tu ergo in his solũ deũ ꝛ iustitiam ꝑ premissis pre

gocijs nostris hñe debemus pre oculis.

¶Volumus quoq̃ ꝛ ꝓsentium tibi auctoritate mandamus: vt in vnãquãq̃ ꝓsonam ecclesiasticaꝫ deputatarum tibi partiuꝫ cuiuscũq̃ ordinis/conditionis/vel dignitatis existat q̃ decimam ipsam nullo modo vel nõ integre scienter: aut non fm veruꝫ valorẽ fructuũ suoꝝ perceptoꝝ: siue non in terminis cõstitutis exhibuerit: seu in illoꝝ exhibitione malicia cõmiserit seu fraudem excõmunicationis sñiam auctoritate nostra ꝓmulges. Et etiam in singulos q̃ scienter impedimentum ꝓstiterint directe vel indirecte: publice vel occulte quomin⁹ decime predicte soluant. Et omnes ꝛ singulos qui huiusmodi sentẽtias latas incurrerint: per te ꝛ alios singulis diebus dñicis ꝛ festiuis: campanis ꝛ candelis accẽsis vsq̃ ad satisfactionem cõdignaꝫ excõicatos publice nuncies: ꝛ facias ab oĩb⁹ publice cuitari. Aggrauaturus al's manus tuas ꝓtra ipsos ꝓout ꝓteruiaꝫ ꝛ ꝓtumaciam exigere videris eorũdẽ: q̃ si satisfacere decreuerint: post plenam ꝛ integraꝫ satisfactionem ab hmõi excõicationib⁹ iuxta ecclesie formam absoluas eosdẽ: ꝛ dispẽses cum eis super irregularitate: si taliter ligati non abstinuerint a diuinis. ¶Prouiso hactenus q̃ ꝓtra decimam huiusmodi nõ soluentes nullatenus sine speciali mandato aplice sedis inuocetur brachium seculare. Q̃s ad vasa sacra/paramenta/calices/cruces/ꝛ libros/aliaq̃ bona mobilia ad cultũ deputata diuinuꝫ: vel ad ꝓuilegia eccl̃iaꝝ ꝛ monasterioꝝ: aliqrũq̃ locorũ ecclesiasticoꝝ: ipsius occasione decime manus nullatenus extendatur. Data Anagine kal. octobris pontificatus nostri anno. vij.

Excõicationis publicande modus.

¶De regularibus ꝛ transeuntibus ad religionem.

Martinus quartus.

Cupiditas oĩbus preferri religiosis mẽdicantib⁹ est precludenda.

¶Religiosi mendicantes sub excõicationis pena ꝓhibent ꝓuolare ad religionẽ nõ mendicantiũ quocũq̃ queſito colore: quã ipso facto incurrũt tã recepti q̃s recipientes: quacũq̃ licentia nõ obstante. Quid iuris sit de iam receptis subdit. Capitulum. j.

IAm ambitiose cupiditatis religiosis potissime mẽdicantib⁹ ꝑcludere cupientes: ad alios ordines ꝑsertim monasticos (fucatis tamen coloribꝰ asserẽtib⁹ ob frugeꝫ melioris vite aut artioris obseruãtie) taꝫ sancti Benedicti q̃s Cisterciẽsis: Camaldulẽsis: Vallis vmbrose: canonicoꝝ regulariũ sancti Augustini vel alioꝝ monasticoꝝ ordinũ conuolare nitentibus: licentiaꝫ a sede apostolica seu legatis aut nuncijs eiusdẽ sedis ad transferendũ se de mendicantium ordinibus ad alios ordines: ꝑsertis ea ratione (vt verisimile est) put facti euidentia docet (vt liberius degãt: dignitates q̃s ꝛ bñficia monastica cõsequi valeãt: ꝛ ex certis alijs cautis honestati non consonis obtinentibus. Ac volentes etiã conseruationi ordinũ mendicantiũ ꝓuidere: auctoritate aplica ex certa scientia tenore ꝓsentiũ declaramus: ꝛ etiã decernimus: statuentes q̃ decetero nullus religiosus ordinũ mendicantiũ quorũcũq̃: cuiuscũq̃ gradus/status/ꝺditionis/vel religionis existat: quãtũcũq̃ ꝛ q̃litercũq̃ possit ꝛ debeat[a] virtute cuiuscũq̃ licentie etiaꝫ indulti apostolici seu penitentiarij nñi curam gerentis: vel alia quauis auctoritate hac ten⁹ etiã p̃ litteras aplicas facultatũ quarũuis tam legatoꝝ vel nuncioꝝ sedis aplice q̃s alia auctoritate: maxie de trãsferendis fratrib⁹ aut aliquib⁹ ꝓfessoribꝰ in genere vel in specie ab ordinib⁹ hmõi mendicantiũ sub quacũq̃ verborũ forma apparent admitti aut recipi p aliquos etiã superiores ordi-

a De beat. cap verbũ ad mitti: aut recipi q̃s est. j.

Ordo carthusiensiũ pre ceteris ãplioni potitur prerogatiua.

nis seu monasterij aut loci monastici: seu alis in monachuz vel in fratrẽ alicui⁹ ex ordinib⁹ monasticis suprad̃ictis vel alijs exp̃ssis (ordine Carthusiensiũ dũtaxat excepto) sub pena excõicationis: quã tã recipientes q̃ recepti ipso facto incurrant. Et quam ex nunc prout ex tunc extra quẽlibet transgressorẽ quomodolibet in p̃missis: scientia ꝛ auctoritate antefactis, p̃cerim⁹ in his scriptis. Et a nemine nisi dũtaxat a romano pontifice (p̃ter q̃s in mortis articulo) excõicati hmõi possint absolutionis beneficium quomodolibet obtinere. Et nihilominus sec⁹ facta nõ teneant: ꝛ nulli⁹ existãt efficacie vel momenti. Decernẽtes etiã ꝛ volentes q⁹ si quis hac ten⁹ virtute cuiusuis licentie seu mãdati hmõi fuisset receptus ad aliquẽ monasticũ ordinẽ ꝛ habituz consuetũ gestari p̃ monachos talis ordinis suscepisset: siue p̃fessionẽ emiserit siue non: sub dicta pena teneat̃ i monasterio in q̃ recept⁹ fuerit (etiã si beneficia ecclesiastica seu rectorias ecclesiarũ quarũuis obtineat) stare in eius totali ordinatione: ꝛ i hmõi ordine monastico altissimo deseruire. Si qs aũt p̃textu hmõi licentie vel fine habitu vel cũ habitu vagãdo incederet: monitiõe p̃cuia teneat ꝛ debeat infra terminũ q̃ndecim dierum a die monitionis hmõi cõputãdo ad eius religionez vel ordinem vñ cũ licẽtia vel fine licentia recesserat remeare. Qõd si efficere neglexerit: post ipsum terminum tanq̃ notorius apostata excõicatus in oibus ꝛ per oĩa debeat p̃ quẽlibet reputari: ꝛ ab oĩbus retractari: etiã p̃ invocationẽ auxilij brachij secularis quotiẽs fuerit opportunũ. In futuris aũt nullus ex p̃fessoribus alicui⁹ ex ordinib⁹ mendicantũ hmõi in aliquẽ monasticum ordinẽ (Carthusiẽsiũ dũtaxat excepto) possit aut debeat p̃ quẽcunq̃ recipi vel admitti virtute alicuius licentie vel indulti absq̃ sedis hmõi licẽtia spãli sub districtis penis: ꝛ nihilominus secus facta nõ teneãt ipso iure hmõi licentijs ꝛ indultis necnõ constitutionib⁹ apostolicis: ꝛ mendicantiũ ordinum p̃dictorũ: etiaz si de illis specialis ꝛ exp̃ssa: ac de verbo ad verbuz in nr̃is l̃ris mẽtio habita foret: ꝛ alijs ꝛtrarijs nõ obstantib⁹ q̃buscunq̃. ¶Nulli ergo omnino hoĩm liceat hanc paginã nr̃e declarationis/decreti/statuti/p̃hibitionis ꝛ voluntatis infringere: vel ei ausu temerario contraire. Si qs aũt hoc attẽtare p̃sumpserit: indignationez oĩpotẽtis dei ꝛ beator̃ Petri ꝛ Pauli apl̃or eius se nouerit incursurum. Datum Sebẽnis. iiij. kal. Augusti pontificatus nostri. Anno. j. Ioannes. xxij.

¶Religiosi sine sui superioris licentia vltra mare eũtes sunt ipso facto excõicati: nec ibi sunt ad p̃dicationẽ vel diuinorũ celebrationẽ admittendi. Capitulum. ij.

¶Religiosis habit⁹ sine ip̃i⁹ veritate parũ p̃deest.

AD nostrũ nup̃ relatio fide digna perduxit auditum: q⁹ nonnulli religionis gestãtes habitũ sed a veritate religionis oĩno vacui ꝛ modestia penit⁹ alieni: ad ptes q̃ncz transmarinas se transferãt in quib⁹ pauci fideles respectu infidelium ꝫmorant̃. Et vt illi decipe facili⁹ simplicium animos ac ipsos et alios in errores precipitare seu retinere valeãt: sub ouili veste ac humilitatis habitu lupinũ animuz occultantes p̃ doctrinas suas reprobas ꝛ erroneas fideliũ mentes quãtũ in eis est corrũpere satagunt. In ipsis partibus periculũ nimiũ spargere nõ omittũt: necnõ ꝛ os suuz ponentes in celum lingua eoz falsidica transeunte sup terrã: sancte romane ecclie detrahere ꝫstitutionib⁹: et alia multa a fide deuia in suis sermonib⁹ ꝛ secretis collocutionib⁹ euomere insanis ausibus nõ verent: ex qb⁹ deus offenditur: periculosa suscitant̃ scãdala: paratur simplicib⁹ laqueus. Ipsiq⁹ taliũ p̃sumptores de hereli vehemẽter arguunt se suspectos. Nos itaq⁹ tantis obuiare periculis paterne diligẽtie studijs cupiẽtes: vniuersis et singulis religiosis cuiuscũq⁹ cõditiõis/religionis/ordinis/vel stat⁹ existãt: de fratrũ nr̃oz cõsilio: districti⁹ auctoritate p̃tium inhibemus: ne ipsoz aliquis absq⁹ superioris ordinis sui licẽtia sibi per ipsius litteras patentes cõcessa: decetero ad partes se transferat antedictas. Superiorib⁹ ipsis nihilominus iniungentes ne q̃busuis sui ordinis fratrib⁹ (nisi dũtaxat viris l̃ratis: p̃uidis: ꝛ exp̃tis) hmõi licentiam impartiri p̃sumãt. Nos em̃ quoscũq⁹ p̃sumẽtes ꝛtrarium quouismodo excõicationis subiacere ĩnie volum⁹ ipso facto. A qua nullus ab alio q̃ a romano pontifice possit (nisi dũtaxat in mortis articulo) absolutionis beneficium obtinere. ¶Ceterum vniuersis ecclesie prelatis in virtute sancte obedientie districte p̃cipiendo: p̃tium tenore mandamus: quatenus nullos religiosos ad partes se transferentes predictas: nisi per patẽtes superioris sui ordinis l̃ras de licentia spãli se illuc transferẽdi sibi cõcessa prelatis eisdem fecerint plenã fidem in ciuitatib⁹ suis ꝛ dyocesibus ac locis ꝛ terris alijs ad predicationis officiũ vel diuinoz celebrationẽ admittant: ꝫ ipos potius velut apostatas capiãt seu capi faciant: eos carcerali custodie (donec de dicta lnia spãli modo p̃dicto fibi cõstiterit) detinendo. Et nihilominus si quos religiosos approbare: que sedes apostolica reprobauit: vel que al̃s sunt fidei obuia in suis predicationibus seu secretis collocutionib⁹ dogmatizare p̃senserint: vt tales (qbuscunq⁹ cessantibus priuilegijs) possint licite capere: ꝛ carcerali custodie sicut suos possent subditos mãcipare licentiam impartimur. Et insup tenore p̃tium mandamus eisdẽ vt de p̃missis summarie simpliciter ꝛ de plano: ac sine strepitu iudicij ꝛ figura p̃ se vel alium seu alios se solerter ꝛ fideliter studeãt ifozmare: quoscũq⁹ de predictis seu eorũ aliquo reppererint reos esse iuxta statuta canonuz in aliozum exemplum castigare penis debitis non postponãt. Nõ obstãtib⁹ exemptionib⁹ et alijs quibuscunq⁹ priuilegijs ꝛ l̃ris apostolicis eisdẽ religiosis vel eoz ordinib⁹ ab eadez sede ꝛcessis: vel in posterũ cõcedendis: etiam si de illis plena ꝛ exp̃ssa mẽtio: ac de verbo ad verbuz in p̃tibus sit habẽda. Quequantũ ad predicta vel aliq̃ eozũdẽ eisdẽ in nullo volumus suffragari. ¶Nulli ergo ꝛc. Datũ Auinion. vj. idus maij. pontificatus nostri Anno. ix.

¶De religiosis domibus.

Ioannes. xxij.

¶Licet begunarũ stat⁹ sit̃ ꝓpter multas rõnes p̃ clementẽ quintũ reprobat⁹: p̃mittit tñ mulierib⁹ fide dignis q̃ nec sunt culpabiles nec suspecte sub habitu beguinarũ viuere: nec sunt tales per ordinarios molestãde. vide. c. j. eo. titu. in cle. Capitulum vnicum.

Nocẽtes ꝛ innocẽtes ad pariã indicandi non sunt. Predicatio mulier etiam rite ĩ ecclesia facta periculosa.

RAtio recta nõ patit̃ vt innocẽtes ad pariã cũ nocentib⁹ iudicent̃. Dane Fe. re. Cle. papa. v. p̃decess. nr̃. Cũ de mulierib⁹ q̃ beguine vulgarit̃ nũcupant̃ nõnulla ei fuissent p̃cipue de alemanie partib⁹ ĩnuata sinistra: ꝛ p̃sertim q⁹ earũ q̃dã de sũma trinitate ꝛ diuina essentia disputarẽt ꝛ p̃dicarent: ac circa articulos fidei ꝛ ecclẽiastica sacra opiniones catholice fidei ꝛtias introducerẽt: ꝛ multoz simpliciũ aias ĩ diuersos errores inducerẽt: ex his ꝛ alijs frequẽter de illis audit̃ habẽs eas nõ indigna rõne suspectas in illas que statum huiusmodi nouiter assumptuz sectarent vlterius: aut que illũ de nouo assumerẽt excõicationis sniam promulgauit. Verum q⁹ in multis mundi partibus plurime sunt mulieres que similit̃ vulgo beguine vocate segregate q̃ncz in parentum aut suis: interdũ vo in alijs: aut cõductis sibi cõibus domibus ĩsimul habitãtes: vitas deducunt honestas: ecclias de nocte frequentant: dyocesanis locozũ ꝛ parrochialiũ ecclesiarũ rectoribus reuerenter

Religiose mulieres q̃d facere debent.

uerẽter obediũt: curiositatẽ disputãdi: aut auctoritatẽ seu temeritatẽ potius p̃dicãdi nullo mõ sibi vsurpãt: nec se vel alias seu alios quoslibet p̃missis opinionib⁹: erroribusq⁹ iuoluũt: nec vlla sup̃ his est: aut fuit hactenus nota: seu suspitio ꝺ eas: que ipsas dissimiles a luce sua cõstringeret: vt nullis earũ q̃ ꝓpetuã forte dño ꝛtinentiã deuouerũt: occasio ꝓbeat ad lapsuz: ꝛ ne pericu lis dãnis ꝛ scãdalis plurimis que ꝓinde verisimiliter sequerent̃ ꝓ p̃uisione ecclie moderna occupent̃: begui nas hmõi iculpabiles (vt p̃mittit) nec suspectas sub p̃bibitione ꝛ abolitione p̃missis (q⁹ de ip̃is p̃decesso⁹ nr̃ p̃fat⁹ nullaten⁹ sensisse dinoscit) de fratrũ nr̃oz cõsilio declaramus ꝛ volum⁹ nõ icludi. Locoz ordinarijs nihilomin⁹ iniũgentes ꝛ eas sub p̃textu hmõi nullatenus molestari p̃mittãt. Et si qd forsan ex B in bonis aut iurib⁹ a qbuscũq⁹ ꝺ eas attentatũ est hactenus vel attẽtari cõtigerit in futurũ: p illos p̃dictos ordiarios auctoritate nr̃a in statũ reduci debitũ volumus. Inuocato (si opus fuerit) auxilio brachij secularis. Ceteruz statũ beguinaz hmõi quas esse permittim⁹ (nisi de his p sedem apostolicã aliter ordinatũ extiterit) nullaten⁹ ex p̃missis intẽdim⁹ approbare. Locoz aũt ordinarios ꝛ alios ad quos p̃dicta spectabũt: curã puigilẽ ꝛ solicitudinem debitam p̃cipimus adhibere: ne p̃missaruz sequentes inuia ꝛ ipsarũ actus temerarios imitando: p̃missis erroib⁹ ꝛ disputationũ ꝛ p̃dicationũ temeritatib⁹ se inuoluant. eas q̃ ꝺ p̃dicta p̃sumpserint per censurã eccl̃asticam (appellatione postposita) cõpescẽdo. ¶Porro mulieres q̃cunq⁹ nomen hãtes: que de illis ex qbus ꝓhibitio p̃cessit culpabiles se reddiderint: aut merito notabiles vel suspectas esse: si statum vt habitũ quoquomõ mutauerint: vere sub p̃dicta decernim⁹ remanere censura: ꝛ taliter ꝛtra eas p illos ad quos ptinuerit ꝓcedi volum⁹ ꝛ mandam⁹ q⁹ ab errore de moze reuocate nõ vltra inficiant sanas oues.

Beguine mozibide sanas inficiunt.

¶De censibus: exactionibus: ꝛ procurationibus.

a ¶Benedictus. Iste benedict⁹ fuit duodecim⁹ natione tholosanus Sanardano Appamiarus dyocesis. primo appellatus Jacob⁹ fornerij: abbas fontis frigidi: ordinis Cisterciẽsis: ꝛ magister in sacra pagina: deinde epus appamiarum ꝛ delde epus mirapiscen. postea tituli scte Prisce p̃sbyter cardinalis assumptus ad papatum. Anno domini. M. ccc. xxxiij. xx. decẽbris. ꝛ anno. M. ccccliij. xxv. aprilis vita functus est pũtificatus sui anno quinto successit Joãni. xxij. sibi vo successit Clemẽs. vj. Joan. Fran.

Benedictus duodecim⁹ episcopus seruus seruorum dei ad perpetuam⁹ rei memoriam.

¶Taxat ꝓcurationes/ pabula charitatis/ ꝛ subsidium charitatiũ. Saluat̃ priuilegia/ conuentiones/ consuetudines/ ꝛ prescriptiones/ ꝛ indẽnitatẽ pauperuz/ inhibet cõtraueniri/ punit transgressores ꝛ eoruz familiares ꝛc. Et locari ꝺ sub rubrica de censibus ꝛ procurationibus.

b ¶Perpetuam. Sic et oĩa instrumenta ad hoc fiũt. j. q. vij. faluberrimũ. xxv. q. j. omnes femine. ꝛ qz hoc graue negociũ ẽ: ꝛ vt magis timeatur hec ꝓuisio merito est perpetue memorie seruãda. facit de penis. in quibusdaz. de scismaticis. c. j. de penis. in. c. felicis. lib. vj. ꝛ quod not. in. c. ad apostolice. in principio. de reiudi. eo. lib. vi. vbi nota q⁹ solus papa sine conci-

Vas electionis[d] paulus apostolus egregius p̃dicator se et eos qui secum erant ꝓpriis manib⁹ exhibebat[e] vt pseudo[f] et subdolis oparijs sub p̃dicationis specie lucra sectantib⁹ locũ p̃cluderet: et his quos ipse pascebat pabulo[g] verbi dei non existeret onerosus. Dane licet circa modestiã in exigendis ꝓcurationib⁹ obseruandam a predecessoribus⁹ nostris romanis pontificib⁹ salubria emanauerint instituta: q⁹ tamẽ sicut experientia docet (nonnulli prelatorum[h] necnon dyoce. nunciozuz vel legatorũ ap̃lice sedis de quibus nullã faciunt mentionez expresse sic se reddiderunt ꝛ reddũt in dictarũ ꝓcurationum exactionib⁹ onerosos[i]: vt oppressi subditi hmõi onera neq̃ant sup̃portare: ꝛ victum longi tp̃is breuis hora cõsumat. Nos attẽdentes q⁹ parẽtes[k] debent thesaurizare filijs: nõ delicijs fastidiosis coz substantiam absorbere: ac cupiẽtes ꝓ diuersitate conditionũ visitantium prelatoz ꝓuinciarum ac eccleẽiasticarũ etiã facultatuz certũ modum sufficiẽter visitãtibus ꝛ supportabiles visitatis in p̃missis forẽ decetero obseruandũ: de fratrũ nostroz ꝑsilio[l] p̃sentis ꝫstitutionis edicto. ¶Statuim⁹ q⁹ cũ i frãcie/nauarre/maiozicarũ regnis/ac terris/ p̃uincijs/ ꝛ partibus adiacẽtib⁹: ꝛ in vicinis eisdem: necnõ in delphinatu: burgundie: sabaudie, p̃uincie: ꝛ forcalquerij comitatib⁹ archiepiscopi[m] et episcopi: ac alij ꝓlati ꝛ persone eccleẽiastice qbus id de iure vel consuetudine cõpetit suos subditos p̃sonaliter visitabunt. Idem archiepiscopi a suis vel suffraganeoz suoz cathedralib⁹ eccleẽijs pro ꝓcuratione vnius diei: siue in victualib⁹: siue a volentib⁹ in pecunia vltra trecentoz: a monasterijs vo ꝛ alijs eccleẽijs vel ꝓiozatib⁹ secularibus vel regularib⁹ hãtibus collegium vel conuentũ. xij. vel plurium personaz vltra ducentoz ac quinquaginta. Ab habẽtibus

Dimisio.

Ebesaurũ acquirãt filijs patres.

Alia viuit exẽplo dei.

Consilium cardinaliũ an debeat papa seq.

c ¶Vas. Hoc nomẽ fuit sibi impositus celitus in eius conuersione. Actuum. ix. c. ꝛ hoc p̃incipium sumptũ est ex. c. cuz apostolus. in p̃in. de censibus.

d ¶Electionis. Et ideo non vitiosum in quo omne oleum et vinum facile corrumpitur. de peni. distin. iij. ℌ. sine a me. adde tertuz Marci secundo. in fine.

e ¶Exhibebat. i. ꝓcurabat. xviij. q. j. iam nũc. xxi. q. j. c. j.

f ¶Pseudo. i. fallis. Et est grecũ nomẽ indeclinabile. vt not. in. d. c. cũ apostolus. contra quos nota monitionẽ cõcilij gnalis. de qua in. c. irrefragabili. in fi. de offi. ordi.

g ¶Pabulo. Est em̃ verbũ dei pabulũ aĩe ex quo viuit. c. inter cetera. de offi. ordi. qz nõ in solo pane ꝛc. sed in oĩ verbo ꝛc. vt ibi.

h ¶Prelatoz. etiã cardinaliũ: vt p̃bat̃ ex. in. c. cũ apls. ℌ. cardinales. de censi. ꝛ in. c. ꝓcurationes. in p̃in. eo. tit. ꝛ ibi not.

i ¶Onerosos. Usq⁹ ad exinanitionẽ extreme virtutis. x. q. iij. cauẽdũ. ꝛ. j. q. iij. placuit. ideo seruandum est q̃ statuit̃ concilium vien. in cle. ad nostrum. ℌ. fi. de censibus.

k ¶Parentes. xvj. q. j. predicator. vbi paulus dicitur diuinus apostolus ꝛc. ꝛ q⁹ beatius est dare q̃ accipere. Et cum mysterio accumulantur tot rationes. vt si alique cessarent non cessat dispositio. instituta. de nupt. ℌ. affinitatis.

l ¶Consilio. Ad q̃s nõ artabak sequendũ nec petenduz fm glo. ꝛ doc. in. c. ad aplice. de re iudi. ꝛ in. c. j. de scismaticis. lib. vj. ꝫ Jo. mo. i hoc variauerit factus cardinalis. Sed q⁹ papa regak cõsilio cardinalium: ꝓbatur in. c. licz. ꝛ. c. in genesi. ꝛ. c. ecclesia. ij. in fi. de elec. sicut epi conciquesiuit. ꝛ. c. fi. de his que fiunt a maio. par. ca. Post. in sum. in tit. de offi. archipresbyteri. ℌ. que pertinent. ver. potest. presertim in arduis. ꝛ hoc seruat consuetudo.

m ¶Archiepi. Idem ꝛ in patriarchis/primatibus/ ꝛ alijs etiam pluribus. i. et abbatibus de quibus vide. j. Idem sunt enim primates et patriarche. xcix. distin. prouincie. ꝛ dixi. ℌ. in secunda qõne prime partis. ꝛ idem archiepiscopi ꝛ metropolitani ꝛ nudis tñ verbis differũt. nota. in. c. duo. de offi. ordi. vide in spe. in ti. de offi. oz. ℌ. sunt quoq⁹ ꝛ in versi. ꝛ nota. sic ꝛ archiepi sunt epi. nota. in. c. ꝓ periculosum. de sen ten. excõ. lib. vj.

a ¶Locis. Non credo cõprehẽdi hospitalia pauperũ, ppter infra dicẽda: puta leprosoz̃ z aliorum infirmoz̃ mendicantiuz̃ panẽ: sicut nec grãgias: per.c.fi.de censi. et idem fonte de fabricis z cõmissarijs de quibus canoni ca portio nõ detrahitur. c.fina.de testa. z de alijs de qbus nõ effet soluenda decima de qua in clẽ. si beneficioz̃. de deci. de quibus olbus dic: vt ibi plene not. Circa hoc tamen tenendum est illud qõ concludit Federicus de senis in consilio. crj. Et an episcop9 possit privilegiare hospitale tempore cõstructionis vt nõ possit ab eo vel successoribus visitari. vide eũdez in cõsilio. ccclviij. Et qd de domibus leprosorum vide per eundem in consilio. cxxx. Et adde in simili qõ firmat ¶De. ẽ an charano de testatore. in cõsilio. cxxviij. z qõ examinat Guil. ẽ mõte lauduno. in glo. sup extrauaganti suscepti. Joã. xxij. sup ẽ. in totũ. Jo. fran.

b ¶Abbates. Idem credo de prioribus etiaz canonicoz̃ regulariũ. arg. c. qõ dei timorez. de statu monachoz̃ z aliorum quoz̃cũqz visitandoz̃ etiam mendicantiũ: exceptis tñ fratrib9 minoribus de quib9 i de. exiui. de ẽb. fig. Jo. fran.

c ¶Si vo. Dic determinat que habent in. c. felicis. de cen. lib. vi.

d ¶Archipresbyteri. qd autẽ de archipresbyteris ruralibꝫ q decani aliqñ nuncupant subdit infra in ver. illud quoqꝫ. Joãnes fran.

e ¶Ex priuilegio. Sine priuilegio vo nõ pñt. als Facientes puniunt. vt i c. felicis. de cẽsi. lib. vi.

Prelatoz vicẽ gerentes varijs censent nominibus.

f ¶Per alios. Hec constitutio approbat quod not. Joã. an. in. c. felicis. de censi. in glo. sup ver. officio. Et adde q prẽdicti aliquando habent officiales. de offi. vica. c. ij. et. iij. de appel. romana. de offi. ordi. c. romana. de offi. delega. c. iiij. in fi. lib. vi. z. c. Insinãte. Qñqꝫ habent vicariuz̃ generalem. d. c. ij. §. episcopo. aut. de tempo. ordi. z de offi. vica. c. fi. de preben. c. statutuz̃. lib. vi. Qñqꝫ habent simpliciter vicarium. c. statutum. z. c. vt officium. z. c. vt cõmissi. de here. lib. vi. Qũqꝫ tales vocantur locũtenentes. xciij. dist. i. c. fi. Sine ergo quis vicari9 a sede aplica deputetur. vt i. c. is cui. de elect. lib. vi. sine a capitulo ecclesie cathedralis epali sede vacãte. vt in. c. peniul. de suppli. negli. prela. li. vi. vbi põt ex consuetudine visitare saluis notatis. i clemẽ. i. de here. sine ab electa in abbatissaz a maiori pte capli indẽitatibus. de elect. lib. vi. siue ab alio prelato electo concorditer in casu capituli nihil. de elec. cum visitat potest recipere procurationem iurta istam taxam. arg. notatorum in. d. c. felicis. de cẽsi. facit. c. si episcopus. de offi. ordi. eo. lib. Et si sunt plures tũc solus principalis sed nõ forancus poterit hoc generaliter facere: vt pro. bat clemen. z si principalis. de rescript. Quid si plures essent omnino cẽ les officiales vel vicarij? dic vt ibi nota. Quid de forancis i locis suis? dic attendenda illoz̃ mandata. adde ter. i. l. j. C. de offi. eius qui vicem alterius gerit. Jo. fran.

Vicari9 pt visitare et ꝑcurationez recipe.

g ¶Abbates. De patre abbate Eluniacensium quõ teneãt visitare subditos suos mediatos et imediatos. vide Oldra. in cõcilio. clv. quod incipit: ꝓma questio. z adde quãtum ad abbates idẽ videt esse effectuz̃ inquisitionis generalis z speCialis: vt dicit idẽ Oldr. in consilio. cccxvij. quod incipit: licet quantũ. Joannes fran.

Abbas eluniacẽsis subditos mediatos et imediatos visitare ꝑt.

b ¶Abbates. honeste facerent abbates z alij religiosi non exigere pecuniam: sed conformare se laudabilibus cõsuetudinibus z cõstitutionibus monasteriorum: z ꝑtentari comedere cum aliis in refectorio: et dormire dormitorio communibus vt melius valeãt oculo intelligere quõ se

habeãt omnia tam in ecclesia q̃ in mensa: z tam de die q̃ de nocte z ꝓpter bonum exemplum. arg. eius quod not. in cle. ad nostrum. de cẽsi. in verbo si voluerint. et in cap. magne. de voto. quia quod agitur a platis: cito a subditis trahitur in exemplum vt ibi. z in capi. precipue. xj. q. iij. als tot morbibus digni sũt quot pernitiosa exempla ꝛc. vt ibi. z hoc satis dic. §. nostre. tamẽ intẽtionis in ver. nec vltra. z ver. ceterũ. Denẽtur eni visitatores non minus exemplo q̃ verbo edificare z plãtare. c. quoniam. z. c. inter cetera. de offic. ordi. facit. c. romana. in fin. de censi. libro. vi. vbi vide nota. per Joan. and. i nouel. z in cap. i singulis. de statu monachoz̃. In huiusmodi namqꝫ actibus regularibus nõ sũt subtilitates neqꝫ glose exgrẽde: nec appellationes admittẽde: sed simpliciter omnia sunt expediẽda. capi. ad nostram. reprehensibilis. z cum speCialis. de appella. Non est tamen omittendũ q si prelatus religiosus in mortali constitut9 notorius vel infamatus sit i corrigibilis: z ꝓpterea a subditis appelletur: debet appellatiõi deferri: als ꝓ tanto excessu satisfacere compelletur. de appellatio. de priore: qz ad talez non pertinet iudicialis correctio. iij. q. vij. iudicet. Misericoter etiam et non passim sunt corrigẽdi monachi z non more latronum in grauem carcerem detrudẽdi. de statu mõacho. capitu. ea que. z non debẽt esse plati nimis graues in corrigẽdo: als de consilio cõuentus id est capituli est correctio tẽperanda. d. c. reprehensibilis. in fine. de his que fiũt a prela. nouit. z cap. ea nosc itur. z ideo dicit ter. in. d. c. romana. in fi. consuetudines rationabiles z approbatas ꝑ in Hostiẽ. z Joan. an. ibidem in nouel. Jo. fran.

Prelatoz gesta sunt subditorũ exempla.

Mõachi sunt miseri cordũ corrigendi.

a ¶Sicilie. Nota q huiusmodi ĩsule sunt pars ꝓuincie cui adherẽt. l. insule. ff. de iudi. cuz ibi notatis. facit. ff. de verb. signific. l. nationez. §. i. faciunt no. in. c. quoniã a nobis. de decimis. Ex quo sequit q̃ q in sicilia vel corsica est aut sardinia debet respondere in italia. vt not. i dicta. l. in ĩsule. ꝓbatur. ff. ad mu-

sonarũ vltra quinquaginta. Ab habentibus minus collegium et quibuslibet alijs ecclesijs prioratib9 z locis vltra q̃draginta. Archidyacõi vero vltra vigitiqꝫ. Archipresbyteri vo vltra quiqꝫ turonen. argenti valorem recipere nõ attentent. Si vero proxime nominati archiepiscopi/epi/z plati et alie persone ecclesiastice ex priuilegio aplico p alios visitare z procurationes recipere possint in pecunia numerata. Jidẽ archiepiscopi ab eisdez suis z suffraganeozũ suoz̃ ecclesijs cathedralib9 vltra q̃draginta. a monasterijs quoqꝫ z ecclesijs alijs ac prioratibus secularibus vel regularibus habẽtibus collegium duodeciz vel plurium personarum vltra triginta. ab habentibus vero minus collegium z ecclesijs alijs prioratibus siue locis z subditis quibuscũqꝫ vltra. xxviij. Episcopi quoqꝫ a suis cathedralibus z quibuslibet alijs ecclesijs monasterijs: prioratibus atqꝫ locis vltra vigiti. abbates etiam vltra decem: necnon archidyaconi vltra quinqꝫ turo. argenti valorem recipere nõ prẽsumãt. Jta q̃ expẽse seu sumptus vniuersi seu taxatio pecuniaria huiusmodi ꝓcurationis totius dici videlicet i pecunia vel victualib9 z necessarijs alijs predictaz summam vel valoreꝫ aliquaten9 non excedat: nec vltra dictas sũmas vel taxationes seu valores earũ ꝓtertu cuiusuis ꝯsuetudinis vl' als vel ab ipsis prelatis vel familiaribus earũdẽ quicquaz exigere vel recipere liceat etiam a volẽtibus quãdo ex conuentione vel consuetudine minus soluere consueuerint q̃ propter predicta non plus soluant. Illud quoqꝫ quod de archidyaconis superi9 dixim9 ordinandum locum habere volumus etiaz in decanis/prepositis/ alijsqꝫ personis ecclesiasticis superius non expressis: quibus visitationis officium z ꝓcurationis receptio ex priuilegio sedis apostolice vel de iure seu consuetudine cõpetere dinoscunt. Decanis ruralibus duntaxat exceptis qui in aliqbus regionibus archipresbyteri nõ sunt: circa quos in recẽptione huiusmodi procurationis id quod supra statutũ est de alijs archipresbyteris volum9 obseruari. Nostre tñ intentionis existit q̃ si ex cõuentione vel consuetudine tam ecclie cathedrales q̃z collegiate z alie q̃libet seculares ac etiã monasteria/prioratus cõuentuales/z loca alia q̃uis ecclesiastica: earũqꝫ capla/collegia/ seu conuentus: rectores etiam et persone prelatis qbuslibet suis visitantibus (vt prefert) minus de

b

nicipa. l. q ex vico. Jdez dico de eo qui est i insula maioricaruz̃ vt tenea tur respõdere regno nauarre. vt patet. s. §. statuimus. vbi dicitur illi adiacere ꝛc.

b ¶Abbates. De abbatissa vo dicit Archidyaconus q̃ etiã pro visitãdis monasterijs sibi subiectis ei non licet egredi monasteriuz̃/per ter. in c. i. de ẽta. regula. lib. vi. ibi quacũqꝫ ratione. sed debet per aliuz visitationem facere. circa qõ vide nota. in cle. i. in prin. eo. ti. in glo. istoꝛum. monetur etiaz Archi. quia qõ generaliter scriptum est: gñaliter est accipiendũ. c. ij. de coniug. lepro. Jtem fortificatur prohibitio in eo q̃ ibi duo casus excipiuntur: in alijs ergo stet valida. de deci. ad audientiam. xxxi. di. omnino. xxxi. q. i. §. modo ꝛc. viij. distin. si consuetudines. Et licet ter. ille non videatur loqui ꝛ abbatissa: nihilominꝰ appellatio mõachoꝝ includit abbates vbi de salute anime agitur. c. fi. de symo. Jtem ibi in. §. veruz. expꝛimit de abbatissa. z hec opinio multi sapit honestatez. de quo per Joan. and. in. d. c. i. de statu regu. in. vi. z dicit in tractatu visitationum. q. ij.

Abbatisse mõasteriũ egredi nõ debent.

Mõachoꝝ appellatione cludũtur abbates.

c ¶Patriarche. No. patriarche. z sicut ea. exigit extendit. c. romana. de censi. ita forti9 vna clausula debet extẽdere alia. arg. l. l. doli clausula. de verb. obl. z. c. fecũdo requiris. de appel. z. l. iij. ff. vi bonoꝝ raptoꝝ. Joan. fran.

d ¶Dici. Hoc intelligo nisi quãdo ex cã oporteret visitantez ibi stare ꝑ plures dies ex causis ne cessarijs z culpa visitandoꝝ: vt habetur in. c. conquerente. de offi. or. tunc enim sibi licẽt impetrare visitãdi: qñ necessitas legẽ non habet. de quo plene dixi in tractatu visitationũ. q. iiij. prime partis. Jo. fran.

e ¶Nominantur. vt no. i d. c. cũ apostolus. super verbo. decani. Jo. fran.

a ¶ Consuenerint. Hoc dicit propter ea que habentur in.c.cum ex officij.de prescrip.7 no.in cle.ad nostrum.circa princi.de censi. adde qõ habetur per Jo.an.in addi.spec.in titu.de censi.in fi.7 in mercu.sup regula/plus semper.de reg.iur.lib.vj.7 in.c.fi.eo.tit.7 lib.7 p Lapuz allegatione.xxx.

Cõstitutio b ẽt penalis qñqz ampliatur ex identitate rationis.

¶ Charitatis. Hoc dicit propter ea que habẽ tur in cle.ad nostrũ. circa fi.de censi.7 in.d.c.cũ apostolus.ad fi.

¶ Prorogamus. Datẽt ergo hic 7 infra. ver. premissis.q bec cõstitutio q̃uis penalis extendit ad casus similes ex idẽtitate rationis: quasi tunc non dicatur extensio: quia quod est ex ratione: est 7 ex mente . vt not.in capi. si postq̃. de electio.libro.vj.7 in ca. sciant cuncti. presertim vbi est omnino cadẽ ratio.not.de tempo. ordi. c.j.eo.lib.7 not. Archi. de peni.distin.j.c.vulgaris.i.§.pene. als secus. vt no. Butri.in cle.j.de rescri . facit deci.cclxvij. quod nota. Joan. and. in nouella. de regu. iurodia. ad finem.7 in cle. j.de consangui.et affini. 7 in clemẽ.auditor.de rescrip.7 in clemẽ.j. de fo. compe.7 per Bar. in.l. furti.§.fin.ff.de bis qui notan.insa.7 Butri.de preben.in.c.dilectus.facit.l.vt tantuz.§.j.ff.de seruo corrupt. 7 qõ habetur in.l.i.ff.de legatis j.7 in.l.maximuz vitiC.de lib.7 postlm.7.l.si quis seruo.C. de furtis. 7 Butri.in cle.j.de offi. vica.7 in autenti. quas actiones.C. de sacrosanctis eccles. 7 in.l.ij.C.de pa.qui filios distra. 7 p modernos l.l.si vero.§. de viro.ff. soluto matrimonio. Vide Joã.de milis in repertorio. in verbo ler.sine cõstitutio 7c. habebit locum enim in speciali visitatione de q̃ in capit.excommunicamus.i.§.adijcimus. de hereˊ.7 in ea de qua in.c. eleutherius.xvij.q.ij.7 in ea de qua in.c. vltimum.ea.causa.7.q.de quibus nota.in ca.accedentes. de prescriptionibus.7 in ca. preterea.de iurepatro.7 in cap.procuratores.de cẽsi.7 in omnibus aliis similibꝫ procurationibus.

d ¶ Enectionum. Et an numerus personarum 7 enectionum debeat als esse equalis. vide plene per doc.in.c.cum ad quorũdam.de excess. pla. 7 diri.§.q.prori.circa prin.

e ¶ Pene. Et quos dei timor 7c.de vita 7 honesta. clerico. vt clericorum.lxxxij.distinctio.plurimos.7.c.felicis.§.premissis.de penis. lib. vj.quia non semper omnia ducuntur in iudicium. et ideo sola prohibitio quandoqz parum proficit: et inter leges illa dicitur imperfecta in qua nulla pena deuiantibus sancitur: vt refert dicere Macrobiuz. Joan.and.in dicto capitu.exigit.de censi. Et nota hic imponi penaz pecuniariam pro delicto: quia non applicatur visitanti negz parti sed ecclesie: sic 7 quando esset applicanda pauperibus.vt in capitu. ad liberandam.de iudeis.7 in capitu.quia pleriqz.de immunitate ecclesia. etiam vsqz ad quadruplum.xvij.distinctio. quoniam quidẽ.j.q.vij. sancimus.xxij.q.j.militare. Si autem applicaretur visitanti procederet de radice auaricie 7 cupiditate: 7 ideo imponi non posset nisi in casibus a iure expressis.capitu.licet. de penis.xvi. q.vj.cognouimus.7 ca. de lapsis.cum cõcordantijs.xv.q.ij.cuz denotissimam.7 de rapt. in archiepiscopatu. quia nec conuentionalis in foro ecclesiastico exigi debet: als modestie põtificalis obliuisceretur qui inhonestis questibus anhelãdo desideraret cuz aliena iactura dictari. capisuam.7 capitu.constitutus.de pe. nisi pro mensura interesse.capitu. dilecti.de arbitris. Est enim nature cõgruum eas tãtum penas exigi que cũ competenti proferãtur moderatione vel a legibus certo fine concluse statuuntur.l.i.C.de sene que pro eo quod iteresse profe. Hoc tenent Cardinalis et Butri. post Hostien.in dicto ca. dilecti. sed Abbas cõtra: 7 male saltem in foro spirituali / et ecclesiastico. Joan.franci.

Penaz pecuniaria q̃z ponit delicto.

¶ Duplum. Hoc sumptum est ex cap.procurationes.in fine.de censi.7 capit.quia pleriqz.de immunitate ecclesia. 7 credo q in isto duplo cõputetur exactuz 7 receptũ. facit. xxiij.q.j. militare. xviij.distinc. quoniam. j.q.j.concussionis.7 capitu.exigit.de censibus. libro.vi. vbi nota illud quod hic dicitur de familia. Et q prelatus tenetur de facto ipsorum. facit.lxxxvj.distinct.an putatis. 7 de electio. generali.§.fi.Jo.fran.

g ¶ Extunc. Scilz elapso secundo mense. vt no.in dicto capit.exigit.super ver.extunc.7 facta restitutione statim sunt absoluti sine alia sententia. lxxj.distinct. si qui.cũ suis concor. 7 de spon. in canon est.Jo.fran.

b ¶ Laicus. Puta cocꝰ. clementi. ad nostruz. de censi.vel notari⁹ vel alij de quibus in capitu.romana.§.procuratiões. de censi.7 ibi nota.de figillatoribꝰ.quod tam ex debet ẽtelligi ꝑm qõ ibi declarat Joã.an. in nouella.Joan.fran.

Rem suaz vel sibi debitã quis quandoqz remittere nequit.

i ¶ Remissionem. Hoc sumptum est ex capi.exigit.de censi.lib.vj.vbi nota.q quis rem suam vel sibi debitam remittere non põt: licet in re sua quis sit moderator 7 arbiter.l.in re mandata.C.mandati.7 nihil tam naturale 7c.vt in.§.per traditionem.insti.de rerũ diuisio. Et si post restitutionem factam ille iterum donaret: credo idẽ propter verba hic geminata: scilicet remissionem liberalitate vel gratia.quia presumeretur in fraudez facta.arg.ff.de dona.inter virũ 7 vxorẽ.l. si spõsus.§.recte.7.ff.ad velleianum.l.q̃uis.§. si cum essem.7 qõ habetur in.c.cõmissa.

Ler q̃ delinquãtes nõ punit est lex perfecta.

Charitatiuũ subsidiũ quare 7 a qbꝰ pe ti potest.

a ¶ Statuimus. Cõcor. cum dicto.c.cuz apostolus.§.fi.de censi.

¶ Charitativum subsidium. Quod ex manifesta 7 rationabili cã tantum peti põt cũ charitate.vt dicto ca. cum apostolus.§.prohibemus. hic enizs duo simul requiruntur. 7 qz hec est charitas non currit contra eam prescriptio ꝑm Hostien.als multum longe a paterna pietate videretur si prepositi subditis suis graues existerent: quos in cunctis necessitatibus pastozis debent more fouere.et potest episcopus met compellere eos ad hoc soluẽdum ꝑm Innoc.7 Hostien.allegant.xliij.distinct. qui emendam. dũ tamẽ non excedant. vt in.c.sane.7.c. cum ad quorundam.de excessi. prelato. als posset appellari ꝑm cõmunez sententiaz doctorum ibi: per quã appellationẽ essent tuti ab excõmunicatione.7 vbi esset dubium superioris arbitrio esset determinãdum. argu.x.q.iij. quia cognouimus.7.xj.q.j.ff clericus.7 nota in.d.ca. cum apostolus. Adde que plene habentur per Innocen.in.c. ex parte.de verborũ significatio.7 Butri.in capi.venerabilis.7 censi. Que autem sint iuste cause petendi charitativum subsidium: vide Oldra. in consi.ccv.quod incipit circa propositam questionem. et q possint prelati conuocati ad consilium generale imponere clero charitativum subsidium tenet Innocen.in capit.j. de statu monacho.7 no.7.q.iij. vnio.7 quid de priore generali ordinis camaldulensium: an pro expẽsis factis in sua promotione 7 cõmuni seruitio camere apostolice possit a subditis petere charitativum subsidium.7 quãdo per episcopos possit exigi: vide per Calder.in consilio.xxx.in titulo.de censi. Et adde q ad subsidium impositum per papam tenentur cardinales etiam pro beneficijs que tenent vt administratores . Et quedam alia circa subsidium pape vide per Ludoui.in consilio.cccccxcvij. Adde etiam q si capitulum sede vacante statuit et iura de minuendo charitativo subsidio potest postea soluere debitam summam: constitutione huiusmodi non obstante ꝑm Lapum allegatione.xx. Consulo q clerici impetrent a sede apostolica priuilegium ad instar priuilegij cleri paduani dudum a sede apostolica obtenti : q pro charitativo subsidio non possint grauari vltra certam et specificam summam soluendaz in termino annozum duozum : maxime propter crebras translationes que bodie fiunt cum magna iactura cuiusqz cleri. Adde etiam an a pena supza posita et non repetita hic: scilicet quando exigeretur subsidium charitativum vltra taxam predictaz valeat exigens maxime si exigat a sponte soluentibus excusari: videtur tenenda conclusio Lapi allegatione.xxxvij.

c ¶ Florenum. Quid si mutentur monete et facultates ecclesiarum crescant: Vide que plene habentur in capitulo.quanto.7.c.olim. de censi. Et hec intelligo nisi super hoc in aliquibus partibus essent beneficia tarata ad minozem summam : quia tunc illa taxa esset seruanda quod videtur esse de mente huius constitutionis.7 probatur ex notatis in clemen.si beneficiorum. de deci. in glosa. in verbo taxationem. facit ad hoc extrauagans Joan.xxij. que incipit suscepti. iunctis declarationibus que super ea emanauerunt. de quibus plene habetur in dicta clemen.si beneficiorum.quas doctores post glosam dicunt extẽdi debere ad casus similes.

d ¶ Vendicare. Simile in.c.i.de statu regu.li.vj.

e ¶ Cistercienses. Propter istud verbum patet q clemen.ad nostrum de censi.que principaliter propter cistercienses facta fuit : de quibus hic subijcitur inquantum presertim loquitur de charitatiua hospitalitate remanet in suo vigore: 7 quomodo per clausulas derogatorias consuetas poni in litteris legatorum derogetur derogatorijs clausulis contentis in priuilegijs huiusmodi monasteriorum super procurationibus soluẽdis. vide plene per Frederi. de senis. in concilio.cccxxiij.7 plura dubia circa mandatum apostolicum de compellendo exemptos ad contribuendum cuz aliis clericis ad onera legatorum 7 nunciorum sedis apostolice. vide p eundez Frede. in consi. cxxxvij.

f ¶ Voluntatis. De importantia istorum verborum: vide gl.in.c.statutum.de here. lib.vj.et in clemẽ.j.de offi.vica.7 in clemen.j.de rerũ permuta.7 in.c.statuimus. de offi.deleg.i.vj.7.c.vt litigantes.de offic.ordi. eo.lib.7 per Butri.i.c. preterea requisiti. de appella. Et Abb. in.c.cuz te.de re iudi. De verbo autem iniungimus: habetur in clemen.quia cõstigit.de relig.domi. De verbo volumꝰ p Abb. in.c.fi. qui filij sint legi. De verbo decernimus, no.in clemen. generale. de eta.7 quali.7 clemẽ. per litteras.de preben.7 in clemẽ.si vna.de rebꝰ eccle.non alie.7 clemẽ. q̃uis.de appellatio.7 in cle. litteras. de rescript. in.c.fin.de verbo.signi. lib.vj. De verbo censemus. in clemẽ.j. de proba. De verbis simul iũctis decernimus 7 declaramus. in cap.i.de cleri. egro.lib.vj. Adde q quandoqz ista verba impropriãtur per.c.i bis. de verbo.significa. Adde deci.ccvi. in anti. que incipit. vtrum si contra reum ꝑm scz subiectam materiam.7 qñ in materia magis est erratum q̃ in forma: sic 7 vbi papa loquitur vt magister. vt in.c. litteras. de restitu.spo.7.c.cum marthe.de celebra.mis.

g ¶ Indignationem. Humano more loquitur: quoniam non indignatur negz irascitur deus.xxxij.q.iiij.incommutabilis.7 nota. in capi.si quis pbyterorum.de rebus eccle.non alie. vbi probatur q ista important talem 'anathemate feriendum quo deus iratus animas percutit . Vel potest dici q etiam als iudicis arbitrio puniri possit et debeat: er quo non est certa pena statuta per ea que habentur in capi.de causis.de offi.delega.7 capitu.super his.de accusa.7.c.fina.de dolo 7 contuma.7.l.i.de iure deliber.not.in ver.vltimo.in.c.si canonici.7 in verb.condigna.in.c.quia pleriqz.de officio ordina.lib.vj. Adde etiam q pena maledictionis est pena eterna. vt not. Joan.an.in.c.romana. in ver.penulti.super ver.maledictionem.de censi.libro.vj.in nouella. post Hostien.iniungitur enim pro quolibet mortali peccato. Sen. iij. 7 non remittitur nisi restituatur 7c.de vsur.cuz tu.nec aliter potest absolui.xiij.q.iij.si res.7 in regula peccatum.de reg.iur. vbi si iudex id est episcopus nõ potest dispensare als secus. vt no.in.c.licet.de penis. Adde quod refert Jo.and.in.c.i. in fi.de supplen. negligen. prelato. lib.vj.in nouella.7 q per salutationem pape 7 osculum talis indignatio remittatur. videtur tenere Jo.and.in salutatione.vj.lib.in nouella. licet post excõmunicationem propterea nõ cõsequeretur absolutionem.demẽ.si summus.de sentẽ.excom.

b ¶ Incursurum. Et sic est canon ferende sententie et non late. vt probatur in capitulo.relatum.de iure patro. et mitius agitur cum lege q̃ cum homine.c.si celebrat.de cleri.excommu. mini.l.celsus.ff. de arbitris.capitu.dolentes.de celebratio.missa.7 habetur in capit. vno. de sagittarijs.in capit.vno.de eo qui fur.ordi.su.secus si diceretur excõmunicamus sic facientem 7c.7 ita intelligitur.c.j. de deposito.7.c.salonitane.lxiij.distin.de quo plene in capi.sicut tuis.de symo.7 in.l.in criminali.de iurisditione omnium iudi.7 q monitio debeat precedere.vide per glosam in clemen.attendentes.in fine.de statu regu. etiaz contra rebelles visitare volentibus 7 illos impedientes. vbi autẽ ipso facto pena incurreretur: licet requireret q deberet de excessu constare parte citata.tamen absqz alia sententia declaratoria posset pena publicari 7 exigi:7 hoc sufficeret per no.in capitu.pro humani.in fi. de homicidio.lib.vj.7 in clemen.presenti.de censi.7 in cle.multoruz.in fi.de

penis.ꝛ ita intelligi potest lapus allegatione.cxxxv.ꝛ not.l.c.commissa.de elec.cle.j.de sequestra.pos.ꝛ fruc.ꝛ in.c.eum qui.de preben.l.vi.ꝛ decu.xiij.in antiquis.ꝛ adde quod not.glo.in cle.j.de immuni.eccle. super ver.pro infectis.

a ¶Datum. De concernentibus datas vide plene per Joannem andree super data. li.vj.in glo. Et quare nõ ponatur indictio sed soluz anni pontificatus ibi vide plene i nouella : ꝛ an error in talibus vitiet. Et adde ꝙ vsqꝫ ad tẽpora Eugenij nõ ponebant i litteris appostolicis ãni domini prout factum est ab eius tempore citra: ꝛ hodie fit ad facilioꝛẽ habendam notitiam temporum tunc currentium. Unde error i illis haberet vitiare rescriptum ꝙ ea ꝙ plene allegat Joãnes and.ibidem. marime propter stilum cãcellarie: qui etiam habet ꝙ vltimum verbum temporis debet cõplere vltimam lineam: qui stilus est attendendus. vt i capitulo ꝙ grani. in fine. de crimine falsi. cum similibus . Et adde ꝙ a natiuitate domini: id est ab ipso die natiuitatis Jesu christi: ꝛ non a die circuncisionis est cõputandum ꝛ incipiendum principium anni in romana curia. vt vult ẽci. in nouis.l. Item ꝙ finc cursum Anglie ꝛ Francie Annus incarnationis non incipit post annum natiuitatis sicut ẽ cursum romane curie: ẽ post mensem Marcij cõ currunt sub eodem numero tam annus a natiuitate precedens ꝙ annus incarnationis sequens. vt vult alia decisio in nouis.numero decimooctauo . Et adde ꝙ mensis ẽ telligitur tot dies habere quot habet mensis in quo negociũ faciendum occurrit : et quod deficit in mẽse occurrẽti suppletur de mẽse sequenti.nota. Joan. andr. in capitulo ꝙ sit. de electiõ.libro.vi. ꝛ ita cõmuniter ẽruatur . vt not.Butri. in capitulo licet. de supplẽ. negligẽ. ꝛ Bart.in.l. cum bissertus.ff.de verbo.ẽ significatio. licet Hostiẽ. dixerit pẽdẽ ex arbitrio iudicis qui magis debet ampliare ꝙ artare. Ad de ꝙdies incipit a media nocte more romano.l.more romanorum. ff.de ferijs.ꝛ adde nota. in.c.consuluit.de offi.de lega. Quid autez de loco loci vide Bar.l.l.cuz tabernaz.ẽ. idẽ quesijt. ff.de pigno.per Joan.an.in nouella.in.c.abbate sane.de re iudi.li.vj. ꝛ in.c.inter.de fide instru. Et omnino vide glo.in.c.pronunciandum. de cõse.distin.iij.

Datũ Auinio.xv.Kal. Januarij: pontificat⁹ vo nri anno sccũdo.

¶De celebratione missarum.

Joannes.xxij.

¶Narratis perturbationib⁹ plurimis ꝙ ecclesie pserim per hereticos inferuntur : ordinat romanus pontifex ꝙ dum misse celebrãtur in qbus deuotius oratur: certe pces hic expresse ad deuz effundant. Et vt xpiani ad id sint promptiores viginti dies idulgentiarũ cunctis hoc facientibus elargitur.

¶Aduerte ꝙ sub hoc ti. apte potuisset locari extrauagans docta ꝙ est.ẽ. de vita ꝛ honesta. cleri. vt ibi tractatum est. Capi. vnicum.

Odũ ⁹ iste pelagus est.

Luc. viij

Discipulorum xpi gesta nos instruunt: vt in pelago huius mũdi procella surgente ad diuinũ cõfugium recurrere debeamus. Illi quidez commotione maris adeo grandi facta/vt fluctus in nauiculã quaz Jesum sequentes intrauerãt operirẽt: xpm dormientẽ vocibus excitarũt supplicib⁹: ꝛ aduersus ingruẽtes tẽpestatis ipetus ab eo salutis ꝑsidiũ postularũt. Cũ itaqꝫ catholicam ecclesiã que cõgregationẽ fideliũ cõprehendit: videamus (quod dolentes referimus) pacis emuli: zizaniozũqꝫ satores malicia ꝓcurante: discordiarum flatibus cõcitatã: earũqꝫ fluctus adeo elcuatos ꝙ ẽsi operiãt ipsaz totã. Hereticos insuper ecclesiã ipsaz cernam⁹ vt scismaticos impugnare ferociter: ac vt incõsutilem domini tunicã scindant multipliciter laborare. Cũ fratribus nostris deliberatione ꝓhabita diligenti: expediẽs (imo necessarium potius) estimamus vt ad illum q ad dexteram patris residet in excelsis: qui caput est congregationis eiusdem: cuiqꝫ ptãs omnis tã in celo qꝫ in terra noscitur tradita: cicꝫ venti ꝛ maria obsecũdãt: leuemus cum manibus corda nostra. Ipsumqꝫ deuotis pulsantes precibus: apud cum sedulis orationibus insistamus: vt insurgentes premisse fremitus tempestatis: que quasi vniuersorum christicolarum regna concutit: subditos cõtra dominos violato fedele erigit : hereticis ꝛ scismaticis ac rebellib⁹ ecclesie dei: insurgẽdi contra ipsam: eiusqꝫ iura vsurpandi insania vãnabili ausum pandit : flatus cessare: fluctusqꝫ predictos gescere sua faciat omnipotenti virtute. Lordaqꝫ hereticoz scismaticoz aliozũqꝫ rebelliũ ad dei ecclesie vnitatẽ: ac deuotionez inclinet ꝛ habilitet : vel forsan cum premissis pertinaciter intendant persistere: ipsoz elidat superbiã: eozumqꝫ obstinatã maliciã sue virtute dextere conterat ꝛ prosternat. Lorda quoqꝫ subditoz ad eorum superiores: ꝛ eoz superiorum conuertat ad subditos: ipsosqꝫ dissidentes in cõcordie veritate conciliet ꝛ cõfirmet: sicqꝫ det ipsis superioribus ꝓsidere ꝙ sic regnent vt dirigantur. eorumqꝫ regimen cedat subditis ad salutem: perpetuam quietem/ꝛ paces/nobisqꝫ ipse cuius prouidentia in sui dispositione nõ fallit. modos ꝛ vias aperiat: per quos hoc qõ in votis gerimus efficaciter promouere possimus . Et qz in missarum solennijs ad deum consueuerunt pces effundi deuotius: de eozũdem fra. cõ. ordinamus ꝙ in singulis missarũ celebrationibus post dictuz a celebrãte Pater noster . Respõsioneqz secuta añoz i missa vlterius procedatur: illud Canticum Letat⁹ suz in his que dicta sunt mihi. totum. cum Gloria patri. a religiosis clericis ꝛ alijs litteratis pũtibus cum deuotione dicãt. Et primo dicant Kyriel. Christel. Kyriel. Et pater noster. Et post isti versiculi subsequant. Dñe saluos fac reges. Et exaudi nos in die qua inuocaueri mus te. Saluum fac populum tuum domine: ꝛ benedic hꝛditati tue. Et rege eos ꝛ extolle illos vsqꝫ i eternum. Fiat pax in virtute tua. Et abundantia in turribus tuis. Dñe exaudi orationẽ meã. Et clamoz meꝰ ad te veniat. Dominus vobiscũ. Et cũ spũ tuo. Collecta.

Ecclesie tue quesumus dñe preces placatus admitte: vt destructis aduersitatibus ꝛ errozibus vniuersis secura tibi seruiat libertate. Per dominum nostrum.

Hostiũ nostrozum quesumus domine elide superbiã: eozum contumaciã dextere tue virtute prosterne. Per christum dñm nostrum. amen. Benedicat celebrãs consequenter Nos autem christi fideles ad exequendum supradicta ꝓmptius: donis volẽtes spiritualibus animare: omnibus vere penitentibus ꝛ confessis tam his celebrantibus qꝫ ipsis assistentibus obseruantibus supradicta: qꝫ alijs preces tunc deuotas deo fundentib⁹ ꝓ premissis diebus ꝛ missis singulis quibus hec fecerint. xx. dies de omnipotẽtis dei misericordia: ꝛ beatorum Petri ꝛ Pauli apl'oz eius auctoritate confisi de iniunctis sibi penitentijs relaxam⁹. Nulli ergo ꝛc. Datum. xij. kal'. Julij. Anno duodecimo.

Sixtus quartus.

¶De reliquijs ꝛ veneratione sanctorum.

¶Qui conceptionem imaculate virginis deuote celebrabunt: in eodẽ festo ꝛ eius octauis officio interesse tales tribuuntur indulgentie: quales consequunt christi fideles in corporis christi solẽnitate. Capitulum.j.

Cum preexcelsa meritorũ insignia: quibus regina celozus virgo dei genitrix gloriosa ẽ scedibus prelata ẽt ereis: ẽ syderibus quasi ẽ stella matutina perrutilãs deuote considerationis indagine perscrutamur : et infra pectoris archana reuoluimus ꝙ ipsa vtpote via miseri cordie/mater gratie/et pietatis/amica humani generis/consolatrix pro salute fidelium qui delictorũ onere grauant sedula oratrix et peruigil ad regem quem genuit intercedit. Dignum quin potius debituz reputamus vniuersos christi fideles vt omnipotẽti deo ꝓ cuius ꝓuidẽtia eiusdẽ ẽginis humilitatẽ ab eterno respiciens: ꝓ recõciliãda suo auctori humana natura: lapsu primi hois eterne morti obnoxia: iã sui vnigeniti habitaculum

Errores multorum cordiũ ꝛpressi nequeunt facile deleri.

Dei genitrix est pro peccatoribus sedula oratrix.

Scãdalis ecclesiasticis obuiãdum est a prelatis.

Promde nata diuina est fallibilis.

Conceptionis diue ẽginis officium a quo fuit ordinatum.

Per terminos quibus ꝑcib⁹ a deo petit deberi.

taculuz sancti spiritus preparatione constituit: ex qua carnẽ nostre mortalitatis pro redemptione populi sui assumeret: ꝛ imaculata virgo nihilominus post partũ remaneret. De ipsius immaculate virginis mira concꝑtione gratias ꝛ laudes referant: ꝛ institutra propterea in dei eccl'ia missas et alia diuina officia dicant/et illis interfint: indulgentijs ꝛ peccatoz remissionibus inuitare: vt exinde fiãt ciusdẽ virginis meritis et intercessione diuine gratie aptiores. Hac igitur cõsideratiõe inducti: eiusdẽ omnipotentis dei: ac beatoz petri ꝛ pauli apl'oz eius auctoritate confisi. Auctoritate apostolica hac in perpetuum valitura constitutione statuimus et ordinamus ꝙ omnes ꝛ singuli christi fideles vtriusqꝫ sexus qui missam ꝛ officiũ conceptionis eiusdem virginis gloriose: iuxta piã: deuotam: ꝛ laudabilem ordinationẽ dilecti filij magistri Leonardi de nogarolis clerici veronẽsis notarij nri. Et que desup a nobis emanauit misse et officij huiusmodi institutionem in die festiuitatis cõceptionis eiusdez virginis Marie: ꝛ octauas ei⁹ deuote celebrauerint ꝛ dixerint: aut illis horis canonicis interfuerint. Quotiẽs id fecerint: eãdẽ prozsus indulgentiam ꝛ peccatoz remissionem consequantur: quã iuxta felicis recordationis Urbani. iiij. in cõcilio Viẽnensi approbate: ac Martini quinti ꝛ aliozũ romanozũ pontificum predecessozum nostrozum constitutiones consequunt illi qui missaz ꝛ horas canonicas in festo corporis ꝛ sanguinis dñi nostri Jesu xpi a primis vesperis ꝛ per illius octauas iuxta romane ecclesie cõstitutionẽ celebrant/dicunt/aut misse officio ꝛ horis hmõi interfunt: pũtibus ppetuis tpibus valituris. Datũ Rome apud sanctũ Petrum anno incarnationis dñice. M. cccclxvj. iij. kal'. Marcij. pontificat⁹ nostri anno sexto. Idem in eadem materia.

¶Excõicationem ipso facto incurrunt predicatores asserẽtes quam virginẽ in peccato mortali fuisse cõceptam: qui etiam dicunt ꝙ festum conceptionis eius celebrantes grauiter peccant : ꝛ vult presentẽ cõstitutionem in locis populosis publicari. Capitulũ. ij.

Rauenimis gerimus ꝛ molestum: cuz sinistra nobis de gbusdã ecclesiasticis ꝑsonis referuntur. Sed in eozũ qui ad euangelizandũ verbũ dei sunt deputati excessibus predicadõ cõmissis: eo grauius ꝓcamur: quo illi periculosius remanent incorrecti. Cuz facile deleri nequeant: q multorum cordibus sic publice ꝑdicando diffusius ꝛ dãnabilius ꝛpriumunt errores. Hanc cum sancta romana ecclesia: de intemerate semperqꝫ virginis Marie conceptione publice festũ solẽniter celebret: ꝛ speciale ac proprium sup hoc officium ordinauerit: nõnulli (vt accepimus) diuersoz ordinez predicatores in suis sermonib⁹ ad populũ publice per diuersas ciuitates ꝛ terras affirmare bacten⁹ non erubuerunt: ꝛ quotidie predicare nõ cessant: oẽs illos qui tenent aut asserunt eandẽ gloriosam ꝛ imaculatam dei genitricẽ absqꝫ originalis peccati macula fuisse conceptaz mortaliter peccare: vel cẽ hereticos: eiusdẽ imaculate conceptiõis officiũ celebrãtes : audiẽtesqꝫ sermones illoz q eam sine huiusmodi macula cõceptaz esse affirmant peccare grauiter. Sed et prefatis ꝑdicationib⁹ non cõtenti: ꝛfectos sup his suis assertionibus libros in publicũ ediderũt: er quoz assertionib⁹ ꝛ predicationib⁹ nõ leuia scandala in mentib⁹ fideliuz erorta sunt: ꝛ maiora merito eroriri formidanꝫ indies. Nos igitur huiusmodi temerarijs ausib⁹ ac puersis assertionibus ac scãdalosis que exinde in dei ecclesia eroriri possunt (quãtuz nobis ex alto concedit) obuiare volẽtes motu ꝓprio non ad alicuius nobis sup ꝟ oblate petitionis instantiã: sed de nra mera deliberatione ꝛ certa sciẽtia

hmõi assertiones ꝑdicatoz eozũdẽ: ꝛ aliorz quozũlibet q affirmare ꝓsumerẽt: eos q crederẽt aut tenerent: candez dei genitricẽ ab originalis peccati macula i sua ꝛceptioꝛe ꝓseruatã fuisse: ꝓpterea alicuz⁹ hẽis labe pollutos foze vel mortaliter peccare: aut hmõi offiũ cõceptionis celebrãtes: seu hmõi sermones audiẽtes: alicuz⁹ peccati reatũ incurrere: vtpote falsas ꝛ erroneas ꝛ a vitate penit⁹ alienas: editosqꝫ desup libros ꝑdictos id cõtinentes: q ad hoc auctoritate aplica tenoꝛe ꝓsentium reprobamus ꝛ dãnamus. Ac motu sciẽtia et auctoritate predictis statuimus ꝛ ordinamus ꝙ predicatores vbi dei ꝛ qcunqꝫ alij cuiuscunqꝫ status/gradus/aut ordinis/ac conditionis fuerint: q decetero ausu temerario presumpserint i eoz sermonib⁹ ad populũ: seu alꝰ quomodolibet affirmare hmõi sicꝫ nos ꝛprobatas ꝛ damnatas assertiones veras cẽ: aut dictos libros ꝓueris legere tenere vel habere: postqꝫ de ꝓmissis scientiam habuerint: excõicationis sniam coipso incurrant : a qua ab alio qꝫ a romano pontifice (nisi in mort' articulo) nequeant absolutionis beneficiũ obtinere. ¶Jtez motu: scia ꝛ auctoritate similibus simili pene ac censure subijcientes eos q ausu fuerint asserere: ꝓtrariã opinionez tenentes: videlicet gloriosam virginẽ Mariã cum originali petõ fuisse cõceptam: heresis crimen vel peccatũ incurrere mortale: cum nonduz sit a romana ecclesia ꝛ apostolica sede decisum. Non obstantib⁹ cõstitutionibus ꝛ ordinationib⁹ apostolicis cõtrarijs quibuscunqꝫ quibus cõiter vel diuisim a sede aplica indultum existat: ꝙ interdici/suspendi : vel excõicari nõ possint per litteras apostolicas non facientes plenaz ac expressaz: ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Et ne de premissis aliqñ valeant i gnorantiã allegare: volumus ꝙ locoz ordinarij requisiti pẽs litteras in ecclesijs cõsistentibus in eoz ciuitatibus ꝛ suaz dyocesim: et locis insignibus dum mꝫior ibi multitudo populi ad diuina conuenerit sermonibus ad populum mandent: ꝛ faciant publicari. Preterea qz difficile foret pẽs litteras ad singula loca in quibus expediens fuerit deferre: etiaz volumus ꝛ dicta auctoritate decernimus ꝙ earũdem litteraz trãssumpto manu publici notarij cõfecto ꝛ autentico alicuius ꝑlati ecclesiastici sigillo munito: vbiqz ſterum ꝓut ſtaret eisdez originalibus lr̃is si forent exhibite vel ostense. ¶Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hanc paginaz nostre reprobationis/dãnationis/statuti/ordinationis/volũtatis/ꝛ decreti infringere vel ei ausu temerario contraire. Si qs autẽ hoc attentare presumpserit: indignationem omnipotẽtis dei ꝛ beatoz Petri ꝛ Pauli apostolozũ se nouerit incursurũ. Datum Rome apud sanctuz Petrũ Anno incarnationis dñice. M. cccclxxxiij. pridie nonas Septembris. pontificatus nostri anno. xiij.

Instrm er originali trãsliptuz qñqz facit plenã fidẽ.

¶De immunitate ecclesiarum.

Benedictus vndecimus.

¶Decretalis clericis laicos eo. tit. li. vj. hz locum tm̃ q̃ ad laicos tallias a clericis exigẽtes et dantes illis auxilium et nõ quo ad soluẽtes: ꝓcipit deinde Lateran. et generale cõcilium diligenter obseruari. Capitulum.j.

Quod olim per fe. re. Bonifacium papã octauũ ꝑdecel. nr̃m ꝟ laicos exigẽtes siue recipiẽtes a clicis ꝛ ecclesiasticis ꝑsonis tallias : decimaz: vl'aliã quotã seu quãtitatez aliquã de ꝑsonis⁹ bonoz suoz: aut ecclesiarũ: necnõ aduersus soluentes: aut ꝓmittentes: vel cõsentiẽtes se soluturos penis adiectis

Diuisio textualis.

Quod oliz. Hec cõstitutio diuiditur in tres partes. Nam primo recitans constitutionem Bonifac. ullam restringit. secundo. ẽ. cetera. sententiam duoruz conciliorum subiungit. tertio. ẽ. attente. transgressoribus dictorum cõciliorum penas comminatur.

a ¶ Statutũ est extra. vi. lib. de imu. eccle. clericis Additio. Jn. c. clericis laicos. eo. ti. in. vi. qõ bodie reuocatũ est. ꝛ etiã hec declaratio sal tem quo ad primã partem. vt. c. j. eo. ti. in cle.

Exigere ꝛ ab inuitis extorq̃re.

b ¶ Ad exigentes. Hoc est ab inuitis extorquẽtes. ff. de leg. iij. l. fideicõmissa. §. si rem. ij. ꝛ ſſo. ꝛ alias significationes hꝫ hoc verbum. vt no taui extra. vi. lib. ꝛ indi. c. iuris. Jo. mo.

c ¶ Dantes auxiliũ. Oẽs isti pari pena puniũtur. arg. extra de offi. deleg. c. j. insti. de obli. q̃ ex delict. naſ. §. ope.

d ¶ Lateranẽſe. extra. e. tit. c. non minus.

e ¶ Necessitatis ꝛc. Not. necessitatem ꝛ vtilitatez equiparari.

f ¶ Generale. extra de imu. eccle. si aduersus.

Cõciliuz p c. ꝛ. p ſ. differunt.

g ¶ Cõciliuz. Nota istud cõciliũ debere scribi p c. ō: enim a con ꝛ cilium: q̃dam similitudine cilioꝝ. q; sicut cilia iunguñt cũ oculi quiescere cupiunt: ita quoq; ꝫcorditer iunguntur hoĩes in ꝫcilio. Est aũt ciliuz folliculus q̃ oculus tegit. q; oculos celat. Sed cõsiliũ p ſ. est qđ ex animi puidẽtia alicui tribuit: inde ꝫsiliolũ ꝛ consiliarius.

Pastoralis in q̃ et qbus titulis reperit.

Pastoralis. ¶ Tale vſ ſil̃ q̃uto fuit se ex ordiũ deciſiz de decre. postoralis. in cõpilatione gregoriana sub diuersis collocata. ti. qui se quuntur de rescrip. de sacra. itẽrã. ō offi. iudi. delega. de offi. ord. de iudi. de cã pos. et ꝓpe. de fide ſtru. de excep. de appel. de bis q̃ ſi. a prela. de dona. de deci. de iurepa. de priuile. Jtez habetur in ferto de cleri. egrotã. ꝛ in clemen. de senten. ꝛ re iudicata.

Sane. als sciꝫ pit saſ ne i vinea: alꝫ ne i vinea. Hãc extrauagallegat in. c. de symoniace. ex de symo. acutiſſim⁹ iurꝫ vtriusq; interpres Dominus Felinus sande⁹ ferrarien ſis: sacri palatij apostolici auditoris. Et ibi dicit se audiuiſſe a fide digniſ q; Urban⁹. v. non intendebat comprehendere moniales pauperes que consueuerunt aliquid recipere vigore consuetudinis. Allegat etiaꝫ ibidẽ Felin⁹ extrauagãtẽ martini. v. q̃ incipit multe: ꝛ extrauagantem einsdẽ q̃ incipit dãnabile. Jtez extrauagãtem Eugenij quarti que incipit cũ detestabilem. quas asserit fuiſſe reuocatas: iõ nec dignas occupare membranas. rir. distinctio. si romanorũ. §. item si deo.

statutuz est⁸: quantum ad penas ipsas ex causa de consilio fratruz nostrorum restringimus ad exigentes[b] tantũmodo: ꝛ ad exigẽdum dantes auxilum[c] / consiliũ / vel fauoreꝫ / non aũt quo ad eadem penas in soluentibus aut recipiẽtibus a sponte dantibus deinceps vendicet sibi locum. ¶ Ceterum attendant solicite eccleſiarum prelati ꝛ alij clerici lateranẽ se[d] conciliuz quod in huiusmodi subuentionibus soluz casum necessitatis[e] aut communis vtilitatis vbi laicorum ad id non suppetant facultates: deliberatione puida noſcitur excepiſſe: ꝛ deinde generale[f] statuiſſe concilium[g] propter quorundam imprudentiam etiam in hoc casu romanum põtificez (cuius interest cõmunibus puidere vtilitatib⁹) ꝑmitus cõſulendũ. ¶ Attente igit̃ caueant ne predictorum conciliorũ trãſgressores exiſtãt aliquid in casu predicto: ꝛ multomagis si casus ipse nõ subſit: quoquomodo vel titulo inconsulto ro. põ. occasione subuentionum dictarũ cõcedendo laicis vel etiam ꝑmitendo. Alioquin tanq̃ canonũ ꝛ tan solennium conciliorũ temerarij transgressores: quas ꝓculdubio (deo ꝓpitio) idem infliget põtifex: grauiſſimas penas poterũt merito formidare. Nulli ergo omnino hominum ꝛc.

Pastoralis cura solicitudinis sup cunctas ꝑpli christiani nationes: inuigilare remediis subiectoꝝ: eorũdem periculis obuiare: ac scãdala remouere cõpellit. Sane quoniã ex constitutione felicis recordationis Bonifa. ꝛc. vt in cle. j. eo. titu.

¶ Quartus liber vacat.

¶ Quintus liber.

¶ De symonia.

Urbanus. iiij. alꝫ. v.

¶ Pastus vel locatia exigẽtes ꝛ etiaꝫ dantes pro religionis ingressu si sint singulares psone ex cõmunicationis. si cõuentus vel capitulũ suſpensionis sniam ipso facto incurrũt: cui⁹ vtriusq; inculi absolutio soli pape reſeruatur: alijs penis in suo roboze duraturis: nisi igredientes aliquid sponte ꝛ sine pactione obtulerit. Quid de personis iã tali labe fedatis ꝛ bonis sic receptis faciendum sit: tandem patefacit.

Capitulum. j.

Symonia est iure diuino ꝛ humano dãnata.

Symonia ce ſſita ſũt reſtituẽda

Symonia ci an sint excõicati.

Symonia ꝺz labes.

Cõplices eris qñq; ꝑmianꝫ. C. ad. l. iul. ma. l. q̃s in ſi.

sumpſerit: indignationẽ oĩpotentis dei ꝛ beatoꝝ ꝑtri ꝛ ꝑauli apl̃oꝝ eius se nouerit incurſurũ. Datuz Rome apud sanctũ ꝑetrum. ij. nonas mensis aprilis / pontificatus nostri Anno primo.

Paulus venetus papa secundus.

¶ Oẽs symoniaci cuiuſcũq; dignitatis aut statꝰ sunt ipo facto excõicati: nec habẽt symoniace ordinati ordinis execution̄e. Et elections aut alie puiſiões p symoniam facte nõ valent: nec ius percipiẽdi fructꝰ tribuũt. Mediatoreꝫ etiã symonie eadem censura ligant: qui a solo papa absoluẽtur. Et oẽs predicti sunt romano põtifici reuelandi.

Capitulum. ij.

h ¶ Poldia. vid. c. Jacobus. eo. ti. in.

¶ Am detestabile scelꝰ symoniace prauitatis tã diuinoꝝ q̃z sacroꝝ canonũ auctas abhorreat atq; dãnet. Nos cõsiderantes q; plures penaꝝ grauitas q̃z dei timoꝝ arcere ſoleat a volũtate peccãdi: ac summis deſiderijs affectãtes: vt hoꝝ pestiferũ vitiũ nõ ex vsu soluz sed ẽt ex mẽtib⁹ hoĩm saltẽ ꝑpẽ penaꝝ metũ penit⁹ euellat: ꝑdecessoꝝ nr̃oꝝ romanoꝝ põtificũ vestigijs iherentes: ac etiã oẽs ꝛ singulas excõicationis / suſpẽſiõis / priuatiõis / ꝛ interdicti sniasꝫ: cẽſuras ꝛ penas dudũ a romanis põtificib⁹ ꝑdictis ꝛ ꝑ talib⁹ reputat⁹ ꝫ symoniacos quõlibet latas: ꝛ illos q cuiuſcũq; status / gradus / ordinis / cõditiõis / vel pemineẽtie fuerit: etiã ſi cardinalatus ꝓiachali / epali / regali / reginali / vel alia quauis eccleſiastica seu mundana dignitatib⁹ ꝑfulgeãt: ꝛ eozũ quẽlibet tã manifestũ q̃z occultum quos ipso facto eos incurrere volumus confirmantes ꝛ innouantes aplica auctoꝛitate: declaramus q; oẽs illi qui symoniace ordinati fuerint: a suozum sint ordinum execution̄e suſpẽſi.

¶ Per electiones vo postulationes / cõfirmationes / puiſiones / seu ąſſus alias diſpositiões: quas symoniaca contigerit labefieri: ꝛ que virib⁹ oĩno careant in eccleſijs / monasterijs / dignitatib⁹ / ꝑsonatib⁹ / officijs eccleſiasticis: ꝛ qbuſuis bñficijs: aut aliquo eozũ cuiq̃z ius nullatenus acgraſ: nec inde faciat aliquis fructꝰ suos sed ad illoꝝ oĩm que percepit restitutionem sub aĩe sue periculo sit astrict⁹. ¶ Statuẽtes ꝑterea q; vniuersi ꝛ singuli etiã ꝓmiſſis dignitatib⁹ ꝓditi: qui quõlibet dando vel recipiẽdo symoniã ꝓmiſerint: aut q; illa fiat mediatores extiterint seu ꝓcurauerint: sniam excõicationis incurrãt: a q̃ nisi a romano pontifice pro tpe existente nõ possint absolui: ꝑterq̃z in mortis articulo constituti. ¶ Et vt hmõi labis contagio frequẽtius reprimatur omnibus ꝛ singulis eccleſiasticis secularibusq; ꝑsonis cuiuſcũq; dignitatis / status / gradus / ordinis / vel conditionis fuerint: in virtute sancte obedientie districtius iniũgimus: vt eos oẽs quos symoniam hmõi cõmiſiſſe vel ꝓcuraſſe: aut in ea mediatores esse sciuerint: pontifici ꝓdicto vel cui idem põtifex duxerit cõmittendũ per se vel alios reuelare q̃z totiꝰ nõ omittãt.

¶ Pro reuelatione hmõi etiã ſi cõplices fuerint: nõ solum veniam a nobis sed etiã gratiã cõsecuturi: ſi eozũ iudicio participes tanti criminis valeãt coerceri. ¶ Oẽs nõ fecerint: absolui non valeant donec ꝓdicta reuelent: ꝛ complices huiusmodi detecti arctius puniẽtur.

¶ Nulli ergo ꝛc. nostre ꝛfirmationis: inouationis: declarationis: ꝛ volũtatis infringere. Datuz Rome apõd sanctum ꝑetrum anno incarnationis dominice. Dd. ccclxiiij. nono kal̃. decẽbris. põtificatus nostri Anno primo. publicata die. xxiiij. nouẽbris. anno predicto.

¶ De iudeis.

Clemens quintus.

¶ Christiani arma portãtes ad infideles x̃pianos ipugnãtes ipso facto sunt excõicati: capiẽtiũ serui: ifames vide. c. ita quorũdã. ꝛ. c. ad liberãdã. extra eo. ti. La. j.

Christiani opꝓbriũ x̃po illatuz vindicari debent.

Hereditates dñi de fendunt: q contra infideles pugnant.

Multa mentis amaritudine ꝫcitamur: grauiſq; doloris aculeus ꝓdit mentẽ nr̃az: intelligẽtes q; renati fonte baptiſmatis in deuiũ oberrãtes: q; deberẽt opꝓbriuz illatum dño i terrã hereditat⁹ sue tot⁹ virib⁹ vindicare: potiꝰ iuriatorib⁹ suis fauẽt: sarracenoꝝ videlicet hoꝝribili ꝛ ꝓfide nationi: ꝛ degenerãtes miſerabiliter a statu fideliũ: fame, ꝑpẽ memores: ꝛ saluẽ obliti: ĩimicis crucis x̃pi ꝫ ipi⁹ negociũ ferrũ / equos / arma ꝛ alia vetita: necnõ victualia ꝛ mercimonia i alexãdriaz ꝛ ad alia loca sarracenoꝝ terre egypti deferre ꝓsumunt. Ex q̃ manifeste apparet: q; x̃pianos q ad defensionẽ hereditat⁹ dñi ibidẽ, p fide remãserunt: talib⁹ adiuti subsidijs irreuerenter ipugnant: ꝑpter qõ fidei negociũ ibidẽ quodãmodo ꝫsciſ deperire. ¶ Nos igitur q ad libcrandã terrã ipsaz operam dare intẽdimus (cũ dei adiutorio) efficacem: tã graues trãſgressus vlteri⁹ ſustinere nolẽtes. Fe. re. Nicolai pape. iij. ꝺde. no. vestigijs inherentes: ꝓsentiuz tenoꝛe statuim⁹ vt null⁹ arma / equos / ferrũ / lignamina / victualia: ꝛ alia quecũq; mercimonia i alexãdriã vel alia loca sarracenoꝝ terre egypti deferre / mittere / vel portare / seu de portib⁹ eoꝝ vt eisdẽ deferant̃ extrahere vel extrahi permittere: aut eis alꝫ auxiliuz vel fauoꝛẽ ꝓstare q̃uomõ ꝓsumat. ¶ Nos vo illos q cõtra hmõi ꝫstitutionẽ nostram ausu temerario venire ꝓsumpſerint: coipso excõicationis sñie decernim⁹ subiacere: a q̃ absolui nequeant: nisi tñ de bonis, ꝑpũjs i dicte terre subsidiũ ꝙuertẽdũ exsoluerint: q̃tum ad partes ꝑdictas detulerint vel miſerint. aut deferre vel deciꝑor portib⁹ extrahi ꝓmiſerit deferẽduz: nec tũc etiã ab eadẽ ꝑterq̃z i mortꝭ articulo) absoluant sñia: absq; mãdato se. apo. spãli. Et nihilominus si ꝑsonas eoꝝ capi ꝛtingat: in seruitutẽ ꝛ captiuã illoꝝ esse volum⁹: in quoꝝ ceciderint captionẽ. Auctoꝛitate insup apostolica statuentes vt illi qui ꝫtra hmõi statutum nr̃m quõlibet venire ꝓsumpſerint: ꝓter penas ꝑdictas quas ipso facto incurrãt: ꝑpetuo sint infames ꝛ intestabiles habeant̃: ita q; nec testari: nec legata eis seu relicta ꝓcipere valeãt: ꝛ insuper ad successiones taz ex testamẽto q̃z ab intestato sint. ꝓsus ꝛ reddant inhabiles: nec ad publica quelibet admittat̃ officia: sintq; illis oẽs act⁹ legitimi penit⁹ interdicti: ꝛ tãq; excõicati: hosteſq; catholice fidei (postq̃z de ipoꝝ hmõi ĩmeritate ꝛstiterit) dieb⁹ oñicis ꝛ festiuis publice nũcient: ꝛ in fiscũ bona eozum omnia deuoluantur.

Joannes. xxij.

¶ Judei ad fidem conuersi: non sunt in bonis molestandi: ne sint deteriozis conditionis post baptiſmum q̃z essent ante.

Capitulum. ij.

Ignum arbitrãtes ꝛ iuri cõsonũ fonte renatos baptiſmat̃ iudaica cecitate olim̃ ſa ampliozib⁹ fauoꝛib⁹ q̃ut gratijs q̃z antea abũdare indecens ꝛ absurdum: vt qui in ꝓfidia abũdarent: cogantur mẽdicare fideles: vniuersis ꝛ singlis rectoꝛib⁹ ꝛ aljs officialib⁹ comitatus venesini alioꝝq; comitatũ ꝛ terraꝝ ꝓtinẽtium ad apl̃icã sedẽ: districte ꝓcipim⁹ ꝛ mãdam⁹ quatenus cõuersis hmõi ꝛ q in posterũ cõuertenẽ: in possessionib⁹ ꝛ bonis aljs quocũq; noie censeant̃ q̃ in comitatib⁹ ꝛ terris ꝑdictis cõuersionis tpe obtinebant seu etiã obtinebũt: occasiõe ꝑdicta nulla molestiã inferãt: nec ab aljs inferri ꝓmittant: ſz ipis in bis ꝛ aljs se fauoꝛabiles exhibẽtes ipsos ab iniurijs ꝛ molestijs ꝓtegant ꝛ defendant: vt sic de seruitute ad libertatem se trãſſe ꝓcipiant: nec redire ꝑtextu mẽdicitatis odibilis ad dimiſſam perfidiã cõpellantur. ¶ Nulli ergo ꝛc. nostrorum ꝓceptionis et mandati infringere. Datum Auinion̄. x. kal̃. augusti. Anno. iiij.

¶ De hereticis.

Benedictus. xj. inquisitoribus hertice prauitatis.

¶ Decretales p hoc eo. tit. li. vj. declarat: bona hereticoꝝ p dyoc̃esanos vsurpari verans. Ca. j.

Exeo q̃ quedam nouella constitutio sup negocio hẽtice prauitat̃ a bone memorie Bonifacio papa viij. pdecess. nr̃o edita ꝓtinet q̃ in ipso negocio p dyoc̃esanos cp̃os ⁊ inquisitores super eodem facto iquiri valeat cõmuniter vel diuisim: ⁊ si diuisim ꝓcesserint teneãtur sibi inuicez cõicare ꝓcessus[a]. ¶ Nos consulere voluistis q̃ et quotiens sit ista ꝓcessuũ cõicatio facienda. ¶ Nos[b] aũt de fratrum nostroꝝ ꝓsilio intelligẽdo dyoc̃esanos ⁊ inquisitores tunc demuꝝ diuisim ꝓcedere cum bi ⁊ illi separatim nõ q̃ ẽpi tñi vel inquisitores tñi ꝓcedunt: consultationi vestre breuiter rñdemus: q̃ quãdo vtriq; ꝓcedunt sciungtim sibi debent in fine tñi: dum nil restat agendum nisi q̃ solum sñia ꝓmulgek: cõicare ꝓcessus. Licet eñ quibusdam potuisse videri per legẽ[d] ciuilem q̃ sicut q̃ aliqs ex actitatis coram alio dz ferre sniam: vtputa q̃n administrator delegat cãm sibi sententia referiata: saltem in principio id est cõtestatione rursus: in medio ⁊ semel in fine que sunt examinata audire dz: ita ⁊ in casu presenti vbi ex actis coram alio habitis alter profert sñiam sic ter hmõi acta receseat: qõ fieri non põt si eozũ denegetur editio: tñ id equitas canonum non admisit. Unum sane casum excipim⁹: si alter cõmode non possit procedere: nisi alterius actis visis. Ex hac eñ causa semel tñ (vt fraudi locus nõ fiat) in toto negocio copia tribuatur. ¶ Uerum q̃ nonnulli dyoc̃esani partem partis ꝓcuntum de hereticorum bonis ingitionis officio deputate ꝓpter expẽsas q̃s dum inquirunt in ꝓdicto negocio faciũt: a vobis exigere moliuntur: hoc tanq; iuri absonũ (cum ordinarij sint: ideoq; officiũ tale q̃ ꝺ eis incumbit ꝓprijs eos oportet explere stipendijs) fieri penitus ꝓhibemus. ¶ Rõnem aũt ij dem dyoc̃esani ꝓcuntuũ obuentionum ex inquisitionis officio a vobis non obstante aliqua ꝓstõne consuetudine vel mandato ꝓtrarijs nõ exposcant: sed eam camere nr̃e vł alij cui nos vel successores nostri romani pontifices mandaremus reddendam reddatis: que generaliter obseruari iubemus. Ioannes. xxij.

¶ Tres errores magistri Joannis de poliaco doctoris parisiensis hic̃ damnantur. Capitulum. ij.

Was electionis doctor crimius ⁊ egregius predicator: cuius predicatio mundum docuit vniuersum ꝓsumptuosam illoꝝ audaciaꝫ refrenare solicit⁹: q̃ prudentie ꝓpe innitẽtes in errores ꝓprios ꝓlabuntur: nõ plus sapere q̃s oportet sapere: sed ad sobrietatem sapere salubri doctrina suggessit: ⁊ iuxta sapiẽtis eloquz. Quisq; sue prudentie modum ponat. Sane duduz cũ dilectum filium magistrum Joannem de poliaco sacre theologie doctorẽ certis ex causis de fratrũ nr̃oꝝ consilio ad nr̃am ꝓsentiam vocauissemus: fide digna relatio ad nr̃m perduxit auditũ: q̃ ipse in quibusdaꝫ artículis tangentib⁹ penitẽtie sacramentum nõ sobrie sed perperã sapiebat. Infrascꝑtos articulos periculosos cõtinentes errores docens publice in suis predicationibus ⁊ in scholis. Primo siquidẽ astruẽs q̃ cõfessi fratribus habentibus licentiam generalem audiendi ꝓfessiones tenentur eadem peccata q̃ cõfessi fuerant iteruꝫ cõfiteri ꝓprio sacerdoti. Scõdo q̃ stante ois virtutiq; sexus edicto in concilio generali[e] Xo. pon. nõ põt facere q̃ parrochiani non teneant oĩa peccata sua semel in anno ꝓprio sacerdoti ꝓfiteri quẽ dicit esse parrochialẽ curatum. Immo nec deus posset hoc facere q̃ (vt dicebat) implicat contradictionem. Tertio q̃ papa nõ põt dare potestatẽ generalem audiendi cõfessionẽ. Immo nec deus quin confessus habenti licentiã teneat eadem confiteri ꝓprio sacerdoti quem dicit esse (vt p̃mittit) ꝓprium curatũ. Nos igit scire volẽtes si suggesta nobis veritatẽ haberẽt: articuloꝝ ꝓmissoꝝ copiã eidez magistro Joanni fecimus assignari: ⁊ ad sui defensionem plenã audientiã sibi ꝓbuim⁹: tam in nostraꝫ fratrum nostroꝝ ꝓsentia in consistorio q̃s alꝫ cozã aliqbus ex ipsis fratribus p nos ad hmõi officium deputatis. Uerum lz ꝓfatus magister dictos articulos et contenta in ipsis defendere niteretur. asserebat tñ se paratũ credere ⁊ tenere in ꝓmissis ⁊ aliꝫs que tenenda ⁊ credenda esse sedes aplica diffiniret. Nos igit attendentes q̃ ꝓdictoꝝ articuloꝝ assertio ꝓdicatio ⁊ doctrina redũdare poterant in multarũ pernicie animarũ: ipsos per ꝓlatos magistros in theologia examinari fecim⁹ diligenter. Nosipsi etiam cum dictis fratrib⁹ nostris collationem solẽtem ⁊ examinationem habuim⁹ sup his. Per quas quidẽ collationẽ ⁊ examinationẽ super his habitas cõperimus ꝓmissos articulos doctrinaꝫ nõ sanam sed periculosam multũ ⁊ veritati ꝺiã cõtinere. Quos etiã articulos oẽs ⁊ singulos idez magister Joannes veris sibi rõnibus opinioni dudum sue habite cõtrarijs demõstratis in consistorio reuocauit: asserẽs se credere eos non veros sed ipsoꝝ cõtrariũ verum esse. ⁊ dicens se nescire rationibus sibi factis in ꝓtrarijs respondere. Idcoq; ne per assertionem/predicationem/ ⁊ doctrinã hmõi in errorẽ q̃ absit: anime simplicium ꝓlabantur: omnes articulos ⁊ quẽlibet eozũ tanq; falsos ⁊ erroneos: ⁊ a doctrina sacra deuios auctoritate aplica condemnamus: ⁊ reprobamus de fratrũ nostrorum consilio predictorum: doctriuã cõtrariã veraꝫ: ⁊ ꝓtrariũ esse catholicũ asserentes: scilicet q̃ illi q̃ predictis fratribus confitentur non magis teneantur eadez peccata confiteri iterum q̃s si ea alꝫ cõfessi fuissent eozꝝ ꝓprio sacerdoti iuxta concilium generale. Optãtesq; veritatis vias notas esse fidelibus cunctis: ⁊ predictis errozibus precludere aditum: ne subintrent errores. Fe. Alex. iiij. ⁊ Ale. iiij. roma. ponti. predecess. no. vestigijs inmitẽdo. Uniuersis ⁊ singulis districtius inhibemus: ne quisq; ꝓmissos articulos per nos (vt premittitur) dãnatos ⁊ reprobatos: ⁊ ꝓtenta in eis vel aliquo ipsoꝝ: vtpote a catholicis mentibus respuenda teneat seu defensare q̃modolibet vel docere. Quocirca vniuersitati vestre per apostolica scripta precipiendo mandamus quatenus vniuersis ⁊ singulis vestrum in ciuitatibus ⁊ dyoc̃esi. vestris cõuocato clero ⁊ populo cõiter omnia ꝓmissa ⁊ singula per vos seu alios solenniter publicetis. Nos etiam eidem magistro Joanni mandamus q̃ in scholis ⁊ sermone parisius predictos articulos ⁊ contenta in eis tanq; veritati contraria ꝓprie vocis oraculo asseueratione constanti publice debeat reuocare. Quod se facturum dictus magister Johannes efficaciter repromisit. Datuz Auinion. viij. kal. augusti. ponti. nostri. Anno. v.

¶ Inqsitores hertice prauitatis censuras ecclesiasticas fulminare non possunt in officiales ⁊ nũcios sedis apostolice sine ipsius licentia speciali: sed de eozum excessibus informationez facere possunt: ⁊ ocinde romano pontifici significare. Capitulum. iij.

Cum matthe⁹

Cum matthe⁹ de põtiniañ. ordinis ꝓdicatoꝝ inqsitor hertice prauitatis in regno sicilie aucte aplica deputat⁹ friuola occasione q̃sita: ac nr̃a ⁊ aplice sedis reuerentia ⁊ honore postposit⁹ i dilectũ filiũ. G. debaleto archidyaconũ forojulien. capellanuz nr̃m campanie maritimeq; rectorẽ excõicationis sñiam incõsultis mõtib⁹ nõ sine multa temeritate duxerit ꝓferendaz. Nos volentes occetero taliũ ꝓsumptoꝝ obuiare. vniuersis ⁊ singulis tã ordinarijs q̃s delegatis iudicibus ⁊ inqsitoꝝ prauitatis ciusdẽ. ⁊ aliꝫs vniuersis ⁊ singulis q̃cunq; auctoritate fungant auctoritate apostolica districtius inhibem⁹ ⁊ mandam⁹ expsse ne ꝓtra nostros ⁊ apostolice sedis officiales vel nuncios: aut iꝑorum aliquẽ quauis occasione vel causa: absq; nr̃a ⁊ apostolice sedis licentia spali eis per sedis ipsius lras concedenda plenam faciente de tenore pñtium mentionem. pcedere quoquomodo ꝓsumãt: aut i cos vel iꝑoruz aliquẽ excõicationis vel suspensionis seu q̃uis alias sñias ꝓmulgare. Nos enim ex nũc decernim⁹ irritũ ⁊ inane q̃cq̃d ꝓtra inhibitionem ⁊ mandatum hmõi ꝓtigerit attentari. Uolumus tñ q̃ dyoc̃esani ⁊ inquisitores predicti super his que negociũ tãgũt fidei: alij vo sup his que rẽ tangũt vel publicam vel priuataz siue ordinarij siue delegati quacunq; auctoritate fuerint. put possit ad eozũ officium pertinere: si quid p officiales ⁊ nũcios iꝑos idebite forsan attentatũ exiterit se plenius informare: idq; nobis significare studeant: vt prouidere super B de remedio opportuno valeam⁹. Nulli ergo ⁊c. Datum Auinione. xij. kal. Januarij põtificatus nostri. Anno. xj.

Dubium textualis.

Dubium. Dec epla ꝑs ꝓcessus narratos extra. vi. li. ꝺ scisma. c. i. retractat. Et diuidit in tres ptes. nã. ꝓcessus J colũnẽses ⁊ adherẽtes eisdẽ primo in gñe: ⁊ postmodũ specialiter recitat. scõdo. J. nos itaq;. poucos de dictis ꝓcessibus excipiẽs ceteros alios virib⁹ enacnat quãdã inhibitiõe in annectentes. tertio. v. non obstantibus enacnationem huiusmodi per nõ obstãtia corroborabat.

¶ Descismaticis. Benedictus. xj.

¶ Processus ⁊ sententias latas per Bonifacũ octauum contra Jacobum ⁊ Petrum de colũna tanq; scismaticos ⁊ eozũ posteros reuocat ꝺ bñdictus. xj. exceptis confiscationibus in qb⁹ nihil immutat. Et sic vt clare patet hec extrauagãs corrigit ⁊ ꝓfus reuocat. c. vnicuz. co. titu. lib. vj.

Capitulum vnicum.

Udum bone memorie Bonifacius papa. viij. predecessor noster ꝺ Jacobum p. ⁊ Jo. de scto vito Ottonem quondam agapitum Stephanum ⁊ Ja. scyarram nepotes memorati Ja. ⁊ filios oliz Jo. de colũna ⁊ posteritatem eorum: necnõ circa Richardũ. p. et Jo. de mõte nigro: ac adiutores fautores ⁊ receptatores eozũ cuiuscũq; status: etiam si imperiali vel regali dignitate fulgerẽt: circa ipsam insuper prenestre: dũ vixit varios fecit processus: sñias graues penas habentes et multas[b] ꝓut in eisdẽ processibus continetur: ex quibus sic paucas ex multis[c] ⁊ pluris breues exprimimus q̃ intelligi volumus ipecialiter singulas nũeratas ⁊ nominatim expssas[d]. Inter cetera siqdem deposuit dictos Ja. atq; p. a cardinalatibus sancte romane ecclie reddẽs eos ⁊ filios dicti Ja. ⁊ posteritatẽ eozum inhabiles ad apostolice dignitat̃ apicez ⁊ cardinalatus honorẽ: ipos eosdemq; Ja. ⁊ Ottonem et Richardũ bñficijs eccleiasticis ⁊ ecclesijs cũctis ꝑuauit: cosq; a gapitum: stephanum ⁊ icyarrã predictos bãnuit ab vrbẽ: et ita ecclesie supradicte ipsoꝝ cõfiscauit bona ⁊ iura: plurium excõmunicationũ sententijs inodauit: addixit ifamie: capẽdos exposuit: iudicauit scismaticos ⁊ tanq; hereticos puniẽdos: ab administrationib⁹ ⁊ officijs iurisditionibus exercitio ⁊ dignitatibus in vrbe ⁊ circa: i romana ecclesia ⁊ curia ac ipsoꝝ posteros perpetuo et in terris romane ecclie vsq; i quartã generationẽ per masculinuz et femininũ sexũ cohercuit: cis incolatum ciuilitatez ⁊ habitationez vrbis circũposite regiõis ⁊ terraruz subiectarũ ecclie interdixit ⁊ intestabiles fecit. ¶ Nos itaq; qui ei⁹ vices in terris gerimus cuius est ꝓprijs misereri ⁊ parcere eozũ miserijs ⁊ crũnis cõpatimur: ad clementiam pro eis cõmouemur: iꝑis pietatis nostre aperimus viscera: et mansuetudinẽ non negamus: misericordes ab eis nõ auertimus oculos: illisq; piũ animuz exhibemus. Ideoq; omnes predictas depositiõis a cardinalatibus: priuatiõis a bñficijs ⁊ ecclesijs: inhabilitatis ad papatum romanum: et bonoꝝ et iurium que certis nobilib⁹ romanis ciuibus et alijs concessa sunt (cõfiscationibus exceptis in qb⁹ nihil immutamus ad presens) sententias penas et multctas et alias[e] que in processib⁹ memoratis siue alibi ꝓtinẽtur: verbo etiã in vita ipsi⁹ vel in morte eos latas et inflictas seu ꝓfirmatas ⁊ innouatas per ꝑdecundẽ sicut si (vt ꝑdicit) cẽnt per nos specialiter numerate et noiatim expresse: tã ad ꝑdictos Jaco. et fil'. dicti Jo. de colũna masculinam et femininaz ꝓlem eozũdem Jo. ⁊ filiozum et per vtrũq; sexũ posteritatem descendẽtẽ ab eis. Pe. et Richar. et Jo. de mõte nigro ꝑfatos q̃s ad coadiutores fautores receptatores q̃s susceptores et scũces eoz q̃libet alios penit⁹ tollim⁹ et viril⁹ vacuam⁹. Ita q; nec etiaz pro preterito tpe

Presumptoribus illicitoꝝ ẽ obuiandum.

Cardinales respectu pape sunt liberi ꝑmi gradus.

Papa q ecclesiam ẽ damnit an post mortẽ

Bone memorie post mortez dicitur aliq prelati.

a ¶ Bone memorie. Papa post obitum dicitur bone memorie. extra de eta. ⁊ quali. bone. Idem in episcopis ⁊ superioribus. eẽ de elec. bone memorie. i. ⁊. ij. Sed nũqd cardinales ꝑbi ⁊ ꝺyaconi sic noiabũtur? Dic q̃ sic. q̃ pars corpis pape sunt ⁊ ꝺ ei⁹ latere ⁊ ꝑticij merito appellant. C. ad l. iul. maie. q̃s. cẽ. vj. li. de offi. leg. c. j. isti. qui. mo. ius par. po. fol. ẽ. fi. iuſſamilias. ex q̃ eñ vicinores sunt summi põtifices: maiori ꝓgatiua gaudere debẽt. arg. ff. si ta. test. mulle er. l. j. j. rũso. Cardinales eñ sũt liberi ꝑmi grad⁹ ⁊ sunt mẽbra capitis ceteri ꝑlati sunt mẽbra corporis: alij aũt sunt liberi nõ primi gradus. Si aũt sint premissis inferiores improprie bone memorie dicunt. extra de ap. bone. extra de ẽir. vti. bone verũ reges dicunt clare vel icyte memorie. ⁊ olim impatores dicebant ꝓ iue memorie. C. man. l. fi. xvj. q. iij. placuit. Sz ẽra: gdã papa exactiõib⁹ improbis sumonijs et turpiloquijs ecclesiam sedauit vt hic:

Confessus religioso ꝓuincialis tenet̃ nõ reuelare cõfiteri ꝓprio curato.

nũqd ꝓpter dictos act⁹ posset dici male memorie: Dic q̃ nõ. q̃ respici debet non ad id q̃ ꝓfecit sed ad id q̃ ipsius facere decuit. ff. de offi. ꝓcõs. ẽ licet. ff. de initi. et inue. l. pe. ẽ. ꝓtor. extra de elec. cuz cãm. vñ mal⁹ ꝓlat⁹? ⁊ si nõ habeat ꝺyademata sanctitatis: hz tñ ꝺyademata dignitatis: que ex se nec de se peccant: licet suppositiuz cui dignitas inerat male egerit. ꝓpter q̃ dignitas sibi ꝓiecta efecta fuit. vij. q. i. scire. ⁊ nor. simile. C. de sum. tri. inter claras. ij. rñ. Item ꝓlatus ⁊ si nõ sit bon⁹: ꝓ bono tamẽ ponitur. vnde ꝓnuer. xxvj. sicut qui mittit lapidez i acervum mercurij: ita q̃ tribuit insipienti honorez. certum est q̃ in cõputando denarius paruulus ꝓ mille ponit. sic plar⁹: q̃ presidens est tori cõmunitati virtute fim pbi losophum: et ob hoc ꝺyonzatur⁹ propter ordinis excellentiam ⁊ officij dignitatẽ. extra ꝺ here. cum ex inmincto. Itẽ ꝓlatus nõ dicit bone memorie ratione suppositi sed dignitatis: que de se nec a se ꝺeliqt: ⁊ ꝺelictũ psone nõ redũdat in ꝺãnuz ecclie. extra. vj. li. de reg. iur. ꝺelictũ. ⁊ hoc casu vbi de bis ponerez sicut vilem ponerez. extra de in integ. resti. tũ ex litteris. in ꝓnc. ⁊ extra de ẽbo. sig. veneral. li. ⁊ ẽ de accu. licet. extra. vj. li. de here. cum ꝑm. in fine. extra. vj. li. de sen. excõi. statuuz. extra eo. lib. de verbo. sig. veniẽs. extra eo. lib. de ꝓcess. ꝓbẽ. auctoritate. extra ꝺ rescrip. cõstitutus. extra de frig. et male. c. fi.

b ¶ Multctas. q̃ sit ꝺ differẽtia iter multctã ⁊ penã habetur. ff. de verb. sig. si qua. ⁊ notatã. C. ꝺ modo multcta.

c ¶ Ex multis. In ꝓoe. ff. ẽ. tertio.

d ¶ Expressas. Similis mod⁹ loquẽdi habetur C. de prescrip. xxx. vł xl. an. oẽs. ⁊ not. de hoc extra. vj. lib. de pcura. qui ad agendũ. Et rõ huius dicti est: q̃ hic agit de liberãdo q̃ est ꝓpriꝰ q̃ ligare. ff. de acci. ⁊ ob. arrianus. extra de ꝓba. ex litteris. ꝓsertim ab que surgunt et ꝺelicto. ff. de pact. l. si tibi. ẽ. q̃ quedam.

Jura facilius soluit q̃ ligent.

e ¶ Et als. Hec dictio

Als varie sumitur.

als aliquãdo est aduerbium tpis: vt cum dicitur: als hoc faciaz. ꝛ aliquando loci: vt cũ dr als vem ad me. sed hic accipit pro aduerbio qualitatis vt sit sensus q̃ neduz penas ꝛ mulctas predictas: sed etiam als id est aliter oĩa illa que in ꝓcessib⁹ ꝛc. penit⁹ tollimus ꝛc. Alij dicũt q̃ dr esse dictio alia. Sed hoc nihil est. ꝓpter adiectiua que sequunt̃: scz latas ꝛ inflictas ꝛc. quia

tũc sm stilum curie dicerẽt in neutro genere non in femmino. nec hic seruatur grãmatica prisciani dicentis q̃ masculinũ ꝛ femininũ genera cõcipiũt neutrũ. ꝛ priscian⁹ melius dicit inspiciendo dignitatez generũ. Sed stilus curie oĩa superiora per neutrũ sentẽtiosi⁹ cõprehendit. nã neutruz adiectiuũ de omni genere sm philosophũ ꝓdicatur. vt vir est albũ: mulier est albuz. ꝛ mãcipuli est album.

Adiectiuum neutrum de oĩ genere predicatur.

a ¶ Eiscz. scz reddim⁹ illud q̃ sententia siue pena abolit q̃ est. ĩ.

b ¶ Reddim⁹. Quero/ vnus de predictis est excõmunicatus occasione dictorum processuũ: a se imiscens postmodũ diuinis fact⁹ est irregularis postmodũ recepit beneficium: nũquid post hãc relaxationem poterit illud retinere: Videtur q̃ sic. quia verbũ reddendi significat retrodare. ff. ỏ verbo. signi. verbũ reddendi. hoc idem innuit textus precedẽs: ibi nec ꝛ ꝓ ꝓterito ꝛc. Sic vbi ius non esset aliũ acquisitũ in re vel ad rẽ: crederem istum ius habere in beneficio: vitio expresse purgato per dñm q̃ post. argu. ff. de vsucap. si fur. et notatur simile. extra de renun. post trãslationẽ. in fi. Sed vitio nõ expresse purgato op⁹ est noua electione vel collatione. arg. extra de ẽa. ꝛ quali. cuz bone. extra de excess. prela. tanta. Nota silẽ. de elec. dudum. vj. fecus si alter haberet ius ĩ re vel ad rem. C. de emãci. lib. nec au⁹. ꝛ extra. vj. li. de rescrip. q̃uis. Sed dices dicta decreta. excipiũt hunc casum. Sed dic q̃ hic non est expresse dictum: sed in genere nõ loquendo de iure alterius nõ de preiudicio alteri⁹ faciendo. vnde exceptionem que competebat ex facto pape: papa nõ tollit: nisi hoc expresse agatur. extra de consue. cuz olim. in fi. ꝛ. d. c. q̃uis. et ideo quod hic dicitur intelligo q̃ ꝓ tũc nõ posit impeti in iure nouiter acquisito.

Bñficiũ ĩ irregularitate acquisitũ: an illa purgata retinere possit.

c ¶ Irregularitatez. Occasione premissoz⁹ scur sam. ñam ad precedẽtia facienda. est relatio. ff. de postul. l. i. ꝧ. deinde. cuz possint sup eis alique psone ipeti q̃ incurrissent eas: aut ꝺ ipsas aliquẽ affectum habere. ¶ Eiscz[a] q̃ ꝺ quis alia q̃z ꝓfatarũ depositiõis a cardialatib⁹ ꝓuatiõis bñficiorũ ꝛ eccliarũ: ꝓscatiõis bonozũ ꝛ iuriũ que (vt premittit) dicẽt ciuib⁹ seu aliis sunt concessa: ꝛ iba bilitatis ad papatũ sentẽtia siue pena ablatulit reddimus[b]. Et irregularitatem[c] si quaz quoquomodo ꝺrerint remouemus: ꝛ notã abolemus[d] ipsi⁹. Inhibẽtes ne iaz dicta penestre cũ mõte suo recedificẽ vel muniatur: aut ciuitatis nomen siue ẽpatum recupet absq̃ nostra licentia spali. ¶ Nõ obstantibus qbuscũq̃z ꝓstitutionibus/ ꝓcessibus/ ihibitionib⁹/ ꝙcretis/ ꝓuilegijs indulgẽtijs/ ꝛ litteris aplicis q̃ que presentib⁹ non expressa vel totaliter non inserta: earum effectus possit quomodolibet impediri: et de quib⁹ quozũq̃z totis tenozibus de verbo ad verbum debeat in nostris litteris fieri mentio specialis.

¶ De furtis.

Ioannes. xxij.

¶ Publicatio excõicationis late in eos q̃ furati sunt thesaurum ecclie: quem inbẽte clemẽte papa de perusio in lucanã ciuitatẽ tres viri ꝺ nominati deportauerant. Et hic habẽt optia practica monẽdi malefactores vt infra certũ terminuz satisfaciant: als excommunicationẽ incurrãt et modum ipsi⁹ excõmunicationis publicandi de hac extrauagans clare manifestat. Capitulum vnicum.

Ifidelis ꝛ stolide pdicatiõis alũni se p culpe vitiũ ĩdignos efficiũt vt matris ecclesie filij nuncupent̃ dum ad ipsius matris iniuriaz se conuertunt (qõ graui nos cõmotione pturbat) matris ciusdẽ pietatẽ offendũt: ꝛ bis in perniciem miserabili cecitate dilapsis: respuunt infamie maculis loca ꝓprie natiõis. ¶ Dudũ sigdez nonnulli degeneres filij qui ad queq̃z nefaria currere sunt ausi: puerbis ausibus in matris ciusdez ꝓfilientes iniuriã ꝛ offensam: illaz thesauri sui maximã partẽ que de perusio ad ciuitatẽ lucanã de mãdato fere. dũi Clemẽtis pape. v. ꝓdecessozis nostri duz adhuc viueret p dilectos filios Vitalez de chabenate clericuz burdegaleñ. dyocesis. ꝛ Guillermũ de luna seruientem ꝓdecessozis ciusdem vna cuz dilecto filio Jacobo de casalibus decano eccle scti Seuerini burdegaleñ. dyoce. capellano nr̃o exiterat deportata: ꝛ q̃ in sacristia monasterij scti Fedriani lucañ. tunc tpis seruabat: deinde ad camerã predecessoris ciusdem fideliter deferẽdam tpe inuasionis ciuitat̃ lucañ. direpserunt in predaz: ꝛ de prefata sacristia per violentiaz asportarunt. ¶ Nos igitur ad recupationẽ thesauri predicti solicit̃ studijs pretendẽtes: oẽs ꝛ singulos asportantes thesaurũ predictum ꝛ alios penes quos aliq̃ de thesauro fuerũt vel adhuc existunt: auctre aplica corã hac fideliuz multitudine copiosa monemus: vt ea nobis aut ei quẽ ad id duximus deputãdum infra. iiij. menſium spaciũ a die date publicationis ꝓsentiũ numerãdũ cum integritate restituant ꝛ assignent: ac oẽs ꝛ singulos sciẽtes vbi vel penes ꝙs aliũ de dicto thesauro exiterint vel exĩtãt: vt ifra terminũ supradictũ nobis aut ipsi deputato nostro ĩdicare studeant: aliogn in oẽs ꝛ singulos monitiõis hmõi cõtẽptores: cuiuscũq̃z dignitat̃/ status/ vel ꝺditiõis exiterint: etiã si ꝓtarchali vel superiori: aut alia q̃cunq̃z ꝓeminẽat dignitate: exnũc auctre predicta excõicationis sniam ꝓmulgam⁹. Mandãtes illos q̃ dyocesanos locoz ꝛ rectozes parrochialiũ eccliaz ciuitatũ ꝛ dyoc sum earũdem singulis diebꝫ dñicis ꝛ festiuis pulsat̃ cãpants ꝛ candelis extinctis excõicatos publice nũciari: ꝓcessuri ad grauioza nihilomin⁹ ꝯ eos: necnõ ꝛ ꝯ ciuitates/ cõitates/ vniuersitates/ ꝛ singulares psonas q̃cũq̃z q̃ fuissent ꝛ ꝓmissis culpabiles sicut ꝓtenia ipozũ exegerit: ꝛ viderimus expedire. Non obstãte si eis aut cozabligbus vel alicui sub q̃cunq̃z forma vel cõceptiõe verboz a sede aplica sit idultũ q̃ excõicari nõ possint litteras sedis cuiusdẽ nõ facientes plenã ꝛ expressam ac de verbo ad verbũ de indulto hmõi mentionẽ: ꝛ quali bet alia dicte sedis indulgentia gñali vel speciali ciusq̃ cunq̃z tenozis existat: ꝓ quã effectus pñtiũ ipediri possit vel quõlibet retardari. ¶ Ut autẽ hmõi nostra monitio veri⁹ ad cõem oium notitiaz deducat: chartas sine mẽbranas monitionẽ cõtinẽtes eandẽ: in ecclia auimio. appẽdi vel affigi ostijs seu supliminaribus eiusdẽ ecclie faciemus: que monitionẽ ipaz suo q̃si sonozo preconio ꝛ patulo indicio publicabunt: ita q̃ oẽs ꝛ singuli quos monitio ipsa cõtingit vel ꝛtingere potest: nullã postea possint excusationez ꝓtẽdere q̃ ad eos talis monitio nõ puenerit: vel q̃ ignorauerint eãdẽ. Cũ nõ sit verisimile remanere q̃ ad ipsos incognitũ vel occultũ: qõ tã parter oibus publicat̃. Datu auinione. ij. kal̃. apr̃ilis. pon. nostri anno. j.

Ioannes. xxij.

¶ De crimine falsi.

¶ Alkymie hic. phibent ꝛ puniunt faciẽtes ꝛ fieri procurantes: qñ tñ de vero auro ꝛ argẽto debẽt inferri publicũ vt paupib⁹ eroget q̃tũ de falso ꝛ adulterino posuerunt. Et si eoz facultates nõ sufficiãt: pena ꝓ iudicis discretionẽ i aliã cõmutabit ꝛ ifames fiũt. Et si sint clerici bñficijs habitis ꝓuant: ꝛ ad habẽda inhabiles effi ciunt. Vide extrauagãtẽ eiusdẽ Jo. que incipit: ꝓdigẽs. ꝛ est sub eodem titulo collocata. Capitulum vnicum.

Spondent quas nõ exhibẽt diuitias pauperes alkymiste: parit̃ q̃ se sapiẽtes cristi mant: i foueã icidũt quã fecerũt. Nã baud dubie hui⁹ artis alkymie alteruter̃ se ꝓfessores ludificant: cum sue ignorantie cõsciꝫ eos q̃ supra ipsos aliq̃ hmõi dixerint admirentur quibus cũ veritas q̃sita nõ suppetat diẽ cernũt facultates exhauriũt: ꝺdẽq̃z vbis dissimulãt falsitatẽ vt tandẽ qõ

adiecit. secus de irregularitate aliũde causata.

d ¶ Abolem⁹. id est delemus. vnde abolere ẽ qõ olet vel maculat tollere seu auferre. Et quid sit abolitio et eiusdem diuisio no. Azo. C. de aboli.

Abolere quid sit.

non est

Excõicationis publicatio bombis.

Alkymiste varia ꝺcurrũt deceptiones.

Moneta falsa ab oculis fidis facile discernitur.

nõ est in reruz natura: cẽ verũ aurũ vel argẽtũ sophisticatã trãsmutatiõe ꝓfingãr: coq̃z iterdũ coz temeritas dãnata ꝛ dãnãda. ꝓgredit: vt fidis metallis cudãt publice monete characteres fidis oculis: ꝛ nõ als alkymitũ fornacis ignẽ vulgũ ignozãtẽ eludãt. ¶ Hec itaq̃z perpetuis volẽtes exulare tpibus: hac edictali ꝓstitutiõe sancim⁹ vt qcũq̃z hmõi aurũ vel argẽtũ fecerit: vel fieri fecerit facto mãdauerit: vel ad ꝺ scierẽt dũ id fieret faciẽtib⁹ ministrauerit: aut scienter vel auro vl̃ argẽto vsũ fuerit vẽdẽdo vel dãdo ĩsolutũ: verũ tãti põderis aurũ vl̃ argẽtũ pene nõie inferre coganť in publicũ pauperib⁹ erogãdũ: quãti alkymitũ existat: circa qõ eos aliq̃ ꝺdictoz modoz legitie ꝓstiterit ꝺliqsse: faciẽtib⁹ nihilomin⁹ auz vel argẽtũ alkymitũ: aut ipo (vt ꝓmittit) scienter vtẽtib⁹ ꝓpetue infamie nota respsis. ¶ Si ad prefatã penã pecuniariã exoluẽdã ꝺlinquẽtũ ipoz facultates nõ sufficiant: poterit discreti moderatio iudicis penã hãc i aliã (puta carceris: vel alterã iurta q̃litatẽ negocij: psonaz differẽtiã: aliasq̃z attẽdẽdo circũstãtias) ꝓmutare. Illos vo q̃ tãte ignozãtiã ifelicitatis ꝓpuerit: vt nedũ nũmos vẽdãt: sz naturalia iuris ꝓcepta ꝛtẽnãt: artis excedãt metas: legũq̃z violẽt interdicta: scienter videlz adulterinã ex auro ꝛ argẽto alkymito cudẽdo seu fundendo: cudi seu fundi faciẽdo monetam. hac aiaduersione pcelli iubem⁹ vt ipoz bona deferant̃ ceri: ipsiq̃z ꝓpetuo sint infames. Et si clerici fuerint de linquẽtes: ipsi vltra predictas penas priuẽtur bñficijs habitis: et prozsus reddantur inhabiles ad habenda.

Alkymiste sunt infames. Qui non ꝺz in ere luat in corpore. ff. de in ius vo. l. fin. C. de ser. fugit. l. gũq̃z. ꝛ in stit. de pe. te. liti. ꝧ. fi.

¶ De priuilegijs. Bñdict⁹. xj.

¶ Hec extrauagãs dat predicatoribus et minoribus priuilegia plurima circa tria: videlicet circa predicationes: confessionum auditiones et sepulturas. De secũdo in. ꝧ. Sed quia multoties. de tertio in. ꝧ. Porro. Et licz sit reuocata p cle. ij. de sepultu. multa tamẽ notatu digna in ea reperiuntur/ que non sunt retractata. Et potuisset non inepte poni sub ti. de sepul. Sed non est inconueniens idem. c. diuersis respectiꝫ sub varijs collocari titulis: vt patet in. c. significantib⁹. extra de li bel. obla. ꝛ de appel. Capitu. j.

Inter cunctas solicitudines nr̃as quibꝫ nos pastorale ꝓmit officium: ꝛ debitum aplice suitutis astringit illa ꝺz eẽ pcipua: vt gregi ꝺo minico nobis superna dispositione cõmiss⁹ aiarũ cura nõ desit: ne illũ lupus rapax antiqus serpẽs hũani gñis inimic⁹ inuadat: ciusq̃z sanguis de nr̃is (qõ absit) clamante ꝓpheta manib⁹ regratur. Debem⁹ insup (q̃tuz ex alto ꝓmittit) pacez inferere: remouere scãdala: iurgiozuz amputare materiã: ꝛ intelligere sup egenũ et pauperẽ: qz nõ in finez obliuio crit pauperis: ꝛ patiẽtia pauper nõ peribit in finẽ. ¶ Dane dudũ bone memorie Boni. pa. viij. ꝺde. no. quandã speciale inter platos rectozes seu sacerdotes ꝛ clericos parrochialiuz ecclesiarum ex parte vna: ꝛ predicatorũ ac minoz ordinũ fratres ex altera: sup faciẽdaz ꝓdicationũ: audiendarũ cõfessionũ ꝓ eosdez fratres: ac de eis relictis ꝛ de funeralib⁹ canonice portionis articulis cõstitutionem[e] edidit certum his modum imponens ꝓout in eadẽ cõstitutione plenius cõtinetur. Sed pro ea quã intẽdebat quiete turbatio nata est: pro cõcordia sunt suborta diffidia: ꝛ pullulate inquietudines pro trãquillitate noscũtur: ficcz dũ ansam soluisse se credidit: nodum[m] ligasse videtur: ꝛ septem vno vdre[n] amputato capite susciatasse. Nec mirũ qz plerũq̃z pariũr[o] nouitates discordiã: presertim dũ ab eo qõ diu equum visum est per nouã cõstõnẽ recedet: nec quare recedat vtilitas cuidẽ vl̃ alia cã subest. ¶ Idcoq̃z cupientes: vt ipsi gregi cura nr̃a eo plenior ipẽdat: quo amplior in agro dñi operarioz nũer⁹ operet: supegenũ intẽdẽtes ꝛ pauperẽ: ac nouitatẽ removẽtes p eadez ꝓstõnẽ inductã: statuim⁹ de fratrũ nr̃orum cõsilio: vt ꝓzũ ordinũ frẽs q̃ ad ꝺ deputati fuerit: i eccliꝫ ac locis ipoz q̃ in pñtiarũ habent ꝛ in posterũ obtinebũt: ac i plateis cõibus seu publicis libere absq̃z dyocesanoz ꝛ aliozũ prelatorum petita licẽtia valeãt clero ꝛ ppl̃o ꝓdicare: eisq̃z ꝓponere vbuz dei. Caueãt tñ oino: ne hora i q̃ dyocesani ꝓdicti predicarẽt: vel cozã se facerẽt ꝓdicari: ꝓdicẽt ĩdez fratres. putam⁹ etsi ꝺignum vt maiori⁹ minor: et superiori⁹ inferior deferat i hac pte: nisi forsan aliud circa ꝺ facerent de volũtate dyocesanoz ipozuz: aut in studijs generalibus predicarent diebꝫ illis dũtaxat qb⁹ sermones ad clez fieri solent ꝛ solenniter ꝓdicari: seu mortuozum funeribus: vel eozũdem fratrum festis spalibus / seu peculiaribus: quia in his casibꝫ cum dyocesanis in predicatioe cõcurrere poterunt. Ubi vo ĩdẽ dyocesani vocarẽt generaliter ad se clerum aliqua ratiõe: vel vz gẽte cã illũ ducerẽt ogreganduz: ea hora i studijs memoratis diebus sepedicti frẽs ab hmõi ꝓdicatiõe cessabunt. ¶ In eccliꝫ aũt parrochialib⁹ frẽs ipi iuitis eoz rectoribꝫ seu sacerdotibus (nisi iussi a supioribꝫ[p] eozũdẽ) nõ audeãt ꝓdicare. Sed qz multotiens ꝓpositum vbuz dei audiẽtẽ a pctõ nõ retrahit: idcirco post ꝓdicationẽ necessariũ est pnie sacramentum: circa qõ (nisi articulus necessitat occurrat) sacerdoti faciẽda ozis ꝙfessio (put scriptũ est. Corde ad iustitiã credit: oze aũt fit cõfessio ad salutẽ) exigit: als frustra esset

id est demon zizania seminat. extra de elec. licz de vitanda.

g ¶ Remouere scãdala. ff. vj. li. de off. le. officij.

b ¶ Jurgioz amputare materiã. q̃ ex cupiditate procedit. ef̃ in proe. decre.

i ¶ Egenũ. in psal. xl.

k ¶ Sane. Hic ꝓsequit̃ premiũ spãler recitans constitutionẽ sup cathedrã que nõ latur. j. ꝧ. fi.

l ¶ Cõstitutionem. Que incipiebat super cathedrã: et illa p ista renouata. vt. j. eo. i fi. est bodie approbata per dc. v. pz in. c. ij. ỏ sepul. in clemẽ. Ista autẽ que ẽ bñdicti xij. ibidem renouatur.

m ¶ Modũ ligasse videt. extra de verbo. sig. cum olim.

n ¶ Ydre. ydra est serpẽs aq̃ticus. dict⁹ ab ydros quod ẽ aqua. cui fm fabulas vno capite abciso plura nascebãtur eidem. fm sensum aũt moralem vnũ male gestum plura mala generat: qz vno principio illicito data multa mala sequunt̃. auf. vt in dic. sine q̃quo fuff. ꝧ. j. colla. ij. et aqua cuius cursus obturatur multos meatus facit.

Ydra qd sit.

Vitiũ vnũ plura generat.

o ¶ Pariunt. nouitates discordiã. extra de ꝙsuetudine. cũ olim.

p ¶ Maiori. no. statũ prelatorũ maiorem statu religiosorũ. at religiosi ad prelaturã ascendere non debent. ar. xciij. dist. legimus. in fi. extra. li. vj. de elec. nullus. in fi.

q ¶ Superiori. no. q̃ exempti vt predicatores ꝛ minores iure cõi ꝛupiores ep̃os esse censẽt. et si ĩdẽ exẽpti in pluribus casibꝫ prelatis subsunt. extra de here. ad abolẽdã. extra. vj. lib. de ꝓbẽn. c. j. in fi. ꝛ aliquãdo sunt sedis aplice delegati legatione generali. extra lib. vj. de statu reg̃u. cauno. ꝧ. ꝛ quoniam. ff. de cõsti. ꝓm. l. ij.

r ¶ Inmitis. Hic inuitũ q̃ nõ. ꝓbat cõsensisse. ff. de fur. qui vas. ꝧ. veta re. ff. de ꝓcur. filiusfamilias. ꝧ. inuit⁹. ꝛ. ff. de furui. vtb. ꝓte. inuitum. ar. contra. ff. manda. q̃ patitur.

Inuit⁹ est q̃ nõ ꝓbat cõsensisse.

s ¶ Superioribus. superiorẽ voco dyocesanum seu illum qui habet ius dyoce. ꝛ cõcurrere potest cum rectore. extra. vj. lib. de tempo. ordi. eos. ꝛ. c. cuz nullus. vt est metropo. cui non est superior in ꝓuincia sua nisi in certis casibus. no. extra de offi. ordi. pastoralis.

Predicationẽ sp retrahit audientez a pctõ. Rosñ. p.

t ¶ Ad salutẽ. Roma. x.

a Concilij. extra de pe-
ni. et remiſ. omnis.
b In mote. eſt de offi.
ordi. paſtoralis. §. i. eſt.
vſ. li. de pe. c. fi. §. pniti.
c Dnia indicẽda. l. di.
in capite. xxvj. q. vi. c. j.
d Incurrerũt. Qz ideꝫ
factũ eſt pctm et ipm eſt
pena pcti. vt eſt clericis
diũ vel ablatio membri.
lv. dist. ſi euangelica. ſecus ſi ex diuerſis factis
emergerent vt excõicatio: que eſt pena pcti: et
irregularitas q̃ ſbereꝫ
ppter immixtionẽ excõi
catiõe: ſeu ſuſpẽſiõe dura
ꝛe: ꝛ tũc põt fieri abſo
lutio a pmo p̃latũ non
diſpẽſatio. exẽplũ pone
eſt. vj. li. de ſen. ꝛ re iu. cũ
eterni. eſt. vj. li. de ſentẽ.
excõ. cũ medicinalis.
e Incõueniẽs. Declarat qõ pmiſerat dicens.
exiſtimam incõueniẽs
vt. ſ. ille abſoluat a pec
cato q nõ põt imponere
debitã penitẽtiam ei. ſcz
peccatori. et qui nõ põt
remouere irregularita-
tem ſequelã peccati ꝛc.
f Imponere. ſ. nõ põt
qõ eſt. j. nã cuz penitere
ſit pena p pctõ tenere et
pena ſit menſura culpe.
no. eſt. vj. li. de pe. c. fi. §.
illud. ꝛ. §. ſe. vbi debita
pena nõ põt inſtigi per
aliquẽ: ergo nec penitẽ
tia ſalutaris.
g Sequelã. vt dicto. c.
ſi euangelica.
h Al iure. xvij. q. iiij. ſi
quis ſuadente.
i Quem. i. aliquem.
k Excludit. de iſtis excõicationibus maiori ꝛ
minori habeꝫ. extra de
ſen. excõ. nuper. ꝛ. c. pe.
l Mandatis. extra de
ſen. excõi. de cetero. et. c.
ea noſcit. ꝛ. c. ꝙuis.
m Acrimonia. Bõ vbuz
expoſui. extra. vj. lib. de
ſtatu regu. c. vno. §. ſi.
n Pronocẽt. hic iacciꝑ i bona parte. vt alꝫ
ff. de cog. l. di. q̃ ſi nolit.
§. qui mancipia.
o Scriptum. Oſee. iij.
extra de renũ. c. niſi cum
pridẽ. §. pro defectu.
p Dabia. Malachi. ij.
ꝛ extra de bered. cum ex
iniuncto. ver. licet.

Factũ idẽ eſt pctm et pena pcti.

Ordo lre.

Penitere eſt penã p pctõ tenẽ.

in ſacramẽto eodẽ ſacerdotis (q inter lepꝛã ꝛ lepꝛã oꝫ diſcernere) miniſteriuz inſtitutũ. Electi igit ab eiſdẽ fratribꝫ ad audiẽdas cõfeſſiones ꝛ penitentias iniungendas libere aũcte aplica abſqz licẽtia dyoceſanoꝝ ꝛ alioꝝ p̃latoꝝ inferioꝝ exẽptoꝝ ꝛ nõ exẽptoꝝ quibus ſubſunt: q ad cõfitendũ accedũt: audiãt eis pctã ſua ꝓfiterivolentes. Non religioſos q ꝫm ſtatuta ſuoꝝ ordinũ ꝓprijs p̃latis cõfiteri debent: aut ab eis ne ꝓfitẽatur aliꝫs prohibent/abſoluant: ipſiſqz penitẽtias ſalutares iniũgant infrã ſibi deſignatos termi nos ad hmõi exercenduz officiuz cõſtitutos. Excõicationis vo vel alias ſnias per p̃latos latas cõtra hoc vel in cl̃ fraudẽ denũcia mus irritas ꝛ inanes: nec cõfeſſi ipſis fratribꝫ pctã illa de quibꝫ cõfeſſi ſunt eis ꝛ abſoluti penitẽtes de illis ſacerdotibꝫ ꝓprijs teneãtur (ſic etiã nõ tenent) iterũ ꝓfiteri: nõ obſtãte ꝓſtitutiõe gñalis cõcilij que ſano itellectu (ne ſequatur abſurdũ q̃ per penitentiã dimiſſa pctã quis ꝓfiteri debeat: et q̃ liberatꝰ debitoꝛ adhuc ad ſoluẽdum remaneat obligatꝰ) intelligenda eſt (vt ex ea patet) de illis qui pctã ſua ꝓfiteri alijs neglexerũt. Sed ſacerdotes ipſis taliter confeſſis ꝛ abſolutis aſtricti ſint miniſtrare euchariſtie: ꝛ extreme vnctionis etiam ſacramentum.

¶ Super cõfeſſione autem facta fratribus memoratis cuz de cõfitentis ſolius pciudicio (ſi falſuz dicat) agatur i iudicio aie ſeu penitẽtie foro ſtabitur ſimplici verbo illiꝰ qui ſacꝛa petit predicta: ꝛ dicit fratribꝫ ſe ꝓfeſſum. ¶ Duos tñ caſus excipimus. ſ. ſi ſacerdos aſſerat cũ excõmunicatũ aut notorie peccatoꝛez. Oꝫvideat ne id dicat mẽdaciter: aut in dolũ vel i fraudẽ: qz ſi hoc egerit: a delicto tali niſi plene ſatiſfecerit (ꝓter q̃z in mote) abſolui nequeat: nec de illo ad pniaz aliter admittat. Ut autem dyoceſanis honor debitus reſeruetur: ꝓcipimus vt p uinciales poreſ p̃dicatoꝛ ꝛ miniſtri minoꝝ ordinũ p̃fatoꝝ per ſe vel alios verbo vel ſcripto eis ſignificent ſe frẽs ad hmõi ꝓfeſſionũ audiẽdaꝫ ꝛ pniarũ iuũgẽdaꝫ officiũ elegiſſe: ꝛ nõ noiando: aut cozã ipſis ſiſtẽdo eos: nec illoꝝ numerũ exꝑmẽdo: petãt humiliter a dyoceſanis eiſdẽ q̃ ijdẽ electi frẽs de ipoꝝ bñplacito ꝛ lnĩa dictũ poſſint in coꝝ ciuitatib⁹ ꝛ dyoceſibus ifra eis determiatos fines officiũ exercere. Qõ ſi denegẽt: vel ifra triduũ nõ ꝓcedãt: extũc ijdẽ frẽs nihilominus aũcte eadẽ hmõi officiũ exequãtur. Datã vo licentiã p dyoceſanoꝝ mortẽ nolumꝰ termiari. Per hoc aũt non intẽdimꝰ q̃ ſepedicti frẽs q ad h̃ eligẽt officiũ exercẽdũ plus habeãt i audiẽdis cõfeſſiõibꝰ ꝛ penitẽtijs iniũgẽdis: q̃z parrochiales ſacerdotes noſcunt hẽre. Sicqz de caſibus epis: et ſuperioꝛibus quos inferius annotamus: ac ſedi aplice reſeruatis: ſe nullatenꝰ intromittant. Obſeruent ergo ſolicite dicti fratres: ne ad cõfeſſiones recipiant criminoſos criminibus pro qbus ſolennis eſt penitentia indicenda. Modo eodem excõmunicatos reſpuant: ꝛ clericos qui ꝓpter delictũ irregularitatem aliquam incurreruntꝫ. Inconueniẽs enim exiſtimamus: vt a pctõ abſoluat q̃m pniam ei de bitam imponere: aut irregularitatis penam pcti ſeqlam vel excommunicationez que infligitur maxime a iureꝰ q̃nq̃ pro crimine: queve quemꝫ ab eccleſia et per conſequens a participatione eccleſiaſticoꝝ ſacramẽtoꝝ excludit remouere non poteſt. ¶ Incendiarios coſqz qui tã enormibꝰ ſunt irretiti peccatis: q ea ratio nabilis conſuetudo preſcripta canonice in epatibꝰ aliquibus reſeruauit epis: ſimiliter non admittant: quaz conſuetudinem (ex cauſa que iuſte ad id animum nr̃m mouit) ſolummodo circa voluntarie homicidas/falſarios/eccleſiarum immunitatis: et libertatis eccleſiaſtice violatoꝛes: ꝛ ſortilegos approbamus. Quod ſi forſan anteq̃z ab eo qui pctãt habet abſolui poſſint: mozz talium confiteri volentium veriſimiliter timeatur etiã in predictis caſibus ſepefati frẽs eos confiteri volẽtes audiant: ipſiſqz beneficium abſolutionis impendant: ſed ſubeant iuramentum q̃ liberati ſe ſuis epiſcopis: ꝛ excõicatoribus preſentabunt: excõicantium ſup bis p quibꝰ ab eis excõicati erant ꝛ epiſcopoꝝ pro peccato hmõi pariturl mandatis. ¶ Verũ qz poſt baptiſmuz in ter cetera magis ad ſalutẽ neceſſaria eſt ꝓpoſito verbi dei: q̃ audientes illud qõ eſt victoria noſtra inſtruunt i fide: docent fugienda fugere: ꝛ ſectãda ſectari: a q̃ per pctm lapſi reſurgũt: pniẽ ſacramẽtũ pficiunt. Grandis nobis ſolicitudo incũbit vt tales ad h̃ pmoueant fratres qui oleo dulcedinis verbi eiuſdẽ noſtros foueant ſubditos a peccatis phibeant: increpationis vino peccatoꝛ ſuoꝝ mozdeant vulnera: coſqz ad illa pnie acrimonia purgandũ ꝛ tergenduz ꝓuocent ꝛ inducant. Ad id vo exequendũ ſententia diuine legis expoſcitur: deſideratur ordo: ꝛ vite integritas etiã poſtulat. Scriptũ eſt enĩ. Tu ſcientiam repuliſti: ꝛ ego te repellas ne ſacerdotio fungaris mihi. quia labia ſacerdotis cuſtodiũt ſcientiã: ꝛ legem exquirũt ex oze eiꝰ al's pur ad eã ptinet inter peccatũ ꝛ peccatũ nõ poſſet diſcernere: nec peccatoꝛ exiſtens: dei deberet narrare iuſtitias et teſtimẽtũ illius aſſumere per os ſuũ. Nam cuius vita deſpicitur: ꝛſequens eſt vt eiꝰ predicatio contẽnatur. Quatres diuina ſciẽtia doctos/diſcretioe vigẽtes/vita,pbatos/ꝛ expertos mozibꝰ (aliogn diſtrictã reddent in futuro examĩe rationẽ) eligãt ꝛ aſſumãt: ſic enim q̃ prudicabũt faciẽt: que arguẽt operari ceſſabũt: ꝛ in eis ediſicabit populus vbo pariter ꝛ exemplo. ¶ Ceterum licẽ (ſicut predicitur) de neceſſitate nõ ſit iterũ eadem cõfiteri peccata: tamẽ qz ꝓpter erubeſcẽtiã que magna eſt pnie parsvt eoꝝdem peccatoꝝ meminerit cõfeſſio reputamus ſalubꝛe: diſtricte iniũgimus: vt fratres iph ꝓfitẽtes attẽte moneãtur: ꝛ in ſuis p̃dicatiõib⁹ exhortent q̃ ſuis ſacerdotibus ſaltem ſemel ꝓfiteant in anno aſſẽ rẽdo id ad aiaꝝ pfectũ, pculdubio ptinere. ¶ Decroꝛ circa ſepulturã apud loca coꝝdẽ fratrũ eligentiũ ſepe liri ꝛ portionẽ canonicã de relictis eiſdẽ fratribus minime detrahẽdã nequeat i poſterũ dubitari: iubem⁹ vt coꝛpa defunctoꝝ qui apud coꝝdẽ fratrũ loca elegerit ſuetudinꝰ ꝛuijs neq̃z obſtãtib⁹ m/iuiolabilr obſeruandum viuerẽt ſepulturã: ꝓceſſionaliter/cũ cruce/thuribulo/ꝛ aqua benedicta: cãtando ſeu legendo officiũ mortuoꝝ/vel pſalmos: ꝛ alienas ingredientes parrochias/poſſint aſſumere: ꝛ ad ſuas deferre eccliaſ tumu

Oſee. iiij. Malach. ij.

Pctã dẽ gbꝰ curati et frẽs abſoluẽ poſſ.

Conſuetudo panca cruntia q̃z ſcopis reſeruat.

Verbi dei ꝓpoſitio ad ſalutẽ valde ne ceſſaria.

a Epalis quarta. De qua habeꝫ. xij. q. ij. cõcerſo. ꝛ tribus. c. ſeq.
b Ruſtica p̃dia. p̃diuz ruſticuz ab vbano non loco: ſed qualitate ſecernitur. C. de p̃di. mino. l. ſi p̃edium.
c Nõ miſereaꝫ. arg. C. ne ſi. p pa. auf. habita.
d Voluntatẽ. ar. eꝫ de excef. p̃la. nimis. ſ. rñ.
e Triturãt. bo. Deu. xxvi. eꝫ de p̃bẽ. extirpãde. i. ſ. rñ. ꝛ pme Thi. v.
f Necare. ff. de alen. et exbi. li. necare.
g Inopes. auf. de cola. §. nullus autez molestetur. col. ix.
b Immunes. C. de ſacroſanc. eccle. ſancimus. ij. auf. de eccleſiaſti. titu. §. ſi qs vo res. col. ix.
i Falcidiã. C. ad le. fal. auf. ſiſtr. q̃ ſumit ex auc. de eccle. titu. §. ſi autem heres.
k Portionis. extra de teſta. c. ſi.
l Non deſint. C. de ſacroſan. eccle. priuilegia. in fine.
m Nequaq̃ obſtãtib⁹. de viribꝰ iſtoꝛ nõ obſtã tium notatur in extraua ganti: rem non nouam. in fine. Jo. mo.

lãda. De qbuſcunqz vo relictis pefatis fratribꝰ in cõi: vel ſingulis vltimis decedentium volũtatib⁹: ſiue apud eos ſepeliendi ſint ſiue alibi nulla p parrochiales ſacerdotes mouẽtiũ a qua fratres ipſos liberos eſſe volumꝰ canonica portio: vl' miltomin⁹ p epos epalis quarta oino cũ eis tanq̃z exẽpti nõ ſubſint nec etiaz debita iure parrochie ſi forſan cathedralis defunctoꝛ eẽt parrochialis ecclia: detrahatur. ¶ De funeralib⁹ aũt medietatẽ ſi cõmode diuiſionẽ recipiãt: alꝫ eiuſdẽ medietatis eſtimationẽ ſoluãt parrochialꝫ eccl̃ie: ꝛ ſacerdotibꝰ antedictis. Funeralia vo intelliguntur hoc caſu q̃ cũ funere deferunt. De cãdelis vo q̃s fratres portant portio non petatur. Moneant aũt ijdẽ fratres ꝛ p poſſe inducãt ꝓfitẽtes ſibi: vt de ꝓprijs bõis ſuis parrochialib⁹ eccl̃ijs: eozũqz ſacerdotib⁹ cõpetẽter relinquãt: ꝛ q̃ eis debẽt parrochialia iura reddant. ¶ Ad hoc nõ murmuret q̃ ſumus ſecularis clerus: nõ gerãt moleſte prelati q̃ circa p̃miſſa ſic duximus, puidendum. Attendãt quãta ex his q̃ in primis duobus articulis ſtatuta ſunt ſalus aiaꝝ ꝓueniat. Aduertãt q̃z tollant iurgia: ꝛ patẽter ꝓſideret/q̃ eoꝝ onera cũ alijs nr̃o bñficio ſalubꝛiter ꝛ q̃ſi neceſſario patiunt. Circa tertiuz vo articulũ diligẽter itelligãt q̃ frẽs ipi h̃ p priuilegia romanoꝝ põtificũ eis benigne ꝓceſſa añ ꝓſtitutionẽ eã dẽ hacten⁹ bũcrũt. Qõz ſunt paupes nil hãtes ſingli in cõi ruſtica p̃dia: imo nec vbana: vel mobilia: eozũ alteri vel etiã vniuerſi mẽdicãt victũ/querũt veſtitũ/ꝛ eatenꝰ ſuſtinere põt: quatenus vel viuoruz pietas: aut morientiũ charitas eis neceſſaria ſubminiſtrat. Quis ergo non miſereatur eozum: qui oĩa volũtatẽ h̃ abẽdi etiã reliq̃runt. Quis nõ compatiat eiſdem opantibus tã vtilr in agro predicto? Certe nullus niſi qui triturãtis bouis os ipic alligare velit aut eos ſubtractis alimẽtis necare. Inopes pmonũ onera ipa nõ h̃di ne ceſſitate non ſuſtinẽt: ꝛ a curialibus res ecclẽſ. vel pijs locis donatas: a quarte preſtatione: ſeu lucratiuozum inſcriptionibus lex facit imunes. Relicta pauperibꝰ nõ patiuntur falcidiam. Et legata ad fabricam vel ꝓ ornamẽtis eccl̃ijs: aut ad diuinũ cultũ ꝓpetuũ: ſolutioni nõ ſubiacẽt canonice portiõis. Pauperes aũt: vt dictũ eſt) ſunt fratres: ꝛ q̃ eis relinquit: aut in ſua alimẽta erogãt: aut in fabricã: ſiue i cultũ diuinũ: ꝛ eccl̃ie ornamẽta ꝓuertũt. Propt' q̃ nos q debemꝰ ꝛ itelligere ſup egenũ ꝛ pauperẽ: ꝛ nõ obliuiſci eoꝝ: cuz hũanitatis ſit ẽt ſclaris p̃cipis, pſpicere egenis: ꝛ dare opaz vt pauꝑibꝰ alimẽta nõ deſint: nõ tã pie q̃z q̃dãmõ iuſte i eodẽ articulo egumꝰ: egenos eoſdẽ (vt p̃mittit) reddẽdo ab onere candĩce portiõis exẽptos. ¶ Decc aũt dicta ꝓſtõne) q̃ icipit ſup cathedrã: quã penitꝰ reuocam⁹: aliꝫſqz qbuſcũqz ꝓſtõnib⁹ ſp̃alib⁹: ꝛ gñalib⁹ ſtatuũ/puilegijs/indulgẽtijs/ſub q̃cũqz forma verboꝝ ꝓceſſis: etiã ſi de ipis de vbo ad vbũ vel aliq̃z noĩb⁹ i nr̃is l'ris oporteret fieri mẽtionẽ: quẽtiõib⁹ pact̃/iuramẽtis/ſentẽtijs/ꝓſuetudinꝰ ꝛuijs neq̃z obſtãtib⁹ m/iuiolabilr obſeruandum. ¶ Nulli ergo oino hoiz liceat hãc paginam nr̃oꝝ ſtatuti/denũciatiõis/exẽptiõis/ꝓceptoꝝ/appro bationis/inſſionis/volũtatis/reuocatiõis/ꝛ ſanctionis infringere. Si quis aũt ꝛc. Clemens quintus.

Regnum francie pa pa fauoꝛe pſequit.

Superiores niti oꝫ vt inferioꝛes ſint obe dientes.

Dandus ꝛ recipiẽtes q̃z cẽſliter puniẽtur.

Ex francie ꝛ regnicole per extrauagantẽ vnã ſanctam. ſ. de maio. ꝛ obe. non amplius ſubijciuntur ecclie. roma. q̃z prius erant. Capitulum. ij.

Meruit knĩi filij nr̃i Philippi regis francoꝝ illuſtris ſyncere affectionis ad nos ꝛ eccl̃iaz romanã itegritas: ꝛ pgenitoꝝ ſuoꝝ p̃clara merita meruerũt. Decruit inſup regnicolarũ puritas: ac deuotiõis ſynceritas vt tã regẽ q̃z regnũ fauoꝛe beniuolo pſequãmur. Hinc eſt q̃ nos regi ꝛ regno p diffinitionẽ ꝛ declaratione bone mẽorie Bonifacij pape. viij. pre. no. q̃ incipit: vnã ſctãm: nullũ volumꝰ vel intẽdimꝰ p iudiciũ gñari. Nec q̃ per illã rex regnũ ꝛ regnicole p̃elibati: ampliꝰ eccl̃ie ſint ſubiecti romane q̃z antea exiſtebãt. Oꝫ oĩa intelligant in eodẽ eſſe ſtatu quo erãt ante diffinitionẽ p̃fatã: tã quantũ ad eccl̃iã q̃z etiã ad regẽ regnũ ꝛ regnicolas ſuperius nominatos. Eugenius. iiij.

Ordinarij non poſſunt ferre cenſuras in ſuos ſubditos pro ſuis negocijs romaz euntes: ibi manentes: aut ab ea recedẽtes: nec illos priuare beneficijs: quod ſi fecerint irritum eſt. Et ſi beneficia illozum alijs ſint collata tã dantes q̃z recipientes ipſo facto ſunt excommunicati: ꝛ a ſolo papa abſoluendi. Capitulum. iij.

Duina in eminẽti ſedis aplice ſpeculo diſponẽte clementia cõſtituti: ad ea libẽter itẽdimꝰ: p q̃ officiales p̃dicte ſedis obſequijs ei⁹ (ad quã veluti fidelitũ oĩm matrẽ p aiarũ ſalute q̃rẽda ꝛ iuſtitia, pſequẽda de diuerſis mũdi ptib⁹ ꝓfluit miltitudo) tutiꝰ ꝛ qetiꝰ ſe pzõptiozes valeãt exhibẽ. Hinc ẽ q nos ex certa rõnabilib⁹ cauſis moti: etiã nõnulloꝝ p̃deceſſoꝝ nr̃oꝝ veſtigijs inherẽtes: diſtrictiꝰ ihibemꝰ locoꝝ ozdiarijs: necnõ ꝓmiſſarijs ꝛ delegatis eoꝝ: ceteriſqz vniuerſis ꝛ ſinglis q̃cũqz ptãte ꝛ aũcte p̃ſulgeãt: cuiuſcũqz dignitatis grad⁹ vel peminẽtie fuerit: ne ꝺ officiales p̃fatos q̃cũqz noĩe nũcupẽt: in nr̃is ꝛ dicte ſedis obſequijs nũc ꝛ p tpe exiſtes: nec nõ q̃ſcũqz alios p ſuis ꝛ eoꝝ cauſis vel negocijs, pſeqn dis ad ſedẽ p̃dictã veniẽtes: ac i ea (durãte negocioꝝ et cãz hmõi, pſecutiõe) mozã trahẽtes ꝛ recedẽtes ab ea dẽ, pcedẽ: aut i eos excõicatõis/ſuſpẽſiõis/vl' interdicti/aut p̃uatiõis offozũ aut bñficioꝝ ſeu quãuis aliã ſniaz pmulgare p̃ſumãt. Nos ei oẽs ꝛ ſingulos ꝓceſſus ꝛ ſnias ꝺ tenoꝛe ꝛ mẽtẽ nr̃e ihibitiõis hmõi latas ꝛ habitas ꝛ i poſterũ hñdas: ac eẽ, pmulgãdas: ꝛ q̃cũqz inde ſecuta: declaramꝰ nulla/irrita ꝛ ianiꝫ/nulliuſqz extitiſſe vel exiſtẽ roboris vel momẽti. Necnõ qcqd i ꝺiũa q̃z q̃s q̃uis aũcte ſciẽter vl' ignorant attẽtatũ forſan ẽ bac ten⁹: vl' i poſterꝰ ttigerit attẽtari: etiã decernimꝰ irritũ ꝛ iane. Et nihilominꝰ i oẽs ꝛ ſingl'os ozdiarios ꝛ officiales ꝺmiſſarios ꝛ delegatos eoꝝ: q ſe de dignitatibꝰ ac bñficijs eccl̃iaſticis qbuſcũqz officialiũ: aut negocia hmõi apõ dictã ſedẽ, pſequẽtiũ p̃dictoꝝ: eos illis forſan p̃uãdo atq̃z p̃uatos decernẽdo ſeu declarãdo: vl' cuiuſ cũqz p̃uatõis ꝓtextu illa pſonis alijs ꝓferẽdo: ſeu de illi eos quõlibet ſe itromittẽdo: tã i dãtes q̃z i recipiẽtes excõicatõis/ſuſpẽſiõis/ꝛ interdicti lataꝫ ſnias, pmulgatiõis ſnia abſolui neq̃ant: niſi a nobis vl' p nos ꝺputã affictiõis p̃ſitiũ ad valuas baſilice p̃cipis apl'oꝝ devr ſtãtibꝰ aplicis ꝛ qbuſcũqz gñalib⁹ aut p̃uincialibꝰ aut p̃uilegijs: p q̃ effect⁹ p̃ſitiũ ipediri poſſet quõlibet vl' diuerſis mẽtio ſpãlis: ꝛ q̃ p̃ntib⁹ volumꝰ habere p ſufficiẽ hoiz liceat hãc paginã nr̃e ihibitiõis: declaratiõis: cõſtitutiõis: ꝛ volũtatis ſfrigẽ: vl' ei auſu temerario ꝺire.

Si qs ãt ℔ attẽtare ꝑsupserit: idignationẽ oipotẽt dei ⁊ bt̃oꝝ petri ⁊ pauli aplorꝝ ei⁹ se nouerit icursurꝝ. Datũ rome apd sctm̃ petrũ. anno icarnatiõis dn̄ice. M. cccc xxxij. viij. Idus martij. põ. no. an. ij. Ioannes. xxij.

Dngo ⁊ frib⁹ hospitalib⁹ sci ioãnis hierosolymitãi.

¶ Premisso tenore duaꝝ ꝓdnõũ dicit q̃ hospitalarij scti ioãnis ex statuto ꝙsuetudine vl̃ ꝓuilegio hñtes ãnalia bñficiorũ vacãtiũ: pcipe debẽt portionẽ quã habẽrẽt bñficia obtinẽtes: si in illis essent residẽtes. ℒ. iiij.

a ¶ Constitutionẽ. que incipit: suscepti. et est vna de rr. glosat⁹ per zẽzelinũ et posita sub tit. õ electiõe. Et inter has repetitur cũ glo. Guil. de mõte lauduno i tit. ne se. vac.

Exhibita nobis ex ptẽxta petitio ꝙtinebat q̃ dudũ post ꝓstõnẽ ꝑ nos editã q̃ spãl⁹ exꝑsse cauet q̃ hñtes ãnalia i eccl̃ijs de ꝙsuetudie ꝓuilegio vl̃ statuto q̃ ratione dictoꝝ annaliũ fruct⁹ primi vel secũdi vel alteri⁹ cuiuscũq; sequẽtis anni bñficioꝝ vacãtiũ sibi hac tenus in totũ vendicauerãt: nichil extinde vltra summã ꝑ qua vnũ quodq; bñficioꝝ ipsoꝝ cõsueuit in decime solutione taxari: ꝓtextu cuiuslibet ꝓuilegij ꝙsuetudinis vel statuti q̃uis mõ ꝑciperent: ℔ ipi⁹ summe ꝑceptione dũtaxat deberẽt eẽ cõtenti: totali residuo ꝓdicta obtinẽtib⁹ bñficia remãsuro. Nisi forsan illi q fruct⁹ illos soliti essent cũ integritate ꝑcipe: mallẽt ipm bñe residuus ⁊ obtinẽtib⁹ bñficia dimittere summã mẽoratã: q̃ casu ꝑcipiẽdi qõ mallẽt erat eis optio reclicta. Quãdam aliã declaratoriã ꝓstõnẽ fecim⁹ i q̃ spãl⁹ cauebatur q⁹ si hmõi bñficioꝝ obtinẽtes i eccl̃ia i q̃ spãl⁹ illud bñficiũ existeret mime residerẽt ad debitũ fuitiũ ipẽdẽdũ: capitulo eiusdẽ eccl̃ie nihil deberet accrescẽ: cũ cessante cã cessare dẽat pariẽ qõ vigebat. Nõdũ ex ꝟbis declaratiõis hui⁹ sat⁹ ꝓnui videbat q⁹ fruct⁹ bñficioꝝ nõ residẽtiũ accrescẽ debeãt hñtib⁹ ãnalia mẽoꝝta. Uerũ ex eo q⁹ i declaratiõe dcta nõ ꝓtinet exꝑsse de ꝑceptõe ãnaliũ bñficioꝝ vacatiũ vobis debitoꝝ de ꝑdict⁹ ꝙsuetudie: puilegio: vl̃ statuto q̃ ad fruct⁹ nõ residẽtiũ i eisdẽ q⁹ vobis accrescẽ debẽt: nullũ adhuc cõmodũ assequ potuistis: ℔ (vt ꝑmittit⁹) dicti fruct⁹ caplo nõ accrescãt. Quare nobis huiusmõi supplicastis vt q̃ i hmõi declaratiõe nr̃a tacite inuit: declarare exꝑssi⁹ dignaremur. Nos itaq; petitionẽ vr̃am iuri ꝙsonã estimãtes: ac ꝓpterea i hac ꝑte qeti ⁊ idẽnitati vr̃e ꝓuidẽ volẽtes. Ꝑsñti oraculo declaram⁹ q⁹ fruct⁹ ꝑdicte eccl̃ie vl̃ bñficij vacãt⁹ cui⁹ ãnalia i qb⁹ ꝙsistũt debẽt vobis ex ꝓuilegio ꝙsuetudie vl̃ statuto cetiã ꝑ ea ꝑte q̃ obtinẽtib⁹ ꝑbẽdã vel bñficiũ hmõi (sic in eccl̃ia vbi illa ꝙsistũt ꝑsonalẽ residẽtiã facerẽt) deberẽt si nõ residẽat ibidẽ vel̃ iterꝑtatiue: vtpote ꝑ spãle puilegiũ aplicũ: vl̃ al⁹ ex cã rõnabili ab hmõi residẽtia legitie excusẽt cũ dcta ꝑs (vt ꝑmittit) caplo nõ accrescat vobis accrescẽ dz ꝑm itẽtionẽ ⁊ mẽtẽ declaratoie mẽorate. Nulli ergo oĩno hoiz ꝛc. vtſ. Si qs ãt ℔ attẽtare ꝓsupserit ꝛc. vtſ. Datũ aui. kal. martij. põ. no. anno. v.

¶ De ꝛmis. Ioannes. xxij.

¶ Ep̃s ceturcẽ. ppt̃ varios excessus ꝑ ipm ꝑpetratos pierti qz sedi aplice ꝓuis subdit⁹ ⁊ sibi ꝓ iniuriosus fuerat varias penas icurrit: q̃m ꝑpetue depositionis sniaz meruit ꝓut⁹q; fuit pontificali sacerdotali ⁊ alio q̃libet offo: ⁊ ad ꝑpetuũ carcerẽ dẽnat⁹. Doctria vtil⁹ nobis tribuit: vr. ſ. cognoscam⁹ crimia ⁊ excess⁹ q⁹ plat⁹ de poni posit. Facit ad ℔. c. vitat. eẽ de do. ⁊ cõtu. ⁊. c. exlris. ⁊. c. tãta eẽ clauis petri. de excel. ꝑ. Et nisi antiq libri. ℔. c. sub ti. de penis annotauissent sub ti. de excel. pla. positũ fuisset. La. vnicuz.

Exempla diuina debẽt eẽ regula nr̃a.

Juinis exẽplis q̃ nr̃oꝝ dñt eẽ actuũ regl⁹a patẽter istruimur: aures nr̃as subditoꝝ a suis ꝓpositis oppressoꝝ idebite ⁊ aggũatoꝝ iniuste nõ obturare clamoribus: ℔ ipas ꝓtes⁹ ꝑpassiuis affectib⁹ iclinare: vt si ꝑ solertis iq̃sitiõis idaginẽ clamores hmõi opes ꝓpletos cẽ vidrim⁹: liberatõis opportũe remediũ solicitis studijs apponam⁹: pena nihilomin⁹ debita puniturꝰ i hac patraꝝ ẽlitatẽ excessuũ illicitos oppssores. Oipotẽs eteñ dñs audito clamore ppli sui, ppt̃ duriciã eoꝝ q opibus ꝑtenant volentis: ad liberandũ cũ descẽdit: ⁊ sumi tẽpli ꝓposito q iuxta nois interꝑtationẽz in viaz prauaz iniq̃ diuerterat cõminãdo sit ait. Expellã te de statiõe tua: ⁊ de tuo mĩsterio te deponã. Dudũ sigdem fama graui: clamoze frequẽti: ⁊ q̃rela flebili sub ditoꝝ deferentib⁹ nobis hugonẽ geraldi olim caturcẽñ. epz de multiplicatis excessib⁹ oppssionib⁹ grauib⁹ enormibusq; criminib⁹ cẽ reũ. Nos mala hmõi nolentes ante credere eꝝ ꝑbare: sup illis ingsitionẽ ꝑ nos ⁊ ꝑ alios fieri fecim⁹ diligẽtẽ. Et demũ ingsitiõis ipsius viso ⁊ examinato ꝓcessu: luculẽter iuenim⁹ q⁹ ei⁹ fuerat vitiosus ingressus: cũ ꝑ ambitionẽ nimiã ⁊ ꝑ abusa symõiace prauitatis ad põtificalẽ ascẽdisset honorẽ. Ꝓgressus autẽ ei⁹ (vt exercãdo ꝙueniret initio) iniuriosus extiterat q̃ ad tria. Ꝓrio videlz q̃ ad aplicã sedẽ cui⁹ (z ipm honorasset i mltis ⁊ tãdẽ ad epalis dignitatis apicẽ ꝓmouisset) terga vtes nõ faciẽ: ꝓtẽptũ, p gra maleficiũ ꝑ bñficio ⁊ vitupiũ retulit ꝑ honore. Appellatiõib⁹ iterdũ ad sedẽ ipaz ab eo vl̃ officialib⁹ ei⁹ ꝑ subditos oppssos emissis: nedũ deferre ꝓtẽptibil⁹ renues: ℔ eas ꝟbo vilipẽdẽs ⁊ facto suis ꝑcipiẽdo mistris q⁹ de appellatiõib⁹ hmõi nõ curarẽt: ac nihilomin⁹ appellãtes (qb⁹ ꝛ oppressiões debuerat eẽ appellatio ipa remediũ) nũc ꝑ captiõis iniuriã: nũc ꝑ spoliationẽ bñficioꝝ ⁊ alis idebite affligẽdo mltipl⁹ nõ absq; vitio igratitudis violãs iuramẽtũ fidelitat⁹ ab ipo ꝓtitũ dctẽ fedi: nec vit⁹ mris ecclie trãsgressionẽ aptã: nõnull⁹ q̃q; ꝑ suas patẽtes lras devacaturis mãdauit bñficijs puideri: vias ad vacatione eoꝝ apies nimis illicitas ⁊ suspectas: ꝓniciol⁹ et fuit ⁊ freq̃ns lras aplicaꝝ abusor. Scõdo ꝛo q̃tũ ad subditos erga ꝙs nõ ꝑ plativl̃ pastoris pegit offiñ: q̃nmo tã q̃s furiꝓb⁹/crudelisq; tyrãn⁹ sub pallio charitatiui subsidij icussis terroꝛib⁹ violẽtijs ⁊ iniurijs illat⁹: dolosis inductionib⁹ ⁊ fraudib⁹ exq̃sit⁹ veluti recursoꝛ iniquo exoꝛtatoꝛib⁹ cos ito lerabilib⁹ p grauãdo. Nũc binas in ãno: nũc ꝑces i die: nũc alias nimiũ excessiuas ⁊ ecclĩjs ꝛportabiles vtpote multiplicato cuectionũ nũero canonib⁹ diffinitio: iterdũ ꝑ se: iterdũ ꝑ alios ꝓcuratiões eri gẽdo ꝑ libito visitatiõis offo q̃q; nllat⁹: ⁊ regl⁹ nõ ad fructũ coꝛrectiõis: ℔ ad saturãde cupiditat⁹ effectũ ipẽso: ad alios q̃st⁹ illicitos ⁊ dãnatos suũ exacuit freq̃ igeniũ: nec de mõ nec de cã curauit. Et cũ iuenit subditos suis i ℔ reꝓbãdis affectib⁹ nõ parẽtes: nec alt⁹ ab eis exigere potuit ꝓcupita: calũnioſas delatiões ficti: ℥ cos lites mouerit: ⁊ diuersa eis ĝuamia subdole procuauit pluries iferri. Ꝓterea nõ citatos legitie: nec cõuictos ẽt: aut ꝓfessos suis ꝓuauit bñficijs: occasionẽ ꝑ cã ſingẽs: nõ rõnẽ i his: ℔ tyrãnidẽ poti⁹ ꝑsequẽs ꝑsona lẽ. Multa falsa sciẽter istra dictauit ꝑ suos illa faciẽs notarios publicari: ⁊ vt illis q̃libꝑ se buerat ad ecclias ꝑberet igressus: istituere ei ꝓtatos seu istitutõis sue eis ꝓcedere lras sepi⁹ renuit: nisi ꝑmit⁹ certa sibi ⁊ magna ꝑcunia, ppt̃ ℔ exoluta. Olta eccl̃iastica bñficia: nũc ꝑmutatiõis ꝓtextu: nũc vo simpl⁹ i suis manib⁹ relig̃na: mõ iure (vt ꝓtẽdebat) ordinario: mõ sup ℔ (vt dicebat) aplico munimie idulto de facto sciẽt⁹ tulit: iterue niẽtib⁹ fraude/pacto/⁊ symõiaca ꝑitate: subietas sibi eccl̃ias occupãs: eaz reddit⁹ vsurpauit: ⁊ sic i suis fuit coꝛrupt⁹ iudicijs, pcessuꝰ coz ⁊ finẽ i pcũiariũ cõmodũ ordinãdo: q̃q; iustificãs ipiũ: inoxiũ iniuste cõdẽnãs: sic ⁊ alios coꝛrũpe iudices ꝑ obtinẽda sup oppssiõib⁹ i choat⁹ iusta victoria nis⁹ fuit. Tertio q̃tũ ad seyr q sibi nequã exisꝛeret: nulli alij bon⁹ cẽt: sue nãqz fame, dũ se ꝑiurijs patẽter iuoluit: irregl⁹aritatibus q̃q; laqis irretiuit: ⁊ (qõ referre pudet) i coꝛp⁹ suũ fornicãdo peccãs ꝑ cõtinuatũ i ꝓtinẽtie vitio q̃ se dudũ fedauerat põtificali posꝛea decoraꝛet⁹ honoꝛe in sua ponere glĩa maculã: et femoꝛa sua nõ erubuit mlieꝛib⁹ icliare. In his qdẽ eis sint reꝑhẽdẽdi igressus sic scã daloſus: pniciosus exẽplo Antiquoꝝ.

Prepositus subditus dn̄i ẽ a statione sua expellendus.

Prelati debẽt esse credull.

Appellatio ẽ remediũ ℥ oppressiões.

Prelatus erga subditos pot̃ offiñ pagere vs.

Procuratiões subditos nullũ granat.

Bñficia tus a residẽtia faciẽda q̃q; excusatur.

Bñficio piuari non ꝑ nõ citatos nec ꝑ cõuictos: nec ꝑ cõfessus.

Justificãs dus impiũ nõ ẽt: nec iniquꝰ cõdẽnãdus.

Dilatans incõmodes in sua glo. ria maculã ponit

Diuisio textualis.

Antiquoꝝ. Hec ep̃la satis grosse fuit ꝓposita. Et hz ſ partes. Prio sup remissionib⁹ ⁊ indulgẽtijs ꝛcessis accedẽtib⁹ ad eccl̃iã pricipis aplorꝝ de vbe fidã antiquoꝝ relationẽ cõmemorat. Scõdo. ℥. nos igit̃ remissiões ⁊ indulgẽtias hmõi ꝓfirmat/approbat/⁊ inouat. Tertio. ℥. vt aũt. accedẽtib⁹ ad eccl̃ias btoꝝ aplorꝝ petri et pauli de vbe vre penitẽtib⁹ ⁊ confessis plenissimã indulgentiã pctoꝝ dat. Quarto. ℥. statuentes. qd ꝑ idulgẽtia predicta dictis ẽ penitẽtib⁹ ⁊ confessis fieri oporteat statuendo tarat. Quito. ℥. vnusq̃sq; tñ. antipophorizat. Sexto. ℥. nulli. inhibẽs premissa non infringi vult vt secus facientes male dictionẽ incurrãt.

a ¶ Relatio. ad quaz recurrẽdũ est in antiqs. ff. de leg. iij. l. si ch̃onus. ℥. ſ. eẽ de. ꝓba. c. cũ causam.

Basilica quid est.

b ¶ Basilicã. i. eccl̃esiaz. eẽ ẽ re. do. c. j. xvj. q. vij. oẽs basilice. Et ꝓprie est domus regia vel palaciũ regis: sed modo ꝑ translationẽ ẽt eccl̃esia: qz est palaciũ sũmi regis.

c ¶ Aplorũ. i. bt̃i petri q ꝓmatũ habuit: ⁊ succeſſores sui in eccl̃esia dei. xxi. di. in nouo.

d ¶ De vbe. loquit vulgariter: nã loquendũ est vt ꝓles. ar. eẽ de trãsla. epi. iter corꝓoralia. ℥. ℔ neq; naz reẽa eccl̃ia scti petri nõ est in vbe: ℔ in ciuitate leomina. ⁊ min⁹ eccl̃ia sancti pauli de qua etiã dicit q⁹ nõ est in continentibus edificijs. Quid aũt importet hoc nomẽ vbs/ciuitas/villa. no. extra li. vj. de sententen. exco. si ciuitas.

e ¶ Petoꝝ. i. penaz ꝓ petis⁹ debitarũ. sic ponit ij. machabe. xij. in fi. ibi sancta ⁊ salubris est cogitatio ꝓ defunctis exoꝛare vt a peccatis soluantur.

f ¶ Habẽtes. ꝑ hãc ratificationẽ ⁊ ꝓfirmationẽ nõ ratificant nisi legiti me cõcessa. eẽ li. vj. de rescꝛ. si gratiose. ℥. fi. eẽ de elec. dudum. ij. ℥. pe.

g ¶ Refertos. nõ refectos/q̃ refectio ꝓpe est coꝛpis: ℔ refertio est ꝓpe scẽdit refert⁹ de refertio cis. qõ cõponit de re ⁊ fartio cis. Jo. mo.

h ¶ Et cõfessis. Qui est vere penitẽs ⁊ cõfessus hz veniã culpe quã sopeccati venia, pena eterna debita ꝑ culpa mortali cõmutatur a deo in ꝑnã tpalẽ. Nã sicut culpa respectu illius in quẽ cõmissa est fuit infinita: sic ⁊ pena dz esse infinita: cuius infinitas tollitur per remissionẽ culpe. Sed quanta remaneat ignoꝛat minister dei qui in ꝑsne sacramento aliquam portionẽ illi⁹ pene remittit: vnde minister dei post ꝑmissa arbitratur de pena quẽ credit superesse ad arbitriũ suum ⁊ sic intelligitur q⁹ oẽs ꝑsne sunt arbitrarie. xxvj. q. ij. tpa. extra de pe. ⁊ re. quesitũ. ⁊. c. seq. Tanta tñ posset esse contritio confitentis q⁹ nedum culpa: sed pena prorsus tolleret. verũ q̃ ℔ est dubiũ apud homines minister dei ꝑfertim vicarius xpi ⁊ successoꝛ petri istam penam certis de causis: vt hic. ⁊ de voto vltramarino ⁊ quibusdam alijs cõmutat in certos actꝰ satisfactoꝛios. Sed pone. iste minister min⁹ discrete seu sine causa legitima taxat: nũquid cõfessus ad plus tenebit? Dic q⁹ sic vt supꝛa. Sed pleaꝛ q̃ de iure defecit. ff. de re iudi. l. iij. ℥. si quis ꝺdnat⁹. ⁊ hoc reqrit virtus diuine iustitie. manet ergo petri iudiciũ vbicũq; ex ipsi⁹ eqtate ferẽ iudiciũ. xxiij. q. j. manet. xj. q. ij. tunc vera. est eñ sibi commissum dispensare. i. discrete pensare non dissipare. ff. de offi. ꝓcu. cesa. l. j. nec nego quin sit absolutus. ita q⁹ pena eterna cõmutata est in tẽporalem: q⁹ hoc video in eo qui nõ est minister. extra de elect. dudum. ij. Et ibi est absolutus: nõ ꝓpter sacramentũ fidei: sed ꝓpter fidẽ sacramẽti: ℔ indiscretio ministri in hoc se onerãtis vel mei ꝓfitẽtis a debita pena tpali me nõ relenat cõfitentem. Et dic ꝑfessus ꝓposito et facto.

i ¶ Confitebuntur. Facto. sunt tñ ꝑfessi. ꝓposito al⁹ nõ sunt filij dei: ℔ ad vitã eternã valeant ⁊ mortificata viuificari possint/dic ℥liter opera mortua: vt labor itineratiõnis hic expressus in mortali pctõ factus possit. ꝑdesse ad remissionẽ penarũ ꝓ peccatis debitarũ. licet post lapsũ hmõi sit vere penitẽs ⁊ cõfessus. Et notandũ q⁹ ad hoc q⁹ indulgẽtie valeant. iiij. ꝓncipaliter requirũtur. ⁊ quitus etiã huic ꝓposito potest addi rõne materie. Requirit eñ auctoritas in cõcedente: idoneitas in recipiente: pietas in fine vtilitas in ope. Et qntũ q̃ addi põt congruitaz in tpe. Primo ergo requritur auctoritas in cõcedẽte q̃ tipica est: ⁊ ꝓncipaliter residet i summo pontifice. sicut eñ videmus q⁹ in corꝓore naturali vnicũ est caput in q̃ ꝓsiti sunt oñes sensus. sic i corꝓe mystico q̃ est eccl̃esia est ponere caput vnũ habẽs plenitudinẽ potestatis. Hoc enĩz sic esse voluit ordinatio diuina. Et huic cõcordat rõ recta. volnit nãq; diuina ordinatio q⁹ eccl̃esia militãs repr̃esentaret ecclesiaz triumphantẽ. de qbus no. ℥. vi. li. de elec. fundamẽta. Unde Jo. in apo. vidi (inq̃uit) die ſ. ⁊ terrestrẽ ⁊ celestẽ. vidi ciuitatẽ sanctã. Jerusalem nouã descendentẽ de celo: q⁹ hierl̃m terrestris hoc est eccl̃ia militãs exemplificata est: et formata ad instar celestis hierl̃m q̃ sursum est: q̃ est mater nr̃a videlicet eccl̃ie triumphãtis. ibi aũt fm beatũ dyonisiũ. Nouẽ sunt ordines ãgelorũ sub triplici hierarchia dispositi. Et ẽ ordo sub ordine: cheliaz triumphantẽ. de g

Indulgentio sol' idoneis 2cediꝫ.

istã indulgentiã: ⁊ in ipo (vt iam ostẽsum est) plenitudo resideꝫ ptãt'. Et sic ptz primũ: videlz q est auctoritas ĩ 2cedẽte. Scõm ẽ idoneitas in recipiẽte. Nã ẽm phm. Act⁹ actinoꝝ sunt in patiẽte dispositio. Nã thesaur⁹ ecclie non applicaꝫ nisi ei q est mẽbrũ ecclie. xi.q.iij. nibil sic dz. xxiij.q.iiij. si qs a catholica. Et certũ est q remanẽte culpa non remittit pena. qz ẽm Augu. nõ dimittit de⁹ dedec⁹ culpe sine decore iustitie. Si aũt manẽte culpa remitteret⁹ pena esset dedec⁹ culpe sine decore [als pudore] iustitie. ⁊ sic cẽt aliqd inordinatũ in vniuerso: qõ diuina sapientia nõ ꝑmittit. ar. in auf. de here. ⁊ fal. §. inordinatũ. coll. i.

Indulgẽtia est 2cedẽda ĩ honorẽ dei: ⁊ exaltatiõnẽ fidei.

Oportet ergo q capax indulgẽtie sit purgat⁹ a culpa. qõ fit ⁊ntritiõe: ille ẽ q est habilis indulgentiã recipe: q est vẽ penitens ⁊ confessus. Et hoc tangit in forma indulgẽtie: cũ dr q vere penitẽtib⁹ ⁊ ẽssis hec indulgẽtia sit cõcessa: nõ alijs. ar. C. de re mili. cũ alligat⁹. li. xij. extra de appel. pastoralis. in fi. Tertio regrit pietas in fine hoc est honoꝛ dei ⁊ exaltatio fidei. ĩ oi em 2cessiõe idulgẽtiarũ eccliasticarũ finaliter dz attendi vt p ꝫ dr⁹ honoꝛ⁹ ⁊ fides exaltet catholica. Quartũ est vtilitas in ope hoc est q op⁹ qõ. p indulgẽtĩa obtinenda ĩponit sit vtile et ordinabile ad finẽ ꝓdictũ. s. ad honorẽ dei: ⁊ exaltationem fidei. Circa qõ aduertendũ est q in 2cessione nidulgẽtie nõ attẽdit q̃titas operꝫ: ꝫ genus operis. indulgentia em ꝓncipaliter respicit gr̃am nõ merituꝫ. als nõ diceret indulgẽtia. Si em quis offendisset regẽ vel ꝓncipem: ita q ꝑpter offensam hmõi mereret fr̃ legẽ patrie manu vl pede trũcari: ⁊ vl beraret a tali pena quã meruit: offerret ꝓncipi duo vel tria milia florenoꝝ: talis liberatio remissio dici nõ mereret: sed potius redẽptio ⁊ q̃dã cõmutatio. ar. ff. de ẽbẽ. emp. l. i. Si aũt res condonaret ei pena hmõi liberaliter: vel ei ꝑ pena vitanda aliqd leue ĩponeret: tũc talis liberatio remissio vocaret⁹ ergo indulgentie eccliastice ꝓncipaliꝫ respiciũt gr̃am: nõ meritũ. meritũ dico ꝓpriũ. respiciũt tamẽ meritum alienũ. s. meritũ xꝑi: imo sup illud fundant⁹ ⁊ ex illo sumũtur. ¶Passio nãqꝫ xꝑi excessiua fuit. vñz excessus vocatur ĩ luca. vbi dicit q ĩ trãsfiguratione xꝑi apparuerũt moyses ⁊ helyas cũ eo. ⁊ dicebãt excessum quẽ cõpletur⁹ erat in hierl̃m. vnica em gutta sanguinis tã ꝓciosi sufficisset ꝑ redẽptiõe totiꝫ mũdi. Nã ꝑpter ẽiũctionẽ humanitatis cũ diuinitate: ꝗtulacũqꝫ passio xꝑi ꝑpessa ꝑ redẽptiõe nostra habebat preciũ infinitũ. Voluit aũt xꝑs ꝙ excessus iste frustra fuisset ⁊ q de nihilo nobis seruiret. sed volut ꝙ esset thesaurus ecclie ꝑ suum vicarium ro. pon. ꝑ fidelib⁹ loco ⁊ tpe dispensandus. dispensat aũt cũ eis indulgẽtie 2cedũtur. Nã ꝑpt vnionẽ capitis ⁊ mẽbroꝝ meritus capitis attribuit ⁊ applicat mẽbris: ⁊ q sic ꝑ alienũ meritus nõ ꝑ ꝓpriũ meritus liberat⁹ a pena: ideo quãtũ ad ipsos talis liberatio dicit remissio seu indulgentia: licet quo ad xꝑm q hoc nobis meruit vocet redẽptio copiosa. vñ in ps. Apud dñm mia et copiosa apud euꝫ redemptio. Nec est timendũ seu fantastice opinãdũ q ꝑ talẽ dispensatiõnẽ thesauri: ꝙ fit in collatiõe indulgentiarũ: ꝑfatus thesaurus in aliquo minuatur. Nã si oẽs catholici vtriuſq; sex⁹ ꝑ vniuersum orbẽ disperſi ĩ hoc anno centesimo. ꝑ hac indulgentia obtinẽda venirẽt ad vrbẽ: ⁊ ꝑfecte ꝑfatã indulgentiaꝫ obtinerẽt: tota oĩa in dulgẽtia in minoꝛi ꝓportiõe se haberet ad thesaurus ex quo sumit ꝙ sit ꝓportio vnius gutte aque ad totum oceanum: vel vnius grani millij ad montẽ scti Bernardi: q̃ finiti ad finitã est ꝓportio aliq̃: finiti vo ad infinitũ nulla: ꝑpter infinitatem em suã ꝑfat⁹ thesaur⁹ ex dispensatione sua non diminuit nec decrescit. vñs. Mille ꝛ sumant deperit inde nihil. Q̃ ergo indulgentie respiciunt principaliꝫ gr̃am nõ meritũ ꝓpriũ: ió ĩ indulgẽtijs cõferẽdis nõ attẽdit principaliter q̃titas opis. vñ in pñti indulgentia romanis qui visitãdo aplos basilicas satis parũ laborãt plenissima conceditur indulgentia sicut eis qui de vltimis gallie/anglie/⁊ scotie/ybernie/hispaniarũq; finibus accedũt cũ magnis laboꝛib⁹ ⁊ expensis. Attendit ergo in istis indulgẽtijs ẽrẽdis ꝑncipaliter nõ q̃titas opis: sed ge nus opis. Et est dictu ꝙ op⁹ qõ ꝑ oicta indulgentia obtinẽda imponit sit opus tale qõ ordinet⁹ ad finẽ ꝑfatũ in collatione indulgentiarũ intẽtũ qui est videlz honoꝛ dei et exaltatio fidei et primatus ecclie in vrbe existẽs. ¶Peregrinatio vo ad ꝓfatas btõꝝ aplos basilicas ad honorẽ dei ⁊ exaltationem fidei vt plurimũ ordinat⁹ ꝑ ẽm q̃ et tali pegrinatione sctĩ apli honorant⁹: deꝰ in ipsis se reputat honorari: ipsi em ꝑ xꝑi honore ꝑsuãdo ⁊ dilatando seipsos exposuerũt supplicijs in vita pariter et in morte: ipe autez dñs se honorantes honorare decrevit. vñ dicit ĩ primo li. reg. ij. c. Quicunqꝫ honorificauerit me glorificabo eũ: q aũt ꝛtẽnunt me erũt ignobiles. Ex hac esti peregrinatione fides catholica nõ modicum exaltaꝫ eo ꝙ oibus xꝑianitatis finibus fideles ꝛfluũt ad ortũ fidei: ad basilicã videlicet scti petri. Nũc cernit apertissime beat⁹ petrus oratiõnẽ illã eruditã quã xꝑs ad patrem suũ fudit ꝓ eo dicens. eccẽ rogaui ꝓ te vt non deficiat fides tua. videt em ꝙ vndiqz cater natiõ ruũt fideles ꝓpli ad ipius basilicã fidẽ catholicã ꝓfitẽtes. vñ videlicet ꝙ ei⁹ fides ꝑm xꝑi rogationẽ nõ deficit: sed magis ꝑficit manifestissimis incremẽtis. Olim verũ cẽ poterat qõ Ber. dicit an nõ: limina aplos magis amitio ꝙ deuotio terit: ꝫ nunc econtrario põ dici ꝙ deuotio nõ ambitio limina aplos terit: ⁊ eoꝝ basilicas frequẽtat seu frequẽtare facit. Q̃ quãtũ credendũ est beatissimos aplos exultare cernẽtes suas basilicas a pplo xpiano cum intenso feruoꝛe fidei populos⁹ ⁊ frequentⁱ ꝙ solerẽt: ⁊ vigẽte deuotiõe ppli: accedentiũ ordine nõ seruato impetuosⁱ frequentari. nõ fuit a dieb⁹ ãti quis tanta deuotio nec tãt⁹ fidei feruoꝛ: ĩ pplo xpiano, ex quo gaudẽt

Indulgẽtia sup xꝑi meritũ ꝛfatur.

Remissio differt a redẽptione.

Uersus.

Indulgẽtia tãta cõceditur romanis ꝙ ta venientibus .. remotis.

Thesaurus ecclie ꝑ dispensationẽ eius nõ minuit

Fides petri non deficit.

nõ soli apostoli ꝛ tot⁹ ẽt celestis exercit⁹: et cõsundit dyabol⁹ ⁊ angeli eius. Sic igit ꝑt⁹ veritas ⁊ soliditas hmõi indulgẽtiarũ. in quã sic excellentissime ꝛfluunt. iiij. cause ꝓdicte: q̃ ad hoc ꝙ indulgẽtie valeãt principaliꝫ requrunt. Quitũ qõ põt adiici est 2gruitas ex tpe cõcessa: est em hec indulgentia in tpe 2gruo videlz ĩ anno iubileo. In leuitico sigdez legit ꝙ ann⁹ qñqꝫesim⁹ erat iubile⁹: in q̃ hm legis ꝓceptũ clangebant tũc tubis ⁊ remittebãtur debita. bic legalis iubileus typic⁹ erat: ⁊ verũ iubileuꝫ q in aduentu xꝑi sumpsit initiũ figurabat. Ad hoc em xꝑs venit vt remissionẽ et indulgentiã predicaret ꝑ quãliũ debitoꝝ videlz nctõꝝ. vñ ipse ꝑ esaiã dicit. esa. lxi. Sps dñi sup me: eo ꝙ vnxerit me: ad euãgelizandũ pauperibus misit me. Et sequit: vt ꝑdicarẽ captiuis indulgentiã. Ecce tuba ꝓdicatiõis. Ecce indulgẽtia siue remissio debitoꝝ: et in eoꝛdio ꝓdicatiõis sue sic oꝛtus est. ¶Nam agite: appropinquabit regnũ celoꝝ: in q̃ vbo forma ⁊ efficacia ꝑsentis indulgentie ẽtinet: hec cũ indulgentia solis penitẽtib⁹ et ẽssis 2cedit ⁊ eis regnũ celoꝝ ꝓpinquissimũ ẽ facit. Et q⁹ rps in oꝛtu suo ẽm cõem cursum humane nature fari nõ poterat: ió in iubileo isto clangentes hmõi sit: vt oꝛ in luca. ij. c. Facta est cũ angelo mlt⁹ itudo militie celestis laudantiũ deũ et dicẽtiũ: Gl̃ia in excellsis deo: et in terra ⁊ t. Quãdiu em est in peccato aliqs nõ est ei par cũ deo: q⁹ ẽm esaiã. xlviij. c. Non ẽ par ipijs dicit⁹ dns. remissa culpa: remanẽte pene debito: nõdũ est par pfecta: sed vtroqꝫ remissio plenissima par: bolb⁹ habeẽ cum deo qõ per istã indulgentiam obtinet. At natinitate igit dñi nr̃i iesu xꝑi in q̃ verẽ iubile⁹ incepit: qlibet sequẽs annus qñqꝫesim⁹ vocari põt rectissime iubile⁹. Q̃ aũt sũm⁹ põtifex nõ in anno qñqꝫesimo: ẽ ꝛcẽtesimo idulgẽtiã istã concederet (sicut ego ex oꝛe ipi⁹ audiui) duplex rõ mouit eũ. ¶Prio q⁹ vulgatũ est ꝙ talis indulgẽtia in annis cẽtesimis a natiuitate xꝑi oli 2cedi solebat. Et q⁹ (vt dicit cõmentator). Sarmo q famat ab oibus nõ est oĩno falsus. Et q⁹ istud sic publice famatũ erat et vulgatũ noluit sũm⁹ põtifex q⁹ boc ãno centesimo in tpe sui regiminis fm cursum tpis accedẽte ppls xpianus ꝫ munere frustraret. Alia cã fuit q⁹ ob fauoꝛẽ indulgentie trãsmarine q̃ filis huic extitit: hãc indulgentiã nõ in anno qñqꝫesimo q⁹ frequenter euenit: sed in hoc cẽtesimo cõcedere voluit. Et deiceps in q̃libet anno centesimo secuturo eo ꝙ ꝑiod⁹ hũane vite ãnũ cẽtesimũ (nisi in paucissimus) nõ trãscẽdit. Ad hoc etiã adduci ꝑsit alie ꝛgruentie ex qb⁹ frequẽtes assumo. ¶Dzia est q⁹ ꝑ istã indulgẽtiã q̃ vere penitentib⁹ et ẽssis 2cedit ꝺupler idulgẽtia culpe videlicet et pene habẽt: ⁊ ió 2grue nõ in qnquagesimo q sim plicẽ remissionẽ denotat: sed in cẽtesimo 2cedit q duplicẽ ẽtinet iubileum. Scõa 2gruẽtia est: q⁹ ẽm Bedã et Piero. nũcr⁹ cẽtesim⁹ trãsit a leua ad dextrã: sicut etiam dicit gl. sup illud de pabola semis. Aliud cecidit in terrã bonã: ⁊ attulit fructũ. aliud qdẽ tricesimũ. aliud ſexage simũ. aliũ cẽtesimũ. Q̃ aũt aliqs migrat ab ꝫ seclo purgat⁹ a culpa: ꝫ nõ liberat⁹ a pena: nõ trãsit a leua ad dextrã: ꝫ a pena ꝑsenti trãsit ad penã purgatorij. Sz q̃ migrat liberat⁹ a culpa ⁊ pena: trans it a leua ad dextrã. Et q⁹ ꝑsens indulgentia sic disponit hoẽm vt si pena adẽpta decedat trãseat absq; medio a leua ꝑtis aduersitatis ad dextraz eterne felicitatis: ⁊ idcirco in anno cẽtesimo 2grue 2ceditur: qui quidẽ cẽtesim⁹ est numer⁹ transiẽs a leua ad dextram sicut diri. Terra qñ ille inbileus de q̃ agitur leui. xxv. redire faciebat tpalia: sed iste spualia. Et ió nõ est mirũ si duplicet tps. Quarta hec indulgẽtia plenissima p numerũ magis pfectũ: vt est cẽtenari⁹ debuit deſignari pro tãto: q⁹ vsq; ad ipm fit ascẽsus ꝑ cõtinuã adiectionẽ vnitatis ad pcedentes numerum: ⁊ vlta ipm tali modo non procedit: sed fit regressus ad principiũ numeri. s. ad vnitatẽ. Et vlteri⁹ tali modo vsq; ad alium cẽtenariũ fit ꝓcessus: qõ nõ est in aliquo alio numero. Quinta q̃dragesima est numer⁹ abũdans reddẽs in sua abũdantia gnquagesimas. Et est duplex q̃dragesima: vna deletiua mali vt vulgaris: alia operatiua boni: vt illa q̃ est inter paschа ⁊ ascensionẽ dñi: ⁊ p has duas quadragesimas homo habẽs gr̃am in duab⁹ gnq̃gesimis abundat. Et p hanc in centesimo abũdanter in gloria crescit. Et dic argumentum q⁹ iste ter. non dat liberationem purã: sed sub 2ditione: ⁊ q̃ aliqd est cẽssum sub cõditione: nõ respicit tps ipi⁹ 2cessionis: ꝫ 2ditionis existẽtis. ff. de cõ. ⁊ demõ. l. eũ qui. ⁊ ibi no. ff. de leg. ij. l. non oportet. ⁊ ideo in hac cõcessione respiciã nõ tps cõcessionis ipi⁹: ꝫ cõditiõis existẽtis. Et q⁹ hic sit cõditio liquet sic: q⁹ hec dictio qui iũcta cum verbo futuri temporis cõditionẽ importat. ff. de leg. i. stichũ. ff. de au. ⁊ ar. l. qnt⁹. Et tũc ad arg. hic nõ cõsequit qs indulgẽtiã er opib⁹ mortuis vt concludit ar. sed existentia 2ditionis vt est ostensuꝫ. vñ 2siderato ope q⁹ est virtuosum de genere ⁊ ab agente fit pia ⁊ recta intentione ẽm dictamen recte rationis q̃ ad bonum homo naturaliter inclinatur: tale opus põt dici aliquo modo vinũ ⁊ meritoꝛium: licet non ꝑfecte saltez merito cõgrui: licet non merito cõdigni. Et q⁹ tali ope dari põt indulgentia cũ fuerit dispositus ꝑ pniam subsequẽtem. Sed ponam⁹ q⁹ pa alicui existenti in gratia cõcedat indulgẽtiaꝫ sine causa rationabili non facienti opus bonum pro quo est indulgentia merito concedẽda. Queritur vtrũ valeat: Videt⁹ q⁹ sic: q⁹ papa hꝫ plenitudinem ptãtis: nec hꝫ superiorem quem sequi debeat ⁊ a quo debeat regulari: ergo si det sibi indulgẽtiam tenet: ⁊ valet ei cui datur q⁹ capaz: est: sed papa qui oĩa ⁊ precipue maiora agere dz cum discretione ⁊ fm indicium recte rationis peccat in sic concedẽdo. Sz dicendũ q⁹ licet papa habeat plenitudinem ptãtis quantũ ad oĩa bona ecclesiastica tpalia ⁊ spualia nõ habet

Anno iubile⁹ ꝓpius veruz iubileus ſi gurauit.

Par non est impijs, Anno iubileus nõ fine cã fuit centesimo ꝗs anno.

Tite büane prodius cẽtũ ãnos nõ trãscendit.

Indulgen tia alicui 2cessa sine cãsa an valeat.

Numerus cẽtenari⁹ ẽ perfectus.

Quadragesima est ꝺupler.

non habet tamen illaz vt dñs: sed vt minister ⁊ dispensator dñi principalis. vñ licet non habeat superiorẽ in terris: euz tamen habet in celis. Et ideo dispensatio taliũ bonoꝝ ab eo nõ debet fieri: nisi in illis casibus in quib⁹ verisimiliꝫ apparet q⁹ dñs cui⁹ sunt hmõi bona consensum adhiberet: vt ptãs super rõne restringat. xi. q. iij. illa. Constat autem q⁹ deo nõ placet q⁹ tanta bona sua sine causa rationabili cõcedantur: et ideo talis cõcessio nõ valet. Quis ergo ille q est verus dñs alicuius rei: si illã det alicui sine causa rationabili: põt tenere talis donatio: q⁹ fit de consensu dñi: non meretur tñ donãs nec agit fructuose: sed potiꝰ peccat: q⁹ cũ quilibet ea q agit: teneaꝫ agere fm iudiciuꝫ recte rationis: ⁊ qui sic agit fructuose agit et meret: oportet q⁹ quicunqꝫ agit contra iudiciũ recte rationis peccet. Item queritur quidã in bono statu fecit partem istoꝝ diez: ⁊ ali completionẽ labif in mortale pctũ: et tandẽ illis diebus cõpletis aũ annũ cõfitetur: an habeat indulgentiã? Dic q⁹ non: q⁹ dicta verba respiciũt pctã cõmissa nõ cõmittenda. Nã indulgentia ista cõpleta dat remissionẽ pene si adsit vera cõfessio ⁊ penitentia infra hũc annũ quib⁹ remittit culpa affectiue ꝑ solum deum. sacramentaliter per sacramentũ pnse: ⁊ ministerialiter per ministrum debitum eccle: et indultum non respicit futuras penas: ꝫ ꝑteritas. ar. eẽ de cõsue. c. ex parte. Item bec tota indulgẽtia per. xv. dies facta cõmutat penas oĩm peccatoꝝ als debitas in hũc laboꝛẽ: ⁊ sic hec indulgentia nõ respicit culpas commissas post iter peregrinationis arreptũ: sed ante. Secus dicerẽ in tali casu. Confiteoꝛ in speciali q̃cunqꝫ scio: ⁊ in gr̃ali de alijs dolens super eo q⁹ alia que cõmisi nescio remisi [als adiũcto] vt in hoc sophismate albũ fuit disputadũ: disputent artiste. Sed ad hoc vltimũ põt responderi ista non habere locuꝫ vbi ad iectiuũ non respicit certũ tps: vt cũ ꝺ: hõ albus. Naz inter adiectiuum ⁊ substãtiuũ ẽtelligit q est ẽm priscianũ: ꝫ fec⁹ in adiectiuo tps distatis est ꝑteritus: sed terminus adhuc põt esse ꝑsens vel iã ꝑteritus. Et ideo in suppletione ꝑteriti deponentis vel passiui ponitur qui est: vel q fuit. vnde si fui ẽssius añ hãc indulgentiam si remansi in gr̃a: est veritas q⁹ sum confessus. i. remaneo in illa vera contritione: et dato q⁹ labar in pctũ. ⁊ postea vere ẽssitear: adhuc illa confessio ꝑma vere remanet et opera ꝑma reuiuiscũt. Item dat particularis indulgentia ve re penitẽtib⁹ ⁊ ẽssis: pone vnⁱ⁹ anni: si nõ darẽ nisi illis q sunt actu in confitendo: ridiculũ esset. ergo extẽdetur ad illos q confessi sunt. Et papa declarauit ꝙ sistorialiter ꝙ pnse antea iniuncte etiaz tollũtur per cõmutationem operis satisfactoꝛij hic positi. Dixit etiam q⁹ vota (exceptо hieroſolymitano: ⁊ ingressu religionis) tollũtur per hãc indulgentiã. Et ego dixi hoc verũ devotis q̃ essent. ꝑpter commutationem pnse: vl essent ꝓsita ⁊ satisfactionẽ pctoꝝ. Secus videbat⁹ de votis ꝫ ad sanctũ Jacobũ: vel existens infirm⁹: vñ tale votũ cũ non fit ꝑpter

Uota an tollãtur ꝑ indulgen ⁊ tiam anni iubilei.

huiusmodi ꝑsenti: ⁊ quolibet cẽtesimo secuturo annis: non soluꝫ

penã pcti quã tollit hec indulgentia ꝙliter tollit per hãc indulgẽtiã satisfactoriam de penis pctoꝝ. Nã dit tñ mihi papa ꝙ etiam vult hoc votũ tolli ꝑ hãc indulgentiã: qõ põt papa: ꝫ vbã indulgẽtie hoc non patiãtur: ⁊ est sec⁹ qñ pctũ vel totũ tangit. tertiũ: q⁹ hoc non tollitur per hanc indulgentiã: sed qñ ꝓponit sancto/hoc est ordinatũ in deum: vnde tale votũ per hanc indulgentiam tollitur. Declarauit etã q⁹ sut penitentiarij nil debẽt iniungere vltra iniunctio nem hic positã. als (vt dicebat) indulgẽtia frustraret nisi confitens vo lẽs facere opera supererogationis volũtarie penitentiã satisfactoriam aliam ab hac tarata recipet: nisi ad alium finem iniungeret. verbigratia: pnia nedum est ad remissionez penarum pro commissis ⁊ omissis debitarum: sed etiã ad cautelã futuroꝝ: ⁊ quo ad istud forsan põt pnia iniũgi. Item q̃o monach⁹ ab abbate humiliter requirit: vt veniat licentiaꝫ ab abbate ꝙ dicta indulgentia acquirẽda. Querit an abbas iuste possit hãc licentiã sibi 2cedere: Et videt q⁹ sic: nã monachus pro vtilitate monasterij recedere põt abbate ꝑatẽ. extra de postula. cã. ex parte. xvj. q. i. monachi. ij. Contra voluens votum peregrinatiõis eccliarum: ⁊ tandẽ religionẽ intrans non videtur fracto⁹ voti: quia illud ĩ meli⁹ cõmutat. eẽ de vo. ⁊ vo. re. scripture. eẽ de iureiur. puenit. ij. ergo meli⁹ est vouere religionẽ ⁊ ꝑsequi ꝙ ꝑsequi dictam indulgentiã: ergo cũ abbas de meliozi dz ꝑspicere monacho suo: dictã licẽtiam ꝑpter maius bonũ dimittẽdũ cõcedere nõ dz: Rñ. q⁹ põt vt concludit prima rõ: ⁊ eo efficacius recipit indulgentiã: quo magis est dispositus interius ꝑ virtuosa exercitia religionis. Ad ar. in oppositũ. dicendum est ꝙ actus peregrinãdi cõpatitur secum oĩa illa q sunt essentialia religionis: ⁊ ideo cũ vtrũqꝫ religio ⁊ peregrinatio sit quid bonum: necesse est ꝙ ambo simul sint maius bonũ ꝙ alterum tñ: ꝫ obseruantia religionis tñ: q⁹ omne totũ est mai⁹ sua parte: ⁊ ideo ambo simul tãꝑ maius bonũ magis disponũt ad gr̃am suscipiendaz ⁊ bonũ indulgẽtiaꝫ. Ratio aũt in oppositũ ꝑcedit ac si obseruantia religiõis ⁊ peregrinationis essent inuicẽ incompatibiles. qõ nõ est verum. ⁊ facit. xx. qõ. iij. monachũ. §. fi. Sed cõtra monachatus oẽm maculã abstergit. auf. de mo. in pin. colla. i. ⁊ abstersum facit crescere in opera virtuosa: sed per indulgẽtiam predictã nõ habeẽ nisi ꝓmũ: ergo monachatus melioꝛ. Solutio cum per tramites cões ꝑcedit bene arguis: sed in hac indulgentia ꝑcedit ꝑ remotam cõpendij vt est ꝓmissum. Sed q̃o aliqs vere penitens ⁊ cõfessus inchoauerat hmõi indulgentiã ⁊ firmiter propoꝛebat eã perficere: sed infirmitate supuenẽte mortuus est: nunquid dz hmõi indulgentia gaudere ac si eã perfecisset? Videt q⁹ nõ: q⁹ hec concessio nõ est pura sed ꝺitionalis vt superius est ꝙbatum in glo. super ver. cõfitebunt. q̃ 2ditio videt defecisse. vt arg. ff. de cõdi. demõ. l. q heredi. §. fi. Contra vñ fauoꝛe indulgentie q̃ aiam liberat a pena: sicut ſeruus cui legata est libertas si per certũ tps seruierit: libertatẽ ꝛsequitur: licet per aduersam fortunam fuerit impeditus seruire. ff. de statu lib. cũ heres. in. §. stichus. j. C. de con. insc. l. fi. Dic aut infirm⁹ venit ſsq; ad tps q⁹ peregrinari debuit: ⁊ sic videtur liberatus vt dicto. §. stichus. aut non: ⁊ tũc non est liberatus. Et est ratio: q⁹ cõcessio indulgẽtiarũ nedũ est sub cõditione (vt est dictũ) cõcepta sed in diẽ. vñ opus vtrũqꝫ subesse: q⁹ per infirmitatẽ nõ dz plus cõsequi q̃ fi in veritate dicta indulgẽtiã ꝑfecisset: vt dicta. l. cũ heres. §. feuire. ⁊. §. stichus. et eo. ti. l. si hereditas. j. rñ. ff. de ver. obũ. l. in illa stipulatione. ⁊. l. insulã. extra de elec. vj. li. cõmissa. j. rñ. Quicquid sit de iure: papa declarauit q⁹ illi qui inceperunt venire: licet non perueneꝛint morte vel alio legitimo impedimento detenti: vel si venerint nec compleuerint: habeant q̃ sic indulgentiã. Item quero cui ſufficit hoc casu cõfiteri etiaz in his ti: q⁹ longe maioꝛẽ iniunctionem simpleꝛ sacerdos potest facere q̃ sit pena contenta. Contra. dic q⁹ cõfitens eget discreto confessoꝛe ne duz tis directionem q̃ melius fiet ꝑ maioꝛem q̃ ꝑ minoꝛem. Nam sicut in foro iudiciꝫ maioꝛes cause requiruntꝫ maioꝛes iudices. extra de aie: maioꝛa peccata maioꝛes iudices requiruntꝫ: nec est verisimile q⁹ ecclesia vestra. ij. §. deniq;. C. de inoffi. testa. l. si quando. in princi. Est enim ordo ecclesiasticus iste: quia est summus sacerdos vt papa: et magnus sacerdos vt episcopus: ⁊ est sacerdos vt curatus: ⁊ isti in re mus sacerdos in omnibus magnus sacerdos ⁊ sacerdos in suis terre et alie. parrochi. c. significauit. ⁊. c. super eo. Nec ꝑsequoꝛ quid cuiqs istoꝝ competat: ⁊ de hoc no. c. super cathedram. edito post publicatione ferti libri. Nec dico confitendum discretioꝛi ex ꝓcepto seu necessitate: sed ex cõsilio seu congruitate.

Indulgẽtia plenaria an cõcedatur illi q̃ pegrinationem requisitaz mozte ꝓuenit⁹ ꝛplere non ꝑtuit.

Confessoꝛ discret⁹ est valde util.

a ¶ Plenissimã. Sed quõ ista se cõpatiunt plenã largiozem ⁊ plenissimã: Dico papã interpretatim fuisse in consistorio me presente hanc indulgentiam adeo plenã: prout clauius potestas se extẽdit: qõ intelligo prout verba patiuntur.

b ¶ Veniã. quot modis dicit venia. no. ex li. vj. de reg. iur. peccati.

c ¶ Peccator. i. penaruz pro peccatis debitaruz. vt. s. eo. c. j. rñ.

d ¶ Statuẽtes. concessit. s. c. §. pri. nũc statuit q ⁊ aqñ erũt participes hu iusmodi indulgentie.

e ¶ Cõtinuis. Ut q; succedentes. xxx. dies cõplent sine interruptione. vnde cõtinuũ est vicinum sine interpositione: quasi simul teneatur.

Interpolo gd sit.

f ¶ Interpolatis. p vnuz lab iter ⁊ polus. vnde interpolare est obscurare ⁊ interrumpere vt hic. vbi qs q; iuit prima feria: ⁊ interpolate iuit. i. interrupit: q; scda feria non iuit: sed tertia.

g ¶ Et saltẽ semel in die. hec verba papa in consistorio sic est interpretatus cum precedentib⁹ vt cõtinuatio seu interpolatio etiã ꝑsit si sit semel facta in die in vna dictarũ basilicarum. verbi gratia semel in die vado ad vtrãq; basilicã: ⁊ sic est ꝯtinuatio quo ad illã die: siue sit continuatio siue interpolatio quo ad dies ꝓcedentes: posset etiam esse interpolatio: vt semel in die vadã ad sanctũ ℙetruz dũtaxat: ⁊ alia die cõtinue seu interpolate ad sanctũ ℙaulum: dũtaxat: ⁊ tunc iste due itinerationes crũt ꝑ vna die.

h ¶ Peregrini. De quibus habetur extra de peregri. c. vno. ⁊ extra de deri. pere. per totũ.

i ¶ Forenses. i. qui venientes de foris non venerunt causa peregrinationis: videntes tũ hanc indulgentiã consequunt eandem. Quid de

Curiales cuz nõ sint peregrinãtes an possint indulgẽtias meteri.

curialibus existentib⁹ in curia papali: ℝñ. Sixtus papa illos debere facere. xxx. dies. Et ẽ ratio: qz isti nec vere peregrinãtur nec vere sunt forenses: sed vt moratori in curia accedũt vt cardinales/officiales curie/aduocati/ꝓcuratores/et in curia manentes qui terminũ sui recessus ignorant cũ legez pape imponere nequeant vt cause eorum finem accipiant. ex de appel. ex insinuatione.

k ¶ Simili. s. die⁹ ꝯtinuis seu interpolatis et saltem semel in die vnde sillis modus ꝑsit vtrobiqz: licz termin⁹ ex vna parte sit recisus.

Indulgentia an possit obtineri maior p vnũ q̃ per alium.

l ¶ Cõsequi. s. als assequẽ. Sz quomodo hoc potest esse cũ isti habeãt plenissimã indulgentiaz. s. eo. §. vt autẽ. in fi. cũ superlativ⁹ dicat qualitatem intensam in termino: vltra quẽ non contingit progredi: ⁊ comparatiuus eandẽ qualitatẽ dicat extensam tamẽ citra terminũ: et positiuus eandẽ significat absolute? Sol. ingredi anlã glorie recipit plus et minus. Nã si quis est in gra per verã cõfessionẽ et verã penitentiam et est sine obligatione ad penã: per hanc indulgentiã eo sic mortuo statim euolat: et sic habet statim plenissimam indulgentiã quantũ ad ingressum domus celestis: verũ si ille idez cũ predictis se ornasset credo deuotius ⁊ efficacius tunc ingrederet domũ regni celestis melius intensiue: qz vt habetur in Joan. In domo patris mei mansiones multe sunt: vnde dicit prosa. illic patres dispositi pro dignitate meriti. vn de dic q; consequi efficacius põt referri ad fructũ quẽ quis ex ingulgẽtia cõsequitur: sic videlicet q; maioris pene remissionem obtineat. Et sic verba predicta nõ possunt habere veritatem: quia suplatiuus gradus qui ꝑ superabundantiã õr: oĩm graduũ cõsummationẽ includit.

Jtẽ ista indulgentia p quã fit totalis culpe remissio ⁊ toti⁹ pene: in q̃dã priuatione seu negatione ꝓsistit: in priuatione aũt negatione non inuenitur magis ⁊ minus. Unde qz ingredi in regnũ celoz inquãtum includit adeptionẽ glie est quid positiuum: ⁊ in quo inuenitur magis ⁊ min⁹: potest dici q; aliquis efficaci⁹ ⁊ perfecti⁹ potest ingredi regnũ celoz. Jtẽ hoc aduerbũ efficaci⁹ põt referri ad medium per qõ aliqs meret illud ꝑpter qõ hmõi indulgentiã ꝓsequat qõ est opus operatum et deuotio operantis: sic videlicet intelligendo q; agens ad hoc q; indulgentie fructum determinatum inde cõsequatur efficacius agit ad hoc q; illum valeat obtinere: qz si ageret pauciora opera: ⁊ cum minori deuotione nihilomin⁹ verum fructum indulgentie cõsequeretur. Cum autẽ plura opera ⁊ ex maiori deuotione facta quantum est de se sint efficaciora ad aliquid promerendum: quanto aliquis deuotius ⁊ frequẽtius agit opus dicte peregrinationis: tãto efficacius fructũ dicte peregrinationis consequitur.

m ¶ Ac ẽre confirmationis. ap. to. s. eo. §. nos igitur,

n ¶ Concessionis. s. eo. §. vt autem,

plenã ⁊ largiozẽ imo plenissimã oĩm suoz ꝓcedem⁹ ⁊ cõcedimus veniã⁹ pctoz. ¶ Statuẽtes / vt qui voluerit hmõi idulgẽtie a nobis ꝓcesse fieri participes: si fuerit romani: ad minus. xxx. dieb⁹ ꝛti nus seu interpolatis: ⁊ saltẽ semel in die. Si vo peregrini fuerint aut forenses sili modo dieb⁹ xv. ad basilicas cas dez accedant. Unusqsqz tñ plus merebit ⁊ idulgentiã efficaci⁹ ꝓsequtur qui basilicas ipas apli⁹ ⁊ deuoti⁹ frequẽtabit. ¶ Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nr̃e ꝓfirmatiõis approbatiõis / inouatõis / ꝓcessionis ⁊ ꝓstõnis infringere etc. Datũ rome apd scti petrũ. viij. kal. martij põtificat⁹ nri anno sexto.

o ¶ Constitutionis. s. eo. §. statuentes.

p ¶ Infringere. Vel ei ausu temerario ire. Et hoc anno millesimo. ccc qui incipit a natiuitate dñi sm vsum ecclie romane papa fecit indulgẽtiam plenaz ter in anno. ꝑmo die ianuis sancta bis q; ꝓncipali⁹ venerãt ꝑpter hanc indulgentiã etiã si nõ fuissent ad basilicas dictoz aplorum nisi semel. Et die dedicationis basilicarũ dictoruz aplorum que est die octaua post festũ beati martini hiemal. Et die natiuitatis sequentis. Jo. mo. cardinalis. Additio. Adde q̃dã notanda in sili indulgentia plenaria cõcessa crucẽ assumẽtib⁹ ℨ infideles: examinata per Jo. and. in nouella. in. c. ad liberandã. de iudeis. Adde etiam quedam pulchra decisa ad ꝓpositũ p Hostiẽ. in summa de remissionibus post titulũ de penitentijs. in. §. quib⁹. ꝑsint. ⁊ in. §. ad qd valẽt. ⁊ inquãtũ: ⁊ aliqs. §. seq. Adde etiã nõnulla pulchra in sili p Car. flo. in clemẽ. si dñm. de re liquijs ⁊ vene. sanctorum. in fi. Et an vba tertia vel quarta pars pniẽ q̃ ponũtur in clemẽ. ij. de pe. ⁊ remi. ponantur exẽplificative tm̃. vide oldra. in cõsilio. x. qõ incipit: factũ tale est dñs clemens etc. in vltimo titulo dicti concilij. Et adde q; dñs clemẽs. vj. de anno. M. ccc. l. reduxit iubileũ ad annũ cnquasimũ in perpetuũ p bullã suã ⁊ decretalem que incipit vnigenitus dei filius etc. Et addidit tertiã ecclsiam visitandaz: videlicet sancti Joannis lateranẽsis: vbi etiam inter alia declarauit q; accedentes ad indulgentiam huiusmodi post iter arreptum impediti legitime quo minus ad vrbẽ illo anno valeant puenire: aut in via vel dierũ ꝑtarato numero non cõpleto in vrbe decesserint: eandem indulgentiã cõsequanr̃: ⁊ insup nihilomin⁹ oẽs ⁊ singulas indulgentias taz per eum q̃ ꝑ pdecessores suos ro. pon. tã ꝑfatis tribus ecclijs q̃ alijs de dicta vrbe cõcessas confirmauit ⁊ innouauit ponti. sui anno primo in auinion. Quõ deinde martinus quintus magis abbreuiauerit. Et paulus scõs etiã redurit ad vicesimũquintum. Et deinde Sixtus q̃rtus cõfirmauit cũ reuocatione oĩm aliarũ plenariaz idulgẽtiaz: ⁊ plura alia examinaui sup glosijs q̃s feci ad dictã decre. vnigenit⁹. ſ. clemẽtis. vj. Et ibi poteris videre. vide etiã aliã ꝑ Ja. de zochis in repetitione capli oĩs vtriusqz sex⁹. de pe. ⁊ remi. in vltima parte. j. Jo. fran.

Ale. vj. archiepo terracoñ. ciusqz suffraganeis.

¶ Annus iubile⁹ siue plenaria remissio q̃ olim dabat quolibet cẽtesimo anno oĩb⁹ vere penitẽtib⁹ ⁊ cõfessis visitãtib⁹ basilicas btoz petri ⁊ ℙauli ꝑ istã extraua. ad annũ quinquagesimum reducitur. Capitulum. ij.

Redẽptisumus nõ sanguine bircoum aut vitulo rũ: sed agni imaculati. Sanguis gutta sufficit ad redẽptionez gñis humani.

Vigenit⁹ dei filij⁹ de sinu ꝑris i vterũ dignat⁹ est descẽdere mr̃is: i q̃ ⁊ ex qua nr̃e mortalitatis substãtiã diuinitati sue: i suppositi vnitate ineffabili vnione ꝛiũxit: id qõ fuit ꝓmanẽs: ⁊ qõ nõ erat assumẽs: vt haberet vñ hoiez lapsuz redimeret ⁊ ꝑ eo satisfaceret deo ꝑi. Ubi esse venit plenitudo tpis: misit de⁹ filiũ suũ fctũ sub lege: natũ ex mliere: vt eos q; sub lege erãt redimeret ⁊ adoptionẽ reciret filiorũ. Jpe nãqz fact⁹ nobis a deo sapiẽtia / iustitia / sctifi catio / ⁊ redẽptio: nõ ꝑ sanguinẽ hvzcoz aut vitulor: sz ꝑ ꝓpriũ sanguinẽ introiuit semel i sctã: eterna redẽptione iuẽta: nõ eĩ⁹ corruptibilib⁹ auro ⁊ argẽto: sz suiipi⁹ agni icõraminati ⁊ imaculati ꝑcioso sanguie nos redemit q̃ẽ in ara crucis inocẽs imolat⁹ nõ gutta sanguis modicã: q̃ tñ ꝓp vnionẽ ad vbũ ꝑ redẽptiõe toti⁹ bũa ni generis sufficisset: sed copioseuelut quoddã ꝓfluuiũ noscit effudisse: ita vt a plãta pedis vsqz ad vticẽ capit⁹ nulla sanitas ueniret i ipo. Quãtũ ergo exinde vt nec supuacua inanis: aut supflua tãte effusiõis missatio rederet: thesaurũ militãti ecclie acqsiuit: volẽs suis thesaurizare filijs pi⁹ ꝑ: vt sic fit ifinit⁹ thesaur⁹ hoĩb⁹ q̃ q vsi sunt: dei amicitie participes sunt effecti. Que qdez thesaurũ nõ in sudario repositũ: nõ in agro absc̃ditũ sz ꝑ beatũ ℙetrũ celi clauigerũ ciusqz successores suos in terris vicarios cõmisit fidelib⁹ salubriter dispẽsandũ remissiõe pene tpalis ꝑ pctis debite tã gñaliter q̃z specialiter (put cũ deo expedire cognoscerẽt) ve penitẽtib⁹ ⁊ ꝓfessis misericorditer applicãdũ. Ad cuiusqdẽ thesauri cumulũ btẽ dei genitricis oĩm electoz a ꝓio iustoqz ad vltimũ merita admiculũ ꝑstare noscunt: de cui⁹ ꝛsũptiõe seu minutiõe nõ est aliquatenꝰ formidãdũ: tã ꝑpẽ infinita xpi (vt ꝑdictũ ẽ) merita: q̃z ꝑ eo q; q̃to plures ex ei⁹ applicatione trahunt ad iustitiã: tãto magis accrescit ipoz cumul⁹ meritorũ. Dõ fe. re. boni. papa accrescit ipoz cumul⁹ meritorũ. Dõ fe. re. boni. papa vij. ꝑde. n. pie (sicut idubie credim⁹) ꝓsideras: ⁊ attẽta

Petrus ianctus de clauiger.

Thesaur⁹ ecclesie ex fctoz. merits adunat: nec cõsumi põt.

meditatione

Petri et pauli laudes.

meditatione reuoluẽs q̃tũ apud hoies gliosi ꝓncipes terre ℙe. ⁊ ℙau. ꝑ q̃s euãgeliũ xpi rome resplenduit: et per quos eccl̃ia religiõis sũpsit exordiũ: q facti xpiani pp̃i ꝑ euãgeliũ genitores: gregis dñici pastores: fidei lucerne: eccl̃arũ colũne: prẽ ceteris aplis peculiari q̃dã ꝓrogatiua i ipo saluatore fidei vtute ꝓcellũt. Quo rũ vni. s. aplorum ꝓncipi sicut bono dispẽsatori claues regni celoz cõmisit. Alteri tãq; idoneo doctori magistro riũ eccl̃iastice eruditiõis iniũxit. Jn spãli veneratõe hũ debeant: ⁊ debita honorificentia venerari: ꝑ ipoz mẽmoria recolẽda crebri⁹: ⁊ reuerẽtia a cũctis xpi fidelibus eis deuoti⁹ adhibẽda: ipozq; ꝓcinio fauorabili⁹ aspirãte q̃dẽ ico sumptibilẽ thesaurũ hmõi ꝑ excitãda ⁊ remunerãda deuotiõe fideliũ voluit apire: decernens de frũ suoz ꝛcilio vt oẽs q i ãno a natiuitate dñi. M. ccc. ⁊ q̃libet anno cẽtesimo extũc secuturo ad dictoz aplorum basilicas devrbe accederẽt reuerẽr: ipasq; si romani ad min⁹. xxx. si vo pegrini aut forenses fuerit. xv. dieb⁹ cõtinuis vl interpolat saltẽ semel i die: oũ tñ ve penitẽtes et ꝓfessi existerẽt plonal⁹ visitarẽt: suoz oĩm obtinerẽt plenissimã veniã pctoz. ¶ Nos aũt attẽdẽtes q; ãn⁹ qnq̃genesim⁹ in lege mosayca (quã nõ venit dñs solue: sz spũal⁹ adiplere) iubile⁹ remissiões ⁊ gaudiũ sacerq; diez nũer⁹ q̃ lege fit remissio cẽlebat: q; q̃z ipe qnq̃genari⁹ nũer⁹ in testamẽt veteri qdẽ ex legis datiõe: nouo ex visibili spũ sancti in discipulos missiõe: ꝑ que daf pctoz remissio: singularit⁹ honorat. Sq̃z huic plura ⁊ grãdia diuinarũ adaptant mysteria scripturaz: ⁊ clamorẽ peculiaris pp̃li nr̃i romani: videlz ℟ humilr supplicãt: ac nos ad istar moysi ⁊ aarõ ꝑ ꝓpios ⁊ solẽnes nũcios ad ℟ destinatos specialr ozãtis ꝑ toto xpiano pplo: ⁊ dicẽtis dñe aperi eis thesaur⁹ tuũ fontẽ aq̃ viue: desiderãtes benigni⁹ exaudire: nõ qdẽ vt sicut illi⁹ israelitici pp̃li idurati cesset murmuratio: sz vt isti⁹ ꝑdilecti pp̃li ⁊ cũctoz fideliũ augeat deuotio / fides splendeat / spes vigeat / charitas ve hemẽti⁹ incalescat. Volẽtes q̃z plurimos hmõi indulgẽtie fozepticipes cũ pauci multoz respectu ꝓpter vite hoĩm brevitatẽ valeãt ad annũ cẽtesimũ puenire. de. f. no. cõ. ꝑdictã ꝛcessionẽ idulgẽtie ex sup̃dictis ⁊ aliqs iustis causis ad annũ qnq̃genesimũ ouxim⁹ reducẽdã. Statueñ. de. f. cõ. ꝑdictoz ⁊ aplice plenitudie ptãtis vt vniuersi fideles q̃ve penitẽtes ⁊ cõfessi i anno a natiuitate eiusdẽ. M. ccc. qnq̃genesimo. prime futuro ⁊ deinceps ꝓpetuis futuris tpib⁹ de qnq̃gita i qnq̃gita ãnis ꝑdictas cozũdẽ pe. ⁊ pau. aplorz basilicas ⁊ laterañ. ecclias quã inclyte recordatiõis cõstãtin⁹ post q̃ ꝑ btñ Siluestrũ (sicut p eosdẽ aplos deo reuelãte cognouit) renat⁹ fõte baptismatis fuerat ⁊ a ꝓtagio lepre mũdatus: i honorẽ saluatoris ꝛstruxisse: quãqz idẽ beat⁹ Siluester nouo sctificatiõis ⁊ chrismatiõis gñe dedicasse legit: ⁊ i cui⁹ eccl̃e parietib⁹ ꝑfati saluatoris imago depicta ꝑmũ toti pplo romano visibilr appuit deuoti⁹ venerãda: quã ex his ⁊ aliqs certis ⁊ rõnabilib⁹ causis vt ipa eccl̃ia pariter indulgẽtie ꝑdicte ꝑuilegio decorẽt: ⁊ deuotus ab eodẽ saluatore q; in ꝑfatis aplis mirabilis ꝑdicat cozũ meritis ⁊ ꝑcib⁹ indulgẽtie mereat ꝑcipe largitate in b̃ censuim⁹ venerãdã: causa deuotionis mõ ꝑdicto visitare rit: plenissimã oĩm pctoz suoz veniã ꝓsequant: ita videlicet vt qcũq; voluerit idulgẽtiã hmõi assequi. Si romani ad min⁹. xxx. Si vo peregrini aut forenses mõ sili xv. dieb⁹ ad ꝑdictas basilicas ⁊ eccl̃iaz accedẽ teneant. Adijcientes vt hi etiã q. ꝑ ea ꝓsequẽda ad easdẽ basilicas ⁊ eccl̃iaz accedẽt post iter arreptũ impediti legitime q̃ ꝑtarato nũero nõ cõpleto i dicta vrbe decesserit ve penitẽtes (vt ꝑmittit) ⁊ ꝓfessi eãdẽ idulgẽtiã cõsequant. Oẽs nihilomin⁹ ⁊ singulas idulgẽtias ꝑ nos vl ꝑdecessores nr̃os roma. põ. tã ꝓnoatis q̃z aliqs basilicis ⁊ eccl̃isjs de dicta vrbe ꝛcessas ratas ⁊ gratas habẽtes: ip-

Vita hoĩs est breuis.

Cõstãtin⁹ ꝑ beatũ sil uestrũ baptizat⁹ eccl̃esia laterañ. construxit.

Annus qnq̃gesim⁹ in lege veteri erat iubileus.

Venie facilitas incentiuum tribuit delinquendi. c. vt clerico rum. extra de vi. ⁊ bone. cleri.

Casus papales.

sas auctoritate aplica confirmamus ⁊ approbamus: ac etiã innouam⁹ ꝑ nr̃tis scripti ꝓcinio cõmunimus. ¶ Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nr̃e reductiõis constitutionis ⁊c. Si quis aũt ℔ attentare ꝓsumpserit / indignationẽ oĩpotentis dei ⁊ dictorum pc. ⁊ pau. apostolorum se se nouerit incursurum. Da. Auinio. vj. kal. februarij. põ. n. anno primo. Quocirca fraternitati vr̃e ꝑ Apo. scripta mãdamus quatenus singli vestrũ in singulis vestris ciuitatibus ⁊ dyocesibus predictas nr̃as lras subditis vobis clero ⁊ pplo publicet: ⁊ itelligibiliter exponat: vt annuẽte dño ad ꝑmerãdã hmõi indulgẽtiã se disponãt. Ceterũ qz põtes lr̃e negrẽt: fortitã ꝓpter viarũ discrimina vl alia legitima ipedimẽta singlis vr̃m cõmode põtari: volumus q; ꝑ te frater Archiepe dictaz lr̃az trãssumptũ manu publica scriptuz tuoq; munito sigillo vobis fratres suffraganei trãsmittatur. Cui velut originali⁹ lr̃is adhiberi volum⁹ plenã fidẽ. Datũ ⁊c. Paulus venctus papa secundus.

¶ Constitutio casus pape reseruatos cõprehendens certis ex causis ℔ ponit. A quibus nullus põt absoluere sine speciali licẽtia sedis apostolice. Capitulum. iij.

Et si dñici gregis salutis semp itẽti singlis cuz bũlitate posserib⁹ ea benigne ꝓcedere studeamus: ꝑ que (pctoz̃ mole deposita) salus ipsa succedat: ⁊ ab hostis bũani generis seruitute creptas aias lucri faciam⁹ Altissimo: qui nobis eas sua bonitate commisit: id tñ ꝓpensiori studio ꝓcauendum esse censemus: ne (cuiusuis indulgentie) remissionis (vel facultatis obtẽtu) xpi fideles proclniores ad illicita in posterum committenda reddãtur: aut venie facilitas eis peccandi tribuat incentiuum. ¶ Nos itaqz consideratione habita olim emanauit a nobis ꝓstitutio tenoris subsequentis videlicet. Sanctissim⁹ in xpo pater: ⁊ dñs noster: dominus paulus diuina ꝓuidẽtia papa scõs q; pridẽ sup plenarijs remissiõibus q̃semel in vita ⁊ semel in mort̃ articulo ꝓcedũtur: formã ⁊ normã instituit: ne passim sine exceptione quorũcũq; criminũ ꝑclniores redderent hoies ad peccãdũ: ꝑ regulã i cancellaria aplica publicatã statuit ⁊ ordinauit: q; in quibuscũq; cõcessionib⁹ ⁊ facultatib⁹ absoluẽdi: casus infrascripti tanq̃ spãles sede aplice reseruati semp intelligerent excepti. Videlicz offense eccl̃iastice libertatis. Aliolatiõis iterdicti ab eadẽ sede ipositi. Crimiñ hereſis. Cõspiratiõis i ꝑsonã aut statutũ romani põtificis: seu cuiusuis offense inobediẽtie seu rebelliõis eiusdẽ põtificis vel sedis aplice. ¶ Prelybytericidij: Offense ꝑsonal⁹ i cp̃m seu aliũ ꝑlatũ. Jnuasiõis. Depredatiõis. Occupationis: aut deuastatiõis terrarũ romane eccl̃ie mediate vel imediate subiectarũ. Ac etiã iuasiõis romipetaz seu q̃rũcũq; alioz ad romanã curiã venientiũ. ¶ Prohibitiõis / deuolutiõis causarũ ad dictã curiã. Delatiõis armoz ⁊ alioz ꝓhibitoz ad ptes ifidelium. Jmpositiõis nouoz onerũ realiũ vel ꝑsonaliũ eccl̃ijs vel eccl̃iasticis personis. Symonie sup ordinib⁹ vel bñficijs assequendis in eadẽ curia vl extra ꝛtracte. Et gñaliter in casib⁹ cõtẽtis in bulla: q̃ ꝛsueuit in die cene dñi ꝑ ꝓdecessores suos romanos pontifices publicari. ¶ Cõsideraz q; plenitia tã pñtib⁹ q̃z absentib⁹: etiã oraculo viue vocis ꝛcedere ne ꝓtextu ꝛcessiõis hmõi vel penitẽtes vel ꝓfessi sue intẽtiõis fuisse / et esse p qualscũq; ꝛcessiões ⁊ facultates faciẽdas: nemini liceat irretitos dictis casib⁹ absoluẽ ꝑdicta quo ad casus exceptos hmõi nulli penit⁹ suffragari. Ut aũt ipa cõstitutio (cq̃ dudũ. s. qnto kal. aprilis. anni ab incarnatione dñi nr̃i Jesu xpi millesimi q̃dringentesimi sexagesimi sexti: põtificatus nr̃i anno sexto pu-

blicata fuit)eisdem xpi fidelib⁹ pleniꝰ innotescat: nul lusq; illius ignorantiam pretendere valeat in futurꝰ pñtibus inseri fecimus vt ad maiorem oĩm perueniat notionem. ¶Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginꝰ nostrorum statuti ordinationis ⁊ decreti infrigere vel ei ausu temerario contraire. Si quis aũt hoc attẽtare psumpserit:indignationẽ oipotentis dei: ⁊ bt̃oꝝ petri ⁊ pauli apl̃oꝝ ei⁹ se nouerit incursurũ. Datuꝰ rome apũ sctũ petrũ anno icarnatiõis dñice. CC. ccclxviij. quinto nonas Martij:pon.no.Anno.v. Sixtus. iiij.

¶Bulla ꝯfirmatiõis anni iubilei publicata apũ sctũ petrũ i die natiuitatis dñi in qua ⁊tinet q⁹ annꝰ iubileꝰ est ad breuẽ⁹ tps reduct⁹ q̃ olim eẽt: qñ vigesimoqnto quoq; anno cunctis fidelibus basilicas vbis romane hic expressas visitãtib⁹ illis indulgẽtie ꝛcedent. Et illo durãte alie indulgẽtie vbiq; cessent. Caplm.iiij.

Pastoꝛ bonꝰ oues ꝑseruat a feraꝝ incursibus.

Nam admodum oportet vigilisq; pastoris solertia oues sue custodie deputatas curat a feraꝝ psseruare incursib⁹:⁊ ad statũ ꝑsperũ fetu mꝝtiplicato ꝓducẽ. Ita q̃z et nos(q⁹ⁿ) diligentiõe supna vniuersi gregis dñici solicitudo ꝛmissa est)⁊ supmis desideramꝰ affectib⁹: ⁊ studijs nitimur ideffessis: cũctos xpi fideles q̃s a iustitie semita hostis hũani generis dyabolica fraude auertit(deposita pctõrũ sarcina)suo reconciliare auctori:vt eterne felicitatis ꝑmijs nr̃i redẽptoꝛijs inestimabili charitate media potiant: fiatq; nr̃e opationis misterio vtilitate publica suadẽte:ẽt ꝑ gr̃az susceptionẽ qõ eoꝝ saluti ꝓueniat:atq; nr̃a ⁊ ꝑdecessoꝝ nr̃oꝝ ordiatiõi salubres debitis effectib⁹ mãcipent. ¶Olim siqdẽ felicis recordatiõis ꝑpaul⁹ papa scõs ꝑdecessoꝛ iñr̃ rõnabilib⁹ causis tũc expẽsis induct⁹ de venerabilꝫ fr̃ũ nr̃oꝝ tũc suoꝝ de quoꝝ nũero tunc eram⁹ ꝛsilio:annũ iubileũ ad breuiꝰ tps ꝓuida moderatiõe reducẽs:illũ ad annũ vigesimũ quintũ aplica aucte restrixit;ac voluit statuit ⁊ decreuit ex causis ꝑdictis:q; singlis .xxv. ãnis iubileꝫ annꝰ ꝓdictus celebrari debeꝛet:q; q̃z ãno dñi. CC. ccclxxiiij. ꝓme futuro: videlz a vigilia natiuitatis dñi nr̃i Jesu xpi idẽ ãnꝰ iubileꝫ incipet:⁊ vt sequ̇ finiret:ac vniuersi ⁊ singli vtriusq; sexꝰ fideles q btõꝝ apl̃oꝝ petri ⁊ pauli basilicas:lateranẽsis q̃s ⁊ sctẽ marie maioris almevrbis ecclias statuꝫ diebꝰ devote visitarẽt:oẽs ⁊ singlas idulgẽtias ⁊ pctõrũ remissiões ꝓcũrent:q̃s idẽ põtifex suiq; ꝑdecessoꝛes ãno iubileo hmõi basilicas ⁊ ecclias ꝑdictas visitãtib⁹ devote ꝛcesserãt ꝑ q̃sdã ꝓmo:⁊ decide nos q(dicto ꝑdecessoꝛe sic dño placuit)ublato ẽ medio)suum⁹ diuia dispnẽte clemẽtia ad apicẽ sũmi apl̃at⁹ assumpti:⁊ ꝑ alias nr̃as l̃ras ciusdẽ pauli ꝑdecessoꝛis ordiationẽ volũtatẽ ⁊ statutũ:ac oĩa ⁊ singula in eisdẽ suis l̃ris ꝓtẽta de fratrũ cozũdẽ ꝛsilio approbantes. Si l̃r statuim⁹ ⁊ ordiamus q⁹ ar⁹ iubileꝰ ꝑdict⁹ cũ eisdẽ indulgẽtijs ⁊ remissiõib⁹ plenarijs pctõꝝ ãno ꝓxie futuro a vigilia natiuitatis ciusdẽ icipe:⁊ vt sequ̇ ⁊tinuari deberet,put in singlis l̃ris ꝑdictis(quaꝝ tenoꝛes pñtib⁹ haberi volum⁹ ꝑ ex̃pssis)plenꝰ ⁊tinet. Verũ q; postmodũ tã nos q̃s idez Paulus predecessoꝛ nr̃ oũ in humanis ageret aiaꝝ saluti fidelũ intẽti multoꝝ ꝓncipũ ⁊ aliorꝝ xpi fideliũ ac deuotaꝝ ꝑsonarũ pulsati ꝑcib⁹: diuersas indulgẽtias ⁊ pctõꝝ remissiões plenarias nõnullis ecclijs monasterijs ⁊ pijs locis duxim⁹ ꝛcedẽdas:ꝑpter q̃s pplꝰ forsan cõcursus ad basilicas ⁊ ecclias aũdictas retardari: aut ipsi⁹ ãni iubilei celebritas minui:vel ĩtermitti posset cũ aiaꝝ nõ modico detrimẽto. Nos q̃ vniuersoꝝ credẽtiũ pfectib⁹ ⁊ saluti ꝑspicere ex debito misterij pastoralis astrigimur(ne ꝑpt̃ aliaꝝ idulgẽtiarũ hactenꝰ a nobis seu eodẽ paulo vel alijs ꝑdecessoꝛib⁹ nr̃is ꝛcessarũ hmõi effusionẽ:hoc sctũ opus ac remissiõis ⁊ gr̃e annꝰ iubileus intermittat:aut fideles ipi a tãto munẽ reddãtur exptes)remedijs opportunis,quidẽ volẽtes:

Papa, cũctoꝛ credẽtiuꝫ saluti prosp̃icere astringit.

oẽs ⁊ singulas plenarias etiã ad instar iubilei: ac etiaꝫ cõmutãdi vota:aut sup eis ⁊ male ablatis incertis aut per vsurariã prauitatẽ vel alium illicitum modum extorꝛtis:dispensandi ⁊ cõponẽdi : aut illa sub certis mõ ⁊ forma remittendi:⁊ deputandi confessoꝛes cum ptãte absoluendi:etiam in casib⁹ sedi aplice reseruatis/facultates/concessiones/⁊ indulta a nobis ⁊ eadez sede vel illius auctẽ quibuscunq; ecclesijs monasterijs/ hospitalibus/⁊ pijs locis vniuersitatibus fraternitatib⁹ quibuslibet:tã in perpetuum q̃z ad certum tps: in vita seu i mortis articulo:q̃uis mõ aut q̃uis cã quõlibet cõcessas ⁊ concessa ⁊ in posterũ forsitã cõcedẽdas vel ꝛcedẽda auctẽ aplica tenoꝛe pñtiũ de aplice ptãtis plenitudine:vsq; ad nr̃m ⁊ ciusdẽ sedis bñplacitũ suspẽdimus: illasq; durãte bñplacito nr̃o ⁊ sedis ꝑdicte suspẽsas eẽ volum⁹:nec interim alicui suffragari:idulgẽtijs tũ basilicarũ ⁊ ecclias dictez̃bis in suo plenario roboꝛe durãtib⁹. Districti⁹ ihibẽtes alias idulgẽtias ꝓter istas oũtaxat)in locis publicis vel priuatis ꝑdicari aut nũciari:carũq; ꝓtextu a q̃storib⁹ aliqd exigi quoquomõ.

¶Quinimo q̃storꝛes ⁊ ꝑdicatoꝛes quoscũq; per locoꝝ ordinarios a ꝑdicationib⁹ ⁊ q̃stis hmõi faciẽdis volumus ⁊ mãdam⁹ pñtiũ auctẽ arceri sub cẽsuris ⁊ penis ecclasticis de qb⁹ visum fuerit opportunũ. ¶Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hanc paginã nostroꝝ suspẽsionis: inhibitiõis:mãdati ⁊ volũtatis infringere: vel ei ausu temerario ꝛire:si qs aũt hoc attentare psumpserit:indignationẽ oipotẽtis dei ac beatoꝝ petri ⁊ pauli apl̃oꝝ ciusse nouerit incursurũ. Datum Tybure anno incarnatiõis dñice. CC. ccclxxiij. quarto kal̃. septẽbris põtificatus nostri anno tertio. Idem.

Sixtus tẽpoze suo multis multas concesserat idulgẽtias:quas certis ex causis hic reuocat. Capitulũ.v.

Wũliter poscẽtib⁹ mos gerẽdus est. Alie suꝛt a deo pape cõmisse.

Si oĩci gregis salus tamẽ intẽti singlis cuz humilitate poscẽtib⁹ ea benigne cõcedere studeam⁹:ꝑ q̃(pctoꝝ mole depositaſal⁹ ipa succedat:⁊ hostis humani gñis seruitute ereptas aias lucrifaciamus altissimo:g nobis eas sua bonitate cõmisit:id tñ, ppẽsioꝛi studio ꝓcauẽdũ eẽ cẽsem⁹:ne cuiusuis idulgẽtie/remissiõis/vel facultatis obtẽtu: xpi fideles ꝓcliuioꝛes ad illicita in posterũ cõmittẽda reddant:aut facilitas venie eis peccãdi tribuat in centiuũ. Cũ itaq; (sicut multoꝝ fidedignoꝝ testimonio accepimus)ob multitudinem facultatũ p nos:vel auctẽ nr̃a cõcessaꝝ:tã vbo q̃z in scriptis cõfectis exide l̃ris vl̃ nõ prelatis ⁊ ꝑsonis ecclasticis:etiã religiosis et secularibus vtriusq; sexꝰ capitulis/collegijs/cõuẽtib⁹/hospitalib⁹/cõfraternarijs/⁊ vniuersitatibus/tã in gñe q̃s i specie:sub electiõe vel deputatiõe ꝛfessoꝛũ:q eligẽtes cosdẽ:vel,p indulgẽtijs p nos cõcessis consequẽdis:ad ecclias ⁊ alia pia loca cõfluẽtes:seu ad aliqua pia opa man⁹ porrigẽtes adiutrices: earũdẽq; ꝛfraternariaz cõfratres ⁊ soꝛores:ac in hospitalib⁹ ꝑdictis decedentes:seu deseruiẽtes:aut eis pie aliqd reliquẽtes:vl̃ aliq; alia meritoꝛ ministeria exhibentes:⁊ i ordinib⁹ ꝑfrẽtes coꝝ ꝛfessiõe diligẽter audita:i singlis etiã sedi apl̃i ce reseruatis casib⁹ semel in vita:⁊ in alijs totiẽs quotiens:ac in morte plenarie vel alꝫ etiã ad effectuz cõsequendi quasc̃q; indulgẽtias plenarias : vel nõ plenarias:absoluere ⁊ pniam salutarem eis iniũgere: emissaquoq; vota p illos quecũq;:i alia pietatis opa cõmutare libere ⁊ licite valeant:fideles ꝑfati ad peccandũ/ ⁊ ad alia illicita cõmittendũ nõnũq̃ ꝓcliuioꝛes existãt in nõ paruũ periculũ salutis aiarum suarum. Nos q deo propitio ciusdẽ gregis dñici meritis licet in sufficiẽtib⁹)cãm gerim⁹:⁊ illum spũalis thesauri elargitione cupim⁹ ipsi deo reddere acceptabilẽ:ne exide clamiũ auctoritas deducatur in contẽptũ: ipsiq; ad peccandũ ꝓcliuioꝛes(vt diximꝰ)liberius ꝓlabant. Ex premissis

Bregz̃ do minici cau sam gerit papa.

et alijs

Indulgẽtie vario modo ꝛceduntur.

⁊ alijs rõnabilib⁹ causis aĩm nr̃m mouẽtib⁹ motu ꝓprio(nõ ad alicui⁹ nobis sup B oblate petitiõis istãtia: sz̃ de nr̃a mera volũtate ⁊ deliberatiõe)aucte aplica te noze pñtiũ statuim⁹ ⁊ ordiam⁹ q⁹ decetero ꝓtextu facultatũ hmõi ꝛcessaꝝ a nobis:vl̃ auctẽ nr̃a:⁊ q̃s ꝛcedi quõlibet ꝓtigeri posteꝛ vbo/l̃ris/aut q̃uis alia scꝑtura:ẽt cũ clausula q⁹ sola signatura sufficiat etiã in fauoꝛẽ fidei ⁊ cruciate:null⁹ ꝛfessoꝛ eozũdẽ quẽpiã cuiusuis status grad⁹ ordis vel ꝺditiõis existat: ⁊ q̃cũq; ecclasticа ẽt ꝑali vel maioꝛi aut mũdana:ẽt regali ⁊ maioꝛi dignitate ꝑfulgeat:q offense ecclasticе libertatis violatiõis/ interdicti ab eadẽ sede iposit̃i/seu hereſis/postq̃z fuerit de ea sniał̃ cõdẽnati/delati/seu publice diffamati/ cõspiratiõis i ꝑsonã aut statũ ro.põ. seu cuiusuis offense: iobedietie aut rebelliõis ciusdẽ põ. vl̃ dicte sedis: mutilatiõis mẽbroꝛ vel occisiõis cuiuscũq; i sacris ordibus ꝓstituti:offense ꝑsonalis i eꝑm seu aliũ ꝑlatũ/ inasiõis/ depdatiõis/occupationis/aut deuastatiõis terraꝝ romane ecclie:mediate vel imediate subiectaꝝ: ac etiã in uasiõis romipetaꝝ:seu q̃rũcũq; alioꝝ ad romanã curiã veniẽtiũ: phibitiõis deuolutionũ cãrũ ad dictã curiã: declatiõis armoꝝ ⁊ alioꝝ phibitoꝝ ad ptes ifideliũ:ipo fitiõis nouoꝝ oncrũ realiũ vl̃ ꝑsonaliũ ecclijs vl̃ ecclasticis ꝑsonis:symonie sup ordinib⁹ vel bñficijs ꝓsequẽdis in dicta curia vl̃ eẽ eã ꝛcte:criminũ quõlibet re⁹ foꝛret. Et q̃natr⁹ i casib⁹ ꝓtẽtis i l̃ris q ꝓsecuerũt i die cene dñi publicari:ꝓtextu hmõi facultatũ absoluere ⁊ p eos emissa pegrinatiõis vltramarine:⁊ visitatiõis liminũ apl̃oꝝ ꝑtri ⁊ ꝑauli:i ꝓpostella:⁊ castitat⁹ ac religionis vota. Nisi ex spãli licẽtia ⁊ certa scia nr̃a: de qua demũ ꝛstare censeat:cũ in signatura nr̃a de sup manu nr̃a scriptũ: aut in l̃ris nr̃is exꝑssum fuerit nos ex certa scia ⁊ de spãli gr̃a id ꝛcedere cũ derogatione ꝑsentis ꝓstitutiõis illis de vbo ad vbũ iserto tenoꝛe: non aũt p clausulas id ipoꝛtates: vel in articulo moꝛtis ꝓstitutũ: ⁊ tũc in casib⁹ (in qb⁹ satisfactio fuerit ipẽdẽda)facta satisfactione: vel idonee ꝑstita cautiõe cõmutare ꝑsumãt. Et si aliq ꝛfessoꝛ ꝓdictoꝛ ꝺ ꝑsentẽ ꝓstõnem quẽq; absolueꝛe aut excepta vota ꝑdicta cõmutare attetauerit:absolutio ⁊ cõmutatio hmõi nulli⁹ fit roboris vel momẽti. Et ꝺ faciẽtes eoipso excõicatiõis sniam incurrãt:a qua (nisi i moꝛtis articulo ꝓstituti)ab aliq; q̃z a romano põtifice absolui nõ possint. Nõ obstantib⁹ l̃ris ⁊ ꝓstõnib⁹ hmõi: ac ꝓstõnib⁹ ⁊ ordinationib⁹ ⁊c. ¶Et ne aliqs de pñtib⁹ ignorãtiã valeat allegare:mãdam⁹ eas in cãcellaria aplica ⁊ audiẽtia l̃rarũ ꝺictarũ legi ⁊ publicari: ac iter exuagãtes alias aplicas ꝓstõnes in ẽterno dicte cãcellarie descripti ⁊c. ¶Nulli ergo oĩno hoĩs liceat hãc paginã nostrarũ suspẽsionis/inhibitiõis/mãdati/⁊ voluntatis ⁊c. Datũ Spire. Anno dñi. CC. ccclxxviij.

Excõicam⁹. Hec ꝓnunciatio reperitur in prouinciali cancellarie. Et cuz quidã scriptor pape diceꝛet incidisse in eã. Bonifa.papa.viij.hãc pronũciationẽ innouauit ⁊ eã publicari in audientia fecit. Et diuiditur in qnq; ptes. Nam primo papa dãtes⁊ pmittẽtes: acceptãtes et recipiẽtes ꝑ iustitia vel gr̃a sub q̃cũq; forma vboꝝ assequenda excõicat. Scõo ꝺ illos. ad sciẽtes hec ⁊ infra triduũ nõ denunciãtes dictã excõicationem prozogat. Tertio

Diuisio.

De snia excõicationis.

Bonifacius octauus.

Excõicati sunt qui pactis aut ꝓmissionib⁹ iustitiã vel gratiam a sede aplica abtinẽt: ⁊ qui tales nõ reuelãt. nec illis absolutio facile conceditur. Capitulum.j.

Ex cõicamus et anathematizamus ex parte dei oipotẽtis ꝑtis ⁊ filij ⁊ spũsscti: auctoꝛitate q̃z btõꝝ apl̃oꝝ petri ⁊ pauli ⁊ nr̃a oẽs clericos religiosos/⁊ laicos vtriusq; sexꝰ: siue sint familiares curie: siue alij vndecũq; q aliq̃ ꝑ pactum fecerint: seu aliq̃ ꝑ paruũ vel magnum ꝓmiserint: vel ꝓmissiones ꝺ decernimus.absolutionẽ dicte excõicationis sibi reseruat. statuens quid primꝰ sit agẽdũ ꝑ huiusmodi absolutione assequenda. Quarto.ꝺ iustitiam . obtenta post dictã excõmunicationẽ incursam cassat ⁊ irritat. Quinto.ꝺ sed et scienter .vtentes scienter sic obtẽtis post dictã excõmunicationem premissis penis allegat.

a Excõicam⁹. Nunqd per hoc vbum intelligit excõicatio maioꝛ vel minoꝛ: Et videt q⁹ minoꝛ. ẽ lib.vi.de reg.iur.i pe nis.⁊ ibi no .extra li.vi. de excep.pia.vbi ꝓponẽ do excõicationez regrit expressio speciei excõicationis.qõ nõ eẽt necesse si maioꝛ excõicatio ĩtelligeret. Dic contra.extra de sen.excõ.c.si quem.et est ratio:q⁹ vbũ excõicatio de vi vocabuli ꝓtat maioꝛẽ que excludit a fideliũ cõmunione: vt ibi. Item decre. pia loquitur in proponendo vbi impingit parti que non declarat ꝓpositus, hic in pronunciando seu statuendo:cuius interpretatio est intelligenda put verba sonant. extra de spon.ex litteris.i. Jo.mo.

Excõicati sunt qui pactis aut ꝓmissionib⁹ iustitiã vel gratiam a sede aplica abtinẽt

Excõicatio qñ ꝓ tertur de ꝙ intelligit.

b Anathematizam⁹. Simile. ẽ de here.excõicamus.i.⁊.ij. Et anathema est solẽnis excõicatio de qua habeꝛ.xj.q.iij.cũ aliqs.⁊.c.debẽt. ⁊ est idẽ q⁹ supna pditio seu maledictio.xj.q.iij.nemo episcoporum.et xxiiij.q.iij.cum sancti.⁊.c.corripiantur. Et dicit ab ana qõ est sursum ⁊ thema quadã figura:q̃si rotũda habẽte telaz quasi ex trãsuerso que cõsueuit poni in fr̃ontib⁹ damnatoꝝ. Sed nũquid hec pnunciatio est ꝓstitutio sententia seu mãdatũ: Dicẽ in diuersa dicũtur.extra.li.vj.e. ti.c.quia. Et videt eẽ cõstitutio.extra.eo.ti.c.a nobis.⁊.j.e.ꝺ.decernimus.nã decretũ est cõstitutio.⁊ ꝑpie põt dici sanctio q̃ hec ꝓstitutio pene adiectione firmat.ar.insti.de re.diui.ꝺ.sanctꝫ.et di.iij.i summa. Item qõ nullo addito dicit simplr̃ et perpetuo ꝺr̃.ff.de vo.can.mor.l. feia.in fi.C.de pe.l.si seruus. Jtẽ ad phibitum ppetuo ãtea pena hic adijcitur q̃ ꝺz naturã principalis sortiri.ff.de pac.ꝺ.l.inter socerum. ꝺ.cum inter.extra.vj.lib.de reg.iuris,accessoriũ.arg.C.de vsu.l.eos.i ꝑin.ff.si quis cau.l.ij.ꝺ.i.

Anathema qd est.

c Clericos. Sed nũquid comprehendunt hic epi: Videt q⁹ non.extra lib.vj.de here inquisitoꝛes.⁊ ibi no. Dicẽ ꝑpter generalitatẽ verboꝝ sequẽtiũ.ar.xvij.q.iiij.si quis suadẽte.extra.li.vj.eo.ti.c.q; periculosum. Jtẽ penã hic inflictã : oẽs (nisi hic excipiantur exꝑsse)incurrunt. ar.C.vbi se.vel cla.l.i.⁊.ff.de ritu nup.senatoris.cũ vnũquẽq; criminosum dignitas nõ debeat comitari. C.de decu.ne quis officialiũ.lib. x.C.de digni.l.iudices.lib.xij. Et hoc ar.dico cardinales ligari hac cõstitutione. Nec obstat qõ no.extra.li.vj.de scismati.c.j.ꝺ.omnẽ. quia alio casu loquitur.⁊ hoc nunq̃ fuit bonũ ex otiũ.sed ibi secus . Et est ratio hui⁹ distinctionis.factũ qõ est malũ in se:quando committens i illud est maioꝛ:tando grauius peccat.xl.di.homo. Sed forsan ibi nõ est mihi credendũ qui pro me dixi. Sed nũquid mediatoꝛes hui⁹ maledictiõis tenent hac pena: Dic q⁹ sic.saltẽ.ex.ꝺ.j.eo.illos.⁊ hos credo comprehendi.ꝺ.eo.v.et hanc. et q; participat in crimine criminoso. extra eo.nuper.et.c.si concubine.

Clericos. Sed nũquid comprehendunt hic epi: Videt q⁹ non.extra lib.vj.de here inquisitoꝛes.⁊ ibi no. Dicẽ ꝑpter generalitatẽ verboꝝ sequẽtiũ.ar.xvij.q.iiij.si quis suadẽte.extra.li.vj.eo.ti.c.q; periculosum. Jtẽ penã hic inflictã : oẽs (nisi hic excipiantur exꝑsse)incurrunt. ar.C.vbi se.vel cla.l.i.⁊.ff.de ritu nup.senatoris.cũ vnũquẽq; criminosum dignitas nõ debeat comitari. C.de decu.ne quis officialiũ.lib. x.C.de digni.l.iudices.lib.xij. Et hoc ar.dico cardinales ligari hac cõstitutione. Nec obstat qõ no.extra.li.vj.de scismati.c.j.ꝺ.omnẽ. quia alio casu loquitur.⁊ hoc nunq̃ fuit bonũ ex otiũ.sed ibi secus . Et est ratio hui⁹ distinctionis.factũ qõ est malũ in se:quando committens i illud est maioꝛ:tando grauius peccat.xl.di.homo. Sed forsan ibi nõ est mihi credendũ qui pro me dixi. Sed nũquid mediatoꝛes hui⁹ maledictiõis tenent hac pena: Dic q⁹ sic.saltẽ.ex.ꝺ.j.eo.illos.⁊ hos credo comprehendi.ꝺ.eo.v.et hanc. et q; participat in crimine criminoso. extra eo.nuper.et.c.si concubine.

d Sub generalib⁹. verbigr̃a.non intẽdo vobis esse ingratus.vel dicendo decẽs est vt laboꝛãs pro alio recognoscaſ. Multa eñ tacita tenent que exꝑssa vitiãt.ar.ff.de her̃ instit.l.si quis sempronio. Sed qd si verbo exprimit:sed facto deponit,vel aliter rogat non solitus rogare aliꝫ nisi sciat se munitum: Dic talis dicit q⁹ facta loquantur: vt ait Brego.argu.xxij.q.v.cauete.et plus exprimitur facto q⁹ verbo.ff.de edil.edic.l.si tamen. ꝺ.j.sed que est ratio q⁹ Dic expressa seu generaliter dicta vitient: Dic q⁹ qr iustum est iuste exequaris,vt deut.xvi.⁊ est cas sus.extra de symo.sicut tuis.xiiij.q.v.non sane.ꝺ.q.i.non est putanda.ff.qõ metus cau.l.extat.C.de actio.⁊ obligatio.l.negantes.instit. vi bo.rap.ꝺ.sed nedum talia.C.de re mili.contra publicã.in fi.li.xij. quia ponens finem bonum habet illum attingeꝛe per bona media vt dictis iuribus et competenti tempoꝛe. nam agens cum teneatur finez ponere et attingere illum : illud attingere cum sit facti debet intelligi arbitrio boni viri.ff.de verbo. obliga.continuus.ꝺ.cum ita.ff. de rei vendi.qui restituere.in fi. Sed nunquid aduocatus/ pcurator/vel talis bellio petens salaria et conueniens de eisdem ligatur hac sanctione: Dic q⁹ non.xi.q.iij.nõ licet.secus in iudice. vt ea.cau.et.q.qui recte.et hic. Et est ratio hic damnata generaliter non referuntur ad personas iuste ꝑm ius salaria recipientes. Notatur de hac materia . extra de verbo.sigñi.super quibusdam.et de vita ⁊ hone.cleri.cum ab omni.C.de iuramen.calum autent.principales. Quid si tabellio plus debito acceperit:nunquid hac constitutione tenetur: Dic q⁹ non : quia non recipit pro iustitia seu gratia assequenda quod requirit hec constitutio: vnde dato q⁹ iudici daretur: vel alius det pecuniam pro iustitia differenda aut auferenda hac constitutione non ligatur qui in alio

Iustitia obtineri nõ ꝺz donis aut ꝓmissis.

Aduocatis et pcuratoꝛib⁹ lz qõ ẽt iudicibus vetitum.

casu loquif. ar. ff. de lib. ꝛ postbu. l. cōmodissime. eꝛ li. vi. de rescrip. susceptū. Itē cū sit penalis eā nō extendā. de pe. di. j. pene. Sz nūquid sine pabola p̄cedente pōt dari aliqd ꝓmotoꝛi negocio completo? Videt q̄ sic. ar. ff. de oꝛi. iu. l. ij. §. fi. ff. de do. aquili? regul? . et de va. ꝛ extraoꝛ. cog. l. j. §. pinde. eꝛ de fymo. c. dilectus. ij. in fi. j. q. vj. c. sicut epm. Cōtra j. q. j. eos. i fi. So. ibi: speciale ꝓpter magnitudinē crimis. j. q. vij. c. fi. Item hic ligant scientes tm̄. j. eo. in fi. fed ibi etiā ignoꝛantes. eꝛ de elec. c. pe. ꝛ. j. q. v. §. sentiū. Itez ibi q̄s ligat̄ ꝑ pctō alteꝛius. qō non est in pena hic ifficta. xxiij. q. iij. §. j. ꝛ. c. j. Sed pone neuter aliquid facto vel verbo exp̄mit: ꝛ tm̄ mēte vteꝛq̄ gerit: seu alter se daturū. nūquid ligatur hoc vinculo? Dic q̄ non: q̄ hec constitutio factū regrit: sicut ille canō. xvij. q. iiij. si quis suadente.

a ¶ Et hanc sniam. Sed nūngd hec sunt dicta. §. Dic loquif. §. cum sunt dātes/recipiētes/ꝑmittētes/et acceptantes/eꝛ ꝓbis inter istos emissis: spāliter vel generaliter se obligāt: ſz hic logtur q̄n parabola p̄cessit ꝑ pſonetā: ꝛ cōmodū ad aliū deuenit: ita q̄ Zct? supza dānat: ſz hic ſcāla sui? Zctus. ꝓuenies ad alios scienter dānāt pena cōsimili nec mirū: q̄ scientes et nō denūciātes eadem pena liganf. j. §. pri. vñ dic ad ꝑmittentes ꝛc. ex sequela p̄cedentium tā supi? dānatoꝝ: ꝛ hoc insinuāt ꝓba sequētis. §. q̄ copulāt ꝑ verbū q̄z casus sequentē min? dubiū p̄cedentibus in paritate pene. vt in. j. rñ. buꝰ capti dānetur. contractus scō ver. et hāc sequela eiusdē cōmodū ꝛtinens. tertio. §. illos sciētes. ꝛ nō denūciantes. licet non habeāt cōmodum directo vel indirecto. Jo. mo.

b ¶ ꝓferaꝝ. No. aliquē teneri ad indicandū vel denūciandum. eꝛ li. vi. de reb. eccle. nō alie. c. ij. ver. clericos. ij. q. vij. sicut. ꝛ. c. seq. Ar. Ś. ff. de cō. ob tur. cau. l. idez est. §. ſi tibi iudiciū. ꝛ forsan ſm canones secus no. eꝛ de fur. g cū fure. Sz quē vocas bic scire? videf si ab alio audiuit xxij. q. v. hoc videt. ff. de admi. tuto. l. quidā. §. vlti. ff. de pe. he. l. itēve niunt. §. q̄cūq; ergo. Dic illū scire qui hoc pōt ꝓbare. ij. q. vij. pleriq;. ꝛ. §. seq. et. c. ſi quis eps. C. de ꝓba. l. sciant.

c ¶ Obtinere. alꝰ papa nō reſeruante sibi absolutionē: alij possunt absoluere. extra eo nuper.

d ¶ Mortis articulo. hoc est generale. extra lib. vi. de pe. c. fi. §. ꝓsenti. extra de offi. ordi. pastoralis. §. j.

e ¶ Recepit. q̄ si non habet: tunc luat in coꝛpoꝛe. Nam in penis pecuniarijs que surgunt ex delictis: q̄ſlıō potest in bursa male agēs i coꝛpoꝛe luat. ff. de in ius vo. l. fi. ff. de ꝑ. l. j. in fi. extra de do. et cōtu. finē. in fi. et no. ex̄tra de appel. reprehenſibilis.

f ¶ Largiaꝝ. vtrō. fiat restitutio danti ꝓpter eius turpitudinē: nec recipiēs commodo retētionis vtaꝝ. ſz vtrobiq; verſetur turpitudo: et est ratio: q̄ vteꝛq; incidit in factū merito dānatū. ff. de cōdi. ob tur. cau. l. j. in fi. eꝛ de vi. ꝛ hone. cle. c. cum ab oīm. ꝛ q̄ q̄ō gratis fieri debuit i pactū lucroſuz nō ɔz ꝙuerti. ff. de ɔdi. ob tur. cau. ſi vestimēta. ꝛ eꝛ de ſymo. c. nemo. ꝛ. c. de hoc. no. ſimile. vnde dās hoc casu cōtra recipiēſem agens repellit. ff. de condi. ob tur. cau. vbi autē. inder tñ qui habet purgare culpā ꝛ illā in bonū pene cōmutare. ar. ff. de offi. ꝑſi. l. ij. ꝛ. l. congruit. turpe lucrū a poſſeſſore extoꝛquebit et dabit pauperib?: vt bic. ꝛ. ff. de iure fiſ. l. lucꝰ. Sz cōtra. C. de reli. ꝛ ſump. fu. ꝛ al. lu. aleaꝝ. Sed ibi nō erat malū ſm se: cū in certis casibus bene possit fieri ludus vt ibi. ꝛ. ff. de alea. l. ſolent. §. j. bic ſecus. Dico cū ludū. ꝓhibitū regulariter clericis. extra de vi. ꝛ hone. cle. crerici. ij. extra de exceſ. ꝓte. inter dilectos. auf. de sanctif. epiſ. §. interdicimus. colla. ix. Item contra. ff. de colle. illici. l. collegia. j. rñ. Sed ibi erat res illicita ꝓpter caꝛē tiā ſolemnitatis. ſ. q̄ collegiū nō erat ꝓtcipem approbatū. bic erat illi citū de se: ꝛ ideo hic maioꝛ pena q̄ ibi. Nec ꝓremedium bic datū tollitur antiqua. ar. ff. nau. cau. ſta. l. et ita de facto. §. j. ff. de actio. ꝛ. obli. l. quotiēs. C. de ſepul. vio. l. iij. extra. lib. vi. de ꝑ. c. fi. §. ꝑ boc quoq;. et extra. lib. vi. de re iudi. cū eterni. de quoꝝ aliquib? habeē. xxiij. q. v. nō sane. C. de pe. iudi. qui male iudi. per totum.

g ¶ Moneti. Et sic no. q̄ vitiū ꝑtis vel defect? facit gꝛam vel iusticiam nullā vt bic. ꝛ eꝛ de reſcrip. cū adeo. eꝛ de eta. ꝛ ꝙli. cum bone. extra. vi. li. de reſcrip. c. j. extra de ſi. ꝓeſby. c. ij. li. vi. ꝛ. l. cantonizata. ij. q. vi. venales. Firmatur bic pene excōicationis adiectione. Idem de gratia que gratis debet dari. j. q. j. ſunt nonnulli.

¶ Premiſſis dānis ex interdicto ꝓueniētib? ſtatuit q̄ ꝓp̄ oñz debita non ſoluētem ei? terra vel ciuitas. fine ſpeciali pape licentia non interdicat. Capitulum. ij.

Nouide attendentes q̄ vt frequentius q̄uis nō sine cā: sine culpa[k] tñ mlt̄oꝝ interdicti snie. pferunt: q̄z sunt nōnulli iudices nimis[m] ꝓpti ad. pferēdas easdē etiā i negocijs siue causis q̄ interdū pl? ex cupiditatis q̄z charitat[is] radice[n] pſpicuis idicijs[o]. p. cedere arguūtur. q̄z interdicti tē poꝛe diuina oꝛgana ſuſpēdunt et laudes[p]: nec eccl̄iastica sacꝛa ministrāt̄ur vt ſolent: tollunt moꝛtuis seu minuunt ſuffragia[r]: ꝑsertim q̄ oblationē frequētes hostie ſalutaris adoleſcētes ꝛ puuli ꝑticipātes rari? sacꝛa min? inflāmātur ꝛ ſolidant in fide: fideliū tepescit deuotio: hereſes pullulāt: et multiplicant picula aiaꝝ. ¶ Preſentis cōſtitutionis ꝓuidemus edicto vt nulla. puincia/ciuitas/castruz/villa[s]/loc?[t]/territoriū[u] illā pēnā infliget de qua sibi videbit ꝛ q̄ erit aptior negocio. eꝛ vt lit. non ꝙeſt. tue. ꝛ. c. q̄m. §. ſi. Itez ptās ſpāliter nō ꝓhibita ſtat. ar. C. de ap. l. ꝑcipim?. in fi. q: in tractatu ꝓhibiti vt est edictum de mſrimonio de ꝓcuratoꝛib? et ſilib?: q̄ō nō est ꝓhibitū exp̄ſſe est ꝓmiſſū. eꝛ de ſpō. cū apō. ff. de ꝓcu. l. mut?. ij. rñ. Et ſ̄ decre. bz q̄nz dicta. Ꝓzio ꝑmiū ad dicēda ꝓmittit. Scō. v. ꝓntis. iuxta ꝓmiſſa ſtatuit. Tertio. v. nos eñ. factū ℨ ſtatutū hmōi irritū decernit. Quarto. v. nō obstāti b? dicto ſtatuto obuiātia tollit. Quito. v. niſi a ꝑdicto ſtatuto excipit.

Edictū de matrimonio ꝛc. est ꝓhibitum. Diuiſio.

Excōicatio ſine iuſta ſine iuſta timenda est.

Locꝰ q̄nq; modis accipitur.

Versus.

Horatiꝰ.

Decretū.

k ¶ Sine culpa. Nē hoc no. eꝛ de consti. cognoscentes.

l ¶ Proferūtur. eꝛ de ſpō. non est. et no. j. q. iiij. in ſumma. Quid ſi hodie ℨsimilis ferret ſnia sine ſcriptis: nūquid ferens esset ſuſpēſus? Ar. ꝓ et ℨ. eꝛ lib. vi. de reg. iur. non ꝓſtat. Dic q̄ sic. extra lib. vi. eo. ti. cum medicinalis. §. ꝛ bec eadē. Sed dices illud. c. loquif vbi ſententia est aliq̄. vt. d. c. §. ſi gs. ꝛ. §. ſuperior. fed bic est nulla. Sol. dictū. c. punit temeritatē iudicū: vt. d. c. §. ſi quis. q̄ cōuincif ſiue ſentētia ſit nulla: ſiue aliqua iniuſta tamen. Et quando iuder peccat iſta conſtitutione ꝛ illa duplici maledictione dignus est ſm̄. ℙ. vt tranſgreſſoꝛ duarum conſtitutionum: nec penam ꝓeſtat ſibi immunitatem. ff. de interdi. et rele. l. relegatoꝝ. §. fi. ꝛ pone q̄ excōmunicans esset excōmunicatus: ſententia esset nulla. xxiij. q. j. audiuimus. attamen pena dicti. §. locum haberet.

m ¶ Nimis ꝓpti. i. nimis feſtini. Ꝛ iura. C. de ſen. eꝛ peri. re. l. ij. C. de ap. ne cauſas. l. di. pōderet. ij. q. j. in primis. Jo. mo.

n ¶ Radice. vt sunt Ꝛctus mercatoꝝ qui dederūt cām̄ preſenti edicto.

o ¶ Judicijs. C. de rei ven. l. indicia. C. de do. l. dolum.

p ¶ Laudes. extra de ꝑ. ꝛ. re. q̄ō in te. eꝛ de cōſec. ecc. vel alt. c. fi.

q ¶ Miniſtrāt̄ur. vt. d. c. q̄ō in te. et extra lib. vi. eo. ti. c. fi.

r ¶ Suffragia. xxij. q. ij. ꝓ eo obeuntibus. ꝛ. c. ſeq. et ſe.

s ¶ Villa. extra de verbo. ſig. c. cū in partibus. extra lib. vi. eo. ti. ſi ciuitas. notatur quid ſit.

t ¶ Locus. multipliciter accipiē locus. vno mō ꝑ quātitate menſurāterem extra. vt sunt tres ꝛ locus ſm̄ ꝓhm̄. Et sic ponif. xiij. vbicūq; i. et ff. de exerci. l. j. Alio mō ꝓ parte fundi. ff. de vbo. ſig. l. locus. Tertio modo ꝓ efficacia argumenti. vt est locus maxima vel differentia maxime ſm̄ q̄ō dicif ab artiſtis. locus est ſedes argumēti. vel illud a quo extrahit argumētū. ver. Eſt locus atq; loci: ſunt artis ſunt loca terre. Quarto modo ꝓ cōuenienti ſtatu. vt. d. c. cū in partibus in fi. et sic accipit Horatius cū dicit. Singula queq; locū teneant ſortita decenter. Quinto modo ꝓ cōgregatione habitantium infra metas vniuſ loci vt bic. et extra de cleri. excō. mini. c. poſtulaſtis. extra. vi. lib. eo. ti. alma. ij. reſpon.

v ¶ Territoriū. gd̄ sit habes. ff. de verbo. ſig. l. pupill?. ver. territoriū. ℙecunie.

ℙecunie appellatio oēs res cōtinet.

Cōſtō ad ꝑterita q̄n ex̄tendit.

a ¶ ℙecunie. Appellatione pecunie oēs res continef. j. q. iij. c. totū. ff. de verb. ſig. l. pecunie verbū. ꝛ. l. pecunie noīe. ꝛ. C. de ℨſtitu. pecu. l. ij. ꝛ hoc ait ꝓbs oēs appellatione pecunie oēs res continetur cuius dignitas. i. valoꝛ nūmiſmate menſuratur.

b ¶ Attētatū. Et sic bec cōſtitutio trabif ad ꝑterita. nec mirum q̄ hoc bic cauef expreſſe. eꝛ de ℨſti. c. fi. iij. q. iiij. oēs. C. de ſacroſanc. eccle. l. fi. in fi. Et de materia attentatoꝝ notaf. eꝛ li. vi. de elec. c. cupientes. in fi. Et dic attētatū añ penā incurſam. verbigra. Ante iſtā ℨtōnē est eccl̄esia in terdicta ſm̄ vnū moduz de his reꝓbatis: aliqs celebraꝛ in ea eccl̄esia tā dē fit bec cōſtitutio. iſte nō releuaꝝ ꝑ bāc cōſtitutionem. no. ſiſ. eꝛ lib. vi. de reg. iur. c. ratibabitio nē. ar. ff. de itine. actuq; ꝓtina. l. j. in fi. ꝛ. l. ſequēti. C. de ſen. paſ. l. fi. i ꝑn. ff. de capti. et poſtli. re. l. in bello. §. facte. auf. vt cuz de ap. co. circa ꝓin. colla. viij. vbi no. q̄ con ſtitutio q̄ extenditur ad ꝓeterita non cōꝓhendit decisa ꝑ sententiā. et extra li. vi. de reg. iur. c. factū. Jo. mo.

c ¶ Cōtractibus ꝛc. Et est rō q̄z inoꝛij tūc ligaꝛenf ꝑ ista. vt. §. in ꝓin. eꝛ eo. romana. ij. fi. ꝓpter boc illicitus bic ꝛactat. Et dic cōtractibus vel quasi siue vltro citroq; obligatoꝛijs vt emptio et venditio. et ſimiles: vel eꝛ parte vna vt est donato. C. de ſacroſan. eccle. vt inter diuini. inſtit. de obli. q̄ eꝛ q̄ſi ℨtrac. naſ. ꝓ totū.

Cōtractꝰ sunt duplices.

Interesſe est estimatio pecuniaria.

d ¶ Obligationib?. que sunt iuris vinculum. inſti. de obli. in ꝓin. Sed quid ſi agatur eꝛ obligatiōe ad interesſe? Dic idem cū interesſe sit estimatio pecuniaria. ff. de re iudi. l. ſi quis ab alio.

e ¶ Pactis. Quid sit pactū et que conuentio: habetur. ff. de pactis. l. j. §. j. et. §. adeo.

f ¶ Conuentionibus. Ab initio.

g ¶ Cōꝓsitionibus. Eꝛ poſtfacto. Jo. mo.

h ¶ Submiſſionibus. Jn iudices factis.

i ¶ Fideiuſſionib?. Nōc est obligationibus nō principalibus: ſed acceſſoꝛijs. inſtitu. de fideiuſ. ꝑ totū.

k ¶ Conſenſibus. ꝓartiū. Jo. mo.

Interdictus q̄nq; directe: q̄n q̄z idirecte ferꝛtur.

l ¶ Proceſſibus. Et ſententijs iudicum. Quid ſi non fit lata ſententia interdicti directo ſed ſolū mandatur rectoꝛibus locoꝝ in quibus moꝛantur vel veniunt excōicati ex cauſis predictis q̄ q̄diu motant ibi dem ceſſent a diuinis etiā tribus diebus poſt receſſum ꝓout frequēter fieri ꝙuenit? Videt idem cū eadē sit ratio. ff. ad leg. aql. l. illud. nā als ꝓeſens cōſtitutio ſponeꝛetur verbis et non rebus et debito fraudaꝛetur effectu. arg. extra lib. vi. de elec. cōmiſſa. §. ꝓꝛo. C. cōi. de leg. ij. in fi. Dic distinguendū: aut agit de delicto maioꝛi ꝓpter quod teꝛra poſſet directo interdici. extra eo. ti. lib. vi. ſi ſententia. §. ceteꝝ. ꝛ sic predicto modo poſſet directe poni interdictus. extra de ſpon. non est. aut non: ꝛ sic reditur ad interdictū bic ꝓhibitū. ſed ꝓzio modo reditur ad interdictū ꝑmiſſuz. Sed quero hoc casu ꝑmiſſo non interdicitur ꝓnuncia: vt dicto. c. nō est. ſed interdicitur curato ne celebꝛet tali ꝓeſente/celebꝛat. nunquid est iſte celebꝛans irregularis? Ar. q̄ sic. eꝛ lib. vi. eo. ti. c. is qui. extra de cle. excō. ſi celebꝛat. Sed dices ad hoc mi tius agitur cuz lege q̄ cū miniſtro legis. ff. de arbi. l. celſus. So. boc casu neduz requiro inhibitionē iuris vel hominis: ſed penam a iure inflictam. vt. d. c. is qui. et penalia nō extendam. ff. de ꝑ. interꝓretatione. ff. de ꝑeni. diſtin. j. pene. ꝛ extra lib. vi. de regu. iur. odia. ꝛ extra eo. lib. de fil. ꝓeſbyte. c. j. in fi. Sed quero ex delicto quis condēnatur ad pēnā pecuniariam: nunquid huic conſtitutio locus est? Et videtur q̄ non. quia bic loquitur in contractibus: ꝛ sic ad delicta nō extendam: ꝛ etiā ratio oꝛiginis est conſideranda. ff. de dona. qui id q̄. et initiū ſpectandū. ff. ad mace. ſi tamē. no. de elec. duduz. j. Dic contra. ff. de pecu. l. iij. §. idē ſcribit. ꝛ leuiter reuertoꝛ ad penā interdicti tollendā ꝓpter rationes. Ś. eo. in ꝓinci. tactas. Sed quid ſi oēs et ſinguli conſentirēt. Videtur conuēctio tenere. ff. de reg. iur. l. aliud. §. refertur. et. ff. ad municipa. l. q̄ō maioꝛ. Dic cōtra: q̄z infantes ſe ad boc obligare nō poſſent cuz eoꝝ etas ignoꝛet q̄d agat. C. de fal. mo. l. i. Idez in furioſo. ff. de rei vendi. l. q̄ō infans. Itē tunc ligaꝛētur moꝛtui ne cōmoda eccleſie militantis ad eos veniꝛent. vt. Ś. eo. in ꝓin. Sed contra ꝑ. l. que oēs aſtringit boc pōt fieri. extra de consti. c. ſi. ergo et ꝑ pactū. ff. de pact. l. non ꝓſſibile. et ꝑ conſuetudinē: ergo et ꝑ pactū. C. de fide iuſ. l. ſi. Solu. pacta bec non valent quibus detrabitur honoꝛi dei: et publice vtilitati aiaꝝ: et vbi contra aiaz bereſes pullulant. vt. Ś. eo. in ꝓin. ar. extra de ſo. cōpe. ſi diligēti. ꝛ de ferijs. cōqueſtus. ff. de pactius publicuz. ꝛ male ad inuenta: vtpote cōtra ꝑdicta tēpoꝛe nō firmā tur. auf. vt nul. iudi. li. ba. lo. ſer. §. j. col. ix. Itē vbi agit de electionib? ꝛ ſilibus: q̄ō maioꝛ pars facit: oēs facere videntur: vt dicta. l. q̄ō maioꝛ. Item vbi factū oīuz respiceꝛet debitū vel publicā vtilitatē: q̄ tunc ſufficeꝛet maioꝛ pars. extra de bis que fiunt a maio. par. capi. c. fina. Sed vbi agitur tñ de cōmodo vel incōmodo ſinguloꝝm̄ conſenſus oīum est requirendus. extrā de. offi. archidya. ad bec. in fi. C. de auct. ꝓeſt. l. fi. ff. de aqua plu. arcen. l. in cōcedendo. extra lib. vi. de reg. iu. quod omnes.

¶Pactum non valet q̄ō detrahit honoꝛi dei.

Breci āsi semp fuerūt ſciſmatici.

Excōicato ſ. ctēs puniendi sunt.

¶Deſcruz q̄z sunt ſpūales q̄dā tpales.

m ¶ Juramentoꝝ. nā ex quo nō tenet contract? nec confirmatio Ꝛctus valet. ff. de fideiuſ. cū ler. no. extra lib. vi. de reg. iur. nō est obligatoriū. Ar. contra. C. de ꝓedi. mino. l. et ſi is. Sol. vt ibi.

n ¶ Vlcterū. de q̄b? habes. C. de mo. mulct. ꝛ. ff. de verbo. ſig. ſi qua.

o ¶ Speciali. Sed qualiter ſedes apo. illicitū vt bic faciet licitum q̄ ait q̄ō est licitū approbantes ꝛ illicitū reꝓbantes. extra de ꝓeben. dilectus. i. Sol. illicitū q̄ādoq; ex certis circunſtātijs tolleratur. vt. d. ti. de ꝓeben. niſi eſſent.

¶Illicitum q̄nq; toleratur.

p ¶ Apparente. Sunt et quidam alij caſus in quibus ꝓbare oportet ꝑ ſcripturam. no. eꝛ lib. vi. de cenſi. romana. §. poſtꝛ. Jo. mo.

Clemens. v.

¶ Andronicum paliologum ſe imperatoꝛē greꝯoꝝ nominantem: ꝛ hereſis ipſoꝝm fautoꝛem excōicatum denunciat: oēsq; cum eo ſic manentes ſocietatem cōtrahentes ipſo facto dicit excommunicatos: ꝛ cōꝝm teꝛras eccl̄esiaſtico ſupponendas interdicto. Quintq; priuandi bonis que ab eccl̄esia teneāt: ꝛ talis ſocietas ſeu confederatio nulla est. Facit. c. ad apoſtolice. de ſentē. ꝛ re iudi. lib. vi. Capitulum. iij.

Ad certitudinē ꝑſentiū ꝛ memoꝛiā futuroꝝm Andronicū paliologū q̄ greꝯoꝝ impatoꝛem ſcnoiat tā q̄z coꝛdē greꝯoꝝ antiquatoꝝm/ſciſmaticoꝝ/ꝛ in antiquato ſciſmate ℨſtitutoꝝz et ꝑ boc hereticoꝝz: ꝛ bereſis ipſoꝝ ac ſciſmatis antiqui fautoꝛē. De fratrū noſtroꝝm conſilio. Ꝛnuncia mus: excōicationis ſentētiā latā a canone incuꝛriſſe: ac ipſi? foꝛe ſnie vinculo innodatū. Ceterum vniuerſis ꝛ ſingulis regibus/principib?/ducib?/marchionibus/comitibus/baronibus/et ceteris oīuz cuiuſcūq; pꝛe eminentie/conditionis/ſtatus/ neccnō vniuerſitatis ciuitatuz/caſtroꝝ/ꝛ alioꝝ locoꝝ diſtrictius inhibemus ne cum eodem Andronico paliologo in hmōi excōicatione manente: ſocietatē vel ꝑfederationē aliquā Ꝛbere ſub quouis ingenio: vel machinatione ꝑſumant: vel ei alꝰ in his quib? excōicat? est denunciat? à nobis ꝑ ſtare ꝑſiliū/auxiliū/vel fauoꝛē publicum vel occultuz. Et ſi ſecus ꝓeſumptū fuerit: oēs ſingulares perſonas contrarium ꝓeſumētes (non obſtante qualibet indul gētia ſub quacunq; foꝛma vbozū vel expreſſione ipſis ab apoſtolica ſede conceſſa: vel in poſterum cōcedenda quam quo ad hoc viribus volumus oīno carere) ſentē re volumus ipſo facto. Terras ipſoꝝ ꝛ vniuerſitates predictas q̄ ſecus attentare ꝓeſumpſerint: ꝓout expe dire videbim? eccl̄iaſtico curabimus ſubijcere interdi nent eccleſijs: ꝛ ad penas alias ſpūales ꝛ temporales ꝓout vtile putabimus ꝓceſſuri. Et nihilomin? ſocietatē ꝛ confederationē ipſas (etiā ſi penarū ꝛ iuramenti decernimus irritas ꝛ inanes. Datū ℙictauis. iij. Nonas Junij. Anno. ij. Idem.

Tabula Extrauagantium cõmuniũ.

Prudẽtie ppzie nõ ẽ innitẽdũ. Papa añ suam cozonationem dispẽsationes ⁊ gras tias facere potest.

¶ Excõmunicati sunt qui litteras a papa ante suam coronationẽ concessas impugnant. Capitulum. iiij.

Quia nõnulli (put accepimus) ꝺ doctrinã aposto li sue prudẽtie gn potius imprudẽtie innitẽtes: ac disceptare sup his deqb⁹ eis nõ expedit: sata gẽtes: asserere nõverent q̃ summ⁹ põtifex añ sue coronationis insignia se nõ debet intromittere de prouisionibus/reseruationibus/dispẽsationibus/⁊ aliꝭ gratijs faciendis: nec se in litteris episcopuꝫ simpliciter: sed electum episcopũ scribere. Nec etiaꝫ vti bulla in qua nomen exprimatur ipsius. Nos taliũ temeritates cõpescere cupientes singulos qui occasione hmõi aliquas litteras nostras sup negocijs qbuscũq; cõfectas: que a nobis ante donationis nostre insignia emanarũt: auſi fuerint impugnare: excõicatiõis sentẽtia innodamus. Datũ apud pesecum Burdegaleñ. dyoce. ponti. no. Anno secundo.

¶ Expliciunt extrauagãtes cõmunes aptis elucidate summarijs. Multis adiũctis que ꝑ maiorẽ partẽ sunt Joannis. xxij. Nõnulliq; illaruꝫ subtilia glosemata varijs ex bibliothecis sunt adiecta. Impresse Lugd. opa Frãcisci fradin: impẽsis vo Aymonis de porta ciuis ⁊ mercatoris ciusdẽ ciuitatis. Anno dñi. M.ccccc.xvij. die vo. vij. mensis Maij.

¶ Registrum.

aa.bb.cc.dd.ee. Omnes sunt quaterni: preter ee qui est quinternus.

¶ Tabula titulorꝫ quinq; libroꝝ Extrauagantiũ cõmuniũ ſm ordinem alphabeti.

Sectoritate et vsu pallij. lib.j.fol.iij.colũna. iij.
Celebratione missaruꝫ. lib.iij.fo.xxix.co.iij.
Cẽsib⁹/exactiõib⁹ ⁊c. fo.xxvj. co.j.
Cõsuetudine.lib.j.fo.ij.co.j.
Crimine falsi.lib.v.fo.xxxij.co. iiij.
De decimis.lib.iij.fo.xxv.co.j.
Dilationibus.li.ij.fo.x.co.iiij.
Dolo ⁊ cõtumacia.li.ij.fo.xj.co.j.
Electione.lib.j.fo.ij.co.ij.
Emptiõe ⁊ vẽditiõe.li.iij.f.xxj.c.ij.
Furtis.lib.v.fo.xxxij.co.iij.
Hereticis.li.v.fo.xxx.co.iiij.
Immunitate ecclesiarum.li.iij.fol. xxx.colũna.ij.
Judicijs.lib.ij.fo.x.co.j.
Judeis.lib.v.fo.xxxi.co.j.
Maioritate ⁊ obedientia.lib.j. fol. vj.columna.ij.
Ne sede vacãte aliquid innouetur. fo.xviij.co.iiij.
Officio custodis.li.j.fo.ij.co.iij.
Officio delegati.fo.iij.co.iij.
Officio iudicis ordinarij.lib.j. fol. v.columna.iij.
Penis.lib.v.fo.xxxiij.co.iij.
Penitentijs ⁊ remissionibus. li.v. fo.xxxv.co.j.
Postulatiõe platoꝝ.li.j.fo.ij.co.j.
Prebendis ⁊ dignitatibus.lib.iij. fo.xij.co.iij.
Priuilegijs.li.v.fo.xxxiij.co.j.
Rebus ecclesie nõ alienãdis.li.iij. fo.xxj.co.ij.
Regularib⁹.lib.iij.fo.xxvj.co.ij.
Religiosis domib⁹.lib.iij.fo.xxvj. columna.iiij.
Reliquijs ⁊ veneratione sanctorũ. lib.iij.fo.xxix.co.iiij.
Scismaticis.lib.v.fo.xxxij.co.j.
Sententia excõmunicationis.li. v. fo.xxxviij.co.j.
Sepulturis.li.iij.fo.xxij.co.j.
Symonia.li.v.fo.xxx.co.ij.
Treuga ⁊ pace.li.j.fo.ix.co.j.
Vita ⁊ honestate clericoruꝫ.lib.iij. fo.xij.co.ij.

¶ Finis.

¶ Tabula omniũ capitulorũ ꝑ alphabeti ordinẽ ⁊ numerũ foliorũ colũnarũq; singula demonstrans.

Decertitudine.fo.xxix. columna.ij.
Ad cuiuslibet. fol. xvij. columna.iij.
Ad nostra.fo.xxvj.co.iij.
Ad regimen.fo.xviij.co.j.
Ad romani.fo.xviij.co.iij.
Ad vniuersalis.fo.ix.co.j.
Ambitiose.fo.xxj.co.ij.
Antiquorũ.fo.xxxv.co.ij.
Cũ detestabilẽ.fo.xxxj.co.j.
Cũ matthẽus.fo.xxxij.co.j.
Cũ nõnulle.j.fo.xviij.co.iiij.
Cũ nõnulle.ij.fo.xviij.co.j.
Cũ preecelsa.fo.xxix.co.iij.
Debent superioribus.fo.v.co.iij.
Declarationes.fo.xxv.co.ij.
Detestande.fo.xxj.co.j.
Dignũ arbitrates.fo.xxxi.co.ij.
Dispendijs.fo.ij.co.j.
Discipulos.fo.xxix.co.iij.
Diuina.fo.xxxiij.co.ij.
Diuinis.fo.xxxiij.co.iij.
Docta sanctoꝝ.fo.xij.co.ij.
Dudum in titu. de scismaticis. fol. xxij.co.j.
Et si dñici.j.fo.xxxvj.co.ij.
Et si dñici.ij.fo.xxxvj.co.iij.
Et si in tẽporaliũ.fo.xij.co.iiij.
Et si deceat.fo.viij.co.iiij.
Etsi in tẽporaliũ.fo.xij.co.iiij.
Excõicamus.fo.xxxviij.co.j.
Ex debito.fo.iij.co.j.
Execrabilis.fo.xiij.co.ij. et fol. xv. columna.iiij.
Ex eo.fo.xxxj.co.iij.
Exhibita.fo.xxxij.co.iij.
Ex superne.fo.xij.co.iij.
Frequentes.fo.x.co.ij.
Graue nimis.fo.xxx.co.j.
In delictorũ.fo.x.co.iiij.
Infidelis.fo.xxxj.co.iij.
Iniuncte.fo.ij.co.ij.
Inter cunctas.fo.xxxij.co.j.
Malicijs.fo.ij.co.iij.
Meruit.fo.xxxiij.co.ij.
Multa mentis.fo.xxxj.co.ij.
Nuper.j.fo.xvij.co.j.
Nuper.ij.fo.xvij.co.ij.
Nuper.iij.fo.xvij.co.ij.
Pastoralis.fo.xxx.co.iij.
Pie solicitudinis.fo.xj.co.iij.
Postulasti.fo.xvij.co.iiij.
Prouide.fo.xxxviij.co.iiij.
Quẽadmodũ.fo.xxxvj.co.ij.
Quia cunctos.fo.ij.co.iij.
Quia nõnulli.fo.xxix.co.ij.
Quod olim.fo.xxx.co.ij.
Ratio recta.fo.xxvj.co.iiij.
Regimini.j.fo.xxj.co.iij.
Regimini.ij.fo.xxj.co.iiij.
Rẽnon nouã.fo.xj.co.j.
Saluator.fo.xvj.co.iij.
Sancta romana.fo.ij.co.iij.
Sane ne in vinea.fo.xxx.co.iiij.
Sedes apostolica.fo.ij.co.iiij.
Si religiosus.fo.ij.co.iiij.
Spondent.fo.xxxj.co.iiij.
Super gentes.fo.ij.co.j.
Super cathedrã.fo.xxj.co.iiij.
Suscepti.fo.xviij.co.iiij.
Uas electionis.fo.xxvij.co.j.
Uas electionis.fo.xxxi.co.iij.
Uiã ambitiose.fo.xxvj.co.ij.
Uices illius.fo.ix.co.iiij.
Unã sanctã.fo.vj.co.ij.
Unigenitus.fo.xxxvj.co.iiij.
Ut prelatorũ.fo.viij.co.iiij.
Ut quos.fo.vj.co.j.
Annus iubileus nõ sine causa fuit. centesimo quoq; anno. fol. xxxv. columna.iiij.
Annꝰ qnquagesimus in lege veteri erat iubileus.fo.xxxviij.co.j.
Antiquitates cognoscere vtile est. fo.xxix.co.iiij.
Appellare an liceat ante diffinitiuã sentẽtiam.fo.iij.co.iij.
Appellatio est remediũ contra oppressiones.fo.xxxiij.co.iiij.
Approbata ꝑ sedẽ aplicã a nemine sunt reprobanda.fo.xxv.co.iiij.
Archa noe quãte fuit altitudinis/longitudinis/et latitudinis. folio vij.colũna.j.
Archipresbyteri bituricen. mutantur mutato plato.fo.xix.co.j.
Archipbꝰbyteratus bituricen. non sunt perpetui.fo.xiij.co.iij.
Astrictus ad aliqd faciendũ ad qd tenetur.fo.xj.co.j.
Auctoritas pape est humana ⁊ diuina.fo.viij.co.ij.
Baptismus quid facit. fo.vi. columna.iiij.
Basilica quid est.fo.xxxv.co.j.
Beneficiũ in irregularitate acquisitum an illa purgata retineri possit.fo.xxxj. co.iij.
Beneficij collatio non impedit ꝑ appellationẽ.fo.iiij.co.iiij.
Beneficio priuari non debet nõ citatus: non convictus nec cõfessus fo.xxxiiij.co.iiij.
Beneficia aliqua sunt que personalem residentiam nõ requirunt. fo. xxv.co.iij.
Bũficia multis modis vacare possunt.fo.iij.co.ij.
Bũficia plura obtinere an liceat.fo lio.xiij.co.iiij.
Beneficia aliqua sunt de iure compassibilia.fo.xij.co.iij.
Beneficia sunt triplicia.fo.xiij.columna.j.
Beneficia simplicia an sint incompassibilia.ibidem.
Beneficia permutata an dicantur vacare.fo.xix.co.ij.
Beneficia per quid dicuntur affecta.fo.xviij.co.iij.
Beneficia incõpassibilia an per cõsuetudinẽ possint fieri compassibilia.fo.xiij.co.ij.
Beneficior⁹ taxe.fo.ix.co.iij.
Beneficiorũ vacantiuꝫ fructus an possint mense vel alij vsui applicari.fo.xix.co.iij.
Beneficiorũ tituli sunt singulares. fo.xiij.co.ij.
Beneficiatus nõ residẽs satisfacit dũmodo

Tabula materiarũ Extrauagãtiũ cõmuniũ.

dũmodo bũ expẽdat.fo.xiiij.co.j.
Beneficiatus a residentia facienda qñq; excusat.fo.xxxiij.co.ij.
Bũficijs vacantib⁹ sunt assumẽdi viri q illis ꝑsint ⁊ ꝑsint.f.xviij.c.j.
Bona ecclẽastica sũt diligẽti⁹ dispoñda ꝙ tpalia.fo.xj.co.iiij.
Bone memorie post mortẽ dicunt aliqui ꝓlati.fo.xxxj.co.j.
Brachiũ seculare põt qñq; ab ecclesia invocari.fo.xxvij.co.j.
Canonie due pñt sine dispẽsatione teneri.fo.xiij.co.j.
Cantus in ecclesia ad quid fuit inuentus.fo.xj.co.ij.
Capellani possunt operas suas locare.fo.xxvj.co.j.
Cardinales dicuntur fratres pape. fo.ij.co.ij.
Cardinales respectu pape sunt liberi ꝓmi gradus.fo.xxxj.co.j.
Charitatiuũ subsidiũ quare ⁊ a qbus peti potest.fo.xxix.co.j.
Casus ẽpo reseruati.fo.xviij.co.iij.
Casus multi sunt pape reseruati.folio.xxviij.co.j.
Casus papales.fo.xxxvij.co.ij.
Cathedra quid sit et vnde dicit.fo. xxj.co.iiij.
Catholicũ qd est.fo.vj.co.iiij.
Causa eadẽ diuersis respectib⁹ in diuersis curijs tractari pt.f.ix.c.iij.
Cephas dicit caput.fo.xxxv.co.ij.
Christiani oẽs sunt membra vnius corporis.fo.vj.co.ij.
Christiani opprobriũ ẽpo illatũ vindicare debẽt.fo.xxxi.co.ij.
Circũstantie septẽ attendi debẽt. folio.xj.co.iiij.
Citatio ad quod ius spectat.fol. xj. columna.iiij.
Citatio ad quid fit.ibidem.
Citatio est principiũ iudiciorum.folio.xj.co.ij.
Citatio ẽ de iure naturali: ⁊ ea omitti potest papa cõtra aliquẽ ꝓcedere.fo.xj.co.iiij.
Citatione nõ ꝓmissa an possit papa ꝛ aliquẽ ꝓcedere.fo.xj.co.iij.
Cõmẽda de bũficijs facta multorũ est causa malox.fo.xij.co.iiij.
Complices criminis quãdoq; ꝓmiant.fo.xxxj.co.j.
Cõceptionis dive virginis officiuꝫ a quo fuit ordinatũ.fo.xxx.co.j.
Cõditio que de iure inest non facit rẽ cõditionalẽ.fo.iiij.co.iij.
Confessio facta religioso non est de necessitate iterũ faciẽda ꝓprio curato.fo.iiij.co.j.
Cõfessor discretus est valde vtilis. fo.xxxvj.co.ij.
Cõfessus religioso priuilegiato nõ tenẽt iterum confiteri ꝓprio curato.fo.xxxiij.co.j.
Confessus religioso priuilegiato an teneatur iterũ confiteri ꝓprio curato.fo.xxxiij.co.j.
Concilium per c.ꝛ per s.differũt.fo. xxx.co.iij.
Conciliũ generale nõ fit sine papa. fo.vij.co.j.
Conciliũ cardinaliũ an debeat papa sequi.fo.xxvj.co.ij.
Constitutionẽ papalẽ violans periculo se subijcit.fo.x.co.ij.
Conscientiã aliox quãdoq; papa onerat.fo.xxvj.co.ij.
Constantinus ꝑ beatũ Siluestrum baptizatus ecclam lateraneñ. cõstruxit.fo.xxxvij.co.j.
Constitutio penalis non est extendenda.fo.ij.co.iij.
Cõstitutio etiã penalis qñq; ãpliat̃ er idẽtitate rõnis.fo.xxviij.co.iij.
Constitutio ad preterita vel pendẽtia non extendit̃ nisi in ipsa cauea tur.fo.xix.co.j.
Constitutio ad preterita qñq; extẽditur.fo.xxxix.co.j.
Consuetudo animarũ saluti contraria est reprobãda.fo.ij.co.j.
Cõsuetudo ĩmemorialis ꝙ quid cognoscitur.fo.xxi.co.iij.
Cõsuetudo dicit ius vtentiũ moribus approbatum.fo.xxi.co. iiij.
Cõsuetudo diuersa nomina habet. fo.xx.co.j.
Consuetudo põt quandoq; bũficia conditionare.fo.xiiij.co.ij.
Consuetudo pauca crimina episcopis reseruat.fo.xxxij.co.iiij.
Cõtract⁹ sũt duplices. f.xxxix.co.j.
Corpus humanũ nõ recipit estimationẽ.fo.xxj.co.ij.
Corpus humanũ ꝓpter iustitiã exercendaꝫ varijs penis subijci põt. fo.xxj.co.iij.
Corpore et penaꝫ qui caret ere malus.fo.xxxviij.co.iij.
Corporalia ꝑ spũalia reguntur. fo. viij.co.j.
Cultui diuino renũciari nõ potest. fo.xix.co.j.
Cupiditas omnibus ꝑsertim religiosis mendicantib⁹ est precludẽda.fo.xxvj.co.ij.
Cura animaruꝫ habetur in duplici foro.fo.iiij.co.ij.
Cura duplici foro exercetur. fo.xv. columna.ij.
Curati vt plurimũ non sunt ita literati vt religiosi.fo.iiij.co.j.
Curãdũ ẽ de subditis.f.viij.co.iiij.
Curiales cum non sint peregrinantes an possint indulgentias mereri.fo.xxvj.co.ij.
Dantes ⁊ recipiẽtes qñ egliter puniunt.f.xxxiij. co.ij.
Decendiũ ad appellandũ currit de hora in horã.fo.xx.co.iij.
Decima integra exigi nõ põt a rusticis cuius seges est destructa.f. xix. columna.iiij.
Decima de quibusdã fructib⁹ non debetur.fo.xx.co.iiij.
Decimarũ bũficialiũ collatores an habeant aliquã cõpulsionẽ.fo.xx. columna.ij.
Dei genitrix est ꝑ peccatoribus fedula oratrix.fo.xxix.co.iiij.
Democrit⁹ semp ridebat.fo.xxxix. columna.iiij.
Denũciare an quis teneatur. folio xxxviij.co.iij.
Deũ in negocijs nostris habere debemus pre oculis.fo.xxvj.co.ij.
Dyabolus leoni rugienti cõparat̃. fo.ix.co.iiij.
Dignitas ⁊ personat⁹ parũ aut nihil differũt.fo.xiij.co.j.
Dyocesẽ fines non ꝓscribunt̃. fo. iij.co.j.
Discordia est extinguẽda ⁊ pax cõseruanda.fo.ix.co.j.
Dispẽsare vñ dicit.fo.xxxv.co.j.
Dispẽsatio ãre fieri dz.fo.xij.co.j.
Dispẽsationẽ facile obtinet q multis ꝙlitatib⁹ pollet.fo.xvij.co.iij.
Distributiões quotidiane qñq; cõsistunt in potu ⁊ pane: quãdoq; in alijs rebus.fo.xviij.co.j.
Distributiões sunt que actu distribuunt̃.fo.xix.co.iiij.
Distributiones quotidiane de qb⁹ bonis capiunt̃.fo.xix.co.iiij.
Diuitie quãdoq; sunt causa dei relinquendi.fo.xvj.co.iiij.
Diuium est duplex.fo.viij.co.iij.
Diuium rei an possit dño suo tolli. fo.viij.co.iiij.
Dubia declarare summi pontificis est.fo.xxij.co.j.
Dubitationes sunt amputande.folio.xviij.co.j.
Ecclesia romana per qs fuit ĩstituta/adaucta/⁊ conseruata.fo.ix.co.iiij.
Eccla vnicũ caput hz.fo.viij.co.ij.
Ecclesia ꝑ vestes xꝑi cõgrue significatur.fo.vij.co.ij.
Ecclesia fideliũ cõgregationẽ comprehendit.fo.xxix.co.iij.
Ecclesia quando dicitur collegiata. fo.xix.co.j.
Ecclesia est catholica.fo.vj.co.iij.
Ecclia quare dicit aplica.ibidem.
Ecclesia est vna.ibidem.
Ecclesia est sancta.ibidem.
Ecclesia est arche nõe cõparata.fo. vj.co.iiij.
Ecclesia'tholosana fuit olim suffraganea narboñ. ecclie.f.xvj.co.iiij.
Ecclesia vna quãdoq; fit mater de filia.ibidem.
Ecclesia tholosana quãtũ habuit ĩ redditib⁹.fo.xvij.co.j.
Ecclesia est vnũ ouile.fo.vij.co.iij.
Ecclesie vniuersalis regimen est pape creditũ.fo.xxj.co.iiij.
Ecclesie vniuersalis regimini papa ꝓsidet.fo.iij.co.j.
Ecclesie cuiuslibet status est ꝑ papã attendẽdus.fo.xvij.co.iij.
Ecclie spõsius plat⁹ dr esse.ibidem.
Ecclesie viduate ꝑficiẽdus ĩ multis dz esse cõmẽdatus.fo.xvij.co.iij.
Ecclesiã nõ scindunt qui abvnitate capitis se subtrahũt.fo.vij.co.ij.
Ecclesijs multuꝫ officit indignitas prelatorũ.fo.xij.co.iiij.
Edictũ de matrimonio est ꝓhibitorium.fo.xxxvij.co.iiij.
Edificãs in bũficio suo ipsi⁹ vtilitatem facit.fo.xiij.co.iiij.
Electio secũda an fieri possit prima non cassata.fo.iiij.co.iiij.
Electio an ꝛpediat ꝓpter bũficiox incõpassibilitatẽ.fo.iiij.co.iiij.
Electio cassatur ⁊ postulatio repellitur.fo.xviij.co.ij.
Emẽde possunt ab excõicatis reciꝑi.fo.xxv.co.iiij.
Episcopus cum ecclesia cathedrali habet cõiunctionem maiorẽ ꝙ cũ alijs.fo.vj.co.j.
Errores multorũ cozdib⁹ impssi ne queũt facile deleri.fo.xxx.co.j.
Excõicare quid est.fo.xv.co.iij.
Excõicatio/interdictũ/⁊ suspensio in diuersa ferunt̃.fo.xvij.co.j.
Excõicatio: degradatio ⁊c. nõ possunt competere ex cõsuetudine. folio.xv.co.iiij.
Excõicatio qñ ꝑfertur de qua intelligitur.fo.xxxviij.co.ij.
Excõicato siue iusta siue iniusta timenda est.fo.xxxviij.co.iiij.
Excõicationis publicatio horribilis.fo.xxxij.co.iiij.
Excõicationis publicãde modus. fo.xxvj.co.ij.
Excõmunicato fauentes puniendi sunt.fo.xxxix.co.ij.
Excõicari ne possint aliquib⁹ qñq; cõcedit.fo.x.co.ij.
Executor est dupler.fo.v.co.ij.
Executores sunt duplices.fo.iiij.columna.iij.
Executionis officiũ quibus ꝑsonis potest cõmitti.fo.iiij.co.iiij.
Exempla diuina debent esse regula nostra.fo.xxxiiij.co.iij.
Exẽtera quid dicat.fo.xxj.co.ij.
Exigere est ab inuitis extorquere. fo.xxx.co.ij.
Expensarũ quedã fiũt in re: quedã extra rem.fo.xxv.co.iiij.

Facies humana est ad similitudinẽ diuine pulchritudinis figurata.fo.xxij.co.iij.

Factũ idem est peccatũ ⁊ pena peccati.fo.xxxiij.co.iij.
Factũ a maiori parte an videat factum ab oĩbus.fo.xxxix.co.ij.
Falcidia non debet de relictis pauperib⁹.fo.xxxiij.co.j.
Falcem in messẽ alienã mittere nõ debemus.fo.xx.co.iij.
Fama est clericis necessaria.fo.xiij. columna.iij.
Fides petri nõ deficiet.f.xxxv.c.iij.
Fides catholica ꝑ mõdicantes fuit illuminata.fo.ix.co.iij.
Fidem ꝓmptã facere quid sit. fo. ij.co.iij.
Fidelis in modico supra multa constituetur.fo.xvij.co.iij.
Filij⁹ viuẽte ꝑe est dñs.fo.iiij. co.ij.
Fletus vnius non sit risus alterius. fo.xxx.co.j.
Forum spirituale ꝓtiosum habẽs quid exercere põt.fo.xv.co.ij.
Francie regnum raro est sine bello. fo.ix.co.iij.
Fructꝰ vni⁹ ecclie põt alteri applicari de cõsuetudine.fo.xix.co.ij.
Fructus nõ omnes sunt decimabiles.fo.xx.co.ij.
Fructus quidã ecclesiastici sic liberi sunt vt de illis ad placitum possit disponi.fo.xx.co.iiij.
Fructus bũficioꝝ a papa qñq; pro ecclesie romane necessitatib⁹ reseruantur.fo.xvij.co.iiij.
Futura sunt incerta.fo.xiiij. co. iiij.

Gladi⁹ materialis qualr exercetur ꝑ eccliaꝫ.fo.vij.co.iiij.

Gladij duo sũt ĩ eccliã.fo.vij.co.iij.
Gladio tpali papa nõ debet vti.fo. vij.co.iij.
Gladio⁹ alter visibilis alter inuisibilis ipsidem.

Hẽa pape est ꝑpetua. f.xxj.co. iiij.
Hẽaruꝫ quedã est ꝙ summata: qdã initiata.fo.vj.co.iij.
Hẽatie expectatiue ꝑsonis beneficijs sunt dande.fo.ix.co.ij.
Hẽci quasi semp fugiunt scismatici.fo.xxix.co.ij.
Hẽr⁹ officius non pascit sed tondet nostris tẽporib⁹.fo.xxij.co.j.
Hẽgis dñi causam gerit papa.fo. xxxvij.co.iiij.
Hereditate dñi defendũt qui cõtra infideles pugnant.fo. xxxj.co.ij.
Hierusalem est terrestris ⁊ celestis. fo.xxxv.co.ij.
Hozarũ quedã sunt diurne: quedã nocturne.fo.xviij.co.j.
Hurũiliter poscentibus mos gerendus est.fo.xxxvij.co.iiij.

Ignorãtia afftigit.f.iiij.co.ij.
Illicitũ qñq; tolerat.f.xxxix. columna.ij.
Immanis duo significat.fo.xxij.columna.ij.
Immobilia ⁊ mobilia ꝓciosa equiparantur.fo.xxj.co.ij.
Impedimẽtũ exquisitũ non excusat.fo.xix.co.iiij.

Tabula materiarū extrauagantiū cōmunium.

Imperator⁹ ꝛ prelatus ꝑ electionez assumūtur. fo. xv. co. iiij.
Impator est dñs mūdi. f. viij. c. iiij.
Indulgētia solis idoneis concedit. fo. xxxv. co. ij.
Indulgentia est ꝛcedenda in bonorem dei ꝛ exaltationē fidei. ibidē.
Indulgētia sup christi meritū fundatur. ibidem.
Indulgētia tāta concedit romanis quāta veniētib⁹ a remotis. ibidē.
Indulgētia aliquis cōcessa sine causa an valeat. fo. xxxv. co. iiij.
Indulgētia anni iubilei per culpaz sequentē impedit. fo. xxxvj. co. j.
Indulgentia plenaria an concedaꝫ illi q pegrinationē reqritaz morte preuentus implere non potuit. fo. xxxvj. co. ij.
Indulgētia an possit obtineri maior ꝑ vnū ꝙ aliū. fo. xxxvj. co. iij.
Indulgētie non valent nisi qnqs cōcurrant. fo. xxxv. co. j.
Indulgentie vario modo cōceduntur. fo. xxxviij. co. j.
Indulgētie ob pia opa sunt cōcēde de. fo. xxxvij. co. iiij.
Infinitas reprobaꝫ. fo. xix. co. j.
Infirmitas in corpe vnde surgit. folio. vj. co. iij.
Iniqtas sepe prodit ex adipe ꝛ opulentia. fo. xvj. co. j.
In principio ꝛ nō in principijs dei celum creauit ꝛ terrā. fo. viij. co. ij.
Instrumētuz ex originali trāssumptum quādoqz facit plenā fidem. fo. xxx. co. ij.
Interesse est estimatio pecuniaria. fo. xxix. co. j.
Interpolo qd sit. fo. xxxvj. co. iij.
Interdictū qñqs directē qñqz indirecte fertur. fo. xxxix. co. j.
Inuitus est qui nō ꝓbat consensisse. fo. xxviij. co. ij.
Inder iudicatvr publica ꝑsona. fo. xij. co. ij.
Juder/auditor/ꝓservator/et arbiter differunt. fo. v. co. ij.
Juder inter citandū potest cōminari sc̄ pcessurū. fo. xj. co. j.
Judicis partes quales sunt i cōfessum. fo. xj. co. iiij.
Judici negligēti pena mirabilis imponitur. fo. ix. co. iij.
Judiciū vnde dicit. fo. x. co. j.
Judicij. xv. significationes declarātur. fo. x. co. ij.
Judicij descriptio. fo. x. co. j.
Judicioꝝ finis sine pincipio attingi non potest. fo. xj. co. ij.
Jugum dei est leue ꝛ suaue. fo. xvij. columna. iij.
Jura facilius solūt ꝙ ligent. folio xxxj. columna. ij.
Jura etiā reuocata nō sunt a libris abijcienda. fo. xxxix. co. iij.
Jura condere parum esset nisi q ea tueret existeret. fo. x. co. iij.
Juris noīa in qualibet parte perseuerant integra. fo. xix. co. ij.
Juri suo nō renūciat quis de facili. fo. xx. co. iiij.
Jurisditio per citationē perpetuatur. fo. x. co. iij.
Jurisditionē habēt alig in suos seruitores. fo. xv. co. iiij.
Jus in re vtilius est ꝙ ius ad rē. folio. ij. co. ij.
Jus est quintuplex. fo. xj. co. iiij.
Jus priuatū qñqs ꝑfert cōmuni. folo. xx. co. ij.
Justitia obtineri non debet donis aut ꝓmissis. fo. xxxviij. co. ij.
Justificādus impius nō est: nec innoxius ꝛdēnād⁹. fo. xxxiij. co. iiij.
Juuenib⁹ vtilia a doctis qñqz sperm̄tur. fo. xxxix. co. iiij.
Labor est remunerādus. fol. xxv. co. iiij.
Laus humana est fluxa ꝛ fugiēda. fo. xxxix. co. iij.
Lectores multi ad male interptandum sunt proni. fo. xxxix. co. iij.
Legati sedis apostolice quid facere debent. fo. ij. co. j.
Lex est quintuplex. fo. xj. co. iij.
Lex superioꝛi per inferiorem imponi non potest. fo. xx. co. iiij.
Lex que deuiantes nō punit est imperfecta. fo. xxviij. co. ij.
Licitū credit qō non punit. fo. viij. columna. iiij.
Lites debēt cē breues. f. xviij. co. ij.
Lites ex iurīū dubijs sepe oriūtur. fo. xviij. co. iij.
Littera aplica est dupler. f. v. co. ij.
Locus quinqz modis accipit. folio xxviij. co. iiij.
Locupletari ex alieno reprobatur. fo. xxj. columna. iij.
Lucrū turpe est extorquēdū ꝛ pauperib⁹ dandū. fo. xxxviij. co. iij.
Lucroꝝ cupiditas ad multa nepharia compellit. fo. x. co. iiij.
Luce odit q male agit. fo. iij. co. iiij.
Ludus est clericis ꝓhibit⁹. f. xxviij. columna. iij.
Lupinus animus sub ouili veste a multis geritur. fo. xxvj. co. iij.
Malicijs hominū est obuiandū. fo. iij. co. iij.
Matris pietatē offendēs fili⁹ dicī non meretur. fo. xxxij. co. iij.
Mendicantes confessiones audire penitentias iniūgere pñt. f. x. co. j.
Messis multa opari pauci. fo. xvj. columna. iij.
Monachus an possit ab abbate licentiari vt eat ad annū iubileū. folio. xxxvj. co. ij.
Monachi sunt mūdo mortui. folio v. co. iiij.
Monachi an possint cē testes. ibid.
Monachi sunt misericoditer corrigendi. fo. xxviij. co. j.
Monachoꝝ appellatiōe includū tur abbates. fo. xxviij. co. ij.
Moneta falsa ab oculis fidi⁹ facile discernitur. fo. xxxij. co. j.
Morbo est adhibenda medela. fo. xxx. co. iiij.
Mori est nature debitū soluere. fol. xxij. colūna. j.
Moriunt magni vt qui. f. xxij. co. j.
Mortu⁹ an prius sit ad suā parrochiam portandus si alibi elegit sepultura. fo. xxv. co. j.
Mortu⁹ si resurgeret beneficiū nō recuperaret. fo. xix. co. ij.
Mortuo aliquo an possint ītestina extrabi vt expectentur amici. fol. xxj. co. ij.
Mortuis quādoqz pena imponit. fo. xxj. co. ij.
Mūdus iste pelag⁹ est. fo. xix. c. iij.
Necessitati se supponēti nō est succurrēdū. fo. ij. co. ij.
Negatū censet qō expresse nō ꝛcedit. fo. xxij. co. iiij.
Negociū vñ dicit. fo. xxij. co. j.
Nocētes ꝛ innocētes ad paria indicandi nō sunt. fo. xxvj. co. iiij.
Notarij apostolici i magno sunt numero. fo. ix. co. ij.
Noctua nocte videt. fo. ix. co. j.
Numerus cētenari⁹ est ꝑfectus. fol. xxxv. columna. iij.
Oblatiōes qñqz ꝑ laicos quādoqz ꝑ clericos colliguntur. fo. xxvj. co. j.
Occultū nō ꝓsumit qō omnibus publicatur. fo. xj. co. j.
Officiū ꝛ administratio idem sunt. fo. xij. co. ij.
Officio duplici quē fungi iure vetatur. fo. v. co. iiij.
Officiari pape diuersi sūt. fol. xviij. colūna. ij.
Omnib⁹ publicatū nō ꝓsumit incognitū. fo. xxxij. co iiij.
Onerū quedaz sunt realia: quedaz sunt personalia. fo. xxxviij. co. j.
Opera bona linguas latrātes non timent. fo. xxxix. co. iiij.
Operarij sunt augendi aucta messe. fo. xvj. co. iij.
Ordo cartbusiēsiū ꝓe ceteris āpliori potif. ꝓgatiua. fo. xxvj. co. ij.
Ordiarij inquisitōis offm̄ ꝓpijs expēsis explere debēt. fo. xxj. co. ij.
Os in celum ponit qui pape detrahunt. fo. xxvj. co. iij.
Oues morbide sanas inficiunt. fol. xxvj. co. j.
Pacis auctor sine pace nō bene colitur. fo. iij. co. iij.
Pactū nō valet qō detrahit bonori dei. fo. xxix. co. ij.
Papa qui ecclesiā fedauit: an post mortem bone memorie dici possit. fo. xxxij. co. j.
Papa ꝙliter est sup̄ius. fo. xij. co. j.
Papa sanctioes multi possunt cē. fo. viij. co. ij.
Papa ante suā coronationē dispensatiōes ꝛ gratias facere potest. folio. xxix. co. iij.
Papa in pceptiōe fructuū est fabrice preferēdus. fo. xvij. co. iiij.
Papa cūctoꝝ credētiū saluti ꝓspicere astringitur. fo. xxxvj. co. iij.
Pape subesse est de salutis necessitate. fo. viij. co. iij.
Parrochiani quib⁹ dieb⁹ i sua parrochia missam audire debent. fol. ix. co. iiij.
Pastor singularuz ouiū vult⁹ ispicere debet. fo. xvj. co. iij.
Pastor bonus oues ꝓseruat a ferarum incursib⁹. fo. xxxvj. co. iij.
Pastoralis in quot et quib⁹ titulis reperitur. fo. xxx. co. iij.
Pauperibus subueniēdum est. fo. xxxiij. co. j.
Par in terris quib⁹ ꝑcib⁹ a deo peti debet. fo. xxix. co. iij.
Par nō est impijs. fo. xxxv. co. iij.
Peccatuz vnum sua mole attrahit aliud. fo. x. co. iiij.
Peccati pena debet cē infinita. fo. xxx. co. j.
Peccata de quib⁹ curati et fratres absoluere possunt. f. xxxiij. co. iiij.
Peccata pctōes onerāt. fo. xxxvj. columna. iij.
Pecunie appellatio oēs res continet. fo. xxxix. co. j.
Pena nō debet ſtligi sine culpa. fo. ij. colūna. iij.
Pena in vna aliā quādoqz mutat. fo. ij. co. iiij.
Pena pecuniaria qñqs imponit ꝓ delicto. fo. xxviij. co. iiij.
Pene nō sunt extēdēde. f. ij. co. iiij.
Pene spuales non possunt exerceri p moniales. fo. xv. co. iiij.
Penarū q̄dā sunt spuales: quedaz tēporales. fo. xxxix. co. ij.
Penitere est penaz pro peccato tenere. fo. xxxiij. co. iij.
Penitētia pro peccatis iniūcta ante indulgētiā an tollatur per illā. fo. xxxvj. co. j.
Pnſe sunt arbitrarie. f. xxxv. co. j.
Petrus sanctus dicit clauiger. fol. xxxvj. co. iiij.
Petri ꝛ pauli laudes. f. xxxvij. co. j.
Petitio iuri cōsona eraudiri meretur. fo. xxxiij. co. iij.
Pluralis locutio duo cōprehēdit. fo. xij. co. j.
Populi ab ecclesiarū frequētia nō sunt retrahendi. fo. x. co. j.
Posse malū nō est posse. f. xij. co. j.
Pās terrena subest spiritali. fol. viij. co. j.
Predicatio non semp retrahit audientē a pctō. fo. xviij. co. ij.
Predicatio mulierū etiā religiosa rū est periculosa. fo. xxvj. co. iiij.
Predicatoꝛes multi in ordinib⁹ mē dicātiū reperiunt. fo. ix. co. iiij.
Prelatus intendere dz subditoruz quieti. fo. xxj. co. iij.
Prelatus bon⁹ multa bona facit ec clesie. fo. xvj. co. iij.
Prelatus incōtinens in sua gloria maculā ponit. fo. xxviij. co. iij.
Prelatus vigilem pastorē imitari debet. fo. xviij. co. iij.
Prelat⁹ erga subditos pastoris officiū pagere dz. fo. xxviij. co. iij.
Prelati superiores pauciores sunt ꝙ inferiores. fo. vij. co. j.
Prelati sunt pastores et custodes. fo. viij. co. iiij.
Prelati non debent esse creduli. fo. xxviij. co. iiij.
Prelatorū aliqui consecrantur alij benedicunt. fo. ij. co. iij.
Prelatoruz gesta sunt subditorum exempla. fo. xxviij. co. j.
Prelatorū vicē gerētes varijs censentur nominibus. fo. xxvj. co. ij.
Prepositⁿ subditis durus: est a statione sua expellēd⁹. f. xxviij. c. iiij.
Presertim tenet duplr. fo. xj. co. ij.
Presumptoruz illicitoꝛ est obuiādum. fo. xxxij. co. j.
Princeps qualiter est solut⁹ a lege. fo. xj. co. j.
Principis volūtas legis hz vigorē qualiter intelligit. fo. xj. co. ij.
Priozatus appellatione quid cōtinetur. fo. xiij. co. ij.
Priuilegiū pape pōt a cēsura ecclesiastica ꝓseruare. fo. xxj. co. iiij.
Probatio qñqz de necessitate ꝑscriptura fieri debet. fo. ij. co. ij.
Procuratoris factum an dño noceat. fo. xxj. co. j.
Procurationes qñqs in victualib⁹ qñqs in pecunia recipiunt. fo. xxv. columna. iiij.
Procurationes subditos multum grauant. fo. xxxiij. co. iiij.
Propinquitas nocet. fo. xiij. co. j.
Prouidētia diuina est infallibilis. fo. xxix. co. iiij.
Prudētie ꝓprie innitentes facile labunt in errores. fo. xxxj. co. ij.
Prudētie ꝓprie nō est immitendus. fo. xxxix. co. ij.
Quadragesima est duplex. fo. xxv. co. iiij.
Qui non habet in ere luat in corpore. fo. xxxiij. co. j.
Redēpti sum⁹ non sanguine bircoꝝ aut vitulorⁿ: sz agni immaculati. fo. xxxj. co. iiij.
Reddit⁹ obtinētur ab ecclesijs varijs modis. fo. xxv. co. iij.

Redditus

Tabula materiarū Extrauagātiū. xx. Joannis vigesimisecundi

Reddit⁹ ꝑ missis celebrādis a decedentibus relicti nō sunt aliquatenus diminuēdi. fo. xvij. co. iiij.
Referendarius quis est. fo. v. co. ij.
Regnū francie papa fauore ꝓsequitur. fo. xxxiij. co. ij.
Reges ꝛre subsunt eccle. f. viij. c. j.
Rei cōmunis adiudicatio fit: si dividi non possit. fo. xxij. co. ij.
Relatō fit ad ꝓcedētia. f. xxxj. c. iiij.
Religionis habit⁹ sine ipsi⁹ veritate parū ꝓdest. fo. xxvj. co. iij.
Religiosi nō possūt dici curati. fo. xv. co. iiij.
Religiosi sine sui superioris licētia se absentare nō debēt. f. xxvj. co. iiij.
Religiosi ꝓsona electionū ꝛ multoꝛ alioꝛ est susceptiua. f. v. co. j.
Religiose mulieres quid facere debent. fo. xxvj. co. iij.
Remediū nouū nō debet antiquuz tollere. fo. xxxvij. co. iij.
Remissio differt a redemptiōe. fo. xxv. co. iij.
Rem suam vel sibi debitā qs qñqz remittere nequit. fo. xxviij. co. iij.
Res trāsit cū onere suo. f. xxv. c. iiij.
Romani pōtificis man⁹ est magne virtutis. fo. xviij. co. iij.
Sacerdotiū precellit regalē potestatem. fo. viij. co. j.
Sacerdotes vicātur sub eodē veri lo militare. fo. ix. co. iiij.
Sal⁹ nr̄a est videre deū. f. vj. co. iiij.
Sanguis impij de manu plati requretur. fo. xxviij. co. j.
Sāguinis gutta sufficisset ad redēptionē gñis hūani. f. xxxvj. c. iiij.
Scandalis ecclesiasticis obuiandū est a prelatis. fo. xxx. co. j.
Scisinati tunicā dñi īcōsutilē scindere nitūtur. fo. xxix. co. iij.
Sententia pape an possit rescīdi. f. xij. colūna. j.
Sepulture libera est electio. f. xxiij. colūna. iiij.
Seu alternatiua ꝓcedentia ꝛ sequētia respicit. fo. xv. co. iij.
Sigillū epi an sit testimoniū publicum. fo. xiij. co. iij.
Simile ꝛ idē differūt. fo. xij. co. j.
Simonia dr labes. fo. xxx. co. iiij.
Simonia est iure diuino ꝛ humano damnata. fo. xxxi. co. j.
Simoniaci an sint excōmunicati. folio. xxxi. co. j.
Simoniace quesita sunt restituenda. fo. xxxi. co. j.
Synderesis est pars prudentie. fol. xj. co. iij.
Solutio particularis multa habet incōmoda. fo. v. co. iij.
Specialiter imūctū plus timetur ꝙ qō gñaliter ꝑeat. fo. xij. co. iiij.
Spūalis quilibet sanā mentem habet. fo. viij. co. ij.
Spiritualitas est dupler. ibidem.
Spūalia añcedūt tpalia. f. vij. c. iiij
Stultus nō debet esse melioris conditionis ꝙ sapiēs. f. xxxvj. co. j.
Subiecta talia sunt qualia permittūtur ab eoꝝ ꝑdicaꝫ. fo. xv. col. ij.
Supior nitit⁹ vt ſioriores sint obedientes. fo. xxxiij. co. ij.
Suppletio qñqs fit de iure et de facto. fo. x. co. j.
Tarillus est corpus q̄dratuz. fo. vij. co. j.
Terra tota laicorū est incensina ecclesie. fo. vij. co. j.
Testes non semp necessarij sunt. f. x. colūna. j.
Testari de bonis ecclesie an clerici possint. fo. xvij. co. iiij.
Thesaur⁹ ecclie ꝑ dispēsationē eis nō minuitur. fo. xxxv. co. iij.
Thesaur⁹ ecclesie ex sanctorum meritis adiuuat: nec cōsumi potest. fo. xxxvj. co. iiij.
Thesaurū acquirunt patres filijs. fo. xxvj. co. ij.
Totū ꝛ pfectū. idē. fo. vj. co. iiij.
Tcans quid ꝑprie dicit. fol. xix. co. ij.
Tagatio nocet corpori ꝛ anime. fo. viij. co. iij.
Tenie facilitas incētiuū tribuit delinquendi. fo. xxxvij. co. ij.
Terbi dei ꝓpositio ē ad salutē valde necessaria. fo. xxxij. co. iiij.
Teritate forti⁹ est nihil. f. iij. co. iiij.
Ticarius potest visitare ꝛ pcuratio nem recipe. fo. xvij. co. iij.
Tisitationi an possit pscribi. fo. vj. columna. j.
Tisitare ꝛ pcurationes accipe qb⁹ pmittitur. fo. xv. co. iij.
Titiū vnū plura gñat. f. xxxij. c. ij.
Titiū odio prosequamur nō naturam. fo. xviij. co. iiij.
Tita hoīs breuis est. f. xxxvj. co. j.
Tite hūane periodus centū annos nō trāscendit. fo. xxxv. co. iiij.
Unus ꝛ vnic⁹ differūt. f. vij. co. ij.
Volūtas vltima pro lege seruatur. fo. xxv. co. j.
Vota an tollanť per indulgētiam anni iubilei. fo. xxxvj. co. ij.
Utilitas publica prefertur priuate. fo. xiij. co. iiij.
Vulpinū pectus a multis gerit. fo. xxix. co. iiij.
Ydra qd sit. fo. xxxij. co. ij.
Zizania qd dicať. fo. xxij. co. j.

Laus deo.

Tabula extrauagātiū. xx. Johānis vigesimisecūdi ꝑm alphabeti ordinem numerūz foliorum singulas demonstrans.

Ad nr̄i apostolat⁹. fo. xviij. co. iiij.
Ad onus apostolice. fo. ij. co. ij.
Antique concertationi. fo. xv. c. ij.
Copiosius i miſicordia. f. xvij. co. ij.
Cū ad sacrosancte. fo. xxij. co. j.
Cum inter nōnullos. fo. xxxj. co. ij.
Dierū crescēte malicia. fo. xx. co. ij.
Ecclesie romane. fo. v. co. ij.
Erecrabilis quoundā. f. vj. co. ij.
Prodiens q̄si er adipe. fo. xix. co. j.
Quia in futuroꝝ. fo. xviij. co. ij.
Quia nōnūq⁹. fo. xxvij. co. j.
Quia quorūdā. fo. xxxiij. co. j.
Quorundā exigit. fo. xxj. co. iiij.
Sancta romana. fo. xvj. co. ij.
Sedes apostolica. fo. xj. co. iiij.
Si fratrum. fo. xiij. co. ij.
Suscepti regiminis. fo. ij. co. iiij.

Finis.

Tabula alphabetica ꝑtinēs materias. xx. Extrauagātiuz Joānis xxij. tā in ter. q̄ i glo. ordinaria dedaratas: q̄ marginib⁹ signate hz nūcz folioꝝ colonarūqz facillime ineniūt

Abusus sine pmiāt. fo. ix. co. ij. ꝛ fo. xxxiij. co. iij.
Abundans in bonā ꝛ malā ptē sumit. fo. xxix. c. ij.
Acephali sunt q nullo prelato subsunt. fo. xvj. co. iiij.
Actio realis an possit dari possideti. fo. xxix. co. iij.
Actio realis nō dat possidenti ꝓ re corpali: sz̄bn̄ ꝓ re incorpali. ibidē.
Actiōes an noīe immobiliū cōprehēdantur. fo. xxviij. co. j.
Actor⁹ fotū rei seq dz. fo. xxxj. co. j.
Affirmatiuā geminata negatio ponit. fo. xxxij. co. j.
Affirmatiuā duplicata negatio ponit. fo. xxvj. co. j.
Allegatio indeterminata est admittenda. fo. xxviij. co. j.
Ambitio torquet oēs. fo. vj. co. j.
Alia est oīb⁹ ꝑferenda. fo. vij. c. iij.
Antipapa quis dicať. fo. xl. co. iij.
Argumētū a cōtrario cessat aliqñ. fo. ix. co. iij. ꝛ fo. xvij. co. iiij.
Argumentū a cōtrario est foztissimum. fo. iiij. co. ij.
Argumētū valet si dř nō est ita: qz iure cautū nō reperit. fo. xv. co. iij.
Armoꝝ q̄dā sunt offensionis: q̄dā defensionis. fo. xvij. co. iiij.
Articul⁹ nou⁹ fidei an per papam possit fieri. fo. xxxij. co. j.
Asarus q̄libet cec⁹ est. fo. x. co. j.
Asarus est insatiabilis. f. vj. co. ij.
Beneficū quodlibet residētia exigit. fo. ij. co. iij.
Bñficius de facto trī obtinens ab epo expelli potest. fo. x. co. ij.
Bñficiū quid est. fo. vj. co. ij.
Bñficiū si debeat dimitti ꝙbaliter. q̄lier a muto dimittit. fo. ix. co. ij.
Bñficia plura incōpatibilia simul obtinere est ꝛ ius cōe. fo. vj. co. ij.
Bñficioꝝ fructⁿ vendi pñt sub bastatione ꝓmissa. fo. iij. co. iiij.
Beneficioꝝ pluralitas aīe periculum inducit. fo. vj. co. j.
Beneficiatus an fructⁿ beneficij faciat suos. fo. ij. co. ij.
Betica est ꝑs byspanie. fo. xl. co. j.
Bonū cōmune est ꝓuato ꝓferēdum. fo. xix. co. iiij.
Brenitas amatur. fo. xv. co. ij.
Cal non generalis a solo papa cōditur. fo. xxviij. co. j.
Canonistе vt plurimum legu⁹ sunt ignari. fo. v. co. iiij.
Capere in iure multipliciter sumit. fo. xix. co. iiij.
Capitulu⁹ caret anima: ꝛ excōicari nō pōt. fo. iiij. co. iiij.
Cardinales nouē habēt ꝓuilegia. fo. viij. co. ij.
Cardinales q̄re sic dř. fo. vij. c. iiij.
Cardinales ꝑ papā creati vbicūqz an dicātur cardinales romane ecclesie. fo. vij. co. iiij.
Cardinales ant sint a papa filij vel fratres nūcupādi. fo. viij. co. iiij.
Cardinalium cetus sedevacante in risditionē nō hz. fo. ij. co. iiij.
Cardinalatus an sit maioꝛ pontificatu. fo. xiiij. co. j.
Castitas depurat a carnis lubrico. fo. vj. co. iiij.
Celum de se appertū qñqz claudit⁹. fo. xxxiij. co. iiij.
Celi apertio legalib⁹ exēplis declaratur. fo. xxxiij. co. iiij.
Charitas bene ordinata īcipit a se. fo. xij. co. ij.
Charitas maxima est animā ꝑ suis ponere. fo. xvj. co. ij.
Christus ꝛ eius discipuli aliqd habuerūt ꝓpriū. fo. xxxj. co. iij.
Christus ad quid loculos habuit. fo. xxxiij. co. iiij.
Christus vbi fuit natus: nutrit⁹: et passus. f. xvj. co. iiij.
Christi facta fuerunt perfecta. folio xxv. co. iij.
Christi actio est nostra īstructio. fo. xi. colūna iiij.
Christi opera fuerunt patentia. fol. xxxj. co. iij.
Citatio est de processu. fo. xxj. co. ij.
Limitas est qd inaīatū. fo. xiij. c. ij.
Claritas ē ꝓpria legib⁹. f. xj. co. iiij.
Claudere pctōn fera dicitur vnica celum. fo. xxxv. co. j.
Clauis spūalis q̄ est. f. xxxiij. co. iiij.
Clauib⁹ habēs vti debet esse sciēs. fo. xxxv. co. ij.
Clerici priuilegiat⁹ qz resident: si vagari īcipiat illud ꝑdet. f. vij. co. j.
Clerici in vestimēt⁹ decorē querere nō debēt. fo. xviij. co. iiij.
Clerici mēdicantes qui appellandi sunt. fo. vij. co. j.
Collatio sola ius tribuit in beneficio. fo. x. co. j.
Cōungat⁹ pōt esse papa. fo. xl. co. iij.
Cōiuncta pro disiuncta ponit ꝛ ecōtra. fo. iij. co. j.
Cōiurās in papam grauiter puniēdus est. fo. xl. co. j.
Cōsiliū mutare sapiētis est. f. xviij. columna. j.
Conspiratio in bonā ꝛ in malā partem sumitur. fo. xxj. co. j.
Consuetudo in confirmatione attēditur. fo. v. co. iiij.
Cōstitutio ꝓncipis post duos menses ligat a tempore publicatiōis. fo. xiij. co. iij.
Cōstitutio nouiter edita respicit futura. fo. xxxiij. co. j.
Constitutio secūnda primā reuocat etiā nō facta mētōne. fo. ij. co. iiij.
Constitutio nō ligat a tempore editionis. fo. ix. co. j.
Constitutio qñligat. fo. ix. co. j.
Cōstitutor⁹ ꝓncipis qualiter scribēda est. fo. xviij. co. j.
Constitutio sup fide a solo papa fieri pōt. fo. xxxv. co. ij.
Cōstitutio principis non debet esse subiatiua alieni iuris. fo. iiij. co. ij.
Cōtumax qualiter puniri debet. fo. xxxviij. co. iiij.
Cōuentiones facere an liceat. folio xvj. co. iij.
Copula cōiungit dictū. fo. iij. co. iij. et fo. xxxj. co. j.
Copulatiua oīm copulatoꝛ existētiam expēscit. fo. iiij. co. j.
Copulatiua requirit concursum copulatoꝛ. fo. xxviij. co. ij.
Correctio fit moderata. f. xiiij. co. j.
Corrumpit iustos hoīes cōuitiua malozꝛ. fo. xvj. co. iij.
Curā insolidū possunt plures in eadem ecclia habere. fo. xj. co. ij.
Decime pñt ꝓmi ad debellādos sarracenos. f. xl. co. ij.
Decimarū collectores a q⁹ deputantur. fo. iij. co. iiij.
Decliones rote an faciāt ius. folio i. columna. iiij.
Deliberatio in agibilib⁹ est necessaria. fo. viij. co. iiij.
Deus interrogat cor ꝛ non manū. fo. xxxj. co. ij.
Dē⁹ ē via/ veritas/ ꝛ vita. f. xxxj. c. ij.
Dies ex. semali nō sunt. fo. xx. co. j.
Diffinire non pōt qui datur ad cognoscēdum. fo. xxxv. co. ij.
Dignitas p qd discernit. f. vj. c. iij.
Dignitatis amidus a vitijs nō abstinet. fo. vj. co. j.
Dignitates ecclesiastice sunt tpalibus digniozes. fo. xiiij. co. j.
Discordia est mīl litiū. fo. xxxj. co. j.
Disiunctiua pro parte vera est tota vera. fo. xiij. co. iiij.

Tabula materiarū extrauagantiū.xx.

Dispēsatio legitima que dicitur esse.fo.ix.co.j.
Dispensatio qd est.fo.vj.co.iij.
Dispensatio super bñficioꝝ pluralitate a quo fieri pōt.fo.vj.co.iij.
Dispēsat⁹ i bñficioꝝ pluralitate an sit tut⁹ a periculo aīe.fo.vj.co.j.
Dispntatio vtilis ē.fo.xxvij.co.iij.
Ditio est equinoctī.fo.xxvj.co.iij.
Diuisio nō tollit legatū: nec pignoris obligationem.fo.xij.co.ij.
Dñis suitis subditis nō potest se alteri subijcere.fo.v.co.ij.
Dñium aliquarū rerū fuisse penes xp̄s auctoritate diui Augustini cōprobatur.fo.xxij.co.iij.
Domicilīū clerici in dubio vbi presumitur.fo.vij.co.j.
Donare nequit habēs administrationē etiā liberā.fo.xxxv.co.iij.
Donatari⁹ est ad ātidota obligat⁹. fo.xxj.co.ij.
Duella an aliq̄ casu sint hodie permissa.fo.xviij.co.j.

Ecclesia vna est in plura membra dispersa.fo.ij.co.j.
Ecclesia fuit fundata nō in loco sed in persona.fo.vij.co.iiij.
Ecclesia romana dicit sancta et sacrosancta.fo.xvj.co.j.
Ecclesia viris litteratis permaxime indiget.fo.vj.co.iiij.
Ecclesie iura per duo depereūt.fol. vij.co.ij.
Ecclesie romane rebellis non semp est hereticus.fo.xxvij.co.ij.
Ecclesie ministrīū vituperat⁹ si pp clericos mēdicā.fo.vij.co.j.
Ecclesiā gladio prelat⁹ vtroq; tuetur.fo.xiij.co.iiij.
Elemosyna⁹ ō est de aliena facienda.fo.xxxij.co.iiij.
Eligere babēs taxationē decimeꝝ residuū infra decez dies:si vnū elegerit ly adhuc intra tps existat vt ad hoc intra tps existat vt ad hoc intra tps existat vt ad ho

No. 4.